ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ

ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ

PAUSANIAE GRAECIAE DESCRIPTIO

RECOGNOVIT

FRIDERICUS SPIRO

VOLUMEN PRIMUM

LIBROS I—IV CONTINENS

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MCMIII

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI

CAROLO ROBERT

SACRUM

PRAEFATIO

De codicibus qui Pausaniae libros continent mox plura mihi prolaturo eamque quam hic propono recensionem firmioribus ut spero argumentis fulturo nunc viam quam secutus sum paucis verbis illustrare liceat.

Numerus codicum haud exiguus est; si quidem illos quos editio a Schubarto Walzioque anno 1839 absoluta — quae hucusque unica ex ipsius traditionis studio accurato extructa ideoque posteriorum omnium intactum extat fundamentum — adhibuit cunctos inspexeris iisque addideris excerpta partim ab illis partim a me arcessita, plus viginti libris manu scriptis descriptionem Graeciae nobis praeberi invenies. Hos cum denuo perscrutatus essem, ad unum omnes eiusdem fere aetatis, saeculi scilicet XV esse repperi, cuius limites quod nonnulli eique deteriores paullulum excedunt, nihil impedit quominus plerorumque aetas vel arctioribus finibus circumscribi possit. Litterarum enim forma, sive scioli impatientis manum properantem sive ingeniosi pictoris elegantes exhibet ductus, ubique ea est quae nullum dubium haerere sinat; eodemque pervenimus subscriptionibus nisi, non ad omnes quidem libros additis sed ad plures quam editores adhuc observarunt. Quae cum ita sint, iam per se consentaneum est in tam conspicuo librorum numero satis multos adesse qui ad unum exemplar redeant idque solis librariorum arbitriis deformatum nobis suppeditent. Neque hoc frustra suspicatus eris.

Vulgata Extabat *vulgata* totius operis forma, quae cum plurimis praesto esset, quam maxime propagabatur; neque tamen scriptoris verba ea qua par erat fidelitate conservavit, immo ab aliis exemplaribus longe superatur. Hanc vulgatam formam littera **y** designavi, ad eamque cognoscendam variis utamur opibus quae per varios rivulos ex communi fonte fluxerunt; duo tamen libri hodie deperditi principatum tenebant, **y**¹ ex quo Vindobonensis 23 (Schubarto Va, mihi V) et Mosquensis 194 (M), **y**² ex quo Venetus 413 (Vn) et Lugdunensis 16 L (Lb) derivandi sunt. Pauca de his subiungenda videntur.

[Margin: y; y¹, y²]

V **V**, qui ex Pannonia Vindobonam migravit, chartaceus, tribus manibus scriptus foliis 236 constat. Quorum in marginibus partim atramento partim minio usi ipsi librarii nonnulla hominum rerumque nomina quae in contextu legerant variasque aliorum codicum lectiones ascripserunt; scholia quae vocantur desunt, et nonnumquam notae criticae velut *λείπει* emendationumque conamina occurrunt. Quae omnia ab librariis non excogitata sed ex antiquiore exemplari desumpta esse intelliget quicumque ipsum codicem eiusque praecipue folium 165ᵛ inspexerit; illud autem exemplar qui condidit, homo erat artis nostrae haud ignarus, quippe qui ad Pyrrhi epigrammata I 13,3 annotaverit *σχολ. ἀπολλ. ἀργοναυτ. εἰς τὸ α´* 28; deinde ad VIII 8,12 plura de Pausaniae aetate et de spatio quod inter Caesaris Augusti Hadrianique imperatoris tempora intercesserit; praeterea ad VII 18,1 *πεῖρος ποταμὸς τῆς καμενίτζας· ἀνὰ μέσην ἀχαΐας καὶ καμενίτζας. ἀχαΐας ἡ δύμη, ὤλενος ἡ καμενίτζα*, et statim *γλαῦκος ποταμὸς ἡ νῦν λῆκα· πατρέων* et *ἀρόα πόλις ἀπὸ τοῦ ἀροτριὰν* (sic); ad X 20,6 *σπερχειὸς ποταμὸς ὁ νῦν ἐλεὰς περὶ τὴν λάρισσαν καὶ ζητούνι*; denique, quod maximum est, nonnulla archetypi vitia suis coniecturis elegantissime eliminavit. Haec de codice ex quo pendet V; quod ad ipsum V attinet, tam misere a prima ad ultimam paginam interpolatus est ut prorsus abiciendus videretur, nisi, praeterquam quod vulgatae illius testis est, coniecturas modo laudatas contineret solus.

Itaque cum Schubart Walzque diligenter excussissent, tamen, quoniam viros doctissimos ut par erat in tanta variarum lectionum multitudine non omnia recte enotasse observaveram, denuo adii eo maiore facilitate quod et ipse et alter Vindobonensis insigni bibliothecariorum benignitate Romam transmissus est. Ita de eius aetate pretio fato per has notulas ante Atthidis initium a duabus manibus insertas certior factus sum: *13 Aran forint — Sambuci Pannonii 1578.* Scriba haud multo ante possessorem fuit. Cum lectore praeter coniecturas illas nihil nisi talium nonnullos locorum communicavi qui originem a vulgata ductam demonstrent; accedunt pauci quibus librarius alium codicem adhibuit mox maioribus auxiliis adumbrandum.

Haud multo melius de **M** sentio, quem in alma M
Scytharum metropoli quantum temporis statium concedebat ita perquisivi, ut Attica Eliaca Phocica integra conferrem, reliqua adhiberem quibuscumque locis vel memoria Pausaniae illustrari vel medela afferri aliquo modo posset. Chartaceus est, in foliis 281 nitidissime scriptus; numerum in catalogo a Matthiae constructo gestat 194, non 195 quem facilem Schubarti errorem expilatores propagant; in eodem catalogo Matthiae haec addidit quae Schubartum fugerunt: „fuit antea in bibliotheca Maximi Margunii ac deinde in monasterio Iberorum.“ Legitur enim in secundo folio, ubi Pausaniae verba incipiunt, et *ἰβήρων*, quod clarissimum Graecorum monasterium a Gardthauseno Pal. 412 plenius illustratum significat, et *ἐκ τῶν μαξίμου ἐπισκόπου κυθήρων*, unde discimus quomodo in Athon montem migraverit; a Maximo vero Margunio anno 1584 codices Mosquensem 393 Monacensesque 271 et 538 exaratos esse idem Gardthausen docuit. Praecedit autem primum quaternionis folium vacuum nisi quod inscriptum est Арсеній; quod nomen docet librum olim Arsenii Suchanow fuisse de quo plura in libro invenies ab Sergio Bielokurow conscripto Moscoviae anno 1891 edito: Арсеній Сухановъ изслѣдованіе Сергѣя Бѣлокурова.

Arsenius archidiaconus Moscoviae erat, qui cum annis 1649—1653 in Aegypto terrisque finitimis degisset, in patriam reversus denuo anno 1653 profectus est ut manuscriptorum investigandorum causa in Athon se conferret; inde anno 1655 cum alios codices tum celebrem illum Plutarchum Pausaniamque nostrum in sanctae Synodi penetralia congessit. Plutarchus numero 501, Pausanias numero 500 notatus est in eius bibliothecae catalogo qui a Vladimiro archimandrita confectus ibidem anno 1894 prodiit. Et erant quidem qui hunc codicem Vindobonensis V patrem esse publice pronuntiarent, qui nunc inde refelli possunt quod M compluribus et vitiis et lacunis infectus est quibus V feliciter caret; cum tamen non errores modo plurimi sed etiam interpolationes gravissimae utrique sint communes, consanguineos appellare non dubito, quorum vel proavus y^1 cum vitiis horridis inquinatus fuerit, inutile duxi omnibus peccatis enumerandis benevoli lectoris patientia abuti. Neque hanc quam nonnulli auctoritatem Mosquensi attribuunt umquam adiudicassent, si diutius inspexissent; sane quod IV 36,4 solus bonam lectionem *ἐπάλαισε* exhibere fertur, errore eius qui primus contulit factum esse assevero, qui ceterorum codicum corruptum illud *ἐπελάσαι* in M quoque unicum adesse meis oculis viderim. Quonam autem modo ipse librarius falsis aliunde acceptis suas addiderit elucubrationes, cum alioqui tum VIII 23,2 apparet, ubi cum antiquitus traditum esset *πεποίηται γῆς χώματος* (pro genuino *χῶμα*), M librarius perperam *τῆς χώματος* legisset, iam supra ineptum illud *τῆς* ineptius scripsit *οὗ*, ut suo ingenio crearet *τοῦ χώματος*. Fide igitur dignus est nulla. — Quod ad glossas notasque marginales attinet quas Arethae Patrensi Caesariensium episcopo deberi constat, M cum alios continet tum solus illam quae inter ceteras eminet, quae virum venerabilem Arimini fuisse ludosque apriles ceterum incognitos spectasse testatur: erat scilicet illo tempore Ariminum portus adriaticorum princeps, ut Aretham illuc navigasse consentaneum sit priusquam in Siciliam proficisceretur.

Aliud vulgatae formae specimen y^2 nobis Venetus 413 et Lugdunensis 16 L proponunt, qui editoribus Vn et Lb audiunt. Et **Vn** quidem, membranaceus saeculi XV ineuntis, foliorum 265, quorum 4—153 Pausaniam, reliqua commentarios a Simplicio in Aristotelis de anima libros scriptos continent, hac inscriptione notatus est: *βιβλίον βησσαρίωνος καρδηνάλεως τοῦ τῶν τούσκλων*; Bessario autem, qui anno 1472 mortuus est, bibliothecam suam manuscriptorum graecorum divitem senatui Venetorum anno 1468 dono dedit. Codex, quem totum ut ceteros qui in Italia Gallia Batavia extant contuli, paribus atque alii vulgatae formae testes vitiis deturpatus postea correctoris manum passus est paullo recentiorem; cum litterarum ductus conveniant, non dubito quin corrector idem sit qui in folio primo minutis litteris haec appinxit: *a d 1493 die XVII novembris Leon Tho Pausaniam totum perlegerat;* unde confirmatur id quod ex correcturarum indole facile apparet, non librorum testimonio eas deberi sed ingenio lectoris qui perpauca eaque levissima bene innovavit. Vn

Lb quoque membranaceus est, Marciano et aetate et pulchritudine suppar, foliorum 213. Erat olim Domitii Calderini Veronensis, egregii iuvenis summo antiquitatis amore inflammati — cf quae Gino Levi in libro Patavii anno 1900 edito de eo disputavit —; qui cum a Laurentio Florentinorum duce Magnifico Pausaniae librum in illius aedibus asservatum frustra ut opinor petisset Romam transmittendum, aliud exemplar nactus est, ex quo sui usus causa hoc ipsum transcribi iussit. Adhuc enim in primo folio legitur: *hunc librum curavi mihi transcribendum Venetiis eo consilio ut in latinum verterem, pro quo solvi du et decem et octo. coepi transferre felix ..... MCCCCLXXVII quom aetatis meae annum ..... m trigesimum primum. Domitius τῇ ἑαυτοῦ χειρί.* — Anno igitur 1477, non 1453 de quo numero alii cogitaverunt, Calderinus explicationem latinam incohavit; cuius cum exiguam tantum partem perfecisset, insequenti anno Romae praematura morte abreptus est. Quanta inde ad Pausaniae Lb

verba redundaverit iactura, intelliget qui fragmento illo latino examinato Domitii ingenium ad mendas iudicandas tollendasque non minus idoneum fuisse concesserit quam eorum hominum qui primi περιήγησιν nostram integram latine verterunt, Romuli Amasaei et Abrami Loescher. Eorum libri Romae anno 1547 et Basileae apud Ioannem Oporinum (unde obscurum illud recentiorum quorundam editorum *cod. Oporin.* I 1,2 explicatur) publici iuris facti sunt; alia huius generis opera nec non editiones quae ipsorum tempore extabant cunctas Schubart-Walz in praefatione enumerarunt, cum post eos Pausaniam integrum et Dindorf et Schubart, partes selectas Jahn-Michaelis Robert Hitzig-Bluemner denuo praelis mandaverint. Sed redeamus ad codicem Lb, cuius auctorem scripturam multo antiquiorem imitari censet auctor catalogi typis impressi. Quod si vere dixit, fieri non potuit, ut Lb a Vn pendeat, quae Schubarti suspicio eo magis arridebat quod lacunae erroresque innumeri utrique communes sunt, nonnulla autem Vn feliciter servavit quae in Lb aut laesa sunt aut penitus interierunt; neque refellitur Schubart eorum maxima parte locorum, quos huiusce rei demonstrandae causa nuper adduxerunt de veris codicum lectionibus non semper satis accurate edocti. Velut I 18,8 *ἐπιπονώτατον* Vn, *ἐπιμονώτατον* Lb habere contendunt, at in utroque *ἐπιμονώταταν* inveni; I 20,1 ex Lb *ὄντα* notant, cum re vera *διδόναι* pariter ac Vn habeat; neque minus falsa discrepantiarum quae nullae sunt statuendarum causa de alterius utrius permultis locis rettulerunt. At cum his nihil efficiatur, alios inveni et mox illustrabo qui Lb a Vn pendere non posse, catalogi igitur indicationem confirmari aperte ostendunt; affinitas igitur talis inter eos intercedit ut gemellos appellare liceat, quorum uterque cum sibimet ipsi nullam fidem arrogare possit solus, cum fratre coniunctus patris y^2 speciem spectari sinat.

Amasaeus, Loescher

editiones

Eas igitur lectiones, quas y littera notavi, in codice illo, a quo MVLbVn pendent, extitisse teneas; cum vero tota haec vulgata forma iam adeo corrupta et interpolata

fuisset, ut scelus gravissimum commisissem si integram cum lectore communicassem, talia modo subiunxi ex quibus fundamenti cognoscendi occasio cuivis subministraretur.

Prorsus abiciendos, si librariorum coniecturas raras modestasque exceperis, eos libros putavi qui y cum alius formae deterioribus apographis passim contaminarunt. Inter quos numerandi sunt chartacei Vaticano-Palatinus Vt, R
56 (Vt) satis neglegenter scriptus et Riccardianus 29 (R), de quo in Hermae Berolinensis volumine XXIX dictum est, et Neapolitanus III Aa 16 *bis* (N), cuius in calce N
legitur *Antonii Seripandi ex Iani Parrhasii testamento;* neque dubito quin hic in usum Parrhasii, qui Neapoli anno 1530 diem supremum obiit, integer confectus sit ab homine qui saepius in margine voce ἄλλως varias lectiones introduxerit. Seripandi ad VI 12,2 (fol. 132^{r}) annotavit *Trogus libro XXIII fol. 43,* cum ipsius Parrhasii manum in notula VIII 24,2 contextui immissa agnosse mihi videar. — Eiusdem farinae sunt cum fragmenta conservata in codicibus Parisino 1400 (Pb) qui nihil ultra primum Pb, Mo
librum continet, et Monacensi 404 (Mo) quem usque ad III 13,3 perductum a M pendere neque tamen propriis vitiis immunem esse dudum intellexerunt, et Matritensi XXV (Ma) Ma
quem Hitzig strenue excussit, tum excerpta quae offerunt ex-
Vaticano-Palatini 129 et 209, deinde Barberinus II 58, cerpta
denique Parisinus 1409, cuius librarius his versibus in folio primo se nominat:

ὁ τήνδε λαβὼν εἰς χέρας βίβλον φίλος Phra-
εὔξαι δοθῆναι λύσιν ἀμπλακημάτων, lites
τῷ μυστικῷ μανουὴλ τῷ φραλίτῃ:

Recte mihi videtur dixisse vir ille doctissimus qui bibliothecae Parisinae catalogum composuit, Manuelem Phralitem saeculo XIV hunc librum compilasse; quem anno 1431 Schubart-Walz eosque secuti recentiores cur attribuant equidem ignoro. Maioris momenti est quod Phralites, qui paucissimas lectiones offert examinando dignas, ubique interpolatorem sollertem se praebuit qui ne attente quidem quem legebat auctorem sequebatur; vide quae ad

I 13, 8 annotaverit: *ὅτι κεράμῳ βληθέντα ὑπὸ γυναικὸς τεθνάναι φασὶ πύρρον ἐν στενωποῖς τῆς σπάρτης.* Quomodo sui ingenii liberos Pausaniae obtruderit, verbi gratia VIII 33, 4 cognosces, ubi lacunam in verbis *νῆσον δὲ ἄλλην καλουμένην ἱερὰν τόνδε οὐκ ἦν χρόνον* antiquitus satis late hiantem immissis *ἀνέδωκεν ἢ* obtegere potius quam supplere conatus est.

Multo melius quam in y Pausaniae verba per eum librorum ordinem conservata sunt, cuius principatum ob-
Pc (P) tinet Parisinus 1410, Schubarto Pc, mihi **P**, quem ab Immanuele Bekker rectissime pro editionis fundamento habitum equidem omnibus qui auctorem nostrum exhibent ceteris praeponere non dubito. Chartaceus est, foliorum 309 quorum quaevis pagina tricenos versus continet, scriptus anno 1491 a Michaele Suliardo, ut e subscriptione elucet quam temporis iniuria laesam, adhuc a variis viris doctis varium in modum temptatam, nusquam ad fidem codicis editam iam integram transcribere mihi liceat: *⟨ἐγράφη δ⟩ὲ ἡ παροῦσα νῦν δέλτος παρ' ἐμοῦ ⟨μιχαὴ⟩λ σουλιάρδου ἐν ἔτει ϛῶ ϡῶ ϟῶ θῶ.* At non subscriptio tantum sed quaecumque minio rubro picta erant, velut notae marginales, librorum tituli (quos ut a Pausania alienos, cum ipse opus neque ad finem perduxisset neque in libros divisisset, nulla exilis varietatis ratione habita repetendos duxi), imprimis vero oraculorum ceterorumque carminum versus, humiditatis lenta vi tantopere comesa sunt ut magna pars nulla humana ope recuperari possit; neque aliter de omnium nostrorum codicum archetypo sentiendum esse corruptelae illae, quibus poetarum versus ceteris operis partibus gravius afflicti sunt, passim indicant. P autem esse codicem qui ab ipsius Arethae exemplari originem ducat, speciosa nos edocet nota in margine ad VII 21, 10 conservata; quam ob rem lectiones eius praeter eas quae nimis ridiculo calami lapsui debentur omnes cum lectore communicavi ne indignis quidem exceptis; feci propterea quod saepius P solus genuina auctoris verba conservavit.

Neque tamen unicus huius rami fructus superest; arguunt non vitia tantum sed etiam lacunae nonnullae. Itaque ut eius archetypo, quem P¹ appellare liceat, tutius P¹
appropinquare possem, alios quaesivi socios; invenio tales quorum quilibet a ceteris separatus fidem praebeat nullam, cum aliis sive cunctis sive melioribus coniunctus rectam semitam indicet. Praesto sunt Parisinus 1411 (Pd), Medicei 56,10 et 11 (Fab), denique Angelicus 103, olim C 2,11 (Ag), cui in praefatione Schubarto-Walziana per typothetae errorem a recentioribus editoribus repetitum numerus C 2 II inditus est. Et **Pd** quidem chartaceus est saeculi XV Pd
exeuntis, pessime scriptus per folia 585, quorum 1—427 Pausaniam, reliqua Dionysii Alexandrini descriptionem orbis cum Eustathii Thessalonicensis commentario et Ptolemaei geographiae epitomen continent. Lacunis scatet; interpolatorum vestigia quomodo secutus sit, cum e sexcentis locis tum I 40,2 cognoscitur, ubi cum *πειρωμένους* recte traditum esset, litteris *θο* supra *ρω* scriptis insulsum illud *πειθομένους* proposuit, non magis quam alius falsarii *οἰομένους* probandum; perpauca tamen eaque minutissima sanavit. Atque hunc codicem cum Ag arcte cohaerere neque tamen alterum ab altero pendere viri docti intellexerunt; addendum vero est utrumque cum **Fa**, meliore Fa, Ag
illis et aliquanto antiquiore, componendum esse. Mediceus 56,10 membranaceus, pulcherrime scriptus, cum P tot lectiones habet communes, ut principatus inter reliquam archetypi P¹ progeniem ei attribuendus sit; quamvis bene sit conservatus, tamen compluribus librariis eum usui fuisse, ex foliorum confusione facile cognosces. In apparatu enim critico a Schubarto Walzioque ad V 21,1 congesto verba *καὶ οὗτοι δίδονται* usque ad V 21,11 *χρόνῳ δὲ ὕστερον* in codice **Ag** suo loco omissa et in capite 22,3 post *οἳ γᾶς τέρ* collocata esse legas, idemque in Pd accidit, cuius tamen librarius, cum errorem intellexisset, manu margini appicta lectorem informare verbisque exulibus patriam reddere conatus est. Quem errorem Pd et Ag communem ex foliorum commutatione natam esse Hitzig suo iure

declaravit; uterque liber ex eo descriptus est, in quo verbis supra allatis singula folia inter se permutata aperiuntur et clauduntur. En librum Fa! in quo folium quod incipit *τῷ ἀνδρὶ τούτῳ* et explicit *οἳ γᾶς τέρ* (21,11—22,3) ante illud infixum est, cum sequi debeat, quod verba *καὶ οὗτοι δίδονται* ad *χρόνῳ δὲ ὕστερον* (21,1—11) amplectitur. A Fa igitur, qui nonnumquam vel contra fratrem P cum aliis pugnat, plurimis tamen locis patrem P¹ minus attente quam frater sequitur, et Ag et Pd pendent, qui prorsus abiciendi videntur nisi cum aut librariorum acumina aut calami libere vagati iustam aliquam voculam invenerunt. Ag chartaceus etiam negligentius quam Pd scriptus est; de eius aetate certiores voce *Αἰγιδίου* imo primi folii margini addita fimus, quae codicem olim Aegidii venerandi patris Viterbensis fuisse profitetur. Obiit Aegidius, de quo qui plura scire velit Moroni encyclopaediam ecclesiasticam adeat, anno 1532, cum bibliothecae eius quod post Romam expugnatam supererat anno 1527 ad Augustinos monachos transiisset in quorum amplissima sede romana adhuc asservatur. Neque dubitari potest quin codex sub id ipsum tempus confectus sit; levi tamen summi qui catalogo bibliothecae Angelicae praefatus est viri errore evenit ut Valesianus eius scriba nuncuparetur, cum de librario nihil certi proferri possit.

Satis eleganter, at certe non melius quam Ag, scriptus
Fb est membranaceus Mediceus 56,11 (**Fb**) anno 1485 Romae ab Ioanne Rhoso Cretensi, cuius subscriptionem totam appono: *μετεγράφη τὸ παρὸν βιβλίον ἐν ῥώμη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου πρεσβυτέρου ῥώσου τοῦ κρητός· ἔτει ἀπὸ τῆς χριστοῦ γενέσεως χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ πέμπτῳ ἰνδικτιόνος τρίτης· μηνὸς σεπτεβρίου δεκάτῃ.* Bona quae suberat forma hic magis quam a ceteris eiusdem stirpis testibus oblitterata est; tamen ad configurandum P¹ nonnullius utilitatis fuit. Uterque Mediceus splendidissimis picturis ornatus est ab artifice cuius patriam Tusciam fuisse et lineamentorum ductus colorumque dispositio et inscitia linguae graecae prodit, cum saepius in paginarum

capitibus περὶ ἰηγήσεως pro περιηγήσεως et maiusculis archetypi litteris male intellectis εμάδος pro ἑλλάδος scripserit.

At extabat olim aliud archetypi Arethaei apographon, L¹
cuius principem testem eum librum habemus qui antea La (L)
immerito spretus nunc eximia ac forsan iusto maiore virorum doctorum fiducia gaudet, Lugdunensem dico 16 K (Schubarto La, mihi **L**). Foliis confixus est 384 chartaceis saeculo XV et XVI scriptis; recte enim Schubart observavit partem mediam, quae libros V—VIII 52,4 *καταπαύσαντες· ἐπαμινώνδας* continet, codicis vetustioris fragmentum, reliqua tamquam supplementum sequiore aetate agglomerata esse. Atque cum de media parte concors fore omnium iudicium sperem — illic enim L quamvis ab homine negligenti et Graece parumper docto scriptus ceteris longe praestat, ab y tantum quantum a P¹ abhorret, egregias complures lectiones continet quae ne acutissimo quidem emendandi studio inveniri potuerunt —, longe aliter de eis quae circumdant partibus sentio: librarii et ipsius codicis et eius unde descriptus est tanta incuria quanta graecae linguae imperitia usi contextum non erroribus modo immanibus sed variis etiam interpolationibus obruerunt. Quod ut vel ei lectori probarem cui auctoritas libri hucusque quam maxime constaret, lacunas notavi fere omnes, alius generis errores exceptis stolidis verborum iterationibus plurimos, veritus sane ne apparatum quem dicunt nimia rerum inutilium multitudine inflarem, at eo tamen intentus ut vel suppressa quisquiliarum farragine minoribusque vitiis omissis — quae qui desiderat, Schubart-Walzium eorumve sequaces adeat; caveat tamen sibi, cum permulta in codicibus longe aliter se habeant atque ex editionibus concludi possit — satis gravia ad eius fidem imminuendam indicia ubique relinqui demonstrarem. Tamen cum in his quoque partibus nonnullae lectiones admirandae praestantiae ex universa caeni lutique miseria emergerent,
auxilia circumspexi quorum ope codicem L¹, ex quo L L²
derivandus videretur, recuperare possem. Inveni Parisinum 1399 (**Pa**) et Vindobonensem 51 (**Vb**), chartaceum utrum-

que, festinanter quamvis nitidis litteris scriptum, tam turpiter interpolatum ut nulla ratione dignus habendus esset, nisi hic illic vestigia codicis deperditi L^2 servaret, qui cum L coniunctus imaginem vetustioris illus L^1, ex quo nonnulla vel in V delapsa sunt, litteris maiusculis exarati Vb ante oculos poneret. Et Vb quidem, anno 1551 ab Ioanne Sambucio Pannonio emptus, in calce numerum 1504 portat, non ab eo qui cetera scripsit additum at illo certe tempore quo ultima verba modo confecta erant. Initio quae littera aspicitur *Γ* duos quinterniones amissos esse docet qui primi libri capita 1—19,5 *ὠρειθυίᾳ βορέαν καί σφι* conti-

Musurus nebant. Vb, cuius gemellus Marco Musuro praesto erat dum Venetiis anno 1516 editionem principem Aldinam curat egregio acumine magis quam debili apographo nisus, aliquod exemplar ab L^2 prognatum cum vulgata forma ita contaminavit ut perpauca bona frustula apportasse censendus sit; multo igitur longius, ut de L^1 taceam, ab L^2 recedit quam **Pa**, qui ne ipse quidem ullo vitii Pa genere caret. Pa hanc subscriptionem exhibet: *πέτρος ὁ ὑψηλᾶς αἰγινήτης αὐτοχειρία ἔγραψεν· ἔτει χιλιοστῶ τετρακοσιοστῶ ἐννενικοστῶ ἑβδόμω πέντε ἐπὶ δέκα τοῦ μουνυχιῶνος μηνὸς ἀπὸ τῆς χριστοῦ γεννέσεως: ~ μεδιολανόθι:* Profitetur igitur Petrus Hypselas Aigineta se Mediolani anno 1497 codicem sua manu scripsisse; cum vero de variis atramenti generibus, quibus per varios dies usus erat, silentium non minus obstinate tenuerit quam de cursu incitato quo ad finem operis properavit, sunt qui apertum eius testimonium aspernati codicem inter complures librarios dividere velint. At duas manus passus est correctrices passim inter versus et per marginem vagatas, quarum altera ipsius Hypselae est altera illa quae totum fere contextum lectionibus aliunde repetitis subornavit ideoque diversae auctoritatis testis a nonnullis credebatur. Aliter equidem sentio; nam praeterquam quod lectiones annotatae paene omnes audacium coniecturarum speciem prae se ferunt, earum scripturae ductus talis est qui neque saeculi XVII ineuntis consuetudine antiquior et certe editione

Xylandro-Sylburgiana anno 1583 Francoforti in lucem emissa recentior mihi videatur. Iam respice egregiam hanc editionem: permultas emendationes vel emendandi propositiones singulari Sylburgi mente procreatas — merito enim Pausaniae sospitatorem appellarunt qui pauca nisi minutias excipis vulnera, qualia quidem sanari omnino possent, Porsoni Buttmanni Bekkeri ingeniis sananda reliquit — in margine codicis Pa iterum expressas invenies. Fuit igitur Lutetiae potius quam Mediolani assiduus quidam litterarum graecarum cultor, qui illa aetate qua librorum et manu scriptorum et typis productorum usus pariter frequens erat coniecturas cum aliorum tum Friderici Sylburgi in exemplar suum rettulit; qua de parentela si quis dubitet continuam lectionum concrepantiam vel casu vel duorum hominum pari inspiratione natam ratus, certe codicis correctorem seriore quam Sylburgium aetate desudasse, ad Sylburgium igitur meritum, si meritum est, primae coniecturarum illarum propositionis spectare concedet. Sylburg

Ceterum quamvis interpolatus sit Pa, hoc mentione dignum mihi videtur quod ter bina folia inter se commutavit: folio 157 ante 156, item 221 ante 220, denique 223 ante 222 locus assignandus est, id quod recte observavit doctus quidam anonymus qui antequam liber Mediolano auferretur — manus enim saeculi XV est — in calce folii 222 annotavit· *ἐπὶ ἓν φύλλον*, deinde 223 *ἐς τοὐπίσω πρὸ δύο φύλλων*, denique 220 *μετὰ δύο φύλλα τὸ ἑπόμενον*; praeterea folio 157 *α* et 155 *ἔνθα τὸ ἄλφα* ascripsit. Continet autem Pa, L

221 *ἀποικίας ἐς τὴν σαρδὼ* (X 17,4) — *διεμέτρουν αὐτὸ καὶ* (18,3);

220 *ἄλλο ἦν τοῖς* (18,3) — *πολὺς δὲ καθ' ἕκαστον* (19,8);

223 *ἦν τῶν ἐν τέλει* (19,8) — *μάλιστα ὁ σπερχειὸς* (20,7);

222 *διεχεῖτο ἐς πλέον* (20,7) — *ὑπὲρ τῶν μελλόντων* (22,2);

iam si respexeris quae Schubart-Walz ad omnes hos locos annotarunt quaeve in primi voluminis praefationis pagina XXX—XXXI de codicis L verbis propter archetypi folia perturbatis sagaciter sane disputarunt, hunc esse Pa eo libentius mecum convenies, quod utrique codici, si Lugdunensis partem mediam exceperis, multa vitia eaque gravissima communia sunt. Abstinere igitur a Lugdunensis erroribus enumerandis potui; tamen propter singularem eius auctoritatem nonnullasque solius lectiones probas cum non omnes criticos mecum facturos esse expectarem, praesertim autem cum utroque denuo collato discrepantias aliquas extare vidissem quas alterine exemplari an proprio ingenio L debeat diu fortasse sub iudice lis erit, ea notavi quae lectori traditionis quam vocant cognoscendae curioso viam indicarent interpolationibusque non minus quam L scatuisse et L^1 et L^2 aperte ostenderent. Iam ut sigla quibus usus sum brevi comprehendam, significat

y formam vulgatam, cuius testes praeter deteriores habemus

y^1 { M, Mosquensem 194
V, Vindobonensem 23

y^2 { Vn, Venetum 413
Lb, Lugdunensem 16 L;

P^1 eam familiam cuius supersunt
P, Parisinus 1410
Fab, Medicei 56,10 et 11;

L^1 aliam stirpem cuius apographi sunt
L, Lugdunensis 16 K et

L^2 { Pa, Parisinus 1399
Vb, Vindobonensis 51;

ς deterrimos codices grammaticosque anonymos saeculi XVI et XVII.

Ex omnibus his libris ea tantum typis mandavi quae ad Pausaniae verba cognoscenda vel ad historiam antiquae memoriae illustrandam aliquid utilitatis conferre potuerunt; neque enim in animo habui aut collationes quas vocant publici iuris facere aut coniecturarum quae facile

refelli possunt sive veterum sive recentiorum vana congerie *μέγα βιβλίον* efficere aut interpolatorum sordibus aut quisquiliarum plebecula apparatum quem criticum dicunt continenter inquinare. Ab hoc igitur, nisi cum de traditione agitur — minime autem quae ubivis manu scripta leguntur traditionis nomine digna sunt —, secus habui quaecumque ad prosodiaca, ad itacismum, ad vocalium *ο* et *ω*, *ε* et *αι* confusionem, ad consonantium liquidarum sibilaeque geminationem pertinent; limites inter *στρατιὰ* et *στρατεία* ab Sylburgio constitutos esse, codices persaepe *εἰς εἵνεκα γίγνομαι* pro *ἐς ἕνεκα γίνομαι* scribere et iota subscriptum (quod non adscripsi utpote lectorum commodo inserviens) et ny *ἐφελκυστικὸν* etiam ad *Δήμητρα πολὺ* similia et sigma ad *οὕτω* promiscue vel addere vel omittere, L^1 cum in ceteris nominum terminationibus vehementer peccasse tum *πεντελησίου* pro *πεντελῆσι* saepissime dedisse, haec omnia semel monuisse satis habeo. Talia neque Pausaniae neque Arethae sed Hypselarum Suliardorumque sunt; Pausaniam autem, sive Lydorum sive Damascenorum in usum schedulas suas tam in itineribus quam in bibliothecis conditas domi compegit, cum decem libros non uno die scripserit quamvis Cornelii Alexandri aliorumque compendiariis adiutus, ne in orthographicis quidem semper sibi constantem fuisse ideoque tum *πλέονα* et *ἐπαύθην* et *Ελλήθυια* tum *πλείονα* et *ἐπαύσθην* et *Εἰλείθυια* dicere potuisse, ita ut nobis codicum consensus imitandus, discrepantiae nullius momenti esse debeant, nullus dubito quin concedant harum rerum periti. Reprehendat aliquis quod monstra *Νήσαια* et *Αἴγεινα* tacitus reieci, formas *Ἐπαμινώνδας* et *Ὑγεία* toleravi; at praeterquam quod hae ultimae universorum codicum concentu per varios libros constanti nobis commendantur, conferas velim quae de *Ὑγεία* Fridericus meus Hiller de Gaertringen in Herma Berolinensi anno 1901 docuit; et qui Antoninianae aetatis sophistae semibarbaro puri atticismi quam maxime experti *ει* illud iam Sullae temporibus ad *ι* delapsum reddere velit, reddat quaeso nomina *Τεισικράτης Τεισαμενὸς μεῖξις*

'Αλκμέων 'Ισμηνός, reddat denique quaecumque iam pridem perisse ipse Pausanias ignorabat. In his ubi perseverat, librorum consensus, ubi librariorum culpa deletus est, consuetudo illius aetatis qualem docuerunt tituli sequenda videtur.

Ipsam totius libri formam traditam contra detrectatores dudum Robert eo maiore iure defendit, quod graves illae lacunae corruptelaeque rarae quidem sed Aretha anteriores ob eamque causam insanabiles sunt; quae cum casu potius quam hominum malevolorum opera productae sint, efficitur ut nos a coniectandi libidine quam maxime abstinere debeamus. Ac ne codicum quidem bipartita divisio illis temporibus recentior videtur, cum iam Suidas eiusve auctor vulgatam formam ab Arethaea diversam ante oculos habuerit; quin etiam primis medii quod appellàmus aevi saeculis natam esse inde concludere possumus quod nonnulla quamvis levia Stephani Byzantii ope emendare licet. Suidae autem verbis quam cautissime utetur is qui normam a compilatore in excerpendis excerptis ubique adhibitam paullo accuratius observaverit. Denique quod de orthographicis tenui silentium, nemo mirabitur etiam de ea quam interpunctionem vocant verborum distinctione regnare; a signo maximo inter μὲν et δὲ, a minoribus inter τε et καὶ ponendis — quae inter libros VIII et IX nunc intercedit separatio a Pausania aliena est — quam plurimum recessi, in his quoque Immanuelis Bekkeri quod per multas veterum scriptorum editiones dedit exemplum secutus. Idem capitum distinctionem inde ab editione Kuhniana temere propagatam hic illic ita correxit ut obloqui inepti esset; at ultra progredi nolui, quamquam scriptoris ratio persaepe postulat.

Restat ut eis viris gratias agam candidissimas qui in opere absolvendo fideliter atque benigne me adiuverunt; inter quos eminent bibliothecarum cum ceterorum tum Lugdunensis praefecti. Quicumque venerandae Batavorum universitatis adeundae occasionem nactus est, veterem eius gloriam hodie non modo summa pietate coli sed etiam

ingenio et labore aequari expertus est; qui viri thesauros ibi conservatos administrant, S. de Vries et P. C. Molhuysen non insigni modo qua pollent comitate me exceperunt libris domi forisque suppeditatis sed Cobeti etiam schedis liberaliter porrectis codicumque compluribus locis denuo excussis in perpetuum sibi devinxerunt.

Dabam Romae anno 1903.

Fridericus Spiro.

ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ

ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΣ

ΑΤΤΙΚΑ · ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΑ · ΛΑΚΩΝΙΚΑ
ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΑ · ΗΛΙΑΚΩΝ α′ · ΗΛΙΑΚΩΝ β′ · ΑΧΑΪΚΑ
ΑΡΚΑΔΙΚΑ · ΒΟΙΩΤΙΚΑ · ΦΩΚΙΚΑ, ΛΟΚΡΩΝ ΟΖΟΛΩΝ

Α'

ΑΤΤΙΚΑ

1 Τῆς ἠπείρου τῆς Ἑλληνικῆς κατὰ νήσους τὰς Κυκλάδας καὶ πέλαγος τὸ Αἰγαῖον ἄκρα Σούνιον πρόκειται γῆς τῆς Ἀττικῆς· καὶ λιμήν τε παραπλεύσαντι τὴν ἄκραν ἐστὶ καὶ ναὸς Ἀθηνᾶς Σουνιάδος ἐπὶ κορυφῇ τῆς ἄκρας. πλέοντι δὲ ἐς τὸ πρόσω Λαύριόν τέ ἐστιν, ἔνθα ποτὲ Ἀθηναίοις ἦν ἀργύρου μέταλλα, καὶ νῆσος ἔρημος οὐ μεγάλη Πατρόκλου καλουμένη· τεῖχος γὰρ ᾠκοδομήσατο ἐν αὐτῇ καὶ χάρακα ἐβάλετο Πάτροκλος, ὃς τριήρεσιν ὑπέπλει ναύαρχος Αἰγυπτίαις, ἃς Πτολεμαῖος ὁ ⟨Πτολεμαίου⟩ τοῦ Λάγου τιμωρεῖν ἔστειλεν Ἀθηναίοις, ὅτε σφίσιν Ἀντίγονος ὁ Δημητρίου στρατιᾷ τε αὐτὸς ἐσβεβληκὼς ἔφθειρε τὴν χώραν καὶ ναυσὶν ἅμα ἐκ θαλάσσης κατεῖργεν.

2 ὁ δὲ Πειραιεὺς δῆμος μὲν ἦν ἐκ παλαιοῦ, πρότερον δὲ πρὶν ἢ Θεμιστοκλῆς Ἀθηναίοις ἦρξεν ἐπίνειον οὐκ ἦν· Φαληρὸν δέ — ταύτῃ γὰρ ἐλάχιστον ἀπέχει τῆς πόλεως ἡ θάλασσα —, τοῦτό σφισιν ἐπίνειον ἦν, καὶ Μενεσθέα φασὶν αὐτόθεν ταῖς ναυσὶν ἐς Τροίαν ἀναχθῆναι καὶ τούτου πρότερον Θησέα δώσοντα Μίνῳ

6 ἀργυρίου P 9 ἐπέπλει V 10 suppl Kuhn τοῦ μεγάλου L

δίκας τῆς Ἀνδρόγεω τελευτῆς. Θεμιστοκλῆς δὲ ὡς ἦρξε — τοῖς τε γὰρ πλέουσιν ἐπιτηδειότερος ὁ Πειραιεὺς ἐφαίνετό οἱ προκεῖσθαι καὶ λιμένας τρεῖς ἀνθ᾽ ἑνὸς ἔχειν τοῦ Φαληροῖ — τοῦτό σφισιν ἐπίνειον εἶναι κατεσκευάσατο· καὶ νεὼς καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν οἶκοι καὶ πρὸς τῷ μεγίστῳ λιμένι τάφος Θεμιστοκλέους. φασὶ γὰρ μεταμελῆσαι τῶν ἐς Θεμιστοκλέα Ἀθηναίοις καὶ ὡς οἱ προσήκοντες τὰ ὀστᾶ κομίσαιεν ἐκ Μαγνησίας ἀνελόντες· φαίνονται δὲ οἱ παῖδες οἱ Θεμιστοκλέους καὶ κατελθόντες καὶ γραφὴν ἐς τὸν Παρθενῶνα
3 ἀναθέντες, ἐν ᾗ Θεμιστοκλῆς ἐστι γεγραμμένος. θέας δὲ ἄξιον τῶν ἐν Πειραιεῖ μάλιστα Ἀθηνᾶς ἐστι καὶ Διὸς τέμενος· χαλκοῦ μὲν ἀμφότερα τὰ ἀγάλματα, ἔχει δὲ ὁ μὲν σκῆπτρον καὶ Νίκην, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ δόρυ. ἐνταῦθα Λεωσθένην, ὃς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς πᾶσιν Ἕλλησιν ἡγούμενος Μακεδόνας ἔν τε Βοιωτοῖς ἐκράτησε μάχῃ καὶ αὖθις ἔξω Θερμοπυλῶν καὶ βιασάμενος ἐς Λάμιαν κατέκλεισε τὴν ἀπαντικρὺ τῆς Οἴτης, τοῦτον τὸν Λεωσθένην καὶ τοὺς παῖδας ἔγραψεν Ἀρκεσίλαος. ἔστι δὲ τῆς στοᾶς τῆς μακρᾶς, ἔνθα καθέστηκεν ἀγορὰ τοῖς ἐπὶ θαλάσσης — καὶ γὰρ τοῖς ἀπωτέρω τοῦ λιμένος ἐστὶν ἑτέρα —, τῆς δὲ ἐπὶ θαλάσσης στοᾶς ὄπισθεν ἑστᾶσι Ζεὺς καὶ Δῆμος, Λεωχάρους ἔργον. πρὸς δὲ τῇ θαλάσσῃ Κόνων ᾠκοδόμησεν Ἀφροδίτης ἱερόν, τριήρεις Λακεδαιμονίων κατεργασάμενος περὶ Κνίδον τὴν ἐν τῇ Καρικῇ χερρονήσῳ. Κνίδιοι γὰρ τιμῶσιν Ἀφροδίτην μάλιστα, καί σφισιν ἔστιν ἱερὰ τῆς θεοῦ· τὸ μὲν γὰρ ἀρχαιότατον Δωρίτιδος,

---

5 νεῶν ς   16 Μακεδόνας om P   28 ἀρχαιότερον, em Spengel

μετὰ δὲ τὸ Ἀκραίας, νεώτατον δὲ ἣν Κνιδίαν οἱ πολλοί, Κνίδιοι δὲ αὐτοὶ καλοῦσιν Εὔπλοιαν.

ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Ἀθηναίοις ὁ μὲν ἐπὶ Μουνυχίᾳ 4
λιμὴν καὶ Μουνυχίας ναὸς Ἀρτέμιδος, ὁ δὲ ἐπὶ Φαληρῷ, καθὰ καὶ πρότερον εἴρηταί μοι, καὶ πρὸς αὐτῷ Δήμητρος ἱερόν. ἐνταῦθα καὶ Σκιράδος Ἀθηνᾶς ναός ἐστι καὶ Διὸς ἀπωτέρω, βωμοὶ δὲ θεῶν τε ὀνομαζομένων Ἀγνώστων καὶ ἡρώων καὶ παίδων τῶν Θησέως καὶ Φαληροῦ· τοῦτον γὰρ τὸν Φαληρὸν Ἀθηναῖοι πλεῦσαι μετὰ Ἰάσονός φασιν ἐς Κόλχους. ἔστι δὲ καὶ Ἀνδρόγεω βωμὸς τοῦ Μίνω, καλεῖται δὲ Ἥρωος· Ἀνδρόγεω δὲ ὄντα ἴσασιν οἷς ἐστιν ἐπιμελὲς τὰ ἐγχώρια σαφέστερον ἄλλων ἐπίστασθαι. ἀπέχει δὲ σταδίους 5
εἴκοσιν ἄκρα Κωλιάς· ἐς ταύτην φθαρέντος τοῦ ναυτικοῦ τοῦ Μήδων κατήνεγκεν ὁ κλύδων τὰ ναυάγια. Κωλιάδος δέ ἐστιν ἐνταῦθα Ἀφροδίτης ἄγαλμα καὶ Γενετυλλίδες ὀνομαζόμεναι θεαί· δοκῶ δὲ καὶ Φωκαεῦσι τοῖς ἐν Ἰωνίᾳ θεάς, ἃς καλοῦσι Γενναΐδας, εἶναι ταῖς ἐπὶ Κωλιάδι τὰς αὐτάς. — ἔστι δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐς Ἀθήνας ἐκ Φαληροῦ ναὸς Ἥρας οὔτε θύρας ἔχων οὔτε ὄροφον· Μαρδόνιόν φασιν αὐτὸν ἐμπρῆσαι τὸν Γωβρύου. τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ νῦν δή, καθὰ λέγουσιν, Ἀλκαμένους ἐστὶν ἔργον· οὐκ ἂν τοῦτό γε ὁ Μῆδος εἴη λελωβημένος.

ἐσελθόντων δὲ ἐς τὴν πόλιν ἐστὶν Ἀντιόπης μνῆμα 2
Ἀμαζόνος. ταύτην τὴν Ἀντιόπην Πίνδαρος μέν φησιν ὑπὸ Πειρίθου καὶ Θησέως ἁρπασθῆναι, Τροιζηνίῳ δὲ Ἡγίᾳ τοιάδε ἐς αὐτὴν πεποίηται· Ἡρακλέα

---

2 αὐτὴν L 5 *1, 2* 8 τῶν μετὰ Θησέως Robert 13 δὲ καὶ σταδίους My² 17 φωκεῦσι, em V 20 τὴν ἐπ' L 21 φασιν om L 26 *fr. 175 Schr*

Θεμίσκυραν πολιορκοῦντα τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι ἑλεῖν μὴ δύνασθαι, Θησέως δὲ ἐρασθεῖσαν Ἀντιόπην — στρατεῦσαι γὰρ ἅμα Ἡρακλεῖ καὶ Θησέα — παραδοῦναι [*τε*] *τὸ χωρίον. τάδε μὲν Ἡγίας πεποίηκεν· Ἀθηναῖοι δέ φασιν, ἐπεί τε ἦλθον Ἀμαζόνες, Ἀντιόπην μὲν ὑπὸ Μολπαδίας τοξευθῆναι, Μολπαδίαν δὲ ἀποθανεῖν ὑπὸ Θησέως. καὶ μνῆμά ἐστι καὶ Μολπαδίας Ἀθηναίοις.*

2 *ἀνιόντων δὲ ἐκ Πειραιῶς ἐρείπια τῶν τειχῶν ἐστιν,*
ἃ Κόνων ὕστερον τῆς πρὸς Κνίδῳ ναυμαχίας ἀνέστησε·
τὰ γὰρ Θεμιστοκλέους μετὰ τὴν ἀναχώρησιν οἰκοδομη-
θέντα τὴν Μήδων ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καθηρέθη τῶν τρι-
άκοντα ὀνομαζομένων. εἰσὶ δὲ τάφοι κατὰ τὴν ὁδὸν
γνωριμώτατοι Μενάνδρου τοῦ Διοπείθους καὶ μνῆμα
Εὐριπίδου κενόν· τέθαπται δὲ Εὐριπίδης ἐν Μακεδονίᾳ
παρὰ τὸν βασιλέα ἐλθὼν Ἀρχέλαον, ὁ δέ οἱ τοῦ θανάτου
τρόπος — πολλοῖς γάρ ἐστιν εἰρημένος — ἐχέτω καθὰ
3 *λέγουσιν. συνῆσαν δὲ ἄρα καὶ τότε τοῖς βασιλεῦσι*
ποιηταὶ καὶ πρότερον ἔτι καὶ Πολυκράτει Σάμου τυ-
ραννοῦντι Ἀνακρέων παρῆν καὶ ἐς Συρακούσας πρὸς
Ἱέρωνα Αἰσχύλος καὶ Σιμωνίδης ἐστάλησαν· Διονυσίῳ
δέ, ὃς ὕστερον ἐτυράννησεν ἐν Σικελίᾳ, Φιλόξενος
παρῆν καὶ Ἀντιγόνῳ Μακεδόνων ἄρχοντι Ἀνταγόρας
Ῥόδιος καὶ Σολεὺς Ἄρατος. Ἡσίοδος δὲ καὶ Ὅμηρος
ἢ συγγενέσθαι βασιλεῦσιν ἠτύχησαν ἢ καὶ ἑκόντες
ὠλιγώρησαν, ὁ μὲν ἀγροικίᾳ καὶ ὄκνῳ πλάνης, Ὅμηρος
δὲ ἀποδημήσας ἐπὶ μακρότατον καὶ τὴν ὠφέλειαν ⟨*τὴν*⟩
ἐς χρήματα παρὰ τῶν δυνατῶν ὑστέραν θέμενος τῆς
παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξης, ἐπεὶ καὶ Ὁμήρῳ πεποιημένα

---

3 *γὰρ* ς: *τε*   4 purg L   9 *κνίδων* L   26 suppl Dindorf

ἐστὶν Ἀλκίνῳ παρεῖναι Δημόδοκον καὶ ὡς Ἀγαμέμνων καταλείποι τινὰ παρὰ τῇ γυναικὶ ποιητήν. — ἔστι δὲ τάφος οὐ πόρρω τῶν πυλῶν, ἐπίθημα ἔχων στρατιώτην ἵππῳ παρεστηκότα· ὅντινα μέν, οὐκ οἶδα, Πραξιτέλης δὲ καὶ τὸν ἵππον καὶ τὸν στρατιώτην ἐποίησεν.

4 ἐσελθόντων δὲ ἐς τὴν πόλιν οἰκοδόμημα ἐς παρασκευήν ἐστι τῶν πομπῶν, ἃς πέμπουσι τὰς μὲν ἀνὰ πᾶν ἔτος, τὰς δὲ καὶ χρόνον διαλείποντες. καὶ πλησίον ναός ἐστι Δήμητρος, ἀγάλματα δὲ αὐτή τε καὶ ἡ παῖς καὶ δᾷδα ἔχων Ἴακχος· γέγραπται δὲ ἐπὶ τῷ τοίχῳ γράμμασιν Ἀττικοῖς ἔργα εἶναι Πραξιτέλους. τοῦ ναοῦ δὲ οὐ πόρρω Ποσειδῶν ἐστιν ἐφ' ἵππου, δόρυ ἀφιεὶς ἐπὶ γίγαντα Πολυβώτην, ἐς ὃν Κῴοις ὁ μῦθος ⟨ὁ⟩ περὶ τῆς ἄκρας ἔχει τῆς Χελώνης· τὸ δὲ ἐπίγραμμα τὸ ἐφ' ἡμῶν τὴν εἰκόνα ἄλλῳ δίδωσι καὶ οὐ Ποσειδῶνι. στοαὶ δέ εἰσιν ἀπὸ τῶν πυλῶν ἐς τὸν Κεραμεικὸν καὶ εἰκόνες πρὸ αὐτῶν χαλκαῖ καὶ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, ὅσοις τι ὑπῆρχεν [ὧν τις λόγος] ἐς δόξαν. ἡ δὲ ἑτέρα 5 τῶν στοῶν ἔχει μὲν ἱερὰ θεῶν, ἔχει δὲ γυμνάσιον Ἑρμοῦ καλούμενον· ἔστι δὲ ἐν αὐτῇ Πουλυτίωνος οἰκία, καθ' ἣν παρὰ τὴν ἐν Ἐλευσῖνι δρᾶσαι τελετὴν Ἀθηναίων φασὶν οὐ τοὺς ἀφανεστάτους· ἐπ' ἐμοῦ δὲ ἀνεῖτο Διονύσῳ. Διόνυσον δὲ τοῦτον καλοῦσι Μελπόμενον ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε ἐφ' ὁποίῳ περ Ἀπόλλωνα Μουσηγέτην. ἐνταῦθά ἐστιν Ἀθηνᾶς ἄγαλμα Παιωνίας καὶ Διὸς καὶ Μνημοσύνης καὶ Μουσῶν, Ἀπόλλων τε ἀνάθημα καὶ ἔργον Εὐβουλίδου, καὶ δαίμων τῶν ἀμφὶ Διόνυσον Ἄκρατος· πρόσωπόν ἐστίν οἱ μόνον ἐνῳκοδομημένον

---

3 ἐπίθεμα, em ς 13 suppl Hitzig 18 purg Kayser
20 καὶ ἐν L 21 καθ' ἣν om L ἐν om P

τοίχῳ. μετὰ δὲ τὸ τοῦ Διονύσου τέμενός ἐστιν οἴκημα ἀγάλματα ἔχον ἐκ πηλοῦ, βασιλεὺς Ἀθηναίων Ἀμφικτύων ἄλλους τε θεοὺς ἑστιῶν καὶ Διόνυσον. ἐνταῦθα καὶ Πήγασός ἐστιν Ἐλευθερεύς, ὃς Ἀθηναίοις <τὸν> θεὸν ἐσήγαγε· συνεπελάβετο δέ οἱ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἀναμνῆσαν τὴν ἐπὶ Ἰκαρίου ποτὲ ἐπιδημίαν
6 *τοῦ θεοῦ. τὴν δὲ βασιλείαν Ἀμφικτύων ἔσχεν οὕτως. Ἀκταῖον λέγουσιν ἐν τῇ νῦν Ἀττικῇ βασιλεῦσαι πρῶτον· ἀποθανόντος δὲ Ἀκταίου Κέκροψ ἐκδέχεται τὴν ἀρχὴν θυγατρὶ συνοικῶν Ἀκταίου, καί οἱ γίνονται θυγατέρες μὲν Ἕρση καὶ Ἄγλαυρος καὶ Πάνδροσος, υἱὸς δὲ Ἐρυσίχθων· οὗτος οὐκ ἐβασίλευσεν Ἀθηναίων, ἀλλά οἱ τοῦ πατρὸς ζῶντος τελευτῆσαι συνέβη, καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν Κέκροπος Κραναὸς ἐξεδέξατο, Ἀθηναίων δυνάμει προύχων. Κραναῷ δὲ θυγατέρας καὶ ἄλλας καὶ Ἀτθίδα γενέσθαι λέγουσιν· ἀπὸ ταύτης ὀνομάζουσιν Ἀττικὴν τὴν χώραν, πρότερον καλουμένην Ἀκταίαν. Κραναῷ δὲ Ἀμφικτύων ἐπαναστάς, θυγατέρα ὅμως ἔχων αὐτοῦ, παύει τῆς ἀρχῆς· καὶ αὐτὸς ὕστερον ὑπὸ Ἐριχθονίου καὶ τῶν συνεπαναστάντων ἐκπίπτει· πατέρα δὲ Ἐριχθονίῳ λέγουσιν ἀνθρώπων μὲν οὐδένα εἶναι, γονέας δὲ Ἥφαιστον καὶ Γῆν.*

3 *τὸ δὲ χωρίον ὁ Κεραμεικὸς τὸ μὲν ὄνομα ἔχει ἀπὸ ἥρωος Κεράμου, Διονύσου τε εἶναι καὶ Ἀριάδνης καὶ τούτου λεγομένου· πρώτη δέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ καλουμένη στοὰ βασίλειος, ἔνθα καθίζει βασιλεὺς ἐνιαυσίαν ἄρχων ἀρχὴν καλουμένην βασιλείαν. ταύτης ἔπεστι τῷ κεράμῳ τῆς στοᾶς ἀγάλματα ὀπτῆς γῆς, ἀφιεὶς Θησεὺς ἐς*

---

1 *τὸ* om L 3 *ἔστιν ὧν* L^1P^1 4 suppl Loescher
12 *ἐβασίλευεν* L 14 *κρανὸς* L (item 15) 26 *βασιλεὺς* om L

*θάλασσαν Σκίρωνα καὶ φέρουσα Ἡμέρα Κέφαλον, ὃν κάλλιστον γενόμενόν φασιν ὑπὸ Ἡμέρας ἐρασθείσης ἁρπασθῆναι· καί οἱ παῖδα γενέσθαι Φαέθοντα, ⟨ὃν ὕστερον ἡ Ἀφροδίτη ἥρπασε⟩ *** καὶ φύλακα ἐποίησε τοῦ ναοῦ. ταῦτα ἄλλοι τε καὶ Ἡσίοδος εἴρηκεν ἐν ἔπεσι τοῖς ἐς τὰς γυναῖκας. πλησίον δὲ τῆς στοᾶς* 2
Κόνων ἕστηκε καὶ Τιμόθεος υἱὸς Κόνωνος καὶ βασιλεὺς Κυπρίων Εὐαγόρας, ὃς καὶ τὰς τριήρεις τὰς Φοινίσσας ἔπραξε παρὰ βασιλέως Ἀρταξέρξου δοθῆναι Κόνωνι· ἔπραξε δὲ ὡς Ἀθηναῖος καὶ τὸ ἀνέκαθεν ἐκ Σαλαμῖνος, ἐπεὶ καὶ γενεαλογῶν ἐς προγόνους ἀνέβαινε Τεῦκρον καὶ Κινύρου θυγατέρα. ἐνταῦθα ἕστηκε Ζεὺς ὀνομαζόμενος Ἐλευθέριος καὶ βασιλεὺς Ἀδριανός, ἐς ἄλλους τε ὧν ἦρχεν εὐεργεσίας καὶ ἐς τὴν πόλιν μάλιστα ἀποδειξάμενος τὴν Ἀθηναίων. στοὰ δὲ ὄπισθεν 3
ᾠκοδόμηται γραφὰς ἔχουσα θεοὺς ⟨τοὺς⟩ δώδεκα καλουμένους· ἐπὶ δὲ τῷ τοίχῳ τῷ πέραν Θησεύς ἐστι γεγραμμένος καὶ Δημοκρατία τε καὶ Δῆμος. δηλοῖ δὲ ἡ γραφὴ Θησέα εἶναι τὸν καταστήσαντα Ἀθηναίοις ἐξ ἴσου πολιτεύεσθαι· κεχώρηκε δὲ φήμη καὶ ἄλλως ἐς τοὺς πολλούς, ὡς Θησεὺς παραδοίη τὰ πράγματα τῷ δήμῳ καὶ ὡς ἐξ ἐκείνου δημοκρατούμενοι διαμείναιεν, πρὶν ἢ Πεισίστρατος ἐτυράννησεν ἐπαναστάς. λέγεται μὲν δὴ καὶ ἄλλα οὐκ ἀληθῆ παρὰ τοῖς πολλοῖς οἷα ἱστορίας ἀνηκόοις οὖσι καὶ ὁπόσα ἤκουον εὐθὺς ἐκ παίδων ἔν τε χοροῖς καὶ τραγῳδίαις πιστὰ ἡγουμένοις, λέγεται δὲ καὶ ἐς τὸν Θησέα, ὃς αὐτός τε ἐβασίλευσε καὶ ὕστερον Μενεσθέως τελευτήσαντος καὶ ἐς τετάρτην

---

4 suppl Hartung et Urlichs 5 *Fr 127 Rz, cf Theog 990*
10 *καὶ* del Schubart 16 suppl Schubart 26 *ἡγούμενος* LP
27 ὃς Robert: *ὡς*

οἱ Θησεῖδαι γενεὰν διέμειναν ἄρχοντες. εἰ δέ μοι γενεαλογεῖν ἤρεσκε, καὶ τοὺς ἀπὸ Μελάνθου βασιλεύσαντας ἐς Κλείδικον τὸν Αἰσιμίδου καὶ τούτους ἂν ἀπηριθμησάμην.

4 ἐνταῦθά ἐστι γεγραμμένον καὶ τὸ περὶ Μαντίνειαν Ἀθηναίων ἔργον, οἳ βοηθήσοντες Λακεδαιμονίοις ἐπέμφθησαν. συνέγραψαν δὲ ἄλλοι τε καὶ Ξενοφῶν τὸν πάντα πόλεμον, κατάληψίν τε τῆς Καδμείας καὶ τὸ πταῖσμα Λακεδαιμονίων ⟨τὸ⟩ ἐν Λεύκτροις καὶ ὡς ἐς Πελοπόννησον ἐσέβαλον Βοιωτοὶ καὶ τὴν συμμαχίαν Λακεδαιμονίοις τὴν παρ' Ἀθηναίων ἐλθοῦσαν· ἐν δὲ τῇ γραφῇ τῶν ἱππέων ἐστὶ μάχη, ἐν ᾗ γνωριμώτατοι Γρύλος τε ὁ Ξενοφῶντος ἐν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ κατὰ τὴν ἵππον τὴν Βοιωτίαν Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος. ταύτας τὰς γραφὰς Εὐφράνωρ ἔγραψεν Ἀθηναίοις καὶ πλησίον ἐποίησεν ἐν τῷ ναῷ τὸν Ἀπόλλωνα Πατρῷον ἐπίκλησιν· πρὸ δὲ τοῦ νεὼ τὸν μὲν Λεωχάρης, ὃν δὲ καλοῦσιν Ἀλεξίκακον Κάλαμις ἐποίησε. τὸ δὲ ὄνομα τῷ θεῷ γενέσθαι λέγουσιν, ὅτι τὴν λοιμώδη σφίσι νόσον ὁμοῦ τῷ Πελοποννησίων πολέμῳ πιέζουσαν κατὰ μάντευμα ἔπαυσε⟨ν ἐκ⟩ Δελφῶν.

5 ᾠκοδόμηται δὲ καὶ Μητρὸς θεῶν ἱερόν, ἣν Φειδίας εἰργάσατο, καὶ πλησίον τῶν πεντακοσίων καλουμένων βουλευτήριον, οἳ βουλεύουσιν ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις· Βουλαίου δὲ ἐν αὐτῷ κεῖται ξόανον Διὸς καὶ Ἀπόλλων τέχνη Πεισίου καὶ Δῆμος ἔργον Λύσωνος. τοὺς δὲ θεσμοθέτας ἔγραψε Πρωτογένης Καύνιος, Ὀλβιάδης δὲ Κάλλιππον, ὃς Ἀθηναίους ἐς Θερμο-

3 ἠλείδικον y αἰσιλίδου My^2 4 ἐπηριθμησάμην, em Xylander 7 *Xen Hell V—VII* 9 suppl V 15 εὐφρανω ὁ Ly^2 20 σφίσιν ὅσον L 21 suppl Siebelis 28 καλλίπονος, dist Clavier

πύλας ἤγαγε φυλάξοντας τὴν ἐς τὴν Ἑλλάδα Γαλατῶν
ἐσβολήν.

οἱ δὲ Γαλάται οὗτοι νέμονται τῆς Εὐρώπης τὰ 4
ἔσχατα ἐπὶ θαλάσσῃ πολλῇ καὶ ἐς τὰ πέρατα οὐ πλωίμῳ,
παρέχεται δὲ ἄμπωτιν καὶ ῥαχίαν καὶ θηρία οὐδὲν ἐοι-
κότα τοῖς ἐν θαλάσσῃ τῇ λοιπῇ· καί σφισι διὰ τῆς
χώρας ῥεῖ ποταμὸς Ἠριδανός, ἐφ' ᾧ τὰς θυγατέρας
τὰς Ἡλίου ὀδύρεσθαι νομίζουσι τὸ περὶ τὸν Φαέθοντα
τὸν ἀδελφὸν πάθος. ὀψὲ δέ ποτε αὐτοὺς καλεῖσθαι
Γαλάτας ἐξενίκησεν· Κελτοὶ γὰρ κατά τε σφᾶς τὸ
ἀρχαῖον καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὠνομάζοντο. συλλεγεῖσα
δέ σφισι στρατιὰ τρέπεται τὴν ἐπὶ Ἰονίου, καὶ τό τε
Ἰλλυριῶν ἔθνος καὶ πᾶν ὅσον ἄχρι Μακεδόνων ᾤκει
καὶ Μακεδόνας αὐτοὺς ἀναστάτους ἐποίησε Θεσσαλίαν
τε ἐπέδραμε. καὶ ὡς ἐγγὺς Θερμοπυλῶν ἐγίνοντο, ἐν-
ταῦθα οἱ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐς τὴν ἔφοδον ἡσύχαζον
τῶν βαρβάρων, ἅτε ὑπὸ Ἀλεξάνδρου μεγάλως καὶ Φι-
λίππου κακωθέντες πρότερον· καθεῖλε δὲ καὶ Ἀντίπατρος
καὶ Κάσσανδρος ὕστερον τὸ Ἑλληνικόν, ὥστε ἕκαστοι
δι' ἀσθένειαν οὐδὲν αἰσχρὸν ἐνόμιζον ἀπεῖναι τὸ κατὰ
σφᾶς τῆς βοηθείας. Ἀθηναῖοι δὲ μάλιστα μὲν τῶν 2
Ἑλλήνων ἀπειρήκεσαν μήκει τοῦ Μακεδονικοῦ πολέμου
καὶ προσπταίοντες τὰ πολλὰ ἐν ταῖς μάχαις, ἐξιέναι δὲ
ὅμως ὥρμηντο ἐς τὰς Θερμοπύλας σὺν τοῖς ἐλθοῦσι
τῶν Ἑλλήνων, ἑλόμενοι σφίσι τὸν Κάλλιππον τοῦτον
ἡγεῖσθαι. καταλαβόντες δὲ ᾗ στενώτατον ἦν, τῆς
ἐσόδου τῆς ἐς τὴν Ἑλλάδα εἶργον τοὺς βαρβάρους·
ἀνευρόντες δὲ οἱ Κελτοὶ τὴν ἀτραπόν, ἣν καὶ Μήδοις

21 μὲν om P 24 ἐθέλουσι Clavier 25 τούτων, em ς
27 ἐφόδου My[2]

ποτὲ Ἐφιάλτης ἡγήσατο ὁ Τραχίνιος, καὶ βιασάμενοι
Φωκέων τοὺς τεταγμένους ἐπ' αὐτῇ λανθάνουσι τοὺς
3 Ἕλληνας ὑπερβαλόντες τὴν Οἴτην. ἔνθα δὴ πλείστου
παρέσχοντο αὑτοὺς Ἀθηναῖοι τοῖς Ἕλλησιν ἀξίους, ἀμ-
φοτέρωθεν ὡς ἐκυκλώθησαν ἀμυνόμενοι τοὺς βαρβά-
ρους· οἱ δέ σφισιν ἐπὶ τῶν νεῶν μάλιστα ἐταλαιπώρουν
ἅτε τοῦ κόλπου τοῦ Λαμιακοῦ τέλματος πρὸς ταῖς
Θερμοπύλαις ὄντος· αἴτιον δὲ ἐμοὶ δοκεῖν τὸ ὕδωρ
ταύτῃ τὸ θερμὸν ἐκρέον ἐς τὴν θάλασσαν. μείζονα
οὖν εἶχον οὗτοι πόνον· ἀναλαβόντες γὰρ ἐπὶ τὰ κα-
ταστρώματα τοὺς Ἕλληνας ναυσὶν ὑπό τε ὅπλων βα-
ρείαις καὶ ἀνδρῶν ἐβιάζοντο κατὰ τοῦ πηλοῦ πλεῖν.
4 οὗτοι μὲν δὴ τοὺς Ἕλληνας τρόπον τὸν εἰρημένον
ἔσωζον, οἱ δὲ Γαλάται Πυλῶν τε ἐντὸς ἦσαν καὶ τὰ
πολίσματα ἑλεῖν ἐν οὐδενὶ τὰ λοιπὰ ποιησάμενοι Δελ-
φοὺς καὶ τὰ χρήματα τοῦ θεοῦ διαρπάσαι μάλιστα
εἶχον σπουδήν. καί σφισιν αὐτοί τε Δελφοὶ καὶ
Φωκέων ἀντετάχθησαν οἱ τὰς πόλεις περὶ τὸν Παρ-
νασσὸν οἰκοῦντες, ἀφίκετο δὲ καὶ δύναμις Αἰτωλῶν·
τὸ γὰρ Αἰτωλικὸν προεῖχεν ἀκμῇ νεότητος τὸν χρόνον
τοῦτον. ὡς δὲ ἐς χεῖρας συνῄεσαν, ἐνταῦθα κεραυνοί
τε ἐφέροντο ἐς τοὺς Γαλάτας καὶ ἀπορραγεῖσαι πέτραι
τοῦ Παρνασσοῦ, δείματά τε ἄνδρες ἐφίσταντο ὁπλῖται
τοῖς βαρβάροις· τούτων τοὺς μὲν ἐξ Ὑπερβορέων λέ-
γουσιν ἐλθεῖν, Ὑπέροχον καὶ Ἀμάδοκον, τὸν δὲ τρίτον
Πύρρον εἶναι τὸν Ἀχιλλέως· ἐναγίζουσι δὲ ἀπὸ ταύτης
Δελφοὶ τῆς συμμαχίας Πύρρῳ, πρότερον ἔχοντες ἅτε
5 ἀνδρὸς πολεμίου καὶ τὸ μνῆμα ἐν ἀτιμίᾳ. Γαλατῶν

4 παρέχοντο L τοῖς om L 6 φησιν L 8 θερμο L (fin fol) 20 ἀλκῇ My^2 25 Λαόδοκον appellat X 23, 2; Λαόδικον OMüller

δὲ οἱ πολλοὶ ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν διαβάντες τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς ἐλεηλάτουν· χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ Πέργαμον ἔχοντες, πάλαι δὲ Τευθρανίαν καλουμένην, ἐς ταύτην Γαλάτας ἐλαύνουσιν ἀπὸ θαλάσσης. οὗτοι μὲν δὴ τὴν ἐκτὸς Σαγγαρίου χώραν ἔσχον Ἄγκυραν πόλιν ἑλόντες Φρυγῶν, ἣν Μίδας ὁ Γορδίου πρότερον ᾤκισεν — ἄγκυρα δέ, ἣν ὁ Μίδας ἀνεῦρεν, ἦν ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐν ἱερῷ Διὸς καὶ κρήνη Μίδου καλουμένη· ταύτην οἴνῳ κεράσαι Μίδαν φασὶν ἐπὶ τὴν θήραν τοῦ Σιληνοῦ —, ταύτην τε δὴ τὴν Ἄγκυραν εἷλον καὶ Πεσσινοῦντα ⟨τὴν⟩ ὑπὸ τὸ ὄρος τὴν Ἄγδιστιν, ἔνθα καὶ τὸν Ἄττην τεθάφθαι λέγουσι. Περγαμηνοῖς δὲ 6
ἔστι μὲν σκῦλα ἀπὸ Γαλατῶν, ἔστι δὲ γραφὴ τὸ ἔργον ⟨τὸ⟩ πρὸς Γαλάτας ἔχουσα. ἣν δὲ νέμονται οἱ Περγαμηνοί, Καβείρων ἱεράν φασιν εἶναι τὸ ἀρχαῖον· αὐτοὶ δὲ Ἀρκάδες ἐθέλουσιν εἶναι τῶν ὁμοῦ Τηλέφῳ διαβάντων ἐς τὴν Ἀσίαν. πολέμων δὲ τῶν μὲν ἄλλων, εἰ δή τινας ἐπολέμησαν, οὐκ ἐς ἅπαντας κεχώρηκεν ἡ φήμη· τρία δὲ γνωριμώτατα ἐξείργασταί σφισι, τῆς τε Ἀσίας ἀρχὴ τῆς κάτω καὶ ἡ Γαλατῶν ἀπ' αὐτῆς ἀναχώρησις καὶ τὸ ἐς τοὺς σὺν Ἀγαμέμνονι Τηλέφου τόλμημα, ὅτε Ἕλληνες ἁμαρτόντες Ἰλίου τὸ πεδίον ἐλεηλάτουν τὸ Μήιον ὡς γῆν [τὴν] Τρῳάδα. ἐπάνειμι δὲ ἐς τὴν ἀρχὴν ὅθεν ἐξέβην τοῦ λόγου.

τοῦ βουλευτηρίου τῶν πεντακοσίων πλησίον Θόλος 5
ἐστὶ καλουμένη, καὶ θύουσί τε ἐνταῦθα οἱ πρυτάνεις καί τινα καὶ ἀργύρου πεποιημένα ἐστὶν ἀγάλματα οὐ

---

4 ὁρμῶντας Γαλάτας Loescher 11 πεσινοῦντα, em Dindorf suppl Sp post ὄρος lacunam, quae Δίνδυμον hauserit, ind Westermann 11 ἀγδίστιν, corr Siebelis 12 ἄττιν y 14 suppl Clavier 23 τὸ μυσὸν y^1 τὴν om V 24 ἐξέβη L

*μεγάλα. ἀνωτέρω δὲ ἀνδριάντες ἑστήκασιν ἡρώων,
ἀφ᾽ ὧν Ἀθηναίοις ὕστερον τὰ ὀνόματα ἔσχον αἱ φυλαί·
ὅστις δὲ κατεστήσατο δέκα ἀντὶ τεσσάρων φυλὰς εἶναι
καὶ μετέθετό σφισι τὰ ὀνόματα ἀντὶ τῶν ἀρχαίων,*
2 *Ἡροδότῳ καὶ ταῦτά ἐστιν εἰρημένα. τῶν δὲ ἐπωνύ-
μων — καλοῦσι γὰρ οὕτω σφᾶς — ἔστι μὲν Ἱπποθόων
Ποσειδῶνος καὶ Ἀλόπης θυγατρὸς Κερκυόνος, ἔστι δὲ
Ἀντίοχος τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους, γενόμενος ἐκ
Μήδας Ἡρακλεῖ τῆς Φύλαντος, καὶ τρίτος Αἴας ὁ
Τελαμῶνος, ἐκ δὲ Ἀθηναίων Λεώς· δοῦναι δὲ ἐπὶ
σωτηρίᾳ λέγεται κοινῇ τὰς θυγατέρας τοῦ θεοῦ χρή-
σαντος. Ἐρεχθεύς τέ ἐστιν ἐν τοῖς ἐπωνύμοις, ὃς
ἐνίκησεν Ἐλευσινίους μάχῃ καὶ τὸν ἡγούμενον ἀπέ-
κτεινεν Ἰμμάραδον τὸν Εὐμόλπου· Αἰγεύς τέ ἐστι καὶ
Οἰνεὺς Πανδίονος υἱὸς νόθος καὶ τῶν Θησέως παίδων*
3 *Ἀκάμας. Κέκροπα δὲ καὶ Πανδίονα — εἶδον γὰρ καὶ
τούτων ἐν τοῖς ἐπωνύμοις εἰκόνας — οὐκ οἶδα οὓς
ἄγουσιν ἐν τιμῇ· πρότερός τε γὰρ ἦρξε Κέκροψ, ὃς
τὴν Ἀκταίου θυγατέρα ἔσχε, καὶ ὕστερος, ὃς δὴ καὶ
μετῴκησεν ἐς Εὔβοιαν, Ἐρεχθέως υἱὸς τοῦ Πανδίονος
τοῦ Ἐριχθονίου. καὶ δὴ καὶ Πανδίων ἐβασίλευσεν ὅ
τε Ἐριχθονίου καὶ ὁ Κέκροπος τοῦ δευτέρου· τοῦτον
Μητιονίδαι τῆς ἀρχῆς ἐξελαύνουσι, καί οἱ φυγόντι ἐς
Μέγαρα — θυγατέρα γὰρ εἶχε Πύλα τοῦ βασιλεύσαν-
τος ἐν Μεγάροις — συνεκπίπτουσιν οἱ παῖδες. καὶ
Πανδίονα μὲν αὐτοῦ λέγεται νοσήσαντα ἀποθανεῖν,
καί οἱ πρὸς θαλάσσῃ μνῆμά ἐστιν ἐν τῇ Μεγαρίδι ἐν*

---

5 *Her V 66* 16 *καὶ* Siebelis: *ἢ* 18 *λέγουσιν*, em Loescher 19 *ἔσχηκεν ὕστερον καὶ δή γε*, em Kayser 21 *ὅ τε* Bekker: *ὁ τοῦ* 24 *πυλᾶ*, em L 27 *μεγαρίτιδι* P

Ἀθηνᾶς Αἰθυίας καλουμένῳ σκοπέλῳ· οἱ δὲ παῖδες 4
κατίασί τε ἐκ τῶν Μεγάρων ἐκβαλ[λ]όντες Μητιονίδας,
καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν Ἀθηναίων Αἰγεὺς πρεσβύτατος ὢν
ἔσχεν. θυγατέρας δὲ οὐ σὺν ἀγαθῷ δαίμονι ἔθρεψεν
ὁ Πανδίων, οὐδέ οἱ τιμωροὶ παῖδες ἀπ' αὐτῶν ἐλεί-
φθησαν· καίτοι δυνάμεώς γε ἕνεκα πρὸς τὸν Θρᾷκα τὸ
κῆδος ἐποιήσατο. ἀλλ' οὐδεὶς πόρος ἐστὶν ἀνθρώπῳ
παραβῆναι τὸ καθῆκον ἐκ τοῦ θεοῦ· λέγουσιν ὡς Τη-
ρεὺς συνοικῶν Πρόκνῃ Φιλομήλαν ᾔσχυνεν, οὐ κατὰ
νόμον δράσας τὸν Ἑλλήνων, καὶ τὸ σῶμα ἔτι λωβησά-
μενος τῇ παιδὶ ἤγαγεν ἐς ἀνάγκην δίκης τὰς γυναῖκας.
Πανδίονι δὲ καὶ ἄλλος ἀνδριάς ἐστιν ἐν ἀκροπόλει
θέας ἄξιος.

οἵδε μέν εἰσιν Ἀθηναίοις ἐπώνυμοι τῶν ἀρχαίων· 5
ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ τῶνδε φυλὰς ἔχουσιν, Ἀττάλου
τοῦ Μυσοῦ καὶ Πτολεμαίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ κατ'
ἐμὲ ἤδη βασιλέως Ἀδριανοῦ τῆς τε ἐς τὸ θεῖον τιμῆς
ἐπὶ πλεῖστον ἐλθόντος καὶ τῶν ἀρχομένων ἐς εὐδαι-
μονίαν τὰ μέγιστα ἑκάστοις παρασχομένου. καὶ ἐς μὲν
πόλεμον οὐδένα ἑκούσιος κατέστη, Ἑβραίους δὲ τοὺς
ὑπὲρ Σύρων ἐχειρώσατο ἀποστάντας· ὁπόσα δὲ θεῶν
ἱερὰ τὰ μὲν ᾠκοδόμησεν ἐξ ἀρχῆς, τὰ δὲ καὶ ἐπεκόσ-
μησεν ἀναθήμασι καὶ κατασκευαῖς ἢ δωρεὰς πόλεσιν
ἔδωκεν Ἑλληνίσι, τὰς δὲ καὶ τῶν βαρβάρων τοῖς δεη-
θεῖσιν, ἔστιν οἱ πάντα γεγραμμένα Ἀθήνῃσιν ἐν τῷ
κοινῷ τῶν θεῶν ἱερῷ. τὰ δὲ ἐς Ἄτταλον καὶ Πτολε- 6
μαῖον ἡλικίᾳ τε ἦν ἀρχαιότερα, ὡς μὴ μένειν ἔτι τὴν
φήμην αὐτῶν, καὶ οἱ συγγενόμενοι τοῖς βασιλεῦσιν ἐπὶ

1 ἀθήναις, em Xylander 2 purg ς 10 τὸν Bekker: τῶν 11 δίκην L 20 ἑκούσιον, em ς κατέβη L^1y 23 καὶ ἃς δωρεὰς Hitzig

συγγραφῇ τῶν ἔργων καὶ πρότερον ἔτι ἠμελήθησαν· τούτων ἕνεκά μοι καὶ τὰ τῶνδε ἐπῆλθε δηλῶσαι ἔργα τε ὁποῖα ἔπραξαν καὶ ὡς ἐς τοὺς πατέρας αὐτῶν περιεχώρησεν Αἰγύπτου καὶ ἡ Μυσῶν καὶ τῶν προσοίκων ἀρχή.

2 *Πτολεμαῖον Μακεδόνες Φιλίππου παῖδα εἶναι τοῦ
Ἀμύντου, λόγῳ δὲ Λάγου νομίζουσι· τὴν γάρ οἱ μητέρα
ἔχουσαν ἐν γαστρὶ δοθῆναι γυναῖκα ὑπὸ Φιλίππου
Λάγῳ. Πτολεμαῖον δὲ λέγουσιν ἄλλα τε ἐν τῇ Ἀσίᾳ
λαμπρὰ ἀποδείξασθαι καὶ Ἀλεξάνδρῳ κινδύνου ξυμβάν-
τος ἐν Ὀξυδράκαις μάλιστά οἱ τῶν ἑταίρων ἀμῦναι.
τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου τοῖς ἐς Ἀριδαῖον τὸν
Φιλίππου τὴν πᾶσαν ἄγουσιν ἀρχὴν ἀντιστὰς αὐτὸς
μάλιστα ἐγένετο ἐς τὰς βασιλείας αἴτιος τὰ ἔθνη νε-*
3 *μηθῆναι. αὐτὸς δὲ ἐς Αἴγυπτον διαβὰς Κλεομένην τε
ἀπέκτεινεν, ὃν σατραπεύειν Αἰγύπτου κατέστησεν
Ἀλέξανδρος, Περδίκκᾳ νομίζων εὔνουν καὶ δι' αὐτὸ
οὐ πιστὸν αὐτῷ, καὶ Μακεδόνων τοὺς ταχθέντας τὸν
Ἀλεξάνδρου νεκρὸν ἐς Αἰγὰς κομίζειν ἀνέπεισεν αὐτῷ
παραδοῦναι· καὶ τὸν μὲν νόμῳ τῷ Μακεδόνων ἔθαπτεν
ἐν Μέμφει, οἷα δὲ ἐπιστάμενος πολεμήσοντα Περδίκκαν
Αἴγυπτον εἶχεν ἐν φυλακῇ. Περδίκκας δὲ ἐς μὲν τὸ
εὐπρεπὲς τῆς στρατείας ἐπήγετο Ἀριδαῖον τὸν Φιλίππου καὶ παῖδα Ἀλέξανδρον ἐκ Ῥωξάνης τῆς Ὀξυάρτου
γεγονότα καὶ Ἀλεξάνδρου, τῷ δὲ ἔργῳ Πτολεμαῖον
ἐπεβούλευεν ἀφελέσθαι τὴν ἐν Αἰγύπτῳ βασιλείαν·
ἐξωσθεὶς δὲ Αἰγύπτου καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἔτι οὐχ
ὁμοίως θαυμαζόμενος, διαβεβλημένος δὲ καὶ ἄλλως ἐς*

---

1 *τῶν* om L **3** *περιεχώρησαν* My[2] **13** *αὐτοῖς* L **20** *νόμῳ τῶν*, em Bekker **23** *στρατιᾶς*, em Sylburg **27** *ἐξωθεὶς*, em ς

τοὺς Μακεδόνας, ἀπέθανεν ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων.
Πτολεμαῖον δὲ αὐτίκα ἐς τὰ πράγματα ὁ Περδίκκου 4
θάνατος ἐπέστησε· καὶ τοῦτο μὲν Σύρους καὶ Φοινίκην
εἷλε, τοῦτο δὲ ἐκπεσόντα ὑπὸ Ἀντιγόνου καὶ φεύγοντα
ὑπεδέξατο Σέλευκον τὸν Ἀντιόχου, καὶ αὐτὸς παρε-
σκευάζετο ὡς ἀμυνούμενος Ἀντίγονον. καὶ Κάσσανδρον
τὸν Ἀντιπάτρου καὶ Λυσίμαχον βασιλεύοντα ἐν Θράκῃ
μετασχεῖν ἔπεισε τοῦ πολέμου, φυγὴν λέγων τὴν
Σελεύκου καὶ τὸν Ἀντίγονον φοβερόν σφισιν εἶναι
πᾶσιν αὐξηθέντα. Ἀντίγονος δὲ τέως μὲν ἦν ἐν πα- 5
ρασκευῇ πολέμου καὶ τὸν κίνδυνον οὐ παντάπασιν
ἐθάρρει· ἐπεὶ δὲ ἐς Λιβύην ἐπύθετο στρατεύειν Πτολε-
μαῖον ἀφεστηκότων Κυρηναίων, αὐτίκα Σύρους καὶ
Φοίνικας εἷλεν ἐξ ἐπιδρομῆς, παραδοὺς δὲ Δημητρίῳ
τῷ παιδί, ἡλικίαν μὲν νέῳ φρονεῖν δὲ ἤδη δοκοῦντι,
καταβαίνει ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. πρὶν δὲ ἢ διαβῆναι
πάλιν ἦγεν ὀπίσω' τὴν στρατιάν, Δημήτριον ἀκούων
ὑπὸ Πτολεμαίου μάχῃ κεκρατῆσθαι· Δημήτριος δὲ οὔτε
παντάπασιν ἐξειστήκει Πτολεμαίῳ τῆς χώρας καί τινας
τῶν Αἰγυπτίων λοχήσας διέφθειρεν οὐ πολλούς. τότε
δὲ ἥκοντα Ἀντίγονον οὐχ ὑπομείνας Πτολεμαῖος ἀνεχώ-
ρησεν ἐς Αἴγυπτον. διελθόντος δὲ τοῦ χειμῶνος Δη- 6
μήτριος πλεύσας ἐς Κύπρον Μενέλαον σατράπην Πτο-
λεμαίου ναυμαχίᾳ καὶ αὖθις αὐτὸν Πτολεμαῖον ἐπι-
διαβάντα ἐνίκησε· φυγόντα δὲ αὐτὸν ἐς Αἴγυπτον
Ἀντίγονός τε κατὰ γῆν καὶ ναυσὶν ἅμα ἐπολιόρκει
[καὶ] Δημήτριος. Πτολεμαῖος δὲ ἐς πᾶν ἀφικόμενος
κινδύνου διέσωσεν ὅμως τὴν ἀρχὴν στρατιᾷ τε ἀντικα-

---

16 ἢ καταβῆναι, em Hitzig 27 καὶ del Sp δὲ ἐπαναφικόμενος P[1], δὲ ἐπαφικόμενος L

θήμενος ἐπὶ Πηλουσίῳ καὶ τριήρεσιν ἀμυνόμενος ἅμα ἐκ τοῦ ποταμοῦ. Ἀντίγονος δὲ Αἴγυπτον μὲν αἱρήσειν ἐκ τῶν παρόντων οὐδεμίαν ἔτι εἶχεν ἐλπίδα, Δημήτριον δὲ ἐπὶ Ῥοδίους στρατιᾷ πολλῇ καὶ ναυσὶν ἔστειλεν, ὡς εἴ οἱ προσγένοιτο ἡ νῆσος ὁρμητηρίῳ χρήσεσθαι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἐλπίζων· ἀλλὰ αὐτοί τε οἱ Ῥόδιοι τολμήματα καὶ ἐπιτεχνήσεις παρέσχοντο ἐς τοὺς πολιορκοῦντας καὶ Πτολεμαῖός σφισιν ἐς ὅσον δυνά-
7 μεως ἧκε συνήρατο ἐς τὸν πόλεμον. Ἀντίγονος δὲ Ῥόδου τε ἁμαρτὼν καὶ Αἰγύπτου πρότερον, οὐ πολλῷ τούτων ὕστερον ἀντιτάξασθαι Λυσιμάχῳ τολμήσας καὶ Κασσάνδρῳ τε καὶ τῇ Σελεύκου στρατιᾷ, τῆς δυνάμεως ἀπώλεσε τὸ πολὺ καὶ αὐτὸς ἀπέθανε ταλαιπωρήσας μάλιστα τῷ μήκει τοῦ πρὸς Εὐμένη πολέμου. τῶν δὲ βασιλέων τῶν καθελόντων Ἀντίγονον ἀνοσιώτατον κρίνω γενέσθαι Κάσσανδρον, ὃς δι' Ἀντιγόνου τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἀνασωσάμενος πολεμήσων ἦλθεν
8 ἐπ' ἄνδρα εὐεργέτην. ἀποθανόντος δὲ Ἀντιγόνου Πτολεμαῖος Σύρους τε αὖθις καὶ Κύπρον εἷλε, κατήγαγε δὲ καὶ Πύρρον ἐς τὴν Θεσπρωτίδα ἤπειρον· Κυρήνης δὲ ἀποστάσης Μάγας Βερενίκης υἱὸς Πτολεμαίῳ τότε συνοικούσης ἔτει πέμπτῳ μετὰ τὴν ἀπόστασιν εἷλε Κυρήνην. — εἰ δὲ ὁ Πτολεμαῖος οὗτος ἀληθεῖ λόγῳ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου παῖς ἦν, ἴστω τὸ ἐπιμανὲς ἐς τὰς γυναῖκας κατὰ τὸν πατέρα κεκτημένος, ὃς Εὐρυδίκῃ τῇ Ἀντιπάτρου συνοικῶν ὄντων οἱ παίδων Βερενίκης ἐς ἔρωτα ἦλθεν, ἣν Ἀντίπατρος Εὐρυδίκῃ συνέπεμψεν ἐς Αἴγυπτον. ταύτης τῆς γυναικὸς ἐρασθεὶς

---

5 χρήσασθαι, em ς 14 εὐμενῆ, em Clavier ubique
21 μέγας Ly (in Vn corr), L ubique

παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐποιήσατο, καὶ ὡς ἦν οἱ πλησίον ἡ
τελευτή, Πτολεμαῖον ἀπέλιπεν Αἰγύπτου βασιλεύειν,
ἀφ' οὗ καὶ Ἀθηναίοις ἐστὶν ἡ φυλή, γεγονότα ἐκ
Βερενίκης ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Ἀντιπάτρου θυγατρός.
οὗτος ὁ Πτολεμαῖος Ἀρσινόης ἀδελφῆς ἀμφοτέρω- 7
θεν ἐρασθεὶς ἔγημεν αὐτήν, Μακεδόσιν οὐδαμῶς ποιῶν
νομιζόμενα, Αἰγυπτίοις μέντοι ὧν ἦρχε. δεύτερα δὲ
ἀδελφὸν ἀπέκτεινεν Ἀργαῖον ἐπιβουλεύοντα, ὡς λέ-
γεται, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου νεκρὸν οὗτος ὁ καταγαγὼν
ἦν ἐκ Μέμφιδος· ἀπέκτεινε δὲ καὶ ἄλλον ἀδελφὸν γε-
γονότα ἐξ Εὐρυδίκης, Κυπρίους ἀφιστάντα αἰσθόμενος.
Μάγας δὲ ἀδελφὸς ὁμομήτριος Πτολεμαίου παρὰ Βερε-
νίκης τῆς μητρὸς ἀξιωθεὶς ἐπιτροπεύειν Κυρήνην —
ἐγεγόνει δὲ ἐκ Φιλίππου τῇ Βερενίκῃ Μακεδόνος μέν,
ἄλλως δὲ ἀγνώστου καὶ ἑνὸς τοῦ δήμου —, τότε δὴ
οὗτος ὁ Μάγας ἀποστήσας Πτολεμαίου Κυρηναίους
ἤλαυνεν ἐπ' Αἴγυπτον. καὶ Πτολεμαῖος μὲν τὴν ἐσ- 2
βολὴν φραξάμενος ὑπέμενεν ἐπιόντας Κυρηναίους,
Μάγᾳ δὲ ἀπαγγέλλεται καθ' ὁδὸν ἀφεστηκέναι Μαρ-
μαρίδας· εἰσὶ δὲ Λιβύων οἱ Μαρμαρίδαι τῶν νομάδων.
καὶ τότε μὲν ἐς Κυρήνην ἀπηλλάσσετο· Πτολεμαῖον δὲ
ὡρμημένον διώκειν αἰτία τοιάδε ἐπέσχεν. ἡνίκα παρ-
εσκευάζετο ἐπιόντα ἀμύνεσθαι Μάγαν, ξένους ἐπηγά-
γετο καὶ ἄλλους καὶ Γαλάτας ἐς τετρακισχιλίους· τού-
τους λαβὼν ἐπιβουλεύοντας κατασχεῖν Αἴγυπτον, ἀνή-
γαγε σφᾶς ἐς νῆσον ἔρημον διὰ τοῦ ποταμοῦ. καὶ οἱ
μὲν ἐνταῦθα ἀπώλοντο ὑπό τε ἀλλήλων καὶ τοῦ λιμοῦ·
Μάγας δὲ ἤδη γυναῖκα ἔχων Ἀπάμην Ἀντιόχου τοῦ 3

---

7 μέν τι LP[1] δεύτερον y 15 τότε δὲ, em ς 18 ἐπέμενεν, em Korais 19 ἐπαγγέλεται L

Σελεύκου θυγατέρα, ἔπεισεν Ἀντίοχον παραβάντα ἃς ὁ πατήρ οἱ Σέλευκος ἐποιήσατο συνθήκας πρὸς Πτολεμαῖον, ἐλαύνειν ἐπ' Αἴγυπτον. ὡρμημένου δὲ Ἀντιόχου στρατεύειν, Πτολεμαῖος διέπεμψεν ἐς ἅπαντας ὧν ἦρχεν Ἀντίοχος, τοῖς μὲν ἀσθενεστέροις λῃστὰς κατατρέχειν τὴν γῆν, οἳ δὲ ἦσαν δυνατώτεροι στρατιᾷ κατεῖργεν, ὥστε Ἀντιόχῳ μήποτε ἐγγενέσθαι στρατεύειν ἐπ' Αἴγυπτον. οὗτος ὁ Πτολεμαῖος καὶ πρότερον εἴρηταί μοι ὡς ναυτικὸν ἔστειλεν ἐς τὴν Ἀθηναίων συμμαχίαν ἐπ' Ἀντίγονον καὶ Μακεδόνας· ἀλλὰ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲν μέγα ἐγένετο ἐς σωτηρίαν Ἀθηναίοις. οἱ δέ οἱ παῖδες ἐγένοντο ἐξ Ἀρσινόης, οὐ τῆς ἀδελφῆς, Λυσιμάχου δὲ θυγατρός· τὴν δέ οἱ συνοικήσασαν ἀδελφὴν κατέλαβεν ἔτι πρότερον ἀποθανεῖν ἄπαιδα, καὶ νομός ἐστιν ἀπ' αὐτῆς Ἀρσινοΐτης Αἰγυπτίοις.

8 ἀπαιτεῖ δὲ ὁ λόγος δηλῶσαι καὶ τὰ ἐς Ἄτταλον ἔχοντα, ὅτι καὶ οὗτος τῶν ἐπωνύμων ἐστὶν Ἀθηναίοις. ἀνὴρ Μακεδὼν Δόκιμος ὄνομα, στρατηγὸς Ἀντιγόνου, Λυσιμάχῳ παραδοὺς ὕστερον αὑτὸν καὶ τὰ χρήματα, Φιλέταιρον Παφλαγόνα εἶχεν εὐνοῦχον. ὅσα μὲν δὴ Φιλεταίρῳ πεπραγμένα ἐς τὴν ἀπόστασίν ἐστι τὴν ἀπὸ Λυσιμάχου καὶ ὡς Σέλευκον ἐπηγάγετο, ἔσται μοι τῶν ἐς Λυσίμαχον παρενθήκη· ὁ δὲ Ἄτταλος Ἀττάλου μὲν παῖς ὤν, ἀδελφιδοῦς δὲ Φιλεταίρου, τὴν ἀρχὴν Εὐμένους παραδόντος ἔσχεν ἀνεψιοῦ. μέγιστον δέ ἐστίν οἱ τῶν ἔργων· Γαλάτας γὰρ ἐς τὴν γῆν, ἣν ἔτι καὶ νῦν ἔχουσιν, ἀναφυγεῖν ἠνάγκασεν ἀπὸ θαλάσσης.

---

4 *διέπεμπεν* P 5 *λῃσταῖς*, em ς 6 *στρατείᾳ*, em P 9 *cap 1, 1* 10 *ναυμαχίαν* P 11 *ἐπ' αὐτοῦ* L 17 *ἔτι*, em y^2 21 *ἔτι* (pro *ἐστι*) L 23 *cap 10, 4* 24 *παῖς ἦν ἀδελφοῦ φιλεταίρῳ δὲ*, em Clavier

μετὰ δὲ τὰς εἰκόνας τῶν ἐπωνύμων ἐστὶν ἀγάλ- 2
ματα θεῶν, Ἀμφιάραος καὶ Εἰρήνη φέρουσα Πλοῦτον
παῖδα. ἐνταῦθα Λυκοῦργός τε κεῖται χαλκοῦς ὁ Λυκό-
φρονος καὶ Καλλίας, ὃς πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου
τοῖς Ἕλλησιν, ὡς Ἀθηναίων οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἔπραξε
τὴν εἰρήνην· ἔστι δὲ καὶ Δημοσθένης, ὃν ἐς Καλαυ-
ρείαν Ἀθηναῖοι τὴν πρὸ Τροιζῆνος νῆσον ἠνάγκασαν
ἀποχωρῆσαι, δεξάμενοι δὲ ὕστερον διώκουσιν αὖθις
μετὰ τὴν ἐν Λαμίᾳ πληγήν. Δημοσθένης δέ ὡς τὸ 3
δεύτερον ἔφυγε, περαιοῦται καὶ τότε ἐς τὴν Καλαυ-
ρείαν, ἔνθα δὴ πιὼν φάρμακον ἐτελεύτησεν· φυγάδα
τε Ἕλληνα μόνον τοῦτον Ἀντιπάτρῳ καὶ Μακεδόσιν
οὐκ ἀνήγαγεν Ἀρχίας. ὁ δὲ Ἀρχίας οὗτος Θούριος
ὢν ἔργον ἤρατο ἀνόσιον· ὅσοι Μακεδόσιν ἔπραξαν
ἐναντία πρὶν ἢ τοῖς Ἕλλησι τὸ πταῖσμα ⟨τὸ⟩ ἐν Θεσ-
σαλίᾳ γενέσθαι, τούτους ἦγεν Ἀρχίας Ἀντιπάτρῳ δώ-
σοντας δίκην. Δημοσθένει μὲν ἡ πρὸς Ἀθηναίους
ἄγαν εὔνοια ἐς τοῦτο ἐχώρησεν· εὖ δέ μοι λελέχθαι
δοκεῖ ἄνδρα ἀφειδῶς ἐκπεσόντα ἐς πολιτείαν καὶ πιστὰ
ἡγησάμενον τὰ τοῦ δήμου μήποτε καλῶς τελευτῆσαι.

τῆς δὲ τοῦ Δημοσθένους εἰκόνος πλησίον Ἄρεώς 4
ἐστιν ἱερόν, ἔνθα ἀγάλματα δύο μὲν Ἀφροδίτης κεῖται,
τὸ δὲ τοῦ Ἄρεως ἐποίησεν Ἀλκαμένης, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν
ἀνὴρ Πάριος, ὄνομα δὲ αὐτῷ Λόκρος. ἐνταῦθα καὶ
Ἐνυοῦς ἄγαλμά ἐστιν, ἐποίησαν δὲ οἱ παῖδες οἱ
Πραξιτέλους· περὶ δὲ τὸν ναὸν ἑστᾶσιν Ἡρακλῆς
καὶ Θησεὺς καὶ Ἀπόλλων ἀναδούμενος ταινίᾳ τὴν κό-
μην, ἀνδριάντες δὲ Καλάδης Ἀθηναίοις ὡς λέγεται

6 et 10 καλαυρίαν, em Dindorf 15 suppl Hitzig θετταλία, em Phralites 19 ἐμπεσόντα y 28 καὶ Λᾶσος U Koehler

νόμους γράψας καὶ Πίνδαρος ἄλλα τε εὑρόμενος παρὰ Ἀθηναίων καὶ τὴν εἰκόνα, ὅτι σφᾶς ἐπήνεσεν ᾆσμα
5 ποιήσας. οὐ πόρρω δὲ ἑστᾶσιν Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων οἱ κτείναντες Ἵππαρχον· αἰτία δὲ ἥτις ἐγένετο καὶ τὸ ἔργον ὅντινα τρόπον ἔπραξαν, ἑτέροις ἐστὶν εἰρημένα. τῶν δὲ ἀνδριάντων οἱ μέν εἰσι Κριτίου τέχνη, τοὺς δὲ ἀρχαίους ἐποίησεν Ἀντήνωρ· Ξέρξου δέ, ὡς εἷλεν Ἀθήνας ἐκλιπόντων τὸ ἄστυ Ἀθηναίων, ἀπαγαγομένου καὶ τούτους ἅτε λάφυρα, κατέπεμψεν ὕστερον Ἀθηναίοις Ἀντίοχος.

6 τοῦ θεάτρου δὲ ὃ καλοῦσιν Ὠιδεῖον ἀνδριάντες πρὸ τῆς ἐσόδου βασιλέων εἰσὶν Αἰγυπτίων. ὀνόματα μὲν δὴ κατὰ τὰ αὐτὰ Πτολεμαῖοί σφισιν, ἄλλη δὲ ἐπίκλησις ἄλλῳ· καὶ γὰρ Φιλομήτορα καλοῦσι καὶ Φιλάδελφον ἕτερον, τὸν δὲ τοῦ Λάγου Σωτῆρα παραδόντων Ῥοδίων τὸ ὄνομα. τῶν δὲ ἄλλων ὁ μὲν Φιλάδελφός ἐστιν οὗ καὶ πρότερον μνήμην ἐν τοῖς ἐπωνύμοις ἐποιησάμην, πλησίον δέ οἱ καὶ Ἀρσινόης τῆς ἀδελφῆς ἐστιν εἰκών.
9 ὁ δὲ Φιλομήτωρ καλούμενος ὄγδοος μέν ἐστιν ἀπόγονος Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, τὴν δὲ ἐπίκλησιν ἔσχεν ἐπὶ χλευασμῷ. οὐ γάρ τινα τῶν βασιλέων μισηθέντα ἴσμεν ἐς τοσόνδε ὑπὸ μητρός, ὃν πρεσβύτατον ὄντα τῶν παίδων ἡ μήτηρ οὐκ εἴα καλεῖν ἐπὶ τὴν ἀρχήν, πρότερον δὲ ἐς Κύπρον ὑπὸ τοῦ πατρὸς πεμφθῆναι πράξασα· τῆς δὲ ἐς τὸν παῖδα τῇ Κλεοπάτρᾳ δυσνοίας λέγουσιν ἄλλας τε αἰτίας καὶ ὅτι Ἀλέξανδρον τὸν νεώτερον τῶν παίδων κατήκοον ἔσεσθαι μᾶλλον ἤλπιζε.

---

2 *fr 76 Schr* 4 κτεῖναν L 6 *Her V 55, VI 123; Thuc I 20, VI 54; Ar Pol 17* 9 ἐπαγομένου, em Bekker κατέπεμπεν P 15 λόγου L 17 *cap 6, 8 seq* 21 νομισθέντα L 22 πρεσβυτάτων εἶναι L, πρεσβύτερον Hitzig 24 ἔτι (pro δὲ) Hitzig 26 ὅτι οἱ Herwerden

καὶ διὰ τοῦτο ἑλέσθαι βασιλέα Ἀλέξανδρον ἔπειθεν
Αἰγυπτίους· ἐναντιουμένου δέ οἱ τοῦ πλήθους, δεύ- 2
τερα ἐς τὴν Κύπρον ἔστειλεν Ἀλέξανδρον, στρατηγὸν
μὲν τῷ λόγῳ, τῷ δὲ ἔργῳ δι' αὐτοῦ Πτολεμαίῳ θέ-
λουσα εἶναι φοβερωτέρα, τέλος δὲ κατατρώσασα οὓς
μάλιστα τῶν εὐνούχων ἐνόμιζεν εὔνους, ἐπήγετο σφᾶς
ἐς τὸ πλῆθος ὡς αὐτή τε ἐπιβουλευθεῖσα ὑπὸ Πτολε-
μαίου καὶ τοὺς εὐνούχους τοιαῦτα ὑπ' ἐκείνου παθόν-
τας. οἱ δὲ Ἀλεξανδρεῖς ὥρμησαν μὲν ὡς ἀποκτενοῦντες
τὸν Πτολεμαῖον, ὡς δὲ σφᾶς ἔφθασεν ἐπιβὰς νεώς,
Ἀλέξανδρον ἥκοντα ἐκ Κύπρου ποιοῦνται βασιλέα.
Κλεοπάτραν δὲ περιῆλθεν ἡ δίκη τῆς Πτολεμαίου φυ- 3
γῆς ἀποθανοῦσαν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, ὃν αὐτὴ βασιλεύειν
ἔπραξεν Αἰγυπτίων. τοῦ δὲ ἔργου φωραθέντος καὶ
Ἀλεξάνδρου φόβῳ τῶν πολιτῶν φεύγοντος, οὕτω Πτο-
λεμαῖος κατῆλθε καὶ τὸ δεύτερον ἔσχεν Αἴγυπτον· καὶ
Θηβαίοις ἐπολέμησεν ἀποστᾶσι, παραστησάμενος δὲ ἔτει
τρίτῳ μετὰ τὴν ἀπόστασιν ἐκάκωσεν, ὡς μηδὲ ὑπό-
μνημα λειφθῆναι Θηβαίοις τῆς ποτε εὐδαιμονίας προ-
ελθούσης ἐς τοσοῦτον ὡς ὑπερβαλέσθαι πλούτῳ τοὺς
Ἑλλήνων πολυχρημάτους, τό τε ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς
καὶ Ὀρχομενίους. Πτολεμαῖον μὲν οὖν ὀλίγῳ τούτων
ὕστερον ἐπέλαβε μοῖρα ἡ καθήκουσα· Ἀθηναῖοι δὲ ὑπ'
αὐτοῦ παθόντες εὖ πολλά τε καὶ οὐκ ἄξια ἐξηγήσεως
χαλκοῦν καὶ αὐτὸν καὶ Βερενίκην ἀνέθηκαν, ἣ μόνη
γνησία οἱ τῶν παίδων ἦν.

μετὰ δὲ τοὺς Αἰγυπτίους Φίλιππός τε καὶ Ἀλέ- 4
ξανδρος ὁ Φιλίππου κεῖνται· τούτοις μείζονα ὑπῆρχέ
πως ἢ ἄλλου πάρεργα εἶναι λόγου. τοῖς μὲν οὖν ἀπ'

---

25 ἔθηκαν, em Kayser

Αἰγύπτου τιμῇ τε ἀληθεῖ καὶ εὐεργέταις οὖσι γεγόνασιν αἱ δωρεαί, Φιλίππῳ δὲ καὶ Ἀλεξάνδρῳ κολακείᾳ μᾶλλον ἐς αὐτοὺς τοῦ πλήθους, ἐπεὶ καὶ Λυσίμαχον οὐκ εὐνοίᾳ τοσοῦτον ὡς ἐς τὰ παρόντα χρήσιμον νομίζοντες ἀνέθηκαν.

5 ὁ δὲ *Λυσίμαχος* οὗτος γένος τε *ἦν* Μακεδὼν καὶ *Ἀλεξάνδρου δορυφόρος,* ὃν *Ἀλέξανδρός ποτε ὑπ' ὀργῆς λέοντι* ὁμοῦ *καθείρξας ἐς οἴκημα κεκρατηκότα εὗρε τοῦ θηρίου· τά τε οὖν ἄλλα ἤδη διετέλει θαυμάζων καὶ* Μακεδόνων ὁμοίως *τοῖς ἀρίστοις ἦγεν ἐν τιμῇ. τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου Θρᾳκῶν ἐβασίλευεν* ὁ *Λυσίμαχος τῶν προσοίκων* Μακεδόσιν, ὅσων *ἦρχεν Ἀλέξανδρος καὶ ἔτι πρότερον Φίλιππος· εἶεν δ' ἂν οὗτοι τοῦ Θρᾳκίου μοῖρα οὐ μεγάλη. Θρᾳκῶν δὲ τῶν πάντων οὐδένες πλείους εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων* ὅτι *μὴ* Κελτοὶ πρὸς *ἄλλο* ἔθνος *ἓν ἀντεξετάζοντι, καὶ διὰ τοῦτο* οὐδείς *πω πρότερος* Θρᾷκας Ῥωμαίων *κατεστρέψατο ἀθρόους· Ῥωμαίοις δὲ Θρᾴκη τε πᾶσά ἐστιν ὑποχείριος, καὶ* Κελτῶν ὅσον *μὲν ἀχρεῖον νομίζουσι διά τε ὑπερβάλλον* ψῦχος *καὶ* γῆς *φαυλότητα, ἑκουσίως παρῶπταί*
6 *σφισι, τὰ δὲ ἀξιόκτητα ἔχουσι καὶ τούτων. τότε δὲ* ὁ *Λυσίμαχος πρώτοις τῶν περιοίκων ἐπολέμησεν* Ὀδρύσαις, *δεύτερα δὲ ἐπὶ Δρομιχαίτην καὶ* Γέτας *ἐστράτευσεν· οἷα δὲ ἀνδράσι συμβαλὼν οὐκ ἀπείροις πολέμων, ἀριθμῷ δὲ καὶ πολὺ ὑπερβεβληκόσιν, αὐτὸς μὲν ἐς* τὸ *ἔσχατον ἐλθὼν κινδύνου διέφυγεν,* ὁ *δέ οἱ παῖς Ἀγαθοκλῆς* συστρατευόμενος *τότε πρῶτον ὑπὸ τῶν Γετῶν ἑάλω. Λυσίμαχος δὲ καὶ ὕστερον προσπταίσας*

---

2 *κολακίαι*, em Facius 6 *μακεδόνων*, em ς 9 *ἤδη* om P 18 *ἀθρόους* Hitzig ubique 27 *ἐνστρατευόμενος* (L *ὡστρ.*), em ς

μάχαις καὶ τὴν ἅλωσιν τοῦ παιδὸς οὐκ ἐν παρέργῳ
ποιούμενος συνέθετο πρὸς Δρομιχαίτην εἰρήνην, τῆς
τε ἀρχῆς τῆς αὐτοῦ τὰ πέραν Ἴστρου παρεὶς τῷ Γέτῃ
καὶ θυγατέρα συνοικίσας ἀνάγκῃ τὸ πλέον· οἱ δὲ οὐκ
Ἀγαθοκλέα, Λυσίμαχον δὲ αὐτὸν ἁλῶναι λέγουσιν,
ἀνασωθῆναι δὲ Ἀγαθοκλέους τὰ πρὸς τὸν Γέτην ὑπὲρ
αὐτοῦ πράξαντος. ὡς δὲ ἐπανῆλθεν, Ἀγαθοκλεῖ Λυ-
σάνδραν γυναῖκα ἠγάγετο, Πτολεμαίου τε τοῦ Λάγου
καὶ Εὐρυδίκης οὖσαν. διέβη δὲ καὶ ναυσὶν ἐπὶ τὴν 7
Ἀσίαν καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν Ἀντιγόνου συγκαθεῖλε.
συνῴκισε δὲ καὶ Ἐφεσίων ἄχρι θαλάσσης τὴν νῦν
πόλιν, ἐπαγαγόμενος ἐς αὐτὴν Λεβεδίους τε οἰκήτορας
καὶ Κολοφωνίους, τὰς δὲ ἐκείνων ἀνελὼν πόλεις, ὡς
Φοίνικα ἰάμβων ποιητὴν Κολοφωνίων θρηνῆσαι τὴν
ἅλωσιν. Ἑρμησιάναξ δὲ ὁ τὰ ἐλεγεῖα γράψας οὐκέτι
ἐμοὶ δοκεῖν περιῆν· πάντως γάρ που καὶ αὐτὸς ἂν ἐπὶ
ἁλούσῃ Κολοφῶνι ὠδύρατο. Λυσίμαχος δὲ καὶ ἐς πό-
λεμον πρὸς Πύρρον κατέστη τὸν Αἰακίδου· φυλάξας
δὲ ἐξ Ἠπείρου ἀπιόντα, οἷα δὴ τὰ πολλὰ ἐκεῖνος ἐπλα-
νᾶτο, τήν τε ἄλλην ἐλεηλάτησεν Ἤπειρον καὶ ἐπὶ τὰς
θήκας ἦλθε τῶν βασιλέων. τὰ δὲ ἐντεῦθεν ἐμοί ἐστιν 8
οὐ πιστά, Ἱερώνυμος δὲ ἔγραψε Καρδιανὸς Λυσίμαχον
τὰς θήκας τῶν νεκρῶν ἀνελόντα τὰ ὀστᾶ ἐκρῖψαι. ὁ
δὲ Ἱερώνυμος οὗτος ἔχει μὲν καὶ ἄλλως δόξαν πρὸς
ἀπέχθειαν γράψαι τῶν βασιλέων πλὴν Ἀντιγόνου,
τούτῳ δὲ οὐ δικαίως χαρίζεσθαι· τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς τάφοις
τῶν Ἠπειρωτῶν παντάπασίν ἐστι φανερὸς ἐπηρείᾳ συν-

---

4 συνοικήσας y 7 δὲ πᾶν ἦλθεν, em y 12 ἐπαγόμενος L^1y λεβαδίους y 14 κολοφώνιον, em Schubart 18 τὸν om L 22 *FHG II 453* 27 ἐπήρειαν, em Siebelis

θείς, ἄνδρα Μακεδόνα θῆκας νεκρῶν ἀνελεῖν. χωρὶς δὲ ἠπίστατο δή που καὶ Λυσίμαχος οὐ Πύρρου σφᾶς προγόνους μόνον ἀλλὰ καὶ Ἀλεξάνδρου τοὺς αὐτοὺς τούτους ὄντας· καὶ γὰρ Ἀλέξανδρος Ἠπειρώτης τε ἦν καὶ τῶν Αἰακιδῶν τὰ πρὸς μητρός, ἥ τε ὕστερον Πύρρου πρὸς Λυσίμαχον συμμαχία δηλοῖ καὶ πολεμήσασιν ἀδιάλλακτόν γε οὐδὲν πρὸς ἀλλήλους γενέσθαι σφίσι. τῷ δὲ Ἱερωνύμῳ τάχα μέν που καὶ ἄλλα ἦν ἐς Λυσίμαχον ἐγκλήματα, μέγιστον δὲ ὅτι τὴν Καρδιανῶν πόλιν ἀνελὼν Λυσιμάχειαν ἀντ' αὐτῆς ᾤκισεν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Θρᾳκίας χερρονήσου.

10 *Λυσιμάχῳ δὲ ἐπὶ μὲν Ἀριδαίου βασιλεύοντος καὶ ὕστερον Κασσάνδρου καὶ τῶν παίδων φιλία διέμεινε πρὸς Μακεδόνας· περιελθούσης δὲ ἐς Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου τῆς ἀρχῆς, ἐνταῦθα ἤδη Λυσίμαχος πολεμήσεσθαι ἤλπιζεν ὑπὸ Δημητρίου καὶ αὐτὸς ἄρχειν ἠξίου πολέμου, πατρῷον ἐπιστάμενος ὃν Δημητρίῳ προσπεριβάλλεσθαί τι ἐθέλειν καὶ ἅμα ὁρῶν αὐτὸν παρελθόντα ἐς Μακεδονίαν μετάπεμπτον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Κασσάνδρου, ὡς δὲ ἀφίκετο, αὐτόν τε Ἀλέξανδρον φονεύσαντα καὶ ἔχοντα ἀντ' ἐκείνου τὴν Μακεδόνων*
2 *ἀρχήν. τούτων ἕνεκα Δημητρίῳ συμβαλὼν πρὸς Ἀμφιπόλει παρ' ὀλίγον μὲν ἦλθεν ἐκπεσεῖν Θρᾴκης, ἀμύναντος δέ οἱ Πύρρου τήν τε Θρᾴκην κατέσχε καὶ ὕστερον ἐπῆρξε Νεστίων καὶ Μακεδόνων· τὸ δὲ πολὺ Μακεδονίας αὐτὸς Πύρρος κατεῖχε, δυνάμει τε ἥκων ἐξ Ἠπείρου καὶ πρὸς Λυσίμαχον ἐν τῷ παρόντι ἔχων ἐπιτηδείως. Δημητρίου δὲ διαβάντος ἐς τὴν Ἀσίαν*

---

5 *ἥ τε* om L 10 *λυσιμαχίαν*, corr Dindorf ubique 18 *ἀεί τι* Hitzig 23 *ἤθελεν* (sic) L 25 *ἐπῆρξεν ἐστίων*, dist Musurus *καὶ* del Schubart

καὶ Σελεύκῳ πολεμοῦντος, ὅσον μὲν χρόνον ἀντεῖχε
τὰ Δημητρίου, διέμεινεν ἡ Πύρρου καὶ Λυσιμάχου
συμμαχία· γενομένου δὲ ἐπὶ Σελεύκῳ Δημητρίου Λυ-
σιμάχῳ καὶ Πύρρῳ διελύθη ἡ φιλία, καὶ καταστάντων
ἐς πόλεμον Λυσίμαχος Ἀντιγόνῳ τε τῷ Δημητρίου καὶ
αὐτῷ Πύρρῳ πολεμήσας ἐκράτησε παρὰ πολὺ καὶ Μα-
κεδονίαν ἔσχεν, ἀναχωρῆσαι Πύρρον βιασάμενος ἐς τὴν
Ἤπειρον. εἰώθασι δὲ ἀνθρώποις φύεσθαι δι' ἔρωτα 3
πολλαὶ συμφοραί. Λυσίμαχος γὰρ ἡλικίᾳ τε ἤδη προ-
ήκων καὶ ἐς τοὺς παῖδας αὐτός τε νομιζόμενος εὐδαί-
μων καὶ Ἀγαθοκλεῖ παίδων ὄντων ἐκ Λυσάνδρας
Ἀρσινόην ἔγημεν ἀδελφὴν Λυσάνδρας. ταύτην τὴν
Ἀρσινόην φοβουμένην ἐπὶ τοῖς παισί, μὴ Λυσιμάχου
τελευτήσαντος ἐπ' Ἀγαθοκλεῖ γένωνται, τούτων ἕνεκα
Ἀγαθοκλεῖ ἐπιβουλεῦσαι λέγεται. ἤδη δὲ ἔγραψαν καὶ
ὡς Ἀγαθοκλέους ἀφίκοιτο ἐς ἔρωτα ἡ Ἀρσινόη, ἀπο-
τυγχάνουσα δὲ †ἐπὶ τῷ βουλεῦσαι λέγουσιν Ἀγαθοκλεῖ
θάνατον. λέγουσι δὲ καὶ ὡς Λυσίμαχος αἴσθοιτο ὕστε-
ρον τὰ τολμηθέντα ὑπὸ τῆς γυναικός, εἶναι δὲ οὐδὲν
ἔτι οἱ πλέον ἠρημωμένῳ φίλων ἐς τὸ ἔσχατον. ὡς 4
γὰρ δὴ τότε ὁ Λυσίμαχος ἀνελεῖν τὸν Ἀγαθοκλέα Ἀρ-
σινόῃ παρῆκε, Λυσάνδρα παρὰ Σέλευκον ἐκδιδράσκει
τούς τε παῖδας ἅμα ἀγομένη καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς
αὑτῆς, †οἷ περιελθὸν τοῦτο ἐς Πτολεμαῖον καταφεύ-
γουσι. τούτοις ἐκδιδράσκουσι παρὰ Σέλευκον καὶ
Ἀλέξανδρος ἠκολούθησεν, υἱὸς μὲν Λυσιμάχου, γεγο-
νὼς δὲ ἐξ Ὀδρυσιάδος γυναικός. οὗτοί τε οὖν ἐς Βα-

---

3 σελεύκου L 4 ἡ om My^2 6 δὲ καὶ P 15 οἱ δὲ Porson 16 ἀποτυγχάνουσαν Sylburg 17 ἔπειτα? ἐπιβουλεῦσαι ς, lac ind Bekker 20 ἠρημένῳ φίλον, em Xylander 24 οἷς y

βυλῶνα ἀναβεβηκότες ἱκέτευον Σέλευκον ἐς πόλεμον πρὸς Λυσίμαχον καταστῆναι· καὶ Φιλέταιρος ἅμα, ᾧ τὰ χρήματα ἐπετέτραπτο Λυσιμάχου, τῇ τε Ἀγαθοκλέους τελευτῇ χαλεπῶς φέρων καὶ τὰ παρὰ τῆς Ἀρσινόης ὕποπτα ἡγούμενος καταλαμβάνει Πέργαμον τὴν ὑπὲρ Καΐκου, πέμψας δὲ κήρυκα τά τε χρήματα καὶ αὑτὸν
5 ἐδίδου Σελεύκῳ. Λυσίμαχος δὲ ταῦτα πάντα πυνθανόμενος ἔφθη διαβὰς ἐς τὴν Ἀσίαν καὶ ἄρξας αὐτὸς πολέμου συμβαλών τε Σελεύκῳ παρὰ πολύ τε ἐκρατήθη καὶ αὐτὸς ἀπέθανεν. Ἀλέξανδρος δέ, ὃς ἐκ τῆς γυναικὸς Ὀδρυσίδος ἐγεγόνει οἱ, πολλὰ Λυσάνδραν παραιτησάμενος ἀναιρεῖταί τε καὶ ὕστερον τούτων ἐς Χερρόνησον κομίσας ἔθαψεν, ἔνθα ἔτι καὶ νῦν ἐστίν οἱ φανερὸς ὁ τάφος Καρδίας τε μεταξὺ κώμης καὶ Πακτύης.

11 τὰ μὲν οὖν Λυσιμάχου τοιαῦτα ἐγένετο· Ἀθηναίοις δὲ εἰκών ἐστι καὶ Πύρρου. οὗτος ὁ Πύρρος Ἀλεξάνδρῳ προσῆκεν οὐδέν, εἰ μὴ ὅσα κατὰ γένος· Αἰακίδου γὰρ τοῦ Ἀρύββου Πύρρος ἦν, Ὀλυμπιάδος δὲ Ἀλέξανδρος τῆς Νεοπτολέμου, Νεοπτολέμῳ δὲ καὶ Ἀρύββᾳ πατὴρ ἦν Ἀλκέτας ὁ Θαρύπου. ἀπὸ δὲ Θαρύπου ἐς Πύρρον τὸν Ἀχιλλέως πέντε ἀνδρῶν καὶ δέκα εἰσὶ γενεαί· πρῶτος γὰρ δὴ οὗτος ἁλούσης Ἰλίου τὴν μὲν ἐς Θεσσαλίαν ὑπερεῖδεν ἀναχώρησιν, ἐς δὲ τὴν Ἤπειρον κατάρας ἐνταῦθα ἐκ τῶν Ἑλένου χρησμῶν ᾤκησε. καί οἱ παῖς ἐκ μὲν Ἑρμιόνης ἐγένετο οὐδείς, ἐξ Ἀνδρομάχης δὲ Μολοσσὸς καὶ Πίελος καὶ νεώτατος ὁ Πέργαμος. ἐγένετο δὲ καὶ Ἑλένῳ Κεστρῖνος· τούτῳ γὰρ Ἀνδρομάχη συνῴκησεν ἀποθανόντος ἐν Δελφοῖς Πύρρου.

---

10 γυναικὸς del Bekker 18 Πύρρος — Νεοπτολέμου om L 20 ὁ θάρυπος, em V δὲ om y 26 πύελος P

Ἑλένου δὲ ὡς ἐτελεύτα Μολοσσῷ τῷ Πύρρου παρα- 2
δόντος τὴν ἀρχὴν Κεστρῖνος μὲν σὺν τοῖς ἐθέλουσιν
Ἠπειρωτῶν τὴν ὑπὲρ Θύαμιν ποταμὸν χώραν ἔσχε,
Πέργαμος δὲ διαβὰς ἐς τὴν Ἀσίαν Ἄρειον δυναστεύοντα
ἐν τῇ Τευθρανίᾳ κτείνει μονομαχήσαντά οἱ περὶ τῆς
ἀρχῆς καὶ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἔδωκε τὸ νῦν ἀφ' αὐτοῦ·
καὶ Ἀνδρομάχης — ἠκολούθει γάρ οἱ — καὶ νῦν ἐστιν
ἡρῷον ἐν τῇ πόλει. Πίελος δὲ αὐτοῦ κατέμεινεν ἐν
Ἠπείρῳ, καὶ ἐς πρόγονον τοῦτον ἀνέβαινε Πύρρος τε
ὁ Αἰακίδου καὶ οἱ πατέρες, ἀλλ' οὐκ ἐς Μολοσσόν.
ἦν δὲ ἄχρι μὲν Ἀλκέτου τοῦ Θαρύπου ἐφ' ἑνὶ βασιλεῖ 3
καὶ τὰ Ἠπειρωτῶν· οἱ δὲ Ἀλκέτου παῖδες, ὥς σφισι
στασιάσασι μετέδοξεν ἐπ' ἴσης ἄρχειν, αὐτοί τε πιστῶς
ἔχοντες διέμειναν ἐς ἀλλήλους καὶ ὕστερον Ἀλεξάνδρου
τοῦ Νεοπτολέμου τελευτήσαντος ἐν Λευκανοῖς, Ὀλυμ-
πιάδος δὲ διὰ τὸν Ἀντιπάτρου φόβον ἐπανελθούσης
ἐς Ἤπειρον, Αἰακίδης ὁ Ἀρύββου τά τε ἄλλα διε-
τέλει κατήκοος ὢν Ὀλυμπιάδι καὶ συνεστράτευσε πολε-
μήσων Ἀριδαίῳ καὶ Μακεδόσιν, οὐκ ἐθελόντων ἕπεσθαι
τῶν Ἠπειρωτῶν. Ὀλυμπιάδος δὲ ὡς ἐπεκράτησεν ἀνό- 4
σια μὲν ἐργασαμένης καὶ ἐς τὸν Ἀριδαίου θάνατον,
πολλῷ δὲ ἔτι ἀνοσιώτερα ἐς ἄνδρας Μακεδόνας, καὶ
διὰ ταῦτα οὐκ ἀνάξια ὕστερον ὑπὸ Κασσάνδρου πα-
θεῖν νομισθείσης, Αἰακίδην [οὖν] κατ' ἀρχὰς μὲν οὐδ'
αὐτοὶ διὰ τὸ Ὀλυμπιάδος ἔχθος ἐδέχοντο Ἠπειρῶται,
εὑρομένου δὲ ἀνὰ χρόνον παρὰ τούτων συγγνώμην
δεύτερα ἠναντιοῦτο Κάσσανδρος μὴ κατελθεῖν ἐς Ἤπει-
ρον. γενομένης δὲ Φιλίππου τε ἀδελφοῦ Κασσάνδρου

6 ἀπ' αὐτοῦ, em Hitzig 7 οἱ καὶ νῦν om L οἱ Sylburg: ὧν 11 τοῦ Sylburg: καὶ 17 ἐπ' P ἀρρύββου, em ς 24 purg L

καὶ Αἰακίδου μάχης πρὸς Οἰνιάδαις, Αἰακίδην μὲν
5 *τρωθέντα κατέλαβε μετ' οὐ πολὺ τὸ χρεών· Ἠπειρῶται*
δὲ Ἀλκέταν ἐπὶ βασιλείᾳ κατεδέξαντο, Ἀρύββου μὲν
παῖδα καὶ ἀδελφὸν Αἰακίδου πρεσβύτερον, ἀκρατῆ δὲ
ἄλλως θυμοῦ καὶ δι' αὐτὸ ἐξελασθέντα ὑπὸ τοῦ πα-
τρός. καὶ τότε ἥκων ἐξεμαίνετο εὐθὺς ἐς τοὺς Ἠπει-
ρώτας, ἐς ὃ νύκτωρ αὐτόν τε καὶ τοὺς παῖδας ἐπανα-
στάντες ἔκτειναν. ἀποκτείναντες δὲ τοῦτον Πύρρον
τὸν Αἰακίδου κατάγουσιν· ἥκοντι δὲ εὐθὺς ἐπεστρά-
τευσε Κάσσανδρος, νέῳ τε ἡλικίᾳ ὄντι καὶ τὴν ἀρχὴν
οὐ κατεσκευασμένῳ βεβαίως. Πύρρος δὲ ἐπιόντων
Μακεδόνων ἐς Αἴγυπτον παρὰ Πτολεμαῖον ἀναβαίνει
τὸν Λάγου· καί οἱ Πτολεμαῖος γυναῖκά τ' ἔδωκεν ἀδελ-
φὴν ὁμομητρίαν τῶν αὐτοῦ παίδων καὶ στόλῳ κατή-
γαγεν Αἰγυπτίων.
6 *Πύρρος δὲ βασιλεύσας πρώτοις ἐπέθετο Ἑλλήνων*
Κορκυραίοις, κειμένην τε ὁρῶν τὴν νῆσον πρὸ τῆς
αὐτοῦ χώρας καὶ ἄλλοις ὁρμητήριον ἐφ' αὐτὸν οὐκ
ἐθέλων εἶναι. μετὰ δὲ ἁλοῦσαν Κόρκυραν ὅσα μὲν
Λυσιμάχῳ πολεμήσας ἔπαθε καὶ ὡς Δημήτριον ἐκβαλὼν
Μακεδονίας ἦρξεν ἐς ὃ αὖθις ἐξέπεσεν ὑπὸ Λυσιμάχου,
τάδε μὲν τοῦ Πύρρου μέγιστα ἐς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν
7 *δεδήλωκεν ἤδη μοι τὰ ἐς Λυσίμαχον ἔχοντα· Ῥωμαίοις*
δὲ οὐδένα Πύρρου πρότερον πολεμήσαντα ἴσμεν Ἕλ-
ληνα. Διομήδει μὲν γὰρ καὶ Ἀργείων τοῖς σὺν αὐτῷ
οὐδεμίαν ἔτι γενέσθαι πρὸς Αἰνείαν λέγεται μάχην·
Ἀθηναίοις δὲ ἄλλα τε πολλὰ ἐλπίσασι καὶ Ἰταλίαν
πᾶσαν καταστρέψασθαι τὸ ἐν Συρακούσαις πταῖσμα

3 *ἀλκέσταν* P 7 ὃ ς: ᾧ (P[1] οἷ) 13 *γυναῖκα δέδωκεν*, em Porson 18 *ὁρμητηρίοις* L 23 *cap 10, 2* 27 *ἀθηναίοις τε* L *πολλὰ* om Ly

ἐμποδὼν ἐγένετο μὴ καὶ Ῥωμαίων λαβεῖν πεῖραν· Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Νεοπτολέμου, γένους τε ὢν Πύρρῳ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἡλικίᾳ πρεσβύτερος, ἀποθανὼν ἐν Λευ-
κανοῖς ἔφθη πρὶν ἐς χεῖρας ἐλθεῖν Ῥωμαίοις. οὕτω 12
Πύρρος ἐστὶν ὁ πρῶτος ἐκ τῆς Ἑλλάδος τῆς πέραν Ἰονίου διαβὰς ἐπὶ Ῥωμαίους· διέβη δὲ καὶ οὗτος ἐπαγαγομένων Ταραντίνων. τούτοις γὰρ πρότερον ἔτι πρὸς Ῥωμαίους συνειστήκει πόλεμος· ἀδύνατοι δὲ κατὰ σφᾶς ὄντες ἀντισχεῖν, προϋπαρχούσης μὲν ἐς αὐτὸν εὐεργεσίας, ὅτι οἱ πολεμοῦντι τὸν πρὸς Κόρκυραν πόλεμον ναυσὶ συνήραντο, μάλιστα δὲ οἱ πρέσβεις τῶν Ταραντίνων ἀνέπεισαν τὸν Πύρρον, τήν τε Ἰταλίαν διδάσκοντες ὡς εὐδαιμονίας ἕνεκα ἀντὶ πάσης εἴη τῆς Ἑλλάδος καὶ ὡς οὐχ ὅσιον αὐτῷ παραπέμψαι σφᾶς φίλους τε καὶ ἱκέτας ἐν τῷ παρόντι ἥκοντας. ταῦτα λεγόντων τῶν πρέσβεων μνήμη τὸν Πύρρον τῆς ἁλώσεως ἐσῆλθε τῆς Ἰλίου, καί οἱ κατὰ ταὐτὰ ἤλπιζε χωρήσειν πολεμοῦντι· στρατεύειν γὰρ ἐπὶ Τρώων ἀποί-
κους Ἀχιλλέως ὢν ἀπόγονος. ὡς δέ οἱ ταῦτα ἤρεσκε 2
— διέμελλε γὰρ ἐπ' οὐδενὶ ὧν ἕλοιτο —, αὐτίκα ναῦς τε ἐπλήρου μακρὰς καὶ πλοῖα στρογγύλα εὐτρέπιζεν ἵππους καὶ ἄνδρας ὁπλίτας ἄγειν. ἔστι δὲ ἀνδράσι βιβλία οὐκ ἐπιφανέσιν ἐς συγγραφήν, ἔχοντα ἐπίγραμμα ἔργων ὑπομνήματα εἶναι. ταῦτα ἐπιλεγομένῳ μοι μάλιστα ἐπῆλθε θαυμάσαι Πύρρου τόλμαν τε, ἣν μαχόμενος αὐτὸς [τε] παρείχετο, καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ἀεὶ μέλλουσιν ἀγῶσι πρόνοιαν· ὃς καὶ τότε περαιούμενος ναυσὶν ἐς Ἰταλίαν Ῥωμαίους ἐλελήθει καὶ ἥκων οὐκ εὐθὺς ἦν

---

2 ἀλέξανδρος τὲ L 6 ἐπαγομένων Py 10 κέρκυραν y, κερκύρα L, κορκύρα P 17 ἐπῆλθε L ταῦτα, em Musurus 26 purg Dindorf

*σφισι φανερός, γινομένης δὲ Ῥωμαίων πρὸς Ταραν-
τίνους συμβολῆς τότε δὴ πρῶτον ἐπιφαίνεται σὺν τῷ
στρατῷ καὶ παρ' ἐλπίδα σφίσι προσπεσών, ὡς τὸ εἰκός,
3 ἐτάραξεν. ἅτε δὲ ἄριστα ἐπιστάμενος ὡς οὐκ ἀξιό-
μαχος εἴη πρὸς Ῥωμαίους, παρεσκευάζετο ὡς τοὺς ἐλέ-
φαντας ἐπαφήσων σφίσιν. ἐλέφαντας δὲ πρῶτος μὲν
τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης Ἀλέξανδρος ἐκτήσατο Πῶρον καὶ
τὴν δύναμιν καθελὼν τὴν Ἰνδῶν, ἀποθανόντος δὲ
Ἀλεξάνδρου καὶ ἄλλοι τῶν βασιλέων καὶ πλείστους
ἔσχεν Ἀντίγονος, Πύρρῳ δὲ ἐκ τῆς μάχης ἐγεγόνει
τῆς πρὸς Δημήτριον τὰ θηρία αἰχμάλωτα· τότε δὲ
ἐπιφανέντων αὐτῶν δεῖμα ἔλαβε Ῥωμαίους ἄλλο τι
4 καὶ οὐ ζῷα εἶναι νομίσαντας. ἐλέφαντα γάρ, ὅσος μὲν
ἐς ἔργα καὶ ἀνδρῶν χεῖρας, εἰσὶν ἐκ παλαιοῦ δῆλοι
πάντες εἰδότες· αὐτὰ δὲ τὰ θηρία, πρὶν ἢ διαβῆναι
Μακεδόνας ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, οὐδὲ ἑωράκεσαν ἀρχὴν πλὴν
Ινδῶν τε αὐτῶν καὶ Λιβύων καὶ ὅσοι πλησιόχωροι
τούτοις. δηλοῖ δὲ Ὅμηρος, ὃς βασιλεῦσι κλίνας μὲν
καὶ οἰκίας τοῖς εὐδαιμονεστέροις αὐτῶν ἐλέφαντι ἐποί-
ησε κεκοσμημένας, θηρίου δὲ ἐλέφαντος μνήμην οὐδε-
μίαν ἐποιήσατο· θεασάμενος δὲ ἢ πεπυσμένος ἐμνημό-
νευσεν ἂν πολύ γε πρότερον ἐμοὶ δοκεῖν ἢ Πυγμαίων
5 τε ἀνδρῶν καὶ γεράνων μάχης. Πύρρον δὲ ἐς Σικε-
λίαν ἀπήγαγε πρεσβεία Συρακουσίων· Καρχηδόνιοι γὰρ
διαβάντες τὰς Ἑλληνίδας τῶν πόλεων ἐποίουν ἀναστά-
τους, ἣ δὲ ἦν λοιπή, Συρακούσαις πολιορκοῦντες προσ-
εκάθηντο. ἃ τῶν πρέσβεων Πύρρος ἀκούων Τάραντα
μὲν εἴα καὶ τοὺς τὴν ἀκτὴν ἔχοντας Ἰταλιωτῶν, ἐς δὲ*

---

8 *κατελθὼν* L 13 *ὅσα* ς 14 *χρείας* Emperius 18 *δη-
λοῖ δὲ καὶ* ς 20 *passim* 21 *ἢ* Schubart: *καὶ*

τὴν Σικελίαν διαβὰς Καρχηδονίους ἠνάγκασεν ἀπαναστῆναι Συρακουσῶν. φρονήσας δὲ ἐφ' αὐτῷ Καρχηδονίων, οἳ θαλάσσης τῶν τότε βαρβάρων μάλιστα εἶχον ἐμπείρως Τύριοι Φοίνικες τὸ ἀρχαῖον ὄντες, τούτων ἐναντία ἐπήρθη ναυμαχῆσαι τοῖς Ἠπειρώταις χρώμενος, οἳ μηδὲ ἁλούσης Ἰλίου θάλασσαν οἱ πολλοὶ μηδὲ ἅλσὶν ἠπίσταντό πω χρῆσθαι. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ Ὁμήρου ἔπος ἐν Ὀδυσσείᾳ·

οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.

τότε δὲ ὁ Πύρρος, ὡς ἡττήθη, ταῖς ναυσὶν ἐς Τάραντα **13**
ἀνήγετο ταῖς λοιπαῖς· ἐνταῦθα προσέπταισε μεγάλως καὶ τὴν ἀναχώρησιν — οὐ γὰρ ἀμαχεὶ Ῥωμαίους ἠπίστατο ἀφήσοντας — πορίζεται τρόπον τοῦτον. ὡς ἐπανήκων ἐκ Σικελίας ἡττήθη, πρῶτον διέπεμπε γράμματα ἔς τε τὴν Ἀσίαν καὶ πρὸς Ἀντίγονον, τοὺς μὲν στρατιὰν τῶν βασιλέων, τοὺς δὲ χρήματα, Ἀντίγονον δὲ καὶ ἀμφότερα αἰτῶν· ἀφικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων, ὡς οἱ γράμματα ἀπεδόθη, συναγαγὼν τοὺς ἐν τέλει τῶν τε ἐξ Ἠπείρου καὶ τῶν Ταραντίνων, ὧν μὲν εἶχε τὰ βιβλία ἀνεγίνωσκεν οὐδέν, ὁ δὲ ἥξειν συμμαχίαν ἔλεγε. ταχὺ δὲ καὶ ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἦλθε φήμη Μακεδόνας καὶ ἄλλα ἔθνη περαιοῦσθαι τῶν Ἀσιανῶν ἐς τὴν Πύρρου βοήθειαν· Ῥωμαῖοι μὲν δὴ ταῦτα ἀκούοντες ἡσύχαζον, Πύρρος δὲ ὑπὸ τὴν ἐπιοῦσαν περαιοῦται νύκτα πρὸς τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν, ἃ Κεραύνια ὀνομάζουσι.

μετὰ δὲ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ πληγὴν ἀναπαύσας τὴν δύ- 2
ναμιν προεῖπεν Ἀντιγόνῳ πόλεμον, ἄλλα τε ποιούμενος

5 ναυμάχοις P 9 λ 122 13 ἀμαχί, em Musurus 14 ὡς — ἡττήθη del Hitzig 15 διέπεμψε P 16 τε om L 17 τοὺς Musurus: τῶν 19 οἱ L: οὖν (P^1 οὐ) 25 ὑπὸ Bekker: ἐπὶ

ἐγκλήματα καὶ μάλιστα τῆς ἐς Ἰταλίαν βοηθείας διαμαρτίαν. κρατήσας δὲ τήν τε ἰδίαν παρασκευὴν Ἀντιγόνου καὶ τὸ παρ' αὐτῷ Γαλατῶν ξενικὸν ἐδίωξεν ἐς τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ πόλεις, αὐτὸς δὲ Μακεδονίας τε τῆς ἄνω καὶ Θεσσαλῶν ἐπεκράτησε. δηλοῖ δὲ μάλιστα τὸ μέγεθος τῆς μάχης καὶ τὴν Πύρρου νίκην, ὡς παρὰ πολὺ γένοιτο, ⟨τὰ⟩ ἀνατεθέντα ὅπλα τῶν Κελτῶν ἐς [τε] τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν τῆς Ἰτωνίας Φερῶν μεταξὺ καὶ Λαρίσης καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτοῖς·

Τοὺς θυρεοὺς ὁ Μολοσσὸς Ἰτωνίδι δῶρον Ἀθάνᾳ
3 Πύρρος ἀπὸ θρασέων ἐκρέμασεν Γαλατᾶν,
πάντα τὸν Ἀντιγόνου καθελὼν στρατόν. οὐ μέγα θαῦμα·
αἰχματαὶ καὶ νῦν καὶ πάρος Αἰακίδαι.

τούτους μὲν δὴ ἐνταῦθα, τῷ δὲ ἐν Δωδώνῃ Διὶ Μακεδόνων ἀνέθηκεν αὐτῶν τὰς ἀσπίδας. ἐπιγέγραπται δὲ καὶ ταύταις·

Αἵδε ποτ' Ἀσίδα γαῖαν ἐπόρθησαν πολύχρυσον,
αἵδε καὶ Ἕλλασι⟨ν⟩ δουλοσύναν ἔπορον.
νῦν δὲ Διὸς ναῷ ποτὶ κίονας ὀρφανὰ κεῖται
τᾶς μεγαλαυχήτω σκῦλα Μακεδονίας.

Πύρρῳ δὲ Μακεδόνας ἐς ἅπαν μὴ καταστρέψασθαι
4 παρ' ὀλίγον ὅμως ἥκοντι ἐγένετο Κλεώνυμος αἴτιος, ἑτοιμοτέρῳ καὶ ἄλλως ὄντι ἑλέσθαι τὰ ἐν χερσίν. Κλεώνυμος δὲ οὗτος, ὁ τὸν Πύρρον ἀπολιπόντα τὰ

---

4 μακεδονία τῆς L 7 suppl Musurus κελτικῶν, em Sylburg 8 τε del Facius φέρων, em Musurus 9 λαρίσσης codd interdum 10 *Preger 96* 14 αἰχμηταί, em Dindorf *Preger 97* 19 suppl Lachmann; ἑλλάδι L^{1}y, τὰν add man rec in L 20 Νάῳ Foucart 21 μεγαλαυχητῶν, em Dindorf λακεδαιμονίας My^2, μακηδονίας ς, at ε productum Pausanias non moleste ferebat 25 ἀπολειπόντα, em ς

Μακεδόνων πείσας ἐς Πελοπόννησον ἐλθεῖν, Λακεδαιμόνιος ὢν Λακεδαιμονίοις στρατὸν ἐς τὴν χώραν πολέμιον ἐπῆγε δι' αἰτίαν, ἣν ἐγὼ τοῦ γένους ὕστερον τοῦ Κλεωνύμου δηλώσω. Παυσανίου τοῦ περὶ Πλάταιαν τοῖς Ἕλλησιν ἡγησαμένου Πλειστοάναξ υἱὸς ἐγένετο, τοῦ δὲ Παυσανίας, τοῦ δὲ Κλεόμβροτος, ὃς ἐναντία Ἐπαμινώνδᾳ καὶ Θηβαίοις μαχόμενος ἀπέθανεν ἐν Λεύκτροις· Κλεομβρότου δὲ Ἀγησίπολις ἦν καὶ Κλεομένης, Ἀγησιπόλιδος δὲ ἄπαιδος τελευτήσαντος Κλεομένης τὴν βασιλείαν ἔσχε. Κλεομένει δὲ παῖδες 5 *γίνονται πρεσβύτερος μὲν Ἀκρότατος, νεώτερος δὲ Κλεώνυμος. Ἀκρότατον μὲν οὖν πρότερον κατέλαβεν ἡ τελευτή· Κλεομένους δὲ ἀποθανόντος ὕστερον ἐς ἀμφισβήτησιν κατέστη περὶ τῆς ἀρχῆς Ἀρεὺς ὁ Ἀκροτάτου, καὶ Κλεώνυμος ὅτῳ δὴ τρόπῳ μετελθὼν ἐπάγει Πύρρον ἐς τὴν χώραν. Λακεδαιμονίοις δὲ πρὸ μὲν τοῦ ἐν Λεύκτροις οὐδὲν ἐγεγόνει πταῖσμα, ὥστε οὐδὲ συνεχώρουν ἀγῶνί πω κεκρατῆσθαι πεζῷ· Λεωνίδᾳ μὲν γὰρ νικῶντι οὐκ ἔφασαν τοὺς ἑπομένους ἐς τελέαν ἐξαρκέσαι φθορὰν τῶν Μήδων, τὸ δὲ Ἀθηναίων καὶ Δημοσθένους ἔργον πρὸς τῇ νήσῳ Σφακτηρίᾳ κλοπὴν εἶναι πολέμου καὶ οὐ νίκην. πρώτης δὲ γενομένης* 6 *σφίσι συμφορᾶς ἐν Βοιωτοῖς, ὕστερον Ἀντιπάτρῳ καὶ Μακεδόσι μεγάλως προσέπταισαν· τρίτος δὲ ὁ Δημητρίου πόλεμος κακὸν ἀνέλπιστον ἦλθεν ἐς τὴν γῆν. Πύρρου δὲ ἐσβαλόντος τέταρτον δὴ τότε στρατὸν ὁρῶντες πολέμιον αὐτοί τε παρετάσσοντο καὶ Ἀργείων ἥκοντες καὶ Μεσσηνίων σύμμαχοι· Πύρρος δὲ ὡς ἐπεκρά-*

4 *cf III 6, 3* 8 *δὲ* om L 11 *πρεσβύτατος*, em Bekker 14 *κατέστησαν*, em Schubart 17 *τοῦ* Schubart: *τῆς* 18 *συνεχώρει*, em Dindorf *λεωνίδῃ*, em V 24 *τρίτον* ς

τησεν, ὀλίγου μὲν ἦλθεν ἑλεῖν αὐτοβοεὶ τὴν πόλιν,
δῃώσας δὲ τὴν γῆν καὶ λείαν ἐλάσας μικρὸν ἡσύχαζεν.
οἱ δὲ ἐς πολιορκίαν εὐτρεπίζοντο, πρότερον ἔτι τῆς
Σπάρτης ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Δημήτριον τά-
φροις τε βαθείαις καὶ σταυροῖς τετειχισμένης ἰσχυροῖς,
7 τὰ δὲ ἐπιμαχώτατα καὶ οἰκοδομήμασιν. ὑπὸ δὲ τοῦτον
τὸν χρόνον καὶ τὴν τοῦ πολέμου τοῦ Λακωνικοῦ τρι-
βὴν Ἀντίγονος τὰς πόλεις τῶν Μακεδόνων ἀνασωσά-
μενος ἠπείγετο ἐς Πελοπόννησον οἷα ἐπιστάμενος Πύρ-
ρον, ἢν Λακεδαίμονα καταστρέψηται καὶ Πελοποννήσου
⟨τὰ⟩ πολλά, οὐκ ἐς Ἤπειρον ἀλλ' ἐπί τε Μακεδονίαν
αὖθις καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἥξοντα· μέλλοντος δὲ Ἀν-
τιγόνου τὸν στρατὸν ἐξ Ἄργους ἐς τὴν Λακωνικὴν ἄγειν,
αὐτὸς ἐς τὸ Ἄργος ἐληλύθει Πύρρος. κρατῶν δὲ καὶ
τότε συνεσπίπτει τοῖς φεύγουσιν ἐς τὴν πόλιν καί οἱ
8 διαλύεται κατὰ τὸ εἰκὸς ἡ τάξις· μαχομένων δὲ πρὸς
ἱεροῖς ἤδη καὶ οἰκίαις καὶ κατὰ τοὺς στενωποὺς καὶ
κατ' ἄλλο ἄλλων τῆς πόλεως, ἐνταῦθα ὁ Πύρρος ἐμο-
νώθη καὶ τιτρώσκεται τὴν κεφαλήν. κεράμῳ δὲ βλη-
θέντα ὑπὸ γυναικὸς τεθνάναι φασὶ Πύρρον· Ἀργεῖοι
δὲ οὐ γυναῖκα τὴν ἀποκτείνασαν, Δήμητρα δέ φασιν
εἶναι γυναικὶ εἰκασμένην. ταῦτα ἐς τὴν Πύρρου τε-
λευτὴν αὐτοὶ λέγουσιν Ἀργεῖοι καὶ ὁ τῶν ἐπιχωρίων
ἐξηγητὴς Λυκέας ἐν ἔπεσιν εἴρηκε· καί σφισιν ἔστι
τοῦ θεοῦ χρήσαντος, ἔνθα ὁ Πύρρος ἐτελεύτησεν, ἱερὸν
9 Δήμητρος· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Πύρρος τέθαπται. θαῦμα
δὴ ποιοῦμαι τῶν καλουμένων Αἰακιδῶν τρισὶ κατὰ τὰ
αὐτὰ ἐκ τοῦ θεοῦ συμβῆναι τὴν τελευτήν, εἴ γε Ἀχιλλέα

---

9 ἠπείγετο — ἐπιστάμενος om My[2] 11 suppl V 22 γυ-
ναι om L 24 λευκέας, corr Victorius 27 καλουμένων om L
τρισὶ Dindorf: αὐτοῖς

μὲν Ὅμηρος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου φησὶ τοῦ Πριάμου καὶ Ἀπόλλωνος ἀπολέσθαι, Πύρρον δὲ τὸν Ἀχιλλέως ἡ Πυθία προσέταξεν ἀποκτεῖναι Δελφοῖς, τῷ δὲ Αἰακίδου συνέβη τὰ ἐς τὴν τελευτὴν οἷα Ἀργεῖοί τε λέγουσι καὶ Λυκέας ἐποίησε. διάφορα δὲ ὅμως ἐστὶ καὶ ταῦτα ὧν Ἱερώνυμος ὁ Καρδιανὸς ἔγραψεν· ἀνδρὶ γὰρ βασιλεῖ συνόντα ἀνάγκη πᾶσα ἐς χάριν συγγράφειν. εἰ δὲ καὶ Φίλιστος αἰτίαν δικαίαν εἴληφεν, ἐπελπίζων τὴν ἐν Συρακούσαις κάθοδον, ἀποκρύψασθαι τῶν Διονυσίου τὰ ἀνοσιώτατα, ἦ που πολλή γε Ἱερωνύμῳ συγγνώμη τὰ ἐς ἡδονὴν Ἀντιγόνου γράφειν.

ἡ μὲν Ἠπειρωτῶν ἀκμὴ κατέστρεψεν ἐς τοῦτο· ἐς **14**
δὲ τὸ Ἀθήνησιν ἐσελθοῦσιν Ὠιδεῖον ἄλλα τε καὶ Διόνυσος κεῖται θέας ἄξιος. πλησίον δέ ἐστι κρήνη, καλοῦσι δὲ αὐτὴν Ἐννεάκρουνον, οὕτω κοσμηθεῖσαν ὑπὸ Πεισιστράτου· φρέατα μὲν γὰρ καὶ διὰ πάσης τῆς πόλεώς ἐστι, πηγὴ δὲ αὕτη μόνη. ναοὶ δὲ ὑπὲρ τὴν κρήνην ὁ μὲν Δήμητρος πεποίηται καὶ Κόρης, ἐν δὲ τῷ Τριπτολέμου κείμενόν ἐστιν ἄγαλμα· τὰ δὲ ἐς αὐτὸν ὁποῖα λέγεται γράψω, παρεὶς ὁπόσον ἐς Δηιόπην ἔχει τοῦ λόγου. Ἑλλήνων οἱ μάλιστα ἀμφισβητοῦντες 2
Ἀθηναίοις ἐς ἀρχαιότητα καὶ δῶρα, ⟨ἃ⟩ παρὰ θεῶν φασὶν ἔχειν, εἰσὶν Ἀργεῖοι, καθάπερ βαρβάρων Φρυξὶν Αἰγύπτιοι. λέγεται οὖν ὡς Δήμητρα ἐς Ἄργος ἐλθοῦσαν Πελασγὸς δέξαιτο οἴκῳ καὶ ὡς Χρυσανθὶς τὴν ἁρπαγὴν ἐπισταμένη τῆς Κόρης διηγήσαιτο· ὕστερον δὲ Τροχίλον ἱεροφάντην φυγόντα ἐξ Ἄργους κατὰ ἔχθος

1 *X 359* 5 ὧν Clavier: ὡς 6 *FHG II 455* ἄνδρα Facius 8 ἐς Συρακούσας Hitzig 9 *FHG I p XLVII* τῶν ς: τὴν 12 ἡ μὲν om L ἀλκὴ My² 17 αὐτή, em Musurus 20 ὃς ὅσον, em Schubart-Walz 22 suppl Facius 27 ἐς, em y² ἄργος P ἔθος L

*τησεν, ὀλίγου μὲν ἦλθεν ἑλεῖν αὐτοβοεὶ τὴν πόλιν,
δῃώσας δὲ τὴν γῆν καὶ λείαν ἐλάσας μικρὸν ἡσύχαζεν.
οἱ δὲ ἐς πολιορκίαν εὐτρεπίζοντο, πρότερον ἔτι τῆς
Σπάρτης ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Δημήτριον τά-
φροις τε βαθείαις καὶ σταυροῖς τετειχισμένης ἰσχυροῖς,*
7 *τὰ δὲ ἐπιμαχώτατα καὶ οἰκοδομήμασιν. ὑπὸ δὲ τοῦτον
τὸν χρόνον καὶ τὴν τοῦ πολέμου τοῦ Λακωνικοῦ τρι-
βὴν Ἀντίγονος τὰς πόλεις τῶν Μακεδόνων ἀνασωσά-
μενος ἠπείγετο ἐς Πελοπόννησον οἷα ἐπιστάμενος Πύρ-
ρον, ἢν Λακεδαίμονα καταστρέψηται καὶ Πελοποννήσου
⟨τὰ⟩ πολλά, οὐκ ἐς Ἤπειρον ἀλλ' ἐπί τε Μακεδονίαν
αὖθις καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἥξοντα· μέλλοντος δὲ Ἀν-
τιγόνου τὸν στρατὸν ἐξ Ἄργους ἐς τὴν Λακωνικὴν ἄγειν,
αὐτὸς ἐς τὸ Ἄργος ἐληλύθει Πύρρος. κρατῶν δὲ καὶ
τότε συνεσπίπτει τοῖς φεύγουσιν ἐς τὴν πόλιν καί οἱ*
8 *διαλύεται κατὰ τὸ εἰκὸς ἡ τάξις· μαχομένων δὲ πρὸς
ἱεροῖς ἤδη καὶ οἰκίαις καὶ κατὰ τοὺς στενωποὺς καὶ
κατ' ἄλλο ἄλλων τῆς πόλεως, ἐνταῦθα ὁ Πύρρος ἐμο-
νώθη καὶ τιτρώσκεται τὴν κεφαλήν. κεράμῳ δὲ βλη-
θέντα ὑπὸ γυναικὸς τεθνάναι φασὶ Πύρρον· Ἀργεῖοι
δὲ οὐ γυναῖκα τὴν ἀποκτείνασαν, Δήμητρα δέ φασιν
εἶναι γυναικὶ εἰκασμένην. ταῦτα ἐς τὴν Πύρρου τε-
λευτὴν αὐτοὶ λέγουσιν Ἀργεῖοι καὶ ὁ τῶν ἐπιχωρίων
ἐξηγητὴς Λυκέας ἐν ἔπεσιν εἴρηκε· καί σφισιν ἔστι
τοῦ θεοῦ χρήσαντος, ἔνθα ὁ Πύρρος ἐτελεύτησεν, ἱερὸν*
9 *Δήμητρος· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Πύρρος τέθαπται. θαῦμα
δὴ ποιοῦμαι τῶν καλουμένων Αἰακιδῶν τρισὶ κατὰ τὰ
αὐτὰ ἐκ τοῦ θεοῦ συμβῆναι τὴν τελευτήν, εἴ γε Ἀχιλλέα*

---

9 *ἠπείγετο — ἐπιστάμενος* om **My**[2] 11 suppl **V** 22 *γυ-
ναι* om **L** 24 *λευκέας*, corr Victorius 27 *καλουμένων* om **L**
τρισὶ Dindorf: *αὐτοῖς*

μὲν Ὅμηρος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου φησὶ τοῦ Πριάμου καὶ Ἀπόλλωνος ἀπολέσθαι, Πύρρον δὲ τὸν Ἀχιλλέως ἡ Πυθία προσέταξεν ἀποκτεῖναι Δελφοῖς, τῷ δὲ Αἰακίδου συνέβη τὰ ἐς τὴν τελευτὴν οἷα Ἀργεῖοί τε λέγουσι καὶ Λυκέας ἐποίησε. διάφορα δὲ ὅμως ἐστὶ καὶ ταῦτα ὧν Ἱερώνυμος ὁ Καρδιανὸς ἔγραψεν· ἀνδρὶ γὰρ βασιλεῖ συνόντα ἀνάγκη πᾶσα ἐς χάριν συγγράφειν. εἰ δὲ καὶ Φίλιστος αἰτίαν δικαίαν εἴληφεν, ἐπελπίζων τὴν ἐν Συρακούσαις κάθοδον, ἀποκρύψασθαι τῶν Διονυσίου τὰ ἀνοσιώτατα, ἦ που πολλή γε Ἱερωνύμῳ συγγνώμη τὰ ἐς ἡδονὴν Ἀντιγόνου γράφειν.

ἡ μὲν Ἠπειρωτῶν ἀκμὴ κατέστρεψεν ἐς τοῦτο· ἐς **14**
δὲ τὸ Ἀθήνησιν ἐσελθοῦσιν Ὠιδεῖον ἄλλα τε καὶ Διόνυσος κεῖται θέας ἄξιος. πλησίον δέ ἐστι κρήνη, καλοῦσι δὲ αὐτὴν Ἐννεάκρουνον, οὕτω κοσμηθεῖσαν ὑπὸ Πεισιστράτου· φρέατα μὲν γὰρ καὶ διὰ πάσης τῆς πόλεώς ἐστι, πηγὴ δὲ αὕτη μόνη. ναοὶ δὲ ὑπὲρ τὴν κρήνην ὁ μὲν Δήμητρος πεποίηται καὶ Κόρης, ἐν δὲ τῷ Τριπτολέμου κείμενόν ἐστιν ἄγαλμα· τὰ δὲ ἐς αὐτὸν ὁποῖα λέγεται γράψω, παρεὶς ὁπόσον ἐς Δηιόπην ἔχει τοῦ λόγου. Ἑλλήνων οἱ μάλιστα ἀμφισβητοῦντες 2
Ἀθηναίοις ἐς ἀρχαιότητα καὶ δῶρα, ⟨ἃ⟩ παρὰ θεῶν φασὶν ἔχειν, εἰσὶν Ἀργεῖοι, καθάπερ βαρβάρων Φρυξὶν Αἰγύπτιοι. λέγεται οὖν ὡς Δήμητρα ἐς Ἄργος ἐλθοῦσαν Πελασγὸς δέξαιτο οἴκῳ καὶ ὡς Χρυσανθὶς τὴν ἁρπαγὴν ἐπισταμένη τῆς Κόρης διηγήσαιτο· ὕστερον δὲ Τροχίλον ἱεροφάντην φυγόντα ἐξ Ἄργους κατὰ ἔχθος

---

1 *X 359* 5 ὧν Clavier: ὡς 6 *FHG II 455* ἄνδρα Facius 8 ἐς Συρακούσας Hitzig 9 *FHG I p XLVII* τῶν ς: τὴν 12 ἡ μὲν om L ἀλκὴ My² 17 αὐτή, em Musurus 20 ὃς ὅσον, em Schubart-Walz 22 suppl Facius 27 ἐς, em y² ἄργος P ἔθος L

Ἀγήνορος ἐλθεῖν φασιν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ γυναῖκά
τε ἐξ Ἐλευσῖνος γῆμαι καὶ γενέσθαι οἱ παῖδας Εὐ-
βουλέα καὶ Τριπτόλεμον. ὅδε μὲν Ἀργείων ἐστὶ λόγος·
Ἀθηναῖοι δὲ καὶ ὅσοι παρὰ τούτοις * * ἴσασι Τριπτό-
3 λεμον τὸν Κελεοῦ πρῶτον σπεῖραι καρπὸν ἥμερον. ἔπη
δὲ ᾄδεται Μουσαίου μέν, εἰ δὴ Μουσαίου καὶ ταῦτα,
Τριπτόλεμον παῖδα Ὠκεανοῦ καὶ Γῆς εἶναι, Ὀρφέως
δέ, οὐδὲ ταῦτα Ὀρφέως ἐμοὶ δοκεῖν ὄντα, Εὐβουλεῖ
καὶ Τριπτολέμῳ Δυσαύλην πατέρα εἶναι, μηνύσασι δέ
σφισι περὶ τῆς παιδὸς δοθῆναι παρὰ Δήμητρος σπεῖραι
τοὺς καρπούς· Χοιρίλῳ δὲ Ἀθηναίῳ δρᾶμα ποιήσαντι
Ἀλόπην ἔστ⟨ιν⟩ εἰρημένα Κερκυόνα εἶναι καὶ Τριπτό-
λεμον ἀδελφούς, τεκεῖν δὲ σφᾶς θυγατέρα[ς] Ἀμφικτύ-
ονος, εἶναι δὲ πατέρα Τριπτολέμῳ μὲν Ῥᾶρον, Κερ-
κυόνι δὲ Ποσειδῶνα. πρόσω δὲ ἰέναι με ὡρμημένον
τοῦδε τοῦ λόγου καὶ †ὁπόσα ἐξήγησιν† ἔχει τὸ Ἀθή-
νησιν ἱερόν, καλούμενον δὲ Ἐλευσίνιον, ἐπέσχεν ὄψις
ὀνείρατος· ἃ δὲ ἐς πάντας ὅσιον γράφειν, ἐς ταῦτα
4 ἀποτρέψομαι. πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦδε, ἔνθα καὶ τοῦ Τρι-
πτολέμου τὸ ἄγαλμα, ἔστι βοῦς χαλκοῦς οἷα ἐς θυσίαν
ἀγόμενος, πεποίηται δὲ καθήμενος Ἐπιμενίδης Κνώσ-
σιος, ὃν ἐλθόντα ἐς ἀγρὸν κοιμᾶσθαι λέγουσιν ἐσελ-
θόντα ἐς σπήλαιον· ὁ δὲ ὕπνος οὐ πρότερον ἀνῆκεν
αὐτὸν πρὶν ἤ οἱ τεσσαρακοστὸν ἔτος γενέσθαι καθεύ-
δοντι, καὶ ὕστερον ἔπη τε ἐποίει καὶ πόλεις ἐκάθηρεν
ἄλλας τε καὶ τὴν Ἀθηναίων. Θάλης δὲ ὁ Λακεδαι-
μονίοις τὴν νόσον παύσας οὔτε ἄλλως προσήκων οὔτε

---

4 lac ind Clavier 7 *p 222 Ki* 11 *fr 1 N*[2] 12 suppl Schubart-Walz 13 purg ς 14 ῥάρον (L ῥάνρον), em Bekker ex Herodiano 16 ἐς ἐξήγησιν ὁπόσων Hitzig 19 τριπτολεμαίον L 21 δὲ καὶ V 26 καὶ τῶν L

*πόλεως ἦν Ἐπιμενίδῃ τῆς αὐτῆς· ἀλλ' ὁ μὲν Κνώσσιος,
Θάλητα δὲ εἶναί φησι Γορτύνιον Πολύμναστος Κολο-
φώνιος ἔπη Λακεδαιμονίοις ἐς αὐτὸν ποιήσας. — ἔτι* 5
*δὲ ἀπωτέρω ναὸς Εὐκλείας, ἀνάθημα καὶ τοῦτο ἀπὸ
Μήδων, οἳ τῆς χώρας Μαραθῶνι ἔσχον. φρονῆσαι δὲ
Ἀθηναίους ἐπὶ τῇ νίκῃ ταύτῃ μάλιστα εἰκάζω· καὶ δὴ
καὶ Αἰσχύλος, ὥς οἱ τοῦ βίου προσεδοκᾶτο ἡ τελευτή,
τῶν μὲν ἄλλων ἐμνημόνευσεν οὐδενός, δόξης ἐς τ⟨ο-
σ⟩οῦτο ἥκων ἐπὶ ποιήσει καὶ πρὸ Ἀρτεμισίου καὶ ἐν
Σαλαμῖνι ναυμαχήσας· ὁ δὲ τό τε ὄνομα πατρόθεν καὶ
τὴν πόλιν ἔγραψε καὶ ὡς τῆς ἀνδρίας μάρτυρας ἔχοι
τὸ Μαραθῶνι ἄλσος καὶ Μήδων τοὺς ἐς αὐτὸ ἀπο-
βάντας.*

ὑπὲρ δὲ τὸν Κεραμεικὸν καὶ στοὰν τὴν καλουμένην 6
*Βασίλειον ναός ἐστιν Ἡφαίστου. καὶ ὅτι μὲν ἄγαλμά
οἱ παρέστηκεν Ἀθηνᾶς, οὐδὲν θαῦμα ἐποιούμην τὸν
ἐπὶ Ἐριχθονίῳ ἐπιστάμενος λόγον· τὸ δὲ ἄγαλμα ὁρῶν
τῆς Ἀθηνᾶς γλαυκοὺς ἔχον τοὺς ὀφθαλμοὺς Λιβύων
τὸν μῦθον ὄντα εὕρισκον· τούτοις γάρ ἐστιν εἰρημένον
Ποσειδῶνος καὶ λίμνης Τριτωνίδος θυγατέρα εἶναι καὶ
διὰ τοῦτο γλαυκοὺς εἶναι ὥσπερ καὶ τῷ Ποσειδῶνι
⟨τοὺς⟩ ὀφθαλμούς. πλησίον δὲ ἱερόν ἐστιν Ἀφροδίτης* 7
*Οὐρανίας. πρώτοις δὲ ἀνθρώπων Ἀσσυρίοις κατέστη
σέβεσθαι τὴν Οὐρανίαν, μετὰ δὲ Ἀσσυρίους Κυπρίων
Παφίοις καὶ Φοινίκων τοῖς Ἀσκάλωνα ἔχουσιν ἐν τῇ
Παλαιστίνῃ, παρὰ δὲ Φοινίκων Κυθήριοι μαθόντες
σέβουσιν· Ἀθηναίοις δὲ κατεστήσατο Αἰγεύς, αὐτῷ τε
οὐκ εἶναι παῖδας νομίζων — οὐ γάρ πω τότε ἦσαν —*

---

8 suppl ς 9 *ποίησιν*, em Xylander *πρὸς* y[1] *ἀρτεμισίω* ς 10 *προτεθὲν*, em Porson 20 *καὶ τρίμνης* L
22 suppl V

καὶ ταῖς ἀδελφαῖς γενέσθαι τὴν συμφορὰν ἐκ μηνίματος τῆς Οὐρανίας. τὸ δὲ ἐφ' ἡμῶν ἔτι ἄγαλμα λίθου Παρίου καὶ ἔργον Φειδίου· δῆμος δέ ἐστιν Ἀθηναίοις Ἀθμονέων, οἳ Πορφυρίωνα ἔτι πρότερον Ἀκταίου βασιλεύσαντα τῆς Οὐρανίας φασὶ τὸ παρὰ σφίσιν ἱερὸν ἱδρύσασθαι. λέγουσι δὲ ἀνὰ τοὺς δήμους καὶ ἄλλα οὐδὲν ὁμοίως καὶ οἱ τὴν πόλιν ἔχοντες.

15 ἰοῦσι δὲ πρὸς τὴν στοάν, ἣν Ποικίλην ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῶν γραφῶν, ἔστιν Ἑρμῆς χαλκοῦς καλούμενος Ἀγοραῖος καὶ πύλη πλησίον· ἔπεστι δέ οἱ τρόπαιον Ἀθηναίων ἱππομαχίᾳ κρατησάντων Πλείσταρχον, ὃς τῆς ἵππου Κασσάνδρου καὶ τοῦ ξενικοῦ τὴν ἀρχὴν ἀδελφὸς ὢν ἐπετέτραπτο. αὕτη δὲ ἡ στοὰ πρῶτα μὲν Ἀθηναίους ἔχει τεταγμένους ἐν Οἰνόῃ τῆς Ἀργείας ἐναντία Λακεδαιμονίων· γέγραπται δὲ οὐκ ἐς ἀκμὴν ἀγῶνος οὐδὲ τολμημάτων ἐς ἐπίδειξιν τὸ ἔργον ἤδη προῆκον, ἀλλὰ ἀρχομένη τε ἡ μάχη καὶ ἐς χεῖρας ἔτι
2 συνιόντες. ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῶν τοίχων Ἀθηναῖοι καὶ Θησεὺς Ἀμαζόσι μάχονται. μόναις δὲ ἄρα ταῖς γυναιξὶν οὐκ ἀφῄρει τὰ πταίσματα τὸ ἐς τοὺς κινδύνους ἀφειδές, εἴ γε Θεμισκύρας τε ἁλούσης ὑπὸ Ἡρακλέους καὶ ὕστερον φθαρείσης σφίσι τῆς στρατιᾶς, ἣν ἐπ' Ἀθήνας ἔστειλαν, ὅμως ἐς Τροίαν ἦλθον Ἀθηναίοις τε αὐτοῖς μαχούμεναι καὶ τοῖς πᾶσιν Ἕλλησιν. ἐπὶ δὲ ταῖς Ἀμαζόσιν Ἕλληνές εἰσιν ᾑρηκότες Ἴλιον καὶ οἱ βασιλεῖς ἠθροισμένοι διὰ τὸ Αἴαντος ἐς Κασσάνδραν τόλμημα· καὶ αὐτὸν ἡ γραφὴ τὸν Αἴαντα ἔχει καὶ γυναῖκας τῶν
3 αἰχμαλώτων ἄλλας τε καὶ Κασσάνδραν. τελευταῖον δὲ

---

4 ἡ πορφυρίων δ', em y 13 αὐτὴ Kayser 21 εἰ δὲ, em ς 25 εἰρηκότες, em ς

τῆς γραφῆς εἰσιν οἱ μαχεσάμενοι Μαραθῶνι· Βοιωτῶν δὲ οἱ Πλάταιαν ἔχοντες καὶ ὅσον ἦν Ἀττικὸν ἴασιν ἐς χεῖρας τοῖς βαρβάροις. καὶ ταύτῃ μέν ἐστιν ἴσα ⟨τὰ⟩ παρ' ἀμφοτέρων ἐς τὸ ἔργον· τὸ δὲ ἔσω τῆς μάχης φεύγοντές εἰσιν οἱ βάρβαροι καὶ ἐς τὸ ἕλος ὠθοῦντες ἀλλήλους, ἔσχαται δὲ τῆς γραφῆς νῆές τε αἱ Φοίνισσαι καὶ τῶν βαρβάρων τοὺς ἐσπίπτοντας ἐς ταύτας φονεύοντες οἱ Ἕλληνες. ἐνταῦθα καὶ Μαραθὼν γεγραμμένος ἐστὶν ἥρως, ἀφ' οὗ τὸ πεδίον ὠνόμασται, καὶ Θησεὺς ἀνιόντι ἐκ γῆς εἰκασμένος Ἀθηνᾶ τε καὶ Ἡρακλῆς· Μαραθωνίοις γάρ, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, Ἡρακλῆς ἐνομίσθη θεὸς πρώτοις. .τῶν μαχομένων δὲ δῆλοι μάλιστά εἰσιν ἐν τῇ γραφῇ Καλλίμαχός τε, ὃς Ἀθηναίοις πολεμαρχεῖν ᾕρητο, καὶ Μιλτιάδης τῶν στρατηγούντων, ἥρως τε Ἔχετλος καλούμενος, οὗ καὶ ὕστερον ποιήσομαι μνήμην. ἐνταῦθα ἀσπίδες κεῖνται χαλκαῖ, καὶ ταῖς 4 *μέν ἐστιν ἐπίγραμμα ἀπὸ ⟨Σ⟩κιωναίων καὶ τῶν ἐπικούρων εἶναι, τὰς δὲ ἐπαληλιμμένας πίσσῃ, μὴ σφᾶς ὅ τε χρόνος λυμήνηται καὶ ⟨ὁ⟩ ἰός, Λακεδαιμονίων εἶναι λέγεται τῶν ἁλόντων ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ.*

ἀνδριάντες δὲ χαλκοῖ κεῖνται πρὸ μὲν τῆς στοᾶς **16** *Σόλων ὁ τοὺς νόμους Ἀθηναίοις γράψας, ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω Σέλευκος, ᾧ καὶ πρότερον ἐγένετο ἐς τὴν εὐδαιμονίαν τὴν μέλλουσαν σημεῖα οὐκ ἀφανῆ. Σελεύκῳ γάρ, ὡς ὡρμᾶτο ἐκ Μακεδονίας σὺν Ἀλεξάνδρῳ, θύοντι ἐν Πέλλῃ τῷ Διὶ τὰ ξύλα ⟨τὰ⟩ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ*

---

2 *δὲ* damn Bekker 3 suppl Wachsmuth 10 *ἀρνίον τί*, em Musurus 14 *ἥρτο* (L *ἦτο*), em Facius 15 *I 32, 5* 17 suppl V 19 suppl Bekker *ἰός* Facius: *ὅσα* 21 *καὶ* (pro *δὲ*) y 22 *ὀλίγῳ* Py^2 23 *τὴν — γὰρ* om L 25 *ὃς ὡρμᾶτο* P^{1}y 26 suppl Herwerden

κείμενα προύβη τε αὐτόματα πρὸς τὸ ἄγαλμα καὶ ἄνευ πυρὸς ἥφθη. τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου Σέλευκος Ἀντίγονον ἐς Βαβυλῶνα ἀφικόμενον δείσας καὶ παρὰ Πτολεμαῖον φυγὼν τὸν Λάγου κατῆλθεν αὖθις ἐς Βαβυλῶνα, κατελθὼν δὲ ἐκράτησε μὲν τῆς Ἀντιγόνου στρατιᾶς καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινεν Ἀντίγονον, εἷλε δὲ ἐπι-
2 *στρατεύσαντα ὕστερον Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου. ὡς δέ οἱ ταῦτα προκεχωρήκει καὶ μετ' ὀλίγον τὰ Λυσιμάχου κατείργαστο, τὴν μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πᾶσαν ἀρχὴν παρέδωκεν Ἀντιόχῳ τῷ παιδί, αὐτὸς δὲ ἐς Μακεδονίαν ἠπείγετο. στρατιὰ μὲν καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἦν παρὰ Σελεύκῳ· Πτολεμαῖος δὲ ἀδελφὸς μὲν Λυσάνδρας καὶ παρὰ Λυσιμάχου παρ' αὐτὸν πεφευγώς, ἄλλως δὲ τολμῆσαι πρόχειρος καὶ δι' αὐτὸ Κεραυνὸς καλούμενος, οὗτος ὁ Πτολεμαῖος, ὡς προσιὼν ὁ Σελεύκου στρατὸς ἐγένετο κατὰ Λυσιμάχειαν, λαθὼν Σέλευκον κτείνει, διαρπάσαι δὲ ἐπιτρέψας τὰ χρήματα τοῖς βασιλεῦσιν ἐβασίλευσε Μακεδονίας, ἐς ὃ Γαλάταις πρῶτος ὧν ἴσμεν βασιλέων ἀντιτάξασθαι τολμήσας ἀναιρεῖται ὑπὸ τῶν βαρβάρων· τὴν δὲ ἀρχὴν Ἀντίγονος ἀνεσώσατο ὁ*
3 *Δημητρίου. Σέλευκον δὲ βασιλέων ἐν τοῖς μάλιστα πείθομαι καὶ ἄλλως γενέσθαι δίκαιον καὶ πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβῆ. τοῦτο μὲν γὰρ Σέλευκός ἐστιν ὁ Μιλησίοις τὸν χαλκοῦν καταπέμψας Ἀπόλλωνα ἐς Βραγχίδας, ἀνακομισθέντα ἐς Ἐκβάτανα τὰ Μηδικὰ ὑπὸ Ξέρξου· τοῦτο δὲ Σελεύκειαν οἰκίσας ἐπὶ Τίγρητι ποταμῷ καὶ Βαβυλωνίους οὗτος ἐπαγόμενος ἐς αὐτὴν*

---

4 *μάγου* **P** 5 *δὲ* om **L** 13 *λυσιμάχῳ παρ' αὐτῇ,* em ς 15 *προϊὼν* Siebelis 16 *v pag 24, 10* *μαθὼν* **y** 17 *τοῖς στρατιώταις* Loescher 18 *ἐβασίλευεν* **M** 19 *ἀναιρεῖ* **L** 24 *βραχίδας,* em **V**

συνοίκους ὑπελ[ε]ίπετο μὲν τὸ τεῖχος Βαβυλῶνος, ὑπελ[ε]ίπετο δὲ τοῦ Βὴλ τὸ ἱερὸν καὶ περὶ αὐτὸ τοὺς Χαλδαίους οἰκεῖν.

17 *Ἀθηναίοις δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἄλλα ἐστὶν οὐκ ἐς ἅπαντας ἐπίσημα καὶ Ἐλέου βωμός, ᾧ μάλιστα θεῶν ἐς ἀνθρώπινον βίον καὶ μεταβολὰς πραγμάτων ὄντι ὠφελίμῳ μόνοι τιμὰς Ἑλλήνων νέμουσιν Ἀθηναῖοι. τούτοις δὲ οὐ τὰ ἐς φιλανθρωπίαν μόνον καθέστηκεν, ἀλλὰ καὶ θεοὺς εὐσεβοῦσιν ἄλλων πλέον, καὶ γὰρ Αἰδοῦς σφισι βωμός ἐστι καὶ Φήμης καὶ Ὁρμῆς· δῆλά τε ἐναργῶς, ὅσοις πλέον τι ἑτέρων εὐσεβείας μέτεστιν, ἴσον σφίσι παρὸν τύχης χρηστῆς.* 2 *ἐν δὲ τῷ γυμνασίῳ τῆς ἀγορᾶς ἀπέχοντι οὐ πολύ, Πτολεμαίου δὲ ἀπὸ τοῦ κατασκευασαμένου καλουμένῳ, λίθοι τέ εἰσιν Ἑρμαῖ θέας ἄξιοι καὶ εἰκὼν Πτολεμαίου χαλκῆ· καὶ ὅ τε Λίβυς Ἰόβας ἐνταῦθα κεῖται καὶ* [ὁ] *Χρύσιππος ὁ Σολεύς.*

πρὸς δὲ τῷ γυμνασίῳ Θησέως ἐστὶν ἱερόν· γραφαὶ δέ εἰσι πρὸς Ἀμαζόνας Ἀθηναῖοι μαχόμενοι. πεποίηται δέ σφισιν ὁ πόλεμος οὗτος καὶ τῇ Ἀθηνᾷ ἐπὶ τῇ ἀσπίδι καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐπὶ τῷ βάθρῳ. γέγραπται δὲ ἐν τῷ τοῦ Θησέως ἱερῷ καὶ ἡ Κενταύρων καὶ [ἡ] *Λαπιθῶν μάχη· Θησεὺς μὲν οὖν ἀπεκτονώς ἐστιν ἤδη Κένταυρον, τοῖς δὲ ἄλλοις ἐξ ἴσου καθέστηκεν ἔτι ἡ μάχη.* 3 *τοῦ δὲ τρίτου τῶν τοίχων ἡ γραφὴ μὴ πυθομένοις ἃ λέγουσιν οὐ σαφής ἐστι, τὰ μέν που διὰ τὸν χρόνον, τὰ δὲ Μίκων οὐ τὸν πάντα ἔγραψε λόγον. Μίνως ἡνίκα Θησέα καὶ τὸν ἄλλον στόλον τῶν παίδων*

---

1 em ς, tum y 6 *ἐπ'* L *ὅτι ὠφέλιμος*, em Clavier
9 *εὐσεβεῖν* y 13 *πτολεμαῖον* L^1y 14 *καλουμένου*, em y^1
λίθου ς 16 purg ς 18 *πεποίητο*, em y^1 21 em ς
24 *πειθομένοις*, em ς

ἦγεν ἐς Κρήτην, ἐρασθεὶς Περιβοίας, ὥς οἱ Θησεὺς
μάλιστα ἠναντιοῦτο, καὶ ἄλλα ὑπὸ ὀργῆς ἀπέρριψεν ἐς
αὐτὸν καὶ παῖδα οὐκ ἔφη Ποσειδῶνος εἶναι, ἐπεὶ ⟨οὐ⟩
δύνασθαι τὴν σφραγῖδα, ἣν αὐτὸς φέρων ἔτυχεν, ἀφέντι
ἐς θάλασσαν ἀνασῶσαί οἱ. Μίνως μὲν λέγεται ταῦτα
εἰπὼν ἀφεῖναι τὴν σφραγῖδα· Θησέα δὲ σφραγῖδά τε
ἐκείνην ἔχοντα καὶ στέφανον χρυσοῦν, Ἀμφιτρίτης δῶ-
4 ρον, ἀνελθεῖν λέγουσιν ἐκ τῆς θαλάσσης. ἐς δὲ τὴν
τελευτὴν τὴν Θησέως πολλὰ ἤδη καὶ οὐχ ὁμολογοῦντα
εἴρηται· δεδέσθαι τε γὰρ αὐτὸν λέγουσιν ἐς τόδε ἕως
ὑφ' Ἡρακλέους ἀναχθείη, πιθανώτατα δὲ ὧν ἤκουσα·
Θησεὺς ἐς Θεσπρωτοὺς ἐμβαλών, τοῦ βασιλέως τῶν
Θεσπρωτῶν γυναῖκα ἁρπάσων, τὸ πολὺ τῆς στρατιᾶς
οὕτως ἀπόλλυσι, καὶ αὐτός τε καὶ Πειρίθους — Πει-
ρίθους γὰρ καὶ τὸν γάμον σπεύδων ἐστράτευεν —
ἥλωσαν, καὶ σφᾶς ὁ Θεσπρωτὸς δήσας εἶχεν ἐν Κιχύρῳ.
5 γῆς δὲ τῆς Θεσπρωτίδος ἔστι μέν που καὶ ἄλλα θέας
ἄξια, ἱερόν τε Διὸς ἐν Δωδώνῃ καὶ ἱερὰ τοῦ θεοῦ
φηγός· πρὸς δὲ τῇ Κιχύρῳ λίμνη τέ ἐστιν Ἀχερουσία
καλουμένη καὶ ποταμὸς Ἀχέρων, ῥεῖ δὲ καὶ Κωκυτὸς
ὕδωρ ἀτερπέστατον. Ὅμηρός τέ μοι δοκεῖ ταῦτα ἑω-
ρακὼς ἔς τε τὴν ἄλλην ποίησιν ἀποτολμῆσαι τῶν ἐν
Ἅιδου καὶ δὴ καὶ τὰ ὀνόματα τοῖς ποταμοῖς ἀπὸ τῶν
ἐν Θεσπρωτίδι θέσθαι. τότε δὲ ἐχομένου Θησέως στρα-
τεύουσιν ἐς Ἄφιδναν οἱ Τυνδάρεω παῖδες καὶ τήν τε
Ἄφιδναν αἱροῦσι καὶ Μενεσθέα ἐπὶ βασιλείᾳ κατήγαγον·
6 Μενεσθεὺς δὲ τῶν μὲν παίδων τῶν Θησέως παρ' Ἐλε-

3 suppl V 6 δὲ om L 9 τὴν om L 14 οὗτος vel ὡς (LPy[1]) codd, em Musurus 15 καὶ αὐτὸς Hitzig 16 δείσας, em y[1] 17 τῆς δὲ δὴ τῆς P[1]y 22 ἐς τὴν L 24 κ 513

φήνορα ὑπεξελθόντων ἐς Εὔβοιαν εἶχεν οὐδένα λόγον, Θησέα δέ, εἴ ποτε παρὰ Θεσπρωτῶν ἀνακομισθήσεται, δυσανταγώνιστον ἡγούμενος διὰ θεραπείας τὰ τοῦ δήμου καθίστατο, ὡς Θησέα ἀνασωθέντα ὕστερον ἀπωσθῆναι. στέλλεται δὴ Θησεὺς παρὰ Δευκαλίωνα ἐς Κρήτην, ἐξενεχθέντα δὲ αὐτὸν ὑπὸ πνευμάτων ἐς Σκῦρον τὴν νῆσον λαμπρῶς περιεῖπον οἱ Σκύριοι κατὰ γένους δόξαν καὶ ἀξίωμα ὧν ἦν αὐτὸς εἰργασμένος· καί οἱ θάνατον Λυκομήδης διὰ ταῦτα ἐβούλευσεν.

ὁ μὲν δὴ Θησέως σηκὸς Ἀθηναίοις ἐγένετο ὕστερον ἢ Μῆδοι Μαραθῶνι ἔσχον, Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου Σκυρίους ποιήσαντος ἀναστάτους — δίκην δὴ τοῦ Θησέως θανάτου — καὶ τὰ ὀστᾶ κομίσαντος ἐς Ἀθήνας· τὸ δὲ ἱερὸν τῶν Διοσκούρων ἐστὶν ἀρχαῖον, αὐτοί τε **18**
ἑστῶτες καὶ οἱ παῖδες καθήμενοί σφισιν ἐφ' ἵππων. ἐνταῦθα Π ο λ ύ γ ν ω τ ο ς μὲν ἔχοντα ἐς αὐτοὺς ἔγραψε γάμον τῶν θυγατέρων τῶν Λευκίππου, Μίκων δὲ τοὺς μετὰ Ἰάσονος ἐς Κόλχους πλεύσαντας· καί οἱ τῆς γραφῆς ἡ σπουδὴ μάλιστα ἐς Ἄκαστον καὶ τοὺς ἵππους ἔχει τοὺς Ἀκάστου. ὑπὲρ δὲ τῶν Διοσκούρων τὸ ἱερὸν 2
Ἀγλαύρου τέμενός ἐστιν. Ἀγλαύρῳ δὲ καὶ ταῖς ἀδελφαῖς Ἕρσῃ καὶ Πανδρόσῳ δοῦναί φασιν Ἀθηνᾶν Ἐριχθόνιον καταθεῖσαν ἐς κιβωτόν, ἀπειποῦσαν ἐς τὴν παρακαταθήκην μὴ πολυπραγμονεῖν· Πάνδροσον μὲν δὴ λέγουσι πείθεσθαι, τὰς δὲ δύο — ἀνοῖξαι γὰρ σφᾶς τὴν κιβωτόν — μαίνεσθαί τε, ὡς εἶδον τὸν Ἐριχθόνιον, καὶ κατὰ τῆς ἀκροπόλεως, ἔνθα ἦν μάλιστα ἀπότομον, αὐτὰς ῥῖψαι. κατὰ τοῦτο ἐπαναβάντες Μῆδοι κατεφόνευσαν Ἀθηναίων τοὺς πλέον τι ἐς τὸν χρησμὸν

---

7 κύρον L^{1}P^r 20 ἔχειν, em PV τοῦ y 25 γραφὰς L

ἢ Θεμιστοκλῆς εἰδέναι νομίζοντας καὶ τὴν ἀκρόπολιν
3 ξύλοις καὶ σταυροῖς ἀποτειχίσαντας. πλησίον δὲ πρυ-
τανεῖόν ἐστιν, ἐν ᾧ νόμοι τε οἱ Σόλωνός εἰσι γεγραμ-
μένοι καὶ θεῶν Εἰρήνης ἀγάλματα κεῖται καὶ Ἑστίας,
ἀνδριάντες δὲ ἄλλοι τε καὶ Αὐτόλυκος ὁ παγκρατια-
στής· τὰς γὰρ Μιλτιάδου καὶ Θεμιστοκλέους εἰκόνας
4 ἐς Ῥωμαῖόν τε ἄνδρα καὶ Θρᾷκα μετέγραψαν. ἐντεῦ-
θεν ἰοῦσιν ἐς τὰ κάτω τῆς πόλεως Σαράπιδός ἐστιν
ἱερόν, ὃν Ἀθηναῖοι παρὰ Πτολεμαίου θεὸν ἐσηγάγοντο.
Αἰγυπτίοις δὲ ἱερὰ Σαράπιδος ἐπιφανέστατον μέν ἐστιν
Ἀλεξανδρεῦσιν, ἀρχαιότατον δὲ ἐν Μέμφει· ἐς τοῦτο
ἐσελθεῖν οὔτε ξένοις ἔστιν οὔτε τοῖς ἱερεῦσι, πρὶν ἂν
τὸν Ἆπιν θάπτωσι. τοῦ δὲ ἱεροῦ τοῦ Σαράπιδος οὐ
πόρρω χωρίον ἐστίν, ἔνθα Πειρίθουν καὶ Θησέα συν-
θεμένους ἐς Λακεδαίμονα καὶ ὕστερον ἐς Θεσπρωτοὺς
5 σταλῆναι λέγουσι. πλησίον δὲ ᾠκοδόμητο ναὸς Εἰλει-
θυίας, ἣν ἐλθοῦσαν ἐξ Ὑπερβορέων ἐς Δῆλον γενέσθαι
βοηθὸν ταῖς Λητοῦς ὠδῖσι, τοὺς δὲ ἄλλους παρ' αὐ-
τῶν φασι τῆς Εἰλειθυίας μαθεῖν τὸ ὄνομα· καὶ θύουσί
τε Εἰλειθυίᾳ Δήλιοι καὶ ὕμνον ᾄδουσιν Ὠλῆνος. Κρῆ-
τες δὲ χώρας τῆς Κνωσσίας ἐν Ἀμνισῷ γενέσθαι νομί-
ζουσιν Εἰλείθυιαν καὶ παῖδα Ἥρας εἶναι· μόνοις δὲ
Ἀθηναίοις τῆς Εἰλειθυίας κεκάλυπται τὰ ξόανα ἐς
ἄκρους τοὺς πόδας. τὰ μὲν δὴ δύο εἶναι Κρητικὰ καὶ
Φαίδρας ἀναθήματα ἔλεγον αἱ γυναῖκες, τὸ δὲ ἀρχαιό-
τατον Ἐρυσίχθονα ἐκ Δήλου κομίσαι.
6 πρὶν δὲ ἐς τὸ ἱερὸν ἰέναι τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου
— Ἀδριανὸς ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς τόν τε ναὸν ἀνέ-
θηκε καὶ τὸ ἄγαλμα θέας ἄξιον, οὗ μεγέθει μέν, ὅτι

---

29 οὐ μεγέθει, em Korais

μὴ Ῥοδίοις καὶ Ῥωμαίοις εἰσὶν οἱ κολοσσοί, τὰ λοιπὰ ἀγάλματα ὁμοίως ἀπολείπεται, πεποίηται δὲ ἔκ τε ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καὶ ἔχει τέχνης εὖ πρὸς τὸ μέγεθος ὁρῶσιν —, ἐνταῦθα εἰκόνες Ἀδριανοῦ δύο μέν εἰσι Θασίου λίθου, δύο δὲ Αἰγυπτίου· χαλκαῖ δὲ ἑστᾶσι πρὸ τῶν κιόνων ἃς Ἀθηναῖοι καλοῦσιν ἀποίκους πόλεις. ὁ μὲν δὴ πᾶς περίβολος σταδίων μάλιστα τεσσάρων ἐστίν, ἀνδριάντων δὲ πλήρης· ἀπὸ γὰρ πόλεως ἑκάστης εἰκὼν Ἀδριανοῦ βασιλέως ἀνάκειται, καὶ σφᾶς ὑπερεβάλοντο Ἀθηναῖοι τὸν κολοσσὸν ἀναθέντες ὄπισθε τοῦ ναοῦ θέας ἄξιον. ἔστι δὲ ἀρχαῖα ἐν τῷ περιβόλῳ 7 Ζεὺς χαλκοῦς καὶ ναὸς Κρόνου καὶ Ῥέας καὶ τέμενος ⟨Γῆς⟩ [τὴν] ἐπίκλησιν Ὀλυμπίας. ἐνταῦθα ὅσον ἐς πῆχυν τὸ ἔδαφος διέστηκε, καὶ λέγουσι μετὰ τὴν ἐπομβρίαν τὴν ἐπὶ Δευκαλίωνος συμβᾶσαν ὑπορρυῆναι ταύτῃ τὸ ὕδωρ, ἐσβάλλουσί τε ἐς αὐτὸ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἄλφιτα πυρῶν μέλιτι μίξαντες. κεῖται δὲ ἐπὶ κίονος 8 Ἰσοκράτους ἀνδριάς, ὃς ἐς μνήμην τρία ὑπελίπετο, ἐπιπονώτατον μὲν ὅτι οἱ βιώσαντι ἔτη δυοῖν δέοντα ἑκατὸν οὔποτε κατελύθη μαθητὰς ἔχειν, σωφρονέστατον δὲ ὅτι πολιτείας ἀπεχόμενος διέμεινε καὶ τὰ κοινὰ οὐ πολυπραγμονῶν, ἐλευθερώτατον δὲ ὅτι πρὸς τὴν ἀγγελίαν τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης ἀλγήσας ἐτελεύτησεν ἐθελοντής. κεῖνται δὲ καὶ λίθου Φρυγίου Πέρσαι χαλκοῦν τρίποδα ἀνέχοντες, θέας ἄξιοι καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ τρίπους. τοῦ δὲ Ὀλυμπίου Διὸς Δευκαλίωνα οἰκοδομῆσαι λέγουσι τὸ ἀρχαῖον ἱερόν, σημεῖον ἀποφαίνοντες ὡς

---

2 ἀποδείκνυνται, em Korais 6 ἃς — ἀποίκους πόλεις post ἑκάστης (9) trai Wachsmuth 13 suppl Leake, purg Letronne 17 ἄμφιτα L μάξαντες Bekker 18 ἐπιμονώτατον y 22 δὲ om My[2] 27 σημεῖα, em V

Δευκαλίωνα Ἀθήνησιν ᾤκησε τάφον τοῦ ναοῦ τοῦ νῦν
9 οὐ πολὺ ἀφεστηκότα. Ἀδριανὸς δὲ κατεσκευάσατο μὲν καὶ ἄλλα Ἀθηναίοις, ναὸν Ἥρας καὶ Διὸς Πανελληνίου καὶ θεοῖς τοῖς πᾶσιν ἱερὸν κοινόν, τὰ δὲ ἐπιφανέστατα ἑκατόν εἰσι κίονες Φρυγίου λίθου· πεποίηνται δὲ καὶ ταῖς στοαῖς κατὰ τὰ αὐτὰ οἱ τοῖχοι. καὶ οἰκήματα ἐνταῦθά ἐστιν ὀρόφῳ τε ἐπιχρύσῳ καὶ ἀλαβάστρῳ λίθῳ, πρὸς δὲ ἀγάλμασι κεκοσμημένα καὶ γραφαῖς· κατάκειται δὲ ἐς αὐτὰ βιβλία. καὶ γυμνάσιόν ἐστιν ἐπώνυμον Ἀδριανοῦ· κίονες δὲ καὶ ἐνταῦθα ἑκατὸν λιθοτομίας τῆς Λιβύων.

19 μετὰ δὲ τὸν ναὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου πλησίον ἄγαλμά ἐστιν Ἀπόλλωνος Πυθίου· ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν Δελφινίου. λέγουσι δὲ ὡς ἐξειργασμένου τοῦ ναοῦ πλὴν τῆς ὀροφῆς ἀγνὼς ἔτι τοῖς πᾶσιν ἀφίκοιτο Θησεὺς ἐς τὴν πόλιν· οἷα δὲ χιτῶνα ἔχοντος αὐτοῦ ποδήρη καὶ πεπλεγμένης ἐς εὐπρεπὲς οἱ τῆς κόμης, ὡς ἐγίνετο κατὰ τὸν τοῦ Δελφινίου ναόν, οἱ τὴν στέγην οἰκοδομοῦντες ἤροντο σὺν χλευασίᾳ, ὅ τι δὴ παρθένος ἐν ὥρᾳ γάμου πλανᾶται μόνη· Θησεὺς δὲ ἄλλο μὲν αὐτοῖς ἐδήλωσεν οὐδέν, ἀπολύσας δὲ ὡς λέγεται τῆς ἁμάξης τοὺς βοῦς, ἣ σφισι παρῆν, [τὸν ὄροφον] ἀνέρριψεν ἐς ὑψηλότερον ἢ τῷ
2 ναῷ τὴν στέγην ἐποιοῦντο. — ἐς δὲ τὸ χωρίον, ὃ Κήπους ὀνομάζουσι, καὶ τῆς Ἀφροδίτης τὸν ναὸν οὐδεὶς λεγόμενός σφισίν ἐστι λόγος· οὐ μὴν οὐδὲ ἐς τὴν Ἀφροδίτην, ἣ τοῦ ναοῦ πλησίον ἕστηκε. ταύτης γὰρ σχῆμα μὲν τετράγωνον κατὰ ταὐτὰ καὶ τοῖς Ἑρμαῖς, τὸ δὲ

5 ἑκατὸν εἴκοσι, em Schubart 9 αὐτὸ, em ς 23 purg Bosius 26 ἐς om L

ἐπίγραμμα σημαίνει τὴν Οὐρανίαν Ἀφροδίτην τῶν κα-
λουμένων Μοιρῶν εἶναι πρεσβυτάτην. τὸ δὲ ἄγαλμα
τῆς Ἀφροδίτης ⟨τῆς⟩ ἐν [τοῖς] Κήποις ἔργον ἐστὶν
Ἀλκαμένους καὶ τῶν Ἀθήνησιν ἐν ὀλίγοις θέας ἄξιον.
ἔστι δὲ Ἡρακλέους ἱερὸν καλούμενον Κυνόσαργες· καὶ 3
τὰ μὲν ἐς τὴν κύνα εἰδέναι τὴν λευκὴν ἐπιλεξαμένοις
ἔστι τὸν χρησμόν, βωμοὶ δέ εἰσιν Ἡρακλέους τε καὶ
Ἥβης, ἣν Διὸς παῖδα οὖσαν συνοικεῖν Ἡρακλεῖ νομί-
ζουσιν· Ἀλκμήνης τε βωμὸς καὶ Ἰολάου πεποίηται, ὃς
τὰ πολλὰ Ἡρακλεῖ συνεπόνησε τῶν ἔργων. Λύκειον δὲ
ἀπὸ μὲν Λύκου τοῦ Πανδίονος ἔχει τὸ ὄνομα, Ἀπόλ-
λωνος δὲ ἱερὸν ἐξ ἀρχῆς τε εὐθὺς καὶ καθ' ἡμᾶς ἐνο-
μίζετο, Λύκ⟨ε⟩ιός τε ὁ θεὸς ἐνταῦθα ὠνομάσθη πρῶ-
τον· λέγεται δὲ ὅτι καὶ Τερμίλαις, ἐς οὓς ἦλθεν ὁ
Λύκος φεύγων Αἰγέα, καὶ τούτοις αἴτιός ἐστι Λυκίους
ἀπ' αὐτοῦ καλεῖσθαι. ἔστι δὲ ὄπισθεν τοῦ Λυκ⟨ε⟩ίου 4
Νίσου μνῆμα, ὃν ἀποθανόντα ὑπὸ Μίνω βασιλεύοντα
Μεγάρων κομίσαντες Ἀθηναῖοι ταύτῃ θάπτουσιν. ἐς
τοῦτον τὸν Νῖσον ἔχει λόγος τρίχας ἐν τῇ κεφαλῇ οἱ
πορφυρᾶς εἶναι, χρῆναι δὲ αὐτὸν τελευτᾶν ἐπὶ ταύταις
ἀποκαρείσαις· ὡς δὲ οἱ Κρῆτες ἦλθον ἐς τὴν γῆν, τὰς
μὲν ἄλλας ἐξ ἐπιδρομῆς ᾕρουν τὰς ἐν τῇ Μεγαρίδι
πόλεις, ἐς δὲ τὴν Νίσαιαν καταφεύγοντα τὸν Νῖσον
ἐπολιόρκουν· ἐνταῦθα τοῦ Νίσου λέγεται θυγατέρα ἐρα-
σθῆναι Μίνω καὶ ὡς ἀπέκειρε τὰς τρίχας τοῦ πατρός.
ταῦτα μὲν οὕτω γενέσθαι λέγουσι· ποταμοὶ δὲ Ἀθη- 5

---

3 suppl Dindorf, purg Schubart 4 ἐν λόγοις, em Kuhn 7 τε om y 10 λύκιον (L λύβιον), em Musurus 11 λυκίου, em Facius 13 suppl Dindorf 14 τερμιλλεῖς, em Camerarius ἐς om L ὁ — αὐτοῦ om L 16 suppl Hartung 17 ὑπὸ — ταύτῃ om L 23 κατὰ φευγον L

ναίοις ῥέουσιν Ἰλισός τε καὶ Ἠριδανῷ τῷ Κελτικῷ κατὰ τὰ αὐτὰ ὄνομα ἔχων, ἐκδιδοὺς ἐς τὸν Ἰλισόν. ὁ δὲ Ἰλισός ἐστιν οὗτος, ἔνθα παίζουσαν Ὠρείθυιαν ὑπὸ ἀνέμου Βορέου φασὶν ἁρπασθῆναι· καὶ συνοικεῖν Ὠρειθυίᾳ Βορέαν καί σφισι διὰ τὸ κῆδος ἀμύναντα τῶν τριήρων τῶν βαρβαρικῶν ἀπολέσαι τὰς πολλάς. ἐθέλουσι δὲ Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλων θεῶν ἱερὸν εἶναι τὸν Ἰλισόν, καὶ Μουσῶν βωμὸς ἐπ᾽ αὐτῷ ἐστιν Ἰλισιάδων· δείκνυται δὲ καὶ ἔνθα Πελοποννήσιοι Κόδρον τὸν
6 *Μελάνθου βασιλεύοντα Ἀθηναίων κτείνουσι. διαβᾶσι δὲ τὸν Ἰλισὸν χωρίον Ἄγραι καλούμενον καὶ ναὸς Ἀγροτέρας ἐστὶν Ἀρτέμιδος· ἐνταῦθα Ἄρτεμιν πρῶτον θηρεῦσαι λέγουσιν ἐλθοῦσαν ἐκ Δήλου, καὶ τὸ ἄγαλμα διὰ τοῦτο ἔχει τόξον. τὸ δὲ ἀκούσασι μὲν οὐχ ὁμοίως ἐπαγωγόν, θαῦμα δ᾽ ἰδοῦσι, στάδιόν ἐστι λευκοῦ λίθου. μέγεθος δὲ αὐτοῦ τῇδε ἄν τις μάλιστα τεκμαίροιτο· ἄνωθεν ὄρος ὑπὲρ τὸν Ἰλισὸν ἀρχόμενον ἐκ μηνοειδοῦς καθήκει τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὴν ὄχθην εὐθύ τε καὶ διπλοῦν. τοῦτο ἀνὴρ Ἀθηναῖος Ἡρώδης ᾠκοδόμησε, καί οἱ τὸ πολὺ τῆς λιθοτομίας τῆς Πεντελῆσιν ἐς τὴν οἰκοδομὴν ἀνηλώθη.*

20 *ἔστι δὲ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ πρυταν⟨ε⟩ίου καλουμένη Τρίποδες· ἀφ᾽ οὗ καλοῦσι τὸ χωρίον, ναοὶ ὅσον ἐς τοῦτο μεγάλοι, καί σφισιν ἐφεστήκασι τρίποδες χαλκοῖ μέν, μνήμης δὲ ἄξια μάλιστα περιέχοντες εἰργασμένα. σάτυρος γάρ ἐστιν, ἐφ᾽ ᾧ Πραξιτέλην λέγεται φρονῆσαι μέγα· καί ποτε Φρύνης αἰτούσης, ὅ τι οἱ κάλλιστον εἴη τῶν ἔργων, ὁμολογεῖν μέν φασιν οἷα ἐραστὴν δι-*

---

1 *εἰλισσὸς* codd ubique, em Wilamowitz   22 suppl ς   23 *ὅσον* Robert: *θεῶν*   24 *μὲν* om L   25 *δὲ* et *περιέχοντες εἰργασμένα* om L   26 *γὰρ* om LP[1]   28 *οἷα* Bekker: *οἱ δ᾽*

δόναι [μὲν], κατειπεῖν δ' οὐκ ἐθέλειν ὅ τι κάλλιστον
αὐτῷ οἱ φαίνοιτο. ἐσδραμὼν οὖν οἰκέτης Φρύνης
ἔφασκεν οἴχεσθαι Πραξιτέλει τὸ πολὺ τῶν ἔργων πυ-
ρὸς ἐσπεσόντος ἐς τὸ οἴκημα, οὐ μὲν οὖν πάντα γε
ἀφανισθῆναι· Πραξιτέλης δὲ αὐτίκα ἔθει διὰ θυρῶν 2
ἔξω καί οἱ καμόντι οὐδὲν ἔφασκεν εἶναι πλέον, εἰ δὴ
καὶ τὸν Σάτυρον ἡ φλὸξ καὶ τὸν Ἔρωτα ἐπέλαβε·
Φρύνη δὲ μένειν θαρροῦντα ἐκέλευε· παθεῖν γὰρ ἀνια-
ρὸν οὐδέν, τέχνῃ δὲ ἁλόντα ὁμολογεῖν τὰ κάλλιστα ὧν
ἐποίησε. Φρύνη μὲν οὕτω τὸν Ἔρωτα αἱρεῖται· Διο-
νύσῳ δὲ ἐν τῷ ναῷ τῷ πλησίον Σάτυρός ἐστι παῖς
καὶ δίδωσιν ἔκπωμα· Ἔρωτα δ' ἑστηκότα ὁμοῦ καὶ
Διόνυσον Θυμίλος ἐποίησεν.

τοῦ Διονύσου δέ ἐστι πρὸς τῷ θεάτρῳ τὸ ἀρχαιό- 3
τατον ἱερόν· δύο δέ εἰσιν ἐντὸς τοῦ περιβόλου ναοὶ
καὶ Διόνυσοι, ὅ τε Ἐλευθερεὺς καὶ ὃν Ἀλκαμένης
ἐποίησεν ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ. γραφαὶ δὲ αὐτόθι
Διόνυσός ἐστιν ἀνάγων Ἥφαιστον ἐς οὐρανόν· λέγεται
δὲ καὶ τάδε ὑπὸ Ἑλλήνων, ὡς Ἥρα ῥίψαι γενόμενον
Ἥφαιστον, ὁ δέ οἱ μνησικακῶν πέμψαι δῶρον χρυσοῦν
θρόνον ἀφανεῖς δεσμοὺς ἔχοντα, καὶ τὴν μὲν ἐπεί τε
ἐκαθέζετο δεδέσθαι, θεῶν δὲ τῶν μὲν ἄλλων οὐδενὶ
τὸν Ἥφαιστον ἐθέλειν πείθεσθαι, Διόνυσος δὲ —
μάλιστα γὰρ ἐς τοῦτον πιστὰ ἦν Ἡφαίστῳ — μεθύσας
αὐτὸν ἐς οὐρανὸν ἤγαγε· ταῦτά τε δὴ γεγραμμένα
εἰσὶ καὶ Πενθεὺς καὶ Λυκοῦργος ὧν ἐς Διόνυσον
ὕβρισαν διδόντες δίκας, Ἀριάδνη δὲ καθεύδουσα καὶ
Θησεὺς ἀναγόμενος καὶ Διόνυσος ἥκων ἐς τῆς Ἀριάδνης
τὴν ἁρπαγήν.

---

1 purg ς 10 Φρύνη — ἐν τῷ om L μὲν οὖν y
19 ἥραν, em Musurus

4 ἔστι δὲ πλησίον τοῦ τε ἱεροῦ τοῦ Διονύσου καὶ
τοῦ θεάτρου κατασκεύασμα, ποιηθῆναι δὲ τῆς σκηνῆς
αὐτὸ ἐς μίμησιν τῆς Ξέρξου λέγεται· ἐποιήθη δὲ καὶ
δεύτερον, τὸ γὰρ ἀρχαῖον στρατηγὸς Ῥωμαίων ἐνέ-
πρησε Σύλλας Ἀθήνας ἑλών. αἰτία δὲ ἥδε τοῦ πολέμου.
Μιθριδάτης ἐβασίλευε βαρβάρων τῶν περὶ τὸν Πόν-
τον τὸν Εὔξεινον. πρόφασις μὲν δὴ δι' ἥντινα Ῥω-
μαίοις ἐπολέμησε καὶ ὃν τρόπον ἐς τὴν Ἀσίαν διέβη
καὶ ὅσας ἢ πολέμῳ βιασάμενος πόλεις ἔσχεν ἢ φίλας
ἐποιήσατο, τάδε μὲν τοῖς ἐπίστασθαι τὰ Μιθριδάτου
θέλουσι μελέτω· ἐγὼ δὲ ὅσον ἐς τὴν ἅλωσιν τὴν Ἀθη-
5 ναίων ἔχει δηλώσω. ἦν Ἀριστίων Ἀθηναῖος, ᾧ Μι-
θριδάτης πρεσβεύειν ἐς τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας
ἐχρῆτο· οὗτος ἀνέπεισεν Ἀθηναίους Μιθριδάτην θέσθαι
Ῥωμαίων ἐπίπροσθεν. ἀνέπεισε δὲ οὐ πάντας, ἀλλ'
ὅσον δῆμος ἦν καὶ δήμου τὸ ταραχῶδες· Ἀθηναῖοι δὲ
ὧν τις λόγος, παρὰ τοὺς Ῥωμαίους ἐκπίπτουσιν ἐθε-
λονταί. γενομένης δὲ μάχης πολλῷ περιῆσαν οἱ Ῥω-
μαῖοι, καὶ φεύγοντας Ἀριστίωνα μὲν καὶ Ἀθηναίους
ἐς τὸ ἄστυ καταδιώκουσιν, Ἀρχέλαον δὲ καὶ τοὺς βαρ-
βάρους ἐς τὸν Πειραιᾶ· Μιθριδάτου δὲ στρατηγὸς καὶ
οὗτος ἦν, ὃν πρότερον τούτων Μάγνητες οἱ τὸν Σί-
πυλον οἰκοῦντες σφᾶς ἐπεκδραμόντα αὐτόν τε τιτρώ-
σκουσι καὶ τῶν βαρβάρων φονεύουσι τοὺς πολλούς.
6 Ἀθηναίοις μὲν δὴ πολιορκία καθειστήκει, Ταξίλος δὲ
Μιθριδάτου στρατηγὸς ἐτύγχανε μὲν περικαθήμενος
Ἐλάτειαν τὴν ἐν τῇ Φωκίδι, ἀφικομένων δὲ ἀγγέλων
ἀναστήσας τὸν στρατὸν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἦγεν. ἃ πυν-

---

6 ἐβασίλευσε, em Bekker 19 φεύγοντες, em ς 23 ἐπεκ-δραμόντες, em Amasaeus 28 στρατηγόν, em ς

θανόμενος ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων Ἀθήνας μὲν τοῦ στρατοῦ μέρει πολιορκεῖν ἀφῆκεν, αὐτὸς δὲ Ταξίλῳ τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως ἔχων ἐς Βοιωτοὺς ἀπαντᾷ. τρίτῃ δὲ ὕστερον ἡμέρᾳ τοῖς Ῥωμαίοις ἦλθον ἐπ' ἀμφότερα τὰ στρατόπεδα ἄγγελοι, Σύλλᾳ μὲν ὡς Ἀθηναίοις εἴη ⟨τὸ⟩ τεῖχος ἑαλωκός, τοῖς δὲ Ἀθήνας πολιορκήσασι Ταξίλον κεκρατῆσθαι μάχῃ περὶ Χαιρώνειαν. Σύλλας δὲ ὡς ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐπανῆλθε, τοὺς ἐναντιωθέντας Ἀθηναίων καθείρξας ἐς τὸν Κεραμεικὸν τὸν λαχόντα σφῶν ἐκ δεκάδος ἑκάστης ἐκέλευσεν ἄγεσθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ. Σύλλου δὲ οὐκ ἀνιέντος ἐς Ἀθη- 7
ναίους τοῦ θυμοῦ λαθόντες ἐκδιδράσκουσιν ἄνδρες ἐς Δελφούς· ἐρομένοις δέ σφισιν, εἰ καταλαμβάνοι τὸ χρεὼν ἤδη καὶ τὰς Ἀθήνας ἐρημωθῆναι, τούτοις ἔχρησεν ἡ Πυθία τὰ ἐς τὸν ἀσκὸν ἔχοντα. Σύλλᾳ δὲ ὕστερον τούτων ἐνέπεσεν ἡ νόσος, ᾗ καὶ τὸν Σύριον Φερεκύδην ἁλῶναι πυνθάνομαι. Σύλλᾳ δὲ ἔστι μὲν καὶ τὰ ἐς τοὺς πολλοὺς Ἀθηναίων ἀγριώτερα ἢ ὡς ἄνδρα εἰκὸς ἦν ἐργάσασθαι Ῥωμαῖον· ἀλλὰ γὰρ οὐ ταῦτα δὴ αἰτίαν γενέσθαι οἱ δοκῶ τῆς συμφορᾶς, Ἱκεσίου δὲ μήνιμα, ὅτι καταφυγόντα ἐς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἀπέκτεινεν ἀποσπάσας Ἀριστίωνα.

Ἀθῆναι μὲν οὕτως ὑπὸ τοῦ πολέμου κακωθεῖσαι τοῦ Ῥωμαίων αὖθις Ἀδριανοῦ βασιλεύοντος ἤνθησαν· εἰσὶ δὲ Ἀθηναίοις εἰκόνες ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ τραγῳδίας **21**
καὶ κωμῳδίας ποιητῶν, αἱ πολλαὶ τῶν ἀφανεστέρων· ὅτι μὴ γὰρ Μένανδρος, οὐδεὶς ἦν ποιητὴς κωμῳδίας τῶν ἐς δόξαν ἡκόντων. τραγῳδίας δὲ κεῖνται τῶν

6 suppl Bekker δὲ om L 20 τὰ αὐτά, em Calderini δὴ Reiske: δι' 26 αἱ — (28) τῶν om P 27 εἰ μὴ Wilamowitz μὴ V: μὲν 28 τῶν (ult) om L

*φανερῶν Εὐριπίδης καὶ Σοφοκλῆς. λέγεται δὲ Σοφο-
κλέους τελευτήσαντος ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν Λακε-
δαιμονίους, καὶ σφῶν τὸν ἡγούμενον ἰδεῖν ἐπιστάντα
οἱ Διόνυσον κελεύειν τιμαῖς, ὅσαι καθεστήκασιν ἐπὶ
τοῖς τεθνεῶσι, τὴν Σειρῆνα τὴν νέαν τιμᾶν· καί οἱ
τὸ ὄναρ ⟨ἐς⟩ Σοφοκλέα καὶ τὴν Σοφοκλέους ποίησιν
ἐφαίνετο ἔχειν, εἰώθασι δὲ καὶ νῦν ἔτι ποιημάτων καὶ
2 λόγων τὸ ἐπαγωγὸν Σειρῆνι εἰκάζειν. τὴν δὲ εἰκόνα
τὴν Αἰσχύλου πολλῷ τε ὕστερον τῆς τελευτῆς δοκῶ
ποιηθῆναι ⟨καὶ⟩ τῆς γραφῆς ἣ τὸ ἔργον ἔχει τὸ Μα-
ραθῶνι. ἔφη δὲ Αἰσχύλος μειράκιον ὢν καθεύδειν
ἐν ἀγρῷ φυλάσσων σταφυλάς, καί οἱ Διόνυσον ἐπι-
στάντα κελεῦσαι τραγῳδίαν ποιεῖν· ὡς δὲ ἦν ἡμέρα —
πείθεσθαι γὰρ ἐθέλειν — ῥᾷστα ἤδη πειρώμενος ποι-
3 εῖν. οὗτος μὲν ταῦτα ἔλεγεν· ἐπὶ δὲ τοῦ Νοτίου κα-
λουμένου τείχους, ὃ τῆς ἀκροπόλεως ἐς τὸ θέατρόν
ἐστι τετραμμένον, ἐπὶ τούτου Μεδούσης τῆς Γοργόνος
ἐπίχρυσος ἀνάκειται κεφαλή, καὶ περὶ αὐτὴν αἰγὶς πε-
ποίηται. ἐν δὲ τῇ κορυφῇ τοῦ θεάτρου σπήλαιόν ἐστιν
ἐν ταῖς πέτραις ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν· τρίπους δὲ ἔπεστι
καὶ τούτῳ· Ἀπόλλων δὲ ἐν αὐτῷ καὶ Ἄρτεμις τοὺς
παῖδάς εἰσιν ἀναιροῦντες τοὺς Νιόβης. ταύτην τὴν
Νιόβην καὶ αὐτὸς εἶδον ἀνελθὼν ἐς τὸν Σίπυλον τὸ
ὄρος· ἡ δὲ πλησίον μὲν πέτρα καὶ κρημνός ἐστιν οὐ-
δὲν παρόντι σχῆμα παρεχόμενος γυναικὸς οὔτε ἄλλως
οὔτε πενθούσης· εἰ δέ γε πορρωτέρω γένοιο, δεδακρυ-
μένην δόξεις ὁρᾶν καὶ κατηφῆ γυναῖκα.*

4 *ἰόντων δὲ Ἀθήνησιν ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀπὸ τοῦ*

---

6 suppl Kuhn 7 *νῦν ἐπὶ*, em Musurus 9 *τι* Schubart
10 *καὶ* suppl V, *ἐκ* Schubart 11 *ὃν* Py 12 *φυλάσσειν* y
15 *τὰ αὐτά*, em ς 22 *ἀναιροῦντες τῆς* P

θεάτρου τέθαπται Κάλως· τοῦτον τὸν Κάλων ἀδελφῆς παῖδα ὄντα καὶ τῆς τέχνης μαθητὴν φονεύσας Δαίδαλος ἐς Κρήτην ἔφυγε, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐς Σικελίαν ἐκδιδράσκει παρὰ Κώκαλον. τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἱερὸν ἔς τε τὰ ἀγάλματά ἐστιν, ὁπόσα τοῦ θεοῦ πεποίηται καὶ τῶν παίδων, καὶ ἐς τὰς γραφὰς θέας ἄξιον· ἔστι δὲ ἐν αὐτῷ κρήνη, παρ' ᾗ λέγουσι Ποσειδῶνος παῖδα Ἁλιρρόθιον θυγατέρα Ἄρεως Ἀλκίππην αἰσχύναντα ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἄρεως, καὶ δίκην ἐπὶ τούτῳ τῷ φόνῳ γενέσθαι πρῶτον. ἐνταῦθα ἄλλα τε καὶ Σαυροματικὸς 5
ἀνάκειται θώραξ· ἐς τοῦτόν τις ἰδὼν οὐδὲν ἧσσον Ἑλλήνων τοὺς βαρβάρους φήσει σοφοὺς ἐς τὰς τέχνας εἶναι. Σαυρομάταις γὰρ οὔτε αὐτοῖς σίδηρός ἐστιν ὀρυσσόμενος οὔτε σφίσιν ἐσάγουσιν· ἄμικτοι γὰρ μάλιστα τῶν ταύτῃ βαρβάρων εἰσί. πρὸς οὖν τὴν ἀπορίαν ταύτην ἐξεύρηταί σφισιν· ἐπὶ μὲν τοῖς δόρασιν αἰχμὰς ὀστεΐνας ἀντὶ σιδήρου φοροῦσι, τόξα τε κράνινα καὶ ὀιστοὺς καὶ ὀστεΐνας ἀκίδας ἐπὶ τοῖς ὀιστοῖς· καὶ σειραῖς περιβαλόντες τῶν πολεμίων ὁπόσους καὶ τύχοιεν, τοὺς ἵππους ἀποστρέψαντες ἀνατρέπουσι τοὺς ἐνσχεθέντας ταῖς σειραῖς. τοὺς δὲ θώρακας ποιοῦνται 6
τὸν τρόπον τοῦτον. ἵππους πολλὰς ἕκαστος τρέφει, ὡς ἂν οὔτε ἐς ἰδιωτῶν κλήρους τῆς γῆς μεμερισμένης οὔτε τι φερούσης πλὴν ὕλης ἀγρίας ἅτε ὄντων νομάδων· ταύταις οὐκ ἐς πόλεμον χρῶνται μόνον, ἀλλὰ καὶ θεοῖς θύουσιν ἐπιχωρίοις καὶ ἄλλως σιτοῦνται. συλλεξάμενοι δὲ τὰς ὁπλὰς ἐκκαθήραντές τε καὶ διελόντες

---

4 *δὲ* om y 7 *αὐτῇ*, em y^1 9 *ὑπὸ τούτῳ* y 15 *πρὸς γὰρ* P 17 et 18 *οἰσίνας*, em Palmerius 19 *περιβάλλοντες* y *ὁπόσοις*, em Siebelis 21 *ἐνεχθέντας* L 26 *σέβουσιν* L 27 *ἐκκαθάραντες*, em Dindorf *τε* om L

ποιοῦσιν ἀπ' αὐτῶν ἐμφερῆ δρακόντων φολίσιν· ὅστις δὲ οὐκ εἶδέ πω δράκοντα, πίτυός γε εἶδε καρπὸν χλωρὸν ἔτι· ταῖς οὖν ἐπὶ τῷ καρπῷ τῆς πίτυος φαινομέναις ἐντομαῖς εἰκάζων τὸ ἔργον τὸ ἐκ τῆς ὁπλῆς οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι. ταῦτα διατρήσαντες καὶ νεύροις ἵππων καὶ βοῶν συρράψαντες χρῶνται θώραξιν οὔτε εὐπρεπείᾳ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποδέουσιν οὔτε ἀσθενεστέροις· καὶ γὰρ συστάδην τυπτόμενοι καὶ βληθέντες
7 *ἀνέχονται. οἱ δὲ θώρακες οἱ λινοῖ μαχομένοις μὲν οὐχ ὁμοίως εἰσὶ χρήσιμοι, διιᾶσι γὰρ καὶ βιαζόμενοι τὸν σίδηρον· θηρεύοντας δὲ ὠφελοῦσιν, ἐναποκλῶνται γάρ σφισι καὶ λεόντων ὀδόντες καὶ παρδάλεων. θώρακας δὲ λινοῦς ἰδεῖν ἔν τε ἄλλοις ἱεροῖς ἔστιν ἀνακειμένους καὶ ἐν Γρυνείῳ, ἔνθα Ἀπόλλωνος κάλλιστον ἄλσος δένδρων καὶ ἡμέρων καὶ ὅσα τῶν ἀκάρπων ὀσμῆς παρέχεταί τινα ἢ θέας ἡδονήν.*

22 *μετὰ δὲ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ταύτῃ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἰοῦσι Θέμιδος ναός ἐστι. κέχωσται δὲ πρὸ αὐτοῦ μνῆμα Ἱππολύτῳ· τοῦ δέ οἱ βίου τὴν τελευτὴν συμβῆναι λέγουσιν ἐκ καταρῶν. δῆλα δέ, καὶ ὅστις βαρβάρων γλῶσσαν ἔμαθεν Ἑλλήνων, ὅ τε ἔρως τῆς Φαίδρας καὶ τῆς τροφοῦ τὸ ἐς τὴν διακονίαν τόλμημα. ἔστι δὲ καὶ Τροιζηνίοις Ἱππολύτου τάφος· ἔχει δέ*
2 *σφισιν ὧδε ὁ λόγος. Θησεὺς ὡς ἔμελλεν ἄξεσθαι Φαίδραν, οὐκ ἐθέλων εἴ οἱ γένοιντο παῖδες οὔτε ἄρχεσθαι τὸν Ἱππόλυτον οὔτε βασιλεύειν ἀντ' αὐτῶν, πέμπει παρὰ Πιτθέα τραφησόμενον αὐτὸν καὶ βασιλεύσοντα Τροιζῆνος. χρόνῳ δὲ ὕστερον Πάλλας καὶ οἱ παῖδες*

---

1 *φωλίσιν*, em Musurus 6 *ἵππων ἢ* Amasaeus 10 *διίσασι* L *καὶ* del Hitzig 14 *γρυνιαίῳ*, em Calderini 20 *ὥς τις* L 21 *βάρβαρον*, em V *ἕλλην ὢν* P^1y^2

ἐπανέστησαν Θησεῖ· τούτους κτείνας ἐς Τροιζῆνα ἔρχε-
ται καθαρσίων ἕνεκα, καὶ Φαίδρα πρώτη ἐνταῦθα εἶδεν
Ἱππόλυτον καὶ τὰ ἐς τὸν θάνατον ἐρασθεῖσα ἐβού-
λευσε. μυρσίνη δέ ἐστι Τροιζηνίοις τὰ φύλλα διὰ
πάσης ἔχουσα τετρυπημένα· φῦναι δὲ οὐκ ἐξ ἀρχῆς
αὐτὴν λέγουσιν, ἀλλὰ τὸ ἔργον γεγενῆσθαι τῆς ἐς τὸν
ἔρωτα ἄσης καὶ τῆς περόνης ἣν ἐπὶ ταῖς θριξὶν εἶχεν
ἡ Φαίδρα. Ἀφροδίτην δὲ τὴν Πάνδημον, ἐπεί τε Ἀθη- 3
ναίους Θησεὺς ἐς μίαν ἤγαγεν ἀπὸ τῶν δήμων πόλιν,
αὐτήν τε σέβεσθαι καὶ Πειθὼ κατέστησε· τὰ μὲν δὴ
παλαιὰ ἀγάλματα οὐκ ἦν ἐπ' ἐμοῦ, τὰ δὲ ἐπ' ἐμοῦ
τεχνιτῶν ἦν οὐ τῶν ἀφανεστάτων. ἔστι δὲ καὶ Γῆς
Κουροτρόφου καὶ Δήμητρος ἱερὸν Χλόης· τὰ δὲ ἐς
τὰς ἐπωνυμίας ἔστιν αὐτῶν διδαχθῆναι τοῖς ἱερεῦσιν
ἐλθόντα ἐς λόγους.

ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολίν ἐστιν ἔσοδος μία· ἑτέραν δὲ 4
οὐ παρέχεται, πᾶσα ἀπότομος οὖσα καὶ τεῖχος ἔχουσα
ἐχυρόν. τὰ δὲ προπύλαια λίθου λευκοῦ τὴν ὀροφὴν
ἔχει καὶ κόσμῳ καὶ μεγέθει τῶν λίθων μέχρι γε καὶ
ἐμοῦ προεῖχε. τὰς μὲν οὖν εἰκόνας τῶν ἱππέων οὐκ
ἔχω σαφῶς εἰπεῖν, εἴτε οἱ παῖδές εἰσιν οἱ Ξενοφῶντος
εἴτε ἄλλως ⟨ἐς⟩ εὐπρέπειαν πεποιημέναι· τῶν δὲ προ-
πυλαίων ἐν δεξιᾷ Νίκης ἐστὶν Ἀπτέρου ναός. ἐντεῦθεν
ἡ θάλασσά ἐστι σύνοπτος, καὶ ταύτῃ ῥίψας Αἰγεὺς
ἑαυτὸν ὡς λέγουσιν ἐτελεύτησεν. ἀνήγετο μὲν γὰρ ἡ 5
ναῦς μέλασιν ἱστίοις ἡ τοὺς παῖδας φέρουσα ἐς Κρή-
την, Θησεὺς δὲ — ἔπλει γὰρ τόλμης τι ἔχων ἐς τὸν
Μίνω καλούμενον ταῦρον — πρὸς τὸν πατέρα προ-

2 πρῶτον Bekker 6 τοιαύτην Herwerden 10 δὴ om L (fin pag) 22 suppl ς 25 ἀνηγάγετο L 27 ἐς τοῦ, em V

εἶπε χρήσεσθαι τοῖς ἱστίοις λευκοῖς, ἢν ὀπίσω πλέῃ τοῦ ταύρου κρατήσας· τούτων λήθην ἔσχεν Ἀριάδνην ἀφῃρημένος· ἐνταῦθα Αἰγεὺς ὡς εἶδεν ἱστίοις μέλασι τὴν ναῦν κομιζομένην, οἷα τὸν παῖδα τεθνάναι δοκῶν, ἀφεὶς αὑτὸν διαφθείρεται· καί οἱ παρὰ Ἀθηναίοις ἐστὶ
6 καλούμενον ἡρῷον Αἰγέως. — ἔστι δὲ ἐν ἀριστερᾷ τῶν προπυλαίων οἴκημα ἔχον γραφάς· ὁπόσαις δὲ μὴ καθέστηκεν ὁ χρόνος αἴτιος ἀφανέσιν εἶναι, Διομήδης ἦν, ὁ μὲν ἐν Λήμνῳ τὸ Φιλοκτήτου τόξον, ὁ δὲ τὴν Ἀθηνᾶν ἀφαιρούμενος ἐξ Ἰλίου. ἐνταῦθα ἐν ταῖς γραφαῖς Ὀρέστης ἐστὶν Αἴγισθον φονεύων καὶ Πυλάδης τοὺς παῖδας τοὺς Ναυπλίου βοηθοὺς ἐλθόντας Αἰγίσθῳ· τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τάφου πλησίον μέλλουσά ἐστι σφάζεσθαι Πολυξένη. Ὁμήρῳ δὲ εὖ μὲν παρείθη τόδε ⟨τὸ⟩ ὠμὸν οὕτως ἔργον· εὖ δέ μοι φαίνεται ποιῆσαι Σκῦρον ὑπὸ Ἀχιλλέως ἁλοῦσαν, οὐδὲν ὁμοίως καὶ ὅσοι λέγουσιν ὁμοῦ ταῖς παρθένοις Ἀχιλλέα ἔχειν ἐν Σκύρῳ δίαιταν, ἃ δὴ καὶ Π ο λ ύ γ ν ω τ ο ς ἔγραψεν. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τῷ ποταμῷ ταῖς ὁμοῦ Ναυσικᾷ πλυνούσαις ἐφιστάμενον Ὀδυσσέα κατὰ τὰ αὐτὰ καθὰ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐποίησε. γραφαὶ δέ εἰσι καὶ ἄλλαι καὶ Ἀλκιβιάδης,
7 ἵππων δέ οἱ νίκης τῆς ἐν Νεμέᾳ ἐστὶ σημεῖα ἐν τῇ γραφῇ· καὶ Περσεύς ἐστιν ἐς Σέριφον κομιζόμενος, Πολυδέκτῃ φέρων τὴν κεφαλὴν τὴν Μεδούσης. καὶ τὰ μὲν ἐς Μέδουσαν οὐκ εἰμὶ πρόθυμος ἐν τοῖς Ἀττικοῖς σημῆναι· ἔτι δὲ τῶν γραφῶν παρέντι τὸν παῖδα τὸν τὰς ὑδρίας φέροντα καὶ τὸν παλαιστὴν ὃν Τ ι μ α ί ν ε τ ο ς

---

8 *ἦν καὶ ὀδυσσεὺς* V 10 *ἐν* om L 13 *σφάξεσθαι* L 15 suppl P 15 *ποιήσας*, em Hitzig *I 668* 19 *ναυσικάᾳ*, em Dindorf 20 *ζ 127* 22 *ἐστὶ καὶ* L 26 *ἐπὶ δὲ*, em G Hermann

ἔγραψεν, ἐστὶ Μουσαῖος. ἐγὼ δὲ ἔπη μὲν ἐπελεξάμην,
ἐν οἷς ἐστι πέτεσθαι Μουσαῖον ὑπὸ Βορέου δῶρον,
δοκεῖν δέ μοι πεποίηκεν αὐτὰ Ὀνομάκριτος καὶ ἔστιν
οὐδὲν Μουσαίου βεβαίως ὅτι μὴ μόνον ἐς Δήμητρα
ὕμνος Λυκομίδαις.

κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον αὐτὴν ἤδη τὴν ἐς ἀκρόπολιν 8
Ἑρμῆν ὃν Προπύλαιον ὀνομάζουσι καὶ Χάριτας Σω-
κράτην ποιῆσαι τὸν Σωφρονίσκου λέγουσιν, ᾧ σοφῷ
γενέσθαι μάλιστα ἀνθρώπων ἐστὶν ἡ Πυθία μάρτυς,
ὃ μηδὲ Ἀνάχαρσιν ἐθέλοντα ὅμως καὶ δι' αὐτὸ ἐς Δελ-
φοὺς ἀφικόμενον προσεῖπεν. Ἕλληνες δὲ ἄλλα τε λέ- **23**
γουσι καὶ ἄνδρας ἑπτὰ γενέσθαι σοφούς. τούτων καὶ
τὸν Λέσβιον τύραννον καὶ Περίανδρον εἶναί φασι τὸν
Κυψέλου· καίτοι Περιάνδρου Πεισίστρατος καὶ ὁ παῖς
Ἱππίας φιλάνθρωποι μᾶλλον καὶ σοφώτεροι τά τε πο-
λεμικὰ ἦσαν καὶ ὅσα ἧκεν ἐς κόσμον τῶν πολιτῶν, ἐς
ὃ διὰ τὸν Ἱππάρχου θάνατον Ἱππίας ἄλλα τε ἐχρή-
σατο θυμῷ καὶ ἐς γυναῖκα ὄνομα Λέαιναν. ταύτην 2
γάρ, ἐπεί τε ἀπέθανεν Ἵππαρχος, — λέγω δὲ οὐκ ἐς
συγγραφὴν πρότερον ἥκοντα, πιστὰ δὲ ἄλλως Ἀθη-
ναίων τοῖς πολλοῖς — Ἱππίας εἶχεν ἐν αἰκίᾳ ἐς ὃ
διέφθειρεν, οἷα ἑταίραν Ἀριστογείτονος ἐπιστάμενος
οὖσαν καὶ τὸ βούλευμα οὐδαμῶς ἀγνοῆσαι δοξάζων·
ἀντὶ δὲ τούτων, ἐπεὶ τυραννίδος ἐπαύθησαν οἱ Πει-
σιστρατίδαι, χαλκῆ λέαινα Ἀθηναίοις ἐστὶν ἐς μνήμην
τῆς γυναικός, παρὰ δὲ αὐτὴν ἄγαλμα Ἀφροδίτης, ὃ
Καλλίου τέ φασιν ἀνάθημα εἶναι καὶ ἔργον Καλά-
μιδος.

---

1 ἐξελεξάμην y 4 δημήτερα, corr ς 5 λυκομήδους, em Palmerius 6 ἐς om L 20 δὲ om L 27 εἶναι ἀνάθημα y

3 πλησίον δέ ἐστι Διιτρέφους χαλκοῦς ἀνδριὰς διστοῖς βεβλημένος. οὗτος ὁ Διιτρέφης ἄλλα τε ἔπραξεν ὁπόσα λέγουσιν Ἀθηναῖοι καὶ Θρᾷκας μισθωτοὺς ἀφικομένους ὕστερον ἢ Δημοσθένης ἐς Συρακούσας ἐξέπλευσε, τούτους ὡς ὑστέρησαν ὁ Διιτρέφης ἀπῆγεν ὀπίσω. καὶ δὴ κατὰ τὸν Χαλκιδικὸν ἔσχεν Εὔριπον, ἔνθα Βοιωτῶν ἐν μεσογαίᾳ πόλις Μυκαλησσὸς ἦν· ταύτην ἐπαναβὰς ἐκ θαλάσσης ὁ Διιτρέφης εἷλε. Μυκαλησσίων δὲ οὐ μόνον τὸ μάχιμον οἱ Θρᾷκες ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἐφόνευσαν καὶ παῖδας. μαρτυρεῖ δέ μοι· Βοιωτῶν γὰρ ὅσους ἀνέστησαν Θηβαῖοι, ᾤκοῦντο αἱ πόλεις ἐπ' ἐμοῦ, διαφυγόντων ὑπὸ τὴν ἅλωσιν τῶν ἀνθρώπων· εἰ δὲ καὶ Μυκαλησσίοις οἱ βάρβαροι μὴ πᾶσιν ἀποκτείναντες ἐπεξῆλθον, ὕστερον ἂν τὴν πόλιν
4 ἀπέλαβον οἱ λειφθέντες. τοσοῦτον μὲν παρέστη μοι θαῦμα ἐς τὴν εἰκόνα τοῦ Διιτρέφους, ὅτι διστοῖς ἐβέβλητο, Ἕλλησιν ὅτι μὴ Κρησὶν οὐκ ἐπιχώριον ὂν τοξεύειν· Λοκροὺς γὰρ τοὺς Ὀπουντίους ὁπλιτεύοντας ἤδη κατὰ τὰ Μηδικὰ ἴσμεν, οὓς Ὅμηρος ἐποίησεν ὡς φερόμενοι τόξα καὶ σφενδόνας ἐς Ἴλιον ἔλθοιεν· οὐ μὴν οὐδὲ Μαλιεῦσι παρέμεινε μελέτη τῶν τόξων, δοκῶ δὲ οὔτε πρότερον ἐπίστασθαι σφᾶς πρὶν ἢ Φιλοκτήτην, παύσασθαί τε οὐ διὰ μακροῦ· τοῦ δὲ Διιτρέφους πλησίον — τὰς γὰρ εἰκόνας τὰς ἀφανεστέρας γράφειν οὐκ ἐθέλω — θεῶν ἀγάλματά ἐστιν Ὑγείας τε, ἣν Ἀσκληπιοῦ παῖδα εἶναι λέγουσι, καὶ Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν καὶ
5 ταύτης Ὑγείας. ἔστι δὲ λίθος οὐ μέγας, ἀλλ' ὅσον

---

1 διιτρεφοῦς, em Bergk ubique 3 μισθῷ τοὺς P[1] 8 ταύτης P ἐσαναβὰς, em Letronne 14 ἀποκτείνοντες Musurus 15 παρέστην LP 16 ἐσυνέβλητο L 17 γὰρ ὅτι y 18 ὀποντίους, em Sylburg 19 *M 716* 25 ἄγαλμα, em ς

*καθίζεσθαι μικρὸν ἄνδρα· ἐπὶ τούτῳ λέγουσιν, ἡνίκα
Διόνυσος ἦλθεν ἐς τὴν γῆν, ἀναπαύσασθαι τὸν Σιληνόν.
τοὺς γὰρ ἡλικίᾳ τῶν Σατύρων προήκοντας ὀνομάζουσι
Σιληνούς· περὶ δὲ Σατύρων, οἵτινές εἰσιν, ἑτέρου πλέον
ἐθέλων ἐπίστασθαι πολλοῖς αὐτῶν τούτων ἕνεκα ἐς
λόγους ἦλθον. ἔφη δὲ Εὔφημος Κὰρ ἀνὴρ πλέων ἐς
Ἰταλίαν ἁμαρτεῖν ὑπὸ ἀνέμων τοῦ πλοῦ καὶ ἐς τὴν ἔξω
θάλασσαν, ἐς ἣν οὐκέτι πλέουσιν, ἐξενεχθῆναι. νήσους
δὲ εἶναι μὲν ἔλεγεν ἐρήμους πολλάς, ἐν δὲ ἄλλαις
οἰκεῖν ἄνδρας ἀγρίους· ταύταις δὲ οὐκ ἐθέλειν νήσοις
προσίσχειν τοὺς ναύτας οἷα πρότερόν τε προσσχόντας* 6
*καὶ τῶν ἐνοικούντων οὐκ ἀπείρως ἔχοντας, βιασθῆναι δ'
οὖν καὶ τότε. ταύτας καλεῖσθαι μὲν ὑπὸ τῶν ναυτῶν
Σατυρίδας, εἶναι δὲ τοὺς ἐνοικοῦντας [καὶ] καπυροὺς
καὶ ἵππων οὐ πολὺ μείους ἔχειν ἐπὶ τοῖς ἰσχίοις οὐράς.
τούτους, ὡς ᾔσθοντο, καταδραμόντας ἐπὶ τὴν ναῦν
φωνὴν μὲν οὐδεμίαν ἱέναι, ταῖς δὲ γυναιξὶν ἐπιχειρεῖν
ταῖς ἐν τῇ νηί· τέλος δὲ δείσαντας τοὺς ναύτας βάρ-
βαρον γυναῖκα ἐκβαλεῖν ἐς τὴν νῆσον· ἐς ταύτην οὖν
ὑβρίζειν τοὺς Σατύρους οὐ μόνον ᾗ καθέστηκεν, ἀλλὰ
καὶ τὸ πᾶν ὁμοίως σῶμα.*

καὶ ἄλλα ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει θεασάμενος 7
*οἶδα, Λυκίου τοῦ Μύρωνος χαλκοῦν παῖδα, ὃς τὸ
περιρραντήριον ἔχει, καὶ Μύρωνος Περσέα τὸ ἐς
Μέδουσαν ἔργον εἰργασμένον. καὶ Ἀρτέμιδος ἱερόν
ἐστι Βραυρωνίας, Πραξιτέλους μὲν τέχνη τὸ ἄγαλμα,
τῇ θεῷ δέ ἐστιν ἀπὸ Βραυρῶνος δήμου τὸ ὄνομα· καὶ
τὸ ἀρχαῖον ξόανόν ἐστιν ἐν Βραυρῶνι, Ἄρτεμις ὡς λέ-*

---

1 *καθέζεσθαι* V 4 *ἑτέρων* Amasaeus 9 *ταύταις* et 10 *ἄλλαις*, trai Clavier 12 *ἀσπείρους* L 14 *καὶ* om Phralites *πυρροὺς*, em M 27 *κραυρωνίας* P (item 28)

8 γουσιν ἡ Ταυρική. ἵππος δὲ ὁ καλούμενος Δούριος ἀνάκειται χαλκοῦς. καὶ ὅτι μὲν τὸ ποίημα τὸ Ἐπειοῦ μηχάνημα ἦν ἐς διάλυσιν τοῦ τείχους, οἶδεν ὅστις μὴ πᾶσαν ἐπιφέρει τοῖς Φρυξὶν εὐήθειαν· λέγεται δὲ ἔς τε ἐκεῖνον τὸν ἵππον ὡς τῶν Ἑλλήνων ἔνδον ἔχοι τοὺς ἀρίστους, καὶ δὴ καὶ τοῦ χαλκοῦ τὸ σχῆμά ἐστι κατὰ ταῦτα· καὶ Μενεσθεὺς καὶ Τεῦκρος ὑπερκύπτουσιν ἐξ
9 αὐτοῦ, προσέτι δὲ καὶ οἱ παῖδες οἱ Θησέως. ἀνδριάντων δὲ ὅσοι μετὰ τὸν ἵππον ἑστήκασιν Ἐπιχαρίνου μὲν ὁπλιτοδρομεῖν ἀσκήσαντος τὴν εἰκόνα ἐποίησε Κριτίας, Οἰνοβίῳ δὲ ἔργον ἐστὶν ἐς Θουκυδίδην τὸν Ὀλόρου χρηστόν· ψήφισμα γὰρ ἐνίκησεν Οἰνόβιος κατελθεῖν ἐς Ἀθήνας Θουκυδίδην, καί οἱ δολοφονηθέντι ὡς κατῄει
10 μνῆμά ἐστιν οὐ πόρρω πυλῶν Μελιτίδων. τὰ δὲ ἐς Ἑρμόλυκον τὸν παγκρατιαστὴν καὶ Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίχου γραψάντων ἑτέρων παρίημι· ἐς δὲ Φορμίωνα τοσόνδε ἔχω πλέον γράψαι. Φορμίωνι γὰρ τοῖς ἐπιεικέσιν Ἀθηναίων ὄντι ὁμοίῳ καὶ ἐς προγόνων δόξαν οὐκ ἀφανεῖ συνέβαινεν ὀφείλειν χρέα· ἀναχωρήσας οὖν ἐς τὸν Παιανιέα δῆμον ἐνταῦθα εἶχε δίαιταν, ἐς ὃ ναύαρχον αὐτὸν Ἀθηναίων αἱρουμένων ἐκπλεύσεσθαι οὐκ ἔφασκεν· ὀφείλειν τε γάρ καί οἱ, πρὶν ἂν ἐκτίσῃ, πρὸς τοὺς στρατιώτας οὐκ εἶναι παρέχεσθαι φρόνημα. οὕτως Ἀθηναῖοι — πάντως γὰρ ἐβούλοντο ἄρχειν Φορμίωνα — τὰ χρέα ὁπόσοις ὤφειλε διαλύουσιν.

24 ἐνταῦθα Ἀθηνᾶ πεποίηται τὸν Σιληνὸν Μαρσύαν παίουσα, ὅτι δὴ τοὺς αὐλοὺς ἀνέλοιτο, ἐρρῖφθαι σφᾶς τῆς θεοῦ βουλομένης. — τούτων πέραν, ὧν εἴρηκα,

---

5 ὃς (pro ὡς) **LP^1** ἔχει **P^1** 9 μὲν **V**: δὲ 10 Κρίτιος Ross, at cf VI 3,5 21 αὐτὸν om **L** ἐκπλεῦσαι, em Herwerden 24 ἐβουλεύοντο, em ς

*ἐστὶν ἡ λεγομένη Θησέως μάχη πρὸς τὸν ταῦρον τὸν
Μίνω καλούμενον, εἴτε ἀνὴρ εἴτε θηρίον ἦν ὁποῖον
κεκράτηκεν ὁ λόγος· τέρατα γὰρ πολλῷ καὶ τοῦδε θαυ-
μασιώτερα καὶ καθ' ἡμᾶς ἔτικτον γυναῖκες. κεῖται δὲ* 2
*καὶ Φρίξος ὁ Ἀθάμαντος ἐξενηνεγμένος ἐς Κόλχους
ὑπὸ τοῦ κριοῦ· θύσας δὲ αὐτὸν ὅτῳ δὴ θεῷ, ὡς δὲ
εἰκάσαι τῷ Λαφυστίῳ καλουμένῳ παρὰ Ὀρχομενίοις,
τοὺς μηροὺς κατὰ νόμον ἐκτεμὼν τὸν Ἑλλήνων ἐς
αὐτοὺς καιομένους ὁρᾷ. κεῖνται δὲ ἑξῆς ἄλλαι τε εἰκό-
νες καὶ Ἡρακλέους· ἄγχει δέ, ὡς λόγος ἔχει, τοὺς
δράκοντας. Ἀθηνᾶ τέ ἐστιν ἀνιοῦσα ἐκ τῆς κεφαλῆς
τοῦ Διός. ἔστι δὲ καὶ ταῦρος ἀνάθημα τῆς βουλῆς
τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἐφ' ὅτῳ δὴ ἀνέθηκεν ἡ βουλή·
πολλὰ δ' ἄν τις ἐθέλων εἰκάζοι. λέλεκται δέ μοι καὶ* 3
*πρότερον ὡς Ἀθηναίοις περισσότερόν τι ἢ τοῖς ἄλλοις
ἐς τὰ θεῖά ἐστι σπουδῆς· πρῶτοι μὲν γὰρ Ἀθηνᾶν
ἐπωνόμασαν Ἐργάνην, πρῶτοι δ' ἀκώλους Ἑρμᾶς ⟨ἀνέ-
θεσαν⟩, ὁμοῦ δέ σφισιν ἐν τῷ ναῷ †σπουδαίων δαί-
μων ἐστίν. ὅστις δὲ τὰ σὺν τέχνῃ πεποιημένα ἐπί-
προσθε τίθεται τῶν ἐς ἀρχαιότητα ἡκόντων, καὶ τάδε
ἔστιν οἱ θεάσασθαι. κράνος ἐστὶν ἐπικείμενος ἀνὴρ
Κλεοίτου, καί οἱ τοὺς ὄνυχας ἀργυροῦς ἐνεποίησεν ὁ
Κλεοίτας· ἔστι δὲ καὶ Γῆς ἄγαλμα ἱκετευούσης ὗσαί οἱ
τὸν Δία, εἴτε αὐτοῖς ὄμβρου δεῆσαν Ἀθηναίοις εἴτε καὶ
τοῖς πᾶσιν Ἕλλησι συμβὰς αὐχμός. ἐνταῦθα καὶ Τιμό-
θεος ὁ Κόνωνος καὶ αὐτὸς κεῖται Κόνων· Πρόκνην δὲ
τὰ ἐς τὸν παῖδα βεβουλευμένην αὐτήν τε καὶ τὸν Ἴτυν*

---

5 *ἐξενηνεγμένους* L 7 *Διὶ τῷ* Porson 8 *τὸν* Dindorf: *τῶν* 12 *δὲ* om P 14 *cap 17, 1* 17 suppl Porson 18 *σπουδαίων* insanabilis 22 *ἔργον Κλεοίτου* Zink *οἱ* om L 27 *βεβουλευμένα* L

ἀνέθηκεν Ἀλκαμένης. πεποίηται δὲ καὶ τὸ φυτὸν τῆς
4 ἐλαίας Ἀθηνᾶ καὶ κῦμα ἀναφαίνων Ποσειδῶν· καὶ Διός ἐστιν ἄγαλμα τό τε Λεωχάρους καὶ ὁ ὀνομαζόμενος Πολιεύς, ᾧ τὰ καθεστηκότα ἐς τὴν θυσίαν γράφων τὴν ἐπ' αὐτοῖς λεγομένην αἰτίαν οὐ γράφω. τοῦ Διὸς τοῦ Πολιέως κριθὰς καταθέντες ἐπὶ τὸν βωμὸν μεμιγμένας πυροῖς οὐδεμίαν ἔχουσι φυλακήν· ὁ βοῦς δέ, ὃν ἐς τὴν θυσίαν ἑτοιμάσαντες φυλάσσουσιν, ἅπτεται τῶν σπερμάτων φοιτῶν ἐπὶ τὸν βωμόν. καλοῦσι δέ τινα τῶν ἱερέων βουφόνον, ⟨ὃς κτείνας τὸν βοῦν⟩ καὶ ταύτῃ τὸν πέλεκυν ῥίψας — οὕτω γάρ ἐστίν οἱ νόμος — οἴχεται φεύγων· οἱ δὲ ἅτε τὸν ἄνδρα ὃς ἔδρασε τὸ ἔργον οὐκ εἰδότες, ἐς δίκην ὑπάγουσι τὸν πέλεκυν.

ταῦτα μὲν τρόπον τὸν εἰρημένον δρῶσιν· ἐς δὲ τὸν
5 ναὸν ὃν Παρθενῶνα ὀνομάζουσιν, ἐς τοῦτον ἐσιοῦσιν ὁπόσα ἐν τοῖς καλουμένοις ἀετοῖς κεῖται, πάντα ἐς τὴν Ἀθηνᾶς ἔχει γένεσιν, τὰ δὲ ὄπισθεν ἡ Ποσειδῶνος πρὸς Ἀθηνᾶν ἐστιν ἔρις ὑπὲρ τῆς γῆς· αὐτὸ δὲ ἔκ τε ἐλέφαντος τὸ ἄγαλμα καὶ χρυσοῦ πεποίηται. μέσῳ μὲν οὖν ἐπίκειταί οἱ τῷ κράνει Σφιγγὸς εἰκών — ἃ δὲ ἐς τὴν Σφίγγα λέγεται, γράψω προελθόντος ἐς τὰ Βοιώτιά μοι τοῦ λόγου —, καθ' ἑκάτερον δὲ τοῦ κράνους γρυ-
6 πές εἰσιν ἐπειργασμένοι. τούτους τοὺς γρῦπας ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἀριστέας ὁ Προκοννήσιος μάχεσθαι περὶ τοῦ χρυσοῦ φησιν Ἀριμασποῖς ⟨τοῖς⟩ ὑπὲρ Ἰσσηδόνων· τὸν δὲ χρυσόν, ὃν φυλάσσουσιν οἱ γρῦπες, ἀνιέναι τὴν γῆν· εἶναι δὲ Ἀριμασποὺς μὲν ἄνδρας μονοφθάλμους πάντας ἐκ γενετῆς, γρῦπας δὲ θηρία λέουσιν εἰκασ-

---

3 τοῦ τε L   ὁ om L   5 αὐτοὺς P   6 καταθέντος, em V   10 suppl Michaelis duce Sylburgo   21 *IX 26, 2 seq*   24 *fr 7 Ki*   25 suppl Clavier   28 λέγουσιν, em Xylander

μένα, πτερὰ δὲ ἔχειν καὶ στόμα ἀετοῦ. καὶ γρυπῶν μὲν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω· τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς 7
ὀρθόν ἐστιν ἐν χιτῶνι ποδήρει καί οἱ κατὰ τὸ στέρνον ἡ κεφαλὴ Μεδούσης ἐλέφαντός ἐστιν ἐμπεποιημένη· καὶ Νίκην τε ὅσον τεσσάρων πηχῶν, ἐν δὲ τῇ χειρί δόρυ ἔχει, καί οἱ πρὸς τοῖς ποσὶν ἀσπίς τε κεῖται καὶ πλησίον τοῦ δόρατος δράκων ἐστίν· εἴη δ' ἂν Ἐριχθόνιος οὗτος ὁ δράκων. ἔστι δὲ τῷ βάθρῳ τοῦ ἀγάλματος ἐπειργασμένη Πανδώρας γένεσις. πεποίηται δὲ Ἡσιόδῳ τε καὶ ἄλλοις ὡς ἡ Πανδώρα γένοιτο αὕτη γυνὴ πρώτη· πρὶν δὲ ἢ γενέσθαι Πανδώραν οὐκ ἦν πω γυναικῶν γένος. ἐνταῦθα εἰκόνα ἰδὼν οἶδα Ἀδριανοῦ βασιλέως μόνου, καὶ κατὰ τὴν ἔσοδον Ἰφικράτους ἀποδειξαμένου πολλά τε καὶ θαυμαστὰ ἔργα.

τοῦ ναοῦ δέ ἐστι πέραν Ἀπόλλων χαλκοῦς, καὶ 8
τὸ ἄγαλμα λέγουσι Φειδίαν ποιῆσαι· Παρνόπιον δὲ καλοῦσιν, ὅτι σφίσι παρνόπων βλαπτόντων τὴν γῆν ἀποτρέψειν ὁ θεὸς εἶπεν ἐκ τῆς χώρας. καὶ ὅτι μὲν ἀπέτρεψεν ἴσασι, τρόπῳ δὲ οὐ λέγουσι ποίῳ. τρὶς δὲ αὐτὸς ἤδη πάρνοπας ἐκ Σιπύλου τοῦ ὄρους οὐ κατὰ ταὐτὰ οἶδα φθαρέντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐξέωσε βίαιος ἐμπεσὼν ἄνεμος, τοὺς δὲ ὕσαντος τοῦ θεοῦ καῦμα ἰσχυρὸν καθεῖλεν ἐπιλαβόν, οἱ δὲ αἰφνιδίῳ ῥίγει καταληφθέντες ἀπώλοντο.

τοιαῦτα μὲν αὐτοῖς συμβαίνοντα εἶδον· ἔστι δὲ **25**
ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει καὶ Περικλῆς ὁ Ξανθίππου καὶ αὐτὸς Ξάνθιππος, ὃς ἐναυμάχησεν ἐπὶ Μυκάλῃ

---

5 *νίκη*, em Schubart *ὅσον τε* Porson *τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ* Walz 9 *ἐπειργασμένα*, em V 9 *Th 590*, *Opp 81* 11 *πρὶν — γένος* om L 15 *δέ* om y 18 *ἀποστρέψειν*, em L 19 *τρεῖς*, em V 22 *ῥεῦμα* Jahn 25 *ἔτι δὲ* L

Μήδοις. ἀλλ' ὁ μὲν Περικλέους ἀνδριὰς ἑτέρωθι ἀνάκειται, τοῦ δὲ Ξανθίππου πλησίον ἕστηκεν Ἀνακρέων ὁ Τήιος, πρῶτος μετὰ Σαπφὼ τὴν Λεσβίαν τὰ πολλὰ ὧν ἔγραψεν ἐρωτικὰ ποιήσας· καί οἱ τὸ σχῆμά ἐστιν οἷον ᾄδοντος ἂν ἐν μέθῃ γένοιτο ἀνθρώπου. γυναῖκας δὲ πλησίον Δεινομένης Ἰὼ τὴν Ἰνάχου καὶ Καλλιστὼ τὴν Λυκάονος πεποίηκεν, αἷς ἀμφοτέραις ἐστὶν ἐς ἅπαν ὅμοια διηγήματα ἔρως Διὸς καὶ Ἥρας ὀργὴ καὶ ἀλλαγὴ τῇ μὲν ἐς βοῦν, Καλλιστοῖ δὲ ἐς ἄρκτον.

2 *πρὸς δὲ τῷ τείχει τῷ Νοτίῳ γιγάντων, οἳ περὶ Θρᾴκην ποτὲ καὶ τὸν ἰσθμὸν τῆς Παλλήνης ᾤκησαν, τούτων τὸν λεγόμενον πόλεμον καὶ μάχην πρὸς Ἀμαζόνας Ἀθηναίων καὶ τὸ Μαραθῶνι πρὸς Μήδους ἔργον καὶ Γαλατῶν τὴν ἐν Μυσίᾳ φθορὰν ἀνέθηκεν Ἄτταλος, ὅσον τε δύο πηχῶν ἕκαστον. ἕστηκε δὲ καὶ Ὀλυμπιόδωρος, μεγέθει τε ὧν ἔπραξε λαβὼν δόξαν καὶ οὐχ ἥκιστα τῷ καιρῷ, φρόνημα ἐν ἀνθρώποις παρασχόμενος συνεχῶς ἐπταικόσι καὶ δι' αὐτὸ οὐδὲ ἓν χρηστὸν οὐδὲ*
3 *ἐς τὰ μέλλοντα ἐλπίζουσι. τὸ γὰρ ἀτύχημα τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ἦρξε κακοῦ καὶ οὐχ ἥκιστα δούλους ἐποίησε τοὺς ὑπεριδόντας καὶ ὅσοι μετὰ Μακεδόνων ἐτάχθησαν. τὰς μὲν δὴ πολλὰς Φίλιππος τῶν πόλεων εἷλεν, Ἀθηναίοις δὲ λόγῳ συνθέμενος ἔργῳ σφᾶς μάλιστα ἐκάκωσε, νήσους τε ἀφελόμενος καὶ τῆς ἐς τὰ ναυτικὰ παύσας ἀρχῆς. καὶ χρόνον μέν τινα ἡσύχασαν Ἀθηναῖοι Φιλίππου βασιλεύοντος καὶ ὕστερον Ἀλεξάνδρου· τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου Μακεδόνες μὲν βασιλεύειν εἵλοντο Ἀριδαῖον, Ἀντιπάτρῳ δὲ ἐπετέ-*

---

2 *τοῦ δὲ τοῦ* **Py** 11 *τῆς — πόλεμον* om **P** 12 *τοῦτον*, em ς 15 *τε* Porson: *γε* 17 *τῶν καιρῶν*, em Bekker

τραπτο ἡ πᾶσα ἀρχή, καὶ Ἀθηναίοις οὐκέτι ἀνεκτὰ
ἐφαίνετο εἰ τὸν πάντα χρόνον ἔσται ἐπὶ Μακεδόσι τὸ
Ἑλληνικόν, ἀλλ' αὐτοί τε πολεμεῖν ὥρμηντο καὶ ἄλλους
ἐς τὸ ἔργον ἤγειρον. ἐγένοντο δὲ αἱ μετασχοῦσαι πό- 4
λεις Πελοποννησίων μὲν Ἄργος Ἐπίδαυρος Σικυὼν
Τροιζὴν Ἠλεῖοι Φλιάσιοι Μεσσήνη, οἱ δὲ ἔξω τοῦ Κο-
ρινθίων ἰσθμοῦ Λοκροὶ Φωκεῖς Θεσσαλοὶ Κάρυστος
Ἀκαρνᾶνες ἐς τὸ Αἰτωλικὸν συντελοῦντες· Βοιωτοὶ δὲ
Θηβαίων ἠρημωμένην τὴν γῆν τὴν Θηβαΐδα νεμόμενοι
δέει μὴ Θήβας αὖθις Ἀθηναῖοί σφισιν ἐποικίζωσιν οὔτε
ἐς τὴν συμμαχίαν ἐτάσσοντο καὶ ἐς ὅσον ἧκον δυνά-
μεως τὰ Μακεδόνων ηὖξον. τοὺς δὲ ἐς τὸ συμμαχικὸν 5
ταχθέντας κατὰ πόλεις τε ἑκάστους ἦγον στρατηγοὶ
καὶ τοῦ παντὸς ἄρχειν ᾕρητο Ἀθηναῖος Λεωσθένης
πόλεώς τε ἀξιώματι καὶ αὐτὸς εἶναι δοκῶν πολέμων
ἔμπειρος. ὑπῆρχε δέ οἱ καὶ πρὸς πάντας εὐεργεσία
τοὺς Ἕλληνας· ὁπόσοι γὰρ μισθοῦ παρὰ Δαρείῳ καὶ
σατράπαις ἐστρατεύοντο Ἕλληνες, ἀνοικίσαι σφᾶς ἐς
τὴν Περσίδα θελήσαντος Ἀλεξάνδρου Λεωσθένης ἔφθη
κομίσας ναυσὶν ἐς τὴν Εὐρώπην. καὶ δὴ καὶ τότε ὧν
ἐς αὐτὸν ἤλπισαν [τὰ] ἔργα λαμπρότερα ἐπιδειξάμενος
παρέσχεν ἀποθανὼν ἀθυμῆσαι πᾶσι καὶ δι' αὐτὸ οὐχ
ἥκιστα σφαλῆναι· φρουρά τε Μακεδόνων ἐσῆλθεν Ἀθη-
ναίοις, οἳ Μουνυχίαν, ὕστερον δὲ καὶ Πειραιᾶ καὶ
τείχη μακρὰ ἔσχον. Ἀντιπάτρου δὲ ἀποθανόντος Ὀλυμ- 6
πιὰς διαβᾶσα ἐξ Ἠπείρου χρόνον μέν τινα ἦρξεν ἀπο-
κτείνασα Ἀριδαῖον, οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον ἐκπολιορκη-
θεῖσα ὑπὸ Κασσάνδρου παρεδόθη τῷ πλήθει. Κάσσαν-

---

6 μεσήνη, em V 8 οἱ ἐς Hitzig 9 ἠρημωμένων, em Schubart 14 ἥρτο, em Xylander 19 ἔφη LP 21 purg ς ἐπιδεξάμενος L

δρος δὲ βασιλεύσας — τὰ δὲ ἐς Ἀθηναίους ἐπέξεισί μοι
μόνα ὁ λόγος — Πάνακτον τεῖχος ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ
Σαλαμῖνα εἷλε τύραννόν τε Ἀθηναίοις ἔπραξε γενέσθαι
Δημήτριον τὸν Φανοστράτου, [τὰ πρὸς] δόξαν εἰλη-
φότα ἐπὶ σοφίᾳ. τοῦτον μὲν δὴ τυραννίδος ἔπαυσε
Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου, νέος τε ὢν καὶ φιλοτίμως πρὸς
7 τὸ Ἑλληνικὸν διακείμενος· Κάσσανδρος δὲ — δεινὸν
γάρ τι ὑπῆν οἱ μῖσος ἐς τοὺς Ἀθηναίους —, ὁ δὲ αὖθις
Λαχάρην προεστηκότα ἐς ἐκεῖνο τοῦ δήμου, τοῦτον τὸν
ἄνδρα οἰκειωσάμενος τυραννίδα ἔπεισε βουλεῦσαι, τυ-
ράννων ὧν ἴσμεν τά τε ἐς ἀνθρώπους μάλιστα ἀνή-
μερον καὶ ἐς τὸ θεῖον ἀφειδέστατον. Δημητρίῳ δὲ
τῷ Ἀντιγόνου διαφορὰ μὲν ἦν ἐς τὸν δῆμον ἤδη τῶν
Ἀθηναίων, καθεῖλε δὲ ὅμως καὶ τὴν Λαχάρους τυραν-
νίδα· ἁλισκομένου δὲ τοῦ τείχους ἐκδιδράσκει Λαχάρης
ἐς Βοιωτούς, ἅτε δὲ ἀσπίδας ἐξ ἀκροπόλεως καθελὼν
χρυσᾶς καὶ αὐτὸ τῆς Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλμα τὸν περιαιρε-
τὸν ἀποδύσας κόσμον ὑπωπτεύετο εὐπορεῖν μεγάλως
8 χρημάτων. Λαχάρην μὲν οὖν τούτων ἕνεκα κτείνουσιν
ἄνδρες Κορωναῖοι· Δημήτριος δὲ ὁ Ἀντιγόνου τυράν-
νων ἐλευθερώσας Ἀθηναίους τό τε παραυτίκα μετὰ τὴν
Λαχάρους φυγὴν οὐκ ἀπέδωκέ σφισι τὸν Πειραιᾶ καὶ
ὕστερον πολέμῳ κρατήσας ἐσήγαγεν ἐς αὐτὸ φρουρὰν
τὸ ἄστυ, τὸ Μουσεῖον καλούμενον τειχίσας. ἔστι δὲ
ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ἀρχαίου τὸ Μουσεῖον ἀπαν-
τικρὺ τῆς ἀκροπόλεως λόφος, ἔνθα Μουσαῖον ᾄδειν
καὶ ἀποθανόντα γήρᾳ ταφῆναι λέγουσιν· ὕστερον δὲ

---

1 ἐς Sylburg: ἐπ' 4 purg Hitzig, τὰ πρὸς πατρὸς y^{2} 8 τοὺς om y 9 γάρ τι κότα L 10 βουλευεσθαι L 11 ἐπ' ἀνθρώπους P 13 ἤδη τὸν Schoell 17 περιετὸν L 27 γήραν (y γήραϊ) φῆναι L

καὶ μνῆμα αὐτόθι ἀνδρὶ ᾠκοδομήθη Σύρῳ. τότε δὲ Δημήτριος τειχίσας εἶχε· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἄνδρας **26**
ἐσῆλθεν οὐ πολλοὺς [καὶ] μνήμη τε προγόνων καὶ ἐς οἵαν μεταβολὴν τὸ ἀξίωμα ἥκοι τῶν Ἀθηναίων, αὐτίκα τε ὡς εἶχον αἱροῦνται στρατηγὸν Ὀλυμπιόδωρον. ὁ δὲ σφᾶς ἐπὶ τοὺς Μακεδόνας ἦγε καὶ γέροντας καὶ μειράκια ὁμοίως, προθυμίᾳ πλέον ἢ ῥώμῃ κατορθοῦσθαι τὰ ἐς πόλεμον ἐλπίζων· ἐπεξελθόντας δὲ τοὺς Μακεδόνας μάχῃ τε ἐκράτησε καὶ φυγόντων ἐς τὸ Μουσεῖον τὸ χωρίον εἷλεν. Ἀθῆναι μὲν οὕτως ἀπὸ Μακεδόνων 2
ἠλευθερώθησαν, Ἀθηναίων δὲ πάντων ἀγωνισαμένων ἀξίως λόγου Λεώκριτος μάλιστα ὁ Πρωτάρχου λέγεται τόλμῃ χρήσασθαι πρὸς τὸ ἔργον· πρῶτος μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀνέβη, πρῶτος δὲ ἐς τὸ Μουσεῖον ἐσήλατο, καί οἱ πεσόντι ἐν τῇ μάχῃ τιμαὶ παρ' Ἀθηναίων καὶ ἄλλαι γεγόνασι καὶ τὴν ἀσπίδα ἀνέθεσαν τῷ Διὶ τῷ Ἐλευθερίῳ, τὸ ὄνομα τοῦ Λεωκρίτου καὶ τὸ κατόρθωμα ἐπιγράψαντες. Ὀλυμπιοδώρῳ δὲ τόδε μέν ἐστιν ἔργον 3
μέγιστον χωρὶς τούτων ὧν ἔπραξε Πειραιᾶ καὶ Μουνυχίαν ἀνασωσάμενος· ποιουμένων δὲ Μακεδόνων καταδρομὴν ἐς Ἐλευσῖνα Ἐλευσινίους συντάξας ἐνίκα τοὺς Μακεδόνας. πρότερον δὲ ἔτι τούτων ἐσβαλόντος ἐς τὴν Ἀττικὴν Κασσάνδρου πλεύσας Ὀλυμπιόδωρος ἐς Αἰτωλίαν βοηθεῖν Αἰτωλοὺς ἔπεισε, καὶ τὸ συμμαχικὸν τοῦτο ἐγένετο Ἀθηναίοις αἴτιον μάλιστα διαφυγεῖν τὸν Κασσάνδρου πόλεμον. Ὀλυμπιοδώρῳ δὲ τοῦτο μὲν ἐν Ἀθήναις εἰσὶν ἔν τε ἀκροπόλει καὶ ἐν πρυτανείῳ τιμαί, τοῦτο δὲ ἐν Ἐλευσῖνι γραφή· καὶ Φωκέων οἱ Ἐλάτειαν

---

3 purg Dindorf   7 προθυμίαν P   16 ἄλλων PL
27 πρυτανίῳ, em V

ἔχοντες χαλκοῦν Ὀλυμπιόδωρον ἐν Δελφοῖς ἀνέθεσαν, ὅτι καὶ τούτοις ἤμυνεν ἀποστᾶσι Κασσάνδρου.

4 *τῆς δὲ εἰκόνος πλησίον τῆς Ὀλυμπιοδώρου χαλκοῦν Ἀρτέμιδος ἄγαλμα ἕστηκεν ἐπίκλησιν Λευκοφρύνης, ἀνέθεσαν δὲ οἱ παῖδες οἱ Θεμιστοκλέους· Μάγνητες γάρ, ὧν ἦρχε Θεμιστοκλῆς λαβὼν παρὰ βασιλέως, Λευκοφρύνην Ἄρτεμιν ἄγουσιν ἐν τιμῇ.*

δεῖ δέ με ἀφικέσθαι τοῦ λόγου πρόσω, πάντα
ὁμοίως ἐπεξιόντα τὰ Ἑλληνικά. Ἔνδοιος ἦν γένος
μὲν Ἀθηναῖος, Δαιδάλου δὲ μαθητής, ὃς καὶ φεύγοντι
Δαιδάλῳ διὰ τὸν Κάλω θάνατον ἐπηκολούθησεν ἐς
Κρήτην· τούτου καθήμενόν ἐστιν Ἀθηνᾶς ἄγαλμα, ἐπί-
γραμμα ἔχον ὡς Καλλίας μὲν ἀναθείη, ποιήσειε δὲ
5 *Ἔνδοιος. — ἔστι δὲ καὶ οἴκημα Ἐρέχθειον καλούμενον·*
πρὸ δὲ τῆς ἐσόδου Διός ἐστι βωμὸς Ὑπάτου, ἔνθα ἔμψυχον θύουσιν οὐδέν, πέμματα δὲ θέντες οὐδὲν ἔτι οἴνῳ χρήσασθαι νομίζουσιν. ἐσελθοῦσι δέ εἰσι βωμοί, Ποσειδῶνος, ἐφ' οὗ καὶ Ἐρεχθεῖ θύουσιν ἔκ του μαντεύματος, καὶ ἥρωος Βούτου, τρίτος δὲ Ἡφαίστου· γραφαὶ δὲ ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ γένους εἰσὶ τοῦ Βουταδῶν καὶ — διπλοῦν γάρ ἐστι τὸ οἴκημα — [καὶ] ὕδωρ ἐστὶν ἔνδον θαλάσσιον ἐν φρέατι. τοῦτο μὲν θαῦμα οὐ μέγα· καὶ γὰρ ὅσοι μεσόγαιαν οἰκοῦσιν, ἄλλοις τε ἔστι καὶ Καρσὶν Ἀφροδισιεῦσιν· ἀλλὰ τόδε ⟨τὸ⟩ φρέαρ ἐς συγγραφὴν παρέχεται κυμάτων ἦχον ἐπὶ νότῳ πνεύσαντι. καὶ τριαίνης ἐστὶν ἐν τῇ πέτρᾳ σχῆμα· ταῦτα δὲ λέγεται Ποσειδῶνι μαρτύρια ἐς τὴν ἀμφισβήτησιν τῆς χώρας φανῆναι.

---

4 *λευκοφρυήνης* codd III 18, 9 9 *ἔνδιος γένος ἦν* L 18 *ἐκ τοῦ*, em Porson 20 *εἰσὶ τῶν* P 21 purg Siebelis 24 suppl Bekker

ἱερὰ μὲν τῆς Ἀθηνᾶς ἐστιν ἥ τε ἄλλη πόλις καὶ ἡ 6
πᾶσα ὁμοίως γῆ — καὶ γὰρ ὅσοις θεοὺς καθέστηκεν
ἄλλους ἐν τοῖς δήμοις σέβειν, οὐδέν τι ἧσσον τὴν
Ἀθηνᾶν ἄγουσιν ἐν τιμῇ —, τὸ δὲ ἁγιώτατον ἐν κοινῷ
πολλοῖς πρότερον νομισθὲν ἔτεσιν ⟨ἢ⟩ συνῆλθον ἀπὸ
τῶν δήμων ἐστὶν Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἐν τῇ νῦν ἀκροπόλει,
τότε δὲ ὀνομαζομένῃ πόλει· φήμη δὲ ἐς αὐτὸ ἔχει πεσεῖν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐπέξειμι εἴτε οὕτως
εἴτε ἄλλως ἔχει, λύχνον δὲ τῇ θεῷ χρυσοῦν Καλλί-
μαχος ἐποίησεν· ἐμπλήσαντες δὲ ἐλαίου τὸν λύχνον 7
τὴν αὐτὴν τοῦ μέλλοντος ἔτους ἀναμένουσιν ἡμέραν,
ἔλαιον δὲ ἐκεῖνο τὸν μεταξὺ ἐπαρκεῖ χρόνον τῷ λύχνῳ
κατὰ τὰ αὐτὰ ἐν ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ φαίνοντι. καί οἱ
λίνου Καρπασίου θρυαλλίς ἔνεστιν, ὃ δὴ πυρὶ λίνων
μόνον οὐκ ἔστιν ἁλώσιμον· φοῖνιξ δὲ ὑπὲρ τοῦ λύχνου
χαλκοῦς ἀνήκων ἐς τὸν ὄροφον ἀνασπᾷ τὴν ἀτμίδα.
ὁ δὲ Καλλίμαχος ⟨ὁ⟩ τὸν λύχνον ποιήσας, ἀποδέων
τῶν πρώτων ἐς αὐτὴν τὴν τέχνην, οὕτω σοφίᾳ πάν-
των ἐστὶν ἄριστος ὥστε καὶ λίθους πρῶτος ἐτρύπησε
καὶ ὄνομα ἔθετο κατατηξίτεχνον, ἢ θεμένων ἄλλων
κατέστησεν ἐφ' αὑτῷ.

κεῖται δὲ ἐν τῷ ναῷ τῆς Πολιάδος Ἑρμῆς ξύλου, **27**
Κέκροπος εἶναι λεγόμενον ἀνάθημα, ὑπὸ κλάδων μυρ-
σίνης οὐ σύνοπτον. ἀναθήματα δὲ ὁπόσα ἄξια λόγου,
τῶν μὲν ἀρχαίων δίφρος ὀκλαδίας ἐστὶ Δαιδάλου
ποίημα, λάφυρα δὲ ἀπὸ Μήδων Μασιστίου θώραξ, ὃς
εἶχεν ἐν Πλαταιαῖς τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἵππου, καὶ ἀκι-
νάκης Μαρδονίου λεγόμενος εἶναι. Μασίστιον μὲν δὴ

4 τὸ δὲ — (6) τῇ νῦν om L 5 suppl Loescher 17 suppl Sylburg 20 κακιζότεχνον y^1

τελευτήσαντα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων οἶδα ἱππέων· Μαρ-
δονίου δὲ μαχεσαμένου Λακεδαιμονίοις ἐναντία καὶ
ὑπὸ ἀνδρὸς Σπαρτιάτου πεσόντος οὐδ' ἂν ὑπεδέξαντο
ἀρχὴν οὐδὲ ἴσως Ἀθηναίοις παρῆκαν φέρεσθαι Λακε-
2 δαιμόνιοι τὸν ἀκινάκην. περὶ δὲ τῆς ἐλαίας οὐδὲν
ἔχουσιν ἄλλο εἰπεῖν ἢ τῇ θεῷ μαρτύριον γενέσθαι
τοῦτο ἐς τὸν ἀγῶνα τὸν ἐπὶ τῇ χώρᾳ· λέγουσι δὲ καὶ
τάδε, κατακαυθῆναι μὲν τὴν ἐλαίαν, ἡνίκα ὁ Μῆδος
τὴν πόλιν ἐνέπρησεν Ἀθηναίοις, κατακαυθεῖσαν δὲ
αὐθημερὸν ὅσον τε ἐπὶ δύο βλαστῆσαι πήχεις.

τῷ ναῷ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς Πανδρόσου ναὸς συνεχής
ἐστι· καὶ ἔστι Πάνδροσος ἐς τὴν παρακαταθήκην ἀναί-
3 τιος τῶν ἀδελφῶν μόνη. ἃ δέ μοι θαυμάσαι μάλιστα
παρέσχεν, ἔστι μὲν οὐκ ἐς ἅπαντα⟨ς⟩ γνώριμα, γράφω
δὲ οἷα συμβαίνει. παρθένοι δύο τοῦ ναοῦ τῆς Πολιά-
δος οἰκοῦσιν οὐ πόρρω, καλοῦσι δὲ Ἀθηναῖοι σφᾶς
ἀρρηφόρους· αὗται χρόνον μέν τινα δίαιταν ἔχουσι
παρὰ τῇ θεῷ, παραγενομένης δὲ τῆς ἑορτῆς δρῶσιν ἐν
νυκτὶ τοιάδε. ἀναθεῖσαί σφισιν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἃ ἡ
τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρεια δίδωσι φέρειν, οὔτε ἡ διδοῦσα
ὁποῖόν τι δίδωσιν εἰδυῖα οὔτε ταῖς φερούσαις ἐπιστα-
μέναις — ἔστι δὲ περίβολος ἐν τῇ πόλει τῆς καλου-
μένης ἐν Κήποις Ἀφροδίτης οὐ πόρρω καὶ δι' αὐτοῦ
κάθοδος ὑπόγαιος αὐτομάτη —, ταύτῃ κατίασιν αἱ
παρθένοι. κάτω μὲν δὴ τὰ φερόμενα λείπουσιν, λαβοῦ-
σαι δὲ ἄλλο τι κομίζουσιν ἐγκεκαλυμμένον· καὶ τὰς
μὲν ἀφιᾶσιν ἤδη τὸ ἐντεῦθεν, ἑτέρας δὲ ἐς τὴν ἀκρό-
4 πολιν παρθένους ἄγουσιν ἀντ' αὐτῶν. πρὸς δὲ τῷ

3 ὑπεδέξατο, em Musurus 14 suppl ς γνώρισμα y
24 ταύτην L

ναῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἔστι μὲν †εὐήρις πρεσβῦτις ὅσον τε πήχεος μάλιστα, φαμένη διάκονος εἶναι Λυσιμάχης, ἔστι δὲ ἀγάλματα μεγάλα χαλκοῦ διεστῶτες ⟨ἄνδρες⟩ ἐς μάχην· καὶ τὸν μὲν Ἐρεχθέα καλοῦσι, τὸν δὲ Εὔμολπον· καίτοι λέληθέ γε οὐδὲ Ἀθηναίων ὅσοι τὰ ἀρχαῖα ἴσασιν, Ἰμμάραδον εἶναι παῖδα Εὐμόλπου τοῦτον τὸν ἀποθανόντα ὑπὸ Ἐρεχθέως. ἐπὶ δὲ τοῦ βάθρου καὶ 5
ἀνδριάντες εἰσὶ Θεαίνετος ὃς ἐμαντεύετο Τολμίδῃ καὶ αὐτὸς Τολμίδης, ὃς Ἀθηναίων ναυσὶν ἡγούμενος ἄλλους τε ἐκάκωσε καὶ Πελοποννησίων τὴν χώραν ὅσοι νέμονται τὴν παραλίαν, καὶ Λακεδαιμονίων ἐπὶ Γυθίῳ τὰ νεώρια ἐνέπρησε καὶ τῶν περιοίκων Βοιὰς εἷλε καὶ τὴν Κυθηρίων νῆσον· ἐς δὲ τὴν Σικυωνίαν ποιησάμενος ἀπόβασιν, ὥς οἱ δῃοῦντι τὴν γῆν ἐς μάχην κατέστησαν, τρεψάμενος σφᾶς κατεδίωξε πρὸς τὴν πόλιν. ὕστερον δὲ ὡς ἐπανῆλθεν ἐς Ἀθήνας, ἐσήγαγε μὲν ἐς Εὔβοιαν καὶ Νάξον Ἀθηναίων κληρούχους, ἐσέβαλε δὲ ἐς Βοιωτοὺς στρατῷ· πορθήσας δὲ τῆς γῆς τὴν πολλὴν καὶ παραστησάμενος πολιορκίᾳ Χαιρώνειαν, ὡς ἐς τὴν Ἁλιαρτίαν προῆλθεν, αὐτός τε μαχόμενος ἀπέθανε καὶ τὸ πᾶν ἤδη στράτευμα ἡττᾶτο. τὰ μὲν ἐς Τολμίδην τοιαῦτα ἐπυνθανόμην ὄντα, ἔστι δὲ Ἀθηνᾶς ἀγάλματα 6
ἀρχαῖα· καί σφισιν ἀπετάκη μὲν οὐδέν, μελάντερα δὲ καὶ πληγὴν ἐνεγκεῖν ἐστιν ἀσθενέστερα· ἐπέλαβε γὰρ καὶ ταῦτα ἡ φλόξ, ὅτε ἐσβεβηκότων ἐς τὰς ναῦς Ἀθηναίων βασιλεὺς εἷλεν ἔρημον τῶν ἐν ἡλικίᾳ τὴν πόλιν. ἔστι δὲ συός τε θήρα, περὶ οὗ σαφὲς οὐδὲν οἶδα εἰ

1 CYH CIA II 1387   2 πηχός, em Porson   λυσιμαχης titulus: λυσιμάχη   3 suppl ς   6 τοῦτον del Schubart-Walz 8 εἰσὶν ἐντὸς οἷς, em Valckenaer   12 εὐβοίας, em L qui βοίας 25 ἐσβεβηκότα L

τοῦ Καλυδωνίου, καὶ Κύκνος Ἡρακλεῖ μαχόμενος· τοῦ-
τον τὸν Κύκνον φασὶν ἄλλους τε φονεῦσαι καὶ Λύκον
Θρᾷκα προτεθέντων σφίσι μονομαχίας ἄθλων, περὶ δὲ
τὸν ποταμὸν τὸν Πηνειὸν ἀπέθανεν ὑφ' Ἡρακλέους.
7 τῶν δὲ ἐν Τροιζῆνι λόγων, οὓς ἐς Θησέα λέγουσιν,
ἐστὶν ὡς Ἡρακλῆς ἐς Τροιζῆνα ἐλθὼν παρὰ Πιτθέα
καταθεῖτο ἐπὶ τῷ δείπνῳ τοῦ λέοντος τὸ δέρμα, ἐσέλ-
θοιεν δὲ παρ' αὐτὸν ἄλλοι τε Τροιζηνίων παῖδες καὶ
Θησεὺς ἕβδομον μάλιστα γεγονὼς ἔτος· τοὺς μὲν δὴ
λοιποὺς παῖδας, ὡς τὸ δέρμα εἶδον, φεύγοντάς φασιν
οἴχεσθαι, Θησέα δὲ ὑπεξελθόντα οὐκ ἄγαν σὺν φόβῳ
παρὰ τῶν διακόνων ἁρπάσαι πέλεκυν καὶ αὐτίκα ἐπιέναι
8 σπουδῇ, λέοντα εἶναι τὸ δέρμα ἡγούμενον. ὅδε μὲν
τῶν λόγων πρῶτος ἐς αὐτόν ἐστι Τροιζηνίοις· ὁ δὲ
ἐπὶ τούτῳ, κρηπῖδας Αἰγέα ὑπὸ πέτρᾳ καὶ ξίφος θεῖναι
γνωρίσματα εἶναι τῷ παιδὶ καὶ τὸν μὲν ἐς Ἀθήνας
ἀποπλεῖν, Θησέα δέ, ὡς ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐγεγό-
νει, τὴν πέτραν ἀνώσαντα οἴχεσθαι [καὶ] τὴν παρακα-
ταθήκην τὴν Αἰγέως φέροντα. τούτου δὲ εἰκὼν ἐν
ἀκροπόλει πεποίηται τοῦ λόγου, χαλκοῦ πάντα ὁμοίως
9 πλὴν τῆς πέτρας· ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἄλλο Θησέως ἔργον,
καὶ ὁ λόγος οὕτως ἐς αὐτὸ ἔχει. Κρησὶ τήν τε ἄλλην
γῆν καὶ τὴν ἐπὶ ποταμῷ Τεθρίνι ταῦρος ἐλυμαίνετο.
πάλαι δὲ ἄρα τὰ θηρία φοβερώτερα ἦν τοῖς ἀνθρώποις
ὡς ὅ τ' ἐν Νεμέᾳ λέων καὶ ὁ Παρνάσ⟨σ⟩ιος καὶ δρά-
κοντες τῆς Ἑλλάδος πολλαχοῦ καὶ ὗς περί τε Καλυδῶνα
καὶ Ἐρύμανθον καὶ τῆς Κορινθίας ἐν Κρομ[μ]υῶνι,
ὥστε καὶ ἐλέγετο τὰ μὲν ἀνιέναι τὴν γῆν, τὰ δὲ ὡς

---

7 κατάθοιτο, em Porson 16 γνωρίμα L 17 δέκα L 18 purg Clavier 22 οὗτος ἐπ' L 23 καὶ τὴν om L 25 suppl ς 27 em Siebelis

ἱερὰ εἴη θεῶν, τὰ δὲ καὶ ἐς τιμωρίαν ἀνθρώπων ἀφεῖσθαι. καὶ τοῦτον οἱ Κρῆτες τὸν ταῦρον ἐς τὴν γῆν πέμψαι σφίσι Ποσειδῶνά φασιν, ὅτι θαλάσσης ἄρχων Μίνως τῆς Ἑλληνικῆς οὐδενὸς Ποσειδῶνα ἦγεν ἄλλου θεοῦ μᾶλλον ἐν τιμῇ. κομισθῆναι μὲν δὴ τὸν 10
ταῦρον τοῦτόν φασιν ἐς Πελοπόννησον ἐκ Κρήτης καὶ Ἡρακλεῖ τῶν δώδεκα καλουμένων ἕνα καὶ τοῦτον γενέσθαι τὸν ἆθλον· ὡς δὲ ἐς τὸ πεδίον ἀφείθη τὸ Ἀργείων, φεύγει διὰ τοῦ Κορινθίου ἰσθμοῦ, φεύγει δὲ ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐς δῆμον τὸν Μαραθωνίων, καὶ ἄλλους τε ὁπόσοις ἐπέτυχε καὶ Μίνω παῖδα Ἀνδρόγεων ἀπέκτεινε. Μίνως δὲ ναυσὶν ἐπ' Ἀθήνας πλεύσας — οὐ γὰρ ἐπείθετο ἀναιτίους εἶναι σφᾶς τῆς Ἀνδρόγεω τελευτῆς — ἐς τοσοῦτον ἐκάκωσεν, ἐς ὃ συνεχωρήθη οἱ παρθένους ἐς Κρήτην ἑπτὰ καὶ παῖδας ἴσους ἄγειν τῷ λεγομένῳ Μίνω ταύρῳ τὸν ἐν Κνωσσῷ Λαβύρινθον οἰκῆσαι· τὸν δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι ταῦρον ὕστερον Θησεὺς ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐλάσαι καὶ θῦσαι λέγεται τῇ θεῷ, καὶ τὸ ἀνάθημά ἐστι τοῦ δήμου τοῦ Μαραθωνίων.

Κύλωνα δὲ οὐδὲν ἔχω σαφὲς εἰπεῖν ἐφ' ὅτῳ χαλ- **28**
κοῦν ἀνέθεσαν τυραννίδα ὅμως βουλεύσαντα· τεκμαίρομαι δὲ τῶνδε ἕνεκα, ὅτι εἶδος κάλλιστος καὶ τὰ ἐς δόξαν ἐγένετο οὐκ ἀφανὴς ἀνελόμενος διαύλου νίκην Ὀλυμπικὴν καί οἱ θυγατέρα ὑπῆρξε γῆμαι Θεαγένους, ὃς Μεγάρων ἐτυράννησε. χωρὶς δὲ ἢ ὅσα κατέλεξα 2
δύο μὲν Ἀθηναίοις εἰσὶ δεκάται πολεμήσασιν, ἄγαλμα Ἀθηνᾶς χαλκοῦν ἀπὸ Μήδων τῶν ἐς Μαραθῶνα ἀπο-

---

3 πέμπεται L   8 τῶν ἄθλων L   9 φεύγειν διὰ Ly^{1} 11 ὁπόσους, em Sylburg   12 ἐς, em P   16 μινωταύρῳ, dist Michaelis   25 οἱ om L   26 ἢ Bekker: γε

βάντων τέχνη Φειδίου — καί οἱ τὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ⟨μάχην⟩ Λαπιθῶν πρὸς Κενταύρους καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶν ἐπειργασμένα λέγουσι τορεῦσαι Μῦν, τῷ δὲ Μυΐ ταῦτά τε καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἔργων Παρράσιον καταγράψαι τὸν Εὐήνορος· ταύτης τῆς Ἀθηνᾶς ἡ τοῦ δόρατος αἰχμὴ καὶ ὁ λόφος τοῦ κράνους ἀπὸ Σουνίου προσπλέουσίν ἐστιν ἤδη σύνοπτα —, καὶ ἅρμα κεῖται χαλκοῦν ἀπὸ Βοιωτῶν δεκάτη καὶ Χαλκιδέων τῶν ἐν Εὐβοίᾳ. δύο δὲ ἄλλα ἐστὶν ἀναθήματα, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου καὶ τῶν ἔργων τῶν Φειδίου θέας μάλιστα ἄξιον Ἀθηνᾶς

3 *ἄγαλμα ἀπὸ τῶν ἀναθέντων καλουμένης Λημνίας. τῇ δὲ ἀκροπόλει, πλὴν ὅσον Κίμων ᾠκοδόμησεν αὐτῆς ὁ Μιλτιάδου, περιβαλεῖν τὸ λοιπὸν λέγεται τοῦ τείχους Πελασγοὺς οἰκήσαντάς ποτε ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν· φασὶ γὰρ Ἀγρόλαν καὶ Ὑπέρβιον ⟨τοὺς οἰκοδομήσαντας εἶναι⟩. πυνθανόμενος δὲ οἵτινες ἦσαν οὐδὲν ἄλλο ἐδυνάμην μαθεῖν ἢ Σικελοὺς τὸ ἐξ ἀρχῆς ὄντας ⟨ἐς⟩ Ἀκαρνανίαν μετοικῆσαι.*

4 *καταβᾶσι δὲ οὐκ ἐς τὴν κάτω πόλιν ἀλλ' ὅσον ὑπὸ τὰ προπύλαια πηγή τε ὕδατός ἐστι καὶ πλησίον Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐν σπηλαίῳ· Κρεούσῃ δὲ θυγατρὶ Ἐρεχθέως Ἀπόλλωνα ἐνταῦθα συγγενέσθαι νομίζουσι.* *** *ὡς πεμφθείη Φιλιππίδης ἐς Λακεδαίμονα ἄγγελος ἀποβεβηκότων Μήδων ἐς τὴν γῆν, ἐπανήκων δὲ Λακεδαιμονίους ὑπερβαλέσθαι φαίη τὴν ἔξοδον, εἶναι γὰρ δὴ νόμον αὐτοῖς μὴ πρότερον μαχουμένους ἐξιέναι πρὶν ἢ πλήρη τὸν κύκλον τῆς σελήνης γενέσθαι· τὸν δὲ Πᾶνα ὁ Φιλιππίδης ἔλεγε περὶ τὸ ὄρος ἐντυχόντα οἱ τὸ Παρ-*

---

2 suppl ς 15 suppl Kayser 17 suppl Kuhn 22 lac ind ς 23 *πεμφείη* L 25 *δή* om y

θένιον φάναι τε ὡς εὔνους Ἀθηναίοις εἴη καὶ ὅτι ἐς
Μαραθῶνα ἥξει συμμαχήσων. οὗτος μὲν οὖν ὁ θεὸς
ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἀγγελίᾳ τετίμηται· [καθὸ καὶ ὁ Ἄρειος 5
πάγος.] ἔστι δὲ Ἄρειος πάγος καλούμενος, ὅτι πρῶτος
Ἄρης ἐνταῦθα ἐκρίθη, καί μοι καὶ ταῦτα δεδήλωκεν
ὁ λόγος ὡς Ἁλιρρόθιον ἀνέλοι καὶ ἐφ' ὅτῳ κτείνειε.
κριθῆναι δὲ καὶ ὕστερον Ὀρέστην λέγουσιν ἐπὶ τῷ φόνῳ
τῆς μητρός· καὶ βωμός ἐστιν Ἀθηνᾶς Ἀρείας, ὃν ἀνέ-
θηκεν ἀποφυγὼν τὴν δίκην. τοὺς δὲ ἀργοὺς λίθους,
ἐφ' ὧν ἑστᾶσιν ὅσοι δίκας ὑπέχουσι καὶ οἱ διώκοντες,
τὸν μὲν Ὕβρεως τὸν δὲ Ἀναιδείας αὐτῶν ὀνομάζουσι.

πλησίον δὲ ἱερὸν θεῶν ἐστιν ἃς καλοῦσιν Ἀθηναῖοι 6
Σεμνάς, Ἡσίοδος δὲ Ἐρινῦς ἐν Θεογονίᾳ. πρῶτος δέ
σφισιν Αἰσχύλος δράκοντας ἐποίησεν ὁμοῦ ταῖς ἐν τῇ
κεφαλῇ θριξὶν εἶναι· τοῖς δὲ ἀγάλμασιν οὔτε τούτοις
ἔπεστιν οὐδὲν φοβερὸν οὔτε ὅσα ἄλλα κεῖται θεῶν τῶν
ὑπογαίων. κεῖται δὲ καὶ Πλούτων καὶ Ἑρμῆς καὶ Γῆς
ἄγαλμα· ἐνταῦθα θύουσι μὲν ὅσοις ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὴν
αἰτίαν ἐξεγένετο ἀπολύσασθαι, θύουσι δὲ καὶ ἄλλως
ξένοι τε ὁμοίως καὶ ἀστοί. ἔστι δὲ καὶ ἐντὸς τοῦ πε- 7
ριβόλου μνῆμα Οἰδίποδος, πολυπραγμονῶν δὲ εὕρισκον
τὰ ὀστᾶ ἐκ Θηβῶν κομισθέντα· τὰ γὰρ ἐς τὸν θάνατον
Σοφοκλεῖ πεποιημένα τὸν Οἰδίποδος Ὅμηρος οὐκ εἴα
μοι δόξαι πιστά, ὃς ἔφη Μηκιστέα τελευτήσαντος Οἰδί-
ποδος ἐπιτάφιον ἐλθόντα ἐς Θήβας ἀγωνίσασθαι.

ἔστι δὲ Ἀθηναίοις καὶ ἄλλα δικαστήρια οὐκ ἐς 8
τοσοῦτο δόξης ἥκοντα. τὸ μὲν οὖν καλούμενον παρά-

3 purg Ly[2] 5 *cap 21, 4* 7 κριθῆναι — μητρὸς καὶ βω om L 9 ἀργυροῦς, em Goldhagen 13 *Hes Th 185, 472* 14 *Choeph 1049* 17 δὲ πλούτων L 19 τε καί, em Clavier 20 δὲ ἐντὸς L[1]P[1] 24 ὡς L *Ψ 679* 27 τὸν y τὰ — καλούμενα?

βυστον καὶ τρίγωνον, τὸ μὲν ἐν ἀφανεῖ τῆς πόλεως ὂν καὶ ἐπ᾽ ἐλαχίστοις συνιόντων ἐς αὐτό, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἔχει τὰ ὀνόματα· βατραχιοῦν δὲ καὶ φοινικιοῦν ἀπὸ χρωμάτων [τὸ δὲ] καὶ ἐς τόδε διαμεμένηκεν ὀνομάζεσθαι. τὸ δὲ μέγιστον καὶ ἐς ὃ πλεῖστοι συνίασιν, ἡλιαίαν καλοῦσιν. ὁπόσα δὲ ἐπὶ τοῖς φονεῦσιν, ἔστιν ἄλλα· καὶ ἐπὶ Παλλαδίῳ καλοῦσι καὶ τοῖς ἀποκτείνασιν ἀκουσίως κρίσις καθέστηκε. καὶ ὅτι μὲν Δημοφῶν πρῶτος ἐνταῦθα ὑπέσχε δίκας, ἀμφισβητοῦσιν
9 *οὐδένες· ἐφ᾽ ὅτῳ δέ, διάφορα ἐς τοῦτο εἴρηται. Διομήδην φασὶν ἁλούσης Ἰλίου ταῖς ναυσὶν ὀπίσω κομίζεσθαι, καὶ ἤδη τε νύκτα ἐπέχειν ὡς κατὰ Φάληρον πλέοντες γίνονται καὶ τοὺς Ἀργείους ὡς ἐς πολεμίαν ἀποβῆναι τὴν γῆν, ἄλλην που δόξαντας ἐν τῇ νυκτὶ καὶ οὐ τὴν Ἀττικὴν εἶναι. ἐνταῦθα Δημοφῶντα λέγουσιν ἐκβοηθήσαντα, οὐκ ἐπιστάμενον οὐδὲ τοῦτον τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ὡς εἰσὶν Ἀργεῖοι, καὶ ἄνδρας αὐτῶν ἀποκτεῖναι καὶ τὸ Παλλάδιον ἁρπάσαντα οἴχεσθαι, Ἀθηναῖόν τε ἄνδρα οὐ προϊδόμενον ὑπὸ τοῦ ἵππου τοῦ Δημοφῶντος ἀνατραπῆναι καὶ συμπατηθέντα ἀποθανεῖν· ἐπὶ τούτῳ Δημοφῶντα ὑποσχεῖν δίκας οἱ μὲν τοῦ συμπατηθέντος τοῖς προσήκουσιν, οἱ δὲ Ἀργείων*
10 *φασὶ τῷ κοινῷ. ἐπὶ Δελφινίῳ δὲ κρίσις καθέστηκεν ἐργάσασθαι φόνον σὺν τῷ δικαίῳ φαμένοις, ὁποῖόν τι καὶ Θησεὺς παρεχόμενος ἀπέφυγεν, ὅτε Πάλλαντα ἐπαναστάντα καὶ τοὺς παῖδας ἔκτεινε· πρότερον δὲ πρὶν ἢ Θησεὺς ἀφείθη, καθειστήκει πᾶσι φεύγειν κτείναντα ἢ κατὰ ταὐτὰ θνήσκειν μένοντα. τὸ δὲ ἐν πρυτανείῳ*

---

4 purg Clavier 7 *καλοῦσιν οἷς?* 8 *ἀκουσίως* Goldhagen: *ὡς* 10 *διαφορὰ* **P**[1] 12 *ἤδη νύκτα τε?* 14 *ἄλλην σποδάξαντας* **L** 24 *φόνῳ* **P**[1] 25 *παρερχόμενος*, em ς 28 *ταῦτα*, em ς

καλούμενον, ἔνθα τῷ σιδήρῳ καὶ πᾶσιν ὁμοίως τοῖς ἀψύχοις δικάζουσιν, ἐπὶ τῷδε ἄρξασθαι νομίζω. Ἀθηναίων βασιλεύοντος Ἐρεχθέως, τότε πρῶτον βοῦν ἔκτεινεν ὁ βουφόνος ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Πολιέως Διός· καὶ ὁ μὲν ἀπολιπὼν ταύτῃ τὸν πέλεκυν ἀπῆλθεν ἐκ τῆς χώρας φεύγων, ὁ δὲ πέλεκυς παραυτίκα ἀφείθη κριθεὶς καὶ ἐς τόδε ἀνὰ πᾶν ἔτος κρίνεται. λέγεται 11
μὲν δὴ καὶ ἄλλα τῶν ἀψύχων αὐτόματα ἐπιθεῖναι σὺν τῷ δικαίῳ τιμωρίαν ἀνθρώποις· ἔργον δὲ κάλλιστον καὶ δόξῃ φανερώτατον ὁ Καμβύσου παρέσχετο ἀκινάκης. ἔστι δὲ τοῦ Πειραιῶς πρὸς θαλάσσῃ Φρεαττύς· ἐνταῦθα οἱ πεφευγότες, ἢν ἀπελθόντας ἕτερον ἐπιλάβῃ σφᾶς ἔγκλημα, πρὸς ἀκροωμένους ἐκ τῆς γῆς ἀπὸ νεὼς ἀπολογοῦνται· Τεῦκρον πρῶτον λόγος ἔχει Τελαμῶνι οὕτως ἀπολογήσασθαι μηδὲν ἐς τὸν Αἴαντος θάνατον εἰργάσθαι. τάδε μὲν οὖν εἰρήσθω μοι τῶνδε ἕνεκα, γνῶναι ὁπόσοις μέτεστι σπουδῆς ⟨τὰ⟩ ἐς τὰ δικαστήρια· τοῦ **29**
δὲ Ἀρείου πάγου πλησίον δείκνυται ναῦς ποιηθεῖσα ἐς τὴν τῶν Παναθηναίων πομπήν. καὶ ταύτην μὲν ἤδη πού τις ὑπερεβάλετο· τὸ δὲ ἐν Δήλῳ πλοῖον οὐδένα πω νικήσαντα οἶδα, καθῆκον ἐς ἐννέα ἐρέτας ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων.

Ἀθηναίοις δὲ καὶ ἔξω πόλεως ἐν τοῖς δήμοις καὶ 2
κατὰ τὰς ὁδοὺς θεῶν ἐστιν ἱερὰ καὶ ἡρώων καὶ ἀνδρῶν τάφοι· ἐγγυτάτω δὲ Ἀκαδημία, χωρίον ποτὲ ἀνδρὸς ἰδιώτου, γυμνάσιον δὲ ἐπ' ἐμοῦ. κατιοῦσι δ' ἐς αὐτὴν περίβολός ἐστιν Ἀρτέμιδος καὶ ξόανα Ἀρίστης καὶ Καλλίστης· ὡς μὲν ἐγὼ δοκῶ καὶ ὁμολογεῖ τὰ ἔπη τὰ

---

2 ἐπὶ δὲ L 6 ἀφείθη ἐς θάλασσαν Hitzig 16 οὖν et γνῶναι om L 17 ὁπόσης y ὁπόσοις γνῶναι? τὰ ἐς Kuhn 19 τῶν om L

Πάμφω, τῆς Ἀρτέμιδός εἰσιν ἐπικλήσεις αὗται, λεγό-
μενον δὲ καὶ ἄλλον ἐς αὐτὰς λόγον εἰδὼς ὑπερβήσομαι.
καὶ ναὸς οὐ μέγας ἐστίν, ἐς ὃν τοῦ Διονύσου τοῦ
Ἐλευθερέως τὸ ἄγαλμα ἀνὰ πᾶν ἔτος κομίζουσιν ἐν
3 *τεταγμέναις ἡμέραις. ἱερὰ μέν σφισι ταύτῃ τοσαῦτά*
ἐστι, τάφοι δὲ Θρασυβούλου μὲν πρῶτον τοῦ Λύκου,
ἀνδρὸς τῶν τε ὕστερον καὶ ὅσοι πρὸ αὐτοῦ γεγόνασιν
Ἀθηναίοις λόγιμοι τὰ πάντα ἀρίστου — παρέντι δέ
μοι τὰ πλείω τοσάδε ἐς πίστιν ἀρκέσει τοῦ λόγου·
τυραννίδα γὰρ ἔπαυσε τῶν τριάκοντα καλουμένων σὺν
ἀνδράσιν ἑξήκοντα τὸ κατ᾽ ἀρχὰς ὁρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν,
καὶ Ἀθηναίους στασιάζοντας διαλλαγῆναι καὶ συνθεμέ-
νους ἔπεισε μεῖναι —, πρῶτος μέν ἐστιν οὗτος τάφος,
ἐπὶ δὲ αὐτῷ Περικλέους τε καὶ Χαβρίου καὶ Φορμίω-
4 *νος. ἔστι δὲ καὶ πᾶσι μνῆμα Ἀθηναίοις ὁπόσοις ἀπο-*
θανεῖν συνέπεσεν ἔν τε ναυμαχίαις καὶ ἐν μάχαις
πεζαῖς πλὴν ὅσοι Μαραθῶνι αὐτῶν ἠγωνίσαντο· τού-
τοις γὰρ κατὰ χώραν εἰσὶν οἱ τάφοι δι᾽ ἀνδραγαθίαν,
οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ τὴν ὁδὸν κεῖνται τὴν ἐς Ἀκαδημίαν,
καὶ σφῶν ἑστᾶσιν ἐπὶ τοῖς τάφοις στῆλαι τὰ ὀνόματα
καὶ τὸν δῆμον ἑκάστου λέγουσαι. πρῶτοι δὲ ἐτάφησαν
οὓς ἐν Θρᾴκῃ ποτὲ ἐπικρατοῦντας μέχρι Δραβησκοῦ
τῆς χώρας Ἠδωνοὶ φονεύουσιν ἀνέλπιστοι ἐπιθέμενοι·
5 *λέγεται δὲ καὶ ὡς κεραυνοὶ πέσοιεν ἐς αὐτούς. στρα-*
τηγοὶ δὲ ἄλλοι τε ἦσαν καὶ Λέαγρος, ᾧ μάλιστα ἐπε-
τέτραπτο ἡ δύναμις, καὶ Δεκελεὺς Σωφάνης, ὃς τὸν
Ἀργεῖόν ποτε πένταθλον Νεμείων ἀνῃρημένον νίκην
ἀπέκτεινεν Εὐρυβάτην βοηθοῦντα Αἰγινήταις. στρα-

---

1 *Πάμφω* Hecker: *σαπφοῦς* 8 *γόνιμοι* y[1] 9 *ἀρέσει* L 14 *αὐτοῦ*, em Porson 15 *μνήματα* CFHermann 22 *βραβίσκου*, em Palmerius 24 *ἐπ᾽* y 26 *σωφονής*, em Sylburg

τὸν δὲ ἔξω τῆς Ἑλλάδος Ἀθηναῖοι τρίτον τοῦτον ἔστειλαν· Πριάμῳ μὲν γὰρ καὶ Τρωσὶ πάντες Ἕλληνες ἀπὸ κοινοῦ λόγου κατέστησαν ἐς πόλεμον, Ἀθηναῖοι δὲ ἰδίᾳ μετ' Ἰολάου τε ἐς Σαρδὼ καὶ δευτέραν ἐς τὴν νῦν Ἰωνίαν ἐστράτευσαν καὶ τρίτον δὴ τότε ἐς τὴν Θρᾴκην. 6 ἔστι δὲ ἔμπροσθεν τοῦ μνήματος στήλη μαχομένους ἔχουσα ἱππεῖς· Μελάνωπός σφισίν ἐστι καὶ Μακάρτατος ὀνόματα, οὓς κατέλαβεν ἀποθανεῖν ἐναντία Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν τεταγμένους, ἔνθα τῆς Ἐλεωνίας εἰσὶ χώρας πρὸς Ταναγραίους ὅροι. καὶ Θεσσαλῶν τάφος ἐστὶν ἱππέων κατὰ παλαιὰν φιλίαν ἐλθόντων, ὅτε σὺν Ἀρχιδάμῳ Πελοποννήσιοι πρῶτον ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικὴν στρατιᾷ, καὶ πλησίον τοξόταις Κρησίν· αὖθις δέ ἐστιν Ἀθηναίων μνήματα Κλεισθένους, ᾧ τὰ ἐς τὰς φυλὰς αἳ νῦν καθεστᾶσιν εὑρέθη, καὶ ἱππεῦσιν ἀποθανοῦσιν ἡνίκα συνεπελάβοντο οἱ Θεσσαλοὶ τοῦ κινδύνου. 7 ἐνταῦθα καὶ Κλεωναῖοι κεῖνται, μετὰ Ἀργείων ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐλθόντες· ἐφ' ὅτῳ δέ, γράψω τοῦ λόγου μοι κατελθόντος ἐς τοὺς Ἀργείους. καὶ Ἀθηναίων δ' ἔστι τάφος, οἳ πρὶν ἢ στρατεῦσαι τὸν Μῆδον ἐπολέμησαν πρὸς Αἰγινήτας. ἦν δὲ ἄρα καὶ δήμου δίκαιον βούλευμα, εἰ δὴ καὶ Ἀθηναῖοι μετέδοσαν δούλοις δημοσίᾳ ταφῆναι καὶ τὰ ὀνόματα ἐγγραφῆναι στήλῃ· δηλοῖ δὲ ἀγαθοὺς σφᾶς ἐν τῷ πολέμῳ γενέσθαι περὶ τοὺς δεσπότας. ἔστι δὲ καὶ ἀνδρῶν ὀνόματα ἄλλων, διάφορα δέ σφισι τὰ χωρία τῶν ἀγώνων· καὶ γὰρ τῶν ἐπ' Ὄλυνθον ἐλθόντων οἱ δοκιμώτατοι καὶ Μελήσανδρος ἐς τὴν ἄνω Καρίαν ναυσὶν ἀναπλεύσας διὰ τοῦ

---

4 δεύτερον ς 10 ἐλευσινίας, em Boeckh 19 *cf* § 9
25 μνήματα Schubart

8 *Μαιάνδρου, ἐτάφησαν δὲ καὶ οἱ τελευτήσαντες πολε-
μοῦντος Κασσάνδρου καὶ οἱ συμμαχήσαντές ποτε Ἀρ-
γείων. πραχθῆναι δὲ οὕτω σφίσι τὴν πρὸς Ἀργείους
λέγουσι συμμαχίαν· Λακεδαιμονίοις τὴν πόλιν τοῦ
θεοῦ σείσαντος οἱ εἵλωτες ἐς Ἰθώμην ἀπέστησαν, ἀφε-
στηκότων δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι βοηθοὺς καὶ ἄλλους
καὶ παρὰ Ἀθηναίων μετεπέμποντο· οἱ δέ σφισιν ἐπι-
λέκτους ἄνδρας ἀποστέλλουσι καὶ στρατηγὸν Κίμωνα
τὸν Μιλτιάδου. τούτους ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμό-*
9 *νιοι πρὸς ὑποψίαν· Ἀθηναίοις δὲ οὐκ ἀνεκτὰ ἐφαίνετο
περιυβρίσθαι, καὶ ὡς ἐκομίζοντο ὀπίσω συμμαχίαν
ἐποιήσαντο Ἀργείοις Λακεδαιμονίων ἐχθροῖς τὸν ἅπαν-
τα οὖσι χρόνον. ὕστερον δὲ μελλούσης Ἀθηναίων ἐν
Τανάγρᾳ γίνεσθαι πρὸς Βοιωτοὺς καὶ Λακεδαιμονίους
μάχης, ἀφίκοντο Ἀθηναίοις Ἀργεῖοι βοηθοῦντες· καὶ
παραυτίκα μὲν ἔχοντας πλέον τοὺς Ἀργείους νὺξ ἐπελ-
θοῦσα ἀφείλετο τὸ σαφὲς τῆς νίκης, ἐς δὲ τὴν ὑστε-
ραίαν ὑπῆρξε κρατῆσαι Λακεδαιμονίοις Θεσσαλῶν προ-*
10 *δόντων Ἀθηναίους. καταλέξαι δέ μοι καὶ τούσδε ἐπῆλ-
θεν, Ἀπολλόδωρον ξένων ἡγεμόνα, ὃς Ἀθηναῖος μὲν
ἦν, ἐκπεμφθεὶς δὲ ὑπὸ Ἀρσίτου σατράπου τῆς ἐφ'
Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας διεφύλαξε Περινθίοις τὴν πόλιν
ἐσβεβληκότος ἐς τὴν Περινθίαν Φιλίππου στρατῷ·
οὗτός τε οὖν ἐνταῦθα τέθαπται καὶ Εὔβουλος ὁ Σπιν-
θάρου καὶ ἄνδρες οἷς ἀγαθοῖς οὖσιν οὐκ ἐπηκολούθησε
τύχη χρηστή, τοῖς μὲν ἐπιθεμένοις τυραννοῦντι Λαχάρει,
οἱ δὲ τοῦ Πειραιῶς κατάληψιν ἐβούλευσαν Μακεδόνων
φρουρούντων, πρὶν δὲ εἰργάσθαι τὸ ἔργον ὑπὸ τῶν*

---

2 *τότε*, em Clavier 3 *προαχθῆναι*, em Loescher 5 *ἐπ'* L
21 *ἀρίστου*, em Kuhn 23 *ἐσβεβηκότος* y 26 *μὲν οὖν* y

συνειδότων μηνυθέντες ἀπώλοντο. κεῖνται δὲ καὶ οἱ 11
περὶ Κόρινθον πεσόντες· ἐδήλωσε δὲ οὐχ ἥκιστα ὁ θεὸς ἐνταῦθα καὶ αὖθις ἐν Λεύκτροις τοὺς ὑπὸ Ἑλλήνων καλουμένους ἀνδρείους τὸ μηδὲν ἄνευ Τύχης εἶναι, εἰ δὴ Λακεδαιμόνιοι, Κορινθίων τότε καὶ Ἀθηναίων, ἔτι δὲ καὶ Ἀργείων καὶ Βοιωτῶν κρατήσαντες, ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν μόνων ἐν Λεύκτροις ἐς τοσοῦτον ἐκακώθησαν. μετὰ δὲ τοὺς ἀποθανόντας ἐν Κορίνθῳ στήλην ἐπὶ τοῖσδε ἑστάναι τὴν αὐτὴν σημαίνει τὰ ἐλεγεῖα, τοῖς μὲν ἐν Εὐβοίᾳ καὶ Χίῳ τελευτήσασι, τοὺς δε ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις τῆς Ἀσιανῆς ἠπείρου διαφθαρῆναι δηλοῖ, τοὺς δὲ ἐν Σικελίᾳ. γεγραμμένοι δέ εἰσιν οἵ τε στρατηγοὶ 12
πλὴν Νικίου, καὶ τῶν στρατιωτῶν ὁμοῦ τοῖς ἀστοῖς Πλαταιεῖς· Νικίας δὲ ἐπὶ τῷδε παρείθη, γράφω δὲ οὐδὲν διάφορα ἢ Φίλιστος, ὃς ἔφη Δημοσθένην μὲν σπονδὰς ποιήσασθαι τοῖς ἄλλοις πλὴν αὐτοῦ καὶ ὡς ἡλίσκετο αὐτὸν ἐπιχειρεῖν ἀποκτεῖναι, Νικίᾳ δὲ τὴν παράδοσιν ἐθελοντῇ γενέσθαι· τούτων ἕνεκα οὐκ ἐνεγράφη Νικίας τῇ στήλῃ, καταγνωσθεὶς αἰχμάλωτος ἐθελοντὴς εἶναι καὶ οὐκ ἀνὴρ πολέμῳ πρέπων. εἰσὶ δὲ 13
ἐπ' ἄλλῃ στήλῃ καὶ οἱ μαχεσάμενοι περὶ Θρᾴκην καὶ ἐν Μεγάροις καὶ ἡνίκα Ἀρκάδας τοὺς ἐν Μαντινείᾳ καὶ Ἠλείους ἔπεισεν Ἀλκιβιάδης Λακεδαιμονίων ἀποστῆναι καὶ οἱ πρὶν ἐς Σικελίαν ἀφικέσθαι Δημοσθένην Συρακουσίων κρατήσαντες. ἐτάφησαν δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἑλλήσποντον ναυμαχήσαντες καὶ ὅσοι Μακεδόνων ἐναντία ἠγωνίσαντο ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ οἱ μετὰ Κλέωνος ἐς Ἀμφίπολιν στρατεύσαντες, οἵ τε ἐν Δηλίῳ τῷ Τανα-

15 *FHG I 189* 21 περὶ τὴν Θράκην y 27 ἐναντία om L

γραίων τελευτήσαντες καὶ ὅσους ἐς Θεσσαλίαν Λεω-
σθένης ἤγαγε καὶ οἱ πλεύσαντες ἐς Κύπρον ὁμοῦ Κί-
μωνι, τῶν τε σὺν Ὀλυμπιοδώρῳ τὴν φρουρὰν ἐκβα-
14 λόντων τριῶν καὶ δέκα ἄνδρες οὐ πλείους. φασὶ δὲ
Ἀθηναῖοι καὶ Ῥωμαίοις ὅμορόν τινα πολεμοῦσι πόλε-
μον στρατιὰν οὐ πολλὴν πέμψαι, καὶ ὕστερον ναυμαχίας
Ῥωμαίων πρὸς Καρχηδονίους γινομένης τριήρεις πέντε
Ἀττικαὶ παρεγένοντο· ἔστιν οὖν καὶ τούτοις ἐνταῦθα
τοῖς ἀνδράσιν ὁ τάφος. Τολμίδου δὲ καὶ τῶν σὺν
αὐτῷ δεδήλωται μὲν ἤδη μοι τὰ ἔργα καὶ ὃν τρόπον
ἐτελεύτησαν· ἴστω δὲ ὅτῳ φίλον κειμένους σφᾶς κατὰ
τὴν ὁδὸν ταύτην. κεῖνται δὲ καὶ οἱ σὺν Κίμωνι τὸ
μέγα ἔργον [ἐπὶ τῇ] πεζῇ καὶ ναυσὶν αὐθημερὸν κρα-
15 τήσαντες· τέθαπται δὲ καὶ Κόνων καὶ Τιμόθεος, δεύ-
τεροι μετὰ Μιλτιάδην καὶ Κίμωνα οὗτοι πατὴρ καὶ
παῖς ἔργα ἀποδειξάμενοι λαμπρά. κεῖται δὲ καὶ Ζήνων
ἐνταῦθα ὁ Μνασέου καὶ Χρύσιππος ὁ Σολεύς, Νικίας
τε ὁ Νικομήδου⟨ς⟩ ζῷα ἄριστος γράψαι τῶν ἐφ' αὐτοῦ,
καὶ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων οἱ τὸν Πεισιστράτου
παῖδα Ἵππαρχον ἀποκτείναντες, ῥήτορές τε Ἐφιάλτης,
ὃς τὰ νόμιμα τὰ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ μάλιστα ἐλυμήνατο,
16 καὶ Λυκοῦργος ὁ Λυκόφρονος. Λυκούργῳ δὲ ἐπορίσθη
μὲν τάλαντα ἐς τὸ δημόσιον πεντακοσίοις πλείονα καὶ
ἑξακισχιλίοις ἢ ὅσα Περικλῆς ὁ Ξανθίππου συνήγαγε,
κατεσκεύασε δὲ πομπεῖα τῇ θεῷ καὶ Νίκας χρυσᾶς καὶ
παρθένοις κόσμον ἑκατόν, ἐς δὲ πόλεμον ὅπλα καὶ
βέλη καὶ τετρακοσίας ναυμαχοῦσιν εἶναι τριήρεις· οἰκο-

1 *Λεωσθένης* om L   10 *cap 27, 5*   13 purg Schubart-Walz   *πεζικῇ ναυσὶν*, em Musurus   17 *μνασίου* (Py² *μνασείου*), em Vb   18 suppl Musurus; *νικοδήμου* P¹L, at cf III 19, 4 et IV 31, 12   *ἄριστα* L

δομήματα δὲ ἐπετέλεσε μὲν τὸ θέατρον ἑτέρων ὑπαρξαμένων, τὰ δὲ ἐπὶ τῆς αὐτοῦ πολιτείας ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν Πειραιεῖ νεώς εἰσιν οἶκοι καὶ τὸ πρὸς τῷ Λυκείῳ καλουμένῳ γυμνάσιον. ὅσα μὲν οὖν ἀργύρου πεποιημένα ἦν καὶ χρυσοῦ, Λαχάρης καὶ ταῦτα ἐσύλησε τυραννήσας· τὰ δὲ οἰκοδομήματα καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἦν.

πρὸ δὲ τῆς ἐσόδου τῆς ἐς Ἀκαδημίαν ἐστὶ βωμὸς 30
Ἔρωτος ἔχων ἐπίγραμμα ὡς Χάρμος Ἀθηναίων πρῶτος Ἔρωτι ἀναθείη. τὸν δὲ ἐν πόλει βωμὸν καλούμενον Ἀντέρωτος ἀνάθημα εἶναι λέγουσι μετοίκων, ὅτι Μέλης Ἀθηναῖος μέτοικον ἄνδρα Τιμαγόραν ἐρασθέντα ἀτιμάζων ἀφεῖναι κατὰ τῆς πέτρας αὑτὸν ἐκέλευσεν ἐς τὸ ὑψηλότατον αὐτῆς ἀνελθόντα· Τιμαγόρας δὲ ἄρα καὶ ψυχῆς εἶχεν ἀφειδῶς καὶ πάντα ὁμοίως κελεύοντι ἤθελε χαρίζεσθαι τῷ μειρακίῳ καὶ δὴ καὶ φέρων ἑαυτὸν ἀφῆκε· Μέλητα δέ, ὡς ἀποθανόντα εἶδε Τιμαγόραν, ἐς τοσοῦτο μετανοίας ἐλθεῖν ὡς πεσεῖν τε ἀπὸ τῆς πέτρας τῆς αὐτῆς καὶ οὕτως ἀφεὶς αὑτὸν ἐτελεύτησε. καὶ τὸ ἐντεῦθεν δαίμονα Ἀντέρωτα τὸν ἀλάστορα τὸν Τιμαγόρου κατέστη τοῖς μετοίκοις νομίζειν. ἐν Ἀκα- 2
δημίᾳ δέ ἐστι Προμηθέως βωμός, καὶ θέουσιν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν ἔχοντες καιομένας λαμπάδας· τὸ δὲ ἀγώνισμα ὁμοῦ τῷ δρόμῳ φυλάξαι τὴν δᾷδα ἔτι καιομένην ἐστίν, ἀποσβεσθείσης δὲ οὐδὲν ἔτι τῆς νίκης τῷ πρώτῳ, δευτέρῳ δὲ ἀντ' αὐτοῦ μέτεστιν· εἰ δὲ μηδὲ τούτῳ καίοιτο, ὁ τρίτος ἐστὶν ὁ κρατῶν· εἰ δὲ καὶ πᾶσιν ἀποσβεσθείη, οὐδείς ἐστιν ὅτῳ καταλείπεται ἡ νίκη. ἔστι δὲ Μουσῶν τε βωμὸς καὶ ἕτερος Ἑρμοῦ καὶ ἔνδον Ἀθηνᾶς, τὸν δὲ Ἡρακλέους ἐποίησαν· καὶ

3 λυκίω, em Bekker 29 τὸ δὲ L

φυτόν ἐστιν ἐλαίας, δεύτερον τοῦτο λεγόμενον φανῆναι.

3 *Ἀκαδημίας δὲ οὐ πόρρω Πλάτωνος μνῆμά ἐστιν, ᾧ προεσήμαινεν ὁ θεὸς ἄριστον τὰ ἐς φιλοσοφίαν ἔσεσθαι· προεσήμαινε δὲ οὕτω. Σωκράτης τῇ προτέρᾳ νυκτὶ ἢ Πλάτων ἔμελλεν ἔσεσθαί οἱ μαθητὴς ἐσπτῆναί οἱ κύκνον ἐς τὸν κόλπον εἶδεν ὄνειρον· ἔστι δὲ κύκνῳ τῷ ὄρνιθι μουσικῆς δόξα, ὅτι Λιγύων τῶν Ἠριδανοῦ πέραν ὑπὲρ γῆς τῆς Κελτικῆς Κύκνον ἄνδρα μουσικὸν γενέσθαι βασιλέα φασί, τελευτήσαντα δὲ Ἀπόλλωνος γνώμῃ μεταβαλεῖν λέγουσιν αὐτὸν ἐς τὸν ὄρνιθα. ἐγὼ δὲ βασιλεῦσαι μὲν πείθομαι Λίγυσιν ἄνδρα μουσικόν,*
4 *γενέσθαι δέ μοι ἄπιστον ὄρνιθα ἀπ' ἀνδρός. κατὰ τοῦτο τῆς χώρας φαίνεται πύργος Τίμωνος, ὃς μόνος εἶδε μηδένα τρόπον εὐδαίμονα εἶναι γενέσθαι πλὴν τοὺς ἄλλους φεύγοντα ἀνθρώπους. δείκνυται δὲ καὶ χῶρος καλούμενος κολωνὸς ἵππιος, ἔνθα τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλθεῖν λέγουσιν Οἰδίποδα — διάφορα μὲν καὶ ταῦτα τῇ Ὁμήρου ποιήσει, λέγουσι δ' οὖν —, καὶ βωμὸς Ποσειδῶνος Ἱππίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἱππίας, ἡρῷον δὲ Πειρίθου καὶ Θησέως Οἰδίποδός τε καὶ Ἀδράστου. τὸ δὲ ἄλσος τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τὸν ναὸν ἐνέπρησεν Ἀντίγονος ἐσβαλών, καὶ ἄλλοτε στρατιᾷ κακώσας Ἀθηναίοις τὴν γῆν.*

31 *δῆμοι δὲ οἱ μικροὶ τῆς Ἀττικῆς, ὡς ἔτυχεν ἕκαστος οἰκισθείς, τάδε ἐς μνήμην παρείχοντο· Ἁλιμουσίοις ⟨μὲν⟩ Θεσμοφόρου Δήμητρος καὶ Κόρης ἐστὶν ἱερόν,*

---

4 *ἔσεσθαι* om L   5 *δὲ καὶ οὕτω* L   *προτεραίᾳ* y
9 *ὑπὲρ — Κελτικῆς* spuria?   18 *ἐλθεῖν* om P   19 Ψ 680
20 *βωμόν*, em Siebelis   23 *ἄλλος τε* L   26 *τάδε* Amasaeus: *ἃ δὲ*   27 suppl V

ἐν Ζωστῆρι ⟨δὲ⟩ ἐπὶ θαλάσσης καὶ βωμὸς Ἀθηνᾶς καὶ
Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς. τεκεῖν μὲν οὖν
Λητὼ τοὺς παῖδας ἐνταῦθα οὔ φασι, λύσασθαι δὲ τὸν
ζωστῆρα ὡς τεξομένην, καὶ τῷ χωρίῳ διὰ τοῦτο γενέ-
σθαι τὸ ὄνομα. Προσπαλτίοις δέ ἐστι καὶ τούτοις
Κόρης καὶ Δήμητρος ἱερόν, Ἀναγυρασίοις δὲ Μητρὸς
θεῶν ἱερόν· Κεφαλῆσι δὲ οἱ Διόσκουροι νομίζονται
μάλιστα, Μεγάλους γὰρ σφᾶς οἱ ταύτῃ θεοὺς ὀνομά-
ζουσιν. ἐν δὲ Πρασιεῦσιν Ἀπόλλωνός ἐστι ναός· ἐν- 2
ταῦθα τὰς Ὑπερβορέων ἀπαρχὰς ἰέναι λέγεται, παρα-
διδόναι δὲ αὐτὰς Ὑπερβορέους μὲν Ἀριμασποῖς, Ἀρι-
μασποὺς δ' Ἰσσηδόσι, παρὰ δὲ τούτων Σκύθας ἐς
Σινώπην κομίζειν, ἐντεῦθεν δὲ φέρεσθαι διὰ Ἑλλήνων
ἐς Πρασιάς, Ἀθηναίους δὲ εἶναι τοὺς ἐς Δῆλον ἄγον-
τας· τὰς δὲ ἀπαρχὰς κεκρύφθαι μὲν ἐν καλάμῃ πυρῶν,
γινώσκεσθαι δὲ ὑπ' οὐδένων. ἔστι δὲ μνῆμα ἐπὶ Πρα-
σιαῖς Ἐρυσίχθονος, ὡς ἐκομίζετο ὀπίσω μετὰ τὴν θεω-
ρίαν ἐκ Δήλου, γενομένης οἱ κατὰ τὸν πλοῦν τῆς
τελευτῆς. Κραναὸν δὲ τὸν βασιλεύσαντα Ἀθηναίων 3
ὅτι μὲν ἐξέβαλεν Ἀμφικτύων κηδεστὴν ὄντα, ἔτι πρό-
τερον εἴρηταί μοι· φυγόντα δὲ αὐτὸν σὺν τοῖς στασιώ-
ταις ἐς τὸν δῆμον τὸν Λαμπτρέα ἀποθανεῖν τε αὐτοῦ
καὶ ταφῆναί φασι, καὶ ἔστι καὶ ἐς ἐμὲ [καὶ] ἐν τοῖς
Λαμπτρεῦσι Κραναοῦ μνῆμα. Ἴωνος δὲ τοῦ Ξούθου
— καὶ γὰρ οὗτος ᾤκησε παρὰ Ἀθηναίοις καὶ Ἀθηναίων
ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Ἐλευσινίους ἐπολεμάρχησε
— τάφος ἐν Ποταμοῖς ἐστι τῆς χώρας. ταῦτα μὲν 4
δὴ οὕτω λέγεται, Φλυεῦσι δέ εἰσι καὶ Μυρρινουσίοις

1 suppl ς 5 ἐστι — (6) δὲ om P 8 καὶ (pro γὰρ) P
17 ὅς, em Calderini 21 *cap 2, 6* στρατιώταις y 23 purg
Schubart-Walz 25 ἀθηνῶν, em Bekker

τοῖς μὲν Ἀπόλλωνος Διονυσοδότου καὶ Ἀρτέμιδος Σελασφόρου βωμοὶ Διονύσου τε Ἀνθίου καὶ νυμφῶν Ἰσμηνίδων καὶ Γῆς, ἣν Μεγάλην θεὸν ὀνομάζουσι· ναὸς δὲ ἕτερος ἔχει βωμοὺς Δήμητρος Ἀνησιδώρας ⟨καὶ⟩ Διὸς Κτησίου καὶ Τιθρωνῆς Ἀθηνᾶς καὶ Κόρης Πρωτογόνης καὶ Σεμνῶν ὀνομαζομένων θεῶν· τὸ δὲ ἐν Μυρρινοῦντι ξόανόν ἐστι Κολαινίδος. Ἀθμονεῖς δὲ τιμῶσιν
5 Ἀμαρυσίαν Ἄρτεμιν· πυνθανόμενος δὲ σαφὲς οὐδὲν ἐς αὐτὰς ἐπισταμένους τοὺς ἐξηγητὰς εὗρον, αὐτὸς δὲ συμβάλλομαι τῇδε. ἔστιν Ἀμάρυνθος ἐν Εὐβοίᾳ· καὶ γὰρ οἱ ταύτῃ τιμῶσιν Ἀμαρυσίαν, ἑορτὴν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τῆς Ἀμαρυσίας ἄγουσιν οὐδέν τι Εὐβοέων ἀφανέστερον· ταύτῃ μὲν γενέσθαι τὸ ὄνομα ἐπὶ τούτῳ παρὰ Ἀθμονεῦσιν ἡγοῦμαι, τὴν δὲ ἐν Μυρρινοῦντι Κολαινίδα ἀπὸ Κολαίνου καλεῖσθαι. γέγραπται δ' ἤδη μοι τῶν ἐν τοῖς δήμοις φάναι πολλοὺς ὡς καὶ πρὸ τῆς ἀρχῆς ἐβασιλεύοντο τῆς Κέκροπος· ἔστι δὲ ὁ Κόλαινος ἀνδρὸς ὄνομα πρότερον ἢ Κέκροψ ἐβασίλευσεν
6 — ὡς οἱ Μυρρινούσιοι λέγουσιν — ἄρξαντος. ἔστι δὲ Ἀχαρναὶ δῆμος· οὗτοι θεῶν Ἀπόλλωνα τιμῶσιν Ἀγυιέα καὶ Ἡρακλέα. καὶ Ἀθηνᾶς βωμός ἐστιν Ὑγείας· τὴν δ' Ἱππίαν Ἀθηνᾶν ὀνομάζουσι καὶ Διόνυσον Μελπόμενον καὶ Κισσὸν τὸν αὐτὸν θεόν, τὸν κισσὸν τὸ φυτὸν ἐνταῦθα πρῶτον φανῆναι λέγοντες.

32 ὄρη δὲ Ἀθηναίοις ἐστὶ Πεντελικὸν ἔνθα λιθοτομίαι, καὶ Πάρνης παρεχομένη θήραν συῶν ἀγρίων καὶ ἄρκτων, καὶ Ὑμηττὸς ὃς φύει νομὰς μελίσσαις ἐπιτη-

---

4 suppl Siebelis 9 αὐτὰς ς: αὐτὰ 10 ἀμαρυνθὸς, em Siebelis 13 ἐπὶ τοῦτο, em ς 15 κολαινοῦ P^1y δὲ δή, em Bekker *cap 2, 6 et 14, 7* 17 κολαινὸς, em Siebelis 27 ὃς om L μελίτταις, em Dindorf

θειοτάτας πλὴν τῆς Ἀλαζώνων. Ἀλαζῶσι γὰρ συνήθεις ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις ἐς νομὰς ἰοῦσιν εἰσὶν ἄφετοι καὶ μέλισσαι, οὐδὲ σφᾶς ἐς σίμβλους καθείρξαντες ἔχουσιν· αἱ δὲ ἐργάζονταί τε ὡς ἔτυχον τῆς χώρας καὶ συμφυὲς τὸ ἔργον αὐταῖς ἐστιν, ἰδίᾳ δὲ οὔτε κηρὸν οὔτε μέλι ἀπ' αὐτοῦ ποιήσεις. τοῦτο μὲν τοιοῦτόν ἐστιν, Ἀθηναίοις δὲ τὰ ὄρη καὶ θεῶν ἀγάλματα ἔχει· 2 Πεντελῆσι μὲν Ἀθηνᾶς, ἐν Ὑμηττῷ δὲ ἄγαλμά ἐστιν Ὑμηττίου Διός, βωμοὶ δὲ καὶ Ὀμβρίου Διὸς καὶ Ἀπόλλωνός εἰσι Προοψίου. καὶ ἐν Πάρνηθι Παρνήθιος Ζεὺς χαλκοῦς ἐστι καὶ βωμὸς Σημαλέου Διός· ἔστι δὲ ἐν τῇ Πάρνηθι καὶ ἄλλος βωμός, θύουσι δὲ ἐπ' αὐτοῦ τοτὲ μὲν Ὄμβριον τοτὲ δὲ Ἀπήμιον καλοῦντες Δία. καὶ Ἀγχεσμὸς ὄρος ἐστὶν οὐ μέγα καὶ Διὸς ἄγαλμα Ἀγχεσμίου.

πρὶν δὲ ἢ τῶν νήσων ἐς ἀφήγησιν τραπέσθαι, τὰ 3 ἐς τοὺς δήμους ἔχοντα αὖθις ἐπέξειμι. δῆμός ἐστι Μαραθὼν ἴσον τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων ἀπέχων καὶ Καρύστου τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ταύτῃ τῆς Ἀττικῆς ἔσχον οἱ βάρβαροι καὶ μάχῃ τε ἐκρατήθησαν καί τινας ὡς ἀνήγοντο ἀπώλεσαν τῶν νεῶν. τάφος δὲ ἐν τῷ πεδίῳ Ἀθηναίων ἐστίν, ἐπὶ δὲ αὐτῷ στῆλαι τὰ ὀνόματα τῶν ἀποθανόντων κατὰ φυλὰς ἑκάστων ἔχουσαι, καὶ ἕτερος Πλαταιεῦσι Βοιωτῶν καὶ δούλοις· ἐμαχέσαντο γὰρ καὶ δοῦλοι τότε πρῶτον. καὶ ἀνδρός ἐστιν ἰδίᾳ μνῆμα 4 Μιλτιάδου τοῦ Κίμωνος, συμβάσης ὕστερόν οἱ τῆς τελευτῆς Πάρου τε ἁμαρτόντι καὶ δι' αὐτὸ ἐς κρίσιν Ἀθηναίοις καταστάντι. ἐνταῦθα ἀνὰ πᾶσαν νύκτα καὶ

---

1 ἀλαζόνων: ἀλαζόσι, em Schubart-Walz e Steph Byz s v 2 τοῖς ἀνθρώποις, em Korais εἰσὶν om L 21 ἐν om L 26 τῆς om L

ἵππων χρεμετιζόντων καὶ ἀνδρῶν μαχομένων ἔστιν αἰσθέσθαι· καταστῆναι δὲ ἐς ἐναργῆ θέαν ἐπίτηδες μὲν οὐκ ἔστιν ὅτῳ συνήνεγκεν, ἀνηκόῳ δὲ ὄντι καὶ ἄλλως συμβὰν οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν δαιμόνων ὀργή. σέβονται δὲ οἱ Μαραθώνιοι τούτους τε οἳ παρὰ τὴν μάχην ἀπέθανον ἥρωας ὀνομάζοντες καὶ Μαραθῶνα ἀφ' οὗ τῷ δήμῳ τὸ ὄνομά ἐστι καὶ Ἡρακλέα, φάμενοι πρώτοις Ἑλλήνων σφίσιν Ἡρακλέα θεὸν νομισθῆναι.

5 συνέβη δὲ ὡς λέγουσιν ἄνδρα ἐν τῇ μάχῃ παρεῖναι τὸ εἶδος καὶ τὴν σκευὴν ἄγροικον· οὗτος τῶν βαρβάρων πολλοὺς καταφονεύσας ἀρότρῳ μετὰ τὸ ἔργον ἦν ἀφανής· ἐρομένοις δὲ Ἀθηναίοις ἄλλο μὲν ὁ θεὸς ἐς αὐτὸν ἔχρησεν οὐδέν, τιμᾶν δὲ Ἐχετλαῖον ἐκέλευσεν ἥρωα. πεποίηται δὲ καὶ τρόπαιον λίθου λευκοῦ. τοὺς δὲ Μήδους Ἀθηναῖοι μὲν θάψαι λέγουσιν ὡς πάντως ὅσιον ἀνθρώπου νεκρὸν γῇ κρύψαι, τάφον δὲ οὐδένα εὑρεῖν ἐδυνάμην· οὔτε γὰρ χῶμα οὔτε ἄλλο σημεῖον ἦν ἰδεῖν, ἐς ὄρυγμα δὲ φέροντες σφᾶς ὡς τύχοιεν
6 ἐσέβαλον. ἔστι δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι πηγὴ καλουμένη Μακαρία, καὶ τοιάδε ἐς αὐτὴν λέγουσιν. Ἡρακλῆς ὡς ἐκ Τίρυνθος ἔφευγεν Εὐρυσθέα, παρὰ Κήυκα φίλον ὄντα μετοικίζεται βασιλεύοντα Τραχῖνος. ἐπεὶ δὲ ἀπελθόντος ἐξ ἀνθρώπων Ἡρακλέους ἐξῄτει τοὺς παῖδας Εὐρυσθεύς, ἐς Ἀθήνας πέμπει σφᾶς ὁ Τραχίνιος ἀσθένειάν τε λέγων τὴν αὐτοῦ καὶ Θησέα οὐκ ἀδύνατον εἶναι τιμωρεῖν· ἀφικόμενοι δὲ οἱ παῖδες ἱκέται πρῶτον τότε Πελοποννησίοις ποιοῦσι πόλεμον πρὸς Ἀθηναίους, Θησέως σφᾶς οὐκ ἐκδόντος αἰτοῦντι Εὐρυσθεῖ.

---

10 ἀγροῖκον, em P 13 αὐτὸ, em Robert 17 ἠδυνάμην P 18 δὲ om L 21 ἔφυγεν L 27 πελοποννήσιοι, em Bekker

λέγουσι δὲ Ἀθηναίοις γενέσθαι χρησμὸν τῶν παίδων ἀποθανεῖν χρῆναι τῶν Ἡρακλέους τινὰ ἐθελοντήν, ἐπεὶ ἄλλως γε οὐκ εἶναι νίκην σφίσιν· ἐνταῦθα Μακαρία Δηιανείρας καὶ Ἡρακλέους θυγάτηρ ἀποσφάξασα ἑαυτὴν ἔδωκεν Ἀθηναίοις τε κρατῆσαι τῷ πολέμῳ καὶ τῇ πηγῇ τὸ ὄνομα ἀφ' αὑτῆς. ἔστι δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι 7
λίμνη τὰ πολλὰ ἑλώδης· ἐς ταύτην ἀπειρίᾳ τῶν ὁδῶν φεύγοντες ἐσπίπτουσιν οἱ βάρβαροι, καί σφισι τὸν φόνον τὸν πολὺν ἐπὶ τούτῳ συμβῆναι λέγουσιν· ὑπὲρ δὲ τὴν λίμνην φάτναι εἰσὶ λίθου τῶν ἵππων τῶν Ἀρταφέρνους καὶ σημεῖα ἐν πέτραις σκηνῆς. ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς ἐκ τῆς λίμνης, τὰ μὲν πρὸς αὐτῇ τῇ λίμνῃ βοσκήμασιν ὕδωρ ἐπιτήδειον παρεχόμενος, κατὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν τὴν ἐς τὸ πέλαγος ἁλμυρὸς ἤδη γίνεται καὶ ἰχθύων τῶν θαλασσίων πλήρης. ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω τοῦ πεδίου Πανός ἐστιν ὄρος καὶ σπήλαιον θέας ἄξιον· ἔσοδος μὲν ἐς αὐτὸ στενή, παρελθοῦσι δέ εἰσιν οἶκοι καὶ λουτρὰ καὶ καλούμενον Πανὸς αἰπόλιον, πέτραι τὰ πολλὰ αἰξὶν εἰκασμέναι.

Μαραθῶνος δὲ ἀπέχει τῇ μὲν Βραυρών, ἔνθα Ἰφι- **33**
γένειαν τὴν Ἀγαμέμνονος ἐκ Ταύρων φεύγουσαν τὸ ἄγαλμα ἀγομένην τὸ Ἀρτέμιδος ἀποβῆναι λέγουσι, καταλιποῦσαν δὲ τὸ ἄγαλμα ταύτῃ καὶ ἐς Ἀθήνας καὶ ὕστερον ἐς Ἄργος ἀφικέσθαι· ξόανον μὲν δὴ καὶ αὐτόθι ἐστὶν Ἀρτέμιδος ἀρχαῖον, τὸ δὲ ἐκ τῶν βαρβάρων οἵτινες κατὰ γνώμην ἔχουσι τὴν ἐμήν, ἐν ἑτέρῳ λόγῳ δηλώσω· Μαραθῶνος δὲ σταδίους μάλιστα ἑξήκοντα 2
ἀπέχει Ῥαμνοῦς τὴν παρὰ θάλασσαν ἰοῦσιν ἐς Ὠρω-

---

2 τὸν, em ς 9 τούτων L 15 θαυμασίων L 17 ἐπ' L
20 τι μὲν Letronne 22 τῆς ἀρτέμιδος, em V 26 *III 16, 7*
27 δηλήσω L

πόν. καὶ αἱ μὲν οἰκήσεις ἐπὶ θαλάσσῃ τοῖς ἀνθρώποις εἰσί, μικρὸν δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω Νεμέσεώς ἐστιν ἱερόν, ἣ θεῶν μάλιστα ἀνθρώποις ὑβρισταῖς ἐστιν ἀπαραίτητος. δοκεῖ δὲ καὶ τοῖς ἀποβᾶσιν ἐς Μαραθῶνα τῶν βαρβάρων ἀπαντῆσαι μήνιμα ἐκ τῆς θεοῦ ταύτης· καταφρονήσαντες γὰρ ⟨μηδέν⟩ σφισιν ἐμποδὼν εἶναι τὰς Ἀθήνας ἑλεῖν, λίθον Πάριον [ὃν] ὡς
3 ἐπ' ἐξειργασμένοις ἦγον ἐς τροπαίου ποίησιν. τοῦτον Φειδίας τὸν λίθον εἰργάσατο ἄγαλμα μὲν εἶναι Νεμέσεως, τῇ κεφαλῇ δὲ ἔπεστι τῆς θεοῦ στέφανος ἐλάφους ἔχων καὶ Νίκης ἀγάλματα οὐ μεγάλα· ταῖς δὲ χερσὶν ἔχει τῇ μὲν κλάδον μηλέας, τῇ δεξιᾷ δὲ φιάλην, Αἰθίοπες δὲ ἐπὶ τῇ φιάλῃ πεποίηνται. συμβαλέσθαι δὲ τὸ ἐς τοὺς Αἰθίοπας οὔτε αὐτὸς εἶχον οὔτε ἀπεδεχόμην τῶν συνιέναι πειθομένων, οἳ πεποιῆσθαι σφᾶς ἐπὶ τῇ φιάλῃ φασὶ διὰ ποταμὸν Ὠκεανόν· οἰκεῖν γὰρ Αἰθίο-
4 πας ἐπ' αὐτῷ, Νεμέσει δὲ εἶναι πατέρα Ὠκεανόν. Ὠκεανῷ γὰρ οὐ ποταμῷ, θαλάσσῃ δὲ ἐσχάτῃ τῆς ὑπὸ ἀνθρώπων πλεομένης προσοικοῦσιν Ἴβηρες καὶ Κελτοί, καὶ νῆσον Ὠκεανὸς ἔχει τὴν Βρεττανῶν· Αἰθιόπων δὲ τῶν ὑπὲρ Συήνης ἐπὶ θάλασσαν ἔσχατοι τὴν Ἐρυθρὰν κατοικοῦσιν Ἰχθυοφάγοι, καὶ ὁ κόλπος ὃν περιοικοῦσιν Ἰχθυοφάγων ὀνομάζεται. οἱ δὲ δικαιότατοι Μερόην πόλιν καὶ πεδίον Αἰθιοπικὸν καλούμενον οἰκοῦσιν· οὗτοι καὶ τὴν ἡλίου τράπεζάν εἰσιν οἱ δεικνύντες, οὐδέ σφισιν ἔστιν οὔτε θάλασσα οὔτε ποταμὸς ἄλλος γε ἢ
5 Νεῖλος. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι πρόσοικοι Μαύροις Αἰθίο-

---

6 suppl Emperius (post *σφισιν*; trai Madvig) 7 *πάρειον*, em Clavier purg Kuhn 14 *ἐς* Hitzig: *ἐπὶ* 18 *θαλάττῃ*, em Dindorf 19 *ἴβεροι*, em V 23 *βερόην* y 26 *οὔτε* — *οὔτε* Bekker: *οὐδὲ* — *οὐδὲ*

πες ἄχρι Νασαμώνων παρήκοντες. Νασαμῶνες γάρ, οὓς Ἄτλαντας Ἡρόδοτος, οἱ δὲ μέτρα φάμενοι γῆς εἰδέναι Λιξίτας καλοῦσι, Λιβύων οἱ ἔσχατοι πρὸς Ἄτλαντι οἰκοῦσι σπείροντες μὲν οὐδέν, ἀπὸ δὲ ἀμπέλων ζῶντες ἀγρίων. ποταμὸς δὲ οὐδὲ τούτοις τοῖς Αἰθίοψιν οὐδὲ τοῖς Νασαμῶσίν ἐστιν οὐδείς· τὸ γὰρ πρὸς τῷ Ἄτλαντι ὕδωρ, τρισί παρεχόμενον ἀρχὰς ῥεύμασιν, οὐδὲν τῶν ῥευμάτων ποιεῖ ποταμόν, ἀλλὰ πᾶν ὁμοίως αὐτίκα ἔχει συλλαβοῦσα ἡ ψάμμος. οὕτως Αἰθίοπες ποταμῷ γε οὐδενὶ προσοικοῦσιν [ἢ] Ὠκεανῷ.
τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ Ἄτλαντος θολερόν τέ ἐστι καὶ 6
πρὸς τῇ πηγῇ κροκόδειλοι ⟨δι⟩πήχεων ἦσαν οὐκ ἐλάσσους, προσιόντων δὲ τῶν ἀνθρώπων κατεδύοντο ἐς τὴν πηγήν. παρίστατο δὲ οὐκ ὀλίγοις τὸ ὕδωρ τοῦτο ἀναφαινόμενον αὖθις ἐκ τῆς ψάμμου ποιεῖν τὸν Νεῖλον Αἰγυπτίοις. ὁ δὲ Ἄτλας ⟨ὄρος⟩ ὑψηλὸν μέν ἐστιν οὕτως ὥστε καὶ λέγεται ταῖς κορυφαῖς ψαύειν τοῦ οὐρανοῦ, ἄβατον δὲ ὑπὸ ὕδατος καὶ δένδρων ἃ διὰ παντὸς πέφυκε· τὰ μὲν δὴ πρὸς τοὺς Νασαμῶνας αὐτοῦ γινώσκεται, τὰ δὲ ἐς τὸ πέλαγος οὐδένα πω παραπλεύσαντα
ἴσμεν. τάδε μὲν ἐς τοσοῦτον εἰρήσθω· πτερὰ δ' ἔχον 7
οὔτε τοῦτο τὸ ἄγαλμα Νεμέσεως οὔτε ἄλλο πεποίηται τῶν ἀρχαίων, ἐπεὶ μηδὲ Σμυρναίοις τὰ ἁγιώτατα ξόανα ἔχει πτερά· οἱ δὲ ὕστερον — ἐπιφαίνεσθαι γὰρ τὴν θεὸν μάλιστα ἐπὶ τῷ ἐρᾶν ἐθέλουσιν — ἐπὶ τούτῳ Νεμέσει πτερὰ ὥσπερ Ἔρωτι ποιοῦσι. νῦν δὲ ἤδη

---

1 ἄχριν ἀσαμένων L 2 *Her IV 184, cf II 32* οἶδε, dist L 4 πείροντες L 10 purg Siebelis 12 suppl Sylburg 16 suppl Zink 22 οὐδὲ, em Bekker 23 ἐπειδὴ δὲ, em Schubart 24 ἔχει L: ἔχειν οἶδα, em Kayser 25 τοῖς, em Siebelis τούτων, em V

δίειμι ὁπόσα ἐπὶ τῷ βάθρῳ τοῦ ἀγάλματός ἐστιν εἰργασμένα, τοσόνδε ἐς τὸ σαφὲς προδηλώσας. Ἑλένῃ Νέμεσιν μητέρα εἶναι λέγουσιν Ἕλληνες, Λήδαν δὲ μαστὸν ἐπισχεῖν αὐτῇ καὶ θρέψαι· πατέρα δὲ καὶ οὗτοι καὶ πάντες κατὰ ταὐτὰ Ἑλένης Δία καὶ οὐ Τυνδάρεων
8 εἶναι νομίζουσι. ταῦτα ἀκηκοὼς Φειδίας πεποίηκεν Ἑλένην ὑπὸ Λήδας ἀγομένην παρὰ τὴν Νέμεσιν, πεποίηκε δὲ Τυνδάρεών τε καὶ τοὺς παῖδας καὶ ἄνδρα σὺν ἵππῳ παρεστηκότα Ἱππέα ὄνομα· ἔστι δὲ Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος καὶ Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως, πρῶτος οὗτος Ἑρμιόνην τὴν Ἑλένης γυναῖκα λαβών· Ὀρέστης δὲ διὰ τὸ ἐς τὴν μητέρα τόλμημα παρείθη, παραμεινάσης τε ἐς ἅπαν Ἑρμιόνης αὐτῷ καὶ τεκούσης παῖδα. ἑξῆς δὲ ἐπὶ τῷ βάθρῳ καὶ Ἔποχος καλούμενος καὶ νεανίας ἐστὶν ἕτερος· ἐς τούτους ἄλλο μὲν ἤκουσα οὐδέν, ἀδελφοὺς δὲ εἶναι σφᾶς Οἰνόης, ἀφ' ἧς ἐστι τὸ ὄνομα τῷ δήμῳ.

34 τὴν δὲ γῆν τὴν Ὠρωπίαν μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς καὶ Ταναγρικῆς, Βοιωτίαν τὸ ἐξ ἀρχῆς οὖσαν, ἔχουσιν ἐφ' ἡμῶν Ἀθηναῖοι, πολεμήσαντες μὲν τὸν πάντα ὑπὲρ αὐτῆς χρόνον, κτησάμενοι δὲ οὐ πρότερον βεβαίως πρὶν ἢ Φίλιππος Θήβας ἑλὼν ἔδωκέ σφισιν. ἡ μὲν οὖν πόλις ἐστὶν ἐπὶ θαλάσσης μέγα οὐδὲν ἐς συγγραφὴν παρεχομένη· ἀπέχει δὲ δώδεκα τῆς πόλεως σταδίους
2 μάλιστα ἱερὸν τοῦ Ἀμφιαράου. λέγεται δὲ Ἀμφιαράῳ φεύγοντι ἐκ Θηβῶν διαστῆναι τὴν γῆν καὶ ὡς αὐτὸν ὁμοῦ καὶ τὸ ἅρμα ὑπεδέξατο· πλὴν οὐ ταύτῃ συμβῆναί φασιν, ἀλλά ἐστιν ἐκ Θηβῶν ἰοῦσιν ἐς Χαλκίδα Ἅρμα

---

5 τυνδάρεω L 6 πεποίηται, em Clavier 9 σὺν om L
13 τὸ ἐς, em Bekker 14 ἔσοχος L 15 τοῦτο, em Siebelis
19 Βοιωτίας Schubart 28 ἀλλ' ἢ Siebelis

καλούμενον. θεὸν δὲ Ἀμφιάραον πρώτοις Ὠρωπίοις
κατέστη νομίζειν, ὕστερον δὲ καὶ οἱ πάντες Ἕλληνες
ἥγηνται. καταλέξαι δὲ καὶ ἄλλους ἔχω γενομένους
τότε ἀνθρώπους, οἳ θεῶν ⟨παρ'⟩ Ἕλλησι τιμὰς ἔχουσι,
τοῖς δὲ καὶ ἀνάκεινται πόλεις, Ἐλεοῦς ἐν Χερρονήσῳ
Πρωτεσιλάῳ, Λεβάδεια Βοιωτῶν Τροφωνίῳ· καὶ Ὠρω-
πίοις ναός τέ ἐστιν Ἀμφιαράου καὶ ἄγαλμα λευκοῦ
λίθου. παρέχεται δὲ ὁ βωμὸς μέρη· τὸ μὲν Ἡρακλέους 3
καὶ Διὸς καὶ Ἀπόλλωνός ἐστι Παιῶνος, τὸ δὲ ἥρωσι
καὶ ἡρώων ἀνεῖται γυναιξί, τρίτον δὲ Ἑστίας καὶ
Ἑρμοῦ καὶ Ἀμφιαράου καὶ τῶν παίδων Ἀμφιλόχου·
Ἀλκμαίων δὲ διὰ τὸ ἐς Ἐριφύλην ἔργον οὔτε ἐν Ἀμ-
φιαράου τινά, οὐ μὴν οὐδὲ παρὰ τῷ Ἀμφιλόχῳ τιμὴν
ἔχει. τετάρτη δέ ἐστι τοῦ βωμοῦ μοῖρα Ἀφροδίτης
καὶ Πανακείας, ἔτι δὲ Ἰασοῦς καὶ Ὑγείας καὶ Ἀθηνᾶς
Παιωνίας· πέμπτη δὲ πεποίηται νύμφαις καὶ Πανὶ καὶ
ποταμοῖς Ἀχελῴῳ καὶ Κηφισῷ. τῷ δὲ Ἀμφιλόχῳ καὶ
παρ' Ἀθηναίοις ἐστὶν ἐν τῇ πόλει βωμὸς καὶ Κιλικίας
ἐν Μαλλῷ μαντεῖον ἀψευδέστατον τῶν ἐπ' ἐμοῦ. ἔστι 4
δὲ Ὠρωπίοις πηγὴ πλησίον τοῦ ναοῦ, ἣν Ἀμφιαράου
καλοῦσιν, οὔτε θύοντες οὐδὲν ἐς αὐτὴν οὔτ' ἐπὶ κα-
θαρσίοις ἢ χέρνιβι χρῆσθαι νομίζοντες· νόσου δὲ
ἀκεσθείσης ἀνδρὶ μαντεύματος γενομένου καθέστηκεν
ἄργυρον ἀφεῖναι καὶ χρυσὸν ἐπίσημον ἐς τὴν πηγήν,
ταύτῃ γὰρ ἀνελθεῖν τὸν Ἀμφιάραον λέγουσιν ἤδη θεόν.
Ἰοφῶν δὲ Κνώσσιος τῶν ἐξηγητῶν χρησμοὺς ἐν ἑξα-
μέτρῳ παρείχετο, Ἀμφιάραον χρῆσαι φάμενος τοῖς ἐς
Θήβας σταλεῖσιν Ἀργείων. ταῦτα τὰ ἔπη τὸ ἐς τοὺς

---

4 suppl ς   17 κηφισσῷ y   21 οὐδ', em Bekker   24 ἢ χρυσὸν Hitzig   28 ἐπὶ L

πολλοὺς ἐπαγωγὸν ἀκρατῶς εἶχε· χωρὶς δὲ πλὴν ὅσους ἐξ Ἀπόλλωνος μανῆναι λέγουσι τὸ ἀρχαῖον, μάντεών γ' οὐδεὶς χρησμολόγος ἦν, ἀγαθοὶ δὲ ὀνείρατα ἐξηγήσασθαι καὶ διαγνῶναι πτήσεις ὀρνίθων καὶ σπλάγχνα ἱερείων. δοκῶ δὲ Ἀμφιάραον ὀνειράτων διακρίσει μάλιστα προ⟨σ⟩κεῖσθαι· δῆλος δέ, ἡνίκα ἐνομίσθη θεός, δι' ὀνειράτων μαντικὴν καταστησάμενος. καὶ πρῶτον μὲν καθήρασθαι νομίζουσιν ὅστις ἦλθεν Ἀμφιαράῳ χρησόμενος· ἔστι δὲ καθάρσιον τῷ θεῷ θύειν, θύουσι δὲ καὶ αὐτῷ καὶ πᾶσιν ὅσοις ἐστὶν ἐπὶ τῷ ⟨βωμῷ⟩ τὰ ὀνόματα· προεξειργασμένων δὲ τούτων κριὸν θύσαντες καὶ τὸ δέρμα ὑποστρωσάμενοι καθεύδουσιν ἀναμένοντες δήλωσιν ὀνείρατος.

35 νῆσοι δὲ Ἀθηναίοις οὐ πόρρω τῆς χώρας εἰσίν, ἡ μὲν Πατρόκλου καλουμένη — τὰ δὲ ἐς αὐτὴν ἤδη μοι δεδήλωται —, ἄλλη δὲ ὑπὲρ Σουνίου τὴν Ἀττικὴν ἐν ἀριστερᾷ ⟨παρα⟩πλέουσιν· ἐς ταύτην ἀποβῆναι λέγουσιν Ἑλένην μετὰ τὴν ἅλωσιν τὴν Ἰλίου, καὶ διὰ τοῦτο
2 ὄνομά ἐστιν Ἑλένη τῇ νήσῳ. Σαλαμὶς δὲ κατὰ Ἐλευσῖνα κειμένη παρήκει καὶ ἐς τὴν Μεγαρικήν. πρῶτον δὲ [ἐν] τῇ νήσῳ ⟨τὸ ὄνομα⟩ θέσθαι τοῦτο[ν] ⟨Κυχρέα⟩ ἀπὸ τῆς μητρὸς Σαλαμῖνος τῆς Ἀσωποῦ, καὶ ὕστερον Αἰγινήτας τοὺς σὺν Τελαμῶνι ἐποικῆσαι· Φίλαιον δὲ τὸν Εὐρυσάκους τοῦ Αἴαντος παραδοῦναι λέγουσιν Ἀθηναίοις τὴν νῆσον, γενόμενον ὑπ' αὐτῶν Ἀθηναῖον. Σαλαμινίους δὲ Ἀθηναῖοι τούτων ὕστερον πολλοῖς ἔτε-

3 δ', em Musurus 5 ἱερῶν, em Schubart 6 suppl ς δῆλον (L δῆλο), em Valckenaer 9 χρησάμενος y καθαρο L 10 τὸ, em L qui τῷ το (P τοῦτο ὀνόματα) suppl Amasaeus 11 θύσαντα L 14 ἡ om Ly² 16 *cap 1, 1* 17 suppl Siebelis 21 ἐν del V Κυχρέα add Sylburg, cetera em ς 25 ἀθηναίων (pro Ἀθηναῖον) Ly

σιν ἀναστάτους ἐποίησαν, καταγνόντες ἐθελοκακῆσαι σφᾶς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Κάσσανδρον καὶ τὴν πόλιν γνώμῃ τὸ πλέον Μακεδόσιν ἐνδοῦναι· καὶ Αἰσχητάδου τε κατέγνωσαν θάνατον, ὃς τότε ᾕρητο ἐς τὴν Σαλαμῖνα στρατηγός, καὶ ἐς τὸν πάντα ἐπώμοσαν χρόνον Σαλαμινίοις ἀπομνημονεύ⟨σ⟩ειν προδοσίαν. ἔστι 3
δὲ ἀγορᾶς τε ἔτι ἐρείπια καὶ ναὸς Αἴαντος, ἄγαλμα δὲ ἐξ ἐβένου ξύλου· διαμένουσι δὲ καὶ ἐς τόδε τῷ Αἴαντι παρὰ Ἀθηναίοις τιμαὶ αὐτῷ τε καὶ Εὐρυσάκει, καὶ γὰρ Εὐρυσάκους βωμός ἐστιν ἐν Ἀθήναις. δείκνυται δὲ λίθος ἐν Σαλαμῖνι οὐ πόρρω τοῦ λιμένος· ἐπὶ τούτου καθήμενον Τελαμῶνα ὁρᾶν λέγουσιν ἐς τὴν ναῦν ἀποπλεόντων οἱ τῶν παίδων ἐς Αὐλίδα ἐπὶ τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων στόλον. λέγουσι δὲ οἱ περὶ 4
τὴν Σαλαμῖνα οἰκοῦντες ἀποθανόντος Αἴαντος τὸ ἄνθος σφίσιν ἐν τῇ γῇ τότε φανῆναι πρῶτον· λευκόν ἐστιν, ὑπέρυθρον, κρίνου καὶ αὐτὸ ἔλασσον καὶ τὰ φύλλα· γράμματα δὲ ἔπεστιν οἷα τοῖς ὑακίνθοις καὶ τούτῳ. λόγον δὲ τῶν μὲν Αἰολέων τῶν ὕστερον οἰκησάντων Ἴλιον ἐς τὴν κρίσιν τὴν ἐπὶ τοῖς ὅπλοις ἤκουσα, οἳ τῆς ναυαγίας Ὀδυσσεῖ συμβάσης ἐξενεχθῆναι κατὰ τὸν τάφον τὸν Αἴαντος τὰ ὅπλα λέγουσι· τὸ δὲ ἐς τὸ μέγεθος αὐτοῦ Μυσὸς ἔλεγεν ἀνήρ. τοῦ γὰρ τάφου 5
τὰ πρὸς τὸν αἰγιαλὸν ἔφασκεν ἐπικλύσαι τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἔσοδον ἐς τὸ μνῆμα οὐ χαλεπὴν ποιῆσαι, καί με τοῦ νεκροῦ τὸ μέγεθος τεκμαίρεσθαι τῇδε ἐκέλευε· πεντάθλου γὰρ παιδὸς εἶναί οἱ κατὰ δίσκον μάλιστα τὰ ἐπὶ τοῖς γόνασιν ὀστᾶ, καλουμένας δὲ ὑπὸ τῶν

---

3 ἀσκητάδου, em UKoehler 6 suppl ς 9 καὶ αὐτῷ τε L 13 ἐπ' L 19 τὸν μὲν L

ἰατρῶν μύλας. ἐγὼ δέ, ὁπόσοι μὲν οἰκοῦσιν ἔσχατοι Κελτῶν ἔχοντες ὅμορον τῇ διὰ κρυμὸν ἐρήμῳ, οὓς Καβαρεῖς ὀνομάζουσι, τούτων μὲν οὐκ ἐθαύμασα τὸ μῆκος, οἳ νεκρῶν οὐδέν τι διαφόρως ἔχουσιν Αἰγυπτίων· ὁπόσα δὲ ἄξια ἐφαίνετο εἶναί μοι θέας, διηγή-
6 σομαι. Μάγνησι τοῖς ἐπὶ Ληθαίῳ Πρωτοφάνης τῶν ἀστῶν ἀνείλετο ἐν Ὀλυμπίᾳ νίκας ἡμέρᾳ μιᾷ παγκρατίου καὶ πάλης· τούτου λῃσταὶ κερδανεῖν πού τι δοκοῦντες ἐσῆλθον ἐς τὸν τάφον, ἐπὶ δὲ τοῖς λῃσταῖς ἐσῄεσαν ἤδη θεασόμενοι τὸν νεκρὸν τὰς πλευρὰς οὐκ ἔχοντα διεστώσας, ἄλλά οἱ συμφυὲς ἦν ὅσον ἀπ' ὤμων ἐς τὰς ἐλαχίστας πλευράς, καλουμένας δὲ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν νόθας. ἔστι δὲ Μιλησίοις πρὸ τῆς πόλεως Λάδη νῆσος, ἀπερρώγασι δὲ ἀπ' αὐτῆς νησῖδες· Ἀστερίου τὴν ἑτέραν ὀνομάζουσι καὶ τὸν Ἀστέριον ἐν αὐτῇ ταφῆναι λέγουσιν, εἶναι δὲ Ἀστέριον μὲν Ἄνακτος, Ἄνακτα δὲ Γῆς παῖδα· ἔχει δ' οὖν ὁ νεκρὸς οὐδέν τι
7 μεῖον πηχῶν δέκα. τὸ δ' ἐμοὶ θαῦμα παρασχόν, Λυδίας τῆς ἄνω πόλις ἐστὶν οὐ μεγάλη Τημένου θύραι· ἐνταῦθα παραραγέντος λόφου διὰ χειμῶνα ὀστᾶ ἐφάνη τὸ σχῆμα παρέχοντα ἐς πίστιν ὡς ἔστιν ἀνθρώπου, ἐπεὶ διὰ μέγεθος οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἔδοξεν. αὐτίκα δὲ λόγος ἦλθεν ἐς τοὺς πολλοὺς Γηρυόνου τοῦ Χρυσάορος εἶναι μὲν τὸν νεκρόν, εἶναι δὲ καὶ τὸν θρόνον· καὶ γὰρ θρόνος ἀνδρός ἐστιν ἐνειργασμένος ὄρους λιθώδει προβολῇ· καὶ χείμαρρόν τε ποταμὸν Ὠκεανὸν ἐκάλουν καὶ βοῶν ἤδη κέρασιν ἔφασάν τινας ἐντυχεῖν ἀροῦντας, διότι ἔχει λόγος βοῦς ἀρίστας θρέψαι τὸν

3 καὶ βαρεῖς, em V 4 διαφόρους, em Loescher 6 λιθαίῳ L[1] 16 δὲ om L 20 περιρραγέντος ς 21 περιέχοντα, em ς

Γηρυόνην. ἐπεὶ δέ σφισιν ἐναντιούμενος ἀπέφαινον 8 ἐν Γαδείροις εἶναι Γηρυόνην, οὗ μνῆμα μὲν οὔ, δένδρον δὲ παρεχόμενον διαφόρους μορφάς, ἐνταῦθα οἱ τῶν Λυδῶν ἐξηγηταὶ τὸν ὄντα ἐδείκνυον λόγον, ὡς εἴη μὲν ὁ νεκρὸς Ὕλλου, παῖς δὲ Ὕλλος εἴη Γῆς, ἀπὸ τούτου δὲ ὁ ποταμὸς ὠνομάσθη· Ἡρακλέα δὲ διὰ τὴν παρ' Ὀμφάλῃ ποτὲ ἔφασαν δίαιταν Ὕλλον ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καλέσαι τὸν παῖδα.

ἐν Σαλαμῖνι δὲ — ἐπάνειμι γὰρ ἐς τὸν προκείμενον **36** λόγον — τοῦτο μὲν Ἀρτέμιδός ἐστιν ἱερόν, τοῦτο δὲ τρόπαιον ἕστηκεν ἀπὸ τῆς νίκης ἣν Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους αἴτιος ἐγένετο γενέσθαι τοῖς Ἕλλησι· καὶ Κυχρέως ἐστὶν ἱερόν. ναυμαχούντων δὲ Ἀθηναίων πρὸς Μήδους δράκοντα ἐν ταῖς ναυσὶ λέγεται φανῆναι· τοῦτον ὁ θεὸς ἔχρησεν Ἀθηναίοις Κυχρέα εἶναι τὸν ἥρωα. νῆσος δὲ πρὸ Σαλαμῖνός ἐστι καλουμένη Ψυττάλεια· 2 ἐς ταύτην τῶν βαρβάρων ὅσον τετρακοσίους ἀποβῆναι λέγουσιν, ἡττωμένου δὲ τοῦ Ξέρξου ναυτικοῦ καὶ τούτους ἀπολέσθαι φασὶν ἐπιδιαβάντων ἐς τὴν Ψυττάλειαν τῶν Ἑλλήνων. ἄγαλμα δὲ ἐν τῇ νήσῳ σὺν τέχνῃ μέν ἐστιν οὐδέν, Πανὸς δὲ ὡς ἕκαστον ἔτυχε ξόανα πεποιημένα.

ἰοῦσι δὲ ἐπ' Ἐλευσῖνα ἐξ Ἀθηνῶν ἣν Ἀθηναῖοι 3 καλοῦσιν ὁδὸν ἱεράν, Ἀνθεμοκρίτου πεποίηται μνῆμα. ἐς τοῦτον Μεγαρεῦσίν ἐστιν ἀνοσιώτατον ἔργον, οἳ κήρυκα ἐλθόντα, ὡς μὴ τοῦ λοιποῦ τὴν χώραν ἐπεργάζοιντο, κτείνουσιν Ἀνθεμόκριτον· καί σφισι ταῦτα δράσασι παραμένει καὶ ἐς τόδε μήνιμα ἐκ τοῖν θεοῖν, οἷς οὐδὲ Ἀδριανὸς ὁ βασιλεὺς ὥστε καὶ ἐπαυξηθῆναι μό-

1 ἀπέφαινεν P 2 γηρυόνην οὐ, em ς; Γηρυόνου Madvig δένδρων y 13 ἣν χρεώς L 15 ἣν χρεα L 16 πρὸς L

4 νοις ἐπήρκεσεν Ἑλλήνων. μετὰ δὲ τοῦ Ἀνθεμοκρίτου
τὴν στήλην Μολοττοῦ τε τάφος ἐστὶν ἀξιωθέντος Ἀθη-
ναίων καὶ τούτου στρατηγεῖν, ὅτε Πλουτάρχῳ βοη-
θοῦντες διέβησαν ἐς Εὔβοιαν, καὶ χωρίον Σκῖρον ἐπὶ
τοιῷδε καλούμενον. Ἐλευσινίοις πολεμοῦσι πρὸς Ἐρε-
χθέα ἀνὴρ μάντις ἦλθεν ἐκ Δωδώνης ὄνομα Σκῖρος,
ὃς καὶ τῆς Σκιράδος ἱδρύσατο Ἀθηνᾶς ἐπὶ Φαληρῷ
τὸ ἀρχαῖον ἱερόν· πεσόντα δὲ αὐτὸν ἐν τῇ μάχῃ θά-
πτουσιν Ἐλευσίνιοι πλησίον ποταμοῦ χειμάρρου, καὶ
τῷ τε χωρίῳ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἥρωός ἐστι καὶ τῷ
5 ποταμῷ. πλησίον δὲ πεποίηται Κηφισοδώρου μνῆμα δή-
μου προστάντος καὶ Φιλίππῳ τῷ Δημητρίου Μακεδόνων
βασιλεύοντι ἐς τὰ μάλιστα ἐναντιωθέντος· συμμάχους
δὲ ἐπήγετο Κηφισόδωρος Ἀθηναίοις γενέσθαι βασιλεῖς
μὲν Ἄτταλον τὸν Μυσὸν καὶ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύ-
πτιον, ἔθνη δὲ αὐτόνομα Αἰτωλοὺς καὶ νησιωτῶν Ῥο-
6 δίους καὶ Κρῆτας. ὡς δὲ καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Μυσίας
καὶ παρὰ τῶν Κρητῶν τὰ πολλὰ ὑστέριζον αἱ βοήθειαι,
Ῥόδιοι δὲ μόναις ναυσὶν ἰσχύοντες πρὸς ὁπλίτας τοὺς
Μακεδόνας οὐ μεγάλα ὠφέλουν, ἐνταῦθα Κηφισόδωρος
ἐς Ἰταλίαν σὺν ἄλλοις Ἀθηναίων πλεύσας ἱκέτευεν
ἀμῦναι Ῥωμαίους· οἱ δέ σφισι δύναμιν καὶ στρατηγὸν
πέμπουσιν, οἳ τὰ Φιλίππου καὶ Μακεδόνων ἐς τοσοῦτο
καθεῖλον ὡς ὕστερον Περσέα τὸν Φιλίππου τήν τε
ἀρχὴν ἀποβαλεῖν καὶ αὐτὸν αἰχμάλωτον ἐς Ἰταλίαν
ἀχθῆναι. Φίλιππος δὲ ἦν οὗτος ὁ Δημητρίου· πρῶτος
γὰρ ταύτης τῆς οἰκίας ἔσχε Δημήτριος τὴν Μακεδόνων
ἀρχὴν ἀποκτείνας Ἀλέξανδρον τὸν Κασσάνδρου παῖδα,
ὡς τὰ πρότερον ἔχει μοι τοῦ λόγου.

---

4 σκεῖρον, em ς 7 φαλήρῳ P 29 cap 10, 1

μετὰ δὲ τοῦ Κηφισοδώρου τὸ μνῆμα τέθαπται μὲν 37
Ἡλιόδωρος Ἅλις· τούτου γραφὴν ἰδεῖν ἔστι καὶ ἐν τῷ ναῷ τῷ μεγάλῳ τῆς Ἀθηνᾶς· τέθαπται δὲ Θεμιστοκλῆς Πολιάρχου, τρίτος ἀπόγονος Θεμιστοκλέους τοῦ Ξέρξῃ καὶ Μήδοις ἐναντία ναυμαχήσαντος. τοὺς δὲ κατωτέρω τοῦ γένους πλὴν Ἀκεστίου παρήσω τοὺς ἄλλους· Ἀκεστίῳ δὲ τῇ Ξενοκλέους τοῦ Σοφοκλέους τοῦ Λέοντος τούτους τε ἐς τὸν τέταρτον πρόγονον Λέοντα δᾳδούχους πάντας ὑπῆρξε γενέσθαι ⟨καὶ⟩ παρὰ τὸν βίον τὸν αὑτῆς πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφὸν Σοφοκλέα εἶδε δᾳδουχοῦντα, ἐπὶ δὲ τούτῳ τὸν ἄνδρα Θεμιστοκλέα, τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου Θεόφραστον τὸν παῖδα. ταύτῃ μὲν τύχην τοιαύτην συμβῆναι λέγουσι· προελ- 2
θοῦσι δὲ ὀλίγον Λακίου τέμενός ἐστιν ἥρωος καὶ δῆμος ὃν Λακιάδας ὀνομάζουσιν ἀπὸ τούτου, καὶ Νικοκλέους Ταραντίνου ἐστὶ μνῆμα, ὃς ἐπὶ μέγιστον δόξης κιθαρῳδῶν ἁπάντων ἦλθεν. ἔστι δὲ καὶ Ζεφύρου τε βωμὸς καὶ Δήμητρος ἱερὸν καὶ τῆς παιδός· σὺν δέ σφισιν Ἀθηνᾶ καὶ Ποσειδῶν ἔχουσι τιμάς. ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ Φύταλόν φασιν οἴκῳ Δήμητρα δέξασθαι, καὶ τὴν θεὸν ἀντὶ τούτων δοῦναί οἱ τὸ φυτὸν τῆς συκῆς· μαρτυρεῖ δέ μοι τῷ λόγῳ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπὶ τῷ Φυτάλου τάφῳ·

ἐνθάδ' ἄναξ ἥρως Φύταλός ποτε δέξατο σεμνὴν
Δήμητρα⟨ν⟩, ὅτε πρῶτον ὀπώρας καρπὸν ἔφηνεν,
ἣν ἱερὰν συκῆν θνητῶν γένος ἐξονομάζει·
ἐξ οὗ δὴ τιμὰς Φυτάλου γένος ἔσχεν ἀγήρως.

---

2 Ἁλαιεὺς Leake 4 τοῦ om L 7 λεοντίδος, em Musurus 8 τε Buttmann: δὲ 9 suppl Buttmann 13 ταύτης, em P 15 λακίδας, em Palmerius 203 Preger 25 suppl y: Δήμητρ' ὁππότε Dindorf

3 πρὶν δὲ ἢ διαβῆναι τὸν Κηφισὸν Θεοδώρου μνῆμά ἐστι τραγῳδίαν ὑποκριναμένου τῶν καθ' αὑτὸν ⟨ἄριστα⟩. ἀγάλματα δὲ ἐπὶ τῷ ποταμῷ Μνησιμάχης, τὸ δὲ ἕτερον ἀνάθημα κειρομένου οἱ τὴν κόμην τοῦ παιδός ἐστι τῷ Κηφισῷ· καθεστάναι δὲ ἐκ παλαιοῦ καὶ τοῖς πᾶσι τοῦτο Ἕλλησι τῇ Ὁμήρου τις ἂν τεκμαίροιτο ποιήσει, ὃς τὸν Πηλέα εὔξασθαί ⟨φησι⟩ τῷ Σπερχειῷ κερεῖν ἀνασωθέντος ἐκ Τροίας Ἀχιλλέως τὴν κόμην.

4 διαβᾶσι δὲ τὸν Κηφισὸν βωμός ἐστιν ἀρχαῖος Μειλιχίου Διός· ἐπὶ τούτῳ Θησεὺς ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τῶν Φυτάλου καθαρσίων ἔτυχε, λῃστὰς καὶ ἄλλους ἀποκτείνας καὶ Σίνιν τὰ πρὸς Πιτθέως συγγενῆ. τάφος δὲ ἔστι μὲν αὐτόθι Θεοδέκτου τοῦ Φασηλίτου, ἔστι δὲ Μνησιθέου· τοῦτον λέγουσιν ἰατρόν τε ἀγαθὸν γενέσθαι καὶ ἀναθεῖναι ἀγάλματα, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἴακχος πεποίηται. ᾠκοδόμηται δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ναὸς οὐ μέγας καλούμενος Κυαμίτου· σαφὲς δὲ οὐδὲν ἔχω λέγειν εἴτε πρῶτος κυάμους ἔσπειρεν οὗτος εἴτε τινὰ ἐπεφήμισαν ἥρωα, ὅτι τῶν κυάμων ἀνενεγκεῖν οὐκ ἔστι σφίσιν ἐς Δήμητρα τὴν εὕρεσιν. ὅστις δὲ ἤδη τελετὴν Ἐλευσῖνι εἶδεν ἢ τὰ καλούμενα Ὀρφικὰ ἐπελέξατο, οἶδεν ὃ λέγω.

5 μνημάτων δὲ ἃ μάλιστα ἐς μέγεθος καὶ κόσμον ἥκει, τὸ μὲν ἀνδρός ἐστι Ῥοδίου μετοικήσαντος ἐς Ἀθήνας, τὸ δὲ Ἅρπαλος Μακεδὼν ἐποίησεν, ὃς Ἀλέξανδρον ἀποδρὰς ἐκ τῆς Ἀσίας διέβη ναυσὶν ἐς τὴν Εὐρώπην, ἀφικόμενος δὲ παρ' Ἀθηναίους ὑπ' αὐτῶν συνελήφθη, διαφθείρας δὲ χρήμασιν ἄλλους τε καὶ τοὺς Ἀλεξάν-

1 κηφισσὸν codd plerumque 2 suppl ς 4 δὲ om L 5 ἐστι Kuhn: ἐπὶ 6 τοῦτο om L Ψ 144 seq 7 suppl ς 13 extr ἔτι, em Bekker 17 σαφῶς P 18 ἐπεφήμησαν (ἐπευφήμησαν), em Hemsterhuis

δρου φίλους ἀπέδρα, πρότερον δὲ ἔτι Πυθ[ι]ονίκην ἔγημε, γένος μὲν οὐκ οἶδα ὁπόθεν, ἑταιροῦσαν δὲ ἔν τε Ἀθήναις καὶ ἐν Κορίνθῳ· ταύτης ἐς τοσοῦτον ἔρωτος προῆλθεν ὡς καὶ μνῆμα ἀποθανούσης ποιῆσαι πάντων ὁπόσα Ἕλλησίν ἐστιν ἀρχαῖα θέας μάλιστα ἄξιον.

6 ἔστι δὲ ἱερὸν ἐν ᾧ κεῖται Δήμητρος καὶ τῆς παιδὸς ἀγάλματα καὶ Ἀθηνᾶς τε καὶ Ἀπόλλωνος· Ἀπόλλωνι δὲ ἐποιήθη μόνῳ τὸ ἐξ ἀρχῆς. Κέφαλον γὰρ τὸν Δηίονος συνεξελόντα λέγουσιν Ἀμφιτρύωνι Τηλεβόας τὴν νῆσον οἰκῆσαι πρῶτον, ἣ νῦν ἀπ' ἐκείνου Κεφαλληνία καλεῖται· μετοικεῖν δὲ αὐτὸν τέως ἐν Θήβαις φεύγοντα ἐξ Ἀθηνῶν διὰ τὸν Πρόκριδος τῆς γυναικὸς φόνον. δεκάτῃ δὲ ὕστερον γενεᾷ Χαλκῖνος καὶ Δαῖτος ἀπόγονοι Κεφάλου πλεύσαντες ἐς Δελφοὺς ἤτουν τὸν θεὸν κάθοδον ἐς Ἀθήνας· 7 ὁ δέ σφισι κελεύει θῦσαι πρῶτον Ἀπόλλωνι ἐνταῦθα τῆς Ἀττικῆς, ἔνθα ἂν ἴδωσιν ἐπὶ τῆς γῆς τριήρη θέουσαν. γενομένοις δὲ αὐτοῖς κατὰ τὸ ποικίλον καλούμενον ὄρος δράκων ἐφάνη σπουδῇ κατὰ τὸν φωλεὸν ἰών· καὶ Ἀπόλλωνί τε θύουσιν ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ καὶ ὕστερον σφᾶς ἐλθόντας ἐς τὴν πόλιν ἀστοὺς ἐποιήσαντο Ἀθηναῖοι. — μετὰ δὲ τοῦτο Ἀφροδίτης ναός ἐστι καὶ πρὸ αὐτοῦ τεῖχος ἀργῶν λίθων θέας ἄξιον.

38 οἱ δὲ Ῥειτοὶ καλούμενοι ῥεῦμα μόνον παρέχονται ποταμῶν, ἐπεὶ τό γε ὕδωρ θάλασσά ἐστί σφισι· πείθοιτο δὲ ἄν τις καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ Χαλκιδέων Εὐρίπου ῥέουσιν ὑπὸ τῆς γῆς ἐς θάλασσαν κοιλοτέραν ἐμπί-

1 γε (pro ἔτι) P purg Boeckh CIG 508 2 δὲ om P 9 συνεξελθόντα, em Xylander 12 πρόκνιδος, em Xylander 13 χαλκεῖνος, em P 25 ἐστιν ὅ σφισι, em ς ἐστι — Χαλκιδέων om L 26 χαλκιδεῶνος, em Xylander 27 ἀπό, em ς

*πτοντες. λέγονται δὲ οἱ Ῥειτοὶ Κόρης ἱεροὶ καὶ Δή-
μητρος εἶναι, καὶ τοὺς ἰχθῦς ἐξ αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσιν
ἔστιν αἱρεῖν μόνοις. οὗτοι τὸ ἀρχαῖον, ὡς ἐγὼ πυν-
θάνομαι, πρὸς Ἀθηναίους τοὺς ἄλλους ὅροι τῆς γῆς
2 Ἐλευσινίοις ἦσαν, καὶ διαβᾶσι τοὺς Ῥειτοὺς πρῶτος ᾤκει
Κρόκων, ἔνθα καὶ νῦν ἔτι βασίλεια καλεῖται Κρόκωνος.
τοῦτον Ἀθηναῖοι τὸν Κρόκωνα Κελεοῦ θυγατρὶ συνοι-
κῆσαι Σαισάρᾳ λέγουσι· λέγουσι δὲ οὐ πάντες, ἀλλ'
ὅσοι τοῦ δήμου τοῦ Σκαμβωνιδῶν εἰσιν· ἐγὼ δὲ Κρό-
κωνος μὲν ἀνευρεῖν τάφον οὐχ οἷός τε ἐγενόμην, τὸ
δὲ Εὐμόλπου μνῆμα κατὰ ταὐτὰ Ἐλευσινίοις ἀπέφαι-
νον καὶ Ἀθηναῖοι. τοῦτον τὸν Εὔμολπον ἀφικέσθαι
λέγουσιν ἐκ Θρᾴκης Ποσειδῶνος παῖδα ὄντα καὶ Χιό-
νης· τὴν δὲ Χιόνην Βορέου θυγατέρα τοῦ ἀνέμου καὶ
Ὠρειθυίας φασὶν εἶναι. Ὁμήρῳ δὲ ἐς μὲν τὸ γένος
ἐστὶν οὐδὲν αὐτοῦ πεποιημένον, ἐπονομάζει δὲ ἀγή-
3 νορα ἐν τοῖς ἔπεσι τὸν Εὔμολπον. γενομένης δὲ Ἐλευ-
σινίοις μάχης πρὸς Ἀθηναίους ἀπέθανε μὲν Ἐρεχθεὺς
Ἀθηναίων βασιλεύς, ἀπέθανε δὲ Ἰμμάραδος Εὐμόλπου·
καταλύονται δὲ ἐπὶ τοῖσδε τὸν πόλεμον, ὡς Ἐλευσι-
νίους ἐς τὰ ἄλλα Ἀθηναίων κατηκόους ὄντας ἰδίᾳ
τελεῖν τὴν τελετήν. τὰ δὲ ἱερὰ τοῖν θεοῖν Εὔμολπος
καὶ αἱ θυγατέρες δρῶσιν αἱ Κελεοῦ, καλοῦσι δὲ σφᾶς
Πάμφως τε κατὰ ταὐτὰ καὶ Ὅμηρος Διογένειαν καὶ
Παμμερόπην καὶ τρίτην Σαισάραν· τελευτήσαντος δὲ
Εὐμόλπου Κῆρυξ νεώτερος λείπεται τῶν παίδων, ὃν
αὐτοὶ Κήρυκες θυγατρὸς Κέκροπος Ἀγλαύρου καὶ Ἑρ-
μοῦ παῖδα εἶναι λέγουσιν, ἀλλ' οὐκ Εὐμόλπου.*

---

3 *αἴρειν* Ly *ὡς* om L 6 *βασιλεία*, em P 8 *βαισάρᾳ* PL¹y 9 *σκαμβωνίδων*, em ς 11 *ταῦτα*, em ς 17 *cf hym IV 154 seq* 22 *τελευτήν* LP 24 *cf Hom hym IV 109*

ἔστι δὲ Ἱπποθόωντος ἡρῷον, ἀφ' οὗ τὴν φυλὴν 4
ὀνομάζουσι, καὶ πλησίον Ζάρηκος. τοῦτον μαθεῖν παρὰ
Ἀπόλλωνι μουσικήν φασιν, ἐγὼ δὲ ξένον μὲν ἀφικόμε-
νον ἐς τὴν γῆν Λακεδαιμόνιόν τε εἶναι δοκῶ καὶ
Ζάρακα ἐν τῇ Λακωνικῇ πόλιν ἀπὸ τούτου πρὸς θα-
λάσσῃ καλεῖσθαι· εἰ δέ τις Ζάρηξ ἐπιχώριος Ἀθηναίοις
ἥρως, οὐδὲν ἐς αὐτὸν ἔχω λέγειν. — ῥεῖ δὲ Κηφισὸς 5
πρὸς Ἐλευσῖνι βιαιότερον παρεχόμενος τοῦ προτέρου
ῥεῦμα· καὶ παρ' αὐτῷ καλοῦσιν Ἐρινεόν, λέγοντες τὸν
Πλούτωνα ὅτε ἥρπασε τὴν Κόρην καταβῆναι ταύτῃ.
πρὸς τούτῳ τῷ Κηφισῷ λῃστὴν Πολυπήμονα ὄνομα,
Προκρούστην δὲ ἐπίκλησιν, Θησεὺς ἀπέκτεινεν. Ἐλευ- 6
σινίοις δὲ ἔστι μὲν Τριπτολέμου ναός, ἔστι δὲ Προ-
πυλαίας Ἀρτέμιδος καὶ Ποσειδῶνος Πατρός, φρέαρ
τε καλούμενον Καλλίχορον, ἔνθα πρῶτον Ἐλευσινίων
αἱ γυναῖκες χορὸν ἔστησαν καὶ ᾖσαν ἐς τὴν θεόν. τὸ
δὲ πεδίον τὸ Ῥάριον σπαρῆναι πρῶτον λέγουσι καὶ
πρῶτον αὐξῆσαι καρπούς, καὶ διὰ τοῦτο οὐλαῖς ἐξ
αὐτοῦ χρῆσθαί σφισι καὶ ποιεῖσθαι πέμματα ἐς τὰς
θυσίας καθέστηκεν. ἐνταῦθα ἅλως καλουμένη Τριπτο-
λέμου καὶ βωμὸς δείκνυται· τὰ δὲ ἐντὸς τοῦ τείχους 7
τοῦ ἱεροῦ τό τε ὄνειρον ἀπεῖπε γράφειν, καὶ τοῖς οὐ
τελεσθεῖσιν, ὁπόσων θέας εἴργονται, δῆλα δήπου μηδὲ
πυθέσθαι μετεῖναί σφισιν. Ἐλευσῖνα δὲ ἥρωα, ἀφ'
οὗ τὴν πόλιν ὀνομάζουσιν, οἱ μὲν Ἑρμοῦ παῖδα εἶναι
καὶ Δαείρας Ὠκεανοῦ θυγατρὸς λέγουσι, τοῖς δέ ἐστι
πεποιημένα Ὤγυγον εἶναι πατέρα Ἐλευσῖνι· οἱ γὰρ

1 ἱπποθόαντος, em Sylburg 13 εἰσὶ, em V 14 πρὸς, em P 17 ῥάνιον, em V 20 τριπολέμου L^1 23 ὅπως ὧν, em Valckenaer 24 μήτ' εἶναι, em Xylander 27 ἐλευσίνιοι γὰρ, em Schubart

ἀρχαῖοι τῶν λόγων ἅτε οὐ προσόντων σφίσιν ἐπῶν ἄλλα τε πλάσασθαι δεδώκασι ⟨καὶ⟩ μάλιστα ἐς τὰ γένη τῶν ἡρώων.

8 *ἐκ δὲ Ἐλευσῖνος τραπομένοις ἐπὶ Βοιωτῶν, ἐστὶν ὅμορος Ἀθηναίοις ἡ Πλαταιίς. πρότερον μὲν γὰρ Ἐλευθερεῦσιν ὅροι πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἦσαν· προσχωρησάντων δὲ Ἀθηναίοις τούτων, οὕτως ἤδη Βοιωτίας ὁ Κιθαιρών ἐστιν ὅρος. προσεχώρησαν δὲ Ἐλευθερεῖς οὐ πολέμῳ βιασθέντες, ἀλλὰ πολιτείας τε ἐπιθυμήσαντες παρὰ Ἀθηναίων καὶ κατ' ἔχθος τὸ Θηβαίων. ἐν τούτῳ τῷ πεδίῳ ναός ἐστι Διονύσου, καὶ τὸ ξόανον ἐντεῦθεν Ἀθηναίοις ἐκομίσθη τὸ ἀρχαῖον· τὸ δὲ ἐν Ἐλευθεραῖς*
9 *⟨τὸ⟩ ἐφ' ἡμῶν ἐς μίμησιν ἐκείνου πεποίηται. ἀπωτέρω δὲ ὀλίγον σπήλαιόν ἐστιν οὐ μέγα, καὶ παρ' αὐτὸ ὕδατος πηγὴ ψυχροῦ· λέγεται δὲ ἐς μὲν τὸ σπήλαιον ὡς Ἀντιόπη τεκοῦσα κατάθοιτο ἐς αὐτὸ τοὺς παῖδας, περὶ δὲ τῆς πηγῆς τὸν ποιμένα εὑρόντα τοὺς παῖδας ἐνταῦθα σφᾶς λοῦσαι πρῶτον ἀπολύσαντα τῶν σπαργάνων. Ἐλευθερῶν δὲ ἦν μὲν ἔτι τοῦ τείχους, ἦν δὲ καὶ οἰκιῶν ἐρείπια· δήλη δὲ τούτοις ἐστὶ πόλις ὀλίγον ὑπὲρ τοῦ πεδίου πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι οἰκισθεῖσα.*

39 *ἑτέρα δὲ ὁδὸς ἐξ Ἐλευσῖνος πρὸς Μέγαρα ἄγει· ταύτην ἐρχομένοις τὴν ὁδὸν φρέαρ ἐστὶν Ἄνθιον καλούμενον. ἐποίησε δὲ Πάμφως ἐπὶ τούτῳ τῷ φρέατι καθῆσθαι Δήμητρα μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς παιδὸς γραῒ εἰκασμένην· ἐντεῦθεν δὲ αὐτὴν ἅτε γυναῖκα Ἀργείαν ὑπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Κελεοῦ κομισθῆναι παρὰ τὴν μητέρα καί οἱ τὴν Μετάνειραν οὕτω πιστεῦσαι τοῦ*

---

1 *σφίσι γενεῶν*, em Schubart 2 suppl Kuhn 13 suppl Schubart-Walz 18 *ἀπολούσαντα* P^1y^2 28 *μεγάνειραν* L^1Py

παιδὸς τὴν ἀνατροφήν. ὀλίγῳ δὲ ἀπωτέρω τοῦ φρέα- 2
τος ἱερὸν Μετανείρας ἐστὶ καὶ μετ' αὐτὸ τάφοι τῶν
ἐπὶ Θήβας. Κρέων γάρ, ὃς ἐδυνάστευε τότε ἐν Θήβαις
Λαοδάμαντα ἐπιτροπεύων τὸν Ἐτεοκλέους, οὐ παρῆκε
τοῖς προσήκουσιν ἀνελομένοις θάψαι· ἱκετεύσαντος δὲ
Ἀδράστου Θησέα καὶ μάχης Ἀθηναίων γενομένης πρὸς
Βοιωτούς, Θησεὺς ὡς ἐκράτησε τῇ μάχῃ κομίσας ἐς τὴν
Ἐλευσινίαν τοὺς νεκροὺς ἐνταῦθα ἔθαψε. Θηβαῖοι δὲ
τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν λέγουσιν ἐθελονταὶ δοῦναι
καὶ συνάψαι μάχην οὔ φασι. — μετὰ δὲ τῶν Ἀργείων 3
τοὺς τάφους ἐστὶν Ἀλόπης μνῆμα, ἣν τεκοῦσαν Ἱππο-
θόωντα ἐκ Ποσειδῶνος ἀποθανεῖν ἐνταῦθά φασιν ὑπὸ
τοῦ πατρὸς Κερκυόνος. εἶναι δὲ ὁ Κερκυὼν λέγεται
καὶ τὰ ἄλλα ἄδικος ἐς τοὺς ξένους καὶ παλαίειν οὐ
βουλομένοις· καὶ ὁ τόπος οὗτος παλαίστρα καὶ ἐς ἐμὲ
ἐκαλεῖτο Κερκυόνος, ὀλίγον τοῦ τάφου τῆς Ἀλόπης
ἀπέχων. λέγεται δὲ ὁ Κερκυὼν τοὺς καταστάντας ἐς
πάλην διαφθεῖραι πλὴν Θησέως, Θησεὺς δὲ κατεπάλαι-
σεν αὐτὸν σοφίᾳ τὸ πλέον· παλαιστικὴν γὰρ τέχνην
εὗρε Θησεὺς πρῶτος καὶ πάλης κατέστη ὕστερον ἀπ'
ἐκείνου διδασκαλία· πρότερον ⟨δὲ⟩ ἐχρῶντο μεγέθει
μόνον καὶ ῥώμῃ πρὸς τὰς πάλας.

τοσαῦτα κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν Ἀθηναίοις γνωρι-
μώτατα ἦν ἔν τε λόγοις καὶ θεωρήμασιν, ἀπέκρινε δὲ
ἀπὸ τῶν πολλῶν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος μοι τὰ ἐς συγγρα-
φὴν ἀνήκοντα.

Ἐλευσῖνι δὲ ἤδη πλησιόχωρος ⟨ἡ⟩ καλουμένη Μεγα- 4
ρίς· τῆς Ἀθηναίων ἦν καὶ αὕτη τὸ ἀρχαῖον, Πύλα τοῦ

---

2 μεγανείρας Py[1] 3 ἐπὶ Valckenaer: ἐς 7 ἐκράτησεν ἡ μάχη, em Vb 11 ἱπποθόαντα y 13 κερκυῶνος, em Dindorf (item postea) 15 ἐπεμὲ L 21 suppl V 27 suppl Richards

βασιλέως καταλιπόντος Πανδίονι. μαρτύρια δέ μοι τάφος τε Πανδίονος ἐν τῇ γῇ καὶ Νῖσος Αἰγεῖ μὲν πρεσβυτάτῳ τοῦ παντὸς γένους παραχωρήσας Ἀθηναίων ἄρχειν, αὐτὸς δὲ Μεγάρων καὶ τῆς ἄχρι Κορίνθου βασιλεύειν ἀξιωθείς· Νίσαιά τε ἔτι καὶ νῦν Μεγαρεῦσιν ἐπίνειον ἀπ' αὐτοῦ καλεῖται. Κόδρου δὲ ὕστερον βασιλεύοντος στρατεύουσιν ἐπ' Ἀθήνας Πελοποννήσιοι· καὶ ὡς οὐδὲν ἀποδειξάμενοι λαμπρὸν ἐκομίζοντο ὀπίσω, Μέγαρα Ἀθηναίων ἑλόντες Κορινθίων καὶ τῶν ἄλλων
5 συμμάχων τοῖς ἐθέλουσιν ἔδωκαν οἰκῆσαι. Μεγαρεῖς μὲν οὕτως ἔθη καὶ φωνὴν μεταβαλόντες Δωριεῖς γεγόνασι, κληθῆναι δὲ οὕτω τὴν πόλιν φασὶν ἐπὶ Καρὸς τοῦ Φορωνέως ἐν τῇ γῇ ταύτῃ βασιλεύοντος· τότε πρῶτον λέγουσιν ἱερὰ γενέσθαι Δήμητρος αὐτοῖς, τότε ἀνθρώπους ὀνομάσαι Μέγαρα. οὕτω μὲν αὐτοὶ περὶ σφῶν Μεγαρεῖς λέγουσι· Βοιωτοὶ δὲ ἐν Ὀγχηστῷ Μεγαρέα τὸν Ποσειδῶνος οἰκοῦντα ἀφικέσθαι στρατιᾷ Βοιωτῶν φασι Νίσῳ τὸν πρὸς Μίνω πόλεμον συνδιοίσοντα, πεσόντα δὲ αὐτὸν ἐν τῇ μάχῃ ταφῆναί τε αὐτοῦ καὶ τῇ πόλει Μέγαρα ὄνομα ἀπὸ τούτου γενέσθαι, πρότε-
6 ρον Νίσᾳ καλουμένῃ. δωδεκάτῃ δὲ ὕστερον μετὰ Κᾶρα τὸν Φορωνέως γενεᾷ λέγουσιν οἱ Μεγαρεῖς Λέλεγα ἀφικόμενον ἐξ Αἰγύπτου βασιλεῦσαι καὶ τοὺς ἀνθρώπους κληθῆναι Λέλεγας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ· Κλήσωνος δὲ τοῦ Λέλεγος γενέσθαι Πύλαν, τοῦ Πύλα ⟨δὲ⟩ Σκίρωνα· ⟨τοῦτον⟩ συνοικῆσαι Πανδίονος θυγατρί, καὶ ὕστερον Νίσῳ τῷ Πανδίονος ἐς ἀμφισβήτησιν ἐλθεῖν περὶ τῆς ἀρχῆς Σκίρωνα καί σφισιν Αἰακὸν δικάσαι,

---

1 πανδίονος y   12 βαρὸς L   14 καὶ τοὺς (pro τότε) V   19 αὐτοῦ V: αὐτὸν   24 μεγὰς L   25 et 26 suppl ς   26 σκίρον, em V

βασιλείαν μὲν διδόντα Νίσῳ καὶ τοῖς ἀπογόνοις, Σκίρωνι δὲ ἡγεμονίαν εἶναι πολέμου. Μεγαρέα δὲ τὸν Ποσειδῶνος θυγατρὶ Νίσου συνοικήσαντα Ἰφινόῃ διαδέξασθαι τὴν τοῦ Νίσου φασὶν ἀρχήν· τὸν δὲ Κρητικὸν πόλεμον καὶ τὴν ἐπὶ Νίσου βασιλεύοντος ἅλωσιν τῆς πόλεως οὐκ ἐθέλουσιν εἰδέναι.

40 *ἔστι δὲ ἐν τῇ πόλει κρήνη, ἥν σφισιν ᾠκοδόμησε Θεαγένης, οὗ καὶ πρότερον τούτων ἐπεμνήσθην θυγατέρα αὐτὸν συνοικίσαι Κύλωνι Ἀθηναίῳ. οὗτος ὁ Θεαγένης τυραννήσας ᾠκοδόμησε τὴν κρήνην μεγέθους ἕνεκα καὶ κόσμου καὶ ἐς τὸ πλῆθος τῶν κιόνων θέας ἀξίαν· καὶ ὕδωρ ἐς αὐτὴν ῥεῖ καλούμενον Σιθνίδων νυμφῶν. τὰς δὲ Σιθνίδας νύμφας λέγουσι Μεγαρεῖς εἶναι μέν σφισιν ἐπιχωρίας, μιᾷ δὲ αὐτῶν [θυγατρὶ] συγγενέσθαι Δία, Μέγαρόν τε παῖδα ὄντα Διὸς καὶ ταύτης δὴ τῆς νύμφης ἐκφυγεῖν τὴν ἐπὶ Δευκαλίωνός ποτε ἐπομβρίαν, ἐκφυγεῖν δὲ πρὸς τὰ ἄκρα τῆς Γερανίας, οὐκ ἔχοντός πω τοῦ ὄρους τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀλλὰ — νήχεσθαι γὰρ πετομένων γεράνων πρὸς τὴν βοὴν τῶν ὀρνίθων αὐτόν — διὰ τοῦτο Γερανίαν τὸ ὄρος ὀνομασθῆναι.* 2 *τῆς δὲ κρήνης οὐ πόρρω ταύτης ἀρχαῖόν ἐστιν ἱερόν, εἰκόνες δὲ ἐφ' ἡμῶν ἑστᾶσιν ἐν αὐτῷ βασιλέων Ῥωμαίων καὶ ἄγαλμα [τε] κεῖται χαλκοῦν Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Σωτείρας. φασὶ δὲ ἄνδρας τοῦ Μαρδονίου στρατοῦ καταδραμόντας τὴν Μεγαρίδα ἀποχωρεῖν ἐς Θήβας ὀπίσω παρὰ Μαρδόνιον ἐθέλειν, γνώμῃ δὲ Ἀρτέμιδος νύκτα τε ὁδοιποροῦσιν ἐπιγενέσθαι καὶ τῆς ὁδοῦ σφᾶς ἁμαρτόντας ἐς τὴν ὀρεινὴν τραπέσθαι*

---

3 *ἰφινόην*, em V 4 *φασὶν* -- (5) *Νίσου* om L 7 *ἣν* Schubart-Walz: *καὶ* 8 *cap 28, 1* 12 *ἄξιον*, em ς 14 purg Siebelis 20 *γερανείαν* P 23 purg Dindorf

*τῆς χώρας· πειρωμένους δὲ ⟨εἰ⟩ στράτευμα ἐγγὺς εἴη
πολέμιον ἀφιέναι τῶν βελῶν, καὶ τὴν πλησίον πέτραν
στένειν βαλλομένην, τοὺς δὲ αὖθις τοξεύειν προθυμίᾳ
3 πλέονι. τέλος δὲ αὐτοῖς ἀναλωθῆναι τοὺς ὀιστοὺς ἐς
ἄνδρας πολεμίους τοξεύειν [προθυμίᾳ πλέονι] νομίζου-
σιν· ἡμέρα τε ὑπεφαίνετο καὶ οἱ Μεγαρεῖς ἐπῄεσαν,
μαχόμενοι δὲ ὁπλῖται πρὸς ἀνόπλους καὶ οὐδὲ βελῶν
εὐποροῦντας ἔτι φονεύουσιν αὐτῶν τοὺς πολλούς· καὶ
ἐπὶ τῷδε Σωτείρας ἄγαλμα ἐποιήσαντο Ἀρτέμιδος.
ἐνταῦθα καὶ τῶν δώδεκα ὀνομαζομένων θεῶν ἐστιν
ἀγάλματα ἔργα εἶναι λεγόμενα Πραξιτέλους· τὴν δὲ
Ἄρτεμιν αὐτὴν Στρογγυλίων ἐποίησε.*

*4 μετὰ ταῦτα ἐς τὸ τοῦ Διὸς τέμενος ἐσελθοῦσι κα-
λούμενον Ὀλυμπιεῖον ναός ἐστι θέας ἄξιος· τὸ δὲ
ἄγαλμα οὐκ ἐξειργάσθη τοῦ Διός, ἐπιλαβόντος τοῦ
Πελοποννησίων πολέμου πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ᾧ καὶ
ναυσὶν ἀνὰ πᾶν ἔτος καὶ στρατῷ φθείροντες Μεγαρεῦ-
σιν Ἀθηναῖοι τὴν χώραν τά τε κοινὰ ἐκάκωσαν καὶ
ἰδίᾳ τοὺς οἴκους ἤγαγον ἐς τὸ ἔσχατον ἀσθενείας. τῷ
δὲ ἀγάλματι τοῦ Διὸς πρόσωπον ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ,
τὰ δὲ λοιπὰ πηλοῦ τέ ἐστι καὶ γύψου· ποιῆσαι δὲ
αὐτὸ Θεόκοσμον λέγουσιν ἐπιχώριον, συνεργάσασθαι
δέ οἱ Φειδίαν. ὑπὲρ δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός εἰσιν
Ὧραι καὶ Μοῖραι· δῆλα δὲ πᾶσι τὴν πεπρωμένην μόνῳ
οἱ πείθεσθαι καὶ τὰς ὥρας τὸν θεὸν τοῦτον νέμειν
ἐς τὸ δέον. ὄπισθε δὲ τοῦ ναοῦ κεῖται ξύλα ἡμίεργα·
ταῦτα ἔμελλεν ὁ Θεόκοσμος ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ κοσμή-
5 σας τὸ ἄγαλμα ἐκτελέσειν τοῦ Διός. ἐν δὲ αὐτῷ τῷ*

1 suppl Phralites 5 *τοξεύειν προεπήεσαν* (om *νομίζουσιν — Μεγαρεῖς*) L; purg Sylburg 6 *ἐπεφαίνετο* P 28 *ἐνταῦθα,* em Dindorf

ναῷ τριήρους ἀνάκειται χαλκοῦν ἔμβολον· ταύτην τὴν ναῦν λαβεῖν φασι περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχήσαντες πρὸς Ἀθηναίους· ὁμολογοῦσι δὲ καὶ Ἀθηναῖοι χρόνον τινὰ Μεγαρεῦσιν ἀποστῆναι τῆς νήσου, Σόλωνα δὲ ὕστερόν φασιν ἐλεγεῖα ποιήσαντα προτρέψαι σφᾶς, καταστῆναι δὲ ἐπὶ τούτοις ⟨ἐς⟩ ἀμφισβήτησιν Ἀθηναῖοι, κρατήσαντες δὲ πολέμῳ Σαλαμῖνα αὖθις ἔχειν. Μεγαρεῖς δὲ παρὰ σφῶν λέγουσιν ἄνδρας φυγάδας, οὓς Δορυκλείους ὀνομάζουσιν, ἀφικομένους παρὰ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι κληρούχους προδοῦναι Σαλαμῖνα Ἀθηναίοις.

μετὰ δὲ τοῦ Διὸς τὸ τέμενος ἐς τὴν ἀκρόπολιν 6
ἀνελθοῦσι καλουμένην ἀπὸ Καρὸς τοῦ Φορωνέως καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι Καρίαν, ἔστι μὲν Διονύσου ναὸς Νυκτελίου, πεποίηται δὲ Ἀφροδίτης Ἐπιστροφίας ἱερὸν καὶ Νυκτὸς καλούμενόν ἐστι μαντεῖον καὶ Διὸς Κονίου ναὸς οὐκ ἔχων ὄροφον. τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἄγαλμα Βρύαξις καὶ αὐτὸ καὶ τὴν Ὑγείαν ἐποίησεν. ἐνταῦθα καὶ τῆς Δήμητρος τὸ καλούμενον μέγαρον· ποιῆσαι δὲ αὐτὸ βασιλεύοντα Κᾶρα ἔλεγον.

ἐκ δὲ τῆς ἀκροπόλεως κατιοῦσιν, ᾗ πρὸς ἄρκτον 41
τέτραπται τὸ χωρίον, μνῆμά ἐστιν Ἀλκμήνης πλησίον τοῦ Ὀλυμπιείου. βαδίζουσαν γὰρ ἐς Θήβας ἐξ Ἄργους τελευτῆσαι καθ' ὁδὸν λέγουσιν αὐτὴν ἐν τοῖς Μεγάροις, καὶ τοὺς Ἡρακλείδας ἐς ἀμφισβήτησιν ἐλθεῖν, τοὺς μὲν ἐς Ἄργος ἐθέλοντας ὀπίσω κομίσαι τὸν νεκρὸν τῆς Ἀλκμήνης, τοὺς δ' αὐτῶν ἐς Θήβας· καὶ γὰρ τοῖς Ἡρακλέους παισὶ τοῖς ἐκ Μεγάρας τάφον εἶναι καὶ Ἀμφιτρύωνος ἐν Θήβαις. ὁ δὲ ἐν Δελφοῖς

---

2 σαλαμῖ L 6 suppl Facius ἀμφισβητοῦσιν, em V 15 ἐστι Calderini: ἐπι 22 ὀλυμπίου, em Clavier 24 μεγαρικοῖς, em Siebelis

θεὸς ἔχρησε θάψαι Ἀλκμήνην ἐν τοῖς Μεγάροις ἄμει-
2 νον εἶναί σφισιν. ἐντεῦθεν ὁ τῶν ἐπιχωρίων ἡμῖν
ἐξηγητὴς ἡγεῖτο ἐς χωρίον Ῥοῦν ὡς ἔφασκεν ὀνομαζό-
μενον, ταύτῃ γὰρ ὕδωρ ποτὲ ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν ὑπὲρ
τὴν πόλιν ῥυῆναι· Θεαγένης δέ, ὃς τότε ἐτυράννει, τὸ
ὕδωρ ἑτέρωσε τρέψας βωμὸν ἐνταῦθα Ἀχελῴῳ ἐποίησε.
καὶ Ὕλλου πλησίον τοῦ Ἡρακλέους μνῆμά ἐστιν ἀνδρὶ
Ἀρκάδι Ἐχέμῳ τῷ Ἀερόπου μονομαχήσαντος· καὶ ὅστις
μὲν Ἔχεμος ὢν ἀπέκτεινεν Ὕλλον, ἑτέρωθι τοῦ λόγου
δηλώσω, τέθαπται δὲ καὶ Ὕλλος ἐν τοῖς Μεγάροις.
αὕτη καλοῖτο ἂν ὀρθῶς στρατεία τῶν Ἡρακλειδῶν ἐς
3 Πελοπόννησον ἐπὶ Ὀρέστου βασιλεύοντος. οὐ πόρρω
δὲ τοῦ Ὕλλου μνήματος Ἴσιδος ναὸς καὶ παρ' αὐτὸν
Ἀπόλλωνός ἐστι καὶ Ἀρτέμιδος· Ἀλκάθουν δέ φασι
ποιῆσαι ἀποκτείναντα λέοντα τὸν καλούμενον Κιθαι-
ρώνιον. ὑπὸ τούτου τοῦ λέοντος διαφθαρῆναι καὶ
ἄλλους καὶ Μεγαρέως φασὶ τοῦ σφετέρου βασιλέως
παῖδα Εὔιππον, τὸν δὲ πρεσβύτερον τῶν παίδων αὐτῷ
Τίμαλκον ἔτι πρότερον ἀποθανεῖν ὑπὸ Θησέως, στρα-
τεύοντα ἐς Ἄφιδναν σὺν τοῖς Διοσκούροις· Μεγαρέα
δὲ γάμον τε ὑποσχέσθαι θυγατρὸς καὶ ὡς διάδοχον
ἕξει τῆς ἀρχῆς, ὅστις τὸν Κιθαιρώνιον λέοντα ἀπο-
κτείναι· διὰ ταῦτα Ἀλκάθουν τὸν Πέλοπος ἐπιχειρή-
σαντα τῷ θηρίῳ κρατῆσαί τε καὶ ὡς ἐβασίλευσε τὸ
ἱερὸν ποιῆσαι τοῦτο, Ἀγροτέραν Ἄρτεμιν καὶ Ἀπόλλωνα
4 Ἀγραῖον ἐπονομάσαντα. ταῦτα μὲν οὕτω γενέσθαι λέ-
γουσιν· ἐγὼ δὲ γράφειν μὲν ἐθέλω Μεγαρεῦσιν ὁμο-
λογοῦντα, οὐκ ἔχω δὲ ὅπως εὕρωμαι πάντα σφίσιν,

---

6 στρέψας LP[1] ποιῆσαι, em Bekker 9 *VIII 5,1* 14 δέ (om φασι — λέοντα τὸν) LP[1]My[2] 19 στρατεύοντος, em V 28 ὅπως συμφέρωμαι Clavier, at post σφίσιν intelligendum ὁμολογοῦντα

ἀλλὰ ἀποθανεῖν μὲν λέοντα ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ὑπὸ
Ἀλκάθου πείθομαι, Μεγαρέως δὲ Τίμαλκον παῖδα τίς
μὲν ἐς Ἄφιδναν ἐλθεῖν μετὰ τῶν Διοσκούρων ἔγραψε;
πῶς δ' ἂν ἀφικόμενος ἀναιρεθῆναι νομίζοιτο ὑπὸ Θη-
σέως, ὅπου καὶ Ἀλκμὰν ποιήσας ᾆσμα ἐς τοὺς Διο-
σκούρους, ὡς Ἀθήνας ἕλοιεν καὶ τὴν Θησέως ἀγάγοιεν
μητέρα αἰχμάλωτον, ὅμως Θησέα φησὶν αὐτὸν ἀπεῖναι;
Πίνδαρος δὲ τούτοις τε κατὰ ταὐτὰ ἐποίησε καὶ γαμ- 5
βρὸν τοῖς Διοσκούροις Θησέα εἶναι βουλόμενον ⟨ἁρ-
πασθεῖσαν τὴν Ἑλένην διαφυλάξαι⟩, ἐς ὃ ἀπελθεῖν
αὐτὸν Πειρίθῳ τὸν λεγόμενον γάμον συμπράξοντα.
ὅστις δὲ ἐγενεαλόγησε, δῆλον ὡς πολλὴν τοῖς Μεγα-
ρεῦσι σύνοιδεν εὐήθειαν, εἴ γε Θησεὺς ἦν ἀπόγονος
Πέλοπος· ἀλλὰ γὰρ τὸν ὄντα λόγον οἱ Μεγαρεῖς εἰδό-
τες ἐπικρύπτουσιν, οὐ βουλόμενοι δοκεῖν ἁλῶναί σφισιν
ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς Νίσου τὴν πόλιν, διαδέξασθαι δὲ
τὴν βασιλείαν γαμβρὸν Νίσου τε Μεγαρέα καὶ αὖθις
Ἀλκάθουν Μεγαρέως. φαίνεται δὲ τελευτήσαντος Νί- 6
σου καὶ τῶν πραγμάτων Μεγαρεῦσιν ἐφθαρμένων ὑπὸ
τοῦτον Ἀλκάθους ἀφικόμενος τὸν καιρὸν ἐξ Ἤλιδος·
μαρτύριον δέ μοι· τὸ γὰρ τεῖχος ᾠκοδόμησεν ἐξ ἀρχῆς
ἅτε τοῦ περιβόλου τοῦ ἀρχαίου καθαιρεθέντος ὑπὸ
τῶν Κρητῶν.

Ἀλκάθου μὲν καὶ τοῦ λέοντος, εἴτε ἐν τῷ Κιθαι-
ρῶνι αὐτὸν εἴτε καὶ ἑτέρωθι ἀποκτείνας ναὸν Ἀγροτέρας
Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος ἐποίησεν Ἀγραίου, ἐς τοσόνδε
ἔστω μνήμη· ἐκ τούτου δὲ τοῦ ἱεροῦ κατιοῦσι Πανδίονός

---

5 *fr 13 Bgk*[4] 8 *fr 258 Schr* 9 βουλόμενος, em Calderini 10 suppl O Schroeder 11 αὐτὸν om y συμπράξαντα, em Korais 13 ἦν Kayser: μὲν 17 τὸν (pro τε) L 19 τοῖς μεγαρεῦσιν L

*ἐστιν ἡρῷον. καὶ ὅτι μὲν ἐτάφη Πανδίων ἐν Αἰθυίας
Ἀθηνᾶς καλουμένῳ σκοπέλῳ, δεδήλωκεν ὁ λόγος ἤδη
μοι· τιμὰς δὲ καὶ ἐν τῇ πόλει παρὰ Μεγαρέων ἔχει.*
7 *πλησίον δέ ἐστι τοῦ Πανδίονος ἡρῴου μνῆμα Ἱππο-
λύτης· γράψω δὲ καὶ τὰ ἐς αὐτὴν ὁποῖα Μεγαρεῖς
λέγουσιν. ὅτε Ἀμαζόνες ἐπ' Ἀθηναίους στρατεύσασαι
δι' Ἀντιόπην ἐκρατήθησαν ὑπὸ Θησέως, τὰς μὲν πολ-
λὰς συνέβη μαχομένας αὐτῶν ἀποθανεῖν, Ἱππολύτην
δὲ ἀδελφὴν οὖσαν Ἀντιόπης καὶ τότε ἡγουμένην τῶν
γυναικῶν ἀποφυγεῖν σὺν ὀλίγαις ἐς Μέγαρα, ἅτε δὲ
κακῶς οὕτω πράξασαν τῷ στρατῷ τοῖς τε παροῦσιν
ἀθύμως ἔχουσαν καὶ περὶ τῆς οἴκαδε ἐς τὴν Θεμίσκυ-
ραν σωτηρίας μᾶλλον ἔτι ἀποροῦσαν ὑπὸ λύπης τελευ-
τῆσαι· καὶ θάψαι αὐτὴν ἀποθανοῦσαν, καί οἱ τοῦ μνή-*
8 *ματος σχῆμά ἐστιν Ἀμαζονικῇ ἀσπίδι ἐμφερές. τούτου
δέ ἐστιν οὐ πόρρω τάφος Τηρέως τοῦ Πρόκνην γή-
μαντος τὴν Πανδίονος. ἐβασίλευσε δὲ ὁ Τηρεύς, ὡς
μὲν λέγουσιν οἱ Μεγαρεῖς, περὶ τὰς Παγὰς τὰς καλου-
μένας τῆς Μεγαρίδος, ὡς δὲ ἐγώ τε δοκῶ καὶ τεκμήρια
ἐς τόδε λείπεται, Δαυλίδος ἦρχε τῆς ὑπὲρ Χαιρωνείας·
πάλαι γὰρ τῆς νῦν καλουμένης Ἑλλάδος βάρβαροι τὰ
πολλὰ ᾤκησαν. ἐπεὶ δὲ ἦν καὶ Τηρεῖ τὰ ἐς Φιλομήλαν
ἐξειργασμένα καὶ ⟨τὰ⟩ περὶ τὸν Ἴτυν ὑπὸ τῶν γυναι-*
9 *κῶν, ἑλεῖν σφᾶς ὁ Τηρεὺς οὐκ ἐδύνατο· καὶ ὁ μὲν
ἐτελεύτησεν ἐν τοῖς Μεγάροις αὐτοχειρίᾳ, καί οἱ τάφον
αὐτίκα ἔχωσαν καὶ θύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος ψηφῖσιν ἐν
τῇ θυσίᾳ ἀντὶ οὐλῶν χρώμενοι καὶ τὸν ἔποπα τὸν
ὄρνιθα ἐνταῦθα φανῆναι πρῶτον λέγουσιν· αἱ δὲ γυ-*

---

1 *ηθυιας*, em Xylander 2 *cap 5, 3* 4 *ἐπὶ τοῦ* L 6 *ἐς* P 8 *συνέβη* om Ly 18 *πηγὰς*, em Clavier 23 suppl Musurus 27 *ὀλῶν*, em V

ναῖκες ἐς μὲν Ἀθήνας ἀφίκοντο, θρηνοῦσαι δὲ οἷα ἔπαθον καὶ οἷα ἀντέδρασαν ὑπὸ δακρύων διαφθείρονται, καί σφισι τὴν ἐς ἀηδόνα καὶ χελιδόνα μεταβολὴν ἐπεφήμισαν ὅτι οἶμαι καὶ αὗται αἱ ὄρνιθες ἐλεεινὸν καὶ θρήνῳ ὅμοιον ᾄδουσιν.

ἔστι δὲ καὶ ἄλλη Μεγαρεῦσιν ἀκρόπολις ἀπὸ Ἀλ- 42
κάθου τὸ ὄνομα ἔχουσα· ἐς ταύτην τὴν ἀκρόπολιν
ἀνιοῦσίν ἐστιν ἐν δεξιᾷ Μεγαρέως μνῆμα, ὃς κατὰ τὴν
ἐπιστρατείαν τῶν Κρητῶν ξύμμαχός σφισιν ἦλθεν ἐξ
Ὀγχηστοῦ. δείκνυται δὲ καὶ ἑστία θεῶν Προδομέων
καλουμένων· θῦσαι δέ σφισιν Ἀλκάθουν λέγουσι πρῶ-
τον, ὅτε τῆς οἰκοδομίας τοῦ τείχους ἔμελλεν ἄρχεσθαι.
τῆς δὲ ἑστίας ἐγγὺς ταύτης ἐστὶ λίθος, ἐφ' οὗ κατα- 2
θεῖναι λέγουσιν Ἀπόλλωνα τὴν κιθάραν Ἀλκάθῳ τὸ
τεῖχος συνεργαζόμενον. δηλοῖ τέ μοι καὶ τόδε ὡς
συνετέλουν ἐς Ἀθηναίους Μεγαρεῖς· φαίνεται γὰρ τὴν
θυγατέρα Ἀλκάθους Περίβοιαν ἅμα Θησεῖ πέμψαι
κατὰ τὸν δασμὸν ἐς Κρήτην. τότε δὲ αὐτῷ τειχίζοντι,
ὥς φασιν οἱ Μεγαρεῖς, συνεργάζεταί τε Ἀπόλλων καὶ
τὴν κιθάραν κατέθηκεν ἐπὶ τὸν λίθον· ἢν δὲ τύχῃ
βαλών τις ψηφῖδι, κατὰ ταὐτὰ οὗτός τε ἤχησε καὶ
κιθάρα κρουσθεῖσα. ἐμοὶ δὲ παρέσχε μὲν καὶ τοῦτο 3
θαυμάσαι, παρέσχε δὲ πολλῷ μάλιστα Αἰγυπτίων ὁ
κολοσσός. ἐν Θήβαις ταῖς Αἰγυπτίαις, διαβᾶσι τὸν
Νεῖλον πρὸς τὰς Σύριγγας καλουμένας, εἶδον ἔτι κα-
θήμενον ἄγαλμα ἠχοῦν — Μέμνονα ὀνομάζουσιν οἱ
πολλοί, τοῦτον γάρ φασιν ἐξ Αἰθιοπίας ὁρμηθῆναι ἐς

---

7 ἐς αὐτὴν γὰρ τὴν, em Amasaeus 10 καὶ εστινα, em Ly per corr 11 λέγουσιν ἀλκάθουν P[1] 13 ἐγγὺς om L 17 ἀλκάθου, em Parrhasius 19 τε L: γε 20 δὲ τὸ τεῖχος v. l. in L[1] 25 ἐστὶ γὰρ (γὰρ del Phralites) v. l. in L[1] pro εἶδον ἔτι 26 ἠλεῖον, em Letronne

Αἴγυπτον καὶ τὴν ἄχρι Σούσων· ἀλλὰ γὰρ οὐ Μέμνονα οἱ Θηβαῖοι λέγουσι, Φαμένωφα δὲ εἶναι τῶν ἐγχωρίων οὗ τοῦτο ἄγαλμα ἦν, ἤκουσα δὲ ἤδη καὶ Σέσωστριν φαμένων εἶναι [τοῦτο ἄγαλμα] —, ὃ Καμβύσης διέκοψε· καὶ νῦν ὁπόσον ἐκ κεφαλῆς ἐς μέσον σῶμά ἐστιν ἀπερριμμένον, τὸ δὲ λοιπὸν κάθηταί τε καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἀνίσχοντος ἡλίου βοᾷ, καὶ τὸν ἦχον μάλιστα εἰκάσει τις κιθάρας ἢ λύρας ῥαγείσης χορδῆς.

4 *Μεγαρεῦσι δὲ ἔστι μὲν βουλευτήριον, Τιμάλκου δὲ ἦν ποτε ὡς λέγουσι τάφος, ὃν πρότερον ὀλίγον τούτων οὐκ ἔφην ὑπὸ Θησέως ἀποθανεῖν. ᾠκοδόμηται δὲ ἐπὶ τῇ κορυφῇ τῆς ἀκροπόλεως ναὸς Ἀθηνᾶς, ἄγαλμα δέ ἐστιν ἐπίχρυσον πλὴν χειρῶν καὶ ἄκρων ποδῶν· ταῦτα δὲ καὶ τὸ πρόσωπόν ἐστιν ἐλέφαντος. καὶ ἕτερον ἐνταῦθα ἱερὸν Ἀθηνᾶς πεποίηται καλουμένης Νίκης καὶ ἄλλο Αἰαντίδος· τὰ δὲ ἐς αὐτὸ Μεγαρέων μὲν παρεῖται τοῖς ἐξηγηταῖς, ἐγὼ δὲ ὁποῖα νομίζω γενέσθαι γράψω. Τελαμὼν ὁ Αἰακοῦ θυγατρὶ Ἀλκάθου Περιβοίᾳ συνῴκησεν· Αἴαντα οὖν τὴν ἀρχὴν τὴν Ἀλκάθου διαδεξάμενον ποιῆσαι τὸ ἄγαλμα ἡγοῦμαι τῆς Ἀθηνᾶς.*

5 *τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος πλίνθου μὲν ἦν ὁ ἀρχαῖος ναός· ὕστερον δὲ βασιλεὺς ᾠκοδόμησεν Ἀδριανὸς λίθου λευκοῦ. ὁ μὲν δὴ Πύθιος καλούμενος καὶ ὁ Δεκατηφόρος τοῖς Αἰγυπτίοις μάλιστα ἐοίκασι ξοάνοις, ὃν δὲ Ἀρχηγέτην ἐπονομάζουσιν, Αἰγινητικοῖς ἔργοις ἐστὶν ὅμοιος· ἐβένου δὲ πάντα ὁμοίως πεποίηται. ἤκουσα δὲ ἀνδρὸς*

---

2 *φαμένωθα* P 3 *τοῦτο τὸ* y[1] 4 *τοῦτο τὸ* L, dittogr agn Sp 6 *ἔστι καὶ* L 8 *μάλιστ' ἂν* Clavier *εἰκάσειε* ς 11 *τάφος ὡς λέγουσι* L *ὀλίγῳ* P[1] 12 *cap 41, 4*

Κυπρίου διακρῖναι πόας ἐς ἀνθρώπων ἴασιν εἰδότος,
ὃς τὴν ἔβενον φύλλα οὐκ ἔφη φύειν οὐδὲ εἶναι καρπὸν
οὐδένα ἀπ' αὐτῆς οὐδὲ ὁρᾶσθαι τὸ παράπαν αὐτὴν
ὑπὸ ἡλίου, ῥίζας δὲ ὑπογαίους εἶναι, ταύτας δὲ ὀρύσ-
σειν τοὺς Αἰθίοπας καὶ ἄνδρας εἶναί σφισιν οἳ τὴν
ἔβενον ἴσασιν εὑρίσκειν. ἔστι δὲ καὶ Δήμητρος ἱερὸν 6
Θεσμοφόρου. κατιοῦσι δὲ ἐντεῦθεν Καλλιπόλιδος μνῆμά
ἐστιν Ἀλκάθου παιδός. ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλος Ἀλκάθῳ
πρεσβύτερος υἱὸς Ἰσχέπολις, ὃν ἀπέστειλεν ὁ πατὴρ
Μελεάγρῳ τὸ ἐν Αἰτωλίᾳ θηρίον συνεξαιρήσοντα.
ἀποθανόντος δὲ ἐνταῦθα πρῶτος τεθνεῶτα ἐπύθετο ὁ
Καλλίπολις, ἀναδραμὼν δὲ ἐς τὴν ἀκρόπολιν — τηνι-
καῦτα δὲ ὁ πατήρ οἱ τῷ Ἀπόλλωνι ἐνέκαεν — ἀπορ-
ρίπτει τὰ ξύλα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· Ἀλκάθους δὲ ἀνήκοος
ὢν ἔτι τῆς Ἰσχεπόλιδος τελευτῆς κατεδίκαζεν οὐ ποιεῖν
ὅσια τὸν Καλλίπολιν καὶ εὐθέως ὡς εἶχεν ὀργῆς ἀπέ-
κτεινε παίσας ἐς τὴν κεφαλὴν τῶν ἀπορριφέντων ἀπὸ
τοῦ βωμοῦ ξύλῳ.

κατὰ δὲ τὴν ἐς τὸ πρυτανεῖον ὁδὸν Ἰνοῦς ἐστιν 7
ἡρῷον, περὶ δὲ αὐτὸ θριγκὸς λίθων· πεφύκασι δὲ ἐπ'
αὐτῷ καὶ ἐλαῖαι. μόνοι δέ εἰσιν Ἑλλήνων Μεγαρεῖς οἱ
λέγοντες τὸν νεκρὸν τῆς Ἰνοῦς ἐς τὰ παραθαλάσσιά
σφισιν ἐκπεσεῖν τῆς χώρας, Κλησὼ δὲ καὶ Ταυρόπολιν
εὑρεῖν τε καὶ θάψαι — θυγατέρας δὲ αὐτὰς εἶναι
Κλήσωνος τοῦ Λέλεγος —, καὶ Λευκοθέαν τε ὀνομα-
σθῆναι παρὰ σφίσι πρώτοις φασὶν αὐτὴν καὶ θυσίαν
ἄγειν ἀνὰ πᾶν ἔτος.

1 ἴσασιν y 9 ἰσχέπολις, em Bekker (item 15, cf pag 116, 17) 10 τὸ ς: τῷ (Ly^1 τε) 12 τηλικαῦτα y 15 ἐπὶ τῆς, em Musurus 18 ξύλων, em Korais 20 θριγχὸς (L^1 θριγγὸς), em ς 25 λέγοντος L^1 26 πρώτοις φασὶν om L 27 ἄγειν om P^1My^2

43 *λέγουσι δὲ εἶναι καὶ Ἰφιγενείας ἡρῷον· ἀποθανεῖν γὰρ καὶ ταύτην ἐν Μεγάροις. ἐγὼ δὲ ἤκουσα μὲν καὶ ἄλλον ἐς Ἰφιγένειαν λόγον ὑπὸ Ἀρκάδων λεγόμενον, οἶδα δὲ Ἡσίοδον ποιήσαντα ἐν καταλόγῳ γυναικῶν Ἰφιγένειαν οὐκ ἀποθανεῖν, γνώμῃ δὲ Ἀρτέμιδος Ἑκάτην εἶναι· τούτοις δὲ Ἡρόδοτος ὁμολογοῦντα ἔγραψε Ταύρους τοὺς πρὸς τῇ Σκυθικῇ θύειν παρθένῳ τοὺς ναυαγούς, φάναι δὲ αὐτοὺς τὴν παρθένον Ἰφιγένειαν εἶναι τὴν Ἀγαμέμνονος. ἔχει δὲ παρὰ Μεγαρεῦσι καὶ Ἄδραστος τιμάς· φασὶ δὲ ἀποθανεῖν παρὰ σφίσι καὶ τοῦτον, ὅτε ἑλὼν Θήβας ἀπῆγεν ὀπίσω τὸν στρατόν, αἴτια δέ οἱ τοῦ θανάτου γῆρας καὶ τὴν Αἰγιαλέως γενέσθαι τελευτήν. καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν ὁ Ἀγαμέμνων ἐποίησεν, ἡνίκα ἦλθε Κάλχαντα οἰκοῦντα ἐν Μεγάροις*
2 *ἐς Ἴλιον ἕπεσθαι πείσων. ἐν δὲ τῷ πρυτανείῳ τεθάφθαι μὲν Εὔιππον Μεγαρέως παῖδα, τεθάφθαι δὲ τὸν Ἀλκάθου λέγουσιν Ἰσχέπολιν. ἔστι δὲ τοῦ πρυτανείου πέτρα πλησίον· Ἀνακληθρίδα τὴν πέτραν ὀνομάζουσιν, ὡς Δημήτηρ, εἴ τῳ πιστά, ὅτε τὴν παῖδα ἐπλανᾶτο ζητοῦσα, καὶ ἐνταῦθα ἀνεκάλεσεν αὐτήν. ἐοικότα δὲ τῷ λόγῳ δρῶσιν ἐς ἡμᾶς ἔτι αἱ Μεγαρέων γυναῖκες.*

3 *εἰσὶ δὲ τάφοι Μεγαρεῦσιν ἐν τῇ πόλει· καὶ τὸν μὲν τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐποίησαν κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ Μήδου, τὸ δὲ Αἰσύμνιον καλούμενον μνῆμα ἦν καὶ τοῦτο ἡρώων. Ὑπερίονος δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος — οὗτος γὰρ Μεγαρέων ἐβασίλευσεν ὕστατος — τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἀποθανόντος ὑπὸ Σανδίονος διὰ πλεονε-*

1 *καὶ* om L 4 *fr 123 Rz* 6 *IV 103* 7 *πρὸς* om L¹y 15 *τεθάφθαι μένιππον*, em L 17 *ἐσχέπολιν* L¹y¹ 18 *ἀνάκληθρα*, em Et M s v 23 *τάφοι μεγαρέων* L

ξίαν καὶ ὕβριν, βασιλεύεσθαι μὲν οὐκέτι ὑπὸ ἑνὸς ἐδόκει σφίσιν, εἶναι δὲ ἄρχοντας αἱρετοὺς καὶ ἀνὰ μέρος ἀκούειν ἀλλήλων. ἐνταῦθα Αἴσυμνος οὐδενὸς τὰ ἐς δόξαν Μεγαρέων δεύτερος παρὰ τὸν θεὸν ἦλθεν ἐς Δελφούς, ἐλθὼν δὲ ἠρώτα τρόπον τίνα εὐδαιμονήσουσι· καί οἱ καὶ ἄλλα ὁ θεὸς ἔχρησε καὶ Μεγαρέας εὖ πράξειν, ἢν μετὰ τῶν πλειόνων βουλεύσωνται. τοῦτο τὸ ἔπος ἐς τοὺς τεθνεῶτας ἔχειν νομίζοντες βουλευτήριον ἐνταῦθα ᾠκοδόμησαν, ἵνα σφίσιν ὁ τάφος τῶν ἡρώων ἐντὸς τοῦ βουλευτηρίου γένηται.

4 ἐντεῦθεν πρὸς τὸ Ἀλκάθου βαδίζουσιν ἡρῷον, ᾧ Μεγαρεῖς ἐς γραμμάτων φυλακὴν ἐχρῶντο ἐπ' ἐμοῦ, μνῆμα ἔλεγον τὸ μὲν Πυργοῦς εἶναι γυναικὸς Ἀλκάθου πρὶν ἢ τὴν Μεγαρέως αὐτὸν λαβεῖν Εὐαίχμην, τὸ δὲ Ἰφινόης Ἀλκάθου θυγατρός· ἀποθανεῖν δὲ αὐτήν φασιν ἔτι παρθένον. καθέστηκε δὲ ταῖς κόραις χοὰς πρὸς τὸ τῆς Ἰφινόης μνῆμα προσφέρειν πρὸ γάμου καὶ ἀπάρχεσθαι τῶν τριχῶν, καθὰ καὶ τῇ Ἑκαέργῃ καὶ Ὤπιδι αἱ θυγατέρες ποτὲ ἀπεκείροντο αἱ Δηλίων.
5 παρὰ δὲ τὴν ἔσοδον τὴν ἐς τὸ Διονύσιον τάφος ἐστὶν Ἀστυκρατείας καὶ Μαντοῦς· θυγατέρες δὲ ἦσαν Πολυίδου τοῦ Κοιράνου τοῦ Ἄβαντος τοῦ Μελάμποδος ἐς Μέγαρα [δ'] ἐλθόντος Ἀλκάθουν ἐπὶ τῷ φόνῳ τῷ Καλλιπόλιδος καθῆραι τοῦ παιδός. ᾠκοδόμησε δὴ καὶ τῷ Διονύσῳ τὸ ἱερὸν Πολύιδος καὶ ξόανον ἀνέθηκεν ἀποκεκρυμμένον ἐφ' ἡμῶν πλὴν τοῦ προσώπου· τοῦτο δέ ἐστι τὸ φανερόν. Σάτυρος δὲ παρέστηκεν αὐτῷ

---

1 ὑπὸ L 8 νομίζοντας L 12 ἐμοῦ δὲ Py 15 δὲ om L 16 φασιν αὐτὴν L^1 19 Ὤπιδι Camerarius: ὅπη δὴ ἀπεκείραντο L^{1}y^1 21 πολυείδου, em Herwerden ubique 23 δ' om P^1 ἀλκάθου, em Musurus 25 τὸ om L

Πραξιτέλους ἔργον Παρίου λίθου. τοῦτον μὲν δὴ
Πατρῷον καλοῦσιν· ἕτερον δὲ Διόνυσον Δασύλλιον
ἐπονομάζοντες Εὐχήνορα τὸν Κοιράνου τοῦ Πολυίδου
6 τὸ ἄγαλμα ἀναθεῖναι λέγουσι. μετὰ δὲ τοῦ Διονύσου
τὸ ἱερόν ἐστιν Ἀφροδίτης ναός, ἄγαλμα δὲ ἐλέφαντος
Ἀφροδίτη πεποιημένον Πρᾶξις ἐπίκλησιν. τοῦτό ἐστιν
ἀρχαιότατον ἐν τῷ ναῷ· Πειθὼ δὲ καὶ ἑτέρα θεός, ἣν
Παρήγορον ὀνομάζουσιν, ἔργα Πραξιτέλους· Σκόπα
δὲ Ἔρως καὶ Ἵμερος καὶ Πόθος, εἰ δὴ διάφορά ἐστι
κατὰ ταὐτὸ τοῖς ὀνόμασι καὶ τὰ ἔργα σφίσι. πλησίον
δὲ τοῦ τῆς Ἀφροδίτης ναοῦ Τύχης ἐστὶν ἱερόν, Πραξιτέλους καὶ αὕτη τέχνη· καὶ ἐν τῷ ναῷ τῷ πλησίον
Μούσας καὶ χαλκοῦν Δία ἐποίησε Λύσιππος.
7 ἔστι δὲ Μεγαρεῦσι καὶ Κοροίβου τάφος· τὰ δὲ ἐς
αὐτὸν ἔπη κοινὰ ὅμως ὄντα τοῖς Ἀργείων ἐνταῦθα
δηλώσω. ἐπὶ Κροτώπου λέγουσιν ἐν Ἄργει βασιλεύοντος Ψαμάθην τὴν Κροτώπου τεκεῖν παῖδα ἐξ Ἀπόλλωνος, ἐχομένην δὲ ἰσχυρῶς τοῦ πατρὸς δείματι τὸν
παῖδα ἐκθεῖναι· καὶ τὸν μὲν διαφθείρουσιν ἐπιτυχόντες ἐκ τῆς ποίμνης κύνες τῆς Κροτώπου, Ἀπόλλων δὲ
Ἀργείοις ἐς τὴν πόλιν πέμπει Ποινήν. ταύτην τοὺς
παῖδας ἀπὸ τῶν μητέρων φασὶν ἁρπάζειν, ἐς ὃ Κόροιβος ἐς χάριν Ἀργείοις φονεύει τὴν Ποινήν. φονεύσας
δὲ — οὐ γὰρ ἀνίει σφᾶς δευτέρα ἐπιπεσοῦσα νόσος
λοιμώδης — Κόροιβος ἑκὼν ἦλθεν ἐς Δελφοὺς ὑφέξων
8 δίκας τῷ θεῷ τοῦ φόνου τῆς Ποινῆς. ἐς μὲν δὴ τὸ
Ἄργος ἀναστρέφειν οὐκ εἴα Κόροιβον ἡ Πυθία, τρίποδα δὲ ἀράμενον φέρειν ἐκέλευεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ

2 διονύσιον, em Siebelis 6 ἀφροδίτης V πρᾶξιν L 9 εἴδη, dist Loescher 10 ταὐτὰ Musurus 15 ὄντα om Ly[1] 16 *cf II 19, 8* κροτάπου λέγοντος L 23 Ἀργείων Clavier

ἔνθα ἂν ἐκπέσῃ οἱ φέροντι ὁ τρίπους, ἐνταῦθα Ἀπόλλωνος οἰκοδομῆσαι ναὸν καὶ αὐτὸν οἰκῆσαι. καὶ ὁ τρίπους κατὰ τὸ ὄρος τὴν Γερανίαν ἀπολισθὼν ἔλαθεν αὐτοῦ ἐκπεσών· καὶ Τριποδίσκους κώμην ἐνταῦθα οἰκῆσαι. Κοροίβῳ δέ ἐστι τάφος ἐν τῇ Μεγαρέων ἀγορᾷ· γέγραπται δὲ ἐλεγεῖα τὰ ἐς Ψαμάθην καὶ τὰ ἐς αὐτὸν ἔχοντα Κόροιβον, καὶ δὴ καὶ ἐπίθημά ἐστι τῷ τάφῳ Κόροιβος φονεύων τὴν Ποινήν. ταῦτα ἀγάλματα παλαιότατα, ὁπόσα λίθου πεποιημένα ἐστὶν Ἕλλησιν, ἰδὼν οἶδα.

44 Κοροίβου δὲ τέθαπται πλησίον Ὄρσιππος, ὃς περιεζωσμένων ἐν τοῖς ἀγῶσι κατὰ δὴ παλαιὸν ἔθος τῶν ἀθλητῶν Ὀλύμπια ἐνίκα στάδιον δραμὼν γυμνός. φασὶ δὲ καὶ στρατηγοῦντα ὕστερον τὸν Ὄρσιππον ἀποτεμέσθαι χώραν τῶν προσοίκων· δοκῶ δέ οἱ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ περίζωμα ἑκόντι περιρρυῆναι, γνόντι ὡς ἀνδρὸς περιεζωσμένου δραμεῖν ῥᾴων ἐστὶν ἀνὴρ γυμνός. 2 ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς κατιοῦσι τῆς ὁδοῦ τῆς Εὐθείας καλουμένης Ἀπόλλωνος ἱερόν ἐστιν ἐν δεξιᾷ Προστατηρίου· τοῦτο ὀλίγον ἐκτραπέντα ἔστιν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἀνευρεῖν. Ἀπόλλων δὲ ἐν αὐτῷ κεῖται θέας ἄξιος καὶ Ἄρτεμις καὶ Λητὼ καὶ ἄλλα ἀγάλματά ἐστι Πραξιτέλους ποιήσαντος [Λητὼ καὶ οἱ παῖδες]. ἔστι δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ τῷ ἀρχαίῳ πλησίον πυλῶν καλουμένων Νυμφάδων λίθος παρεχόμενος πυραμίδος σχῆμα οὐ μεγάλης· τοῦτον Ἀπόλλωνα ὀνομάζουσι Καρινόν, καὶ Εἰλειθυιῶν ἐστιν ἐνταῦθα ἱερόν.

---

4 αὐτὸν? 5 ᾤκισε Facius 8 τούτων, em P 11 περιεζωσμένος (-ως L), em Camerarius δή τι Cobet 13 ἐν Ὀλυμπίᾳ Schubart 17 ῥᾷον, em V 23 purg Siebelis 26 τοῦτο, em Musurus

τοσαῦτά σφισιν ⟨ἐς⟩ ἐπίδειξιν παρείχετο ἡ πόλις·
3 *ἐς δὲ τὸ ἐπίνειον, καλούμενον καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι Νίσαιαν,*
ἐς τοῦτο κατελθοῦσιν ἱερὸν Δήμητρός ἐστι Μαλοφόρου·
λέγεται δὲ καὶ ἄλλα ἐς τὴν ἐπίκλησιν καὶ τοὺς πρώ-
τους πρόβατα ἐν τῇ γῇ θρέψαντας Δήμητρα ὀνομά-
σαι Μαλοφόρον, καταρρυῆναι δὲ τῷ ἱερῷ τὸν ὄροφον
τεκμαίροιτο ἄν τις ὑπὸ τοῦ χρόνου. καὶ ἀκρόπολίς
ἐστιν ἐνταῦθα ὀνομαζομένη καὶ αὐτὴ Νίσαια· κατα-
βᾶσι δὲ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως μνῆμά ἐστι πρὸς θαλάσσῃ
Λέλεγος, ὃν ἀφικόμενον βασιλεῦσαι λέγουσιν ἐξ Αἰγύ-
πτου, παῖδα δὲ εἶναι Ποσειδῶνος καὶ Λιβύης τῆς Ἐπά-
φου. παρήκει δὲ παρὰ τὴν Νίσαιαν νῆσος οὐ μεγάλη
Μινώα· ἐνταῦθα ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Νῖσον παρ-
4 *ώρμει τὸ ναυτικὸν τῶν Κρητῶν. ἡ δὲ ὀρεινὴ τῆς*
Μεγαρίδος τῆς Βοιωτῶν ἐστιν ὅμορος, ἐν ᾗ Μεγαρεῦσι
Παγαὶ πόλις, ἑτέρα δὲ Αἰγόσθενα ᾤκισται. ἰοῦσι δὲ ἐς
τὰς Παγὰς ἐκτραπομένοις ὀλίγον τῆς λεωφόρου πέτρα
δείκνυται διὰ πάσης ἔχουσα ἐμπεπηγότας ὀιστούς, ἐς
ἣν οἱ Μῆδοί ποτε ἐτόξευον ἐν τῇ νυκτί. ἐν δὲ ταῖς
Παγαῖς θέας ὑπελείπετο ἄξιον Ἀρτέμιδος Σωτείρας
ἐπίκλησιν χαλκοῦν ἄγαλμα, μεγέθει τῷ παρὰ Μεγα-
ρεῦσιν ἴσον καὶ σχῆμα οὐδὲν διαφόρως ἔχον. καὶ
Αἰγιαλέως ἐνταῦθά ἐστιν ἡρῷον τοῦ Ἀδράστου· τοῦτον
γάρ, ὅτε Ἀργεῖοι τὸ δεύτερον ἐς Θήβας ἐστράτευσαν,
ὑπὸ τὴν πρώτην μάχην πρὸς Γλισᾶντι ἀποθανόντα οἱ
προσήκοντες ἐς Παγὰς τῆς Μεγαρίδος κομίσαντες θά-
5 *πτουσι, καὶ Αἰγιάλειον ἔτι καλεῖται τὸ ἡρῷον. ἐν*

---

1 suppl Clavier *παρέχετο* L[1] 5 *δημήτερα*, em Musurus 7 *ἀπὸ*, em Bekker 13 *μίνως*, em Siebelis *πολέμῳ πρὸς* L[1] 16 *πηγαί*, em L[1] *αἰγίσθαινα*, em Clavier 20 *ὑπελίπετο* L[1]

Αἰγοσθένοις δὲ Μελάμποδος τοῦ Ἀμυθάονός ἐστιν ἱερὸν καὶ ἀνὴρ οὐ μέγας ἐπειργασμένος ἐν στήλῃ· καὶ θύουσι τῷ Μελάμποδι καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴν ἄγουσι. μαντεύεσθαι δὲ οὔτε δι' ὀνειράτων αὐτὸν οὔτε ἄλλως λέγουσι. καὶ τόδε ἄλλο ἤκουσα ἐν Ἐρενείᾳ τῇ Μεγαρέων κώμῃ, Αὐτονόην τὴν Κάδμου τῷ τε Ἀκταίωνος θανάτῳ, συμβάντι ὡς λέγεται, καὶ τῇ πάσῃ τοῦ οἴκου τοῦ πατρῴου τύχῃ περισσότερον ἀλγοῦσαν ἐνταῦθα ἐκ Θηβῶν μετοικῆσαι· καὶ Αὐτονόης μνῆμά ἐστιν ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ.

ἰοῦσι δὲ ἐκ Μεγάρων ἐς Κόρινθον ἄλλοι τέ εἰσι 6 *τάφοι καὶ αὐλητοῦ Σαμίου Τηλεφάνους· ποιῆσαι δὲ τὸν τάφον Κλεοπάτραν τὴν Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου λέγουσι. καὶ Καρὸς τοῦ Φορωνέως μνῆμά ἐστι, τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς χῶμα γῆς, ὕστερον δὲ τοῦ θεοῦ χρήσαντος ἐκοσμήθη λίθῳ κογχίτῃ. μόνοις δὲ Ἑλλήνων Μεγαρεῦσιν ὁ κογχίτης οὗτός ἐστι, καί σφισι καὶ ἐν τῇ πόλει πεποίηται πολλὰ ἐξ αὐτοῦ. ἔστι δὲ ἄγαν λευκὸς καὶ ἄλλου λίθου μαλακώτερος· κόγχοι δὲ αἱ θαλάσσιαι διὰ παντὸς ἔνεισίν οἱ. αὐτὸς μὲν τοιοῦτός ἐστιν ὁ λίθος· τὴν δὲ ὀνομαζομένην ἀπὸ Σκίρωνος καὶ ἐς τόδε Σκιρωνίδα ⟨Σκίρων⟩, ἡνίκα Μεγαρεῦσιν ἐπολεμάρχει, πρῶτος ὡς λέγουσιν ἐποίησεν ἀνδράσιν ὁδεύειν εὐζώνοις· Ἀδριανὸς δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ οὕτως ὡς καὶ ἅρματα ἐναντία ἐλαύνεσθαι κατέστησεν εὐρυχωρῆ τε καὶ ἐπιτηδείαν εἶναι.*

λόγοι δέ εἰσιν ἐς τὰς πέτρας, αἳ κατὰ τὸ στενὸν 7

---

1 *αἰγισθένοις* L 5 *τόδε δὲ* P¹ 6 *πόλει* (v. l. *γρ. κώμῃ*) L¹ 7 *ἐν* (pro *καὶ*) L¹ 20 *οὗτος* Schubart-Walz 22 *Σκιρωνίδα* Sp: *σκιρώνην* suppl Curtius 23 *εὐζώνοις ὁδεύειν* L¹ 24 *δὲ* om P¹ *καὶ ἣν — ἐλαύνηται* P¹y 25 *τε* om L

τῆς ὁδοῦ μάλιστα ἀνέχουσιν, ἐς μὲν τὴν Μολουρίδα,
ὡς ἀπὸ ταύτης αὑτὴν ἐς θάλασσαν Ἰνὼ ῥίψαι Μελι-
κέρτην ἔχουσα τῶν παίδων ⟨τὸν⟩ νεώτερον· τὸν γὰρ
δὴ πρεσβύτερον αὐτῶν Λέαρχον ἀπέκτεινεν ὁ πατήρ.
λέγεται μὲν δὴ καὶ μανέντα δρᾶσαι ταῦτα Ἀθάμαντα,
λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐς τὴν Ἰνὼ καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς
παῖδας χρήσαιτο ἀκρατεῖ τῷ θυμῷ τὸν συμβάντα Ὀρ-
χομενίοις λιμὸν καὶ τὸν δοκοῦντα Φρίξου θάνατον
αἰσθόμενος, οὗ τὸ θεῖον αἴτιον οὐ γενέσθαι, βουλεῦ-
8 σαι δὲ ἐπὶ τούτοις πᾶσιν Ἰνὼ μητρυιὰν οὖσαν· τότε
δὲ φεύγουσα ἐς θάλασσαν αὑτὴν καὶ τὸν παῖδα ἀπὸ
τῆς πέτρας τῆς Μολουρίδος ἀφίησιν, ἐξενεχθέντος δὲ
ἐς τὸν Κορινθίων ἰσθμὸν ὑπὸ δελφῖνος ὡς λέγεται
τοῦ παιδός, τιμαὶ καὶ ἄλλαι τῷ Μελικέρτῃ δίδονται
μετονομασθέντι Παλαίμονι καὶ τῶν Ἰσθμίων ἐπ' αὐτῷ
τὸν ἀγῶνα ἄγουσι. τὴν μὲν δὴ Μολουρίδα πέτραν
Λευκοθέας καὶ Παλαίμονος ἱερὰν ἥγηντο· τὰς δὲ μετὰ
ταύτην νομίζουσιν ἐναγεῖς, ὅτι παροικῶν σφισιν ὁ
Σκίρων, ὁπόσοις τῶν ξένων ἐπετύγχανεν, ἠφίει σφᾶς
ἐς τὴν θάλασσαν. χελώνη δὲ ὑπενήχετο ταῖς πέτραις
τοὺς ἐσβληθέντας ἁρπάζειν· εἰσὶ δὲ αἱ θαλάσσιαι πλὴν
μεγέθους καὶ ποδῶν ὅμοιαι ταῖς χερσαίαις, πόδας δὲ
ἐοικότας ἔχουσι ταῖς φώκαις. τούτων περιῆλθεν ἡ
δίκη Σκίρωνα ἀφεθέντα ἐς θάλασσαν τὴν αὐτὴν ὑπὸ
9 Θησέως. ἐπὶ δὲ τοῦ ὄρους τῇ ἄκρᾳ Διός ἐστιν Ἀφε-
σίου καλουμένου ναός· φασὶ δὲ ἐπὶ τοῦ συμβάντος
ποτὲ τοῖς Ἕλλησιν αὐχμοῦ θύσαντος Αἰακοῦ κατά τι

---

3 suppl Bekker   8 λοιμὸν ς   9 οὗ — οὐ **Vb**: ὃ (**y** οὐ) — ὂν   11 φεύγουσαν **L**^{1} αὐτῇ **P**^{1} 14 δέδονται **P**^{1}**y**^{2} 16 τὸν om **L**   πέτρα Λευκοθέαν **L**   17 ἥγηνται Haupt   19 σκίρος **P**^{1}**y**^{2} 20 χελώνην **L**^{1} 27 θύσαντος Αἰακοῦ om **L**

δὴ λόγιον τῷ Πανελληνίῳ Διὶ ἐν Αἰγίνῃ †κομίσαντα δὲ ἀφεῖναι καὶ διὰ τοῦτο Ἀφέσιον καλεῖσθαι τὸν Δία. ἐνταῦθα καὶ Ἀφροδίτης ἄγαλμα καὶ Ἀπόλλωνός ἐστι καὶ Πανός. προελθοῦσι δὲ ἐς τὸ πρόσω μνῆμά ἐστιν 10
Εὐρυσθέως· φεύγοντα δὲ ἐκ τῆς Ἀττικῆς μετὰ τὴν πρὸς Ἡρακλείδας μάχην ἐνταῦθα ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπὸ Ἰολάου λέγουσιν. ἐκ ταύτης τῆς ὁδοῦ καταβᾶσιν Ἀπόλλωνος ἱερόν ἐστι Λατῴου καὶ μετ' αὐτὸ Μεγαρεῦσιν ὅροι πρὸς τὴν Κορινθίαν, ἔνθα Ὕλλον τὸν Ἡρακλέους μονομαχῆσαι πρὸς τὸν Ἀρκάδα Ἔχεμον λέγουσιν.

B′

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΑ

Ἡ δὲ Κορινθία χώρα μοῖρα οὖσα τῆς Ἀργείας ἀπὸ 1
Κορίνθου τὸ ὄνομα ἔσχηκε. Διὸς δὲ εἶναι Κόρινθον οὐδένα οἶδα εἰπόντα πω σπουδῇ πλὴν Κορινθίων τῶν πολλῶν· Εὔμηλος δὲ ὁ Ἀμφιλύτου τῶν Βακχιδῶν καλουμένων, ὃς καὶ τὰ ἔπη λέγεται ποιῆσαι, φησὶν ἐν τῇ Κορινθίᾳ συγγραφῇ — εἰ δὴ Εὐμήλου γε ἡ συγγραφή — Ἐφύραν Ὠκεανοῦ θυγατέρα οἰκῆσαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, Μαραθῶνα δὲ ὕστερον τὸν Ἐπωπέως τοῦ Ἀλωέως τοῦ Ἡλίου φεύγοντα ἀνομίαν καὶ ὕβριν τοῦ πατρὸς ἐς τὰ παραθαλάσσια μετοικῆσαι τῆς Ἀττικῆς, ἀποθανόντος δὲ Ἐπωπέως ἀφικόμενον ἐς Πελο-

---

1 ὕσαντά τε Facius 4 προσελθοῦσι, em Calderini 9 ἡρακλέα L 10 ἐχέμονα, em Xylander
12 τῆς om L 15 *FHG I 20* ἐπεὶ δὲ Εὔμηλός τε P¹y² βακχιαδῶν (L βακχυλῶν), em Vb

πόννησον καὶ τὴν ἀρχὴν διανείμαντα τοῖς παισὶν αὐτὸν ἐς τὴν Ἀττικὴν αὖθις ἀναχωρῆσαι, καὶ ἀπὸ μὲν Σικυῶνος τὴν Ἀσωπίαν, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τὴν Ἐφυραίαν μετονομασθῆναι.

2 *Κόρινθον δὲ οἰκοῦσι Κορινθίων μὲν οὐδεὶς ἔτι τῶν ἀρχαίων, ἔποικοι δὲ ἀποσταλέντες ὑπὸ Ῥωμαίων. αἴτιον δὲ τὸ συνέδριον τὸ Ἀχαιῶν· συντελοῦντες γὰρ ἐς αὐτὸ καὶ οἱ Κορίνθιοι μετέσχον τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Ῥωμαίους, ὃν Κριτόλαος στρατηγεῖν Ἀχαιῶν ἀποδειχθεὶς παρεσκεύασε γενέσθαι τούς τε Ἀχαιοὺς ἀναπείσας ἀποστῆναι καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου τοὺς πολλούς. Ῥωμαῖοι δὲ ὡς ἐκράτησαν τῷ πολέμῳ, παρείλοντο μὲν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τὰ ὅπλα καὶ τείχη περιεῖλον ὅσαι τετειχισμέναι πόλεις ἦσαν· Κόρινθον δὲ ἀνάστατον Μομμίου ποιήσαντος τοῦ τότε ἡγουμένου τῶν ἐπὶ στρατοπέδου Ῥωμαίων, ὕστερον λέγουσιν ἀνοικίσαι Καίσαρα, ὃς πολιτείαν ἐν Ῥώμῃ πρῶτος τὴν ἐφ' ἡμῶν κατεστήσατο· ἀνοικίσαι δὲ καὶ Καρχηδόνα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοῦ.*

3 *τῆς δὲ Κορινθίας ἐστὶ γῆς καὶ ὁ καλούμενος Κρομυὼν ἀπὸ [τοῦ] Κρόμου τοῦ Ποσειδῶνος. ἐνταῦθα τραφῆναί φασι ⟨Φαιάν⟩, καὶ τῶν λεγομένων Θησέως καὶ τὸ ἐς τὴν ⟨ὗν⟩ ταύτην ἐστὶν ἔργον. προϊοῦσι δὲ ἡ πίτυς ἄχρι γε ἐμοῦ πεφύκει παρὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ Μελικέρτου βωμὸς ἦν. ἐς τοῦτον τὸν τόπον ἐκκομι-*

7 *γὰρ ἐντὸ καὶ* L 8 *οἱ* om L[1] 15 *μεμμίου* (L *μεμμίνου*), em V[2] 16 *στρατόπεδον*, em Korais 20 *κρωμύων*, em L 21 *τοῦ* del Sp *κρώμου*, em Sylburg 22 sq *Φαιὰν* add Clavier, *ὗν* P[1]; *θησέως κατοέπην* (y[2] *κατὰ τὸ ἔπην*), em Dindorf; *τραφῆναι λέγουσι καὶ τὸν λεγόμενον θησέως πιτυοκάμπτην καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τόπον ἐστὶν* L[1]V 23 *προϊοῦσι γὰρ* L[1]V *γε* Porson: *τε* *ἐπεφύκει* L[1]

σθῆναι τὸν παῖδα ὑπὸ δελφῖνος λέγουσι· κειμένῳ δὲ
ἐπιτυχόντα Σίσυφον θάψαι τε ἐν τῷ ἰσθμῷ καὶ τὸν
ἀγῶνα ἐπ' αὐτῷ ποιῆσαι τῶν Ἰσθμίων. ἔστι δὲ ἐπὶ 4
τοῦ ἰσθμοῦ τῆς ἀρχῆς, ἔνθα ὁ λῃστὴς Σίνις λαμβα-
νόμενος πιτύων ἦγεν ἐς τὸ κάτω σφᾶς· ὁπόσων δὲ
μάχῃ κρατήσειεν, ἀπ' αὐτῶν δήσας ἀφῆκεν ἂν τὰ δέν-
δρα ἄνω φέρεσθαι· ἐνταῦθα ἑκατέρα τῶν πιτύων τὸν
δεθέντα ἐφ' αὐτὴν εἷλκε, καὶ τοῦ δεσμοῦ μηδετέρωσε
εἴκοντος ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν ἐπ' ἴσης βιαζομένου διε-
σπᾶτο ὁ δεδεμένος. τοιούτῳ διεφθάρη τρόπῳ καὶ αὐτὸς
ὑπὸ Θησέως ὁ Σίνις· ἐκάθηρε γὰρ Θησεὺς τῶν κα-
κούργων τὴν ὁδὸν τὴν ἐς Ἀθήνας ἐκ Τροιζῆνος, οὕς
τε πρότερον κατηρίθμησα ἀνελὼν καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ
τῇ ἱερᾷ Περιφήτην Ἡφαίστου νομιζόμενον, κορύνῃ
χαλκῇ χρώμενον ἐς τὰς μάχας. καθήκει δὲ ὁ τῶν 5
Κορινθίων ἰσθμὸς τῇ μὲν ἐς τὴν ἐπὶ Κεγχρέαις, τῇ
δὲ ἐς τὴν ἐπὶ Λεχαίῳ θάλασσαν· τοῦτο γὰρ ἤπει-
ρον ποιεῖ τὴν ἐντὸς χώραν. ὃς δὲ ἐπεχείρησε Πελο-
πόννησον ἐργάσασθαι νῆσον, προαπέλιπε διορύσσων
ἰσθμόν· καὶ ὅθεν μὲν διορύσσειν ἤρξαντο δῆλόν ἐστιν,
ἐς δὲ τὸ πετρῶδες οὐ προεχώρησαν ἀρχήν· μένει δὲ
ὡς πεφύκει καὶ νῦν ἤπειρος ὤν. Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ
Φιλίππου διασκάψαι Μίμαντα ἐθελήσαντι μόνον τοῦτο
οὐ προεχώρησε ⟨τὸ⟩ ἔργον· Κνιδίους δὲ ἡ Πυθία τὸν
ἰσθμὸν ὀρύσσοντας ἔπαυσεν. οὕτω χαλεπὸν ἀνθρώπῳ
τὰ θεῖα βιάσασθαι. τὸ δὲ οὐ Κορινθίοις μόνον περὶ 6
τῆς χώρας ἐστὶν εἰρημένον, ἀλλὰ ἐμοὶ δοκεῖν Ἀθη-

---

1 τὸν om L 8 ἐπ' αὐτῇ, em Hitzig μηδὲ ἑτέρωσε, em Bekker 10 δεσμός L 14 τὸ ἱερῷ L 16 κεγχρέας, em Schneider 19 προαπέλειπε P[1]y[2] 22 ἐπεφύκει L[1] 24 suppl ς 27 δοκεῖ, em Siebelis

νιοι πρῶτοι περὶ τῆς Ἀττικῆς ἐσεμνολόγησαν· λέγουσι
δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι Ποσειδῶνα ἐλθεῖν Ἡλίῳ περὶ
τῆς γῆς ἐς ἀμφισβήτησιν, Βριάρεων δὲ διαλλακτὴν
γενέσθαι σφίσιν, ἰσθμὸν μὲν καὶ ὅσα ταύτῃ δικάσαντα
εἶναι Ποσειδῶνος, τὴν δὲ ἄκραν Ἡλίῳ δόντα τὴν ὑπὲρ
τῆς πόλεως.

ἀπὸ μὲν τούτου λέγουσιν εἶναι τὸν ἰσθμὸν Ποσει-
7 δῶνος· θέας δὲ αὐτόθι ἄξια ἔστι μὲν θέατρον, ἔστι
δὲ στάδιον λίθου λευκοῦ. ἐλθόντι δὲ ἐς τοῦ θεοῦ
τὸ ἱερὸν τοῦτο μὲν ἀθλητῶν νικησάντων τὰ Ἴσθμια
ἑστήκασιν εἰκόνες, τοῦτο δὲ πιτύων δένδρα ἐστὶ πεφυ-
τευμένα ἐπὶ στοίχου, τὰ πολλὰ ἐς εὐθὺ αὐτῶν ἀνή-
κοντα. τῷ ναῷ δὲ ὄντι μέγεθος οὐ μείζονι ἐφεστή-
κασι Τρίτωνες χαλκοῖ. καὶ ἀγάλματά ἐστιν ἐν τῷ
προνάῳ δύο μὲν Ποσειδῶνος, τρίτον δὲ Ἀμφιτρίτης,
καὶ Θάλασσα καὶ αὕτη χαλκῆ. τὰ δὲ ἔνδον ἐφ' ἡμῶν
ἀνέθηκεν Ἡρώδης Ἀθηναῖος, ἵππους τέσσαρας ἐπιχρύ-
σους πλὴν τῶν ὁπλῶν· ὁπλαὶ δέ σφισίν εἰσιν ἐλέφαν-
8 τος. καὶ Τρίτωνες δύο παρὰ τοὺς ἵππους εἰσὶ χρυσοῖ,
τὰ μετ' ἰξὺν ἐλέφαντος καὶ οὗτοι· τῷ δὲ ἅρματι Ἀμφι-
τρίτη καὶ Ποσειδῶν ἐφεστήκασι, καὶ παῖς ὀρθός ἐστιν
ἐπὶ δελφῖνος ὁ Παλαίμων· ἐλέφαντος δὲ καὶ χρυσοῦ
καὶ οὗτοι πεποίηνται. τῷ βάθρῳ δὲ ἐφ' οὗ τὸ ἅρμα
μέση μὲν ἐπείργασται Θάλασσα ἀνέχουσα Ἀφροδίτην
παῖδα, ἑκατέρωθεν δέ εἰσιν αἱ Νηρηίδες καλούμεναι.
ταύταις καὶ ἑτέρωθι τῆς Ἑλλάδος βωμοὺς οἶδα ὄντας,
τοὺς δὲ καὶ τεμένη σφίσιν ἀναθέντας †ποιμαίνισιν,
ἔνθα καὶ Ἀχιλλεῖ τιμαί· Δωτοῦς δὲ ἐν Γαβάλοις ἱερόν

9 ἰκ L 20 καὶ οὗτοι ἐλέφαντος y; idem ante oculos habebat L, qui καὶ Τρίτωνες — καὶ οὗτοι om 25 νηρεῖδες, om V 27 ποιμαίνεσιν L^1, πρὸς ἠιόσιν Preller 28 δωτοῖς L^1

ἐστιν ἅγιον, ἔνθα πέπλος ἔτι ἐλείπετο, ὃν Ἕλληνες
Ἐριφύλην λέγουσιν ἐπὶ τῷ παιδὶ λαβεῖν Ἀλκμαίωνι.
τοῦ Ποσειδῶνος δέ εἰσιν ἐπειργασμένοι τῷ βάθρῳ καὶ 9
οἱ Τυνδάρεω παῖδες, ὅτι δὴ σωτῆρες καὶ οὗτοι νεῶν
καὶ ἀνθρώπων εἰσὶ ναυτιλλομένων. τὰ δὲ ἄλλα ἀνά-
κειται Γαλήνης ἄγαλμα καὶ Θαλάσσης καὶ ἵππος εἰκα-
σμένος κήτει τὰ μετὰ τὸ στέρνον, Ἰνώ τε καὶ Βελλερο-
φόντης καὶ ὁ ἵππος ὁ Πήγασος.

τοῦ περιβόλου δέ ἐστιν ἐντὸς Παλαίμονος ἐν ἀρι- **2**
στερᾷ ναός, ἀγάλματα δὲ ἐν αὐτῷ Ποσειδῶν καὶ Λευ-
κοθέα καὶ αὐτὸς ὁ Παλαίμων. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο Ἄδυτον
καλούμενον, κάθοδος δὲ ἐς αὐτὸ ὑπόγεως, ἔνθα δὴ
τὸν Παλαίμονα κεκρύφθαι φασίν· ὃς δ' ἂν ἐνταῦθα
ἢ Κορινθίων ἢ ξένος ἐπίορκα ὀμόσῃ, οὐδεμία ἐστίν
οἱ μηχανὴ διαφυγεῖν τοῦ ὅρκου. καὶ δὴ ἱερόν ἐστιν
ἀρχαῖον Κυκλώπων καλούμενος βωμός, καὶ θύουσιν
ἐπ' αὐτῷ Κύκλωψι. ⟨τάφους δὲ⟩ Σισύφου καὶ Νη- 2
λέως — καὶ γὰρ Νηλέα ἀφικόμενον ἐς Κόρινθον νόσῳ
τελευτῆσαί φασι καὶ περὶ τὸν ἰσθμὸν ταφῆναι — οὐκ
ἂν οἶδ' εἰ ζητοίη τις ἐπιλεξάμενος τὰ Εὐμήλου· Νη-
λέως μὲν γὰρ οὐδὲ Νέστορι ἐπιδειχθῆναι τὸ μνῆμα
ὑπὸ τοῦ Σισύφου φησί, χρῆναι γὰρ ἄγνωστον τοῖς
πᾶσιν ὁμοίως εἶναι, Σίσυφον δὲ ταφῆναι μὲν ἐν τῷ
ἰσθμῷ, τὸν δέ οἱ τάφον καὶ τῶν ἐφ' αὐτοῦ Κο-
ρινθίων ὀλίγους εἶναι τοὺς εἰδότας. ὁ δὲ Ἰσθμικὸς
ἀγὼν οὐδὲ ἀναστάντων ὑπὸ Μομμίου Κορινθίων
ἐξέλιπεν, ἀλλ' ὅσον μὲν χρόνον ἠρήμωτο ἡ πόλις,
Σικυωνίοις ἄγειν ἐπετέτραπτο τὰ Ἴσθμια, οἰκι-

---

15 οἱ om L^1y 17 suppl ς, καὶ τάφος L 20 οἶδ' Madvig: οὐδ' 22 τοῦ om P^1y φασί P^1y^1 τοῖς om L^1, τὸ P

σθείσης δὲ αὖθις ἐς τοὺς νῦν οἰκήτορας περιῆλθεν ἡ τιμή.

3 *Κορινθίοις δὲ τοῖς ἐπινείοις τὰ ὀνόματα Λέχης καὶ Κεγχρίας ἔδοσαν, Ποσειδῶνος εἶναι καὶ Πειρήνης τῆς Ἀχελῴου λεγόμενοι· πεποίηται δὲ ἐν Ἠοίαις μεγάλαις Οἰβάλου θυγατέρα εἶναι Πειρήνην. ἔστι δὲ ἐν Λεχαίῳ μὲν Ποσειδῶνος ἱερὸν καὶ ἄγαλμα χαλκοῦν, τὴν δὲ ἐς Κεγχρέας ἰόντων ἐξ ἰσθμοῦ ναὸς Ἀρτέμιδος καὶ ξόανον ἀρχαῖον. ἐν δὲ Κεγχρέαις Ἀφροδίτης τέ ἐστι ναὸς καὶ ἄγαλμα λίθου, μετὰ δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἐρύματι τῷ διὰ τῆς θαλάσσης Ποσειδῶνος χαλκοῦν, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον πέρας τοῦ λιμένος Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἴσιδος ἱερά. Κεγχρεῶν δὲ ἀπαντικρὺ τὸ Ἑλένης ἐστὶ λουτρόν· ὕδωρ ἐς θάλασσαν ἐκ πέτρας ῥεῖ πολὺ καὶ ἁλμυρὸν ὕδατι ὅμοιον ἀρχομένῳ θερμαίνεσθαι.*

4 *ἀνιοῦσι δὲ ἐς Κόρινθον καὶ ἄλλα ἐστὶ κατὰ τὴν ὁδὸν μνήματα καὶ πρὸς τῇ πύλῃ Διογένης τέθαπται ὁ Σινωπεύς, ὃν κύνα ἐπίκλησιν καλοῦσιν Ἕλληνες. πρὸ δὲ τῆς πόλεως κυπαρίσσων ἐστὶν ἄλσος ὀνομαζόμενον Κράνειον. ἐνταῦθα Βελλεροφόντου τέ ἐστι τέμενος καὶ Ἀφροδίτης ναὸς Μελαινίδος καὶ τάφος Λαΐδος, ᾧ δὴ λέαινα ἐπίθημά ἐστι κριὸν ἔχουσα ἐν*
5 *τοῖς προτέροις ποσίν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἐν Θεσσαλίᾳ Λαΐδος φάμενον μνῆμα εἶναι· παρεγένετο γὰρ καὶ ἐς Θεσσαλίαν ἐρασθεῖσα Ἱπποστράτου. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐξ Ὑκάρων αὐτὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ λέγεται παῖδα οὖσαν ὑπὸ Νικίου καὶ Ἀθηναίων ἁλῶναι, πραθεῖσαν δὲ ἐς*

---

4 *ἔδοσαν* — (8) *Κεγχρέας* om L 5 *fr 164 Rz* 8 *κεγχρείας*, em ς (item 9 et 13) 10 *αὐτὸ*, em Siebelis *ῥεύματι*, em Facius 21 *Ἀφροδίτης* om L *μελανίδος*, em Siebelis 24 *φαμένων*, em Bekker 26 *ὑκκάρων* P^1y^2

Κόρινθον ὑπερβαλέσθαι κάλλει τὰς τότε ἑταίρας, θαυμασθῆναί τε οὕτω παρὰ Κορινθίοις ὡς ἀμφισβητεῖν σφᾶς καὶ νῦν ἔτι Λαΐδος.

λόγου δὲ ἄξια ἐν τῇ πόλει τὰ μὲν λειπόμενα ἔτι 6
τῶν ἀρχαίων ἐστίν, τὰ δὲ πολλὰ αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀκμῆς ἐποιήθη τῆς ὕστερον. ἔστιν οὖν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς — ἐνταῦθα γὰρ πλεῖστά ἐστι τῶν ἱερῶν — Ἄρτεμίς τε ἐπίκλησιν Ἐφεσία καὶ Διονύσου ξόανα ἐπίχρυσα πλὴν τῶν προσώπων· τὰ δὲ πρόσωπα ἀλοιφῇ σφισιν ἐρυθρᾷ κεκόσμηται· Λύσιον δέ, τὸν δὲ Βάκχειον ὀνομάζουσι.
τὰ δὲ λεγόμενα ἐς τὰ ξόανα καὶ ἐγὼ γράφω. Πενθέα 7
ὑβρίζοντα ἐς Διόνυσον καὶ ἄλλα τολμᾶν λέγουσι καὶ τέλος ἐς τὸν Κιθαιρῶνα ἐλθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν γυναικῶν, ἀναβάντα δὲ ἐς δένδρον θεάσασθαι τὰ ποιούμενα· τὰς δέ, ὡς ἐφώρασαν, καθελκύσαι τε αὐτίκα Πενθέα καὶ ζῶντος ἀποσπᾶν ἄλλο ἄλλην τοῦ σώματος. ὕστερον δέ, ὡς Κορίνθιοι λέγουσιν, ἡ Πυθία χρᾷ σφισιν ἀνευρόντας τὸ δένδρον ἐκεῖνο ἴσα τῷ θεῷ σέβειν· καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ διὰ τόδε τὰς εἰκόνας πεποίηνται ταύτας. ἔστι δὲ καὶ Τύχης ναός· ἄγαλμα ὀρθὸν 8
Παρίου λίθου· παρὰ δὲ αὐτὸν θεοῖς πᾶσίν ἐστιν ἱερόν. πλησίον δὲ ᾠκοδόμηται κρήνη, καὶ Ποσειδῶν ἐπ᾽ αὐτῇ χαλκοῦς καὶ δελφὶς ὑπὸ τοῖς ποσίν ἐστι τοῦ Ποσειδῶνος ἀφιεὶς ὕδωρ. καὶ Ἀπόλλων ἐπίκλησιν Κλάριος χαλκοῦς ἐστι καὶ ἄγαλμα Ἀφροδίτης Ἑρμογένους Κυθηρίου ποιήσαντος. Ἑρμοῦ τέ ἐστιν ἀγάλματα χαλκοῦ μὲν καὶ ὀρθὰ ἀμφότερα, τῷ δὲ ἑτέρῳ καὶ ναὸς πεποίηται. τὰ δὲ τοῦ Διός, καὶ ταῦτα ὄντα

---

1 ὑπερβάλλεσθαι, em Sylburg 9 ἐρυθρῷ, em Musurus 10 τὸν βάκχειον L, βάκχιον P[1]y[2] 11 γράψω Calderini 21 αὐτὸ, em Facius ἐστιν om L

*ἐν ὑπαίθρῳ, τὸ μὲν ἐπίκλησιν οὐκ εἶχε, τὸν δὲ αὐτῶν
Χθόνιον καὶ τὸν τρίτον καλοῦσιν Ὕψιστον.*

3 *ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐστιν Ἀθηνᾶ χαλκῆ· τῷ
βάθρῳ δὲ αὐτῆς ἐστι Μουσῶν ἀγάλματα ἐπειργασμένα.
ὑπὲρ δὲ τὴν ἀγοράν ἐστιν Ὀκταβίας ναὸς ἀδελφῆς
Αὐγούστου βασιλεύσαντος Ῥωμαίων μετὰ Καίσαρα τὸν
οἰκιστὴν Κορίνθου τῆς νῦν.*

2 *ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐξιόντων τὴν ἐπὶ Λεχαίου προ-
πύλαιά ἐστι καὶ ἐπ' αὐτῶν ἅρματα ἐπίχρυσα, τὸ μὲν
Φαέθοντα Ἡλίου παῖδα, τὸ δὲ Ἥλιον αὐτὸν φέρον.
ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω τῶν προπυλαίων ἐσιοῦσιν ἐν δεξιᾷ
ἐστιν Ἡρακλῆς χαλκοῦς. μετὰ δὲ αὐτὸν ἔσοδός ἐστι
τῆς Πειρήνης ἐς τὸ ὕδωρ. ἐπὶ δὲ αὐτῇ λέγουσιν ὡς
ἡ Πειρήνη γένοιτο ὑπὸ δακρύων ἐξ ἀνθρώπου πηγή,
τὸν παῖδα ὀδυρομένη Κεγχρίαν ὑπὸ Ἀρτέμιδος ἀκού-*
3 *σης ἀποθανόντα. κεκόσμηται δὲ ἡ πηγὴ λίθῳ λευκῷ,
καὶ πεποιημένα ἐστὶν οἰκήματα σπηλαίοις κατὰ ταὐτά,
ἐξ ὧν τὸ ὕδωρ ἐς κρήνην ὕπαιθρον ῥεῖ πιεῖν τε ἡδὺ
καὶ τὸν Κορίνθιον χαλκὸν διάπυρον καὶ θερμὸν ὄντα
ὑπὸ ὕδατος τούτου βάπτεσθαι λέγουσιν, ἐπεὶ χαλκός
* * γε οὐκ ἔστι Κορινθίοις. ἔτι γε δὴ καὶ Ἀπόλλωνος
ἄγαλμα πρὸς τῇ Πειρήνῃ καὶ περίβολός ἐστιν, ἐν δὲ
αὐτῷ γραφὴ τὸ Ὀδυσσέως ἐς τοὺς μνηστῆρας ἔχουσα
τόλμημα.*

4 *αὖθις δ' ἰοῦσιν ἐπὶ Λεχαίου τὴν εὐθεῖαν χαλκοῦς
καθήμενός ἐστιν Ἑρμῆς, παρέστηκε δέ οἱ κριός, ὅτι
Ἑρμῆς μάλιστα δοκεῖ θεῶν ἐφορᾶν καὶ αὔξειν ποίμνας,
καθὰ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποίησεν*

---

8 *λεχαῖον* L 11 *ἐξιοῦσιν* Hitzig 12 *αὐτὸ* L[1] 19 *πυρὸν* L
20 *ὑπὸ τοῦ* Phralites 21 lac ind Krüger *ἔτι* P: *ἔστι*
23 *τοῦ* L[1] 28 Ξ *490*

υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα
Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὄπασσε·

τὸν δὲ ἐν τελετῇ Μητρὸς ἐπὶ Ἑρμῇ λεγόμενον καὶ τῷ κριῷ λόγον ἐπιστάμενος οὐ λέγω. μετὰ δὲ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ Ποσειδῶν καὶ Λευκοθέα καὶ ἐπὶ δελφῖνός ἐστιν ὁ Παλαίμων. λουτρὰ δὲ ἔστι μὲν πολλαχοῦ 5 *Κορινθίοις καὶ ἄλλα, τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, τὸ δὲ βασιλέως Ἀδριανοῦ κατασκευάσαντος· τὸ δὲ ὀνομαστότατον αὐτῶν πλησίον τοῦ Ποσειδῶνος. τοῦτο δὲ Εὐρυκλῆς ἐποίησεν ἀνὴρ Σπαρτιάτης λίθοις κοσμήσας καὶ ἄλλοις καὶ ὃν ἐν Κροκεαῖς χώρας τῆς Λακωνικῆς ὀρύσσουσιν. ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῆς ἐσόδου Ποσειδῶν καὶ μετ' αὐτὸν Ἄρτεμις θηρεύουσα ἕστηκε. κρῆναι δὲ πολλαὶ μὲν ἀνὰ τὴν πόλιν πεποίηνται πᾶσαν ἅτε ἀφθόνου ῥέοντός σφισιν ὕδατος καὶ ὃ δὴ βασιλεὺς Ἀδριανὸς ἐσήγαγεν ἐκ Στυμφήλου, θέας δὲ μάλιστα ἀξία ⟨ἡ⟩ παρὰ τὸ ἄγαλμα τὸ τῆς Ἀρτέμιδος· καί οἱ Βελλεροφόντης ἔπεστι καὶ τὸ ὕδωρ [ὁ] δι' ὁπλῆς ἵππου ῥεῖ τοῦ Πηγάσου.*

ἑτέραν δὲ ἐκ τῆς ἀγορᾶς τὴν ἐπὶ Σικυῶνα ἐρχομένοις 6 *ἔστιν ἰδεῖν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ ναὸς καὶ ἄγαλμα χαλκοῦν Ἀπόλλωνος καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω κρήνη καλουμένη Γλαύκης· ἐς γὰρ ταύτην ἔρριψεν αὐτήν, ὡς λέγουσι, τῶν Μηδείας ἔσεσθαι φαρμάκων τὸ ὕδωρ νομίζουσα ἴαμα. ὑπὲρ ταύτην πεποίηται τὴν κρήνην καὶ τὸ καλούμενον Ὠιδεῖον, παρὰ δὲ αὐτὸ μνῆμά ἐστι τοῖς Μηδείας παισίν· [ὧν] ὀνόματα μέν σφισι Μέρμερος καὶ Φέρης, καταλιθωθῆναι δὲ ὑπὸ Κορινθίων λέγονται*

11 *κρόκαις*, em Sylburg 16 suppl Siebelis 17 *οἱ* Goldhagen: *ὁ* 18 em P 21 *ναὸν* V 27 em Bekker

τῶν δώρων ἕνεκα ὧν τῇ Γλαύκῃ κομίσαι φασὶν αὐτούς·
7 ἅτε δὲ τοῦ θανάτου βιαίου καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ γε-
νομένου, τὰ τέκνα Κορινθίων τὰ νήπια ὑπ' αὐτῶν
ἐφθείρετο, πρὶν ἢ χρήσαντος τοῦ θεοῦ θυσίαι τε
αὐτοῖς ἐπέτειοι κατέστησαν καὶ Δεῖμα ἐπεστάθη. τοῦτο
μὲν δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι λείπεται, γυναικὸς ἐς τὸ φοβε-
ρώτερον εἰκὼν πεποιημένη· Κορίνθου δὲ ἀναστάτου
γενομένης ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ Κορινθίων τῶν ἀρχαίων
ἀπολομένων, οὐκέτι ἐκεῖναι καθεστήκασιν αὐτοῖς αἱ
θυσίαι παρὰ τῶν ἐποίκων οὐδὲ ἀποκείρονταί σφισιν
8 οἱ παῖδες οὐδὲ μέλαιναν φοροῦσιν ἐσθῆτα. Μήδεια
δὲ τότε μὲν ἐλθοῦσα ἐς Ἀθήνας συνῴκησεν Αἰγεῖ,
χρόνῳ δὲ ὕστερον φωραθεῖσα ἐπιβουλεύειν Θησεῖ καὶ
ἐξ Ἀθηνῶν ἔφυγε, παραγενομένη δὲ ἐς τὴν λεγομένην
τότε Ἀρίαν τοῖς ἀνθρώποις ἔδωκε τὸ ὄνομα καλεῖσθαι
Μήδους ἀπ' αὐτῆς. τὸν δὲ παῖδα, ὃν ἐπήγετο φεύ-
γουσα ἐς τοὺς Ἀρίους, γενέσθαι λέγουσιν ἐξ Αἰγέως,
ὄνομα δέ οἱ Μῆδον εἶναι· Ἑλλάνικος δὲ αὐτὸν Πολύ-
9 ξενον καλεῖ καὶ πατρὸς Ἰάσονός φησιν εἶναι. ἔπη δὲ
ἔστιν ἐν Ἕλλησι Ναυπάκτια ὀνομαζόμενα· πεποίηται
δὲ ἐν αὐτοῖς Ἰάσονα ἐξ Ἰωλκοῦ μετὰ τὸν Πελίου
θάνατον ἐς Κόρκυραν μετοικῆσαι καί οἱ Μέρμερον
μὲν τὸν πρεσβύτερον τῶν παίδων ὑπὸ λεαίνης δια-
φθαρῆναι θηρεύοντα ἐν τῇ πέραν ἠπείρῳ· Φέρητι δὲ
οὐδέν ἐστιν ἐς μνήμην προσκείμενον. Κιναίθων δὲ ὁ
Λακεδαιμόνιος — ἐγενεαλόγησε γὰρ καὶ οὗτος ἔπεσι
— Μήδειον καὶ θυγατέρα Ἐριῶπιν Ἰάσονι εἶπεν ἐκ
Μηδείας γενέσθαι· πέρα δὲ ἐς τοὺς παῖδας οὐδὲ τούτῳ

---

2 καὶ οὐ om L 12 τὸ μὲν L 18 *FHG I 49* 19 εἶναι φησὶν L 21 ἰάβια L 21 *fr 10 Ki* *pag 196 Ki* 27 μήδειαν L[1] 28 πέρας, em Calderini

πεποιημένα ἐστίν. Εὔμηλος δὲ Ἥλιον ἔφη δοῦναι τὴν 10
χώραν Ἀλωεῖ μὲν τὴν Ἀσωπίαν, Αἰήτῃ δὲ τὴν Ἐφυ-
ραίαν· καὶ Αἰήτην ἀπιόντα ἐς Κόλχους παρακαταθέσθαι
Βούνῳ τὴν γῆν, Βοῦνον δὲ Ἑρμοῦ καὶ Ἀλκιδαμείας
εἶναι, καὶ ἐπεὶ Βοῦνος ἐτελεύτησεν, οὕτως Ἐπωπέα
τὸν Ἀλωέως καὶ τὴν Ἐφυραίων σχεῖν ἀρχήν· Κορίν-
θου δὲ ὕστερον τοῦ Μαραθῶνος οὐδένα ὑπολ[ε]ιπομέ-
νου παῖδα, τοὺς Κορινθίους Μήδειαν μεταπεμψαμέ-
νους ἐξ Ἰωλκοῦ παραδοῦναί οἱ τὴν ἀρχήν. βασιλεύειν 11
μὲν δὴ δι' αὐτὴν Ἰάσονα ἐν Κορίνθῳ, Μηδείᾳ δὲ
παῖδας μὲν γίνεσθαι, τὸ δὲ ἀεὶ τικτόμενον κατακρύ-
πτειν αὐτὸ ἐς τὸ ἱερὸν φέρουσαν τῆς Ἥρας, κατα-
κρύπτειν δὲ ἀθανάτους ἔσεσθαι νομίζουσαν· τέλος δὲ
αὐτήν τε μαθεῖν ὡς ἡμαρτήκοι τῆς ἐλπίδος καὶ ἅμα
ὑπὸ τοῦ Ἰάσονος φωραθεῖσαν — οὐ γὰρ αὐτὸν ἔχειν
δεομένῃ συγγνώμην, ἀποπλέοντα ⟨δὲ⟩ ἐς Ἰωλκὸν οἴχε-
σθαι —, τούτων δὲ ἕνεκα ἀπελθεῖν καὶ Μήδειαν παρα-
δοῦσαν Σισύφῳ τὴν ἀρχήν.

τάδε μὲν οὕτως ἔχοντα ἐπελεξάμην, τοῦ μνήματος 4
δέ ἐστιν οὐ πόρρω Χαλινίτιδος Ἀθηνᾶς ἱερόν· Ἀθηνᾶν
γὰρ θεῶν μάλιστα συγκατεργάσασθαι τά τε ἄλλα Βελλε-
ροφόντῃ φασὶ καὶ ὡς τὸν Πήγασόν οἱ παραδοίη χει-
ρωσαμένη τε καὶ ἐνθεῖσα αὐτὴ τῷ ἵππῳ χαλινόν. τὸ
δὲ ἄγαλμα τοῦτο ξόανόν ἐστι, πρόσωπον δὲ καὶ χεῖρες
καὶ ἀκρόποδες εἰσὶ λευκοῦ λίθου. Βελλεροφόντην δὲ 2
οὐκ αὐτοκράτορα ὄντα βασιλεύειν, εἶναι δὲ ἐπὶ Προίτῳ
καὶ Ἀργείοις ἐγώ τε πείθομαι καὶ ὅστις τὰ Ὁμήρου
μὴ πάρεργον ἐπελέξατο. φαίνονται δὲ καὶ Βελλερο-

---

7 em ς 8 *μεταπεμψαμένην* L 11 *γιγνόμενον* v. l. in L^1 14 *ἡμαρτήκει* L^1 16 suppl ς 20 *δέ — Χαλινίτιδος* om P 24 *δὲ* (ult) y: *τε* 25 *ἄκροι πόδες* Barker 27 *Z 158*

φόντου μετοικήσαντος ἐς Λυκίαν οὐδὲν ἧσσον οἱ Κορίνθιοι τῶν ἐν Ἄργει δυναστῶν ἢ Μυκήναις ὑπακούοντες· ἰδίᾳ τε οὐδένα παρέσχοντο ἄρχοντα τῆς ἐπὶ Τροίαν στρατιᾶς, συντεταγμένοι δὲ Μυκηναίοις καὶ ὅσων ἄλλων Ἀγαμέμνων ἡγεῖτο μετέσχον τοῦ στόλου.
3 Σισύφῳ δὲ οὔτι Γλαῦκος μόνον ὁ Βελλεροφόντου πατὴρ ἀλλὰ καὶ ἕτερος υἱὸς ἐγένετο Ὀρνυτίων, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Θέρσανδρός τε καὶ Ἅλμος. Ὀρνυτίωνος δὲ ἦν Φῶκος, Ποσειδῶνος δὲ ἐπίκλησιν. καὶ ὁ μὲν ἀπῴκησεν ἐς Τιθορέαν τῆς νῦν καλουμένης Φωκίδος, Θόας δὲ Ὀρνυτίωνος υἱὸς νεώτερος κατέμεινεν ἐν τῇ Κορίνθῳ. Θόαντος δὲ Δαμοφῶν, Δαμοφῶντος δὲ ἦν Προπόδας, Προπόδα δὲ Δωρίδας καὶ Ὑανθίδας. τούτων βασιλευόντων Δωριεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ Κόρινθον· ἡγεῖτο δὲ Ἀλήτης Ἱππότου ⟨τοῦ⟩ Φύλαντος τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Ἡρακλέους. Δωρίδας μὲν οὖν καὶ Ὑανθίδας παραδόντες τὴν βασιλείαν Ἀλήτῃ καταμένουσιν αὐτοῦ, τῶν δὲ Κορινθίων ὁ δῆμος ἐξέπεσεν ὑπὸ Δωριέων
4 κρατηθεὶς μάχῃ. Ἀλήτης δὲ αὐτός τε καὶ οἱ ἀπόγονοι βασιλεύουσιν ἐς μὲν Βάκχιν τὸν Προύμνιδος ἐπὶ γενεὰς πέντε, ἀπὸ τούτου δὲ οἱ Βακχίδαι καλούμενοι πέντε ἄλλας γενεὰς ἐς Τελέστην τὸν Ἀριστοδήμου. καὶ Τελέστην μὲν κατὰ ἔχθος Ἀριεὺς καὶ Περάντας κτείνουσι, βασιλεὺς δὲ οὐδεὶς ἔτι ἐγένετο, πρυτάνεις δὲ ἐκ Βακχιδῶν ἐνιαυτὸν ἄρχοντες, ἐς ὃ Κύψελος τυραννήσας ὁ Ἠετίωνος ἐξέβαλε τοὺς Βακχίδας· ἀπόγονος δὲ ἦν ὁ Κύψελος Μέλανος τοῦ Ἀντάσου. Μέλανα δὲ ἐκ

---

2 δυνατῶν ἢ μυκηναίοις L[1] ὑπακούοντες — Μυκηναίοις om L 6 οὗτοι L[1] 8 ἄμμος P, ἄλλος, My[2] 10 ἐς Clavier: ἐπὶ θυραίαν, em Sylburg 15 suppl ς 21 ἀπὸ τοῦ P[1]y 24 βακχιαδῶν, em Bekker 26 ἐξεβάλετο L 27 ἀντάσσου P[1]

Γονούσσης τῆς ὑπὲρ Σικυῶνος στρατεύοντα σὺν Δωριεῦσιν ἐπὶ Κόρινθον Ἀλήτης τὸ μὲν παραυτίκα ἀπειπόντος τοῦ θεοῦ παρ' ἄλλους τῶν Ἑλλήνων ἐκέλευσεν ἀποχωρεῖν, ὕστερον δὲ ἁμαρτὼν τοῦ χρησμοῦ δέχεται σύνοικον.

τοιαῦτα μὲν ἐς τοὺς Κορινθίων βασιλέας συμβάντα εὕρισκον· τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Χαλινίτιδος 5 πρὸς τῷ θεάτρῳ σφίσιν ἐστὶν καὶ πλησίον ξόανον γυμνὸν Ἡρακλέους, Δαιδάλου δὲ αὐτό φασιν εἶναι τέχνην. Δαίδαλος δὲ ὁπόσα εἰργάσατο, ἀτοπώτερα μέν ἐστιν ἐς τὴν ὄψιν, ἐπιπρέπει δὲ ὅμως τι καὶ ἔνθεον τούτοις. ὑπὲρ δὲ τὸ θέατρόν ἐστιν ἱερὸν Διὸς Καπετωλίου φωνῇ τῇ Ῥωμαίων· κατὰ Ἑλλάδα δὲ γλῶσσαν Κορυφαῖος ὀνομάζοιτο ἄν. τοῦ θεάτρου δέ ἐστι τοῦδε ⟨οὐ⟩ πόρρω γυμνάσιον τὸ ἀρχαῖον καὶ πηγὴ καλουμένη Λέρνα· κίονες δὲ ἑστήκασι περὶ αὐτὴν καὶ καθέδραι πεποίηνται τοὺς ἐσελθόντας ἀναψύχειν ὥρᾳ θέρους. πρὸς τούτῳ τῷ γυμνασίῳ ναοὶ θεῶν εἰσιν ὁ μὲν Διός, ὁ δὲ Ἀσκληπιοῦ· τὰ δὲ ἀγάλματα Ἀσκληπιὸς μὲν καὶ Ὑγεία λευκοῦ λίθου, τὸ δὲ τοῦ Διὸς χαλκοῦν ἐστιν.

ἀνιοῦσι δὲ ἐς τὸν Ἀκροκόρινθον — ἡ δέ ἐστιν 6 ὄρους ὑπὲρ τὴν πόλιν κορυφή, Βριάρεω μὲν Ἡλίῳ δόντος αὐτὴν ὅτε ἐδίκαζεν, Ἡλίου δὲ ὡς οἱ Κορίνθιοί φασιν Ἀφροδίτῃ παρέντος — ἐς δὴ τὸν Ἀκροκόρινθον τοῦτον ἀνιοῦσίν ἐστιν Ἴσιδος τεμένη, ὧν τὴν μὲν Πελαγίαν, τὴν δὲ Αἰγυπτίαν αὐτῶν ἐπονομάζουσιν, καὶ δύο Σαράπιδος, ἐν Κανώβῳ καλουμένου τὸ ἕτερον. μετὰ δὲ αὐτὰ Ἡλίῳ πεποίηνται βωμοί, καὶ Ἀνάγκης

1 γονούσης, em y[2] 11 ἐς L[1]: ἔτι 15 suppl Clavier
18 θεοῦ L 22 ὄρος Ly[2] 28 ἀνάγκη L

καὶ Βίας ἐστὶν ἱερόν· ἐσιέναι δὲ ἐς αὐτὸ οὐ νομίζου-
7 σιν. ὑπὲρ τοῦτο Μητρὸς θεῶν ναός ἐστι καὶ στήλη καὶ θρόνος· λίθων καὶ αὐτὴ καὶ ὁ θρόνος. ὁ δὲ τῶν Μοιρῶν καὶ ⟨ὁ⟩ Δήμητρος καὶ Κόρης οὐ φανερὰ ἔχουσι τὰ ἀγάλματα. ταύτῃ καὶ τὸ τῆς Βουναίας ἐστὶν Ἥρας ἱερὸν ἱδρυσαμένου Βούνου τοῦ Ἑρμοῦ· καὶ δι' αὐτὸ ἡ θεὸς καλεῖται Βουναία.

5 ἀνελθοῦσι δὲ ἐς τὸν Ἀκροκόρινθον ναός ἐστιν Ἀφροδίτης· ἀγάλματα δὲ αὐτή τε ὡπλισμένη καὶ Ἥλιος καὶ Ἔρως ἔχων τόξον. τὴν δὲ πηγήν, ἥ ἐστιν ὄπισθεν τοῦ ναοῦ, δῶρον μὲν Ἀσωποῦ λέγουσιν εἶναι, δοθῆναι δὲ Σισύφῳ· τοῦτον γὰρ εἰδότα, ὡς εἴη Ζεὺς ἡρπακὼς Αἴγιναν θυγατέρα Ἀσωποῦ, μὴ πρότερον φάναι ζητοῦντι μηνύσειν πρὶν ἤ οἱ καὶ ἐν Ἀκροκορίνθῳ γένοιτο ὕδωρ· δόντος δὲ Ἀσωποῦ μηνύει τε οὕτως καὶ ἀντὶ τοῦ μηνύματος δίκην — ὅτῳ πιστὰ — ἐν Ἅιδου δίδωσιν. ἤκουσα δὲ ἤδη τὴν Πειρήνην φαμένων εἶναι ταύτην
2 καὶ τὸ ὕδωρ αὐτόθεν ὑπορρεῖν τὸ ἐν τῇ πόλει. ὁ δὲ Ἀσωπὸς οὗτος ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς Φλιασίας, ῥεῖ δὲ διὰ τῆς Σικυωνίας ⟨καὶ⟩ ἐκδίδωσιν ἐς τὴν ταύτῃ θάλασσαν. θυγατέρας δὲ αὐτοῦ γενέσθαι Φλιάσιοί φασι Κόρκυραν καὶ Αἴγιναν καὶ Θήβην· ἀπὸ μὲν δὴ Κορκύρας καὶ Αἰγίνης τὰς νήσους Σχερίαν καὶ Οἰνώνην καλουμένας μετονομασθῆναι, ἀπὸ δὲ Θήβης τὴν ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ κληθῆναι. Θηβαῖοι δὲ οὐχ ὁμολογοῦσι, φάμενοι τοῦ Βοιωτίου τὴν Θήβην Ἀσωποῦ καὶ οὐ τοῦ
3 [παρὰ] Φλιασίου εἶναι. τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὸν ποταμὸν

---

1 αὐτὸ ὀνομάζουσιν L ·2 καὶ στήλη del Schubart 3 λίθων ἡ στήλη καὶ L^1 4 suppl Kayser 13 αἴγειναν, em L ubique 16 μηνύει μετὰ L 18 τὸ (ult) om L^1 19 ῥεῖ δὲ L^1: ῥέων δὲ καὶ 20 suppl L ταύτης, em Kuhn 27 purg L^1 φλιασίοις y^2

Φλιάσιοι καὶ Σικυώνιοι λέγουσι, τὸ ὕδωρ ἔπηλυ καὶ οὐκ ἐγχώριον εἶναί οἱ· Μαίανδρον γὰρ κατιόντα ἐκ Κελαινῶν διὰ Φρυγίας καὶ Καρίας καὶ ἐκδιδόντα ἐς τὴν πρὸς Μιλήτῳ θάλασσαν ἐς Πελοπόννησον ἔρχεσθαι καὶ ποιεῖν τὸν Ἀσωπόν. οἶδα δὲ καὶ Δηλίων τοιοῦτο ἀκούσας ἕτερον, ὕδωρ ὃ καλοῦσιν Ἰνωπὸν εἶναί σφισιν ἐκ τοῦ Νείλου· καὶ δὴ καὶ αὐτὸν ἔχει τὸν Νεῖλον λόγος Εὐφράτην ὄντα ἐς ἕλος ἀφανίζεσθαι καὶ αὖθις ἀνιόντα ὑπὲρ Αἰθιοπίας Νεῖλον γίνεσθαι. Ἀσωποῦ μὲν πέρι τοιαῦτα ἤκουσα, ἐκ δὲ τοῦ Ἀκροκορίνθου 4
τραπεῖσι τὴν ὀρεινὴν πύλη τέ ἐστιν ἡ Τενεατικὴ καὶ Εἰληθυίας ἱερόν· ἑξήκοντα δὲ ἀπέχει μάλιστα στάδια ἡ καλουμένη Τενέα. οἱ δὲ ἄνθρωποί φασιν οἱ ταύτῃ Τρῶες εἶναι, αἰχμάλωτοι δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκ Τενέδου γενόμενοι ἐνταῦθα Ἀγαμέμνονος δόντος οἰκῆσαι· καὶ διὰ τοῦτο θεῶν μάλιστα Ἀπόλλωνα τιμῶσιν.

ἐκ Κορίνθου δὲ οὐκ ἐς μεσόγαιαν ἀλλὰ τὴν ἐπὶ 5
Σικυῶνα ἰοῦσι ναὸς ἐμπεπρησμένος ἐστὶν οὐ πόρρω τῆς πόλεως, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῆς ὁδοῦ. γεγόνασι μὲν δὴ καὶ ἄλλοι πόλεμοι περὶ τὴν Κορινθίαν καὶ πῦρ ἐπέλαβεν ὡς τὸ εἰκὸς καὶ οἰκίας καὶ ἱερὰ τὰ ἔξω τείχους· ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν ναὸν Ἀπόλλωνος εἶναι λέγουσι καὶ ὅτι Πύρρος κατακαύσειεν ὁ Ἀχιλλέως αὐτόν. χρόνῳ δὲ ὕστερον ἤκουσα καὶ ἄλλο τοιόνδε, ὡς οἱ Κορίνθιοι Διὶ ποιήσαιντο Ὀλυμπίῳ τὸν ναὸν καὶ ὡς ἐξαίφνης πῦρ ποθὲν ἐμπεσὸν διαφθείρειεν αὐτόν.

Σικυώνιοι δὲ — οὗτοι γὰρ ταύτῃ Κορινθίοις εἰσὶν 6
ὅμοροι — περὶ τῆς χώρας τῆς σφετέρας λέγουσιν ὡς Αἰγιαλεὺς αὐτόχθων πρῶτος ἐν αὐτῇ γένοιτο, καὶ

---

17 ἀλλὰ ἐς τὴν L[1]   25 τῷ ναῷ L

*Πελοποννήσου δὲ ὅσον ἔτι καλεῖται καὶ νῦν Αἰγιαλὸς
ἀπ' ἐκείνου βασιλεύοντος ὀνομασθῆναι, καὶ Αἰγιάλειαν
αὐτὸν οἰκίσαι πρῶτον ἐν τῷ πεδίῳ πόλιν· οὗ δέ ἐστι
νῦν σφίσι τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ἀκρόπολιν τοῦτο εἶναι.
Αἰγιαλέως δὲ Εὔρωπα γενέσθαι φασίν, Εὔρωπος δὲ
7 Τελχῖνα, Τελχῖνος δὲ Ἆπιν. οὗτος ὁ Ἆπις ἐς τοσόνδε
ηὐξήθη δυνάμεως, πρὶν ἢ Πέλοπα ἐς Ὀλυμπίαν ἀφι-
κέσθαι, ὡς τὴν ἐντὸς Ἰσθμοῦ χώραν Ἀπίαν ἀπ' ἐκεί-
νου καλεῖσθαι. Ἄπιδος δὲ ἦν Θελξίων, Θελξίονος δὲ
Αἴγυρος, τοῦ δὲ Θουρίμαχος, Θουριμάχου δὲ Λεύκιπ-
πος· Λευκίππῳ δὲ ἄρρενες παῖδες οὐκ ἐγένοντο, θυγά-
τηρ δὲ Καλχινία. ταύτῃ τῇ Καλχινίᾳ Ποσειδῶνα συγ-
γενέσθαι φασὶ καὶ τὸν τεχθέντα ὑπ' αὐτῆς ἔθρεψεν
ὁ Λεύκιππος καὶ τελευτῶν παρέδωκέν οἱ τὴν ἀρχήν·
8 ὄνομα δὲ ἦν Πέρατος τῷ παιδί. τὰ δὲ ἐς Πλημναῖον
τὸν Περάτου μάλιστα ἐφαίνετό μοι θαύματος ἄξια· τὰ
γάρ οἱ τικτόμενα ὑπὸ τῆς γυναικὸς αὐτίκα ὁπότε πρῶ-
τον κλαύσειεν ἠφίει τὴν ψυχήν, ἐς ὃ Δημήτηρ ἔλεον
ἴσχει Πλημναίου, παραγενομένη δὲ ἐς τὴν Αἰγιάλειαν
ὡς δὴ γυνὴ ξένη Πλημναίῳ παῖδα ἀνέθρεψεν Ὀρθό-
πολιν. Ὀρθοπόλιδι δὲ θυγάτηρ γίνεται Χρυσόρθη·
ταύτην τεκεῖν νομίζουσιν ἐξ Ἀπόλλωνος καὶ ὁ παῖς
ὠνομάσθη Κόρωνος, Κορώνου δὲ γίνονται Κόραξ καὶ
νεώτερος Λαμέδων.*

6 *Κόρακος δὲ ἀποθανόντος ἄπαιδος ὑπὸ τοῦτον τὸν
καιρὸν Ἐπωπεὺς ἀφικόμενος ἐκ Θεσσαλίας ἔσχε τὴν
ἀρχήν. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος στρατόν σφισι πολέ-
μιον λέγουσιν ἐς τὴν χώραν τότε ἐλθεῖν πρῶτον, τὰ*

---

1 *τε* Bekker 4 *τότε* Buttmann 6 *ἄπις* et *ἄγις*, em Siebelis ubique 12 *τῇ* om L 22 *ταύτῃ* Ly[2] 23 *κορωνὸς* ubique, em Siebelis

πρὸ τοῦ πάντα τὸν χρόνον διατελέσασιν ἐν εἰρήνῃ.
αἰτία δὲ ἥδε· Ἀντιόπης ἐν Ἕλλησι τῆς Νυκτέως ὄνομα
ἦν ἐπὶ κάλλει, καί οἱ καὶ φήμη προσῆν Ἀσωποῦ θυ-
γατέρα, ὃς τὴν Θηβαΐδα καὶ Πλαταιίδα ὁρίζει, καὶ οὐ
Νυκτέως εἶναι. ταύτην οὐκ οἶδα εἴτε γυναῖκα αἰτήσας 2
εἴτε θρασύτερα ἐξ ἀρχῆς βουλευσάμενος Ἐπωπεὺς ἁρ-
πάζει· ὡς δὲ οἱ Θηβαῖοι σὺν ὅπλοις ἦλθον, ἐνταῦθα
τιτρώσκεται μὲν Νυκτεύς, ἐτρώθη δὲ κρατῶν τῇ μάχῃ
καὶ Ἐπωπεύς. Νυκτέα μὲν δὴ κάμνοντα ὀπίσω κομί-
ζουσιν ἐς Θήβας, καὶ ὡς ἔμελλε τελευτᾶν, Λύκον ἀδελ-
φὸν ὄντα παραδίδωσι Θηβαίων ἐν τῷ παρόντι ἄρχειν·
Λάβδακον γὰρ τὸν Πολυδώρου τοῦ Κάδμου παῖδα ἔτι
αὐτός τε ἐπετρόπευεν ὁ Νυκτεὺς καὶ τότε ἀπέλιπεν
ἐπιτροπεύειν ἐκείνῳ. τοῦτον οὖν τὸν Λύκον ἱκέτευσε
στρατῷ μείζονι ἐπὶ τὴν Αἰγιάλειαν ἐλάσαντα τιμωρή-
σασθαι μὲν Ἐπωπέα, κακοῦν δὲ εἰ λάβοι καὶ αὐτὴν
Ἀντιόπην. Ἐπωπεὺς δὲ τὸ μὲν παραυτίκα ἐπινίκια 3
ἔθυε καὶ Ἀθηνᾶς ᾠκοδόμει ναόν, ἐπ' ἐξειργασμένῳ
δὲ εὔξατο ἐνδείξασθαι τὴν θεὸν εἴ οἱ τετελεσμένος
ἐστὶν ὁ ναὸς κατὰ γνώμην· μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ἔλαιον
λέγουσι ῥυῆναι πρὸ τοῦ ναοῦ. ὕστερον δὲ καὶ Ἐπωπέα
κατέλαβεν ἀποθανεῖν ὑπὸ τοῦ τραύματος ἀμεληθέντος
κατ' ἀρχάς, ὡς μηδὲν ἔτι Λύκῳ δεῆσαι πολέμου· Λα-
μέδων γὰρ ὁ Κορώνου βασιλεύσας μετὰ Ἐπωπέα ἐξέ-
δωκεν Ἀντιόπην. ἡ δὲ ὡς ἐς Θήβας ἤγετο τὴν ἐπ'
Ἐλευθερῶν, ἐνταῦθα καθ' ὁδὸν τίκτει. καὶ ἐπὶ τούτῳ 4
πεποίηκεν Ἄσιος ὁ Ἀμφιπτολέμου·

---

3 οἱ φήμη L   5 γυναῖκα καὶ L^1 12 γὰρ τοῦ L^1y^1
18 ἐπεξεργασμένω, em P   23 κατ' ἀρχὰς om L   26 ἐπὶ Syl-
burg: ἔπη   27 ἄγις, em Gédoyn   *fr 1 Ki*

Ἀντιόπη δ' ἔτεκε Ζῆθον καὶ Ἀμφίονα δῖον
Ἀσωποῦ κούρη ποταμοῦ βαθυδινήεντος,
Ζηνί τε κυσαμένη καὶ Ἐπωπέι ποιμένι λαῶν.

Ὅμηρος δὲ σφᾶς ἀνήγαγεν ἐπὶ τὸ σεμνότερον τοῦ γένους καὶ Θήβας φησὶν οἰκίσαι πρώτους, ἀποκρίνων
5 *τὴν κάτω πόλιν ἐμοὶ δοκεῖν ἀπὸ τῆς Καδμείας. Λαμέδων δὲ βασιλεύσας ἔγημεν ἐξ Ἀθηνῶν γυναῖκα Φηνὼ Κλυτίου· καὶ ὕστερον γενομένου οἱ πολέμου πρὸς Ἄρχανδρον καὶ Ἀρχιτέλην τοὺς Ἀχαιοῦ συμμαχήσοντα ἐπηγάγετο Σικυῶνα ἐκ τῆς Ἀττικῆς, καὶ θυγατέρα τε συνῴκισεν αὐτῷ Ζευξίππην καὶ ἀπὸ τούτου βασιλεύσαντος ἡ γῆ Σικυωνία καὶ Σικυὼν ἀντὶ Αἰγιάλης ἡ πόλις ὠνομάσθη. Σικυῶνα δὲ οὐ Μαραθῶνος τοῦ Ἐπωπέως, Μητίονος δὲ εἶναι τοῦ Ἐρεχθέως φασίν. ὁμολογεῖ δέ σφισι καὶ Ἄσιος, ἐπεὶ Ἡσίοδός γε καὶ Ἴβυκος, ὁ μὲν ἐποίησεν ὡς Ἐρεχθέως εἴη Σικυών,*
6 *Ἴβυκος δὲ εἶναι Πέλοπός φησιν αὐτόν. Σικυῶνος δὲ γίνεται Χθονοφύλη, Χθονοφύλης δὲ καὶ Ἑρμοῦ Πόλυβον γενέσθαι λέγουσιν· ὕστερον δὲ αὐτὴν Φλίας ὁ Διονύσου γαμεῖ, καί οἱ παῖς Ἀνδροδάμας γίνεται. Πόλυβος δὲ Ταλαῷ τῷ Βίαντος βασιλεύοντι Ἀργείων Λυσιάνασσαν τὴν θυγατέρα ἔδωκε· καὶ ὅτε Ἄδραστος ἔφευγεν ἐξ Ἄργους, παρὰ Πόλυβον ἦλθεν ἐς Σικυῶνα καὶ ὕστερον ἀποθανόντος Πολύβου τὴν ἐν Σικυῶνι ἀρχὴν ἔσχεν. Ἀδράστου δὲ ἐς Ἄργος κατελθόντος Ἰανίσκος ἀπόγονος Κλυτίου τοῦ Λαμέδοντι κηδεύ-*

---

5 *λ 263* **σφίσιν**, em **V** 6 **δοκεῖ**, em **P** 9 **ἄσχανδρον** L^1 **ἀρχιτέλη**, em **P** **ἀχαιώω** P^1, **ἀχεοὺς** **L**, em **V** **συμμαχήσαντας**, em **L** 12 **αἰγιαλείας** **V** 15 *Hes. fr. 126 Rz* **τε** L^1y^1 16 *fr 48 Schr* 21 **ταλαύσω**, em ς 24 **ἐν** om **L** 26 **λαομέδοντι** **L**

σαντος ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐβασίλευσεν, ἀποθανόντος δὲ Ἰανίσκου Φαῖστος τῶν Ἡρακλέους λεγόμενος
παίδων καὶ οὗτος εἶναι. Φαίστου δὲ κατὰ μαντείαν 7
μετοικήσαντος ἐς Κρήτην βασιλεῦσαι λέγεται Ζεύξιππος Ἀπόλλωνος υἱὸς καὶ νύμφης Συλλίδος. μετὰ δὲ Ζεύξιππον τελευτήσαντα Ἀγαμέμνων στρατὸν ἤγαγεν ἐπὶ Σικυῶνα καὶ τὸν βασιλέα Ἱππόλυτον Ῥοπάλου παῖδα τοῦ Φαίστου· δείσας δὲ τὸν στρατὸν ἐπιόντα Ἱππόλυτος συνεχώρησεν Ἀγαμέμνονος κατήκοος καὶ Μυκηναίων εἶναι. Ἱππολύτου δὲ ἦν τούτου Λακεστάδης. Φάλκης [ταμφάλκης] δὲ ὁ Τημένου καταλαβὼν νύκτωρ Σικυῶνα σὺν Δωριεῦσι κακὸν μὲν ἅτε Ἡρακλείδην καὶ αὐτὸν ἐποίησεν οὐδέν, κοινωνὸν δὲ ἔσχε τῆς ἀρχῆς.
καὶ Δωριεῖς μὲν Σικυώνιοι γεγόνασιν ἀπὸ τούτου καὶ **7**
μοῖρα τῆς Ἀργείας· τὴν δὲ τοῦ Αἰγιαλέως ἐν τῷ πεδίῳ πόλιν Δημήτριος καθελὼν ὁ Ἀντιγόνου τῇ πάλαι ποτὲ ἀκροπόλει προσῴκισε τὴν νῦν πόλιν. ἐχόντων δὲ ἀσθενῶς ἤδη τῶν Σικυωνίων — αἰτίαν δὲ οὐκ ὀρθῶς ποιοῖ τις ἂν ζητῶν, ἀποχρῴτο δὲ τῷ Ὁμήρῳ λεγομένῳ περὶ Διός,

ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα —,

διακειμένοις οὖν ἀδυνάτως ἐπιγενόμενος σεισμὸς ὀλίγου τὴν πόλιν ἐποίησεν ἀνδρῶν ἔρημον, πολλὰ δὲ σφᾶς καὶ τῶν ἐς ἐπίδειξιν ἀφείλετο. ἐκάκωσε δὲ καὶ περὶ Καρίαν καὶ Λυκίαν τὰς πόλεις καὶ Ῥοδίοις ἐσείσθη μάλιστα ἡ νῆσος, ὥστε καὶ τὸ λόγιον τετελέσθαι Σιβύλλῃ τὸ ἐς τὴν Ῥόδον ἔδοξεν.

ἐκ δὲ τῆς Κορινθίας ἐλθοῦσιν ἐς τὴν Σικυωνίαν 2

---

2 γενόμενος L[1] 5 Ὑλλίδος O Müller 6 ἄγει εἰς L ἐπὶ τὴν P 11 em Sylburg καταβαλὼν L 19 λελεγμένον, em L; λελεγμένῳ ς *B 117* 21 πολλῶν codd

Λύκου Μεσσηνίου μνῆμά ἐστιν, ὅστις δὴ οὗτος ὁ Λύκος· οὐ γάρ τινα Λύκον εὑρίσκω Μεσσήνιον ἀσκήσαντα πένταθλον οὐδὲ Ὀλυμπικὴν ἀνῃρημένον νίκην. τοῦτο μὲν δὴ χῶμά ἐστι γῆς, αὐτοὶ δὲ Σικυώνιοι τὰ πολλὰ ἐοικότι τρόπῳ θάπτουσι. τὸ μὲν σῶμα γῇ κρύπτουσι, λίθου δὲ ἐποικοδομήσαντες κρηπῖδα κίονας ἐφιστᾶσι καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐπίθημα ποιοῦσι κατὰ τοὺς ἀετοὺς μάλιστα τοὺς ἐν τοῖς ναοῖς· ἐπίγραμμα δὲ ἄλλο μὲν ἐπιγράφουσιν οὐδέν, τὸ δὲ ὄνομα ἐφ' αὐτοῦ καὶ οὐ πατρόθεν ὑπειπόντες κελεύουσι τὸν νεκρὸν χαίρειν.

3 *μετὰ δὲ τὸ μνῆμα τοῦ Λύκου διαβεβηκόσιν ἤδη τὸν Ἀσωπόν, ἔστιν ἐν δεξιᾷ τὸ Ὀλύμπιον, ὀλίγον δὲ ἔμπροσθεν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τάφος Εὐπόλιδι Ἀθηναίῳ ποιήσαντι κωμῳδίαν. προελθοῦσι δὲ καὶ ἐπιστρέψασιν ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν Ξενοδίκης μνῆμά ἐστιν ἀποθανούσης ἐν ὠδῖσι· πεποίηται δὲ οὐ κατὰ τὸν ἐπιχώριον τρόπον, ἀλλ' ὡς ἂν τῇ γραφῇ μάλιστα ἁρμόζοι· γραφὴ δὲ εἴπερ ἄλλη τις καὶ αὕτη ἐστὶ θέας ἀξία.*

4 *προελθοῦσι δὲ ἐντεῦθεν τάφος Σικυωνίοις ἐστίν, ὅσοι περὶ Πελλήνην καὶ Δύμην τὴν Ἀχαιῶν καὶ ἐν Μεγάλῃ πόλει καὶ περὶ Σελλασίαν ἐτελεύτησαν· τὰ δὲ ἐς αὐτοὺς σαφέστερον ἐν τοῖς ἐφεξῆς δηλώσω. πρὸς δὲ τῇ πύλῃ πηγή ἐστί σφισιν ἐν σπηλαίῳ, ἧς τὸ ὕδωρ οὐκ ἄνεισιν ἐκ γῆς, ἐπιρρεῖ δὲ ἐκ τοῦ ὀρόφου τοῦ σπηλαίου· καὶ καλεῖται δι' αὐτὸ Στάζουσα ἡ πηγή.*

5 *ἐν δὲ τῇ νῦν ἀκροπόλει Τύχης ἱερόν ἐστιν Ἀκραίας, μετὰ δὲ αὐτὸ Διοσκούρων· ξόανα δὲ οὗτοί τε καὶ τὸ*

---

3 *ἀνῃρημένος* L 4 *αὐτὸν* L 5 *δὴ* (pro *γῇ*) L 8 *ἐπίγραμμα μὲν ἄλλο γράφουσιν* L 9 *ἐφ' ἑαυτοῦ* L[1] 13 *ἀθηναίων*, em Musurus 15 *ξενοδόκης* P 17 *τι γραφῇ* L 22 *II 8, 5; 9, 2; VII 7, 3 VIII 49, 4—5* 27 *αὐτῶν* L *ξόανά τε*, em y

ἄγαλμα τῆς Τύχης ἐστί. τοῦ θεάτρου δὲ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν ᾠκοδομημένου τὸν ἐν τῇ σκηνῇ πεποιημένον ἄνδρα ἀσπίδα ἔχοντα Ἀρατόν φασιν εἶναι τὸν Κλεινίου. μετὰ δὲ τὸ θέατρον Διονύσου ναός ἐστι· χρυσοῦ μὲν καὶ ἐλέφαντος ὁ θεός, παρὰ δὲ αὐτὸν Βάκχαι λίθου λευκοῦ. ταύτας τὰς γυναῖκας ἱερὰς εἶναι καὶ Διονύσῳ μαίνεσθαι λέγουσιν. ἄλλα δὲ ἀγάλματα ἐν ἀπορρήτῳ Σικυωνίοις ἐστί· ταῦτα μιᾷ καθ' ἕκαστον ἔτος νυκτὶ ἐς τὸ Διονύσιον ἐκ τοῦ καλουμένου κοσμητηρίου κομίζουσι, κομίζουσι δὲ μετὰ δᾴδων τε ἡμμένων καὶ ὕμνων ἐπιχωρίων. ἡγεῖται μὲν οὖν ὃν Βάκχειον 6
ὀνομάζουσιν — Ἀνδροδάμας σφίσιν ὁ Φλίαντος τοῦτον ἱδρύσατο —, ἕπεται δὲ ὁ καλούμενος Λύσιος, ὃν Θηβαῖος Φάνης εἰπούσης τῆς Πυθίας ἐκόμισεν ἐκ Θηβῶν. ἐς δὲ Σικυῶνα ἦλθεν ὁ Φάνης, ὅτε Ἀριστόμαχος ὁ Κλεοδαίου τῆς γενομένης μαντείας ἁμαρτὼν δι' αὐτὸ καὶ καθόδου τῆς ἐς Πελοπόννησον ἥμαρτεν. ἐκ δὲ τοῦ Διονυσίου βαδίζουσιν ἐς τὴν ἀγοράν, ἔστι ναὸς Ἀρτέμιδος ἐν δεξιᾷ Λιμναίας. καὶ ὅτι μὲν κατερρύηκεν ὁ ὄροφος, δῆλά ἐστιν ἰδόντι· περὶ δὲ τοῦ ἀγάλματος οὔτε ὡς κομισθέντος ἑτέρωσε οὔτε ὅντινα αὐτοῦ διεφθάρη τρόπον εἰπεῖν ἔχουσιν.

ἐς δὲ τὴν ἀγορὰν ἐσελθοῦσι Πειθοῦς ἐστιν ἱερὸν 7
οὐδὲ τοῦτο ἄγαλμα ἔχον. Πειθὼ δὲ ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε αὐτοῖς κατέστη σέβεσθαι. Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις ἀποκτείναντες Πύθωνα παρεγένοντο ἐς τὴν Αἰγιάλειαν καθαρσίων ἕνεκα. γενομένου δέ σφισι δείματος, ἔνθα καὶ νῦν Φόβον ὀνομάζουσι τὸ χωρίον, οἱ μὲν ἐς Κρή-

6 ταύτας — λέγουσιν del Schubart 12 φλίανδρος L 16 κλεοδάνου L[1] (καλεοδάνου L) 21 ἑτέρωθεν L[1] 26 παρεγίνοντο P[1] 27 δείγματος L

την παρὰ Καρμάνορα ἀπετράποντο, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐν τῇ Αἰγιαλείᾳ νόσος ἐπέλαβε· καὶ σφᾶς ἐκέλευον οἱ μάντεις Ἀπόλλωνα ἱλάσασθαι καὶ Ἄρτεμιν.
8 οἱ δὲ παῖδας ἑπτὰ καὶ ἴσας παρθένους ἐπὶ τὸν Σύθαν ποταμὸν ἀποστέλλουσιν ἱκετεύοντας· ὑπὸ τούτων δὲ πεισθέντας τοὺς θεούς φασιν ἐς τὴν τότε ἀκρόπολιν ἐλθεῖν, καὶ ὁ τόπος ἔνθα πρῶτον ἀφίκοντο Πειθοῦς ἐστιν ἱερόν. τούτοις δὲ ἐοικότα καὶ νῦν ἔτι ποιεῖται· καὶ γὰρ ἐπὶ τὸν Σύθαν ἴασιν οἱ παῖδες τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἀγαγόντες δὴ τοὺς θεοὺς ἐς τὸ τῆς Πειθοῦς ἱερὸν αὖθις ἀπάγειν ἐς τὸν ναόν φασι τοῦ Ἀπόλλωνος. ὁ δὲ ναὸς ἔστι μὲν ἐν τῇ νῦν ἀγορᾷ, τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς λέγουσιν αὐτὸν ὑπὸ Προίτου ποιηθῆναι· τὰς γάρ οἱ θυγατέρας ἐνταῦθα τῆς μανίας παύσασθαι.
9 λέγουσι δὲ καὶ τάδε, ὡς Μελέαγρος ἐς τοῦτον τὸν ναὸν ἀνέθηκε τὴν λόγχην ᾗ τὸν ὗν κατειργάσατο. καὶ αὐλοὺς ἀνατεθῆναί φασιν ἐνταῦθα τοὺς Μαρσύου· γενομένης γὰρ τῷ Σιληνῷ τῆς συμφορᾶς τὸν ποταμὸν τὸν Μαρσύαν κατενεγκεῖν αὐτοὺς ἐς τὸν Μαίανδρον, ἀναφανέντας δὲ ἐν τῷ Ἀσωπῷ καὶ κατὰ τὴν Σικυωνίαν ἐκπεσόντας ὑπὸ ποιμένος τοῦ εὑρόντος δοθῆναι τῷ Ἀπόλλωνι. τούτων τῶν ἀναθημάτων οὐδὲν ἔτι ἐλείπετο, συγκατεκαύθη γὰρ ἐμπιπραμένῳ τῷ ναῷ· τὸν δὲ ἐπ' ἐμοῦ ναὸν καὶ τὸ ἄγαλμα Πυθοκλῆς ἀνέθηκεν.

8 τῷ δὲ τῆς Πειθοῦς ἱερῷ τὸ ἐγγὺς τέμενος ἀνειμένον βασιλεῦσι Ῥωμαίων οἰκία ποτὲ ἦν Κλέωνος τυράννου· Κλεισθένης μὲν γὰρ ὁ Ἀριστωνύμου τοῦ Μύρωνος ἐχόντων ἔτι τὴν κάτω πόλιν Σικυωνίων

---

1 καρμαίνορα, em Musurus 2 τοὺς ἐν Dindorf 16 υἱὸν, em y 17 τοῦ L 18 τῆς συμφορᾶς τῶ σιληνῶ L[1] 25 ἱερὸν L 28 πύρρωνος (P[1] πύρωνος), em Palmerius

ἐτυράννησε, Κλέων δὲ ἐν τῇ νῦν πόλει. πρὸ ταύτης
τῆς οἰκίας ἡρῷόν ἐστιν Ἀράτου μέγιστα Ἑλλήνων ἐργα-
σαμένου τῶν ἐφ' αὐτοῦ· ἔχει δὲ ὧδε τὰ ἐς αὐτόν.
μετὰ Κλέωνα μοναρχήσαντα ἐνέπεσε τῶν ἐν τέλει πολ- 2
λοῖς ἐπιθυμία τυραννίδος οὕτω δή τι ἀκάθεκτος ὡς
καὶ ἄνδρας δύο Εὐθύδημον καὶ Τιμοκλείδαν ὁμοῦ
τυραννῆσαι. τούτους μὲν οὖν ἐξέβαλεν ὁ δῆμος, Κλει-
νίαν τὸν πατέρα Ἀράτου προστησάμενος· ἔτεσι δὲ ὕστε-
ρον οὐ πολλοῖς ἐτυράννησεν Ἀβαντίδας. Κλεινίᾳ μὲν
οὖν συνεβεβήκει πρότερον ἔτι ἡ τελευτή· Ἄρατον δὲ
Ἀβαντίδας φυγάδα ἐποίησεν, ἢ καὶ αὐτὸς ἀπεχώρησεν
Ἄρατος ἐθελοντής. Ἀβαντίδαν μὲν οὖν κτείνουσιν
ἄνδρες τῶν ἐπιχωρίων, τύραννος δὲ αὐτίκα ἐγεγόνει
ὁ Ἀβαντίδου πατὴρ Πασέας· Νικοκλῆς δὲ ἐκεῖνον ἀνε- 3
λὼν ἐτυράννησεν αὐτός. ἐπὶ τοῦτον τὸν Νικοκλέα
Ἄρατος ἀφικόμενος Σικυωνίων φυγάσι καὶ Ἀργείοις
μισθωτοῖς τοὺς μὲν ἔλαθεν ἅτε ἐν σκότῳ — νύκτωρ
γὰρ δὴ τὴν ἐπιχείρησιν ἐποιεῖτο —, τοὺς δὲ καὶ βια-
σάμενος τῶν φυλασσόντων ἐγένετο ἐντὸς τείχους· καὶ
— ὑπέφαινε γὰρ ἕως ἤδη — προσλαβὼν τὸν δῆμον
ἐπὶ τὴν οἰκίαν σπουδῇ τὴν τυραννικὴν τρέπεται. καὶ
ταύτην μὲν εἷλεν οὐ χαλεπῶς, ὁ δὲ Νικοκλῆς αὐτὸς
ἔλαθεν ἀποδράς. Σικυωνίοις δὲ ἀπέδωκεν Ἄρατος ἐξ
ἴσου πολιτεύεσθαι διαλλάξας τοῖς φεύγουσιν, οἰκίας
μὲν φυγάσι καὶ ὅσα τῶν κτημάτων ἄλλα [ἃ] ἐπέπρατο
ἀποδούς, τιμὴν δὲ τοῖς πριαμένοις διέλυσεν αὐτός.
καὶ — ἦν γὰρ δέος τοῖς πᾶσιν Ἕλλησι Μακεδόνων καὶ 4
Ἀντιγόνου Φίλιππον ἐπιτροπεύοντος τὸν Δημητρίου —,

5 δή τοι L 6 τιμοκλίδαν, corr Musurus 12 ἄβαντος ἐθελοντὴς L 16 ἄρατος αὐτὸς L 18 ἐπιχώρησιν L 25 em Musurus 26 αὐτὸς δὲ καὶ L[1]y[1] 27 πᾶσι τοῖς L

τοῦδε ἕνεκα τοὺς Σικυωνίους ἐς τὸ Ἀχαιῶν συνέδριον
ἐσήγαγε Δωριεῖς ὄντας. αὐτίκα δὲ στρατηγὸς ὑπὸ τῶν
Ἀχαιῶν ᾕρητο, καὶ σφᾶς ἐπὶ Λοκροὺς τοὺς Ἀμφισσέας
ἀγαγὼν καὶ ἐς τὴν Αἰτωλῶν πολεμίων ὄντων τὴν γῆν
ἐπόρθησε· Κόρινθον δὲ ἔχοντος Ἀντιγόνου καὶ φρου-
ρᾶς Μακεδόνων ἐνούσης τοὺς Μακεδόνας τῷ αἰφνιδίῳ
τῆς ἐπιθέσεως κατέπληξε καὶ ἄλλους τε κρατήσας μάχῃ
διέφθειρε καὶ Περσαῖον ἐπὶ τῇ φρουρᾷ τεταγμένον,
ὅς παρὰ Ζήνωνα τὸν Μνασέου κατὰ μάθησιν σοφίας
5 *ἐφοίτησεν. ἐλευθερώσαντος δὲ Ἀράτου Κόρινθον προσ-*
εχώρησαν μὲν ἐς τὸ συνέδριον Ἐπιδαύριοι καὶ Τροι-
ζήνιοι οἱ τὴν Ἀργολίδα Ἀκτὴν οἰκοῦντες καὶ τῶν ἐκτὸς
ἰσθμοῦ Μεγαρεῖς, συμμαχίαν δὲ πρὸς Ἀχαιοὺς Πτο-
λεμαῖος ἐποιήσατο. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Ἆγις ὁ Εὐδα-
μίδου βασιλεὺς ἔφθησαν μὲν Πελλήνην ἑλόντες ἐξ
ἐπιδρομῆς, ἥκοντι δὲ Ἀράτῳ καὶ τῇ στρατιᾷ συμβα-
λόντες ἐκρατήθησαν καὶ τὴν Πελλήνην ἐκλιπόντες ἀνα-
6 *χωροῦσιν οἴκαδε ὑπόσπονδοι. Ἄρατος δέ, ὥς οἱ τὰ*
ἐν Πελοποννήσῳ προεκεχωρήκει, δεινὸν ἡγεῖτο Πειραιᾶ
καὶ Μουνυχίαν, ἔτι δὲ Σαλαμῖνα καὶ Σούνιον ἐχόμενα
ὑπὸ Μακεδόνων περιοφθῆναι, καὶ — οὐ γὰρ ἤλπιζε
δύνασθαι πρὸς βίαν αὐτὰ ἐξελεῖν — Διογένην πείθει
τὸν ἐν τοῖς φρουροῖς ἄρχοντα ἀφεῖναι τὰ χωρία ἐπὶ
ταλάντοις πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ τῶν χρημάτων
συνετέλεσεν αὐτὸς Ἀθηναίοις ἕκτον μέρος. ἔπεισε δὲ
καὶ Ἀριστόμαχον τυραννοῦντα ἐν Ἄργει δημοκρατίαν
ἀποδόντα Ἀργείοις ἐς τὸ Ἀχαϊκὸν συντελεῖν, Μαντί-

---

4 *ἐς* om L   7 *ἄλλοις* L   11 *δὲ* P   12 *τῶν* Bekker: *τὴν*   16 *συμβαλόντι* (-*βάλλοντι* L), em Schubart   23 *τῶν* L *φρουρίοις* Dindorf   25 *αὐτοῖς*, em Clavier   26 *συντυραννοῦντα* L

νειάν τε Λακεδαιμονίων ἐχόντων εἷλεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ πάντα ἀνθρώπῳ τελεῖται κατὰ γνώμην, εἰ δὴ καὶ Ἄρατον κατέλαβεν ἀνάγκη γενέσθαι Μακεδόνων καὶ Ἀντιγόνου σύμμαχον· ἐγένετο δὲ οὕτως.

Κλεομένης ὁ Λεωνίδου τοῦ Κλεωνύμου παραλαβὼν **9**
τὴν βασιλείαν ἐν Σπάρτῃ Πανσανίαν ἐμιμεῖτο τυραννίδος τε ἐπιθυμῶν καὶ νόμοις τοῖς καθεστηκόσιν οὐκ ἀρεσκόμενος. ἅτε δὲ ὄντι αὐτῷ Πανσανίου θερμοτέρῳ καὶ οὐ φιλοψύχῳ ταχὺ τὰ πάντα ὑπὸ φρονήματος καὶ τόλμης κατείργαστο, καὶ βασιλέα τε οἰκίας τῆς ἑτέρας Εὐρυδαμίδαν παῖδα ἔτι ἀνελὼν φαρμάκῳ διὰ τῶν ἐφορευόντων ἐς Ἐπικλείδαν τὸν ἀδελφὸν μετέστησε τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ κράτος τῆς γερουσίας καταλύσας πατρονόμους τῷ λόγῳ κατέστησεν ἀντ' αὐτῶν. ἐπιθυμῶν δὲ πραγμάτων μειζόνων καὶ ἀρχῆς τῶν Ἑλλήνων, ἐπέθετο Ἀχαιοῖς πρώτοις, συμμάχους ἐλπίζων ἕξειν ἢν κρατήσῃ καὶ μάλιστα ἐμποδὼν οὐκ ἐθέλων εἶναί οἱ τοῖς δρωμένοις. συμβαλὼν δὲ περὶ Δύμην τὴν ὑπὲρ 2
Πατρῶν, Ἀράτου καὶ τότε ἡγουμένου τῶν Ἀχαιῶν, νικᾷ τῇ μάχῃ. τοῦτο Ἄρατον ἠνάγκασεν ὑπέρ τε Ἀχαιῶν καὶ αὐτῆς Σικυῶνος δείσαντα Ἀντίγονον ἐπάγεσθαι. Κλεομένους δὲ παραβάντος ἣν πρὸς Ἀντίγονον συνέθετο εἰρήνην καὶ παράσπονδα ἐκ τοῦ φανεροῦ καὶ ἄλλα δράσαντος καὶ Μεγαλοπολίτας ποιήσαντος ἀναστάτους, οὕτω διαβάντος ἐς Πελοπόννησον Ἀντιγόνου συμβάλλουσιν Ἀχαιοὶ Κλεομένει περὶ Σελλασίαν. νικησάντων δὲ τῶν Ἀχαιῶν Σελλασία τε ἠνδραποδίσθη καὶ αὐτὴ Λακεδαίμων ἑάλω. Λακεδαιμονίοις μὲν οὖν

1 *μακεδόνων* **L¹V**, *μακεδονίων* **My²** 11 *βίᾳ* (pro *διὰ*) Blümner 19 *πατρίων* **P¹My²** 25 *οὕτω δὲ* **L¹y¹**

ἀπέδωκεν Ἀντίγονος καὶ Ἀχαιοὶ πολιτείαν τὴν πά-
3 *τριον· τῶν δὲ Λεωνίδου παίδων Ἐπικλείδας μὲν ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ, Κλεομένην δὲ φεύγοντα ἐς Αἴγυπτον καὶ τιμῆς παρὰ Πτολεμαίῳ πρῶτα ἔχοντα συνέβη δεθῆναι, καταγνωσθέντα Αἰγυπτίων ἄνδρας ἐπὶ τὸν βασιλέα συνιστάναι. καὶ ἀπέδρα μὲν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου καὶ τοῖς Ἀλεξανδρεῦσιν ἀρχὴν θορύβου παρέσχε· τέλος δέ, ὡς ἡλίσκετο, ἀπέσφαξεν αὑτόν. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἄσμενοι Κλεομένους ἀπαλλαγέντες βασιλεύεσθαι μὲν οὐκέτι ἠξίωσαν, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἐς τόδε διαμένει σφίσιν ἐκείνης τῆς πολιτείας. Ἀράτῳ δὲ Ἀντίγονος ἅτε ἀνδρὶ εὐεργέτῃ καὶ συγκατειργασμένῳ λαμπρὰ οὕτω*
4 *διέμεινεν εὔνους. Φίλιππος δὲ ὡς παρέλαβε τὴν ἀρχήν — οὐ γὰρ αὐτὸν Ἄρατος θυμῷ πολλὰ ἐς τοὺς ἀρχομένους χρώμενον ἐπῄνει, τὰ δὲ καὶ ὡρμημένον ἐπεῖχε μὴ ποιεῖν —, τούτων ἕνεκεν ἀπέκτεινεν Ἄρατον, οὐδὲν προϊδομένῳ δούς οἱ φάρμακον. καὶ τὸν μὲν ἐξ Αἰγίου — ταύτῃ γὰρ τὸ χρεὼν ἐπέλαβεν αὐτὸν — ἐς Σικυῶνα κομίσαντες θάπτουσι, καὶ τὸ ἡρῷον Ἀράτειον ἔτι ὀνομάζεται· Φιλίππῳ δὲ καὶ ἐς Εὐρυκλείδην καὶ Μίκωνα Ἀθηναίους ὅμοια εἰργάσθη· καὶ γὰρ τούσδε ὄντας ῥήτορας καὶ οὐκ ἀπιθάνους τῷ δήμῳ φαρμάκοις*
5 *ἔκτεινεν. ἔμελλε δὲ ἄρα καὶ αὐτῷ Φιλίππῳ τὸ ἀνδροφόνον φάρμακον ἔσεσθαι συμφορά· τὸν γάρ οἱ παῖδα Δημήτριον ὁ νεώτερος τῶν Φιλίππου παίδων Περσεὺς φαρμάκῳ διέφθειρε καὶ δι' αὐτὸ καὶ τῷ πατρὶ ἀθυμήσαντι παρέσχεν αἰτίαν ἀποθανεῖν. παρεδήλωσα δὲ τάδε ἀπιδὼν ἐς ⟨τὸ⟩ Ἡσιόδου σὺν θεῷ πεποιημένον, τὸν ἐπ' ἄλλῳ βουλεύοντα ἄδικα ἐς αὐτὸν πρῶτον τρέπειν.*

---

1 *ἀχαιοῖς*, em Kuhn   20 *ἐς* om L   25 *ὁ — παίδων* del Schubart-Walz   28 suppl V   *Op 266*   29 *ἄλλον* y[1]

μετὰ δὲ ⟨τὸ⟩ Ἀράτου ἡρῷον ἔστι μὲν Ποσειδῶνι 6
Ἰσθμίῳ βωμός, ἔστι δὲ Ζεὺς Μειλίχιος καὶ Ἄρτεμις ὀνομαζομένη Πατρῴα, σὺν τέχνῃ πεποιημένα οὐδεμιᾷ· πυραμίδι δὲ ὁ Μειλίχιος, ἡ δὲ κίονί ἐστιν εἰκασμένη. ἐνταῦθα καὶ βουλευτήριόν σφισι πεποίηται καὶ στοὰ καλουμένη Κλεισθένειος ἀπὸ τοῦ οἰκοδομήσαντος· ᾠκοδόμησε δὲ ἀπὸ λαφύρων ὁ Κλεισθένης αὐτὴν τὸν πρὸς Κίρρᾳ πόλεμον συμπολεμήσας Ἀμφικτύοσι. τῆς δὲ ἀγορᾶς ἐστιν ἐν τῷ ὑπαίθρῳ Ζεὺς χαλκοῦς, τέχνη Λυσίππου, παρὰ δὲ αὐτὸν Ἄρτεμις ἐπίχρυσος. πλη- 7
σίον δὲ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερὸν Λυκίου, κατερρυηκός τε ἤδη καὶ ἥκιστα θέας ἄξιον. φοιτώντων γὰρ λύκων σφίσιν ἐπὶ τὰς ποίμνας ὡς μηδένα εἶναι καρπὸν ἔτι ἀπ᾽ αὐτῶν, ὁ θεὸς τόπον τινὰ εἰπὼν ἔνθα ἔκειτο αὖον ξύλον, τούτου φλοιὸν ἔχρησε τοῦ ξύλου καὶ κρέας ὁμοῦ προθεῖναι τοῖς θηρίοις· καὶ τοὺς μὲν αὐτίκα ὡς ἐγεύσαντο διέφθειρεν ὁ φλοιός, τὸ ξύλον δὲ ἐκεῖνο ἔκειτο μὲν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Λυκίου, ὅ τι δὲ ἦν δένδρον οὐδὲ οἱ τῶν Σικυωνίων ἐξηγηταὶ συνίεσαν. τού- 8
του δέ εἰσιν εἰκόνες ἐφεξῆς χαλκαῖ· τὰς Προίτου θυγατέρας λέγουσιν εἶναι σφᾶς, τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἐς γυναῖκας ἄλλας εἶχεν. ἐνταῦθα Ἡρακλῆς χαλκοῦς ἐστι· Λύσιππος ἐποίησεν αὐτὸν Σικυώνιος, καὶ πλησίον Ἑρμῆς ἕστηκεν Ἀγοραῖος.

ἐν δὲ τῷ γυμνασίῳ τῆς ἀγορᾶς ὄντι οὐ μακρὰν **10**
Ἡρακλῆς ἀνάκειται λίθου, Σκόπα ποίημα. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρωθι ἱερὸν Ἡρακλέους· τὸν μὲν πάντα ἐνταῦθα

---

1 suppl **V** 4 *τῇ* (pro *ἡ*) **P**^{1}**y**^{2} 8 *σκίρα* (**y**^{1} *σκίρωνα*), em **P**^{1}; *Κίρραν* Vinding 11 *λυκαίου*, em **y**^{1} 14 *τρόπον*, em Amasaeus *ὄντινα*, em Bekker 16 *προσθεῖναι* **L** 18 *λυκαίου*, em Siebelis *οἱ* (pro *ἦν*) **L** 23 *λυσὸς*, em **V** 26 *λίθου* om **L**

περίβολον Παιδιζὴν ὀνομάζουσιν, ἐν μέσῳ δέ ἐστι τῷ περιβόλῳ τὸ ἱερόν, ἐν δὲ αὐτῷ ξόανον ἀρχαῖον, τέχνη Φλιασίου Λαφάους. ἐπὶ δὲ τῇ θυσίᾳ τοιάδε δρᾶν νομίζουσι. Φαῖστον ἐν Σικυωνίᾳ λέγουσιν ἐλθόντα καταλαβεῖν Ἡρακλεῖ σφᾶς ὡς ἥρωι ἐναγίζοντας· οὔκουν ἠξίου δρᾶν οὐδὲν ὁ Φαῖστος τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ὡς θεῷ θύειν. καὶ νῦν ἔτι ἄρνα οἱ Σικυώνιοι σφάξαντες καὶ τοὺς μηροὺς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καύσαντες τὰ μὲν ἐσθίουσιν ὡς ἀπὸ ἱερείου, τὰ δὲ ὡς ἥρωι τῶν κρεῶν ἐναγίζουσι. τῆς ἑορτῆς δέ, ἣν ἄγουσι τῷ Ἡρακλεῖ, τὴν προτέραν τῶν ἡμερῶν †ὀνόματα ὀνομάζοντες Ἡράκλεια δὴ καλοῦσι τὴν ὑστέραν.

2 ἐντεῦθέν ἐστιν ὁδὸς ἐς ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ. παρελθοῦσι δὲ ἐς τὸν περίβολον ἐν ἀριστερᾷ διπλοῦν ἐστιν οἴκημα· κεῖται δὲ Ὕπνος ἐν τῷ προτέρῳ, καί οἱ πλὴν τῆς κεφαλῆς ἄλλο οὐδὲν ἔτι λείπεται. τὸ ἐνδοτέρω δὲ Ἀπόλλωνι ἀνεῖται Καρνείῳ, καὶ ἐς αὐτὸ οὐκ ἔστι πλὴν τοῖς ἱερεῦσιν ἔσοδος. κεῖται δὲ ἐν τῇ στοᾷ κήτους ὀστοῦν θαλασσίου μεγέθει μέγα καὶ μετ' αὐτὸ ἄγαλμα Ὀνείρου καὶ Ὕπνος κατακοιμίζων λέοντα, Ἐπιδώτης δὲ ἐπίκλησιν. ἐς δὲ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἐσιοῦσι καθ' ἕτερον τῆς ἐσόδου τῇ μὲν Πανὸς καθήμενον ἄγαλμά ἐστι,
3 τῇ δὲ Ἄρτεμις ἕστηκεν. ἐσελθοῦσι δὲ ὁ θεός ἐστιν οὐκ ἔχων γένεια, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, Καλάμιδος δὲ ἔργον· ἔχει δὲ καὶ σκῆπτρον καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας χειρὸς πίτυος καρπὸν τῆς ἡμέρου. φασὶ δέ σφισιν ἐξ Ἐπιδαύρου κομισθῆναι τὸν θεὸν ἐπὶ ζεύγους ἡμιόνων

1 παιδὶ ζῆν, em L τοῦ περιβόλου L 6 οὐδὲν om L 8 καύσαντος L 11 ὀνομάτων L, ἐναγίσματα Kayser 12 ἡράκλειαν, em KFHermann δὴ P: δὲ 16 δὲ om L[1] 21 ἑκάτερον Bekker 22 ἐστι om My[2]

δράκοντι εἰκασμένον, τὴν δὲ ἀγαγοῦσαν Νικαγόραν
εἶναι Σικυωνίαν Ἀγασικλέους μητέρα, γυναῖκα δὲ Ἐχε-
τίμου. ἐνταῦθα ἀγάλματά ἐστιν οὐ μεγάλα ἀπηρτη-
μένα τοῦ ὀρόφου· τὴν δὲ ἐπὶ τῷ δράκοντι Ἀριστοδά-
μαν Ἀράτου μητέρα εἶναι λέγουσι καὶ Ἄρατον Ἀσκλη-
πιοῦ παῖδα εἶναι νομίζουσιν.

οὗτος μὲν δὴ παρείχετο ὁ περίβολος τοσάδε ἐς 4
μνήμην, ⟨πέραν δὲ⟩ [δι'] αὐτοῦ [δὲ] ἄλλος ἐστὶν Ἀφρο-
δίτης ἱερός· ἐν δὲ αὐτῷ πρῶτον ἄγαλμά ἐστιν Ἀντιό-
πης· εἶναι γάρ οἱ τοὺς παῖδας Σικυωνίους καὶ δι'
ἐκείνους ἐθέλουσι καὶ αὐτὴν Ἀντιόπην προσήκειν σφίσι.
μετὰ τοῦτο ἤδη τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἐστὶν ἱερόν. ἐσίασι
μὲν δὴ ἐς αὐτὸ γυνή τε νεωκόρος, ᾗ μηκέτι θέμις παρ'
ἄνδρα φοιτῆσαι, καὶ παρθένος ἱερωσύνην ἐπέτειον
ἔχουσα· λουτροφόρον τὴν παρθένον ὀνομάζουσι· τοῖς
δὲ ἄλλοις κατὰ ταὐτὰ καὶ ὁρᾶν ἀπὸ τῆς ἐσόδου τὴν
θεὸν καὶ αὐτόθεν προσεύχεσθαι. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα 5
καθήμενον Κάναχος Σικυώνιος ἐποίησεν, ὃς καὶ τὸν
ἐν Διδύμοις τοῖς Μιλησίων καὶ Θηβαίοις τὸν Ἰσμήνιον
εἰργάσατο Ἀπόλλωνα· πεποίηται δὲ ἔκ τε χρυσοῦ καὶ
ἐλέφαντος, φέρουσα ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πόλον, τῶν χειρῶν
δὲ ἔχει τῇ μὲν μήκωνα τῇ δὲ ἑτέρᾳ μῆλον. τῶν δὲ
ἱερείων τοὺς μηροὺς θύουσι πλὴν ὑῶν, τἄλλα δὲ ἀρκεύ-
θου ξύλοις καθαγίζουσι, καιομένοις δὲ ὁμοῦ τοῖς μη-
ροῖς φύλλον τοῦ παιδέρωτος συγκαθαγίζουσιν. ἔνεστι 6
δὲ ὁ παιδέρως ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ περιβόλου πόα, φύεται

---

2 Ἀγησικλέους C Keil 8 em Dindorf ἄλλο et 9 ἱερόν, em Spengel 11 ἐλθοῦσαν (y^2 ἐλθοῦσιν), em Lobeck 13 δὴ om L 14 ἀνδρί, em Bekker 16 καὶ om L; καθέστηκεν (pro κατὰ ταὐτὰ καὶ) Schubart 20 τε om L^1 23 θύουσι δὲ P^1 25 ἔνεστιν ὁ L^1

δὲ ἀλλαχόθι οὐδαμοῦ γῆς, οὔτε ἄλλης οὔτε τῆς Σικυω-
νίας. τὰ δέ οἱ φύλλα ἐλάσσονα ἢ φηγοῦ, μείζονα δέ
ἐστιν ἢ πρίνου, σχῆμα δέ σφισιν οἷον τοῖς τῆς δρυός·
καὶ τὸ μὲν ὑπομελαίνει, τὸ δὲ ἕτερον λευκόν ἐστι·
φύλλοις δ' ἂν λεύκης μάλιστα εἰκάζοις τὴν χροιάν.
7 *ἀπὸ τούτων δὲ ἀνιοῦσιν ἐς τὸ γυμνάσιον, ἔστιν ἐν*
δεξιᾷ Φεραίας ἱερὸν Ἀρτέμιδος· κομισθῆναι δὲ τὸ ξόα-
νον λέγουσιν ἐκ Φερῶν. τὸ δέ σφισι γυμνάσιον τοῦτο
Κλεινίας ᾠκοδόμησε, καὶ παιδεύουσιν ἐνταῦθα ἔτι τοὺς
ἐφήβους. κεῖται δὲ λίθου λευκοῦ καὶ Ἄρτεμις τὰ ἐς
ἰξὺν μόνον εἰργασμένη καὶ Ἡρακλῆς τὰ κάτω τοῖς
Ἑρμαῖς τοῖς τετραγώνοις εἰκασμένος.
11 *ἐντεῦθεν δὲ ἀποτραπεῖσιν ἐπὶ πύλην καλουμένην*
Ἱεράν, οὐ πόρρω τῆς πύλης ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς, ὃν
Ἐπωπεύς ποτε ἀνέθηκε μεγέθει καὶ κόσμῳ τοὺς τότε
ὑπερβεβλημένον. ἔδει δὲ ἄρα χρόνῳ καὶ τοῦδε ἀφανι-
σθῆναι τὴν μνήμην· κεραυνοῖς θεὸς αὐτὸν ⟨κατέκαυσε,⟩
βωμὸς δὲ ἐκεῖνος — οὐ γάρ τι ἐς αὐτὸν κατέσκηψε —
μένει καὶ ἐς τόδε οἷον Ἐπωπεὺς ἐποίησε. πρὸ τοῦ
βωμοῦ δὲ αὐτῷ μνῆμα Ἐπωπεῖ κέχωσται, καὶ τοῦ
τάφου πλησίον εἰσὶν Ἀποτρόπαιοι θεοί· παρὰ τούτοις
δρῶσιν ὅσα Ἕλληνες ἐς ἀποτροπὴν κακῶν νομίζουσιν.
Ἐπωπέα δὲ καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Ἀπόλλωνι τὸ πλησίον
ἱερὸν ποιῆσαι λέγουσι, τὸ δὲ μετ' αὐτὸ Ἥρας Ἀδρα-
στον· ἀγάλματα δὲ ὑπελείπετο οὐδετέρῳ. βωμοὺς δὲ
ὄπισθεν τοῦ Ἡραίου τὸν μὲν Πανὶ ᾠκοδόμησεν, Ἡλίῳ
2 *δὲ λίθου λευκοῦ. καταβαίνουσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πεδίον,*
ἱερόν ἐστιν ἐνταῦθα Δήμητρος· ἱδρῦσαι δέ φασιν αὐτὸ

---

5 *δ'* om L[1] *λευκοῖς* L 17 suppl L[1]V 20 *κέχωται* L[1]
24 *αὐτὸν* L[1] 26 *τὸ μέν*, em V *πᾶν*, em LV

Πλημναῖον ἀποδιδόντα χάριν τῇ θεῷ τοῦ παιδὸς τῆς
τροφῆς. τοῦ δὲ ἱεροῦ τῆς Ἥρας, ἣν ἱδρύσατο Ἄδρα-
στος, ὀλίγον ἀπωτέρω Καρνείου ναός ἐστιν Ἀπόλλω-
νος· κίονες δὲ ἑστήκασιν ἐν αὐτῷ μόνοι, τοίχους δὲ
οὐκέτι οὐδὲ ὄροφον οὔτε ἐνταῦθα εὑρήσεις οὔτε ἐν
τῷ τῆς Προδρομίας Ἥρας. τοῦτον γὰρ δὴ Φάλκης
ἱδρύσατο ὁ Τημένου, τῆς ὁδοῦ οἱ τῆς ἐς Σικυῶνα
Ἥραν φάμενος ὁδηγὸν γενέσθαι.

ἐκ Σικυῶνος δὲ τὴν κατ' εὐθὺ ἐς Φλιοῦντα ἐρχο- 3
μένοις καὶ ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ δέκα μάλιστα ἐκτρα-
πεῖσι στάδια, Πυραία καλούμενόν ἐστιν ἄλσος, ἱερὸν
δὲ ἐν αὐτῷ Προστασίας Δήμητρος καὶ Κόρης. ἐνταῦθα
ἐφ' αὑτῶν οἱ ἄνδρες ἑορτὴν ἄγουσι, τὸν δὲ Νυμφῶνα
καλούμενον ταῖς γυναιξὶν ἑορτάζειν παρείκασι· καὶ
ἀγάλματα Διονύσου καὶ Δήμητρος καὶ Κόρης τὰ πρόσ-
ωπα φαίνοντα ἐν τῷ Νυμφῶνί ἐστιν. ἡ δὲ ἐς Τιτά-
νην ὁδὸς σταδίων μέν ἐστιν ἑξήκοντα καὶ ζεύγεσιν
ἄβατος διὰ στενότητα· σταδίους ⟨δὲ⟩ προελθοῦσιν 4
ἐμοὶ δοκεῖν εἴκοσι καὶ ἐν ἀριστερᾷ διαβᾶσι τὸν Ἀσω-
πόν, ἔστιν ἄλσος πρίνων καὶ ναὸς θεῶν ἃς Ἀθηναῖοι
Σεμνάς, Σικυώνιοι δὲ Εὐμενίδας ὀνομάζουσι· κατὰ δὲ
ἔτος ἕκαστον ἑορτὴν ἡμέρᾳ μιᾷ σφισιν ἄγουσι θύον-
τες πρόβατα ἐγκύμονα, μελικράτῳ δὲ σπονδῇ καὶ ἄν-
θεσιν ἀντὶ στεφάνων χρῆσθαι νομίζουσιν. ἐοικότα δὲ
καὶ ἐπὶ τῷ βωμῷ τῶν Μοιρῶν δρῶσιν· ὁ δέ σφισιν
ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ ἄλσους ἐστίν. ἀναστρέψασι δὲ ἐς τὴν 5
ὁδὸν διαβᾶσί τε αὖθις τὸν Ἀσωπὸν καὶ ἐς κορυφὴν

---

3 κρανείου, em V 5 οὔτε (prius) Xylander: οὐδὲ 6 προδομίας L¹y 8 ἔσεσθαι, em Korais 17 ἐστιν om L 18 suppl Musurus 25 τῶν βωμῶν — ὧδε, em Siebelis post σφίσιν add δ' αὐτὸ L, δ' αὐτὰ sup lin V

ὄρους ἥξασιν, ἐνταῦθα λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι Τιτᾶνα οἰκῆσαι πρῶτον· εἶναι δὲ αὐτὸν ἀδελφὸν Ἡλίου καὶ ἀπὸ τούτου κληθῆναι Τιτάνην τὸ χωρίον. δοκεῖν δὲ ἐμοὶ δεινὸς ἐγένετο ὁ Τιτὰν τὰς ὥρας τοῦ ἔτους φυλάξας καὶ ὁπότε ἥλιος σπέρματα καὶ δένδρων αὔξει καὶ πεπαίνει καρπούς, καὶ ἐπὶ τῷδε ἀδελφὸς ἐνομίσθη τοῦ Ἡλίου. ὕστερον δὲ Ἀλεξάνωρ ὁ Μαχάονος τοῦ Ἀσκληπιοῦ παραγενόμενος ἐς Σικυωνίαν ἐν Τιτάνῃ τὸ 6 Ἀσκληπιεῖον ἐποίησε. περιοικοῦσι μὲν δὴ καὶ ἄλλοι καὶ τὸ πολὺ οἰκέται τοῦ θεοῦ, καὶ κυπαρίσσων ἐστὶν ἐντὸς τοῦ περιβόλου δένδρα ἀρχαῖα· τὸ δὲ ἄγαλμα οὔτε ὁποίου ξύλου γέγονεν ἢ μετάλλου μαθεῖν ἔστιν οὔτε τὸν ποιήσαντα ἴσασι, πλὴν εἰ μή τις ἄρα ἐς αὐτὸν τὸν Ἀλεξάνορα ἀναφέροι. φαίνεται δὲ τοῦ ἀγάλματος πρόσωπον μόνον καὶ ἄκραι χεῖρες καὶ πόδες· χιτὼν γάρ οἱ λευκὸς ἐρεοῦς καὶ ἱμάτιον ἐπιβέβληται. καὶ Ὑγείας δ' ἔστι κατὰ ταὐτὸν ἄγαλμα· οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦτο ἴδοις ῥᾳδίως, οὕτω περιέχουσιν αὐτὸ κόμαι τε γυναικῶν αἳ κείρονται τῇ θεῷ καὶ ἐσθῆτος Βαβυλωνίας τελαμῶνες. ᾧ δ' ἂν ἐνταῦθα τούτων ἱλάσασθαι θελήσῃ τις, ἀποδέδεικταί οἱ τὸ αὐτὸ σέβεσθαι τοῦτο ὃ δὴ καὶ Ὑγείαν 7 καλοῦσι. τῷ δὲ Ἀλεξάνορι καὶ Εὐαμερίωνι — καὶ γὰρ τούτοις ἀγάλματά ἐστι — τῷ μὲν ὡς ἥρωι μετὰ ἥλιον δύναντα ἐναγίζουσιν, Εὐαμερίωνι δὲ ὡς θεῷ θύουσιν. εἰ δὲ ὀρθῶς εἰκάζω, τὸν Εὐαμερίωνα τοῦτον Περγαμηνοὶ Τελεσφόρον ἐκ μαντεύματος, Ἐπιδαύριοι δὲ Ἄκεσιν ὀνομάζουσι. τῆς δὲ Κορωνίδος ἔστι μὲν καὶ

---

3 *δοκεῖ*, em Musurus, qui 4 *φυλάξαι* 7 post *Μαχάονος* add *τοῦ μαχάονος* Py[2] 10 *οἰκεῖται*, em Amasaeus 15 *ἄκρα* L[1] 17 *καὶ οὐκ* P[1] 20 *ὃ δ' ἂν* Sylburg 24 *δύντα* ϛ

ταύτης ξόανον, καθίδρυται δὲ οὐδαμοῦ τοῦ ναοῦ· θυο-
μένων δὲ τῷ θεῷ ταύρου καὶ ἀρνὸς καὶ ὑὸς ἐς Ἀθη-
νᾶς ἱερὸν τὴν Κορωνίδα μετενεγκόντες ἐνταῦθα τιμῶ-
σιν. ὁπόσα δὲ τῶν θυομένων καθαγίζουσιν, οὐδὲ ἀπο-
χρᾷ σφισιν ἐκτέμνειν τοὺς μηρούς· χαμαὶ δὲ καίουσι
πλὴν τοὺς ὄρνιθας, τούτους δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ. τὰ 8
δὲ ἐν τοῖς ἀετοῖς Ἡρακλῆς καὶ Νῖκαι πρὸς τοῖς πέρα-
σίν εἰσιν. ἀνάκειται δὲ ἀγάλματα ἐν τῇ στοᾷ Διονύσου
καὶ Ἑκάτης, Ἀφροδίτη τε καὶ Μήτηρ θεῶν καὶ Τύχη·
ταῦτα μὲν ξόανα, λίθου δὲ Ἀσκληπιὸς ἐπίκλησιν Γορ-
τύνιος. παρὰ δὲ τοὺς δράκοντας ἐσιέναι τοὺς ἱεροὺς
οὐκ ἐθέλουσιν ὑπὸ δείματος· καταθέντες δέ σφισι πρὸ
τῆς ἐσόδου τροφὴν οὐκέτι πολυπραγμονοῦσι. κεῖται
δὲ χαλκοῦς ἀνὴρ ἐντὸς τοῦ περιβόλου Γρανιανὸς Σι-
κυώνιος, ὃς νίκας ἀνείλετο Ὀλυμπίασι δύο μὲν πεν-
τάθλου καὶ σταδίου τὴν τρίτην, διαύλου δὲ ἀμφότερα
καὶ γυμνὸς καὶ μετὰ τῆς ἀσπίδος.

ἐν δὲ Τιτάνῃ καὶ Ἀθηνᾶς ἱερόν ἐστιν, ἐς ὃ τὴν **12**
Κορωνίδα ἀνάγουσιν· ἐν δὲ αὐτῷ ξόανον Ἀθηνᾶς ἐστιν
ἀρχαῖον, κεραυνωθῆναι δὲ καὶ τοῦτο ἐλέγετο· ἐκ τού-
του τοῦ λόφου καταβᾶσιν — ᾠκοδόμηται γὰρ ἐπὶ λόφῳ
τὸ ἱερὸν — βωμός ἐστιν ἀνέμων, ἐφ' οὗ τοῖς ἀνέμοις
ὁ ἱερεὺς μιᾷ νυκτὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος θύει. δρᾷ δὲ καὶ
ἄλλα ἀπόρρητα ἐς βόθρους τέσσαρας, ἡμερούμενος τῶν
πνευμάτων τὸ ἄγριον, καὶ δὴ καὶ Μηδείας ὡς λέγου-
σιν ἐπῳδὰς ἐπᾴδει.

ἐκ δὲ Τιτάνης ἐς Σικυῶνα ἀφικομένοις καὶ κατα- 2
βαίνουσιν ἐς θάλασσαν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ ναός

---

4 οὐδὲν **P** 9 δημήτηρ, em Reiske καὶ θεῶν (pro θεῶν καὶ) $\mathbf{L}^1$ 11 παρὰ τούτους δὲ **L** 13 οὐκέτι **Vb**: ἔτι 15 ὃς νίκας Porson: νίκας ἃς 21 ἐπὶ τῷ λόφῳ $\mathbf{L}^1$ 23 ὁ om **L**

⟨ἔστιν⟩ Ἥρας οὐκ ἔχων ἔτι οὔτε ἄγαλμα οὔτε ὄροφον· τὸν δὲ ἀναθέντα Προῖτον εἶναι τὸν Ἄβαντός φασι. καταβᾶσι δὲ ἐς τὸν Σικυωνίων καλούμενον λιμένα καὶ τραπεῖσιν ἐπ' Ἀριστοναύτας τὸ ἐπίνειον τὸ Πελληνέων, ἔστιν ὀλίγον ὑπὲρ τὴν ὁδὸν ἐν ἀριστερᾷ Ποσειδῶνος ἱερόν· προελθοῦσι δὲ κατὰ τὴν λεωφόρον Ἑλισσών τε καλούμενος ποταμὸς καὶ μετ' αὐτὸν Σύθας ἐστίν, ἐκδιδόντες ἐς θάλασσαν.

3 ἡ δὲ Φλιασία τῆς Σικυωνίων ἐστὶν ὅμορος· καὶ Τιτάνης μὲν τεσσαράκοντα σταδίους ἀπέχει μάλιστα ἡ πόλις, ἐκ Σικυῶνος δὲ ἐς αὐτὴν ὁδός ἐστιν εὐθεῖα. καὶ ὅτι μὲν Ἀρκάσι Φλιάσιοι προσήκουσιν οὐδέν, δηλοῖ τὰ ἐς τὸν Ἀρκάδων κατάλογον τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, ὅτι οὐκ εἰσὶν Ἀρκάσι καὶ οὗτοι συγκατειλεγμένοι· ὡς δὲ Ἀργεῖοί τε ἦσαν ἐξ ἀρχῆς καὶ ὕστερον Δωριεῖς γεγόνασιν Ἡρακλειδῶν κατελθόντων ἐς Πελοπόννησον, φανεῖται προϊόντι ὁμοῦ τῷ λόγῳ. διάφορα δὲ ἐς τοὺς Φλιασίους τὰ πολλὰ εἰδὼς εἰρημένα, τοῖς μάλιστα αὐτῶν
4 ὡμολογημένοις χρήσομαι. ἐν τῇ γῇ ταύτῃ γενέσθαι πρῶτον Ἀραντά φασιν ἄνδρα αὐτόχθονα· καὶ πόλιν τε ᾤκισε περὶ τὸν βουνὸν τοῦτον, ὃς Ἀραντῖνος ἔτι καλεῖται καὶ ἐς ἡμᾶς, οὐ πολὺ ἑτέρου λόφου διεστηκώς, ἐφ' οὗ Φλιασίοις ἥ τε ἀκρόπολις καὶ τῆς Ἥβης ἐστὶ τὸ ἱερόν. ἐνταῦθά τε δὴ πόλιν ᾤκισε καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἀρχαῖον ἡ γῆ καὶ ἡ πόλις Ἀραντία ἐκλήθησαν. τούτῳ βασιλεύοντι Ἀσωπὸς Κηλούσης εἶναι λεγόμενος καὶ Ποσειδῶνος ἐξεῦρε τοῦ ποταμοῦ τὸ ὕδωρ,

---

1 suppl Sp 2 *αἴαντος* L 4 *Ἀργοναύτας* Schubart, cf VII 26, 14 *πελληναίων*, em Schubart-Walz 10 *τίτανος*, em V 12 *προσοικοῦσιν* L 13 *B 603 seq* 26 *κηγλούσης* (L *καὶ γλούσης*), em Dindorf

ὅντινα οἱ νῦν ἀπὸ τοῦ εὑρόντος καλοῦσιν Ἀσωπόν. τὸ δὲ μνῆμα τοῦ Ἄραντός ἐστιν ἐν χωρίῳ Κελεαῖς, ἔνθα δὴ καὶ Δυσαύλην ἄνδρα Ἐλευσίνιον τεθάφθαι λέγουσιν. Ἄραντος δὲ υἱὸς Ἄορις καὶ θυγάτηρ ἐγένετο 5 Ἀραιθυρέα. τούτους φασὶ Φλιάσιοι θηρᾶσαί τε ἐμπείρους γενέσθαι καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἀνδρείους. προαποθανούσης δὲ Ἀραιθυρέας Ἄορις ἐς μνήμην τῆς ἀδελφῆς μετωνόμασεν Ἀραιθυρέαν τὴν χώραν· καὶ ἐπὶ τῷδε Ὅμηρος τοὺς Ἀγαμέμνονος ὑπηκόους καταλέγων τὸ ἔπος ἐποίησεν

Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινήν.

τάφους δὲ τῶν Ἄραντος παίδων οὐχ ἑτέρωθι ἡγοῦμαι τῆς χώρας, ἐπὶ τῷ λόφῳ δὲ εἶναι τῷ Ἀραντίνῳ· καί σφισιν ἐπίθημα στῆλαι περιφανεῖς εἰσι, καὶ πρὸ τῆς τελετῆς ἣν τῇ Δήμητρι ἄγουσιν Ἄραντα καὶ τοὺς παῖδας καλοῦσιν ἐπὶ τὰς σπονδὰς ἐς ταῦτα βλέποντες τὰ μνήματα. Φλίαντα δέ, ὃς τρίτον τοῦτο ἐποίησεν 6 ὄνομα ἀφ' αὑτοῦ τῇ γῇ, Κείσου μὲν παῖδα εἶναι τοῦ Τημένου κατὰ δὴ τὸν Ἀργείων λόγον οὐδὲ ἀρχὴν ἔγωγε προσίεμαι, Διονύσου δὲ οἶδα καλούμενον καὶ τῶν πλευσάντων ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς καὶ τοῦτον γενέσθαι λεγόμενον. ὁμολογεῖ δέ μοι καὶ τοῦ Ῥοδίου ποιητοῦ τὰ ἔπη·

Φλίας αὖτ' ἐπὶ τοῖσιν Ἀραιθυρέηθεν ἵκανεν,
ἔνθ' ἀφνειὸς ἔναιε Διωνύσοιο ἕκητι
πατρὸς ἑοῦ, πηγῇσιν ἐφέστιος Ἀσωποῖο.

---

2 κελαιαῖς, em y[1] 5 ἀραιθυραία L[1] ubique θήρας Steph Byz s v Ἀραιθυρέα 9 *B 571* 13 ἀραντίω, em Clavier 14 ἐπίθημα Clavier: ἐπὶ δήμητρα περιφερεῖς P[1]My[2] 15 ἣν Clavier: ἐν ἄδουσιν L[1] 18 κάσου, em Palmerius 19 ἀργεῖον, em y[1] 22 *Apoll I 115* 25 διονύσοιο, em Musurus

τοῦ δὲ Φλίαντος Ἀραιθυρέαν εἶναι μητέρα, ἀλλ' οὐ Χθονοφύλην· Χθονοφύλην δέ οἱ συνοικῆσαι καὶ Ἀνδροδάμαν γενέσθαι Φλίαντι ἐξ αὐτῆς.

13 *Ἡρακλειδῶν δὲ κατελθόντων Πελοπόννησος ἐταράχθη πᾶσα πλὴν Ἀρκάδων, ὡς πολλὰς μὲν τῶν πόλεων συνοίκους ἐκ τοῦ Δωρικοῦ προσλαβεῖν, πλείονας δὲ ἔτι γενέσθαι τὰς μεταβολὰς τοῖς οἰκήτορσι. τὰ δὲ κατὰ Φλιοῦντα οὕτως ἔχει. Ῥηγνίδας ἐπ' αὐτὴν ὁ Φάλκου τοῦ Τημένου Δωριεὺς ἔκ τε Ἄργους στρατεύει καὶ ἐκ τῆς Σικυωνίας. τῶν δὲ Φλιασίων τοῖς μὲν ἃ προεκαλεῖτο Ῥηγνίδας ἐφαίνετο ἀρεστά, μένοντας ἐπὶ τοῖς αὐτῶν βασιλέα Ῥηγνίδαν καὶ τοὺς σὺν ἐκείνῳ*
2 *Δωριεῖς ἐπὶ ἀναδασμῷ γῆς δέχεσθαι· Ἵππασος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διεκελεύοντο ἀμύνεσθαι μηδὲ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀμαχεὶ τοῖς Δωριεῦσιν ἀφίστασθαι. προσεμένου δὲ τοῦ δήμου τὴν ἐναντίαν [ταύτην] γνώμην, οὕτως Ἵππασος σὺν τοῖς ἐθέλουσιν ἐς Σάμον φεύγει. Ἱππάσου δὲ τούτου τέταρτος ἦν ἀπόγονος Πυθαγόρας ὁ λεγόμενος γενέσθαι σοφός· Μνησάρχου γὰρ Πυθαγόρας ἦν τοῦ Εὔφρονος τοῦ Ἱππάσου. ταῦτα μὲν Φλιάσιοι λέγουσι περὶ αὐτῶν, ὁμολογοῦσι δέ σφισι τὰ πολλὰ καὶ Σικυώνιοι.*

3 *προσέσται δὲ ἤδη καὶ τῶν ἐς ἐπίδειξιν ἡκόντων τὰ ἀξιολογώτατα. ἔστι γὰρ ἐν τῇ Φλιασίων ἀκροπόλει κυπαρίσσων ἄλσος καὶ ἱερὸν ἁγιώτατον ἐκ παλαιοῦ· τὴν δὲ θεὸν ἧς ἐστι τὸ ἱερὸν οἱ μὲν ἀρχαιότατοι Φλιασίων Γανυμήδαν, οἱ δὲ ὕστερον Ἥβην ὀνομάζου-*

1/2 *οὐ χθονοφύλην δὲ* **LP**[1]**My**[2] 2 *ἀνδρομάδαν* **LV** 8 *φλίαντα*, em Musurus 10 *καὶ* om **L** 15 *προεμένου*, em Kuhn 16 *ταύτην* om **L**[1] 17 *θέλουσιν*, em **L** 20 *αὐτὰ* **P** 26 *θεὸν δὲ* **PV**

σιν· ἧς καὶ Ὅμηρος μνήμην ἐποιήσατο ἐν τῇ Μενε-
λάου πρὸς Ἀλέξανδρον μονομαχίᾳ φάμενος οἰνοχόον
τῶν θεῶν εἶναι, καὶ αὖθις ⟨ἐν⟩ Ὀδυσσέως ἐς Ἅιδου
καθόδῳ γυναῖκα Ἡρακλέους εἶπεν εἶναι. Ὠλῆνι δὲ ἐν
Ἥρας ἐστὶν ὕμνῳ πεποιημένα τραφῆναι τὴν Ἥραν
ὑπὸ Ὡρῶν, εἶναι δέ οἱ παῖδας Ἄρην τε καὶ Ἥβην.
παρὰ δὲ Φλιασίοις τῇ θεῷ ταύτῃ καὶ ἄλλαι τιμαὶ καὶ 4
μέγιστον τὸ ἐς τοὺς ἱκέτας ἐστί· δεδώκασι γὰρ δὴ
ἄδειαν ἐνταῦθα ἱκετεύουσι, λυθέντες δὲ οἱ δεσμῶται
τὰς πέδας πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄλσει δένδρα ἀνατιθέασιν.
ἄγεται δὲ καὶ ἑορτή σφισιν ἐπέτειος, ἣν καλοῦσι Κισσο-
τόμους. ἄγαλμα δὲ οὔτε ἐν ἀπορρήτῳ φυλάσσουσιν
οὐδὲν οὔτε ἐστὶν ἐν φανερῷ δεικνύμενον — ἐφ' ὅτῳ
δὲ οὕτω νομίζουσιν, ἱερός ἐστιν αὐτοῖς λόγος —, ἐπεὶ
τῆς γε Ἥρας ἐστὶν ἐξιόντων ἐν ἀριστερᾷ ναὸς ἄγαλμα
ἔχων Παρίου λίθου. ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλος 5
περίβολός ἐστιν ἱερὸς Δήμητρος, ἐν δὲ αὐτῷ ναός τε
καὶ ἄγαλμα Δήμητρος καὶ τῆς παιδός· τὸ δὲ τῆς Ἀρτέ-
μιδος — ἔστι γὰρ καὶ Ἀρτέμιδος ἐνταῦθα χαλκοῦν
ἄγαλμα — ἐφαίνετο ἀρχαῖον εἶναί μοι. κατιόντων
ἐκ τῆς ἀκροπόλεώς ἐστιν Ἀσκληπιοῦ ναὸς ἐν δεξιᾷ
καὶ ἄγαλμα οὐκ ἔχον πω γένεια. ὑπὸ τοῦτον τὸν ναὸν
θέατρον πεποίηται· τούτου δὲ οὐ πόρρω Δήμητρός
ἐστιν ἱερὸν καὶ καθήμενα ἀγάλματα ἀρχαῖα.

ἀνάκειται δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αἲξ χαλκῆ, τὰ πολλὰ 6
ἐπίχρυσος· παρὰ δὲ Φλιασίοις τιμὰς ἐπὶ τῷδε εἴληφε.
τὸ ἄστρον ἣν ὀνομάζουσιν αἶγα ἀνατέλλουσα τὰς

---

1 ἐπὶ P¹ Δ 3 3 τὴν θεὸν L¹ suppl Bekker λ 603 4 εἶναι om L ὠληνίδη (-δι P), dist ς 8 οἰκέτας L¹ 14 parenthesin ind Hitzig 20 δ ἐφαίνετο P¹y 22 που L 26 τῶνδε, em Sylburg

τοῦ δὲ Φλίαντος Ἀραιθυρέαν εἶναι μητέρα, ἀλλ' οὐ Χθονοφύλην· Χθονοφύλην δέ οἱ συνοικῆσαι καὶ Ἀνδροδάμαν γενέσθαι Φλίαντι ἐξ αὐτῆς.

13 *Ἡρακλειδῶν δὲ κατελθόντων Πελοπόννησος ἐταράχθη πᾶσα πλὴν Ἀρκάδων, ὡς πολλὰς μὲν τῶν πόλεων συνοίκους ἐκ τοῦ Δωρικοῦ προσλαβεῖν, πλείονας δὲ ἔτι γενέσθαι τὰς μεταβολὰς τοῖς οἰκήτορσι. τὰ δὲ κατὰ Φλιοῦντα οὕτως ἔχει. Ῥηγνίδας ἐπ' αὐτὴν ὁ Φάλκου τοῦ Τημένου Δωριεὺς ἔκ τε Ἄργους στρατεύει καὶ ἐκ τῆς Σικυωνίας. τῶν δὲ Φλιασίων τοῖς μὲν ἃ προεκαλεῖτο Ῥηγνίδας ἐφαίνετο ἀρεστά, μένοντας ἐπὶ τοῖς αὑτῶν βασιλέα Ῥηγνίδαν καὶ τοὺς σὺν ἐκείνῳ*
2 *Δωριεῖς ἐπὶ ἀναδασμῷ γῆς δέχεσθαι· Ἵππασος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διεκελεύοντο ἀμύνεσθαι μηδὲ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀμαχεὶ τοῖς Δωριεῦσιν ἀφίστασθαι. προσεμένου δὲ τοῦ δήμου τὴν ἐναντίαν [ταύτην] γνώμην, οὕτως Ἵππασος σὺν τοῖς ἐθέλουσιν ἐς Σάμον φεύγει. Ἱππάσου δὲ τούτου τέταρτος ἦν ἀπόγονος Πυθαγόρας ὁ λεγόμενος γενέσθαι σοφός· Μνησάρχου γὰρ Πυθαγόρας ἦν τοῦ Εὔφρονος τοῦ Ἱππάσου. ταῦτα μὲν Φλιάσιοι λέγουσι περὶ αὑτῶν, ὁμολογοῦσι δέ σφισι τὰ πολλὰ καὶ Σικυώνιοι.*

3 *προσέσται δὲ ἤδη καὶ τῶν ἐς ἐπίδειξιν ἡκόντων τὰ ἀξιολογώτατα. ἔστι γὰρ ἐν τῇ Φλιασίων ἀκροπόλει κυπαρίσσων ἄλσος καὶ ἱερὸν ἁγιώτατον ἐκ παλαιοῦ· τὴν δὲ θεὸν ἧς ἐστι τὸ ἱερὸν οἱ μὲν ἀρχαιότατοι Φλιασίων Γανυμήδαν, οἱ δὲ ὕστερον Ἥβην ὀνομάζου-*

1/2 *οὐ χθονοφύλην δὲ* **LP[1]My[2]** 2 *ἀνδρομάδαν* **LV** 8 *φλίαντα*, em Musurus 10 *καὶ* om **L** 15 *προεμένου*, em Kuhn 16 *ταύτην* om **L[1]** 17 *θέλουσιν*, em **L** 20 *αὐτὰ* **P** 26 *θεὸν δὲ* **PV**

*σιν· ἧς καὶ Ὅμηρος μνήμην ἐποιήσατο ἐν τῇ Μενε-
λάου πρὸς Ἀλέξανδρον μονομαχίᾳ φάμενος οἰνοχόον
τῶν θεῶν εἶναι, καὶ αὖθις ⟨ἐν⟩ Ὀδυσσέως ἐς Ἅιδου
καθόδῳ γυναῖκα Ἡρακλέους εἶπεν εἶναι. Ὠλῆνι δὲ ἐν
Ἥρας ἐστὶν ὕμνῳ πεποιημένα τραφῆναι τὴν Ἥραν
ὑπὸ Ὡρῶν, εἶναι δέ οἱ παῖδας Ἄρην τε καὶ Ἥβην.
παρὰ δὲ Φλιασίοις τῇ θεῷ ταύτῃ καὶ ἄλλαι τιμαὶ καὶ* 4
*μέγιστον τὸ ἐς τοὺς ἱκέτας ἐστί· δεδώκασι γὰρ δὴ
ἄδειαν ἐνταῦθα ἱκετεύουσι, λυθέντες δὲ οἱ δεσμῶται
τὰς πέδας πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄλσει δένδρα ἀνατιθέασιν.
ἄγεται δὲ καὶ ἑορτή σφισιν ἐπέτειος, ἣν καλοῦσι Κισσο-
τόμους. ἄγαλμα δὲ οὔτε ἐν ἀπορρήτῳ φυλάσσουσιν
οὐδὲν οὔτε ἐστὶν ἐν φανερῷ δεικνύμενον — ἐφ᾽ ὅτῳ
δὲ οὕτω νομίζουσιν, ἱερός ἐστιν αὐτοῖς λόγος —, ἐπεὶ
τῆς γε Ἥρας ἐστὶν ἐξιόντων ἐν ἀριστερᾷ ναὸς ἄγαλμα
ἔχων Παρίου λίθου. ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλος* 5
*περίβολός ἐστιν ἱερὸς Δήμητρος, ἐν δὲ αὐτῷ ναός τε
καὶ ἄγαλμα Δήμητρος καὶ τῆς παιδός· τὸ δὲ τῆς Ἀρτέ-
μιδος — ἔστι γὰρ καὶ Ἀρτέμιδος ἐνταῦθα χαλκοῦν
ἄγαλμα — ἐφαίνετο ἀρχαῖον εἶναί μοι. κατιόντων
δὲ ἐκ τῆς ἀκροπόλεώς ἐστιν Ἀσκληπιοῦ ναὸς ἐν δεξιᾷ
καὶ ἄγαλμα οὐκ ἔχον πω γένεια. ὑπὸ τοῦτον τὸν ναὸν
θέατρον πεποίηται· τούτου δὲ οὐ πόρρω Δήμητρός
ἐστιν ἱερὸν καὶ καθήμενα ἀγάλματα ἀρχαῖα.*

ἀνάκειται δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αἲξ χαλκῆ, τὰ πολλὰ 6
*ἐπίχρυσος· παρὰ δὲ Φλιασίοις τιμὰς ἐπὶ τῷδε εἴληφε.
τὸ ἄστρον ἣν ὀνομάζουσιν αἶγα ἀνατέλλουσα τὰς*

---

1 *ἐπὶ* **P**[1] *Δ 3* 3 *τὴν θὲον* **L**[1] suppl Bekker *λ 603* 4 *εἶναι* om **L** *ὠληνίδη* (*-δι* **P**), dist ς 8 *οἰκέτας* **L**[1] 14 parenthesin ind Hitzig 20 *δ ἐφαίνετο* **P**[1]**y** 22 *που* **L** 26 *τῶνδε*, em Sylburg

ἀμπέλους λυμαίνεται συνεχῶς· ἵνα δὲ ἄχαρι μηδὲν ἀπ' αὐτῆς γένηται, οἱ δὲ τὴν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς χαλκῆν αἶγα ἄλλοις τε τιμῶσι καὶ χρυσῷ τὸ ἄγαλμα ἐπικοσμοῦντες. ἐνταῦθά ἐστι καὶ Ἀριστίου μνῆμα τοῦ Πρατίνου· τούτῳ τῷ Ἀριστίᾳ σάτυροι καὶ Πρατίνᾳ τῷ πατρί εἰσι πεποιημένοι πλὴν τῶν Αἰσχύλου δοκιμώτατοι.

7 ὄπισθεν δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐστιν οἶκος ὀνομαζόμενος ὑπὸ Φλιασίων μαντικός. ἐς τοῦτον Ἀμφιάραος ἐλθὼν καὶ τὴν νύκτα ἐγκατακοιμηθεὶς μαντεύεσθαι τότε πρῶτον, ὡς οἱ Φλιάσιοί φασιν, ἤρξατο· τέως δὲ ἦν Ἀμφιάραος τῷ ἐκείνων λόγῳ ἰδιώτης τε καὶ οὐ μάντις. καὶ τὸ οἴκημα ἀπὸ τούτου συγκέκλεισται τὸν πάντα ἤδη χρόνον. οὐ πόρρω δέ ἐστιν ὁ καλούμενος Ὀμφαλός, Πελοποννήσου δὲ πάσης μέσον, εἰ δὴ τὰ ὄντα εἰρήκασιν. ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀμφαλοῦ προελθοῦσι Διονύσου σφίσιν ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον, ἔστι δὲ καὶ Ἀπόλλωνος καὶ ἄλλο Ἴσιδος. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τοῦ Διονύσου δῆλον πᾶσιν, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος· τὸ δὲ τῆς Ἴσιδος τοῖς

8 ἱερεῦσι θεάσασθαι μόνον ἔστι. λέγεται δὲ καὶ ὧδε ὑπὸ Φλιασίων λόγος· Ἡρακλέα, ὅτ' ἐκ Λιβύης ἀνεσώθη κομίζων τὰ μῆλα τὰ Ἑσπερίδων καλούμενα, ἐς Φλιοῦντα ἐλθεῖν κατὰ δή τι ἴδιον, διαιτωμένου δὲ ἐνταῦθα Οἰνέα ἐξ Αἰτωλίας ἀφικέσθαι παρ' αὐτόν· ἐγεγόνει δὲ τῷ Ἡρακλεῖ πρότερον ἔτι κηδεστής, τότε δὲ ἀφιγμένος εἱστία τὸν Ἡρακλέα ἢ αὐτὸς εἱστιᾶτο ὑπὸ ἐκείνου. Κύαθον δ' οὖν παῖδα οἰνοχόον Οἰνέως οὐκ ἀρεσθεὶς τῷ δοθέντι πώματι παίει τῶν δακτύλων ἑνὶ ἐς τὴν κεφαλήν· ἀποθανόντος δὲ αὐτίκα ὑπὸ τῆς πληγῆς Φλια-

---

6 δοκιμώτατα, em Meineke 8 ἀμφιάρεως, em Facius ex vs 10 19 ὅδε Clavier 24 ἀφικόμενος L

σίοις ἐστὶν οἴκημα ἐς μνήμην. τοῦτο ᾠκοδόμηται μὲν
παρὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀγάλματα δὲ λίθου
πεποιημένα ἔχει, κύλικα ὀρέγοντα Ἡρακλεῖ τὸν Κύαθον.

τῆς δὲ πόλεως αἱ Κελεαὶ πέντε που σταδίους μά- **14**
λιστα ἀπέχουσι, καὶ τῇ Δήμητρι ἐνταῦθα δι' ἐνιαυτοῦ
τετάρτου τὴν τελετὴν καὶ οὐ κατὰ ἔτος ἄγουσιν. ἱερο-
φάντης δὲ οὐκ ἐς τὸν βίον πάντα ἀποδέδεικται, κατὰ
δὲ ἑκάστην τελετὴν ἄλλοτέ ἐστιν ἄλλος σφίσιν αἱρετός,
λαμβάνων ἢν ἐθέλῃ καὶ γυναῖκα. καὶ ταῦτα μὲν διά-
φορα τῶν Ἐλευσῖνι νομίζουσι, τὰ δὲ ἐς αὐτὴν τὴν
τελετὴν ἐκείνων ἐστὶν ἐς μίμησιν· ὁμολογοῦσι δὲ καὶ
αὐτοὶ μιμεῖσθαι Φλιάσιοι τὰ ἐν Ἐλευσῖνι δρώμενα.
Δυσαύλην δέ φασιν ἀδελφὸν Κελεοῦ παραγενόμενόν 2
σφισιν ἐς τὴν χώραν καταστήσασθαι τὴν τελετήν, ἐκ-
βληθῆναι δὲ αὐτὸν ἐξ Ἐλευσῖνος ὑπὸ Ἴωνος, ὅτε Ἴων
Ἀθηναίοις ὁ Ξούθου πολέμαρχος τοῦ πρὸς Ἐλευσι-
νίους ἡρέθη πολέμου. τοῦτο μὲν δὴ Φλιασίοις οὐκ
ἔστιν ὅπως ὁμολογήσω, κρατηθέντα μάχῃ τινὰ Ἐλευσι-
νίων φυγάδα ἀπελαθέντα οἴχεσθαι, τοῦ πολέμου τε
ἐπὶ συνθήκαις καταλυθέντος πρὶν ἢ διαπολεμηθῆναι
καὶ ἐν Ἐλευσῖνι αὐτοῦ καταμείναντος Εὐμόλπου. δύ- 3
ναιτο δ' ἂν κατὰ ἄλλην τινὰ ἐνταῦθα ὁ Δυσαύλης
ἀφικέσθαι πρόφασιν καὶ οὐχ ὡς οἱ Φλιάσιοί φασιν.
οὐ μὴν οὐδὲ Κελεῷ προσήκων ἐμοὶ δοκεῖν οὐδὲ ἄλλως
ἦν ἐν τοῖς ἐπιφανέσιν Ἐλευσινίων· οὐ γὰρ ἄν ποτε
Ὅμηρος παρῆκεν αὐτὸν ἐν τοῖς ἔπεσιν. ἔστι γὰρ καὶ
Ὁμήρῳ πεποιημένα ἐς Δήμητραν· ἐν δὲ αὐτοῖς κατα-
λέγων τοὺς διδαχθέντας ὑπὸ τῆς θεοῦ τὴν τελετὴν

---

10 *τῶν ἐν* L[1] *ὀνομάζουσιν*, em Camerarius 11 *ἐστὶ μίμησις* Schubart 22 *δ'* om PV 24 *προσήκειν* — *δοκεῖ* L 27 *Δήμητρα* Xylander

Δυσαύλην οὐδένα οἶδεν Ἐλευσίνιον. ἔχει δὲ οὕτω τὰ ἔπη·

δεῖξεν Τριπτολέμῳ τε Διοκλεῖ τε πληξίππῳ
Εὐμόλπου τε βίῃ Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν
δρησμοσύνην ἱερῶν καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν.

4 *οὗτος δ' οὖν, ὡς οἱ Φλιάσιοί φασιν, ὁ Δυσαύλης κατεστήσατο ἐνταῦθα τὴν τελετὴν καὶ οὗτος ἦν ὁ τῷ χωρίῳ τὸ ὄνομα παραθέμενος Κελεάς· Δυσαύλου τέ ἐστιν ἐνταῦθα, ὡς εἴρηταί μοι, μνῆμα. πρότερον δὲ ἄρα ἐπεποίητο ⟨ὁ⟩ Ἀράντειος τάφος· ὕστερον γὰρ κατὰ τὸν Φλιασίων λόγον καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς Ἄραντος βασιλείας ἀφίκετο ὁ Δυσαύλης. Φλιάσιοι γὰρ Προμηθεῖ γενέσθαι τῷ Ἰαπετοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον φασὶν Ἄραντα καὶ τρισὶν ἀνθρώπων γενεαῖς Πελασγοῦ τε εἶναι πρεσβύτερον τοῦ Ἀρκάδος καὶ τῶν λεγομένων Ἀθήνησιν αὐτοχθόνων. — τοῦ δὲ Ἀνακτόρου καλουμένου πρὸς τῷ ὀρόφῳ Πέλοπος ἅρμα λέγουσιν ἀνακεῖσθαι.*

15 *Φλιασίοις μὲν δὴ τοσαῦτα λόγου μάλιστα ἦν ἄξια· ἐκ Κορίνθου δ' ἐς Ἄργος ἐρχομένῳ Κλεωναὶ πόλις ἐστὶν οὐ μεγάλη. παῖδα δὲ εἶναι Πέλοπος Κλεώνην λέγουσιν, οἱ δὲ τῷ παρὰ Σικυῶνα ῥέοντι Ἀσωπῷ θυγατέρα ἐπὶ ταῖς ἄλλαις Κλεώνην γενέσθαι· τὸ δ' οὖν ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἑτέρου τούτων ἐτέθη τῇ πόλει. ἐνταῦθά ἐστιν ἱερὸν Ἀθηνᾶς, τὸ δὲ ἄγαλμα Σ κ ύ λ λ ι δ ο ς τέχνη καὶ Δ ι π ο ί ν ο υ· μαθητὰς δὲ εἶναι Δαιδάλου σφᾶς, οἱ δὲ καὶ γυναῖκα ⟨ἐκ⟩ Γόρτυνος ἐθέλουσι λαβεῖν Δαίδαλον καὶ τὸν Δίποινον καὶ Σκύλλιν ἐκ τῆς γυναικός οἱ ταύτης γενέσθαι. ἐν Κλεωναῖς δὲ τοῦτό*

---

3 *hym V 474* 4 *τ' ἡγήτορι*, em L 7 *ἦν* om L
9 *II 12, 4* *μοι* om L 10 suppl Herwerden *τῶν* L[1]
14 *πελασγὸν* P[1]My[2] 17 *λέγουσιν ἅρμα* P[1] 26 suppl Clavier

ἐστι τὸ ἱερὸν καὶ μνῆμα Εὐρύτου καὶ Κτεάτου· θεω-
ροὺς γὰρ ἐξ Ἤλιδος ἐς τὸν ἀγῶνα ἰόντας τῶν Ἰσθμίων
αὐτοὺς ἐνταῦθα Ἡρακλῆς κατετόξευσεν, ἔγκλημα ποιού-
μενος ὅτι οἱ πρὸς Αὐγείαν πολεμοῦντι ἀντετάχθησαν.
ἐκ Κλεωνῶν δέ εἰσιν ἐς Ἄργος ὁδοὶ δύο, ἡ μὲν 2
ἀνδράσιν εὐζώνοις καὶ ἔστιν ἐπίτομος, ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ
καλουμένου Τρητοῦ, στενὴ μὲν καὶ αὐτὴ περιεχόντων
ὀρῶν, ὀχήμασι δέ ἐστιν ὅμως ἐπιτηδειοτέρα. ἐν τού-
τοις τοῖς ὄρεσι τὸ σπήλαιον ἔτι δείκνυται τοῦ λέοντος,
καὶ ἡ Νεμέα τὸ χωρίον ἀπέχει σταδίους πέντε που
καὶ δέκα. ἐν δὲ αὐτῇ Νεμείου [τε] Διὸς ναός ἐστι
θέας ἄξιος, πλὴν ὅσον κατερρυήκει τε ὁ ὄροφος καὶ
ἄγαλμα οὐδὲν ἔτι ἐλείπετο· κυπαρίσσων τε ἄλσος ἐστὶ
περὶ τὸν ναόν, καὶ τὸν Ὀφέλτην ἐνταῦθα ὑπὸ τῆς
τροφοῦ τεθέντα ἐς τὴν πόαν διαφθαρῆναι λέγουσιν
ὑπὸ τοῦ δράκοντος. θύουσι δὲ Ἀργεῖοι τῷ Διὶ καὶ 3
ἐν τῇ Νεμέᾳ καὶ Νεμείου Διὸς ἱερέα αἱροῦνται, καὶ
δὴ καὶ δρόμου προτιθέασιν ἀγῶνα ἀνδράσιν ὡπλισμέ-
νοις Νεμείων πανηγύρει τῶν χειμερινῶν. ἐνταῦθα
ἔστι μὲν Ὀφέλτου τάφος, περὶ δὲ αὐτὸν θριγκὸς λίθων
καὶ ἐντὸς τοῦ περιβόλου βωμοί· ἔστι δὲ χῶμα γῆς
Λυκούργου μνῆμα τοῦ Ὀφέλτου πατρός. τὴν δὲ πηγὴν
Ἀδράστειαν ὀνομάζουσιν εἴτε ἐπ' ἄλλῃ τινὶ αἰτίᾳ εἴτε
καὶ ἀνευρόντος αὐτὴν Ἀδράστου· τὸ δὲ ὄνομα λέγουσι
τῇ χώρᾳ Νεμέαν δοῦναι θυγατέρα Ἀσωποῦ καὶ ταύ-
την. καὶ ὄρος Ἀπέσας ἐστὶν ὑπὲρ τὴν Νεμέαν, ἔνθα
Περσέα πρῶτον Διὶ θῦσαι λέγουσιν Ἀπεσαντίῳ. —
ἀνελθοῦσι δὲ ἐς τὸν Τρητὸν καὶ αὖθις τὴν ἐς Ἄργος 4

1 τέ ἐστι Dindorf 7 τριτοῦ P[1]y 8 ὀχήματι y 11 purg Siebelis, τοῦ L[1] 12 ὁ om L 20 θριγγός, em Bekker 21 τοῦ om L 27 διὶ πρῶτον L[1]

ἰοῦσίν ἐστι Μυκηνῶν ἐρείπια ἐν ἀριστερᾷ. καὶ ὅτι μὲν Περσεὺς ἐγένετο Μυκηνῶν οἰκιστής, ἴσασιν Ἕλληνες· ἐγὼ δὲ αἰτίαν τε γράψω τοῦ οἰκισμοῦ καὶ δι' ἥντινα πρόφασιν Ἀργεῖοι Μυκηναίους ὕστερον ἀνέστησαν. ἐν γὰρ τῇ νῦν Ἀργολίδι ὀνομαζομένῃ τὰ μὲν ἔτι παλαιότερα οὐ μνημονεύουσιν, Ἴναχον δὲ βασιλεύοντα τόν τε ποταμὸν ἀφ' αὑτοῦ λέγουσιν ὀνομάσαι
5 *καὶ θῦσαι τῇ Ἥρᾳ. λέγεται δὲ καὶ ὧδε λόγος· Φορωνέα ἐν τῇ γῇ ταύτῃ γενέσθαι πρῶτον, Ἴναχον δὲ οὐκ ἄνδρα ἀλλὰ τὸν ποταμὸν πατέρα εἶναι Φορωνεῖ· τοῦτον δὲ Ποσειδῶνι καὶ Ἥρᾳ δικάσαι περὶ τῆς χώρας, σὺν δὲ αὐτῷ Κηφισόν τε καὶ Ἀστερίωνα [καὶ τὸν Ἴναχον] ποταμόν· κρινάντων δὲ Ἥρας εἶναι τὴν γῆν, οὕτω σφίσιν ἀφανίσαι τὸ ὕδωρ Ποσειδῶνα. καὶ διὰ τοῦτο οὔτε Ἴναχος ὕδωρ οὔτε ἄλλος παρέχεται τῶν εἰρημένων ποταμῶν ὅτι μὴ ὕσαντος τοῦ θεοῦ· θέρους δὲ αὖά σφισίν ἐστι τὰ ῥεύματα πλὴν τῶν ἐν Λέρνῃ. Φορωνεὺς δὲ ὁ Ἰνάχου τοὺς ἀνθρώπους συνήγαγε πρῶτον ἐς κοινόν, σποράδας τέως καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἑκάστοτε οἰκοῦντας· καὶ τὸ χωρίον ἐς ὃ πρῶτον ἠθροίσθησαν ἄστυ ὠνομάσθη Φορωνικόν.*

16 *Ἄργος δὲ Φορωνέως θυγατριδοῦς βασιλεύσας μετὰ Φορωνέα ὠνόμασεν ἀφ' αὑτοῦ τὴν χώραν. Ἄργου δὲ Πείρασος γίνεται καὶ Φόρβας, Φόρβαντος δὲ Τριόπας, Τριόπα δὲ Ἴασος καὶ Ἀγήνωρ. Ἰὼ μὲν οὖν Ἰάσου θυγάτηρ, εἴτε ὡς Ἡρόδοτος ἔγραψεν εἴτε καθ' ὃ λέγουσιν Ἕλληνες, ἐς Αἴγυπτον ἀφικνεῖται· Κρότωπος*

---

3 *αἰτίαν γε* L 7 *τε* ς: *τότε* 8 *ὅδε* Schneider 12 purg Siebelis 13 *οὕτως φησὶν*, em Siebelis 14 *ἀφανίσαι τὴν γῆν* My² 22 et 23 *ἄργους* L 25 *I 1 et 5* 27 *κροτωπὸς* (item ubique), em Et M

δὲ ὁ Ἀγήνορος ἔσχε μετὰ Ἴασον τὴν ἀρχήν, Κροτώπου
δὲ Σθενέλας γίνεται, Δαναὸς δ' ἀπ' Αἰγύπτου πλεύ-
σας ἐπὶ Γελάνορα τὸν Σθενέλα τοὺς ἀπογόνους τοὺς
Ἀγήνορος βασιλείας ἔπαυσεν. τὰ δὲ ἀπὸ τούτου καὶ
οἱ πάντες ὁμοίως ἴσασι, θυγατέρων τῶν Δαναοῦ τὸ
ἐς τοὺς ἀνεψιοὺς τόλμημα καὶ ὡς ἀποθανόντος Δαναοῦ
τὴν ἀρχὴν Λυγκεὺς ἔσχεν. οἱ δὲ Ἄβαντος τοῦ Λυγ- 2
κέως παῖδες τὴν βασιλείαν ἐνείμαντο, καὶ Ἀκρίσιος
μὲν αὐτοῦ κατέμεινεν ἐν τῷ Ἄργει, Προῖτος δὲ τὸ
Ἡραῖον καὶ Μιδείαν καὶ Τίρυνθα ἔσχε καὶ ὅσα πρὸς
θαλάσσῃ τῆς Ἀργείας· σημεῖά τε τῆς ἐν Τίρυνθι οἰκή-
σεως Προίτου καὶ ἐς τόδε λείπεται. χρόνῳ δὲ ὕστερον
Ἀκρίσιος Περσέα αὐτόν τε περιεῖναι πυνθανόμενος
καὶ ἔργα ἀποδείκνυσθαι, ἐς Λάρισαν ἀπεχώρησε τὴν
ἐπὶ τῷ Πηνειῷ. Περσεὺς δὲ — ἰδεῖν γὰρ πάντως
ἤθελε τὸν γονέα τῆς μητρὸς καὶ λόγοις τε χρηστοῖς
καὶ ἔργοις δεξιώσασθαι — ἔρχεται παρ' αὐτὸν ἐς τὴν
Λάρισαν· καὶ ὁ μὲν οἷα ἡλικίᾳ τε ἀκμάζων καὶ τοῦ
δίσκου χαίρων τῷ εὑρήματι ἐπεδείκνυτο ἐς ἅπαντας,
Ἀκρίσιος δὲ λανθάνει κατὰ δαίμονα ὑποπεσὼν τοῦ
δίσκου τῇ ὁρμῇ. καὶ Ἀκρισίῳ μὲν ἡ πρόρρησις τοῦ 3
θεοῦ τέλος ἔσχεν, οὐδὲ ἀπέτρεψέν οἱ τὸ χρεὼν τὰ ἐς
τὴν παῖδα καὶ τὸν θυγατριδοῦν παρευρήματα· Περ-
σεὺς δὲ ὡς ἀνέστρεψεν ἐς Ἄργος — ᾐσχύνετο γὰρ τοῦ
φόνου τῇ φήμῃ —, Μεγαπένθην τὸν Προίτου πείθει
οἱ τὴν ἀρχὴν ἀντιδοῦναι, παραλαβὼν δὲ αὐτὸς τὴν
ἐκείνου Μυκήνας κτίζει. τοῦ ξίφους γὰρ ἐνταῦθα
ἐξέπεσεν ὁ μύκης αὐτῷ, καὶ τὸ σημεῖον ἐς οἰκισμὸν

---

9 κατέμενεν, em V 20 μανθάνει L¹y 22 ἀπέστρεψεν L¹P
25 μεγαπένθη L

ἐνόμιζε συμβῆναι πόλεως. ἤκουσα δὲ καὶ ὡς διψῶντι ἐπῆλθεν ἀνελέσθαι οἱ μύκητα ἐκ τῆς γῆς, ῥυέντος δὲ ὕδατος πιὼν καὶ ἡσθεὶς Μυκήνας ἔθετο τὸ ὄνομα τῷ
4 *χωρίῳ. Ὅμηρος δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ γυναικὸς Μυκήνης ἐν ἔπει τῷδε ἐμνήσθη*

Τυρώ τ' Ἀλκμήνη τε ἐυστέφανός τε Μυκήνη.

ταύτην εἶναι θυγατέρα Ἰνάχου γυναῖκα δὲ Ἀρέστορος τὰ ἔπη λέγει, ἃ δὴ Ἕλληνες καλοῦσιν Ἠοίας μεγάλας· ἀπὸ ταύτης οὖν γεγονέναι καὶ τὸ ὄνομα τῇ πόλει φασίν. ὃν δὲ προσποιοῦσιν Ἀκουσιλάῳ λόγον, Μυκηνέα υἱὸν εἶναι Σπάρτωνος, Σπάρτωνα δὲ Φορωνέως, οὐκ ἂν ἔγωγε ἀποδεξαίμην, διότι μηδὲ αὐτοὶ Λακεδαιμόνιοι. Λακεδαιμονίοις γὰρ Σπάρτης μὲν γυναικὸς εἰκών ἐστιν ἐν Ἀμύκλαις, Σπάρτωνα δὲ Φορωνέως παῖδα θαυμάζοιεν ἂν καὶ ἀρχὴν ἀκούσαντες.

5 *Μυκήνας δὲ Ἀργεῖοι καθεῖλον ὑπὸ ζηλοτυπίας. ἡσυχαζόντων γὰρ τῶν Ἀργείων κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ Μήδου, Μυκηναῖοι πέμπουσιν ἐς Θερμοπύλας ὀγδοήκοντα ἄνδρας, οἳ Λακεδαιμονίοις μετέσχον τοῦ ἔργου· τοῦτο ἤνεγκεν ὄλεθρόν σφισι τὸ φιλοτίμημα παροξῦναν Ἀργείους. λείπεται δὲ ὅμως ἔτι καὶ ἄλλα τοῦ περιβόλου καὶ ἡ πύλη, λέοντες δὲ ἐφεστήκασιν αὐτῇ· Κυκλώπων δὲ καὶ ταῦτα ἔργα εἶναι λέγουσιν,*
6 *οἳ Προίτῳ τὸ τεῖχος ἐποίησαν ἐν Τίρυνθι. Μυκηνῶν δὲ ἐν τοῖς ἐρειπίοις κρήνη τέ ἐστι καλουμένη Περσεία καὶ Ἀτρέως καὶ τῶν παίδων ὑπόγαια οἰκοδομήματα, ἔνθα οἱ θησαυροί σφισι τῶν χρημάτων ἦσαν. τάφος δὲ ἔστι μὲν Ἀτρέως, εἰσὶ δὲ καὶ ὅσους σὺν Ἀγαμέ-*

---

4 *β 120* 8 *fr 163 Rz* 10 *φασί. ὃν* Facius: *φάσιον ἀκοῦσι*, em Porson *FHG I 16* *λυκηνέα* **L**[1]**My**[2] 12 *αὐτὸν* **L** 20 *σφίσιν ὄλεθρον* **P**[1]**y** 25 *περσέα* **L**

μνονι ἐπανήκοντας ἐξ Ἰλίου δειπνίσας κατεφόνευσεν Αἴγισθος. τοῦ μὲν δὴ Κασσάνδρας μνήματος ἀμφισβητοῦσι Λακεδαιμονίων οἱ περὶ Ἀμύκλας οἰκοῦντες· ἕτερον δέ ἐστιν Ἀγαμέμνονος, τὸ δὲ Εὐρυμέδοντος τοῦ ἡνιόχου, καὶ Τελεδάμου τὸ αὐτὸ καὶ Πέλοπος — τούτους γὰρ τεκεῖν διδύμους Κασσάνδραν φασί, νηπίους 7 δὲ ἔτι ὄντας ἐπικατέσφαξε τοῖς γονεῦσιν Αἴγισθος — ⟨καὶ Ἠλέκτρας⟩· Πυλάδῃ γὰρ συνῴκησεν Ὀρέστου δόντος. Ἑλλάνικος δὲ καὶ τάδε ἔγραψε, Μέδοντα καὶ Στρόφιον γενέσθαι Πυλάδῃ παῖδας ἐξ Ἠλέκτρας. Κλυταιμνήστρα δὲ ἐτάφη καὶ Αἴγισθος ὀλίγον ἀπωτέρω τοῦ τείχους· ἐντὸς δὲ ἀπηξιώθησαν, ἔνθα Ἀγαμέμνων τε αὐτὸς ἔκειτο καὶ οἱ σὺν ἐκείνῳ φονευθέντες.

Μυκηνῶν δὲ ἐν ἀριστερᾷ πέντε ἀπέχει καὶ δέκα **17** στάδια τὸ Ἡραῖον. ῥεῖ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ὕδωρ Ἐλευθέριον καλούμενον· χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς καθάρσια αἱ περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τῶν θυσιῶν ἐς τὰς ἀπορρήτους. αὐτὸ δὲ τὸ ἱερόν ἐστιν ἐν χθαμαλωτέρῳ τῆς Εὐβοίας· τὸ γὰρ δὴ ὄρος τοῦτο ὀνομάζουσιν Εὔβοιαν, λέγοντες Ἀστερίωνι γενέσθαι τῷ ποταμῷ θυγατέρας Εὔβοιαν καὶ Πρόσυμναν καὶ Ἀκραίαν, εἶναι δὲ σφᾶς τροφοὺς τῆς Ἥρας· καὶ ἀπὸ μὲν Ἀκραίας τὸ ὄρος καλοῦσι τὸ 2 ἀπαντικρὺ τοῦ Ἡραίου, ἀπὸ δὲ Εὐβοίας ὅσον περὶ τὸ ἱερόν, Πρόσυμναν δὲ τὴν ὑπὸ τὸ Ἡραῖον χώραν. ὁ δὲ Ἀστερίων οὗτος ῥέων ὑπὲρ τὸ Ἡραῖον ἐς φάραγγα ἐσπίπτων ἀφανίζεται. φύεται δὲ αὐτοῦ πόα πρὸς ταῖς ὄχθαις· ἀστερίωνα ὀνομάζουσι καὶ τὴν πόαν· ταύτην

---

8 suppl L^1 9 *FHG I 43* 18 τὰς θυσίας L^1 ἑστᾶσιν, em Bekker ἀπορρήτως, em Schneider 26 ὑπὸ L^1y^1

τῇ Ἥρᾳ καὶ αὐτὴν φέρουσι καὶ ἀπὸ τῶν φύλλων αὐτῆς
3 στεφάνους πλέκουσιν. ἀρχιτέκτονα μὲν δὴ γενέσθαι
τοῦ ναοῦ λέγουσιν Εὐπόλεμον Ἀργεῖον· ὁπόσα δὲ
ὑπὲρ τοὺς κίονάς ἐστιν εἰργασμένα, τὰ μὲν ἐς τὴν
Διὸς γένεσιν καὶ θεῶν καὶ γιγάντων μάχην ἔχει, τὰ
δὲ ἐς τὸν πρὸς Τροίαν πόλεμον καὶ Ἰλίου τὴν ἅλωσιν.
ἀνδριάντες τε ἑστήκασι πρὸ τῆς ἐσόδου καὶ γυναικῶν,
αἳ γεγόνασιν ἱέρειαι τῆς Ἥρας, καὶ ἡρώων ἄλλων τε
καὶ Ὀρέστου· τὸν γὰρ ἐπίγραμμα ἔχοντα, ὡς εἴη βασι-
λεὺς Αὔγουστος, Ὀρέστην εἶναι λέγουσιν. ἐν δὲ τῷ
προνάῳ τῇ μὲν Χάριτες ἀγάλματά ἐστιν ἀρχαῖα, ἐν
δεξιᾷ δὲ κλίνη τῆς Ἥρας καὶ ἀνάθημα ἀσπὶς ἣν Μενέ-
4 λαός ποτε ἀφείλετο Εὔφορβον ἐν Ἰλίῳ. τὸ δὲ ἄγαλμα
τῆς Ἥρας ἐπὶ θρόνου κάθηται μεγέθει μέγα, χρυσοῦ
μὲν καὶ ἐλέφαντος, Πολυκλείτου δὲ ἔργον· ἔπεστι
δέ οἱ στέφανος Χάριτας ἔχων καὶ Ὥρας ἐπειργασμένας,
καὶ τῶν χειρῶν τῇ μὲν καρπὸν φέρει ῥοιᾶς, τῇ δὲ
σκῆπτρον. τὰ μὲν οὖν ἐς τὴν ῥοιὰν — ἀπορρητότερος
γάρ ἐστιν ὁ λόγος — ἀφείσθω μοι· κόκκυγα δὲ ἐπὶ
τῷ σκήπτρῳ καθῆσθαί φασι λέγοντες τὸν Δία, ὅτε
ἤρα παρθένου τῆς Ἥρας, ἐς τοῦτον τὸν ὄρνιθα ἀλλα-
γῆναι, τὴν δὲ ἅτε παίγνιον θηρᾶσαι. τοῦτον τὸν
λόγον καὶ ὅσα ἐοικότα εἴρηται περὶ θεῶν οὐκ ἀποδε-
5 χόμενος γράφω, γράφω δὲ οὐδὲν ἧσσον. λέγεται δὲ
παρεστηκέναι τῇ Ἥρᾳ τέχνη Ναυκύδους ἄγαλμα
Ἥβης, ἐλέφαντος καὶ τοῦτο καὶ χρυσοῦ· παρὰ δὲ αὐτήν
ἐστιν ἐπὶ κίονος ἄγαλμα Ἥρας ἀρχαῖον. τὸ δὲ ἀρχαιό-
τατον πεποίηται μὲν ἐξ ἀχράδος, ἀνετέθη δὲ ἐς Τί-

3 post Εὐπόλεμον add καὶ ἴλιον τὴν ἅλωσιν L, cf vs 6
7 τε om L 8 ἡρώων καὶ ἄλλων L 19 δὲ om L^1y 21 παρθένος L^1y^2 25 τέχνη om y 26 δὲ καὶ L^1

ρυνθα ὑπὸ Πειράσου τοῦ Ἄργου, Τίρυνθα δὲ ἀνελόν-
τες Ἀργεῖοι κομίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον· ὃ δὴ καὶ αὐτὸς
εἶδον, καθήμενον ἄγαλμα οὐ μέγα. ἀναθήματα δὲ τὰ 6
ἄξια λόγου βωμὸς ἔχων ἐπειργασμένον τὸν λεγόμενον
Ἥβης καὶ Ἡρακλέους γάμον· οὗτος μὲν ἀργύρου, χρυ-
σοῦ δὲ καὶ λίθων λαμπόντων Ἀδριανὸς βασιλεὺς ταὼν
⟨ἀνέθηκεν·⟩ ἀνέθηκε δέ, ὅτι τὴν ὄρνιθα ἱερὰν τῆς
Ἥρας νομίζουσι. κεῖται δὲ καὶ στέφανος χρυσοῦς καὶ
πέπλος πορφύρας, Νέρωνος ταῦτα ἀναθήματα. ἔστι 7
δὲ ὑπὲρ τὸν ναὸν τοῦτον τοῦ προτέρου ναοῦ θεμέλιά
τε καὶ εἰ δή τι ἄλλο ὑπελίπετο ἡ φλόξ. κατεκαύθη
δὲ τὴν ἱέρειαν τῆς Ἥρας Χρυσηίδα ὕπνου καταλαβόν-
τος, ὅτε ὁ λύχνος πρὸ τῶν στεφανωμάτων ἥπτετο. καὶ
Χρυσηὶς μὲν ἀπελθοῦσα ἐς Τεγέαν τὴν Ἀθηνᾶν τὴν
Ἀλέαν ἱκέτευεν· Ἀργεῖοι δὲ καίπερ κακοῦ τηλικούτου
παρόντος σφίσι τὴν εἰκόνα οὐ καθεῖλον τῆς Χρυσηίδος,
ἀνάκειται δὲ καὶ ἐς τόδε τοῦ ναοῦ τοῦ κατακαυθέντος
ἔμπροσθεν.

ἐκ Μυκηνῶν δὲ ἐς Ἄργος ἐρχομένοις ἐν ἀριστερᾷ 18
Περσέως παρὰ τὴν ὁδόν ἐστιν ἡρῷον. ἔχει μὲν δὴ
καὶ ἐνταῦθα τιμὰς παρὰ τῶν προσχωρίων, μεγίστας
δὲ ἔν τε Σερίφῳ καὶ παρ' Ἀθηναίοις⟨, οἷς⟩ Περσέως
τέμενος καὶ Δίκτυος καὶ Κλυμένης βωμὸς σωτήρων
καλουμένων Περσέως. ἐν δὲ τῇ Ἀργείᾳ προελθοῦσιν
ὀλίγον ἀπὸ τοῦ ἡρῴου τούτου Θυέστου τάφος ἐστὶν
ἐν δεξιᾷ· λίθου δὲ ἔπεστιν αὐτῷ κριός, ὅτι τὴν ἄρνα

3 δέ ἐστιν? 6 δὲ om L 7 suppl L 11 ὑπελείπετο, em ς 12 Χρυσίδα Paus III 5, 6 Thuc IV 133 14 ἐσέγεσαν (L[1] ἐσσένεσαν), em Xylander 17 ναοῦ τούτου, em V 22 ἐν τῇ Hemsterhuis, οὗ καὶ παρ' Ἀθηνᾷ O Müller καὶ om L suppl Sylburg

ὁ Θυέστης ἔσχε τὴν χρυσῆν, μοιχεύσας τοῦ ἀδελφοῦ τὴν γυναῖκα. Ἀτρέα δὲ οὐκ ἐπέσχεν ὁ λογισμὸς μετρῆσαι τὴν ἴσην, ἀλλὰ τῶν Θυέστου παίδων σφαγὰς καὶ
2 *τὰ ᾀδόμενα δεῖπνα ἐξειργάσατο. ὕστερον δὲ οὐκ ἔχω σαφὲς εἰπεῖν πότερον ἀδικίας ἦρξεν Αἴγισθος ἢ προϋπῆρξεν Ἀγαμέμνονι φόνος Ταντάλου τοῦ Θυέστου· συνοικεῖν δέ φασιν αὐτὸν Κλυταιμνήστρᾳ παρθένῳ παρὰ Τυνδάρεω λαβόντα. ἐγὼ δὲ καταγνῶναι μὲν οὐκ ἐθέλω φύσει σφᾶς γενέσθαι κακούς· εἰ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τὸ μίασμα τὸ Πέλοπος καὶ ὁ Μυρτίλου προστρόπαιος ἠκολούθησε, τούτοις ἦν ἄρα ὁμολογοῦντα, ἡνίκα ἡ Πυθία Γλαύκῳ τῷ Ἐπικύδους Σπαρτιάτῃ, βουλεύσαντι ἐπίορκα ὀμόσαι, καὶ τοῦδε εἶπεν ἐς τοὺς ἀπογόνους κατιέναι τὴν δίκην.*

3 *ἀπὸ δὲ τῶν Κριῶν — οὕτω γὰρ τοῦ Θυέστου τὸ μνῆμα ὀνομάζουσι — προελθοῦσιν ὀλίγον ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ χωρίον Μυσία καὶ Δήμητρος Μυσίας ἱερὸν ἀπὸ ἀνδρὸς Μυσίου τὸ ὄνομα, γενομένου καὶ τούτου, καθάπερ λέγουσιν Ἀργεῖοι, ξένου τῇ Δήμητρι. τούτῳ μὲν οὖν οὐκ ἔπεστιν ὄροφος· ἐν δὲ αὐτῷ ναός ἐστιν ἄλλος ὀπτῆς πλίνθου, ξόανα δὲ Κόρης καὶ Πλούτωνος καὶ Δήμητρός ἐστι. προελθοῦσι δὲ ποταμός ἐστιν Ἴναχος, καὶ διαβᾶσιν Ἡλίου βωμός. ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ πύλην ἥξεις καλουμένην ἀπὸ τοῦ πλησίον ἱεροῦ· τὸ δὲ ἱερόν ἐστιν Εἰλειθυίας.*

4 *μόνους δὲ Ἑλλήνων οἶδα Ἀργείους ἐς τρεῖς βασιλείας νεμηθέντας. ἐπὶ γὰρ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἀναξαγόρου τοῦ Ἀργείου τοῦ Μεγαπένθους μανία ταῖς γυναιξὶν*

---

5 *σαφῶς* **P**[1] 12 *γλαύκου τοῦ,* em Clavier 13 *βουλεύσαντος* **L**[1]**y**[1] 19 *καθὰ* **P**[1]**y** *τῆς δήμητρος* **L**[1] 26 *βασιλέας* **LP**
27 *νικηθέντας*, em Porson

ἐνέπεσεν, ἐκφοιτῶσαι δὲ ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπλανῶντο
ἀνὰ τὴν χώραν, ἐς ὃ Μελάμπους ὁ Ἀμυθάονος ἔπαυσε
σφᾶς τῆς νόσου, ἐφ' ᾧ τε αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς Βίας
Ἀναξαγόρᾳ τὸ ἴσον ἕξουσιν. ἀπὸ μὲν δὴ Βίαντος
βασιλεύουσι πέντε ἄνδρες ἐπὶ γενεὰς τέσσαρας ἐς Κυά-
νιππον τὸν Αἰγιαλέως, ὄντες Νηλεῖδαι τὰ πρὸς μητρός,
ἀπὸ δὲ Μελάμποδος γενεαί τε ἓξ καὶ ἄνδρες ἴσοι μέχρις
Ἀμφιλόχου τοῦ Ἀμφιαράου· τὸ δὲ ἐγχώριον γένος οἱ 5
Ἀναξαγορίδαι βασιλεύουσι πλέον. Ἶφις μὲν γὰρ ὁ
Ἀλέκτορος τοῦ Ἀναξαγόρου Σθενέλῳ τῷ Καπανέως
ἀδελφοῦ παιδὶ ἀπέλιπε τὴν ἀρχήν· Ἀμφιλόχου δὲ μετὰ
ἅλωσιν Ἰλίου μετοικήσαντος ἐς τοὺς νῦν Ἀμφιλόχους,
Κυανίππου ⟨δ'⟩ ἄπαιδος τελευτήσαντος, οὕτω Κυλα-
ράβης ὁ Σθενέλου μόνος τὴν βασιλείαν ἔσχεν. οὐ
μέντοι παῖδας κατέλιπεν οὐδ' οὗτος, ἀλλὰ Ὀρέστης ὁ
Ἀγαμέμνονος τὸ Ἄργος κατέσχε παροικῶν τε ἐγγὺς
αὐτῷ καὶ ἄνευ τῆς πατρῴας ἀρχῆς προσπεποιημένος
μὲν Ἀρκάδων τοὺς πολλούς, παρειληφὼς δὲ καὶ τὴν ἐν
Σπάρτῃ βασιλείαν, συμμαχικοῦ δὲ ἐκ Φωκέων ἀεί ποτε
ἐπ' ὠφελείᾳ ἑτοίμου παρόντος. Λακεδαιμονίων δὲ ἐβα- 6
σίλευσεν Ὀρέστης Λακεδαιμονίων ἐφέντων αὐτῷ· τοὺς
γὰρ Τυνδάρεω θυγατριδοῦς τὴν ἀρχὴν ἔχειν [οὐκ]
ἠξίουν πρὸ Νικοστράτου καὶ Μεγαπένθους Μενελάῳ
γεγενημένων ἐκ δούλης. Ὀρέστου δὲ ἀποθανόντος ἔσχε
Τισαμενὸς τὴν ἀρχήν, Ἑρμιόνης τῆς Μενελάου καὶ
Ὀρέστου παῖς. τὸν δὲ Ὀρέστου νόθον Πενθίλον Κι-
ναίθων ἔγραψεν ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἠριγόνην τὴν Αἰγί-
σθου τεκεῖν. ἐπὶ δὲ τοῦ Τισαμενοῦ τούτου κατίασιν 7

---

4 ἔχουσιν L[1]y 13 suppl Bekker κυλαράβις, em Xylander 20 ἀπωλείᾳ, em ς 22 em ς 27 ἔγραψε τοῖς P[1]y *fr 4 Ki*

ἐς Πελοπόννησον Ἡρακλεῖδαι, Τήμενος μὲν καὶ Κρεσφόντης Ἀριστομάχου, τοῦ τρίτου δὲ Ἀριστοδήμου προτεθνεῶτος εἵποντο οἱ παῖδες. Ἄργους μὲν δὴ καὶ τῆς ἐν Ἄργει βασιλείας ὀρθότατα ἐμοὶ δοκεῖν ἠμφισβήτουν, ὅτι ἦν Πελοπίδης ὁ Τισαμενός, οἱ δὲ Ἡρακλεῖδαι τὸ ἀνέκαθέν εἰσι Περσεῖδαι· Τυνδάρεω δὲ καὶ αὐτὸν ἐκπεσόντα ἀπέφαινον ὑπὸ Ἱπποκόωντος, Ἡρακλέα δὲ ἔφασαν ἀποκτείναντα Ἱπποκόωντα καὶ τοὺς παῖδας παρακαταθέσθαι Τυνδάρεῳ τὴν χώραν· τοιαῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς Μεσσηνίας ἕτερα ἔλεγον, παρακαταθήκην Νέστορι δοθῆναι καὶ ταύτην ὑπὸ Ἡρακλέους
8 *ἑλόντος Πύλον. ἐκβάλλουσιν οὖν ἐκ μὲν Λακεδαίμονος καὶ Ἄργους Τισαμενόν, ἐκ δὲ τῆς Μεσσηνίας τοὺς Νέστορος ἀπογόνους, Ἀλκμαίωνα Σίλλου τοῦ Θρασυμήδους καὶ Πεισίστρατον τὸν Πεισιστράτου καὶ τοὺς Παίονος τοῦ Ἀντιλόχου παῖδας, σὺν δὲ αὐτοῖς Μέλανθον τὸν Ἀνδροπόμπου τοῦ Βώρου τοῦ Πενθίλου τοῦ Περικλυμένου. Τισαμενὸς μὲν οὖν ἦλθε σὺν τῇ στρατιᾷ*
9 *καὶ οἱ παῖδες ἐς τὴν νῦν Ἀχαΐαν· οἱ δὲ Νηλεῖδαι πλὴν Πεισιστράτου — τοῦτον γὰρ οὐκ οἶδα παρ' οὕστινας ἀπεχώρησεν — ἐς Ἀθήνας ἀφίκοντο οἱ λοιποί, καὶ τὸ Παιονιδῶν γένος καὶ Ἀλκμαιωνιδῶν ἀπὸ τούτων ὠνομάσθησαν. Μέλανθος δὲ καὶ τὴν βασιλείαν ἔσχεν ἀφελόμενος Θυμοίτην τὸν Ὀξύντου· Θυμοίτης γὰρ Θησειδῶν ἔσχατος ἐβασίλευσεν Ἀθηναίων.*

19 *τὰ μὲν οὖν Κρεσφόντου καὶ τῶν Ἀριστοδήμου παίδων οὐκ ἤπειγεν ὁ λόγος με ἐνταῦθα δηλῶσαι· Τήμενος δὲ ἐκ μὲν τοῦ φανεροῦ Δηιφόντῃ τῷ Ἀντι-*

---

1 *τισαμενὸς* P^{1}y   5 *οἱ δὲ* L^1: *οἶδεν*   6 *καὶ* om P^{1}My^2
18 *μὲν* om LV   27 *cf IV 3, 5*   28 *τῷ* Siebelis: *τοῦ*

μάχου τοῦ Θρασυάνορος τοῦ Κτησίππου τοῦ Ἡρακλέους στρατηγῷ πρὸς τὰς μάχας ἐχρήσατο ἀντὶ τῶν υἱῶν καὶ σύμβουλον ἐς πάντα εἶχεν, ἅτε αὐτόν τε ἐκεῖνον πεποιημένος πρότερον ἔτι γαμβρὸν καὶ τῶν παίδων ἀρεσκόμενος τῇ Ὑρνηθοῖ μάλιστα, ὑπωπτεύετο δὲ ἤδη καὶ τὴν βασιλείαν ἐς ἐκείνην καὶ Δηιφόντην τρέπειν. ἐπεβουλεύθη δὲ τούτων ἕνεκα ὑπὸ τῶν υἱῶν· ἐκείνων δὲ αὐτῷ Κεῖσος πρεσβύτατος ὢν ἔσχε τὴν ἀρχήν. Ἀργεῖοι δέ, ἅτε ἰσηγορίαν καὶ τὸ αὐτόνομον 2 ἀγαπῶντες ἐκ παλαιοτάτου, τὰ τῆς ἐξουσίας τῶν βασιλέων ἐς ἐλάχιστον προήγαγον, ὡς Μήδωνι τῷ Κείσου καὶ τοῖς ἀπογόνοις τὸ ὄνομα λειφθῆναι τῆς βασιλείας μόνον. Μέλταν δὲ τὸν Λακήδου δέκατον ἀπόγονον Μήδωνος τὸ παράπαν ἔπαυσεν ἀρχῆς καταγνοὺς ὁ δῆμος.

Ἀργείοις δὲ τῶν ἐν τῇ πόλει τὸ ἐπιφανέστατόν 3 ἐστιν Ἀπόλλωνος ἱερὸν Λυκίου. τὸ μὲν οὖν ἄγαλμα τὸ ἐφ' ἡμῶν Ἀττάλου ποίημα ἦν Ἀθηναίου, τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς Δαναοῦ καὶ ὁ ναὸς καὶ τὸ ξόανον ἀνάθημα ἦν· ξόανα γὰρ δὴ τότε εἶναι πείθομαι πάντα καὶ μάλιστα τὰ Αἰγύπτια. Δαναὸς δὲ ἱδρύσατο Λύκιον Ἀπόλλωνα ἐπ' αἰτίᾳ τοιαύτῃ. παραγενόμενος ἐς τὸ Ἄργος ἠμφισβήτει πρὸς Γελάνορα τὸν Σθενέλα περὶ τῆς ἀρχῆς. ῥηθέντων δὲ ἐπὶ τοῦ δήμου παρ' ἀμφοτέρον πολλῶν τε καὶ ἐπαγωγῶν καὶ οὐχ ἧσσον δίκαια λέγειν τοῦ Γελάνορος δόξαντος, ὁ μὲν δῆμος ὑπερέθετο — φασὶν — ἐς τὴν ἐπιοῦσαν κρίνειν· ἀρχομένης δὲ ἡμέρας ἐς βοῶν 4 ἀγέλην νεμομένην πρὸ τοῦ τείχους ἐσπίπτει λύκος,

8 αὐτῶν L[1] 9 τὸ om y 11 προσήγαγον, em ς μηδενὶ τῶν κρίσου, em Musgrave 12 ἢ τὸ L[1] 13 λακηδούδεα (L λακυδούδεα) τόν, em Dindorf

προσπεσὼν δὲ ἐμάχετο πρὸς ταῦρον ἡγεμόνα τῶν βοῶν.
παρίσταται δὴ τοῖς Ἀργείοις τῷ μὲν Γελάνορα, Δαναὸν
δὲ εἰκάσαι τῷ λύκῳ, ὅτι οὔτε τὸ θηρίον τοῦτό ἐστιν
ἀνθρώποις σύντροφον οὔτε Δαναός σφισιν ἐς ἐκεῖνο
τοῦ χρόνου. ἐπεὶ δὲ τὸν ταῦρον κατειργάσατο ὁ λύκος,
διὰ τοῦτο ὁ Δαναὸς ἔσχε τὴν ἀρχήν. οὕτω δὴ νομίζων
Ἀπόλλωνα ἐπὶ τὴν ἀγέλην ἐπαγαγεῖν τῶν βοῶν τὸν
5 λύκον, ἱδρύσατο Ἀπόλλωνος ἱερὸν Λυκίου. ἐνταῦθα
ἀνάκειται μὲν θρόνος Δαναοῦ, κεῖται δὲ εἰκὼν Βίτωνος,
ἀνὴρ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρων ταῦρον· ὡς δὲ Λυκέας
ἐποίησεν, ἐς Νεμέαν Ἀργείων ἀγόντων θυσίαν τῷ Διὶ
ὁ Βίτων ὑπὸ ῥώμης τε καὶ ἰσχύος ταῦρον ἀράμενος
ἤνεγκεν. ἑξῆς δὲ τῆς εἰκόνος ταύτης πῦρ καίουσιν
ὀνομάζοντες Φορωνέως εἶναι· οὐ γάρ τι ὁμολογοῦσι
δοῦναι πῦρ Προμηθέα ἀνθρώποις, ἀλλὰ ἐς Φορωνέα
6 τοῦ πυρὸς μετάγειν ἐθέλουσι τὴν εὕρεσιν. τὰ δὲ ξόανα
Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ, τὸ μὲν Ἐπειοῦ λέγουσιν ἔργον
εἶναι, τὸ δὲ Ὑπερμήστρας ἀνάθημα. ταύτην γὰρ τῶν
θυγατέρων μόνην τὸ πρόσταγμα ὑπεριδοῦσαν ὑπήγαγεν
ὁ Δαναὸς ἐς δικαστήριον, τοῦ τε Λυγκέως οὐκ ἀκίν-
δυνον αὑτῷ τὴν σωτηρίαν ἡγούμενος καὶ ὅτι τοῦ τολ-
μήματος οὐ μετασχοῦσα ταῖς ἀδελφαῖς καὶ τῷ βουλεύ-
σαντι τὸ ὄνειδος ηὔξησε. κριθεῖσα δὲ ἐν τοῖς Ἀργείοις
ἀποφεύγει τε καὶ Ἀφροδίτην ἐπὶ τῷδε ἀνέθηκε Νικη-
7 φόρον. τοῦ ναοῦ δέ ἐστιν ἐντὸς Λάδας ποδῶν ὠκύ-
τητι ὑπερβαλλόμενος τοὺς ἐφ' αὑτοῦ καὶ Ἑρμῆς ἐς
λύρας ποίησιν χελώνην ἠρηκώς. ἔστι δὲ ἔμπροσθεν
τοῦ ναοῦ βόθρος πεποιημένα ἐν τύπῳ ταύρου μάχην
ἔχων καὶ λύκου, σὺν δὲ αὐτοῖς παρθένον ἀφιεῖσαν

---

2 δὲ Py[1] 14 τοι L[1]y[1] 18 ὑπερμνήστρας P[1] 28 θρόνος ς

πέτραν ἐπὶ τὸν ταῦρον· Ἄρτεμιν [δὲ] εἶναι νομίζουσι τὴν παρθένον. Δαναὸς δὲ ταῦτά τε ἀνέθηκε καὶ πλησίον κίονας καὶ Διὸς καὶ Ἀρτέμιδος ξόανον.

τάφοι δέ εἰσιν ὁ μὲν Λίνου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ 8 Ψαμάθης τῆς Κροτώπου, τὸν δὲ λέγουσιν εἶναι Λίνου τοῦ ποιήσαντος τὰ ἔπη. τὰ μὲν οὖν ἐς τοῦτον οἰκειότερα ὄντα ἑτέρῳ λόγῳ παρίημι τῷδε, τὰ δὲ ἐς τὸν Ψαμάθης ἡ Μεγαρική μοι συγγραφὴ προεδήλωσεν. ἐπὶ τούτοις ἐστὶν Ἀπόλλων Ἀγυιεὺς καὶ βωμὸς Ὑετίου Διός, ἔνθα οἱ συσπεύδοντες Πολυνείκει τὴν ἐς Θήβας κάθοδον ἀποθανεῖσθαι συνώμοσαν, ἢν μὴ τὰς Θήβας γένηταί σφισιν ἑλεῖν. ἐς δὲ τοῦ Προμηθέως τὸ μνῆμα ἧσσόν μοι δοκοῦσιν Ὀπουντίων εἰκότα λέγειν, λέγουσι δὲ ὅμως.

παρέντι δὲ Κρεύγα τε εἰκόνα ἀνδρὸς πύκτου ⟨καὶ⟩ **20** τρόπαιον ἐπὶ Κορινθίοις ἀνασταθέν, ἄγαλμά ἐστι καθήμενον Διὸς Μειλιχίου, λίθου λευκοῦ, Π ο λ υ κ λ ε ί τ ο υ δὲ ἔργον. ποιηθῆναι δὲ ἐπυνθανόμην αὐτὸ ἐπ' αἰτίᾳ τοιαύτῃ. Λακεδαιμονίοις πολεμεῖν πρὸς Ἀργείους ἀρξαμένοις οὐδεμία ἦν ἔτι ἀπαλλαγή, πρὶν ἢ Φίλιππος σφᾶς ἠνάγκασεν ὁ Ἀμύντου μένειν ἐπὶ τοῖς καθεστηκόσιν ἐξ ἀρχῆς ὅροις τῆς χώρας. τὸν δὲ ἔμπροσθεν χρόνον οἱ Λακεδαιμόνιοι μηδὲν ἔξω Πελοποννήσου περιεργαζόμενοι τῆς Ἀργείας ἀεί τι ἀπετέμνοντο, ἢ οἱ Ἀργεῖοι τετραμμένων πρὸς πόλεμον ἐκείνων ὑπερόριον ἐν τῷ τοιούτῳ καὶ αὐτοί σφισιν ἐνέκειντο. προηγμένου 2

---

1 em L[1] 2 ταῦτά γε L[1] 3 καὶ διὸς V: ἐκ διὸς 6 τοῦτο L[1]y 7 *cf IX 29, 9* 8 *I 43, 7* 13 ἶσον L[1] 15 παρεντίδα, em Kuhn κρευγάτι (L κρεύσαντι), em Bekker suppl Nibby 20 πρὶν ὁ L 24 ἀπετέμοντο P[1]y 25 ὑπὲρ ὁρίων L[1]y 26 προηγουμένου, em Lobeck

δὲ ἀμφοτέροις ἐς ἄκρον τοῦ μίσους ἔδοξεν Ἀργείοις λογάδας τρέφειν χιλίους· ἡγεμὼν δὲ ἐτέτακτο ἐπ' αὐτοῖς Βρύας Ἀργεῖος, ὃς ἄλλα τε ἐς ἄνδρας ὕβρισε τοῦ δήμου καὶ παρθένον κομιζομένην παρὰ τὸν νυμφίον ἤσχυνεν ἀφελόμενος τοὺς ἄγοντας. ἐπιλαβούσης δὲ τῆς νυκτὸς τυφλοῖ τὸν Βρύαντα ἡ παῖς φυλάξασα ὑπνωμένον· φωραθεῖσα δὲ ὡς ἐπέσχεν ἡμέρα, κατέφυγεν ἱκέτις ἐς τὸν δῆμον. οὐ προεμένων δὲ αὐτὴν τιμωρήσασθαι τοῖς χιλίοις καὶ ἀπὸ τούτου προαχθέντων ἐς μάχην ἀμφοτέρων, κρατοῦσιν οἱ τοῦ δήμου, κρατήσαντες δὲ οὐδένα ὑπὸ τοῦ θυμοῦ τῶν ἐναντίων ἔλιπον. ὕστερον δὲ ἄλλα τε ἐπηγάγοντο καθάρσια ὡς ἐπὶ αἵματι ἐμφυλίῳ καὶ ἄγαλμα ἀνέθηκαν Μειλιχίου Διός.

3 πλησίον δέ εἰσιν ἐπειργασμένοι λίθῳ Κλέοβις καὶ Βίτων αὐτοί τε ἕλκοντες τὴν ἅμαξαν καὶ ἐπ' αὐτῇ ἄγοντες τὴν μητέρα ἐς τὸ Ἡραῖον. τούτων δὲ ἀπαντικρὺ Νεμείου Διός ἐστιν ἱερόν, ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦν, τέχνη Λυσίππου. μετὰ δὲ αὐτὸ προελθοῦσιν ἐν δεξιᾷ Φορωνέως τάφος ἐστίν· ἐναγίζουσι δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι τῷ Φορωνεῖ. πέραν δὲ τοῦ Νεμείου Διὸς Τύχης ἐστὶν ἐκ παλαιοτάτου ναός, εἰ δὴ Παλαμήδης
4 κύβους εὑρὼν ἀνέθηκεν ἐς τοῦτον τὸν ναόν. τὸ δὲ μνῆμα τὸ πλησίον Χορείας μαινάδος ὀνομάζουσι, Διονύσῳ λέγοντες καὶ ἄλλας γυναῖκας καὶ ταύτην ἐς Ἄργος συστρατεύσασθαι, Περσέα δέ, ὡς ἐκράτει τῆς μάχης, φονεῦσαι τῶν γυναικῶν τὰς πολλάς· τὰς μὲν οὖν λοιπὰς θάπτουσιν ἐν κοινῷ, ταύτῃ δὲ — ἀξιώματι
5 γὰρ δὴ προεῖχεν — ἰδίᾳ τὸ μνῆμα ἐποίησαν. ἀπω-

---

11 *οὐδὲν ἀπὸ*, em Clavier *ἔλειπον* P[1]y 17 *ἱερὸν* om L 21 *εἰ* Porson: *οἱ* 23 *χωρείας* y, *χωρίας* L[1] 25 *τῇ μάχῃ* Madvig

τέρω δὲ ὀλίγον Ὡρῶν ἱερόν ἐστιν. ἐπανιόντι δὲ ἐκεῖθεν ἀνδριάντες ἑστήκασι Πολυνείκους τοῦ Οἰδίποδος καὶ ὅσοι σὺν ἐκείνῳ τῶν ἐν τέλει πρὸς τὸ τεῖχος μαχόμενοι τὸ Θηβαίων ἐτελεύτησαν. τούτους τοὺς ἄνδρας ἐς μόνων ἑπτὰ ἀριθμὸν κατήγαγεν Αἰσχύλος, πλειόνων ἔκ τε Ἄργους ἡγεμόνων καὶ Μεσσήνης καί τινων καὶ Ἀρκάδων στρατευσαμένων. τούτων δὲ τῶν ἑπτὰ — ἐπηκολουθήκασι γὰρ καὶ Ἀργεῖοι τῇ Αἰσχύλου ποιήσει — πλησίον κεῖνται καὶ οἱ τὰς Θήβας ἑλόντες Αἰγιαλεὺς Ἀδράστου καὶ Πρόμαχος ὁ Παρθενοπαίου τοῦ Ταλαοῦ καὶ Πολύδωρος Ἱππομέδοντος καὶ Θέρσανδρος καὶ οἱ Ἀμφιαράου παῖδες, Ἀλκμαίων τε καὶ Ἀμφίλοχος, Διομήδης τε καὶ Σθένελος· παρῆν δὲ ἔτι καὶ ἐπὶ τούτων Εὐρύαλος Μηκιστέως καὶ Πολυνείκους Ἄδραστος καὶ Τιμέας. τῶν δὲ ἀνδριάντων οὐ πόρρω 6
δείκνυται Δαναοῦ μνῆμα καὶ Ἀργείων τάφος κενὸς ὁπόσους ἔν τε Ἰλίῳ καὶ ὀπίσω κομιζομένους ἐπέλαβεν ἡ τελευτή. καὶ Διός ἐστιν ἐνταῦθα ἱερὸν Σωτῆρος καὶ παριοῦσίν ἐστιν οἴκημα· ἐνταῦθα τὸν Ἄδωνιν αἱ γυναῖκες Ἀργείων ὀδύρονται. ἐν δεξιᾷ δὲ τῆς ἐσόδου τῷ Κηφισῷ πεποίηται τὸ ἱερόν· τῷ δὲ ποταμῷ τούτῳ τὸ ὕδωρ φασὶν οὐ καθάπαξ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἀφανισθῆναι, ἀλλὰ ἐνταῦθα δὴ μάλιστα, ἔνθα καὶ τὸ ἱερόν ἐστι, συνιᾶσιν ὑπὸ γῆν ῥέοντος. παρὰ δὲ τὸ 7
ἱερὸν τοῦ Κηφισοῦ Μεδούσης λίθου πεποιημένη κεφαλή· Κυκλώπων φασὶν εἶναι καὶ τοῦτο ἔργον. τὸ δὲ χωρίον τὸ ὄπισθεν καὶ ἐς τόδε Κριτήριον ὀνομάζουσιν, Ὑπερμήστραν ἐνταῦθα ὑπὸ Δαναοῦ κριθῆναι

---

1 ἐπανιόντες (-ος L), em ς   4 θηβαῖον, em P   7 καὶ om L[1]   10 ὁ om L[1]   14 τούτοις Kayser   19 ἐστιν Sylburg: ἐς τὸ   ἔνθα Sylburg   26 τοῦτο τὸ P[1]y

λέγοντες. τούτου δέ ἐστιν οὐ πόρρω θέατρον· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλα θέας ἄξια καὶ ἀνὴρ φονεύων ἐστὶν ἄνδρα, Ὀθρυάδαν τὸν Σπαρτιάτην Περίλαος Ἀργεῖος ὁ Ἀλκήνορος· Περιλάῳ δὲ τούτῳ καὶ πρότερον ἔτι ὑπῆρχε Νεμείων ἀνῃρῆσθαι νίκην παλαίοντι.

8 *ὑπὲρ δὲ τὸ θέατρον Ἀφροδίτης ἐστὶν ἱερόν, ἔμπροσθεν δὲ τοῦ ἕδους Τελέσιλλα ἡ ποιήσασα τὰ ᾄσματα ἐπείργασται στήλῃ· καὶ βιβλία μὲν ἐκεῖνα ἔρριπταί οἱ πρὸς τοῖς ποσίν, αὐτὴ δὲ ἐς κράνος ὁρᾷ κατέχουσα τῇ χειρὶ καὶ ἐπιτίθεσθαι τῇ κεφαλῇ μέλλουσα. ἦν δὲ ἡ Τελέσιλλα καὶ ἄλλως ἐν ταῖς γυναιξὶν εὐδόκιμος καὶ μᾶλλον ἐτιμᾶτο ἔτι ἐπὶ τῇ ποιήσει. συμβάντος δὲ Ἀργείοις ἀτυχῆσαι λόγου μειζόνως πρὸς Κλεομένην τὸν Ἀναξανδρίδου καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τῶν μὲν ἐν αὐτῇ πεπτωκότων τῇ μάχῃ, ὅσοι δὲ ἐς τὸ ἄλσος τοῦ Ἄργου κατέφευγον διαφθαρέντων καὶ τούτων, τὰ μὲν πρῶτα ἐξιόντων κατὰ ὁμολογίαν, ὡς δὲ ἔγνωσαν ἀπατώμενοι συγκατακαυθέντων τῷ ἄλσει τῶν λοιπῶν, οὕτω τοὺς Λακεδαιμονίους Κλεομένης ἦγεν ἐπὶ ἔρημον ἀν-*
9 *δρῶν τὸ Ἄργος. Τελέσιλλα δὲ οἰκέτας μὲν καὶ ὅσοι διὰ νεότητα ἢ γῆρας ὅπλα ἀδύνατοι φέρειν ἦσαν, τούτους μὲν πάντας ἀνεβίβασεν ἐπὶ τὸ τεῖχος, αὐτὴ δὲ ὁπόσα ἐν ταῖς οἰκίαις ὑπελείπετο καὶ τὰ ἐκ τῶν ἱερῶν ὅπλα ἀθροίσασα τὰς ἀκμαζούσας ἡλικίᾳ τῶν γυναικῶν ὥπλιζεν, ὁπλίσασα δὲ ἔτασσε κατὰ τοῦτο ᾗ τοὺς πολεμίους προσιόντας ἠπίστατο. ὡς δὲ ⟨ἐγγὺς⟩ ἐγίνοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ αἱ γυναῖκες οὔτε τῷ ἀλαλαγμῷ*

---

3 *ὀθυάδαν*, em Camerarius 8 *ἀπείργασται* L 9 *αὕτη*, em Amasaeus 10 *ἦν δὲ καὶ* L¹y¹ 16 *ἀρείου*, em Amasaeus *κατέφυγον* Herwerden 23 *ἐπελείπετο* L 26 suppl Sylburg *ἐγένοντο* V

κατεπλάγησαν δεξάμεναί τε ἐμάχοντο ἐρρωμένως, ἐν-
ταῦθα οἱ Λακεδαιμόνιοι, φρονήσαντες ὡς καὶ διαφθεί-
ρασί σφισι τὰς γυναῖκας ἐπιφθόνως τὸ κατόρθωμα
ἕξει καὶ σφαλεῖσι μετὰ ὀνειδῶν γενήσοιτο ἡ συμφορά,
ὑπείκουσι ταῖς γυναιξί. πρότερον δὲ ἔτι τὸν ἀγῶνα 10
τοῦτον προεσήμηνεν ἡ Πυθία, καὶ τὸ λόγιον εἴτε
ἄλλως εἴτε καὶ ὡς συνεὶς ἐδήλωσεν Ἡρόδοτος·

ἀλλ' ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα νικήσασα
ἐξελάσῃ καὶ κῦδος ἐν Ἀργείοισιν ἄρηται,
πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει.

τὰ μὲν ἐς τὸ ἔργον τῶν γυναικῶν ἔχοντα τοῦ
χρησμοῦ ταῦτα ἦν· κατελθοῦσι δὲ ἐντεῦθεν καὶ τρα- **21**
πεῖσιν αὖθις ἐπὶ τὴν ἀγοράν, ἔστι μὲν Κερδοῦς Φορω-
νέως γυναικὸς μνῆμα, ἔστι δὲ ναὸς Ἀσκληπιοῦ. τὸ
δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἐπίκλησιν Πειθοῦς, Ὑπερμή-
στρα καὶ τοῦτο ἀνέθηκε νικήσασα τῇ δίκῃ τὸν πατέρα
ἣν τοῦ Λυγκέως ἕνεκα ἔφυγε. καὶ Αἰνείου ἐνταῦθα
χαλκοῦς ἀνδριάς ἐστι καὶ χωρίον καλούμενον Δέλτα·
ἐφ' ὅτῳ δέ — οὐ γάρ μοι τὰ λεγόμενα ἤρεσκεν —,
ἑκὼν παρίημι. πρὸ δὲ αὐτοῦ πεποίηται Διὸς Φυξίου 2
βωμὸς καὶ πλησίον Ὑπερμήστρας μνῆμα Ἀμφιαράου
μητρός, τὸ δὲ ἕτερον Ὑπερμήστρας τῆς Δαναοῦ· σὺν
δὲ αὐτῇ καὶ Λυγκεὺς τέθαπται. τούτων δὲ ἀπαντικρὺ
Ταλαοῦ τοῦ Βίαντός ἐστι τάφος· τὰ δὲ ἐς Βίαντα καὶ
ἀπογόνους τοῦ Βίαντος ἤδη λέλεκταί μοι. Ἀθηνᾶς δὲ 3
ἱδρύσασθαι Σάλπιγγος ἱερόν φασιν Ἡγέλεων. Τυρ-
σηνοῦ δὲ τοῦτον ⟨τὸν⟩ Ἡγέλεων, τὸν δὲ Ἡρακλέους

---

5 ἔτι Valckenaer: ἐπὶ   7 ὡς om P¹y², καὶ ὡς del Wilamowitz *VI, 77*   13 αὖθις τραπεῖσιν L¹   21 ὑπερμνήστρας L¹y   25 τοὺς Bekker *II 6, 6; 18, 4*   27 τούτον (L¹ τόνδε), em V   suppl L¹   ἡγέλεω, em L¹

εἶναι καὶ γυναικὸς λέγουσι τῆς Λυδῆς, Τυρσηνὸν δὲ σάλπιγγα εὑρεῖν πρῶτον, Ἡγέλεων δὲ τὸν Τυρσηνοῦ διδάξαι τοὺς σὺν Τημένῳ Δωριέας τοῦ ὀργάνου τὸν ψόφον καὶ δι' αὐτὸ Ἀθηνᾶν ἐπονομάσαι Σάλπιγγα. πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς Ἐπιμενίδου λέγουσιν εἶναι τάφον· Λακεδαιμονίους γὰρ πολεμήσαντας πρὸς Κνωσσίους ἑλεῖν ζῶντα Ἐπιμενίδην, λαβόντας δὲ ἀποκτεῖναι, διότι σφίσιν οὐκ αἴσια ἐμαντεύετο, αὐτοὶ δὲ

4 *ἀνελόμενοι θάψαι ταύτῃ φασί. τὸ δὲ οἰκοδόμημα λευκοῦ λίθου κατὰ μέσον μάλιστα τῆς ἀγορᾶς οὐ τρόπαιον ἐπὶ Πύρρῳ τῷ Ἠπειρώτῃ, καθὰ λέγουσιν οἱ Ἀργεῖοι, καυθέντος δὲ ἐνταῦθα τοῦ νεκροῦ μνῆμα καὶ τοῦτο ἂν εὕροι τις, ἐν ᾧ τά τε ἄλλα ὅσοις ὁ Πύρρος ἐχρῆτο ἐς τὰς μάχας καὶ οἱ ἐλέφαντές εἰσιν ἐπειργασμένοι. τοῦτο μὲν δὴ κατὰ τὴν πυρὰν ⟨τὸ⟩ οἰκοδόμημα ἐγένετο· αὐτὰ δὲ κεῖται τοῦ Πύρρου τὰ ὀστᾶ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Δήμητρος, παρ' ᾧ συμβῆναί οἱ καὶ τὴν τελευτὴν ἐδήλωσα ἐν τῇ Ἀτθίδι συγγραφῇ. τοῦ δὲ τῆς Δήμητρος ἱεροῦ τούτου κατὰ τὴν ἔσοδον ἀσπίδα ἰδεῖν Πύρρου χαλκῆν ἔστιν ὑπὲρ τῶν θυρῶν ἀνακειμένην.*

5 *τοῦ δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀργείων οἰκοδομήματος οὐ μακρὰν χῶμα γῆς ἐστιν· ἐν δὲ αὐτῷ κεῖσθαι τὴν Μεδούσης λέγουσι τῆς Γοργόνος κεφαλήν. ἀπόντος δὲ τοῦ μύθου τάδε ἄλλα ἐς αὐτήν ἐστιν εἰρημένα· Φόρκου μὲν θυγατέρα εἶναι, τελευτήσαντος δέ οἱ τοῦ πατρὸς βασιλεύειν τῶν περὶ τὴν λίμνην τὴν Τριτωνίδα*

---

1 *τῆς* om L 10 *οὐ* Facius: *οὗ* 13 *ἂν* Porson: *ὃν* *τά τε* L[1]y[2]: *τε καὶ* 15 suppl Dindorf 18 *I 13, 8* 22 *τῶν* Facius: *τοῦ* 23 *γῆς* om L *κεῖσθαι τῆς* L 24 *λέγουσι* om My[2] 26 *φόρβου* L[1]

οἰκούντων καὶ ἐπὶ θήραν τε ἐξιέναι καὶ ἐς τὰς μάχας
ἡγεῖσθαι τοῖς Λίβυσι καὶ δὴ καὶ τότε ἀντικαθημένην
στρατῷ πρὸς τὴν Περσέως δύναμιν — ἕπεσθαι γὰρ
καὶ τῷ Περσεῖ λογάδας ἐκ Πελοποννήσου — δολοφο-
νηθῆναι νύκτωρ, καὶ τὸν Περσέα τὸ κάλλος ἔτι καὶ
ἐπὶ νεκρῷ θαυμάζοντα οὕτω τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντα
αὐτῆς ἄγειν τοῖς Ἕλλησιν ἐς ἐπίδειξιν. Καρχηδονίῳ 6
δὲ ἀνδρὶ Προκλεῖ τῷ Εὐκράτους ἕτερος λόγος ὅδε
ἐφαίνετο εἶναι τοῦ προτέρου πιθανώτερος. Λιβύης ἡ
ἔρημος καὶ ἄλλα παρέχεται θηρία ἀκούσασιν οὐ πιστὰ
καὶ ἄνδρες ἐνταῦθα ἄγριοι καὶ ἄγριαι γίνονται γυναῖ-
κες· ἔλεγέ τε ὁ Προκλῆς ἀπ' αὐτῶν ἄνδρα ἰδεῖν κο-
μισθέντα ἐς Ῥώμην. εἴκαζεν οὖν πλανηθεῖσαν γυναῖκα
ἐκ τούτων καὶ ἀφικομένην ἐπὶ τὴν λίμνην τὴν Τρι-
τωνίδα λυμαίνεσθαι τοὺς προσοίκους, ἐς ὃ Περσεὺς
ἀπέκτεινεν αὐτήν· Ἀθηνᾶν δέ οἱ συνεπιλαβέσθαι δο-
κεῖν τοῦ ἔργου, ὅτι οἱ περὶ τὴν λίμνην τὴν Τριτωνίδα
ἄνθρωποι ταύτης εἰσὶν ἱεροί. ἐν δὲ Ἄργει παρὰ 7
τοῦτο δὴ τὸ μνῆμα τῆς Γοργόνος Γοργοφόνης τάφος
ἐστὶ τῆς Περσέως. καὶ ἐφ' ὅτῳ μὲν αὐτῇ τὸ ὄνομα
ἐτέθη, δῆλον εὐθὺς ἀκούσαντι· γυναικῶν δὲ πρώτην
αὐτήν φασι τελευτήσαντος τοῦ ἀνδρὸς Περιήρους τοῦ
Αἰόλου — τούτῳ γὰρ παρθένος συνῴκησε —, τὴν δὲ
αὖθις Οἰβάλῳ γήμασθαι· πρότερον δὲ καθεστήκει ταῖς
γυναιξὶν ἐπὶ ἀνδρὶ ἀποθανόντι χηρεύειν. τοῦ τάφου 8
δὲ ἔμπροσθεν τρόπαιον λίθου πεποίηται κατὰ ἀνδρὸς
Ἀργείου Λαφάους· τοῦτον γὰρ — γράφω δὲ ὁπόσα
λέγουσιν αὐτοὶ περὶ σφῶν Ἀργεῖοι — τυραννοῦντα

---

4 πέρση Ly[2] 8 *FHG I 483* 15 λυμαίνεσθαι —
17 Τριτωνίδα om P 19 δὴ om L

ἐξέβαλεν ἐπαναστὰς ὁ δῆμος, φυγόντα δὲ ἐς Σπάρτην
Λακεδαιμόνιοι κατάγειν ἐπειρῶντο ἐπὶ τυραννίδι, νική-
σαντες δὲ οἱ Ἀργεῖοι τῇ μάχῃ Λαφάην τε καὶ τῶν
Λακεδαιμονίων τοὺς πολλοὺς ἀπέκτειναν.

τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Λητοῦς ἔστι μὲν οὐ μακρὰν τοῦ
9 τροπαίου, τέχνη δὲ τὸ ἄγαλμα Πραξιτέλους. τὴν δὲ
εἰκόνα παρὰ τῇ θεῷ τῆς παρθένου Χλῶριν ὀνομάζουσι,
Νιόβης μὲν θυγατέρα εἶναι λέγοντες, Μελίβοιαν δὲ
καλεῖσθαι τὸ ἐξ ἀρχῆς· ἀπολλυμένων δὲ ὑπὸ Ἀρτέμιδος
καὶ Ἀπόλλωνος τῶν Ἀμφίονος παίδων περιγενέσθαι
μόνην τῶν ἀδελφῶν ταύτην καὶ Ἀμύκλαν, περιγενέ-
σθαι δὲ εὐξαμένους τῇ Λητοῖ. Μελίβοιαν δὲ οὕτω
δή τι παραυτίκα τε χλωρὰν τὸ δεῖμα ἐποίησε καὶ ἐς
τὸ λοιπὸν τοῦ βίου παρέμεινεν ὡς καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ
τῷ συμβάντι ἀντὶ Μελιβοίας αὐτῇ γενέσθαι Χλῶριν.
10 τούτους δή φασιν Ἀργεῖοι τὸ ἐξ ἀρχῆς οἰκοδομῆσαι
τῇ Λητοῖ τὸν ναόν· ἐγὼ δὲ — πρόσκειμαι γὰρ πλέον
τι ἢ οἱ λοιποὶ τῇ Ὁμήρου ποιήσει — δοκῶ τῇ Νιόβῃ
τῶν παίδων μηδένα ὑπόλοιπον γενέσθαι. μαρτυρεῖ
δέ μοι τὸ ἔπος

τὼ δ' ἄρα καὶ δοιώ περ ἐόντ' ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.

οὗτος μὲν δὴ τὸν οἶκον τὸν Ἀμφίονος ἐκ βάθρων
22 ἀνατραπέντα οἶδε· τῆς δὲ Ἥρας ὁ ναὸς τῆς Ἀνθείας
ἐστὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Λητοῦς ἐν δεξιᾷ καὶ πρὸ αὐτοῦ
γυναικῶν τάφος. ἀπέθανον δὲ αἱ γυναῖκες ἐν μάχῃ
πρὸς Ἀργείους τε καὶ Περσέα, ἀπὸ νήσων τῶν ἐν Αἰ-
γαίῳ Διονύσῳ συνεστρατευμέναι· καὶ διὰ τοῦτο Ἁλίας
αὐτὰς ἐπονομάζουσιν. ἀντικρὺ δὲ τοῦ μνήματος τῶν

---

7 τῆς ante παρὰ transp Dindorf 10 ἀπόλλωνος καὶ ἀρτέ-
μιδος P 21 Ω 609

*γυναικῶν Δήμητρός ἐστιν ἱερὸν ἐπίκλησιν Πελασγίδος
ἀπὸ τοῦ ἱδρυσαμένου Πελασγοῦ τοῦ Τριόπα, καὶ οὐ
πόρρω τοῦ ἱεροῦ τάφος Πελασγοῦ. πέραν δὲ τοῦ* 2
*τάφου χαλκεῖόν ἐστιν οὐ μέγα, ἀνέχει δὲ αὐτὸ ἀγάλ-
ματα ἀρχαῖα Ἀρτέμιδος καὶ Διὸς καὶ Ἀθηνᾶς. Λυκέας
μὲν οὖν ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησε Μηχανέως τὸ ἄγαλμα
εἶναι Διός, καὶ Ἀργείων ἔφη τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύ-
σαντας ἐνταῦθα ὀμόσαι παραμενεῖν πολεμοῦντας, ἔστ'
ἂν ἢ τὸ Ἴλιον ἕλωσιν ἢ μαχομένους τελευτὴ σφᾶς
ἐπιλάβῃ· ἑτέροις δέ ἐστιν εἰρημένον ὀστᾶ ἐν τῷ χαλ-
κείῳ κεῖσθαι Ταντάλου. τὸν μὲν δὴ Θυέστου παῖδα* 3
*ἢ Βροτέου — λέγεται γὰρ ἀμφότερα —, ὃς Κλυται-
μνήστρᾳ πρότερον ἢ Ἀγαμέμνων συνῴκησε, τοῦτον
μὲν ⟨τὸν⟩ Τάνταλον οὐ διοίσομαι ταφῆναι ταύτῃ· τοῦ
δὲ λεγομένου Διός τε εἶναι καὶ Πλουτοῦς ἰδὼν οἶδα
ἐν Σιπύλῳ τάφον θέας ἄξιον. πρὸς δὲ οὐδὲ ἀνάγκη
συνέπεσεν ἐκ τῆς Σιπύλου φυγεῖν αὐτόν, ὡς Πέλοπα
ἐπέλαβεν ὕστερον ἐλαύνοντος Ἴλου τοῦ Φρυγὸς ἐπ'
αὐτὸν στρατείᾳ.*

*τάδε μὲν ἐς τοσοῦτον ἐξητάσθω· τὰ δὲ ἐς τὸν βό-
θρον τὸν πλησίον δρώμενα Νικόστρατον ἄνδρα ἐπι-
χώριον καταστήσασθαι λέγουσιν. ἀφιᾶσι δὲ καὶ νῦν
ἔτι ἐς τὸν βόθρον καιομένας λαμπάδας Κόρῃ τῇ Δή-
μητρος. ἐνταῦθα Ποσειδῶνός ἐστιν ἱερὸν ἐπίκλησιν* 4
*Προσκλυστίου· τῆς γὰρ χώρας τὸν Ποσειδῶνά ⟨φασιν⟩
ἐπικλύσαι τὴν πολλήν, ὅτι Ἥρας εἶναι καὶ οὐκ αὐτοῦ
τὴν γῆν Ἴναχος καὶ οἱ συνδικάσαντες ἔγνωσαν. Ἥρα*

---

6 *δὲ οὖν ἐποίησε* L^1 8 *παραμένειν*, em Schubart-Walz 12 *βροντέου* y^1L (qui corr in marg) 14 suppl Hitzig 15 *λητοῦς* L^1y^1 (L corr in mg) 18 *ἴλλου* L^1y^1, *οἴλου* P^1y^2, em Amasaeus 19 *στρατιᾷ ς* 25 *προκλυστίου* L suppl P^1 26 *πόλιν* L^1 (qui corr in mg) 27 *συνδικάζοντες* L

μὲν δὴ παρὰ Ποσειδῶνος εὕρετο ἀπελθεῖν ὀπίσω τὴν θάλασσαν· Ἀργεῖοι δέ, ὅθεν τὸ κῦμα ἀνεχώρησεν, ἱερὸν
5 *Ποσειδῶνι ἐποίησαν Προσκλυστίῳ. προελθόντι δὲ οὐ πολὺ τάφος ἐστὶν Ἄργου Διὸς εἶναι δοκοῦντος καὶ τῆς Φορωνέως Νιόβης· μετὰ δὲ ταῦτα Διοσκούρων ναός. ἀγάλματα δὲ αὐτοί τε καὶ οἱ παῖδές εἰσιν Ἄναξις καὶ Μνασίνους, σὺν δέ σφισιν αἱ μητέρες Ἱλάειρα καὶ Φοίβη, τέχνη μὲν Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, ξύλου δὲ ἐβένου· τοῖς δ' ἵπποις τὰ μὲν πολλὰ ἐβένου καὶ*
6 *τούτοις, ὀλίγα δὲ καὶ ἐλέφαντος πεποίηται. πλησίον δὲ τῶν Ἀνάκτων Εἰληθυίας ἐστὶν ἱερὸν ἀνάθημα Ἑλένης, ὅτε σὺν Πειρίθῳ Θησέως ἀπελθόντος ἐς Θεσπρωτοὺς Ἄφιδνά τε ὑπὸ Διοσκούρων ἑάλω καὶ ἤγετο ἐς Λακεδαίμονα Ἑλένη. ἔχειν μὲν γὰρ αὐτὴν λέγουσιν ἐν γαστρί, τεκοῦσαν δὲ ἐν Ἄργει καὶ τῆς Εἰληθυίας ἱδρυσαμένην τὸ ἱερὸν τὴν μὲν παῖδα ἣν ἔτεκε Κλυταιμνήστρᾳ δοῦναι — συνοικεῖν γὰρ ἤδη Κλυταιμνήστραν Ἀγαμέμνονι —, αὐτὴν δὲ ὕστερον τούτων Μενε-*
7 *λάῳ γήμασθαι. καὶ ἐπὶ τῷδε Εὐφορίων Χαλκιδεὺς καὶ Πλευρώνιος Ἀλέξανδρος ἔπη ποιήσαντες, πρότερον δὲ ἔτι Στησίχορος ὁ Ἱμεραῖος, κατὰ ταὐτά φασιν Ἀργείοις Θησέως εἶναι θυγατέρα Ἰφιγένειαν. τοῦ δὲ ἱεροῦ τῆς Εἰληθυίας πέραν ἐστὶν Ἑκάτης ναός, Σκόπα δὲ τὸ ἄγαλμα ἔργον. τοῦτο μὲν λίθου· τὰ δ' ἀπαντικρὺ χαλκᾶ, Ἑκάτης καὶ ταῦτα ἀγάλματα, τὸ μὲν Πολύκλειτος ἐποίησε, τὸ δὲ ἀδελφὸς Πολυκλείτου Ναυ-*
8 *κύδης† Μόθωνος. ἐρχομένῳ δὲ ὁδὸν εὐθεῖαν ἐς*

---

1 εὗρε τό, em ς 3 προκλυστίω L 6 ἄγαλμα, em Sylburg 8 μὲν δὴ πρίνου L[1] (qui corr in mg) 12 ὅτι σὺν περίνθω L 16 ἱδρυσαμένη L[1] 19 *fr 61 Mein* 20 *fr 2 Mein* 21 *fr 27 Bgk*[4] 27 Μεθωναῖος Furtwaengler, νεώτερος Robert

γυμνάσιον Κυλάραβιν, ἀπὸ τοῦ παιδὸς ὀνομαζόμενον τοῦ Σθενέλου, τέθαπται δὴ Λικύμνιος ὁ Ἠλεκτρύωνος· ἀποθανεῖν δ' αὐτὸν Ὅμηρος ὑπὸ Τληπτολέμου φησὶ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ διὰ τὸν φόνον τοῦτον ἔφυγεν ἐξ Ἄργους Τληπτόλεμος. ὀλίγον δὲ τῆς ἐπὶ Κυλάραβιν καὶ τὴν ταύτῃ πύλην ἀποτραπεῖσι Σακάδα μνῆμά ἐστιν, ὃς τὸ αὔλημα τὸ Πυθικὸν πρῶτος ηὔλησεν ἐν Δελφοῖς· καὶ τὸ ἔχθος τὸ Ἀπόλλωνι διαμένον ἐς τοὺς 9
αὐλητὰς ἔτι ἀπὸ Μαρσύου καὶ τῆς ἁμίλλης τοῦ Σιληνοῦ παυθῆναι διὰ τοῦτον δοκεῖ τὸν Σακάδαν. ἐν δὲ τῷ γυμνασίῳ τῷ Κυλαράβου καὶ Παλλὰς ἐστὶν Ἀθηνᾶ καλουμένη καὶ τάφον Σθενέλου δεικνύουσι, τὸν δὲ αὐτοῦ Κυλαράβου. πεποίηται δὲ οὐ πόρρω τοῦ γυμνασίου πολυάνδριον τοῖς μετὰ Ἀθηναίων πλεύσασιν Ἀργείοις ἐπὶ καταδουλώσει Συρακουσῶν τε καὶ Σικελίας.

ἐντεῦθεν ἐρχομένοις ὁδὸν καλουμένην ⟨Κοίλην⟩ **23**
ναός ἐστιν ἐν δεξιᾷ Διονύσου· τὸ δὲ ἄγαλμα εἶναι λέγουσιν ἐξ Εὐβοίας. συμβάσης γὰρ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς ἐκομίζοντο ἐξ Ἰλίου, τῆς πρὸς τῷ Καφηρεῖ ναυαγίας, τοὺς δυνηθέντας ἐς τὴν γῆν διαφυγεῖν τῶν Ἀργείων ῥῖγός τε πιέζει καὶ λιμός. εὐξαμένοις δὲ θεῶν τινα ἐν τοῖς παροῦσιν ἀπόροις γενέσθαι σωτῆρα, αὐτίκα ὡς προῄεσαν ἐφάνη σφίσι Διονύσου σπήλαιον, καὶ ἄγαλμα ἦν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ θεοῦ· τότε δὲ αἶγες ἄγριαι φεύγουσαι τὸν χειμῶνα ἐς αὐτὸ ἦσαν ἠθροισμέναι. ταύτας οἱ Ἀργεῖοι σφάξαντες τά τε κρέα ἐδείπνησαν καὶ δέρμασιν ἐχρήσαντο ἀντὶ ἐσθῆτος. ἐπεὶ δὲ ὁ χειμὼν ἐπαύσατο καὶ ἐπισκευάσαντες τὰς ναῦς

---

3 *B 662* 5 κυλαράβην, em Vb 8 ἔχθος τῶ, em Bekker μένων L 11 κα πανία L^{1} (mg καὶ πενια) 12 δείκνυσι, em Amasaeus 16 suppl Kuhn 23 προσήεσαν, em Amasaeus

οἴκαδε ἐκομίζοντο, ἐπάγονται τὸ ἐκ τοῦ σπηλαίου
2 *ξόανον· καὶ διατελοῦσιν ἐς τόδε τιμῶντες ἔτι. τοῦ*
Διονύσου δὲ ἐγγυτάτω οἰκίαν ὄψει τὴν Ἀδράστου καὶ
ἀπωτέρω ταύτης ἱερὸν Ἀμφιαράου καὶ τοῦ ἱεροῦ πέ-
ραν Ἐριφύλης μνῆμα. ἑξῆς δὲ τούτων ἐστὶν Ἀσκλη-
πιοῦ τέμενος καὶ μετὰ ταῦτα ἱερὸν Βάτωνος. ἦν δὲ
ὁ Βάτων γένους Ἀμφιαράῳ τοῦ αὐτοῦ τῶν Μελαμ-
ποδιδῶν καὶ ἐς μάχην ἐξιόντι ἡνιόχει τοὺς ἵππους·
γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ἀπὸ τοῦ Θηβαίων τείχους
χάσμα γῆς Ἀμφιάραον καὶ τὸ ἅρμα ὑποδεξάμενον ἠφά-
νισεν ὁμοῦ καὶ τοῦτον τὸν Βάτωνα.

3 *ἐπανιόντι δὲ ἐκ τῆς Κοίλης Ὑρνηθοῦς τάφον λέ-*
γουσιν εἶναι. εἰ μὲν δὴ κενὸν καὶ ἄλλως ἐς μνήμην
τῆς γυναικός, εἰκότα λέγουσιν· εἰ δὲ τῆς Ὑρνηθοῦς
κεῖσθαι τὸν νεκρὸν νομίζουσιν ἐνταῦθα, ἐγὼ μέν σφι-
σιν οὐ πείθομαι, πειθέσθω δὲ ὅστις τὰ Ἐπιδαυρίων
4 *οὐ πέπυσται. τὸ δ' ἐπιφανέστατον Ἀργείοις τῶν Ἀσ-*
κληπιείων ἄγαλμα ἐφ' ἡμῶν ἔχει καθήμενον Ἀσκλη-
πιὸν λίθου λευκοῦ, καὶ παρ' αὐτὸν ἕστηκεν Ὑγεία·
κάθηνται δὲ καὶ οἱ ποιήσαντες τὰ ἀγάλματα Ξενό-
φιλος καὶ Στράτων. ἐξ ἀρχῆς δὲ ἱδρύσατο Σφῦρος
τὸ ἱερόν, Μαχάονος μὲν υἱός, ἀδελφὸς δὲ Ἀλεξάνορος
5 *τοῦ παρὰ Σικυωνίοις ἐν Τιτάνῃ τιμὰς ἔχοντος. τῆς*
δὲ Ἀρτέμιδος τῆς Φεραίας — σέβουσι γὰρ καὶ Ἀργεῖοι
Φεραίαν Ἄρτεμιν κατὰ ταὐτὰ Ἀθηναίοις καὶ Σικυω-
νίοις — τὸ ἄγαλμα καὶ οὗτοί φασιν ἐκ Φερῶν τῶν
ἐν Θεσσαλίᾳ κομισθῆναι. τάδε δὲ αὐτοῖς οὐχ ὁμο-
λογῶ· λέγουσι γὰρ Ἀργεῖοι Δηιανείρας ἐν Ἄργει μνῆμα

---

3 *ὄψει πειναδράστου* P¹y² 12 et 14 *συρνήθους*, em V
13 *καινὸν*, em ς 27 *αὐτὸς*, em Siebelis

*εἶναι τῆς Οἰνέως τό τε Ἑλένου τοῦ Πριάμου, καὶ
ἄγαλμα κεῖσθαι παρὰ σφίσιν Ἀθηνᾶς τὸ ἐκκομισθὲν
ἐξ Ἰλίου καὶ ἁλῶναι ποιῆσαν Ἴλιον. τὸ μὲν δὴ Παλ-
λάδιον — καλεῖται γὰρ οὕτω — δῆλόν ἐστιν ἐς Ἰτα-
λίαν κομισθὲν ὑπὸ Αἰνείου· Δηιανείρᾳ δὲ τὴν τελευ-
τὴν περὶ Τραχῖνα ἴσμεν καὶ οὐκ ἐν Ἄργει γενομένην,
καὶ ἔστιν ὁ τάφος αὐτῇ πλησίον Ἡρακλείας τῆς ὑπὸ
τῇ Οἴτῃ. τὰ δὲ ἐς Ἕλενον τὸν Πριάμου δεδήλωκεν* 6
*ὁ λόγος ἤδη μοι, μετὰ Πύρρου τοῦ Ἀχιλλέως αὐτὸν
ἐλθεῖν ἐς Ἤπειρον καὶ ἐπιτροπεῦσαί τε τοὺς Πύρρου
παῖδας συνοικοῦντα Ἀνδρομάχῃ καὶ τὴν Κεστρίνην
καλουμένην ἀπὸ Κεστρίνου τοῦ Ἑλένου λαβεῖν τὸ
ὄνομα. οὐ μὴν οὐδὲ αὐτῶν λέληθεν Ἀργείων τοὺς
ἐξηγητὰς ὅτι μὴ πάντα ἐπ᾽ ἀληθείᾳ λέγεταί σφισι,
λέγουσι δὲ ὅμως· οὐ γάρ τι ἕτοιμον μεταπεῖσαι τοὺς
πολλοὺς ἐναντία ὧν δοξάζουσιν. ἄλλα δέ ἐστιν Ἀρ-* 7
*γείοις θέας ἄξια· κατάγαιον οἰκοδόμημα, ἐπ᾽ αὐτῷ δὲ
ἦν ὁ χαλκοῦς θάλαμος, ὃν Ἀκρίσιός ποτε ἐπὶ φρουρᾷ
τῆς θυγατρὸς ἐποίησε· Περίλαος δὲ καθεῖλεν αὐτὸν
τυραννήσας. τοῦτό τε οὖν τὸ οἰκοδόμημά ἐστι καὶ
Κροτώπου μνῆμα καὶ Διονύσου ναὸς Κρησίου. Περσεῖ
γὰρ πολεμήσαντα αὐτὸν καὶ αὖθις ἐλθόντα ἐς λύσιν
τοῦ ἔχθους τά τε ἄλλα τιμηθῆναι μεγάλως λέγουσιν
ὑπὸ Ἀργείων καὶ τέμενός οἱ δοθῆναι τοῦτο ἐξαίρετον·
Κρησίου δὲ ὕστερον ὠνομάσθη, διότι Ἀριάδνην ἀπο-* 8
*θανοῦσαν ἔθαψεν ἐνταῦθα. Λυκέας δὲ λέγει κατα-
σκευαζομένου δεύτερον τοῦ ναοῦ κεραμέαν εὑρεθῆναι*

---

2 *ἐκκομισθῆναι* L 5 *κομισθῆναι* L 8 *I 11, 1* 10 *τοὺς* V: *τοῦ* 15 *ἕτοιμοι* L[1] 17 *κατάγεων* P[1] *αὐτὸ*, em Vb 18 *ἐπὶ* om L[1]y 20 *τὸ* om L 22 *πολεμήσαντι* L[1] 24 *οἰκοδομι-θῆναι* L

σορόν, εἶναι δὲ Ἀριάδνης αὐτήν· καὶ αὐτός τε καὶ ἄλλους Ἀργείων ἰδεῖν ἔφη τὴν σορόν. πλησίον δὲ τοῦ Διονύσου καὶ Ἀφροδίτης ναός ἐστιν Οὐρανίας.

24 *τὴν δὲ ἀκρόπολιν Λάρισαν μὲν καλοῦσιν ἀπὸ τῆς Πελασγοῦ θυγατρός· ἀπὸ ταύτης δὲ καὶ δύο τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλεων, ἥ τε ἐπὶ θαλάσσῃ καὶ ἡ παρὰ τὸν Πηνειόν, ὠνομάσθησαν. ἀνιόντων δὲ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἔστι μὲν τῆς Ἀκραίας Ἥρας τὸ ἱερόν, ἔστι δὲ καὶ ναὸς Ἀπόλλωνος, ὃν Πυθαεὺς πρῶτος παραγενόμενος ἐκ Δελφῶν λέγεται ποιῆσαι. τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ νῦν χαλκοῦν ἐστιν ὀρθόν, Δειραδιώτης Ἀπόλλων καλούμενος, ὅτι καὶ ὁ τόπος οὗτος καλεῖται Δειράς. ἡ δέ οἱ μαντικὴ — μαντεύεται γὰρ ἔτι καὶ ἐς ἡμᾶς — καθέστηκε τρόπον τοῦτον. γυνὴ μὲν προφητεύουσά ἐστιν, ἀνδρὸς εὐνῆς εἰργομένη· θυομένης δὲ ἐν νυκτὶ ἀρνὸς κατὰ μῆνα ἕκαστον, γευσαμένη δὴ τοῦ αἵματος*
2 *ἡ γυνὴ κάτοχος ἐκ τοῦ θεοῦ γίνεται. τοῦ Δειραδιώτου δὲ Ἀπόλλωνος ἔχεται μὲν ἱερὸν Ἀθηνᾶς Ὀξυδερκοῦς καλουμένης, Διομήδους ἀνάθημα, ὅτι οἱ μαχομένῳ ποτὲ ἐν Ἰλίῳ τὴν ἀχλὺν ἀφεῖλεν ἡ θεὸς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν· ἔχεται δὲ τὸ στάδιον, ἐν ᾧ τὸν ἀγῶνα τῷ Νεμείῳ Διὶ καὶ τὰ Ἡραῖα ἄγουσιν. ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἰοῦσίν ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τῶν Αἰγύπτου παίδων καὶ ταύτῃ μνῆμα. χωρὶς μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν σωμάτων ἐνταῦθα αἱ κεφαλαί, χωρὶς δὲ ἐν Λέρνῃ σώματα τὰ λοιπά· ἐν Λέρνῃ γὰρ καὶ ὁ φόνος ἐξειργάσθη τῶν νεανίσκων, ἀποθανόντων δὲ ἀποτέμνουσιν αἱ γυναῖκες τὰς κεφαλὰς ἀπόδειξιν πρὸς τὸν*
3 *πατέρα ὧν ἐτόλμησαν. ἐπ᾽ ἄκρᾳ δέ ἐστι τῇ Λαρίσῃ*

---

1 *δὲ* om L   4 *λάρισσαν*, em Bekker ubique   9 *καὶ* om L^1y   15 *θυομένη*, em ς   16 *δὲ*, em V

Διὸς ἐπίκλησιν Λαρισαίου ναός, οὐκ ἔχων ὄροφον· τὸ δὲ ἄγαλμα ξύλου πεποιημένον οὐκέτι ἑστηκὸς ἦν ἐπὶ τῷ βάθρῳ. καὶ Ἀθηνᾶς δὲ ναός ἐστι θέας ἄξιος· ἐνταῦθα ἀναθήματα κεῖται καὶ ἄλλα καὶ Ζεὺς ξόανον, δύο μὲν ᾗ πεφύκαμεν ἔχον ὀφθαλμούς, τρίτον δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου. τοῦτον τὸν Δία Πριάμῳ φασὶν εἶναι τῷ Λαομέδοντος πατρῷον ἐν ὑπαίθρῳ τῆς αὐλῆς ἱδρυμένον, καὶ ὅτε ἡλίσκετο ὑπὸ Ἑλλήνων Ἴλιον, ἐπὶ τούτου κατέφυγεν ὁ Πρίαμος τὸν βωμόν. ἐπεὶ δὲ τὰ λάφυρα ἐνέμοντο, λαμβάνει Σθένελος ὁ Καπανέως αὐτόν, καὶ ἀνάκειται μὲν διὰ τοῦτο ἐνταῦθα· τρεῖς δὲ 4 *ὀφθαλμοὺς ἔχειν ἐπὶ τῷδε ἄν τις τεκμαίροιτο αὐτόν. Δία γὰρ ἐν οὐρανῷ βασιλεύειν, οὗτος μὲν λόγος κοινὸς πάντων ἐστὶν ἀνθρώπων. ὃν δὲ ἄρχειν φασὶν ὑπὸ γῆς, ἔστιν ἔπος τῶν Ὁμήρου Δία ὀνομάζον καὶ τοῦτον·*

Ζεύς τε καταχθόνιος καὶ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.

Αἰσχύλος δὲ ὁ Εὐφορίωνος καλεῖ Δία καὶ τὸν ἐν θαλάσσῃ. τρισὶν οὖν ὁρῶντα ἐποίησεν ὀφθαλμοῖς ὅστις δὴ ἦν ὁ ποιήσας, ἅτε ἐν ταῖς τρισὶ ταῖς λεγομέναις λήξεσιν ἄρχοντα τὸν αὐτὸν τοῦτον θεόν.

ὁδοὶ δὲ ἐξ Ἄργους καὶ κατ' ἄλλα εἰσὶ τῆς Πελο- 5 *ποννήσου καὶ πρὸς Ἀρκαδίας ἐπὶ Τεγέαν. ἐν δεξιᾷ δὲ ὄρος ἐστὶν ἡ Λυκώνη, δένδρα κυπαρίσσου μάλιστα ἔχουσα. ᾠκοδόμηται δὲ ἐπὶ κορυφῇ τοῦ ὄρους Ἀρτέμιδος Ὀρθίας ἱερόν, καὶ ἀγάλματα Ἀπόλλωνος καὶ Λητοῦς καὶ Ἀρτέμιδος πεποίηται λευκοῦ λίθου· Πολυ-*

---

4 *ἐνταῦθα δὲ* L[1] *κεῖνται*, em L 5 *πέφυκεν* y *ὀφθαλμῷ* L 7 *τὸν* L, *τοῦ* P[1] 8 *τοῦτον* y[1] 13 *διὰ τὸ ἐν*, em Musurus 15 *I 457* 18 *fr 334 N* 20 *ἦν* P[1]: *οὖν* *ταῖς* om P 24 *κυπαρίσσους* Hitzig

κλείτου δέ φασιν εἶναι ἔργα. καταβάντων δὲ ἐκ τοῦ
ὄρους αὖθίς ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ τῆς λεωφόρου ναὸς
6 Ἀρτέμιδος. ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ
Χάον ἐστὶν ὄρος ὀνομαζόμενον, ὑπὸ δὲ αὐτῷ δένδρα
πέφυκεν ἥμερα καὶ ἄνεισι τοῦ Ἐρασίνου φανερὸν ἐν-
ταῦθα δὴ τὸ ὕδωρ· τέως δὲ ἐκ Στυμφάλου ῥεῖ τῆς
Ἀρκάδων ὥσπερ ἐξ Εὐρίπου κατὰ Ἐλευσῖνα καὶ τὴν
ταύτῃ θάλασσαν οἱ Ῥειτοί. πρὸς δὲ τοῦ Ἐρασίνου
ταῖς κατὰ τὸ ὄρος ἐκβολαῖς Διονύσῳ καὶ Πανὶ θύουσι,
τῷ Διονύσῳ δὲ καὶ ἑορτὴν ἄγουσι καλουμένην Τύρ-
7 βην. ἐπανελθοῦσι δὲ ἐς τὴν ἐπὶ Τεγέας ὁδόν ἐστιν
ἐν δεξιᾷ τοῦ ὀνομαζομένου Τρόχου Κεγχρεαί. τὸ δὲ
ὄνομα ἐφ' ὅτῳ τῷ χωρίῳ γέγονεν, οὐ λέγουσι, πλὴν
εἰ μὴ καὶ τοῦτο ἄρα ὠνομάσθη διὰ τὸν Πειρήνης
παῖδα Κεγχρίαν. καὶ πολυάνδρια ἐνταῦθά ἐστιν Ἀρ-
γείων νικησάντων μάχῃ Λακεδαιμονίους περὶ Ὑσιάς.
τὸν δὲ ἀγῶνα τοῦτον συμβάντα εὕρισκον Ἀθηναίοις
ἄρχοντος Πεισιστράτου, τετάρτῳ δὲ ἔτει τῆς ⟨ἑβδόμης
καὶ εἰκοστῆς⟩ Ὀλυμπιάδος ἣν Εὐρύβοτος Ἀθηναῖος
ἐνίκα στάδιον. καταβάντος δὲ ἐς τὸ χθαμαλώτερον
ἐρείπια Ὑσιῶν ἐστι πόλεώς ποτε ἐν τῇ Ἀργολίδι, καὶ
τὸ πταῖσμα Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα γενέσθαι λέγουσιν.

25 ἡ δ' ἐς Μαντίνειαν ἄγουσα ἐξ Ἄργους ἐστὶν οὐχ ἥπερ καὶ ἐπὶ Τεγέαν, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν πρὸς τῇ Δειράδι. ἐπὶ δὲ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἱερὸν διπλοῦν πεποίηται, καὶ πρὸς ἡλίου δύνοντος ἔσοδον καὶ κατὰ ἀνατολὰς ἑτέραν ἔχον. κατὰ μὲν δὴ τοῦτο Ἀφροδίτης

3 *ἐν* om **P**[1]**y**[2] 4 *αὐτὸ* **L**[1]**y**[1] 10 *καὶ* om **L** 12 *τροχοῦ*, em Siebelis *κεγχρεῖαι*, em Valckenaer, cf II 1, 5 13 *ἐφ' ὃ*, em Siebelis 15 *κεγχριόν*, em Sp, cf II 3, 3 16 *ὑσίας* **L**[1] 18 suppl Hitzig *a C 669* 19 *Εὐρύβατος* Crusius 27 *ἑτέραν* om **My**[2]

κεῖται ξόανον, πρὸς δὲ ἡλίου δυσμὰς Ἄρεως· εἶναι δὲ
τὰ ἀγάλματα Πολυνείκους λέγουσιν ἀναθήματα καὶ
Ἀργείων, ὅσοι τιμωρήσοντες αὐτῷ συνεστρατεύοντο.
προελθοῦσι δὲ αὐτόθεν διαβάντων ποταμὸν χείμαρρον 2
Χάραδρον καλούμενον ἔστιν Οἰνόη, τὸ ὄνομα ἔχουσα,
ὡς Ἀργεῖοί φασιν, ἀπὸ Οἰνέως. Οἰνέα γὰρ τὸν βασι-
λεύσαντα ἐν Αἰτωλίᾳ λέγουσιν ὑπὸ τῶν Ἀγρίου παί-
δων ἐκβληθέντα τῆς ἀρχῆς παρὰ Διομήδην ἐς Ἄργος
ἀφικέσθαι. ὁ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἐτιμώρησεν αὐτῷ στρα-
τεύσας ἐς τὴν Καλυδωνίαν, παραμένειν δὲ οὐκ ἔφη
οἱ δύνασθαι· συνακολουθεῖν δέ, εἰ βούλοιτο, ἐς Ἄργος
ἐκεῖνον ἐκέλευεν. ἀφικόμενον δὲ τά τε ἄλλα ἐθερά-
πευεν, ὡς πατρὸς θεραπεύειν πατέρα εἰκὸς ἦν, καὶ
ἀποθανόντα ἔθαψεν ἐνταῦθα. ἀπὸ τούτου μὲν Οἰνόη
χωρίον ἐστὶν Ἀργείοις· ὑπὲρ δὲ Οἰνόης ὄρος ἐστὶν 3
Ἀρτεμίσιον καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ κορυφῇ τοῦ ὄρους.
ἐν τούτῳ δέ εἰσι τῷ ὄρει καὶ αἱ πηγαὶ τοῦ Ἰνάχου·
πηγαὶ γὰρ δὴ τῷ ὄντι εἰσὶν αὐτῷ, τὸ δὲ ὕδωρ οὐκ
ἐπὶ πολὺ ἐξικνεῖται τῆς γῆς.

ταύτῃ μὲν δὴ θέας οὐδὲν ἔτι ἦν ἄξιον· ἑτέρα δὲ 4
ὁδὸς ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν πρὸς τῇ Δειράδι ἐστὶν ἐπὶ
Λύρκειαν. ἐς τοῦτο λέγεται τὸ χωρίον Λυγκέα ἀπο-
σωθῆναι τῶν πεντήκοντα ἀδελφῶν μόνον· καὶ ἡνίκα
ἐσώθη, πυρσὸν ἀνέσχεν ἐντεῦθεν. συνέκειτο δὲ ἄρα
αὐτῷ πρὸς τὴν Ὑπερμήστραν ἀνασχεῖν τὸν πυρσόν,
ἢν διαφυγὼν Δαναὸν ἐς ἀσφαλὲς ἀφίκηταί ποι· τὴν
δὲ καὶ αὐτὴν ἀνάψαι λέγουσιν ἕτερον ἀπὸ τῆς Λαρί-
σης, δῆλα καὶ ταύτην ποιοῦσαν ὅτι ἐν οὐδενὶ οὐδὲ

---

3 τιμωρήσαντες, em Musurus in mg αὐτόθι, em Schubart 4 παρελθοῦσι L[1], qui corr 12 ἐκεῖνος, em Clavier 15 τῆς οἰνόης V

αὐτὴ καθέστηκεν ἔτι κινδύνῳ. ἐπὶ τούτῳ δὲ Ἀργεῖοι
5 κατὰ ἔτος ἕκαστον πυρσῶν ἑορτὴν ἄγουσι. τὸ δὲ χωρίον τότε μὲν Λυγκεία ἐκαλεῖτο, οἰκήσαντος δὲ ὕστερον ἐν αὐτῷ Λύρκου — παῖς δὲ ἦν Ἄβαντος νόθος — τὸ ὄνομα δι' αὐτὸν ἔσχηκε· καὶ ἄλλα τέ ἐστιν οὐκ ἀξιόλογα ἐν τοῖς ἐρειπίοις καὶ εἰκὼν ἐπὶ στήλῃ τοῦ Λύρκου. ἐς μὲν δὴ ταύτην ἐστὶν ἐξ Ἄργους ἑξήκοντα μάλιστά που στάδια, ἐκ δὲ Λυρκείας ἕτερα τοσαῦτα ἐς Ὀρνεάς. Λυρκείας μὲν δὴ πόλεως, ἅτε ἠρημωμένης ἤδη κατὰ τὴν Ἑλλήνων στρατείαν ἐπὶ Ἴλιον, οὐκ ἐποιήσατο Ὅμηρος ἐν καταλόγῳ μνήμην· Ὀρνεὰς δέ — ἔτι γὰρ ᾠκοῦντο —, ὥσπερ τῷ τόπῳ τῆς Ἀργείας ἔκειντο, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἔπεσι προτέρας ἢ Φλιοῦντά τε καὶ
6 Σικυῶνα κατέλεξεν. ἐκαλοῦντο δὲ ἀπὸ Ὀρνέως τοῦ Ἐρεχθέως· τοῦ δὲ Ὀρνέως ἦν τούτου Πετεώς, τοῦ δὲ Μενεσθεύς, ὃς Ἀγαμέμνονι μετὰ Ἀθηναίων τὴν Πριάμου συγκαθεῖλεν ἀρχήν. ἀπὸ μὲν δὴ τούτου τὸ ὄνομα ἐγένετο τῇ πόλει, Ἀργεῖοι δὲ ὕστερον τούτων Ὀρνεάτας ἀνέστησαν· ἀναστάντες δὲ σύνοικοι γεγόνασιν Ἀργείοις. ἔστι δὲ ἐν ταῖς Ὀρνεαῖς Ἀρτέμιδός τε ἱερὸν καὶ ξόανον ὀρθὸν καὶ ἕτερος ναὸς θεοῖς πᾶσιν ἐς κοινὸν ἀνειμένος. τὰ δὲ ἐπέκεινα Ὀρνεῶν ἥ τε Σικυωνία καὶ ἡ Φλιασία ἐστίν.

7 ἐρχομένοις δὲ ἐξ Ἄργους ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν ἐστὶν οἰκοδόμημα ἐν δεξιᾷ πυραμίδι μάλιστα εἰκασμένον, ἔχει δὲ ἀσπίδας σχῆμα Ἀργολικὰς ἐπειργασμένας. ἐνταῦθα Προίτῳ περὶ τῆς ἀρχῆς πρὸς Ἀκρίσιον μάχη γίνεται, καὶ τέλος μὲν ἴσον τῷ ἀγῶνι συμβῆναί φασι

2 *πυρσὸν*, em Xylander   10 *στρατιὰν*, em Sylburg   12 *ἔκειτο* P^1y 13 *B 571*   14 *καταλέξαι* MP^1y^2 20 *τε* om L   21 *ἐν κοινῷ* ς   26 *ἀπειργασμένας*, em Siebelis

καὶ ἀπ' αὐτοῦ διαλλαγὰς ὕστερον, ὡς οὐδέτεροι βε-
βαίως κρατεῖν ἐδύναντο· συμβάλλειν δὲ σφᾶς λέγου-
σιν ἀσπίσι πρῶτον τότε καὶ αὐτοὺς καὶ τὸ στράτευμα
ὡπλισμένους. τοῖς δὲ πεσοῦσιν ἀφ' ἑκατέρων — πο-
λῖται γὰρ καὶ συγγενεῖς ἦσαν — ἐποιήθη ταύτῃ μνῆμα
ἐν κοινῷ.

προϊοῦσι δὲ ἐντεῦθεν καὶ ἐκτραπεῖσιν ἐς δεξιὰν 8
Τίρυνθός ἐστιν ἐρείπια. ἀνέστησαν δὲ καὶ Τιρυνθίους
Ἀργεῖοι, συνοίκους προσλαβεῖν καὶ τὸ Ἄργος ἐπαυξῆσαι
θελήσαντες. Τίρυνθα δὲ ἥρωα, ἀφ' οὗ τῇ πόλει τὸ
ὄνομα ἐγένετο, παῖδα Ἄργου τοῦ Διὸς εἶναι λέγουσι.
τὸ δὲ τεῖχος, ὃ δὴ μόνον τῶν ἐρειπίων λείπεται, Κυ-
κλώπων μέν ἐστιν ἔργον, πεποίηται δὲ ἀργῶν λίθων,
μέγεθος ἔχων ἕκαστος λίθος ὡς ἀπ' αὐτῶν μηδ' ἂν
ἀρχὴν κινηθῆναι τὸν μικρότατον ὑπὸ ζεύγους ἡμιόνων·
λιθία δὲ ἐνήρμοσται πάλαι, ὡς μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον
ἁρμονίαν τοῖς μεγάλοις λίθοις εἶναι. καταβάντων δὲ 9
ὡς ἐπὶ θάλασσαν, ἐνταῦθα οἱ θάλαμοι τῶν Προίτου
θυγατέρων εἰσίν· ἐπανελθόντων δὲ ἐς τὴν λεωφόρον,
ἐπὶ Μήδειαν ἐς ἀριστερὰν ἥξεις. βασιλεῦσαι δέ φασιν
Ἠλεκτρύωνα ἐν τῇ Μηδείᾳ τὸν πατέρα Ἀλκμήνης· ἐπ'
ἐμοῦ δὲ Μηδείας πλὴν τὸ ἔδαφος ἄλλο οὐδὲν ἐλείπετο.
κατὰ δὲ τὴν ἐς Ἐπίδαυρον εὐθεῖάν ἐστι κώμη Λῆσσα, 10
ναὸς δὲ Ἀθηνᾶς ἐν αὐτῇ καὶ ξόανον οὐδέν τι διάφο-
ρον ἢ τὸ ἐν ἀκροπόλει τῇ Λαρίσῃ. ἔστι δὲ ὄρος ὑπὲρ
τῆς Λήσσης τὸ Ἀραχναῖον, πάλαι δὲ †σάπυς ἐλάτων

---

2 συμβαλεῖν Clavier 2/3 ἀσπίσι λέγουσι τότε πρῶτον L[1] 3 αὐτοῖς — ὡπλισμένοις, em Sylburg 5 ἐποίησε P[1]My[2] 8 ἠνάγκασαν δὲ P[1] καὶ σὺν τιρυνθίοις L 12 δὲ Siebelis: δὴ 14 ἀπ' del Kayser 19 ἐς om P 20 Μίδεια Strabo 22 ἄλλο οὐδὲν om L 23 ἐς om Py[2] 26 mg ἄλλως σαπυσελάτην L, Ὑσσέλινον Hesychius

ἐπὶ Ἰνάχου τὸ ὄνομα εἰλήφει. βωμοὶ δέ εἰσιν ἐν αὐτῷ Διός τε καὶ Ἥρας· δεῆσαν ὄμβρου σφίσιν ἐνταῦθα θύουσι.

26 *κατὰ δὲ τὴν Λῆσσαν ἔχεται τῆς Ἀργείας ἡ Ἐπιδαυρίων· πρὶν δὲ ἢ κατ' αὐτὴν γενέσθαι τὴν πόλιν, ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἀφίξῃ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. ταύτην τὴν χώραν οὐκ οἶδα οἵτινες πρότερον ᾤκησαν πρὶν Ἐπίδαυρον ἐλθεῖν ἐς αὐτήν· οὐ μὴν οὐδὲ τοὺς ἀπογόνους Ἐπιδαύρου πυθέσθαι παρὰ τῶν ἐπιχωρίων ἐδυνάμην. τελευταῖον δὲ πρὶν ἢ παραγενέσθαι Δωριέας ἐς Πελοπόννησον βασιλεῦσαί φασι Πιτυρέα Ἴωνος ἀπόγονον τοῦ Ξούθου. τοῦτον παραδοῦναι λέγουσιν ἀμαχεὶ τὴν*
2 *γῆν Δηιφόντῃ καὶ Ἀργείοις· καὶ ὁ μὲν ἐς Ἀθήνας ὁμοῦ τοῖς πολίταις ἀφικόμενος ἐνταῦθα ᾤκησε, Δηιφόντης δὲ καὶ Ἀργεῖοι τὴν Ἐπιδαυρίαν ἔσχον. ἀπεσχίσθησαν δὲ οὗτοι τῶν ἄλλων Ἀργείων Τημένου τελευτήσαντος, Δηιφόντης μὲν καὶ Ὑρνηθὼ κατ' ἔχθος τῶν Τημένου παίδων, ὁ δὲ σὺν αὐτοῖς στρατὸς Δηιφόντῃ καὶ Ὑρνηθοῖ πλέον ἢ Κείσῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς νέμοντες. Ἐπίδαυρος δέ, ἀφ' οὗ τὸ ὄνομα τῇ γῇ ἐτέθη, ὡς μέν φασιν Ἠλεῖοι, Πέλοπος ἦν· κατὰ δὲ Ἀργείων δόξαν καὶ τὰ ἔπη τὰς μεγάλας Ἠοίας ἦν Ἐπιδαύρῳ πατὴρ Ἄργος ὁ Διός· Ἐπιδαύριοι δὲ Ἀπόλλωνι Ἐπί-*
3 *δαυρον παῖδα προσποιοῦσιν. Ἀσκληπιοῦ δὲ ἱερὰν μάλιστα εἶναι τὴν γῆν ἐπὶ λόγῳ συμβέβηκε τοιῷδε. Φλεγύαν Ἐπιδαύριοί φασιν ἐλθεῖν ἐς Πελοπόννησον πρόφασιν μὲν ἐπὶ θέᾳ τῆς χώρας, ἔργῳ δὲ κατάσκοπον πλήθους τῶν ἐνοικούντων καὶ εἰ τὸ πολὺ μάχιμον εἴη τῶν ἀνθρώπων· ἦν γὰρ δὴ Φλεγύας πολεμικώτατος*

---

7 ἐπιδαύρου P^1y^2 15 ἐπιδαύριον L^1y 22 *fr 162 Rz*
29 δὴ om L

τῶν τότε καὶ ἐπιὼν ἑκάστοτε ἐφ' οὓς τύχοι τοὺς καρ-
ποὺς ἔφερε καὶ ἤλαυνε τὴν λείαν. ὅτε δὲ παρεγένετο 4
ἐς Πελοπόννησον, εἵπετο ἡ θυγάτηρ αὐτῷ, λεληθυῖα
ἔτι τὸν πατέρα ὅτι ἐξ Ἀπόλλωνος εἶχεν ἐν γαστρί.
ὡς δὲ ἐν τῇ γῇ τῇ Ἐπιδαυρίων ἔτεκεν, ἐκτίθησι τὸν
παῖδα ἐς τὸ ὄρος τοῦτο ὃ δὴ Τίτθιον ὀνομάζουσιν ἐφ'
ἡμῶν, τηνικαῦτα δὲ ἐκαλεῖτο Μύρτιον· ἐκκειμένῳ δὲ
ἐδίδου μέν οἱ γάλα μία τῶν περὶ τὸ ὄρος ποιμαινο-
μένων αἰγῶν, ἐφύλασσε δὲ ὁ κύων ὁ τοῦ αἰπολίου
φρουρός. Ἀρεσθάνας δὲ — ὄνομα γὰρ τῷ ποιμένι 5
τοῦτο ἦν — ὡς τὸν ἀριθμὸν οὐχ εὕρισκεν ὁμολο-
γοῦντα τῶν αἰγῶν καὶ ὁ κύων ἅμα ἀπεστάτει τῆς ποί-
μνης, οὕτω τὸν Ἀρεσθάναν ἐς πᾶν φασιν ἀφικνεῖσθαι
ζητήσεως, εὑρόντα δὲ ἐπιθυμῆσαι τὸν παῖδα ἀνελέσθαι·
καὶ ὡς ἐγγὺς ἐγίνετο, ἀστραπὴν ἰδεῖν ἐκλάμψασαν ἀπὸ
τοῦ παιδός, νομίσαντα δὲ εἶναι θεῖόν τι, ὥσπερ ἦν,
ἀποτραπέσθαι. ὁ δὲ αὐτίκα ἐπὶ γῆν καὶ θάλασσαν
πᾶσαν ἠγγέλλετο τά τε ἄλλα ὁπόσα βούλοιτο εὑρίσκειν
ἐπὶ τοῖς κάμνουσι καὶ ὅτι ἀνίστησι τεθνεῶτας. λέγε- 6
ται δὲ καὶ ἄλλος ἐπ' αὐτῷ λόγος, Κορωνίδα κύουσαν
Ἀσκληπιὸν Ἴσχυι τῷ Ἐλάτου συγγενέσθαι, καὶ τὴν
μὲν ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἀρτέμιδος ἀμυνομένης τῆς ἐς τὸν
Ἀπόλλωνα ὕβρεως, ἐξημμένης δὲ ἤδη τῆς πυρᾶς ἁρ-
πάσαι λέγεται τὸν παῖδα Ἑρμῆς ἀπὸ τῆς φλογός. ὁ 7
δὲ τρίτος τῶν λόγων ἥκιστα ἐμοὶ δοκεῖν ἀληθής ἐστιν,
Ἀρσινόης ποιήσας εἶναι τῆς Λευκίππου παῖδα Ἀσκλη-
πιόν. Ἀπολλοφάνει γὰρ τῷ Ἀρκάδι ἐς Δελφοὺς ἐλ-

7 *μύργιον*, em Musurus   8 *ὄρος τῶν* P^{1}My^2 *ποιμένων* P
9 *δὲ κύων* L   *αἰτωλοῦ* (L^1 *αἰπόλου*), em Kuhn   13 *ἐς πάμ-φασιν* L, *ἐπάν φασιν* My^2 15 *ἐγένετο* L^1 *εἶδεν*, em Porson
21 *ἐλάττου* L^1 27 *ἐλθόντι ἐς δελφοὺς* P^1

θόντι καὶ ἐρομένῳ τὸν θεὸν εἰ γένοιτο ἐξ Ἀρσινόης Ἀσκληπιὸς καὶ Μεσσηνίοις πολίτης εἴη, ἔχρησεν ἡ Πυθία·

ὦ μέγα χάρμα βροτοῖς βλαστὼν Ἀσκληπιὲ πᾶσιν,
ὃν Φλεγυηὶς ἔτικτεν ἐμοὶ φιλότητι μιγεῖσα
ἱμερόεσσα Κορωνὶς ἐνὶ κραναῇ Ἐπιδαύρῳ.

οὗτος ὁ χρησμὸς δηλοῖ μάλιστα οὐκ ὄντα Ἀσκληπιὸν Ἀρσινόης, ἀλλὰ Ἡσίοδον ἤ τῶν τινα ἐμπεποιηκότων ἐς τὰ Ἡσιόδου τὰ ἔπη συνθέντα ἐς τὴν Μεσσηνίων
8 χάριν. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ τόδε ἐν Ἐπιδαύρῳ τὸν θεὸν γενέσθαι· τὰ γὰρ Ἀσκληπιεῖα εὑρίσκω τὰ ἐπιφανέστατα ⟨γεγονότα⟩ ἐξ Ἐπιδαύρου. τοῦτο μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι, τῆς τελετῆς λέγοντες Ἀσκληπιῷ μεταδοῦναι, τὴν ἡμέραν ταύτην Ἐπιδαύρια ὀνομάζουσι καὶ θεὸν ἀπ' ἐκείνου φασὶν Ἀσκληπιόν σφισι νομισθῆναι· τοῦτο δὲ Ἀρχίας ὁ Ἀρισταίχμου, τὸ συμβὰν σπάσμα θηρεύοντί οἱ περὶ τὸν Πίνδασον ἰαθεὶς ἐν τῇ Ἐπιδαυρίᾳ,
9 τὸν θεὸν ἐπηγάγετο ἐς Πέργαμον. ἀπὸ δὲ τοῦ Περγαμηνῶν Σμυρναίοις γέγονεν ἐφ' ἡμῶν Ἀσκληπιεῖον τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ. τὸ δ' ἐν Βαλάγραις ταῖς Κυρηναίων ἐστὶν Ἀσκληπιὸς καλούμενος Ἰατρὸς ἐξ Ἐπιδαύρου καὶ οὗτος. ἐκ δὲ τοῦ παρὰ Κυρηναίοις τὸ ἐν Λεβήνῃ τῇ Κρητῶν ἐστιν Ἀσκληπιεῖον. διάφορον δὲ Κυρηναίοις τοσόνδε ἐς Ἐπιδαυρίους ἐστίν, ὅτι αἶγας οἱ Κυρηναῖοι
10 θύουσιν, Ἐπιδαυρίοις οὐ καθεστηκότος. θεὸν δὲ Ἀσκληπιὸν νομισθέντα ἐξ ἀρχῆς καὶ οὐκ ἀνὰ χρόνον λαβόντα τὴν φήμην τεκμηρίοις καὶ ἄλλοις εὑρίσκω καὶ

---

5 φλεγύης (L φλεγυῒς), em V qui φλεγυιῒς ἔτεκεν L[1] ἐμῇ, em Korais 9 *cf fr 148 Rz* 11 ἀσκλήπεια, em Bekker ubique 12 suppl Sp 15 σφισι om L 17 ἰασθεὶς L[1] 20 βαλανάγραις L[1], Βαλάκραις Meineke

Ὁμήρου μαρτυρεῖ μοι τὰ περὶ Μαχάονος ὑπὸ Ἀγαμέμνονος εἰρημένα

Ταλθύβι', ὅττι τάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσσον
φῶτ' Ἀσκληπιοῦ υἱόν,

ὡς ἂν εἰ λέγοι θεοῦ παῖδα ἄνθρωπον.

τὸ δὲ ἱερὸν ἄλσος τοῦ Ἀσκληπιοῦ περιέχουσιν ὅροι **27**
πανταχόθεν· οὐδὲ ἀποθνήσκουσιν ⟨ἄνθρωποι⟩ οὐδὲ τίκτουσιν αἱ γυναῖκές σφισιν ἐντὸς τοῦ περιβόλου, καθὰ καὶ ἐπὶ Δήλῳ τῇ νήσῳ τὸν αὐτὸν νόμον. τὰ δὲ θυόμενα, ἤν τέ τις Ἐπιδαυρίων αὐτῶν ἤν τε ξένος ὁ θύων ᾖ, καταναλίσκουσιν ἐντὸς τῶν ὅρων· τὸ δὲ αὐτὸ γινόμενον οἶδα καὶ ἐν Τιτάνῃ. τοῦ δὲ Ἀσκλη- 2
πιοῦ τὸ ἄγαλμα μεγέθει μὲν τοῦ Ἀθήνησιν Ὀλυμπίου Διὸς ἥμισυ ἀποδεῖ, πεποίηται δὲ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ· μηνύει δὲ ἐπίγραμμα τὸν εἰργασμένον εἶναι Θρασυμήδην Ἀριγνώτου Πάριον. κάθηται δὲ ἐπὶ θρόνου βακτηρίαν κρατῶν, τὴν δὲ ἑτέραν τῶν χειρῶν ὑπὲρ κεφαλῆς ἔχει τοῦ δράκοντος, καί οἱ καὶ κύων παρακατακείμενος πεποίηται. τῷ θρόνῳ δὲ ἡρώων ἐπειργασμένα Ἀργείων ἐστὶν ἔργα, Βελλεροφόντου τὸ ἐς τὴν Χίμαιραν καὶ Περσεὺς ἀφελὼν τὴν Μεδούσης κεφαλήν. τοῦ ναοῦ δέ ἐστι πέραν ἔνθα οἱ ἱκέται τοῦ θεοῦ καθεύδουσιν. οἴκημα δὲ περιφερὲς λίθου λευκοῦ 3
καλούμενον Θόλος ᾠκοδόμηται πλησίον, θέας ἄξιον· ἐν δὲ αὐτῷ Παυσίου γράψαντος βέλη μὲν καὶ τόξον ἐστὶν ἀφεικὼς Ἔρως, λύραν δὲ ἀντ' αὐτῶν ἀράμενος φέρει. γέγραπται δὲ ἐνταῦθα καὶ Μέθη, Παυσίου καὶ τοῦτο ἔργον, ἐξ ὑαλίνης φιάλης πίνουσα· ἴδοις

---

1 μοι om P   3 Δ 193   7 suppl Wieseler   9 καθὰ — νόμον spuria?   17 ἐπὶ L   18 καί οἱ κύων L^1y^1

δὲ κἂν ἐν τῇ γραφῇ φιάλην τε ὑάλου καὶ δι' αὐτῆς
γυναικὸς πρόσωπον. στῆλαι δὲ εἱστήκεσαν ἐντὸς τοῦ
περιβόλου τὸ μὲν ἀρχαῖον καὶ πλέονες, ἐπ' ἐμοῦ δὲ
ἓξ λοιπαί· ταύταις ἐγγεγραμμένα καὶ ἀνδρῶν καὶ γυ-
ναικῶν ἐστιν ὀνόματα ἀκεσθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ,
προσέτι δὲ καὶ νόσημα ὅ τι ἕκαστος ἐνόσησε καὶ ὅπως
4 *ἰάθη· γέγραπται δὲ φωνῇ τῇ Δωρίδι. χωρὶς δὲ ἀπὸ*
τῶν ἄλλων ἐστὶν ἀρχαία στήλη· ἵππους δὲ Ἱππόλυτον
ἀναθεῖναι τῷ θεῷ φησιν εἴκοσι. ταύτης τῆς στήλης
τῷ ἐπιγράμματι ὁμολογοῦντα λέγουσιν Ἀρικιεῖς, ὡς
τεθνεῶτα Ἱππόλυτον ἐκ τῶν Θησέως ἀρῶν ἀνέστησεν
Ἀσκληπιός· ὁ δὲ ὡς αὖθις ἐβίω, οὐκ ἠξίου νέμειν τῷ
πατρὶ συγγνώμην, ἀλλὰ ὑπεριδὼν τὰς δεήσεις ἐς Ἰτα-
λίαν ἔρχεται παρὰ τοὺς Ἀρικιεῖς, καὶ ἐβασίλευσέ τε
αὐτόθι καὶ ἀνῆκε τῇ Ἀρτέμιδι τέμενος, ἔνθα ἄχρι ἐμοῦ
μονομαχίας ἆθλα ἦν καὶ ἱερᾶσθαι τῇ θεῷ τὸν νικῶντα·
ὁ δὲ ἀγὼν ἐλευθέρων μὲν προέκειτο οὐδενί, οἰκέταις
5 *δὲ ἀποδρᾶσι τοὺς δεσπότας. Ἐπιδαυρίοις δέ ἐστι*
θέατρον ἐν τῷ ἱερῷ μάλιστα ἐμοὶ δοκεῖν θέας ἄξιον·
τὰ μὲν γὰρ Ῥωμαίων πολὺ δή τι [καὶ] ὑπερῆρ⟨κ⟩ε
τῶν πανταχοῦ τῷ κόσμῳ, μεγέθει δὲ Ἀρκάδων τὸ ἐν
Μεγάλῃ πόλει· ἁρμονίας δὲ ἢ κάλλους ἕνεκα ἀρχιτέκτων
ποῖος ἐς ἅμιλλαν Πολυκλείτῳ γένοιτ' ἂν ἀξιόχρεως;
Πολύκλειτος γὰρ καὶ θέατρον τοῦτο καὶ οἴκημα τὸ
περιφερὲς ὁ ποιήσας ἦν. ἐντὸς δὲ τοῦ ἄλσους ναός
τέ ἐστιν Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα Ἠπιόνης καὶ Ἀφρο-
δίτης ἱερὸν καὶ Θέμιδος καὶ στάδιον, οἷα Ἕλλησι τὰ
πολλὰ γῆς χῶμα, καὶ κρήνη τῷ τε ὀρόφῳ καὶ κόσμῳ

---

1 *δ' ἂν ἐν* L[1], *δ'* om L 4 *ἐγγεγραμμέναι* L[1]y[2] 10 et 14 *ἀρκιεῖς* y 14 *πρὸς* L[1] 16 *καὶ* del Clavier 17 *προσέκειτο*, em Sylburg 20 em Bekker 27 *οἷ*, em Valckenaer

τῷ λοιπῷ θέας ἀξία. ὁπόσα δὲ Ἀντωνῖνος ἀνὴρ τῆς 6
συγκλήτου βουλῆς ἐφ' ἡμῶν ἐποίησεν, ἔστι μὲν Ἀσ-
κληπιοῦ λουτρόν, ἔστι δὲ ἱερὸν θεῶν οὓς Ἐπιδώτας
ὀνομάζουσιν· ἐποίησε δὲ καὶ Ὑγείᾳ ναὸν καὶ Ἀσκλη-
πιῷ καὶ Ἀπόλλωνι ἐπίκλησιν Αἰγυπτίοις. καὶ ἦν γὰρ
στοὰ καλουμένη Κότυος, καταρρυέντος δέ οἱ τοῦ
ὀρόφου διέφθαρτο ἤδη πᾶσα ἅτε ὠμῆς τῆς πλίνθου
ποιηθεῖσα· ἀνῳκοδόμησε καὶ ταύτην. Ἐπιδαυρίων δὲ
οἱ περὶ τὸ ἱερὸν μάλιστα ἐταλαιπώρουν, ὅτι μήτε
αἱ γυναῖκες ἐν σκέπῃ σφίσιν ἔτικτον καὶ ἡ τελευτὴ
τοῖς κάμνουσιν ὑπαίθριος ἐγίνετο· ὁ δὲ καὶ ταῦτα
ἐπανορθούμενος κατεσκευάσατο οἴκησιν· ἐνταῦθα ἤδη
καὶ ἀποθανεῖν ἀνθρώπῳ καὶ τεκεῖν γυναικὶ ὅσιον.

ὄρη δέ ἐστιν ὑπὲρ τὸ ἄλσος τό τε Τίτθιον καὶ 7
ἕτερον ὀνομαζόμενον Κυνόρτιον, Μαλεάτου δὲ Ἀπόλ-
λωνος ἱερὸν ἐν αὐτῷ. τοῦτο μὲν δὴ τῶν ἀρχαίων· τὰ
δὲ ἄλλα ὅσα περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Μαλεάτου καὶ ἔλυτρον
κρήνης, ἐς ὃ τὸ ὕδωρ συλλέγεταί σφισι τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ,
Ἀντωνῖνος καὶ ταῦτα Ἐπιδαυρίοις ἐποίησεν. δρά- **28**
κοντες δὲ — οἱ λοιποὶ καὶ ἕτερον γένος — ἐς τὸ
ξανθότερον ῥέποντες χρόας ἱεροὶ μὲν τοῦ Ἀσκληπιοῦ
νομίζονται καὶ εἰσὶν ἀνθρώποις ἥμεροι, τρέφει δὲ μόνη
σφᾶς ἡ τῶν Ἐπιδαυρίων γῆ. τὸ δὲ αὐτὸ εὑρίσκω καὶ
ἄλλαις χώραις συμβεβηκός· Λιβύη μέν γε μόνη κρο-
κοδείλους τρέφει χερσαίους διπήχεων οὐκ ἐλάσσονας,
παρὰ δὲ Ἰνδῶν μόνων ἄλλα τε κομίζεται καὶ ὄρνιθες
οἱ ψιττακοί. τοὺς δὲ ὄφεις οἱ Ἐπιδαύριοι τοὺς μεγά-

3 ἐπιδόντας L 11 ἐγένετο L 14 εἰσιν L^{1}y ὑπὸ L^{1} (corr in mg) τιτθίον, em Facius 16 τούτων L^{1}y 17 ἐλύτρου, em Sylburg 18 κρήνη L^{1}y 20 dist Sp 21 ῥέπον τῆς V 27 μεγαλώνας P^{1}y^{2}, μεγαλαύνας L^{1}

λους ἐς πλέον πηχῶν καὶ τριάκοντα προήκοντας, οἷοι
παρά τε Ἰνδοῖς τρέφονται καὶ ἐν Λιβύῃ, ἄλλο δή
2 τι γένος φασὶν εἶναι καὶ οὐ δράκοντας. ἐς δὲ τὸ
ὄρος ἀνιοῦσι τὸ Κόρυφον, ἔστι καθ' ὁδὸν Στρεπτῆς
καλουμένης ἐλαίας φυτόν, αἰτίου τοῦ περιαγαγόντος
τῇ χειρὶ Ἡρακλέους ἐς τοῦτο τὸ σχῆμα. εἰ δὲ καὶ
Ἀσιναίοις τοῖς ἐν τῇ Ἀργολίδι ἔθηκεν ὅρον τοῦτον,
οὐκ ἂν ἔγωγε εἰδείην, ἐπεὶ μηδὲ ἑτέρωθι ἀναστάτου
γενομένης χώρας τὸ σαφὲς ἔτι οἷόν τε τῶν ὅρων ἐξευ-
ρεῖν. ἐπὶ δὲ τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὄρους Κορυφαίας ἐστὶν
ἱερὸν Ἀρτέμιδος, οὗ καὶ Τελέσιλλα ἐποιήσατο ἐν ᾄσματι
μνήμην.

3 κατιοῦσι δὲ ἐς τῶν Ἐπιδαυρίων τὴν πόλιν χωρίον
ἐστὶ πεφυκυίας ἀγριελαίους ἔχον· Ὑρνήθιον δὲ καλοῦσι
τὸ χωρίον. τὰ δὲ ἐς αὐτό, ὡς Ἐπιδαύριοί τε λέγουσι
καὶ εἰκὸς ἔχει, γράψω. Κεῖσος καὶ οἱ λοιποὶ Τημένου
παῖδες μάλιστα ᾔδεσαν Δηιφόντην λυπήσοντες, εἰ δια-
λῦσαί πως ἀπ' αὐτοῦ τὴν Ὑρνηθὼ δυνηθεῖεν. ἀφί-
κοντο οὖν ἐς Ἐπίδαυρον Κερύνης καὶ Φάλκης· Ἀγραίῳ
γὰρ τῷ νεωτάτῳ τὰ ποιούμενα οὐκ ἤρεσκεν. οὗτοι δὲ
στήσαντες τὸ ἅρμα ὑπὸ τὸ τεῖχος κήρυκα ἀποστέλλουσι
παρὰ τὴν ἀδελφήν, ἐλθεῖν δῆθεν ἐς λόγους αὐτῇ βου-
4 λόμενοι. ὡς δὲ ὑπήκουσε καλοῦσιν, ἐνταῦθα οἱ νεα-
νίσκοι πολλὰ μὲν Δηιφόντου κατηγόρουν, πολλὰ δὲ
αὐτὴν ἱκέτευον ἐκείνην ἐπανήκειν ἐς Ἄργος, ἄλλα τε
ἐπαγγελλόμενοι καὶ ἀνδρὶ δώσειν αὐτὴν Δηιφόντου

1 ἐς ἐπιπλέον L[1] 3 τοῦ ὄρους et 4 τὴν κορυφὴν L[1], κορυφαῖον Steph Byz 5 αἴτιον et 6 ἡρακλέα, em L[1] 8 οὐκ ἄγαν, em M 11 *fr 4 Bgk*[4] 14 ἀγριελαίας L[1]y[1] 15 ἐπαυτῇ L[1] in mg 16 κισὸς, em Sylburg 18 ἀπάντων, em ς 19 ἀργαίω y[2] 25 αὐτὸν L[1]

τὰ πάντα ἀμείνονι καὶ ἀνθρώπων πλειόνων καὶ γῆς
ἄρχοντι εὐδαιμονεστέρας. Ὑρνηθὼ δὲ τοῖς λεχθεῖσιν
ἀλγήσασα ἀπεδίδου σφίσι τὴν ἴσην, Δηιφόντην μὲν
αὐτῇ τε ἄνδρα ἀρεστὸν εἶναι φήσασα καὶ Τημένῳ γενέ-
σθαι γαμβρὸν οὐ μεμπτόν, ἐκείνοις δὲ Τημένου προσ-
ήκειν σφαγεῦσιν ὀνομάζεσθαι μᾶλλον ἢ παισίν. καὶ 5
τὴν μὲν οὐδὲν ἔτι ἀποκρινάμενοι συλλαμβάνουσιν, ἀνα-
θέντες δὲ ἐς τὸ ἅρμα ἀπήλαυνον· Δηιφόντῃ δὲ ἀγ-
γέλλει τις τῶν Ἐπιδαυρίων ὡς Κερύνης καὶ Φάλκης
ἄγοντες οἴχοιντο ἄκουσαν Ὑρνηθώ. ὁ δὲ αὐτός τε ὡς
τάχους εἶχεν ἤμυνε καὶ οἱ Ἐπιδαύριοι πυνθανόμενοι
προσεβοήθουν. Δηιφόντης δὲ Κερύνην μὲν ὡς κατε-
λάμβανεν ἀναιρεῖ βαλών, Φάλκην δὲ ἐχόμενον Ὑρνηθοῦς
βαλεῖν μὲν ἔδεισε, μὴ ἁμαρτὼν γένοιτο αὐτῆς ἐκείνης
φονεύς, συμπλακεὶς δὲ ἐπειρᾶτο ἀφαιρεῖσθαι. Φάλκης
δὲ ἀντεχόμενος καὶ ἕλκων βιαιότερον ἀπέκτεινεν ἔχου-
σαν ἐν γαστρί. καὶ ὁ μὲν συνείς, οἷα ἐς τὴν ἀδελ- 6
φὴν ἐξειργασμένος ἔργα ἦν, ἤλαυνε τὸ ἅρμα ἀφειδέ-
στερον, προλαβεῖν τῆς ὁδοῦ σπεύδων πρὶν ἢ πάντας
ἐπ' αὐτὸν συλλεχθῆναι τοὺς Ἐπιδαυρίους· Δηιφόντης
δὲ σὺν τοῖς παισίν — ἐγεγόνεσαν γὰρ καὶ παῖδες αὐτῷ
πρότερον ἔτι υἱοὶ μὲν Ἀντιμένης καὶ Ξάνθιππός τε
καὶ Ἀργεῖος, θυγάτηρ δὲ Ὀρσοβία· ταύτην Πάμφυλον
τὸν Αἰγιμίου λέγουσιν ὕστερον γῆμαι· — τότε δὲ
ἀναλαβόντες τὸν νεκρὸν τῆς Ὑρνηθοῦς κομίζουσιν ἐς
τοῦτο τὸ χωρίον τὸ ἀνὰ χρόνον Ὑρνήθιον κληθέν.
καί οἱ ποιήσαντες ἡρῷον τιμὰς καὶ ἄλλας δεδώκασι 7
καὶ ἐπὶ τοῖς πεφυκόσιν ἐλαίοις, καὶ εἰ δή τι ἄλλο

---

4 αὐτῇ L¹y ἄνδρα μὲν αὐτῇ ἀρεστὸν L 9 καὶ φάλκης post οἴχοιντο ἄγοντες (sic) transp L 11 τάχος, em Porson 21 καὶ om L¹ 27 ἄλλως· καί οἱ ποιησάμενοι L¹ in mg

*δένδρον ἔσω, καθέστηκε νόμος τὰ θραυόμενα μηδένα
ἐς οἶκον φέρεσθαι μηδὲ χρᾶσθαί σφισιν ἐς μηδέν,
κατὰ χώραν δ' αὐτοῦ λείπουσιν ἱερὰ εἶναι τῆς Ὑρ-
νηθοῦς.*

8 *οὐ πόρρω δὲ τῆς πόλεως Μελίσσης μνῆμά ἐστιν,
ἣ Περιάνδρῳ συνῴκησε τῷ Κυψέλου, καὶ ἕτερον Προ-
κλέους πατρὸς τῆς Μελίσσης. ἐτυράννει δὲ καὶ οὗτος
Ἐπιδαυρίων, καθὰ δὴ καὶ ὁ γαμβρός οἱ Περίανδρος*
29 *Κορίνθου. αὐτὴ δὲ τῶν Ἐπιδαυρίων ἡ πόλις παρεί-
χετο ἐς μνήμην τάδε ἀξιολογώτατα· τέμενος δή ἐστιν
Ἀσκληπιοῦ καὶ ἀγάλματα ὁ θεὸς αὐτὸς καὶ Ἠπιόνη,
γυναῖκα δὲ εἶναι τὴν Ἠπιόνην Ἀσκληπιοῦ φασι· ταῦτά
ἐστιν ἐν ὑπαίθρῳ λίθου Παρίου. ναοὶ δὲ ἐν τῇ πόλει
καὶ Διονύσου καὶ Ἀρτέμιδός ἐστιν ἄλσος· εἰκάσαις ἂν
θηρευούσῃ τὴν Ἄρτεμιν. Ἀφροδίτης τε ἱερὸν πεποίη-
ται· τὸ δὲ πρὸς τῷ λιμένι ἐπὶ ἄκρας ἀνεχούσης ἐς
θάλασσαν λέγουσιν Ἥρας εἶναι. τὴν δὲ Ἀθηνᾶν ἐν
τῇ ἀκροπόλει, ξόανον θέας ἄξιον, Κισσαίαν ἐπονομά-
ζουσιν.*

2 *Αἰγινῆται δὲ οἰκοῦσιν ἔχοντες τὴν νῆσον ἀπαν-
τικρὺ τῆς Ἐπιδαυρίας. ἀνθρώπους δ' οὐκ εὐθὺς ἐξ
ἀρχῆς λέγουσιν ἐν αὐτῇ γενέσθαι· Διὸς δὲ ἐς ἔρημον
κομίσαντος Αἴγιναν τὴν Ἀσωποῦ τῇ μὲν τὸ ὄνομα
ἐτέθη τοῦτο ἀντὶ Οἰνώνης, Αἰακοῦ δὲ αἰτήσαντος
ὡς ηὐξήθη παρὰ Διὸς οἰκήτορας, οὕτω οἱ τὸν Δία
ἀνεῖναι τοὺς ἀνθρώπους φασὶν ἐκ τῆς γῆς. βασιλεύ-
σαντα δὲ ἐν τῇ γῇ πλὴν Αἰακὸν οὐδένα εἰπεῖν ἔχουσιν,
ἐπεὶ μηδὲ τῶν Αἰακοῦ παίδων τινὰ ἴσμεν καταμείναντα,*

---

1 *ἐς* δ, em Boeckh 3 *δ'* om P[1]y 14 *ἄλλος* Siebelis
15 *θερούσῃ*, em Sylburg *δὲ* P 24 *οἰώνης*, em Mu-
surus

*Πηλεῖ μὲν συμβὰν καὶ Τελαμῶνι ἐπὶ φόνῳ φεύγειν
τῷ Φώκου, τῶν δὲ αὖ Φώκου παίδων περὶ τὸν Παρ-
νασσὸν οἰκησάντων ἐν τῇ νῦν καλουμένῃ Φωκίδι. τὸ* 3
*δὲ ὄνομα προϋπῆρχεν ἤδη τῇ χώρᾳ, Φώκου τοῦ Ὀρνυ-
τίωνος γενεᾷ πρότερον ἐς αὐτὴν ἐλθόντος. ἐπὶ μὲν δὴ
Φώκου τούτου ⟨ἡ⟩ περὶ Τιθορέαν τε καὶ Παρνασσὸν
ἐκαλεῖτο [ἡ] Φωκίς· ἐπὶ δὲ τοῦ Αἰακοῦ καὶ πᾶσιν ἐξε-
νίκησεν, ὅσοι Μινύαις τέ εἰσιν Ὀρχομενίοις ὅμοροι
καὶ ἐπὶ Σκάρφειαν τὴν Λοκρῶν καθήκουσι. γεγόνασι* 4
*δὲ ἀπὸ μὲν Πηλέως οἱ ἐν Ἠπείρῳ βασιλεῖς, Τελαμῶ-
νος δὲ τῶν παίδων Αἴαντος μέν ἐστιν ἀφανέστερον
γένος οἷα ἰδιωτεύσαντος ἀνθρώπου, πλὴν ὅσον Μιλ-
τιάδης, ὃς Ἀθηναίοις ἐς Μαραθῶνα ἡγήσατο, καὶ Κί-
μων ὁ Μιλτιάδου προῆλθον ἐς δόξαν· οἱ δὲ Τευκρίδαι
βασιλεῖς διέμειναν Κυπρίων ἄρχοντες ἐς Εὐαγόραν.
Φώκῳ δὲ Ἄσιος ὁ τὰ ἔπη ποιήσας γενέσθαι φησὶ Πα-
νοπέα καὶ Κρῖσον· καὶ Πανοπέως μὲν ἐγένετο Ἐπειὸς
ὁ τὸν ἵππον τὸν δούρειον, ὡς Ὅμηρος ἐποίησεν, ἐργα-
σάμενος, Κρίσου δὲ ἦν ἀπόγονος τρίτος Πυλάδης,
Στροφίου τε ὢν τοῦ Κρίσου καὶ Ἀναξιβίας ἀδελφῆς
Ἀγαμέμνονος. γένη μὲν τοσαῦτα τῶν καλουμένων Αἰα-
κιδῶν, ἐξεχώρησε δὲ ἑτέρωσε ἀπ' ἀρχῆς. χρόνῳ δὲ* 5
*ὕστερον μοῖρα Ἀργείων τῶν Ἐπίδαυρον ὁμοῦ Δηι-
φόντῃ κατασχόντων, διαβᾶσα ἐς Αἴγιναν καὶ Αἰγινή-
ταις τοῖς ἀρχαίοις γενόμενοι σύνοικοι, τὰ Δωριέων ἔθη
καὶ φωνὴν κατεστήσαντο ἐν τῇ νήσῳ. προελθοῦσι δὲ
Αἰγινήταις ἐς μέγα δυνάμεως, ὡς Ἀθηναίων γενέσθαι*

4 *τὴν χώραν* L 6 et 7 *ἡ* transp Schubart-Walz 8 *ὡς οἱ*, em Korais *μινύαι*, em Porson 9 *κάρφειαν* L¹y¹
10 *ἐν τῇ* L¹ 16 *fr 5 Ki* 18 *ϑ 493* 23 *τόν*, em ς
27 *μέγαρα* L¹ *ἀθηναίοις* P¹y²

*ναυσὶν ἐπικρατεστέρους καὶ ἐν τῷ Μηδικῷ πολέμῳ
παρασχέσθαι πλοῖα μετά γε Ἀθηναίους πλεῖστα, οὐ
παρέμεινεν ἐς ἅπαν ἡ εὐδαιμονία, γενόμενοι δὲ ὑπὸ
Ἀθηναίων ἀνάστατοι Θυρέαν τὴν ἐν τῇ Ἀργολίδι Λακε-
δαιμονίων δόντων ᾤκησαν. καὶ ἀπέλαβον μὲν τὴν
νῆσον, ὅτε περὶ Ἑλλήσποντον αἱ Ἀθηναίων τριήρεις
ἐλήφθησαν, πλούτου δὲ ἢ δυνάμεως οὐκέτι ἐξεγένετο
ἐς ἴσον προελθεῖν σφισιν.*

6 *προσπλεῦσαι δὲ Αἴγινά ἐστι νήσων τῶν Ἑλληνίδων
ἀπορωτάτη· πέτραι τε γὰρ ὕφαλοι περὶ πᾶσαν καὶ χοι-
ράδες ἀνεστήκασι. μηχανήσασθαι δὲ ἐξεπίτηδες ταῦτα
Αἰακόν φασι λῃστειῶν τῶν ἐκ θαλάσσης φόβῳ, καὶ
πολεμίοις ἀνδράσι μὴ ἄνευ κινδύνου εἶναι. πλησίον
δὲ τοῦ λιμένος ἐν ᾧ μάλιστα ὁρμίζονται ναός ἐστιν
Ἀφροδίτης, ἐν ἐπιφανεστάτῳ δὲ τῆς πόλεως τὸ Αἰά-
κειον καλούμενον, περίβολος τετράγωνος λευκοῦ λί-*
7 *θου. ἐπειργασμένοι δέ εἰσι κατὰ τὴν ἔσοδον οἱ παρὰ
Αἰακόν ποτε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων σταλέντες· αἰτίαν δὲ
τὴν αὐτὴν Αἰγινήταις καὶ οἱ λοιποὶ λέγουσιν. αὐχμὸς
τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ χρόνον ἐπίεζε καὶ οὔτε τὴν ἐκτὸς
ἰσθμοῦ χώραν οὔτε Πελοποννησίοις ὗεν ὁ θεός, ἐς
ὃ ἐς Δελφοὺς ἀπέστειλαν ἐρησομένους τὸ αἴτιον ὅ τι
εἴη καὶ αἰτήσοντας ἅμα λύσιν τοῦ κακοῦ. τούτοις ἡ
Πυθία εἶπε Δία ἱλάσκεσθαι, χρῆναι δέ, εἴπερ ὑπα-*
8 *κούσει σφίσιν, Αἰακὸν τὸν ἱκετεύσαντα εἶναι. οὕτως
Αἰακοῦ δεησομένους ἀποστέλλουσιν ἀφ' ἑκάστης πό-
λεως· καὶ ὁ μὲν τῷ Πανελληνίῳ Διὶ θύσας καὶ εὐξά-
μενος τὴν Ἑλλάδα γῆν ἐποίησεν ὕεσθαι, τῶν δὲ ἐλ-*

---

4 *θυραίαν*, em Sylburg 7 *περιελήφθησαν* L 12 *λῃστῶν* L[1] 14 *ἐν* om L 15 *αἰάκιον* (item infra), em Musurus 21 *ὗσεν* L[1] 25 *ὑπακούσῃ* et *ἱκετεύσοντα* ς 26 *ἐφ'* L

θόντων ὡς αὐτὸν εἰκόνας ταύτας ἐποιήσαντο οἱ Αἰγινῆται. τοῦ περιβόλου δὲ ἐντὸς ἐλαῖαι πεφύκασιν ἐκ παλαιοῦ καὶ βωμός ἐστιν οὐ πολὺ ἀνέχων ἐκ τῆς γῆς· ὡς δὲ καὶ μνῆμα οὗτος ὁ βωμὸς εἴη Αἰακοῦ, λεγόμενόν ἐστιν ἐν ἀπορρήτῳ. παρὰ δὲ τὸ Αἰάκειον Φώκου 9
τάφος χῶμά ἐστι περιεχόμενον κύκλῳ κρηπῖδι, ἐπίκειται δέ οἱ λίθος τραχύς· καὶ ἡνίκα Φῶκον Τελαμὼν καὶ Πηλεὺς προηγάγοντο ἐς ἀγῶνα πεντάθλου καὶ περιῆλθεν ἐς Πηλέα ἀφεῖναι τὸν λίθον — οὗτος γὰρ ἀντὶ δίσκου σφίσιν ἦν —, ἑκὼν τυγχάνει τοῦ Φώκου. ταῦτα δὲ ἐχαρίζοντο τῇ μητρί· αὐτοὶ μὲν γὰρ ἐγεγόνεσαν ἐκ τῆς Σκίρωνος θυγατρός, Φῶκος δὲ οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς, ἀλλ' ἐξ ἀδελφῆς Θέτιδος ἦν, εἰ δὴ τὰ ὄντα λέγουσιν Ἕλληνες. Πυλάδης τέ μοι καὶ διὰ ταῦτα φαίνεται καὶ οὐκ Ὀρέστου φιλίᾳ μόνον βουλεῦσαι Νεοπτολέμῳ τὸν φόνον. τότε δὲ ὡς τῷ δίσκῳ πληγεὶς 10
ἀπέθανεν ὁ Φῶκος, φεύγουσιν ἐπιβάντες νεὼς οἱ Ἐνδηίδος παῖδες· Τελαμὼν δὲ ὕστερα κήρυκα ἀποστέλλων ἠρνεῖτο μὴ βουλεῦσαι Φώκῳ θάνατον. Αἰακὸς δὲ ἐς μὲν τὴν νῆσον ἀποβαίνειν αὐτὸν οὐκ εἴα, ἑστηκότα δὲ ἐπὶ νεώς, εἰ δὲ ἐθέλοι, χῶμα ἐν τῇ θαλάσσῃ χώσαντα ἐκέλευεν ἐντεῦθεν ἀπολογήσασθαι. οὕτως ἐς τὸν Κρυπτὸν καλούμενον λιμένα ἐσπλεύσας νύκτωρ ἐποίει χῶμα. καὶ τοῦτο μὲν ἐξεργασθὲν καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι μένει· καταγνωσθεὶς δὲ οὐκ ἀναίτιος εἶναι Φώκῳ τῆς τελευτῆς, τὸ δεύτερον ἐς Σαλαμῖνα ἀπέπλευσε. τοῦ λιμένος δὲ οὐ πόρρω τοῦ Κρυπτοῦ θέατρόν ἐστι 11
θέας ἄξιον, κατὰ τὸ Ἐπιδαυρίων μάλιστα μέγεθος καὶ ἐργασίαν τὴν λοιπήν. τούτου δὲ ὄπισθεν ᾠκοδόμηται

6 περιεχόμενος, em Bekker 21 ἐθέλει L^1y^1

σταδίου πλευρὰ μία, ἀνέχουσά τε αὐτὴ τὸ θέατρον καὶ ἀντὶ ἐρείσματος ἀνάλογον ἐκείνῳ χρωμένη.

30 *ναοὶ δὲ οὐ πολὺ ἀλλήλων ἀφεστηκότες ὁ μὲν Ἀπόλλωνός ἐστιν, ὁ δὲ Ἀρτέμιδος, Διονύσῳ δὲ αὐτῶν ὁ τρίτος. Ἀπόλλωνι μὲν δὴ ξόανον γυμνόν ἐστι τέχνης τῆς ἐπιχωρίου, τῇ δὲ Ἀρτέμιδί ἐστιν ἐσθής, κατὰ ταὐτὰ δὲ καὶ τῷ Διονύσῳ· καὶ γένεια Διόνυσος ἔχων πεποίηται. τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἱερὸν ἔστι μὲν ἑτέρωθι*
2 *καὶ οὐ ταύτῃ, λίθου δὲ ἄγαλμα καθήμενον. θεῶν δὲ Αἰγινῆται τιμῶσιν Ἑκάτην μάλιστα καὶ τελετὴν ἄγουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος Ἑκάτης, Ὀρφέα σφίσι τὸν Θρᾷκα καταστήσασθαι τὴν τελετὴν λέγοντες. τοῦ περιβόλου δὲ ἐντὸς ναός ἐστι, ξόανον δὲ ἔργον Μύρωνος, ὁμοίως ἓν πρόσωπόν τε καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα. Ἀλκαμένης δὲ ἐμοὶ δοκεῖν πρῶτος ἀγάλματα Ἑκάτης τρία ἐποίησε προσεχόμενα ἀλλήλοις, ἣν Ἀθηναῖοι καλοῦσιν Ἐπιπυργιδίαν· ἕστηκε δὲ παρὰ τῆς Ἀπτέρου Νίκης τὸν*
3 *ναόν. ἐν Αἰγίνῃ δὲ πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Πανελληνίου Διὸς ἰοῦσιν, ἔστιν Ἀφαίας ἱερόν, ἐς ἣν καὶ Πίνδαρος ᾆσμα Αἰγινήταις ἐποίησε. φασὶ δὲ οἱ Κρῆτες — τούτοις γάρ ἐστι τὰ ἐς αὐτὴν ἐπιχώρια — Καρμάνορος τοῦ καθήραντος Ἀπόλλωνα ἐπὶ φόνῳ τῷ Πύθωνος παῖδα Εὔβουλον εἶναι, Διὸς δὲ καὶ Κάρμης τῆς Εὐβούλου Βριτόμαρτιν γενέσθαι· χαίρειν δὲ αὐτὴν δρόμοις τε καὶ θήραις καὶ Ἀρτέμιδι μάλιστα φίλην εἶναι· Μίνω δὲ ἐρασθέντα φεύγουσα ἔρριψεν ἑαυτὴν ἐς δίκτυα ἀφειμένα ἐπ' ἰχθύων θήρᾳ. ταύτην μὲν θεὸν ἐποίησεν Ἄρτεμις, σέβουσι δὲ οὐ Κρῆτες μόνον ἀλλὰ*

---

1 *στάδιον πλευρᾶ μιᾶ*, em Clavier *ἔχουσα* L *αὐτῆς*, em Clavier 4 *αὐτῷ*, em Siebelis 9 *δὲ* (ult) om L 19 *cf fr 89 Schr* 24 *κριτόμαρτιν* L[1] (ut infra) 26 *μίνων*, em Clavier

καὶ Αἰγινῆται, λέγοντες φαίνεσθαί σφισιν ἐν τῇ νήσῳ
τὴν Βριτόμαρτιν. ἐπίκλησις δέ οἱ παρά τε Αἰγινήταις
ἐστὶν Ἀφαία καὶ Δίκτυννα ἐν Κρήτῃ. τὸ δὲ Παν- 4
ελλήνιον, ὅτι μὴ τοῦ Διὸς τὸ ἱερόν, ἄλλο τὸ ὄρος
ἀξιόλογον εἶχεν οὐδέν. τοῦτο δὲ τὸ ἱερὸν λέγουσιν
Αἰακὸν ποιῆσαι τῷ Διί· τὰ δὲ ἐς τὴν Αὐξησίαν καὶ
Δαμίαν, ὡς οὐχ ὗεν ὁ θεὸς Ἐπιδαυρίοις, ὡς τὰ ξόανα
ταῦτα ἐκ μαντείας ἐποιήσαντο ἐλαίας παρ' Ἀθηναίων
λαβόντες, ὡς Ἐπιδαύριοι μὲν οὐκ ἀπέφερον ἔτι Ἀθη-
ναίοις ἃ ἐτάξαντο οἷα Αἰγινητῶν ἐχόντων τὰ ἀγάλ-
ματα, Ἀθηναίων δὲ ἀπώλοντο οἱ διαβάντες διὰ ταῦτα
ἐς Αἴγιναν, ταῦτα εἰπόντος Ἡροδότου καθ' ἕκαστον
αὐτῶν ἐπ' ἀκριβὲς οὔ μοι γράφειν κατὰ γνώμην ἦν
εὖ προειρημένα, πλὴν τοσοῦτό γε ὅτι εἶδόν τε τὰ
ἀγάλματα καὶ ἔθυσά σφισι κατὰ ⟨τὰ⟩ αὐτὰ καθὰ δὴ
καὶ Ἐλευσῖνι θύειν νομίζουσιν.

Αἰγίνης μὲν ⟨δὴ⟩ Αἰακοῦ ἕνεκα καὶ ἔργων ὁπόσα 5
ἀπεδείξατο ἐς τοσόνδε ἔστω μνήμη· τῆς δὲ Ἐπιδαυρίας
ἔχονται Τροιζήνιοι, σεμνύνοντες εἴπερ καὶ ἄλλοι τινὲς
τὰ ἐγχώρια· φασὶ δὲ Ὦρον γενέσθαι σφίσιν ἐν τῇ γῇ
πρῶτον. ἐμοὶ μὲν οὖν Αἰγύπτιον φαίνεται καὶ οὐδα-
μῶς Ἑλληνικὸν ὄνομα Ὦρος εἶναι· βασιλεῦσαι δ' οὖν
φασιν αὐτὸν καὶ Ὡραίαν ἀπ' αὐτοῦ καλεῖσθαι τὴν γῆν,
Ἄλθηπον δὲ Ποσειδῶνος παῖδα καὶ Ληίδος τῆς Ὥρου,
παραλαβόντα μετὰ Ὦρον τὴν ἀρχήν, Ἀλθηπίαν ὀνομά-
σαι τὴν γῆν. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος Ἀθηνᾶν καὶ 6
Ποσειδῶνα ἀμφισβητῆσαι λέγουσι περὶ τῆς χώρας,

2 ἐπίκλησιν et 3 δικτυήνα, em Musurus 7 λάμιαν, em Kuhn 8 ποιήσαιντο, em Facius 11 διὰ Sp: ἐς 12 *Her V 82* 15 suppl V καθὰ om L ἤδη, em Siebelis 17 suppl P (L καὶ) καὶ om L 20 τῇ om L^1y

*ἀμφισβητήσαντας δὲ ἔχειν ἐν κοινῷ· προστάξαι γὰρ
οὕτω Δία σφίσι. καὶ διὰ τοῦτο Ἀθηνᾶν τε σέβουσι
Πολιάδα καὶ Σθενιάδα ὀνομάζοντες τὴν αὐτὴν καὶ
Ποσειδῶνα Βασιλέα ἐπίκλησιν· καὶ δὴ καὶ νόμισμα
αὐτοῖς τὸ ἀρχαῖον ἐπίσημα ἔχει τρίαιναν καὶ Ἀθηνᾶς
7 πρόσωπον. μετὰ δὲ Ἄλθηπον Σάρων ἐβασίλευσεν. ἔλε-
γον δὲ ὅτι οὗτος τῇ Σαρωνίδι τὸ ἱερὸν Ἀρτέμιδι ᾠκο-
δόμησεν ἐπὶ θαλάσσῃ τελματώδει καὶ ἐπιπολῆς μᾶλλον,
ὥστε καὶ Φοιβαία λίμνη διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο. Σάρωνα
δὲ — θηρεύειν γὰρ δὴ μάλιστα ᾕρητο — κατέλαβεν
ἔλαφον διώκοντα ἐς θάλασσαν συνεσπεσεῖν φευγούσῃ·
καὶ ἥ τε ἔλαφος ἐνήχετο ἀπωτέρω τῆς γῆς καὶ ὁ Σάρων
εἴχετο τῆς ἄγρας, ἐς ὃ ὑπὸ προθυμίας ἀφίκετο ἐς τὸ
πέλαγος· ἤδη δὲ κάμνοντα αὐτὸν καὶ ὑπὸ τῶν κυμά-
των κατακλυζόμενον ἐπέλαβε τὸ χρεών. ἐκπεσόντα δὲ
τὸν νεκρὸν κατὰ τὴν Φοιβαίαν λίμνην ἐς τὸ ἄλσος
τῆς Ἀρτέμιδος ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ περιβόλου θάπτουσι,
καὶ λίμνην ἀπὸ τούτου Σαρωνίδα τὴν ταύτῃ θάλασσαν
8 καλοῦσιν ἀντὶ Φοιβαίας. τοὺς δὲ ὕστερον βασιλεύ-
σαντας οὐκ ἴσασιν ἄχρι Ὑπέρητος καὶ Ἄνθα· τούτους
δὲ εἶναι Ποσειδῶνος καὶ Ἀλκυόνης Ἄτλαντος θυγα-
τρός, καὶ πόλεις αὐτοὺς ἐν τῇ χώρᾳ φασὶν Ὑπέρειάν
τε καὶ Ἄνθειαν οἰκίσαι· Ἀέτιον δὲ τὸν Ἄνθα τοῦ πα-
τρὸς καὶ τοῦ θείου παραλαβόντα τὴν ἀρχὴν τὴν ἑτέ-
ραν τῶν πόλεων Ποσειδωνιάδα ὀνομάσαι. Τροίζηνος
δὲ καὶ Πιτθέως παρὰ Ἀέτιον ἐλθόντων βασιλεῖς μὲν
τρεῖς ἀντὶ ἑνὸς ἐγένοντο, ἴσχυον δὲ οἱ παῖδες μᾶλλον
9 οἱ Πέλοπος. σημεῖον δέ· ἀποθανόντος γὰρ Τροίζηνος*

6 *σαίνων* P, *σάρνων* My^2 *ἔλεγε* L 8 *τε ἁλματώδει* P^{1}My^2 *ἐπὶ πολλῆς* L^{1}P^1 9 *Ψιφαία* Bursian 21 *ἀλκυόνος*, em Xylander 23 *τὸν* Bekker: *τοῦ*

Πιτθεὺς ⟨ἐς⟩ τὴν νῦν πόλιν συναγαγὼν τοὺς ἀνθρώπους ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Τροίζηνα, συλλαβὼν ⟨Ὑπέρειάν τε⟩ καὶ Ἄνθ⟨ει⟩αν. πολλοῖς δὲ ἔτεσιν ὕστερον ἐς ἀποικίαν ἐκ Τροιζῆνος σταλέντες Ἁλικαρνασσὸν ἐν τῇ Καρίᾳ καὶ Μύνδον ἀπῴκισαν οἱ γεγονότες ἀπ' Ἀετίου τοῦ Ἄνθα. Τροίζηνος δὲ οἱ παῖδες Ἀνάφλυστος καὶ Σφῆττος μετοικοῦσιν ἐς τὴν Ἀττικήν, καὶ οἱ δῆμοι τὰ ὀνόματα ἔχουσιν ἀπὸ τούτων. τὰ δὲ ἐς Θησέα θυγατριδοῦν Πιτθέως εἰδόσι τὰ ἐς αὐτὸν οὐ γράφω, δεῖ δέ με τοσόνδε ἔτι δηλῶσαι.

10 *Ἡρακλειδῶν γὰρ κατελθόντων ἐδέξαντο καὶ οἱ Τροιζήνιοι συνοίκους Δωριέων τῶν ἐξ Ἄργους καὶ πρότερον ἔτι Ἀργείων ὄντες κατήκοοι· καὶ σφᾶς καὶ Ὅμηρος ἐν καταλόγῳ φησὶν ὑπὸ Διομήδους ἄρχεσθαι. Διομήδης γὰρ καὶ Εὐρύαλος ὁ Μηκιστέως Κυάνιππον τὸν Αἰγιαλέως παῖδα ὄντα ἐπιτροπεύοντες Ἀργείων ἡγήσαντο ἐς Τροίαν. Σθένελος δέ, ὡς ἐδήλωσα ἐν τοῖς πρότερον, οἰκίας τε ἦν ἐπιφανεστέρας, τῶν Ἀναξαγοριδῶν καλουμένων, καὶ ἡ βασιλεία τούτῳ μάλιστα ἦν ἡ Ἀργείων προσήκουσα. τοσαῦτα Τροιζηνίοις ἐχόμενα ἱστορίας ἦν, παρὲξ ἢ ὅσαι πόλεις παρ' αὐτῶν φασιν ἀποικισθῆναι· κατασκευὴν δὲ ἱερῶν καὶ ὅσα ἄλλα ἐς ἐπίδειξιν, τὸ ἐντεῦθεν ἐπέξειμι.*

31 *ἐν τῇ ἀγορᾷ Τροιζηνίων ναὸς καὶ ἀγάλματα Ἀρτέμιδός ἐστι Σωτείρας· Θησέα δὲ ἐλέγετο ἱδρύσασθαι καὶ ὀνομάσαι Σώτειραν, ἡνίκα Ἀστερίωνα τὸν Μίνω καταγωνισάμενος ἀνέστρεψεν ἐκ τῆς Κρήτης. ἀξιολο-*

---

1 suppl Kuhn   2 *τε λαβὼν*, em L^1 3 suppl L^1 *δὲ* om P^1My^2 5 *οἱ* om P^1y^2 7 *σφῆτος* L^1y^1 9 *τὰ ἑαυτῶν* P   13 *ὄντες* — 16 *Ἀργείων* om L   *B 561*   17 *II 18, 5*   21 *παρέξαι*, em Schubart-Walz   24 *ἄγαλμα* ς   27 *τῆς* om P^1

γώτατον δὲ εἶναι τοῦτο ἔδοξέν οἱ τῶν κατειργασμένων,
οὐ τοσοῦτον ἐμοὶ δοκεῖν ὅτι ἀνδρείᾳ τοὺς ἀποθανόν-
τας ὑπὸ Θησέως ὑπερέβαλεν ὁ Ἀστερίων, ἀλλὰ τό τε
[ἐκ] τοῦ λαβυρίνθου δυσέξοδον καὶ ⟨τὸ⟩ λαθόντα
ἀποδρᾶναι μετὰ τὸ ἔργον ἐποίησεν εἰκότα τὸν λόγον
ὡς προνοίᾳ θείᾳ καὶ αὐτὸς ἀνασωθείη Θησεὺς καὶ οἱ
2 σὺν αὐτῷ. ἐν τούτῳ δέ εἰσι τῷ ναῷ βωμοὶ θεῶν τῶν
λεγομένων ὑπὸ γῆν ἄρχειν, καί φασιν ἐξ Ἅιδου Σεμέ-
λην τε ὑπὸ Διονύσου κομισθῆναι ταύτῃ καὶ ὡς Ἡρα-
κλῆς ἀναγάγοι τὸν κύνα τοῦ Ἅιδου· ἐγὼ δὲ Σεμέλην
μὲν οὐδὲ ἀποθανεῖν ἀρχὴν πείθομαι Διός γε οὖσαν
γυναῖκα, τὰ δὲ ἐς τὸν ὀνομαζόμενον Ἅιδου κύνα ἑτέ-
ρωθι ἔσται μοι δῆλα ὁποῖα εἶναί μοι δοκεῖ.
3 ὄπισθεν δὲ τοῦ ναοῦ Πιτθέως μνῆμά ἐστι, τρεῖς
δὲ ἐπ' αὐτῷ θρόνοι κεῖνται λίθου λευκοῦ· δικάζειν
δὲ Πιτθέα καὶ ἄνδρας δύο σὺν αὐτῷ λέγουσιν ἐπὶ
τῶν θρόνων. οὐ πόρρω δὲ ἱερὸν Μουσῶν ἐστι, ποιῆ-
σαι δὲ ἔλεγον αὐτὸ Ἄρδαλον παῖδα Ἡφαίστου· καὶ
αὐλόν τε εὑρεῖν νομίζουσι τὸν Ἄρδαλον τοῦτον καὶ
τὰς Μούσας ἀπ' αὐτοῦ καλοῦσιν Ἀρδαλίδας. ἐνταῦθα
Πιτθέα διδάξαι λόγων τέχνην φασί, καί τι βιβλίον
Πιτθέως δὴ σύγγραμμα ὑπὸ ἀνδρὸς ἐκδοθὲν Ἐπιδαυ-
ρίου καὶ αὐτὸς ἐπελεξάμην. τοῦ Μουσείου δὲ ⟨οὐ⟩
πόρρω βωμός ἐστιν ἀρχαῖος, Ἀρδάλου καὶ τοῦτον ὥς
φασιν ἀναθέντος· ἐπὶ δὲ αὐτῷ Μούσαις καὶ Ὕπνῳ
θύουσι, λέγοντες τὸν Ὕπνον θεὸν μάλιστα εἶναι φίλον
4 ταῖς Μούσαις. πλησίον δὲ τοῦ θεάτρου Λυκείας ναὸν

---

2 ἐδόκει, em Dindorf ἀνδρίᾳ P^{1}y 4 em Sp 9 ταύτην $P^{1}My^{2}$ 11 γε Porson: δὲ 12 *III 25, 6* 13 δοκῶ, em Bekker 23 suppl V 26 εἶναι om L 27 λυκαίας (L^{1} λυκέας), em Musurus, cf 31, 5

Ἀρτέμιδος ἐποίησεν Ἱππόλυτος· ἐς δὲ τὴν ἐπίκλησιν
οὐδὲν εἶχον πυθέσθαι παρὰ τῶν ἐξηγητῶν, ἀλλὰ ἢ
λύκους ἐφαίνετό μοι τὴν Τροιζηνίαν λυμαινομένους
ἐξελεῖν ὁ Ἱππόλυτος ἢ Ἀμαζόσι, παρ' ὧν τὰ πρὸς
μητρὸς ἦν, ἐπίκλησις τῆς Ἀρτέμιδός ἐστιν αὕτη· εἴη
δ' ἂν ἔτι καὶ ἄλλο οὐ γινωσκόμενον ὑπὸ ἐμοῦ. τὸν
δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ λίθον, καλούμενον δὲ ἱερόν,
εἶναι λέγουσιν ἐφ' οὗ ποτε ἄνδρες Τροιζηνίων ἐννέα
Ὀρέστην ἐκάθηραν ἐπὶ τῷ φόνῳ τῆς μητρός. εἰσὶ δὲ 5
οὐ μακρὰν τῆς Λυκείας Ἀρτέμιδος βωμοὶ διεστηκότες
οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων· ὁ μὲν πρῶτός ἐστιν αὐτῶν
Διονύσου κατὰ δή τι μάντευμα ἐπίκλησιν Σαώτου,
δεύτερος δὲ Θεμίδων ὀνομαζόμενος· Πιτθεὺς τοῦτον
ἀνέθηκεν, ὡς λέγουσιν. Ἡλίου δὲ Ἐλευθερίου καὶ
σφόδρα εἰκότι λόγῳ δοκοῦσί μοι ποιῆσαι βωμόν, ἐκ-
φυγόντες δουλείαν ἀπὸ Ξέρξου τε καὶ Περσῶν. τὸ 6
δὲ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Θεαρίου κατασκευάσαι
μὲν Πιτθέα ἔφασαν, ἔστι δὲ ὧν οἶδα παλαιότατον.
ἀρχαῖος μὲν οὖν καὶ Φωκαεῦσι τοῖς ἐν Ἰωνίᾳ ναός
ἐστιν Ἀθηνᾶς, ὃν Ἅρπαγός ποτε ὁ Μῆδος ἐνέπρησεν,
ἀρχαῖος δὲ καὶ [ὁ] Σαμίοις Ἀπόλλωνος Πυθίου· πλὴν
πολύ γε ὕστερον τοῦ παρὰ Τροιζηνίοις ἐποιήθησαν.
ἄγαλμα δέ ἐστι τὸ ἐφ' ἡμῶν ἀνάθημα Αὐλίσκου, τέχνη
δὲ Ἕρμωνος Τροιζηνίου· τοῦ δὲ Ἕρμωνος τούτου
καὶ τὰ τῶν Διοσκούρων ξόανά ἐστι. κεῖνται δὲ ἐν 7
στοᾷ τῆς ἀγορᾶς γυναῖκες λίθου καὶ αὐταὶ καὶ οἱ
παῖδες. εἰσὶ δὲ ἃς Ἀθηναῖοι Τροιζηνίοις γυναῖκας
καὶ τέκνα ἔδωκαν σώζειν, ἐκλιπεῖν σφισιν ἀρέσαν τὴν

---

4 παρόντα, em V 5 ἐστιν om L[1] 6 ὅτι, em Musurus
11 πολλοὶ P 21 purg Schubart

*πόλιν μηδὲ στρατῷ πεζῷ τὸν Μῆδον ἐπιόντα ὑπομεῖ-
ναι. λέγονται δὲ οὐ πασῶν τῶν γυναικῶν — οὐ γὰρ
δὴ πολλαί τινες ἐκεῖναι —, ὁπόσαι δὲ ἀξιώματι προ-*
8 *εἶχον, τούτων εἰκόνας ἀναθεῖναι μόνων. τοῦ δὲ ἱεροῦ
τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν οἰκοδόμημα ἔμπροσθεν, Ὀρέστου
καλούμενον σκηνή. πρὶν γὰρ ἐπὶ τῷ αἵματι καθαρ-
θῆναι τῆς μητρός, Τροιζηνίων οὐδεὶς πρότερον ἤθελεν
αὐτὸν οἴκῳ δέξασθαι· καθίσαντες δὲ ἐνταῦθα ἐκάθαι-
ρον καὶ εἱστίων, ἐς ὃ ἀφήγνισαν. καὶ νῦν ἔτι οἱ ἀπό-
γονοι τῶν καθηράντων ἐνταῦθα δειπνοῦσιν ἐν ἡμέραις
ῥηταῖς. κατορυχθέντων δὲ ὀλίγον ἀπὸ τῆς σκηνῆς
τῶν καθαρσίων φασὶν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀναφῦναι δάφνην,
ἣ δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔστιν, ἡ πρὸ τῆς σκηνῆς ταύτης.*
9 *καθῆραι δέ φασιν Ὀρέστην καθαρσίοις καὶ ἄλλοις καὶ
ὕδατι ⟨τῷ⟩ ἀπὸ τῆς Ἵππου κρήνης. ἔστι γὰρ καὶ
Τροιζηνίοις Ἵππου καλουμένη κρήνη, καὶ ὁ λόγος ἐς
αὐτὴν διαφόρως τῷ Βοιωτῶν ἔχει· Πηγάσῳ γὰρ τῷ
ἵππῳ καὶ οὗτοι λέγουσι τὸ ὕδωρ ἀνεῖναι τὴν γῆν
θιγόντι τοῦ ἐδάφους τῇ ὁπλῇ, Βελλεροφόντην δὲ ἐλ-
θεῖν ἐς Τροιζῆνα γυναῖκα αἰτήσοντα Αἴθραν παρὰ
Πιτθέως, πρὶν δὲ γῆμαι συμβῆναί οἱ φυγεῖν ἐκ Κο-
ρίνθου.*

10 *καὶ Ἑρμῆς ἐνταῦθά ἐστι Πολύγιος καλούμενος.
πρὸς τούτῳ τῷ ἀγάλματι τὸ ῥόπαλον θεῖναί φασιν
Ἡρακλέα· καὶ — ἦν γὰρ κοτίνου — τοῦτο μὲν ὅτῳ
πιστὰ ἐνέφυ τῇ γῇ καὶ ἀνεβλάστησεν αὖθις καὶ ἔστιν
ὁ κότινος πεφυκὼς ἔτι, τὸν δὲ Ἡρακλέα λέγουσιν ἀνευ-
ρόντα τὸν πρὸς τῇ Σαρωνίδι κότινον ἀπὸ τούτου*

---

5 *τοῦ* om L 15 suppl V (*καὶ* My^2) 16 *κρήνη καλουμένη* L^1 17 *οὐ διαφόρως* Clavier *τῶν βοιωτῶν*, em P 18 *τὴν πηγήν*, em L^1 in marg 20 *αἰτήσαντα* L^{1}y 28 *σαρδωνίδι*, em L

τεμεῖν ῥόπαλον. ἔστι δὲ καὶ Διὸς ἱερὸν ἐπίκλησιν Σωτῆρος· ποιῆσαι δὲ αὐτὸ βασιλεύοντα Ἀέτιον τὸν Ἄνθα λέγουσιν. ὕδωρ δὲ ὀνομάζουσι Χρυσορόαν· αὐχμοῦ δὲ ἐπὶ ἔτη συμβάντος σφίσιν ἐννέα, ἐν οἷς οὐχ ὗεν ὁ θεός, τὰ μὲν ἄλλα ἀναξηρανθῆναί φασιν ὕδατα, τὸν δὲ Χρυσορόαν τοῦτον καὶ τότε ὁμοίως διαμεῖναι ῥέοντα.

Ἱππολύτῳ δὲ τῷ Θησέως τέμενός τε ἐπιφανέστατον **32** *ἀνεῖται καὶ ναὸς ἐν αὐτῷ καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἀρχαῖον. ταῦτα μὲν Διομήδην λέγουσι ποιῆσαι καὶ προσέτι θῦσαι τῷ Ἱππολύτῳ πρῶτον· Τροιζηνίοις δὲ ἱερεὺς μέν ἐστιν Ἱππολύτου τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα ἱερώμενος καὶ θυσίαι καθεστήκασιν ἐπέτειοι, δρῶσι δὲ καὶ ἄλλο τοιόνδε· ἑκάστη παρθένος πλόκαμον ἀποκείρεταί οἱ πρὸ γάμου, κειραμένη δὲ ἀνέθηκεν ἐς τὸν ναὸν φέρουσα. ἀποθανεῖν δὲ αὐτὸν οὐκ ἐθέλουσι συρέντα ὑπὸ τῶν ἵππων οὐδὲ τὸν τάφον ἀποφαίνουσιν εἰδότες· τὸν δὲ ἐν οὐρανῷ καλούμενον ἡνίοχον, τοῦτον εἶναι νομίζουσιν ἐκεῖνον Ἱππόλυτον τιμὴν παρὰ θεῶν ταύτην ἔχοντα. τούτου δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ναός ἐστιν* 2 *Ἀπόλλωνος Ἐπιβατηρίου, Διομήδους ἀνάθημα ἐκφυγόντος τὸν χειμῶνα ὃς τοῖς Ἕλλησιν ἐπεγένετο ἀπὸ Ἰλίου κομιζομένοις· καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Πυθίων Διομήδην πρῶτον θεῖναί φασι τῷ Ἀπόλλωνι. ἐς δὲ τὴν Δαμίαν καὶ Αὐξησίαν — καὶ γὰρ Τροιζηνίοις μέτεστιν αὐτῶν — οὐ τὸν αὐτὸν λέγουσιν ὃν Ἐπιδαύριοι καὶ Αἰγινῆται λόγον, ἀλλὰ ἀφικέσθαι παρθένους ἐκ Κρήτης· στασιασάντων δὲ ὁμοίως τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων*

2/3 *τοῦ ἄνθου* **L¹** 5 *ὁ* om **P¹y²** 10 *καὶ ταῦτα* **Ly¹** 12 *ἱππόλυτος*, em Musurus 22 *ἐγένετο* **y** 25 *λάμιαν*, em Kuhn *ἐστιν*, em Musurus

καὶ ταύτας φασὶν ὑπὸ τῶν ἀντιστασιωτῶν καταλευ-
σθῆναι, καὶ ἑορτὴν ἄγουσί σφισι Λιθοβόλια ὀνομά-
3 *ζοντες. κατὰ δὲ τὸ ἕτερον τοῦ περιβόλου μέρος στά-*
διόν ἐστιν Ἱππολύτου καλούμενον καὶ ναὸς ὑπὲρ αὐτοῦ
Ἀφροδίτης Κατασκοπίας· αὐτόθεν γάρ, ὁπότε γυμνά-
ζοιτο ὁ Ἱππόλυτος, ἀπέβλεπεν ἐς αὐτὸν ἐρῶσα ἡ Φαί-
δρα. ἐνταῦθα ἔτι πεφύκει ἡ μυρσίνη, τὰ φύλλα ὡς
καὶ πρότερον ἔγραψα ἔχουσα τετρυπημένα· καὶ ἡνίκα
ἠπορεῖτο ἡ Φαίδρα καὶ ῥᾳστώνην τῷ ἔρωτι οὐδεμίαν
εὕρισκεν, ἐς ταύτης τὰ φύλλα ἐσιναμώρει τῆς μυρσίνης.
4 *ἔστι δὲ καὶ τάφος Φαίδρας, ἀπέχει δὲ οὐ πολὺ τοῦ*
Ἱππολύτου μνήματος· τὸ δὲ οὐ πόρρω κέχωσται τῆς
μυρσίνης. τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἄγαλμα ἐποίησε μὲν
Τιμόθεος, Τροιζήνιοι δὲ οὐκ Ἀσκληπιὸν ἀλλὰ εἰκόνα
Ἱππολύτου φασὶν εἶναι. καὶ οἰκίαν ἰδὼν οἶδα Ἱππο-
λύτου· πρὸ δὲ αὐτῆς ἐστιν Ἡράκλειος καλουμένη κρήνη,
τὸ ὕδωρ ὡς οἱ Τροιζήνιοι λέγουσιν ἀνευρόντος Ἡρα-
5 *κλέους. ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει τῆς Σθενιάδος καλουμένης*
ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς, αὐτὸ δὲ εἰργάσατο τῆς θεοῦ τὸ
ξόανον Κάλλων Αἰγινήτης· μαθητὴς δὲ ὁ Κάλλων ἦν
Τεκταίου καὶ Ἀγγελίωνος, οἳ Δηλίοις ἐποίησαν τὸ
ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ δὲ Ἀγγελίων καὶ Τεκταῖος
6 *παρὰ Διποίνῳ καὶ Σκύλλιδι ἐδιδάχθησαν. κατιόν-*
των δὲ αὐτόθεν Λυτηρίου Πανός ἐστιν ἱερόν· Τροι-
ζηνίων γὰρ τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν ἔδειξεν ὀνείρατα
ἃ εἶχεν ἄκεσιν λοιμοῦ πιέσαντος ⟨τὴν Τροιζηνίαν,⟩

---

1 *ἀπὸ*, em Sylburg 2 *λιθοβολίαν*, em Bekker 3 *ἕτερον* **V**: *ἔργον σταδίον* **Ly**^{2} 6 *δρῶσα*, em Kuhn 8 *I 22, 2* 10 *ἐσιναθεμώρει* **y** 16 *στήλη* **P**^{1}**My**^{2} 23 *δαποίνῳ*, em Xylander 24 *παντὸς* **P**^{1}**y**^{2} 26 *λιμοῦ* **L**^{1}**y**^{1} *τὴν Τροιζηνίαν* transp Sp

*Ἀθηναίους δὲ μάλιστα. διαβὰς δὲ καὶ [ἐς τὴν Τροι-
ζηνίαν] ναὸν ⟨ἂν⟩ ἴδοις Ἴσιδος καὶ ὑπὲρ αὐτὸν Ἀφρο-
δίτης Ἀκραίας· τὸν μὲν ἅτε ἐν μητροπόλει τῇ Τροιζῆνι
Ἁλικαρνασσεῖς ἐποίησαν, τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Ἴσιδος ἀνέ-
θηκε Τροιζηνίων δῆμος.*

ἰοῦσι δὲ τὴν διὰ τῶν ὀρέων ἐς Ἑρμιόνην πηγή τέ 7
*ἐστι τοῦ Ὑλλικοῦ ποταμοῦ, Ταυρίου δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς
καλουμένου, καὶ πέτρα Θησέως ὀνομαζομένη, μεταβα-
λοῦσα καὶ αὐτὴ τὸ ὄνομα ἀνελομένου Θησέως ὑπ' αὐτῇ
κρηπῖδας τὰς Αἰγέως καὶ ξίφος· πρότερον δὲ βωμὸς
ἐκαλεῖτο Σθενίου Διός. τῆς δὲ πέτρας πλησίον Ἀφρο-
δίτης ἐστὶν ἱερὸν Νυμφίας, ποιήσαντος Θησέως ἡνίκα
ἔσχε γυναῖκα Ἑλένην. ἔστι δὲ ἔξω τείχους καὶ Πο-* 8
*σειδῶνος ἱερὸν Φυταλμίου· μηνίσαντα γάρ σφισι τὸν
Ποσειδῶνα ποιεῖν φασιν ἄκαρπον τὴν χώραν ἅλμης
ἐς τὰ σπέρματα καὶ τῶν φυτῶν τὰς ῥίζας καθικνου-
μένης, ἐς ὃ θυσίαις τε εἴξας καὶ εὐχαῖς οὐκέτι ἅλμην
ἀνῆκεν ἐς τὴν γῆν. ὑπὲρ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος τὸν ναόν
ἐστι Δημήτηρ Θεσμοφόρος, Ἀλθήπου καθὰ λέγουσιν
ἱδρυσαμένου. καταβαίνουσι δὲ ἐπὶ τὸν πρὸς τῇ Κε-* 9
*λενδέρει καλουμένῃ λιμένα χωρίον ἐστὶν ὃ Γενέθλιον
ὀνομάζουσι, τεχθῆναι Θησέα ἐνταῦθα λέγοντες. πρὸ
δὲ τοῦ χωρίου τούτου ναός ἐστιν Ἄρεως, Θησέως καὶ
ἐνταῦθα Ἀμαζόνας μάχῃ κρατήσαντος· αὗται δ' ἂν
εἴησαν τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ πρὸς Θησέα καὶ Ἀθηναίους
ἀγωνισαμένων. ἐπὶ θάλασσαν δὲ τὴν Ψιφαίαν πορευ-* 10
ομένοις κότινος πέφυκεν ὀνομαζόμενος ῥᾶχος στρεπτός.

---

2 suppl Porson 3 *ἀσκραίας* L^{1}P^{1}y^2 *τομεα τε* P^{1}y^2, *τὸν μὲν ναὸν* L^{1}V 6 *ὀρῶν* Schubart 7 *Ταυρείου* Cobet 12 *νύμφας*, em Boeckh 17 *ἄλλην* P^{1}y^2 19 *ἀλθίππου* P 26 *ψηφαίαν* P^1

ῥάχους μὲν δὴ καλοῦσι Τροιζήνιοι πᾶν ὅσον ἄκαρπον ἐλαίας, κότινον καὶ φυλλίαν καὶ ἔλαιον· στρεπτὸν δὲ ἐπονομάζουσι τοῦτον, ὅτι ἐνσχεθεισῶν αὐτῷ τῶν ἡνιῶν ἀνετράπη τοῦ Ἱππολύτου τὸ ἅρμα. τούτου δὲ οὐ πολὺ τῆς Σαρωνίας Ἀρτέμιδος ἀφέστηκε τὸ ἱερόν, καὶ τὰ ἐς αὐτὸ ἐμήνυσεν ὁ λόγος ἤδη μοι. τοσόνδε δὲ ἔτι δηλώσω· Σαρώνια γὰρ δὴ κατὰ ἔτος τῇ Ἀρτέμιδι ἑορτὴν ἄγουσι.

33 *νῆσοι δέ εἰσι Τροιζηνίοις μία μὲν πλησίον τῆς ἠπείρου, καὶ διαβῆναι ποσὶν ἐς αὐτήν ἐστιν· αὕτη Σφαιρία ὀνομαζομένη πρότερον Ἱερὰ δι' αἰτίαν ἐκλήθη τοιαύτην. ἔστιν ἐν αὐτῇ Σφαίρου μνῆμα· Πέλοπος δὲ ἡνίοχον εἶναι λέγουσι τὸν Σφαῖρον. τούτῳ κατὰ δή τι ἐξ Ἀθηνᾶς ὄνειρον κομίζουσα Αἴθρα [ἐς] χοὰς διέβαινεν ἐς τὴν νῆσον, διαβάσῃ δὲ ἐνταῦθα λέγεται Ποσειδῶνα μιχθῆναι. ἱδρύσατο μὲν διὰ τοῦτο Αἴθρα ναὸν ἐνταῦθα Ἀθηνᾶς Ἀπατουρίας καὶ Ἱερὰν ἀντὶ Σφαιρίας ὠνόμασε τὴν νῆσον· κατεστήσατο δὲ καὶ ταῖς Τροιζηνίων παρθένοις ἀνατιθέναι πρὸ γάμου τὴν*
2 *ζώνην τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἀπατουρίᾳ. Καλαύρειαν δὲ Ἀπόλλωνος ἱερὰν τὸ ἀρχαῖον εἶναι λέγουσιν, ὅτε περ ἦσαν καὶ οἱ Δελφοὶ Ποσειδῶνος· λέγεται δὲ καὶ τοῦτο, ἀντιδοῦναι τὰ χωρία σφᾶς ἀλλήλοις. φασὶ δὲ ἔτι καὶ λόγιον μνημονεύουσιν·*

ἶσόν τοι Δῆλόν τε Καλαύρειάν τε νέμεσθαι
Πυθώ τ' ἠγαθέην καὶ Ταίναρον ἠνεμόεσσαν.

---

2 *φυλίαν*, em **V** 3 *τοῦτο*, em Schubart *ἐνεχθεισῶν* **L**[1] 4 *τοῦτο* **P** 5 post *πολὺ* add *τῆς ἅρματος* **L** 6 *ἐδήλωσεν* **y**[1] *II 30, 7* 7 *δηλώσει*, em **L** 10 *καὶ* om **My**[2] 14 *νειρὸν* **P**[1] purg Musurus 19 *γάμων*, em **V** 23 *οἱ δὲ?* *δὲ καί τι* **L**[1] 25 *τοι* ς: *τε* *(cf Ephor fr 59)*

ἔστι δ' οὖν Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐνταῦθα ἅγιον, ἱερᾶται
δὲ αὐτῷ παρθένος, ἔστ' ἂν ἐς ὥραν προέλθῃ γάμου.
τοῦ περιβόλου δὲ ἐντὸς καὶ τὸ Δημοσθένους μνῆμά 3
ἐστι. καί μοι τὸ δαιμόνιον δεῖξαι μάλιστα ἐπὶ τούτου
δοκεῖ καὶ Ὁμήρου πρότερον ὡς εἴη βάσκανον, εἰ δὴ
Ὅμηρον μὲν προδιεφθαρμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ
τοσούτῳ κακῷ κακὸν δεύτερον πενία πιέζουσα ἐπὶ πᾶ-
σαν γῆν πτωχεύοντα ἦγε, Δημοσθένει δὲ φυγῆς τε
συνέπεσεν ἐν γήρᾳ λαβεῖν πεῖραν καὶ ὁ θάνατος ἐγέ-
νετο οὕτω βίαιος. εἴρηται μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ
ἄλλοις καὶ αὐτῷ Δημοσθένει πλεῖστα, ἦ μὴν τῶν χρη-
μάτων ἃ ἐκ τῆς Ἀσίας ἤγαγεν Ἅρπαλος μὴ μεταλαβεῖν
αὐτόν· τὸ δὲ ὕστερον λεχθὲν ἐπέξειμι ὁποῖον ἐγένετο. 4
Ἅρπαλος μὲν ὡς ἐξ Ἀθηνῶν ἀπέδρα διαβὰς ναυσὶν
ἐς Κρήτην, οὐ πολὺ ὕστερον ὑπὸ τῶν θεραπευόντων
ἀπέθανεν οἰκετῶν· οἱ δὲ ὑπὸ ἀνδρὸς Μακεδόνος Παυ-
σανίου δολοφονηθῆναί φασιν αὐτόν. τὸν δέ οἱ τῶν
χρημάτων διοικητὴν φυγόντα ἐς Ῥόδον Φιλόξενος Μακε-
δὼν συνέλαβεν, ὃς καὶ αὐτὸν παρὰ Ἀθηναίων ἐξήτη-
σεν Ἅρπαλον. τὸν δὲ παῖδα τοῦτον ἔχων ἤλεγχεν ἐς
ὃ πάντα ἐπύθετο, ὅσοι τῶν Ἁρπάλου τι ἔτυχον εἰλη-
φότες· μαθὼν δὲ ἐς Ἀθήνας γράμματα ἐπέστελλεν. ἐν 5
τούτοις τοῖς γράμμασι τοὺς λαβόντας παρὰ Ἁρπάλου
καταριθμῶν καὶ αὐτοὺς καὶ ὁπόσον αὐτῶν ἔλαβεν ἕκα-
στος οὐδὲ ἐμνημόνευσεν ἀρχὴν Δημοσθένους, Ἀλεξάν-
δρῳ τε ἐς τὰ μάλιστα ἀπεχθανομένου καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ
προσκρούσας.

Δημοσθένει μὲν οὖν τιμαὶ καὶ ἑτέρωθι τῆς Ἑλλά-

---

1 ἅγιον ἐνταῦθα **L** 2 προσέλθῃ **Py**[2] 8 γῆν om **P** δὲ volebat Musurus: τε 19 ἐξήτησεν **L**[1] 25 ἐμνημόνευεν **P**, ἐμνημόνευκεν ϛ

34 δος καὶ παρὰ τῶν Καλαυρείας εἰσὶν οἰκητόρων· τῆς
δὲ Τροιζηνίας γῆς ἐστιν ἰσθμὸς ἐπὶ πολὺ διέχων
ἐς θάλασσαν, ἐν δὲ αὐτῷ πόλισμα οὐ μέγα ἐπὶ θα-
λάσσῃ Μέθανα ᾤκισται. Ἴσιδος δὲ ἐνταῦθα ἱερόν
ἐστι καὶ ἄγαλμα ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἑρμοῦ, τὸ δὲ ἕτερον
Ἡρακλέους. τοῦ δὲ πολίσματος τριάκοντά που στάδια
ἀπέχει θερμὰ λουτρά· φασὶ δὲ Ἀντιγόνου τοῦ Δημη-
τρίου Μακεδόνων βασιλεύοντος τότε πρῶτον τὸ ὕδωρ
φανῆναι, φανῆναι δὲ οὐχ ὕδωρ εὐθὺς ἀλλὰ πῦρ ἀνα-
ζέσαι πολὺ ἐκ τῆς γῆς, ἐπὶ δὲ τούτῳ μαρανθέντι ῥυῆ-
ναι τὸ ὕδωρ, ὃ δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἄνεισι θερμόν τε καὶ
δεινῶς ἁλμυρόν. λουσαμένῳ δὲ ἐνταῦθα οὔτε ὕδωρ
ἐστὶν ἐγγὺς ψυχρὸν οὔτε ἐσπεσόντα ἐς τὴν θάλασσαν
ἀκινδύνως νήχεσθαι· θηρία γὰρ καὶ ἄλλα καὶ κύνας
2 παρέχεται πλείστους. ὃ δὲ ἐθαύμασα ἐν τοῖς Μεθάνοις
μάλιστα, γράψω καὶ τοῦτο. ἄνεμος ὁ Λὶψ βλαστανού-
σαις ταῖς ἀμπέλοις ἐμπίπτων ἐκ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλ-
που τὴν βλάστην σφῶν ἀφαναίνει· κατιόντος οὖν ἔτι
τοῦ πνεύματος ἀλεκτρυόνα τὰ πτερὰ ἔχοντα διὰ παν-
τὸς λευκὰ διελόντες ἄνδρες δύο ἐναντίοι περιθέουσι
τὰς ἀμπέλους, ἥμισυ ἑκάτερος τοῦ ἀλεκτρυόνος φέρων·
ἀφικόμενοι δ' ἐς τὸ αὐτὸ ὅθεν ὡρμήθησαν, κατορύσ-
3 σουσιν ἐνταῦθα. τοῦτο μὲν πρὸς τὸν Λίβα σφίσιν
ἐστὶν εὑρημένον· τὰς δὲ νησῖδας αἳ πρόκεινται τῆς
χώρας ἀριθμὸν ἐννέα οὔσας Πέλοπος μὲν καλοῦσι,
τοῦ θεοῦ δὲ ὕοντος μίαν ἐξ αὐτῶν οὔ φασιν ὕεσθαι.
τοῦτο δὲ εἰ τοιοῦτόν ἐστιν οὐκ οἶδα, ἔλεγον δὲ οἱ
περὶ τὰ Μέθανα, ἐπεὶ χάλαζάν γε ἤδη θυσίαις εἶδον
καὶ ἐπῳδαῖς ἀνθρώπους ἀποτρέποντας.

---

1 καὶ om P^1y^2 2 διήκων L^1y^1 7 λουτρὰ θερμά P^1
8 βασιλεύσαντος L^1y 24 πρόσκεινται τῇ χώρᾳ L^1 (corr in mg)

*τὰ μὲν δὴ Μέθανα ἰσθμός ἐστι τῆς Πελοποννήσου· 4
ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Τροιζηνίων ὅμορός ἐστιν
Ἑρμιόνη. οἰκιστὴν δὲ τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἑρμιονεῖς
γενέσθαι φασὶν Ἑρμίονα Εὔρωπος. τὸν δὲ Εὔρωπα
— ἦν γὰρ δὴ Φορωνέως — Ἡροφάνης ὁ Τροιζήνιος
ἔφασκεν εἶναι νόθον· οὐ γὰρ δή ποτε ἐς Ἄργον τὸν
Νιόβης θυγατριδοῦν ὄντα Φορωνέως τὴν ἐν Ἄργει
περιελθεῖν ⟨ἂν⟩ ἀρχὴν παρόντος Φορωνεῖ γνησίου
παιδός. ἐγὼ δέ, εἰ καὶ γνήσιον ὄντα Εὔρωπα πρότε- 5
ρον τὸ χρεὼν ἢ Φορωνέα ἐπέλαβεν, εὖ οἶδα ὡς οὐκ
ἔμελλεν ὁ παῖς αὐτῷ Νιόβης παιδὶ ἴσα οἴσεσθαι Διός
γε εἶναι δοκοῦντι. ἐπῴκησαν δὲ καὶ Ἑρμιόνα ὕστερον
Δωριεῖς οἱ ἐξ Ἄργους· πόλεμον δὲ οὐ δοκῶ γενέσθαι
σφίσιν, ἐλέγετο γὰρ ἂν ὑπὸ Ἀργείων.*

*ἔστι δὲ ὁδὸς ἐς Ἑρμιόνα ἐκ Τροιζῆνος κατὰ τὴν 6
πέτραν ἣ πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο Σθενίου Διὸς βωμός,
μετὰ δὲ Θησέα ἀνελόμενον τὰ γνωρίσματα ὀνομάζουσιν
οἱ νῦν Θησέως αὐτήν. κατὰ ταύτην οὖν τὴν πέτραν
ἰοῦσιν ὀρεινὴν ὁδόν, ἔστι μὲν Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν
Πλατανιστίου ναός, ἔστι δὲ Εἰλεοὶ χωρίον, ἐν δὲ αὐτῷ
Δήμητρος καὶ Κόρης τῆς Δήμητρος ἱερά· τὰ δὲ πρὸς
θάλασσαν ἐν ὅροις τῆς Ἑρμιονίδος ἱερὸν Δήμητρός
ἐστιν ἐπίκλησιν Θερμασίας. σταδίους δὲ ὀγδοήκοντα 7
ἀπέχει μάλιστα ἄκρα Σκυλλαῖον ἀπὸ τῆς Νίσου καλου-
μένη θυγατρός. ὡς γὰρ δὴ τὴν Νίσαιαν ὁ Μίνως καὶ
τὰ Μέγαρα εἷλεν ἐκείνης προδούσης, οὔτε γυναῖκα
ἕξειν αὐτὴν ἔτι ἔφασκε καὶ προσέταξε τοῖς Κρησὶν
ἐκβάλλειν τῆς νεώς· ἀποθανοῦσαν δὲ ἀπέρριψεν ἐς*

---

2 *τῇ* Bekker *τροιζῆνος* L[1] 8 suppl Kayser 12 *γε* Facius: *τε* *ἑρμιόνην* L[1] (item 15) 21 *τῆς Δήμητρος* del Lobeck 23 *θερμησίας* L[1]y[2] 24 *τοῦ* P[1]My[2]

τὴν ἄκραν ταύτην ὁ κλύδων. τάφον δὲ οὐκ ἀποφαί-
νουσιν αὐτῆς, ἀλλὰ περιοφθῆναι τὸν νεκρόν φασι δια-
8 *φορηθέντα ὑπὸ τῶν ἐκ θαλάσσης ὀρνίθων. ἀπὸ δὲ*
Σκυλλαίου πλέοντι ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν ἄκρα τέ ἐστιν
ἑτέρα Βουκέφαλα καὶ μετὰ τὴν ἄκραν νῆσοι, πρώτη
μὲν Ἁλιοῦσσα — παρέχεται δὲ αὕτη λιμένα ἐνορ-
μίσασθαι ναυσὶν ἐπιτήδειον —, μετὰ δὲ Πιτυοῦσσα,
τρίτη δὲ ἣν Ἀριστερὰν ὀνομάζουσι. ταύτας δὲ παρα-
πλεύσαντί ἐστιν αὖθις ἄκρα Κωλυεργία ἀνέχουσα ἐκ
τῆς ἠπείρου, μετὰ δὲ αὐτὴν νῆσος Τρίκρανα καλου-
μένη καὶ ὄρος ἐς θάλασσαν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου
προβεβλημένον Βούπορθμος. ἐν Βουπόρθμῳ δὲ πεποίη-
ται μὲν ἱερὸν Δήμητρος καὶ τῆς παιδός, πεποίηται δὲ
9 *Ἀθηνᾶς· ἐπίκλησις δέ ἐστι τῇ θεῷ Προμαχόρμα. πρό-*
κειται δὲ Βουπόρθμου νῆσος Ἀπεροπία καλουμένη, τῆς
δὲ Ἀπεροπίας ἀφέστηκεν οὐ πολὺ ἑτέρα νῆσος Ὑδρέα.
μετὰ ταύτην αἰγιαλός τε παρήκει τῆς ἠπείρου μηνοει-
δὴς καὶ ἀκτὴ μετὰ τὸν αἰγιαλὸν ἐπὶ Ποσείδιον, ἐκ θα-
λάσσης μὲν ἀρχομένη τῆς πρὸς ἀνατολάς, προήκουσα
δὲ ὡς ἐπὶ τὴν ἑσπέραν· ἔχει δὲ καὶ λιμένας ἐν αὐτῇ.
μῆκος μὲν δὴ τῆς ἀκτῆς ἐστιν ἑπτά που στάδια, πλάτος
10 *δὲ ᾗ πλατυτάτη σταδίων τριῶν οὐ πλέον. ἐνταῦθα ἡ*
προτέρα πόλις τοῖς Ἑρμιονεῦσιν ἦν. ἔστι δέ σφισι
καὶ νῦν ἔτι ἱερὰ αὐτόθι, Ποσειδῶνος μὲν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς
τῇ ἀρχῇ, προελθοῦσι δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὰ μετέωρα
ναὸς Ἀθηνᾶς, παρὰ δὲ αὐτῷ σταδίου θεμέλια· ἐν δὲ
αὐτῷ τοὺς Τυνδάρεω παῖδας ἀγωνίσασθαι λέγουσιν.

---

6 *ἁλιοῦσα*, corr Clavier 7 *πιτυοῦσα*, corr Clavier 8 *ἀριστερᾶς*, em Schubart 9 *κωλυεργίαν ἔχουσα* **P¹y** ante *ἀνέχουσα* add *καλουμένη* **L¹** 13 *καὶ* om **L¹P** 14 *μαχόρμα* **L¹** 16 *υἱδρέα*, em Clavier 18 *ἐπὶ* **L¹**: *ἔτι* *ποσίδιον*, em Musurus *ἐκ τῆς* **L¹**

ἔστι δὲ καὶ ἕτερον οὐ μέγα τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, ὁ δὲ
ὄροφος κατερρύηκεν αὐτῷ. καὶ Ἡλίῳ ναὸς καὶ ἄλλος
Χάρισιν, ὁ δὲ Σαράπιδι ᾠκοδόμηται καὶ Ἴσιδι· καὶ
περίβολοι μεγάλων λίθων λογάδων εἰσίν, ἐντὸς δὲ
αὐτῶν ἱερὰ δρῶσιν ἀπόρρητα Δήμητρι.

τοσαῦτα μὲν Ἑρμιονεῦσίν ἐστιν ἐνταῦθα· ἡ δὲ ἐφ' 11
ἡμῶν πόλις ἀπέχει μὲν τῆς ἄκρας, ἐφ' ᾗ τοῦ Ποσει-
δῶνος τὸ ἱερόν, τέσσαρας μάλιστα σταδίους, κειμένη
δὲ ἐν ὁμαλῷ τὰ πρῶτα ἠρέμα ἐς πρόσαντες ἄνεισι, τὸ
δέ ἐστιν ἤδη τοῦ Πρωνός· Πρῶνα γὰρ τὸ ὄρος τοῦτο
ὀνομάζουσι. τεῖχος μὲν δὴ περὶ πᾶσαν τὴν Ἑρμιόνα
ἕστηκε· τὰ δὲ ἐς συγγραφὴν καὶ ἄλλα παρείχετο καὶ
ὧν αὐτὸς ποιήσασθαι μάλιστα ἠξίωσα μνήμην. Ἀφρο-
δίτης ναός ἐστιν ἐπίκλησιν Ποντίας καὶ Λιμενίας τῆς
αὐτῆς, ἄγαλμα δὲ λευκοῦ λίθου μεγέθει τε μέγα καὶ
ἐπὶ τῇ τέχνῃ θέας ἄξιον. καὶ ναὸς ἕτερός ἐστιν Ἀφρο- 12
δίτης· αὕτη καὶ ἄλλας ἔχει παρὰ Ἑρμιονέων τιμάς, καὶ
ταῖς παρθένοις καὶ ἢν γυνὴ χηρεύουσα παρὰ ἄνδρα
μέλλῃ φοιτᾶν, ἁπάσαις πρὸ γάμου θύειν καθέστηκεν
ἐνταῦθα. Δήμητρος δὲ ἱερὰ πεποίηται Θερμασίας, τὸ
μὲν ἐπὶ τοῖς πρὸς τὴν Τροιζηνίαν ὅροις, ὡς ἐστὶν
εἰρημένον ἤδη μοι, τὸ δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει. πλη- **35**
σίον δὲ αὐτοῦ Διονύσου ναὸς Μελαναίγιδος· τούτῳ
μουσικῆς ἀγῶνα κατὰ ἔτος ἕκαστον ἄγουσι, καὶ ἁμίλλης
κολύμβου καὶ πλοίων τιθέασιν ἆθλα· καὶ Ἀρτέμιδος
ἐπίκλησιν Ἰφιγενείας ἐστὶν ἱερὸν καὶ Ποσειδῶν χαλ-
κοῦς τὸν ἕτερον πόδα ἔχων ἐπὶ δελφῖνος. παρελθοῦσι

2 *ἄλσος*, em Bekker 3 *σεράπιδι*, em ς *ἴσιδος* L^1y^1
10 *τοῦ πρῶνος*, em Siebelis (cf 35, 4), item 36, 1 et 2 12 *ἐν συγγραφῇ* P 20 *δή*, em V *θερμησίας*, em Vb 21 *ἐν τοῖς* L^1y^1
21/22 *ὡς ἔτι εἶμεν ἀνήδη μοι* (L^1 *ἔμενον οἱ δῆμοι*), em Preller et Spengel 22 *34, 6* *ταύτῃ*, em Buttmann

δὲ ἐς τὸ τῆς Ἑστίας, ἄγαλμα μέν ἐστιν οὐδέν, βωμὸς
2 *δέ· καὶ ἐπ' αὐτοῦ θύουσιν Ἑστίᾳ. Ἀπόλλωνος δέ εἰσι*
ναοὶ τρεῖς καὶ ἀγάλματα τρία· καὶ τῷ μὲν οὐκ ἔστιν
ἐπίκλησις, τὸν δὲ Πυθαέα [οὕτως] ὀνομάζουσι, καὶ
Ὅριον τὸν τρίτον. τὸ μὲν δὴ τοῦ Πυθαέως ὄνομα
μεμαθήκασι παρὰ Ἀργείων· τούτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώ-
τοις ἀφικέσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαέα ἐς τὴν
χώραν Ἀπόλλωνος παῖδα ὄντα· τὸν δὲ Ὅριον ἐφ' ὅτῳ
καλοῦσιν, σαφῶς μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν, τεκμαίρο-
μαι δὲ περὶ γῆς ὅρων πολέμῳ σφᾶς ἢ δίκῃ νικήσαντας
3 *ἐπὶ τῷδε τιμὰς Ἀπόλλωνι Ὁρίῳ νεῖμαι. τὸ δὲ ἱερὸν*
τῆς Τύχης νεώτατον μὲν λέγουσιν Ἑρμιονεῖς τῶν παρά
σφισιν εἶναι, λίθου δὲ Παρίου κολοσσὸς ἕστηκεν. κρή-
νας δὲ τὴν μὲν σφόδρα ἔχουσιν ἀρχαίαν, ἐς δὲ αὐτὴν
οὐ φανερῶς τὸ ὕδωρ κάτεισιν, ἐπιλείποι δὲ οὐκ ἂν
ποτε, οὐδ' εἰ πάντες καταβάντες ὑδρεύοιντο ἐξ αὐτῆς·
τὴν δὲ ἐφ' ἡμῶν πεποιήκασιν, ὄνομα δέ ἐστιν τῷ χωρίῳ
Λειμών, ὅθεν ῥεῖ τὸ ὕδωρ ἐς αὐτήν.
4 *τὸ δὲ λόγου μάλιστα ἄξιον ἱερὸν Δήμητρός ἐστιν*
ἐπὶ τοῦ Πρωνός. τοῦτο τὸ ἱερὸν Ἑρμιονεῖς μὲν Κλύ-
μενον Φορωνέως παῖδα καὶ ἀδελφὴν Κλυμένου Χθο-
νίαν τοὺς ἱδρυσαμένους φασὶν εἶναι. Ἀργεῖοι δέ, ὅτε
ἐς τὴν Ἀργολίδα ἦλθε Δημήτηρ, τότε Ἀθέραν μὲν
λέγουσι καὶ Μύσιον ὡς ξενίαν παρασχοῖεν τῇ θεῷ,
Κολόνταν δὲ οὔτε οἴκῳ δέξασθαι τὴν θεὸν οὔτε ἀπο-
νεῖμαί τι ἄλλο ἐς τιμήν· ταῦτα δὲ οὐ κατὰ γνώμην
Χθονίᾳ τῇ θυγατρὶ ποιεῖν αὐτόν. Κολόνταν μὲν οὖν
φασιν ἀντὶ τούτων συγκαταπρησθῆναι τῇ οἰκίᾳ, Χθο-

---

2 *αὐτὸν*, em Musurus   4 em ς   7 *fr* 3 *Bgk*[4]   14 *λέγουσιν* L[1]   16 *ὑδρεύωνται* P[1]My[2]   24 *παρασχόντας*, em Madvig

νίαν δὲ κομισθεῖσαν ἐς Ἑρμιόνα ὑπὸ Δήμητρος Ἑρ-
μιονεῦσι ποιῆσαι τὸ ἱερόν. Χθονία δ' οὖν ἡ θεός τε 5
αὐτὴ καλεῖται καὶ Χθόνια ἑορτὴν κατὰ ἔτος ἄγουσιν
ὥρᾳ θέρους, ἄγουσι δὲ οὕτως. ἡγοῦνται μὲν αὐτοῖς
τῆς πομπῆς οἵ τε ἱερεῖς τῶν θεῶν καὶ ὅσοι τὰς ἐπε-
τείους ἀρχὰς ἔχουσιν, ἕπονται δὲ καὶ γυναῖκες καὶ
ἄνδρες. τοῖς δὲ καὶ παισὶν ἔτι οὖσι καθέστηκεν ἤδη
τὴν θεὸν τιμᾶν τῇ πομπῇ· οὗτοι λευκὴν ἐσθῆτα καὶ
ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχουσι στεφάνους. πλέκονται δὲ οἱ
στέφανοί σφισιν ἐκ τοῦ ἄνθους ὃ καλοῦσιν οἱ ταύτῃ
κοσμοσάνδαλον, ὑάκινθον ἐμοὶ δοκεῖν ὄντα καὶ μεγέ-
θει καὶ χρόᾳ· ἔπεστι δέ οἱ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ θρήνῳ γράμ-
ματα. τοῖς δὲ τὴν πομπὴν πέμπουσιν ἕπονται τελείαν 6
ἐξ ἀγέλης βοῦν ἄγοντες διειλημμένην δεσμοῖς τε καὶ
ὑβρίζουσαν ἔτι ὑπὸ ἀγριότητος. ἐλάσαντες δὲ πρὸς
τὸν ναὸν οἱ μὲν ἔσω φέρεσθαι τὴν βοῦν ἐς τὸ ἱερὸν
ἀνῆκαν ἐκ τῶν δεσμῶν, ἕτεροι δὲ ἀναπεπταμένας
ἔχοντες τέως τὰς θύρας, ἐπειδὰν τὴν βοῦν ἴδωσιν
ἐντὸς τοῦ ναοῦ, προσέθεσαν τὰς θύρας. τέσσαρες δὲ 7
ἔνδον ὑπολειπόμεναι γρᾶες, αὗται τὴν βοῦν εἰσιν αἱ
κατεργαζόμεναι· δρεπάνῳ γὰρ ἥτις ἂν τύχῃ τὴν φά-
ρυγγα ὑπέτεμε τῆς βοός. μετὰ δὲ αἱ θύραι τε ἠνοί-
χθησαν καὶ προσελαύνουσιν οἷς ἐπιτέτακται βοῦν [δὲ]
δευτέραν καὶ τρίτην ἐπὶ ταύτῃ καὶ ἄλλην τετάρτην.
κατεργάζονταί τε δὴ πάσας κατὰ ταὐτὰ αἱ γρᾶες καὶ
τόδε ἄλλο πρόσκειται τῇ θυσίᾳ θαῦμα· ἐφ' ἥντινα γὰρ
ἂν πέσῃ τῶν πλευρῶν ἡ πρώτη βοῦς, ἀνάγκη πεσεῖν
καὶ πάσας. θυσία μὲν δρᾶται τοῖς Ἑρμιονεῦσι τὸν 8

---

3 αὔτη, em Clavier 11 κομοσάνδαλὸν, em Hemsterhuis 13 θήλειαν, em Amasaeus 21 εἴτις L^1 22 ἀπέτεμε L 23 purg Porson 25 τε δὴ Porson: τέλη (L^1 τέλος) 27 ἂν om L^1

εἰρημένον τρόπον· πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ γυναικῶν ἱερασαμένων τῇ Δήμητρι εἰκόνες ἑστήκασιν οὐ πολλαί, καὶ παρελθόντι ἔσω θρόνοι τέ εἰσιν, ἐφ' ὧν αἱ γρᾶες ἀναμένουσιν ἐσελαθῆναι καθ' ἑκάστην τῶν βοῶν, καὶ ἀγάλματα οὐκ ἄγαν ἀρχαῖα Ἀθηνᾶ καὶ Δημήτηρ. αὐτὸ δὲ ὃ σέβουσιν ἐπὶ πλέον ἢ τἄλλα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶδον, οὐ μὴν οὐδὲ ἀνὴρ ἄλλος οὔτε ξένος οὔτε Ἑρμιονέων αὐτῶν· μόναι δὲ ὁποῖόν τί ἐστιν αἱ γρᾶες ἴστωσαν.

9 *ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ναός· εἰκόνες δὲ περὶ πάντα ἑστήκασιν αὐτόν. οὗτος ὁ ναός ἐστιν ἀπαντικρὺ τοῦ τῆς Χθονίας, καλεῖται δὲ Κλυμένου, καὶ τῷ Κλυμένῳ θύουσιν ἐνταῦθα. Κλύμενον δὲ οὐκ ἄνδρα Ἀργεῖον ἐλθεῖν ἔγωγε ἐς Ἑρμιόνα ἡγοῦμαι, τοῦ θεοῦ δέ ἐστιν ἐπίκλησις, ὅντινα ἔχει λόγος βασιλέα ὑπὸ γῆν εἶναι.*
10 *παρὰ μὲν δὴ τοῦτόν ἐστιν ἄλλος ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἄρεως, τοῦ δὲ τῆς Χθονίας ἐστὶν ἱεροῦ στοὰ κατὰ τὴν δεξιάν, Ἠχοῦς ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων καλουμένη· φθεγξαμένῳ δὲ ἀνδρὶ τὰ ὀλίγιστα ἐς τρὶς ἀντιβοῆσαι πέφυκεν. ὄπισθεν δὲ τοῦ ναοῦ τῆς Χθονίας χωρία ἐστὶν ἃ καλοῦσιν Ἑρμιονεῖς τὸ μὲν Κλυμένου, τὸ δὲ Πλούτωνος, τὸ τρίτον δὲ αὐτῶν λίμνην Ἀχερουσίαν. περιείργεται μὲν δὴ πάντα θριγκοῖς λίθων, ἐν δὲ τῷ τοῦ Κλυμένου καὶ γῆς χάσμα· διὰ τούτου δὲ Ἡρακλῆς ἀνῆγε τοῦ Ἅιδου τὸν κύνα κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπὸ*
11 *Ἑρμιονέων. πρὸς δὲ τῇ πύλῃ, καθ' ἣν ὁδὸς εὐθεῖά ἐστιν ἄγουσα ἐπὶ Μάσητα, Εἰλειθυίας ἐστὶν ἐντὸς τοῦ τείχους ἱερόν. ἄλλως μὲν δὴ κατὰ ἡμέραν ἑκάστην καὶ θυσίαις καὶ θυμιάμασι μεγάλως τὴν θεὸν ἱλάσκονται*

---

4 *τὰς βοῦς?* 13 *ἐπ* (pro *ἐς*) y 13/14 *εἰσιν ἐπικλήσεις,* em Sylburg 18 *τρεῖς,* em Sylburg 23 *τοῦτο δὲ ὁ* L. 26 *εἰληθυίας* L 27 *μὲν* om y

καὶ ἀναθήματα δίδοται πλεῖστα τῇ Εἰλειθυίᾳ· τὸ δὲ ἄγαλμα οὐδενὶ πλὴν εἰ μὴ ἄρα ταῖς ἱερείαις ἔστιν ἰδεῖν.

κατὰ δὲ τὴν ἐπὶ Μάσητα εὐθεῖαν προελθοῦσιν ἑπτά **36** που σταδίους καὶ ἐς ἀριστερὰν ἐκτραπεῖσιν, ἐς Ἁλίκην ἐστὶν ὁδός. ἡ δὲ Ἁλίκη τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἐστιν ἔρημος, ᾠκεῖτο δὲ καὶ αὕτη ποτέ, καὶ Ἁλικῶν λόγος ἐν στήλαις ἐστὶ ταῖς Ἐπιδαυρίων αἳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὰ ἰάματα ἐγγεγραμμένα ἔχουσιν· ἄλλο δὲ σύγγραμμα οὐδὲν οἶδα ἀξιόχρεων, ἔνθα ἢ πόλεως Ἁλίκης ἢ ἀνδρῶν ἐστιν Ἁλικῶν μνήμη. ἔστι δ' οὖν ὁδὸς καὶ ἐς ταύτην, τοῦ τε Πρωνὸς μέση καὶ ὄρους ἑτέρου Θόρνακος καλουμένου τὸ ἀρχαῖον· ἀπὸ δὲ τῆς Διὸς ἐς κόκκυγα τὸν ὄρνιθα ἀλλαγῆς λεγομένης ἐνταῦθα γενέσθαι μετονομασθῆναι τὸ ὄρος φασίν. ἱερὰ δὲ καὶ ἐς 2 τόδε ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀρῶν, ἐπὶ μὲν τῷ Κοκκυγίῳ Διός, ἐν δὲ τῷ Πρωνί ἐστιν Ἥρας· καὶ τοῦ γε Κοκκυγίου πρὸς τοῖς πέρασι ναός ἐστι, θύραι δὲ οὐκ ἐφεστήκασιν οὐδὲ ὄροφον εἶχεν οὐδέ οἵ τι ἐνῆν ἄγαλμα· εἶναι δὲ ἐλέγετο ὁ ναὸς Ἀπόλλωνος. παρὰ δὲ αὐτὸν ὁδός ἐστιν ἐς Μάσητα τοῖς ἐκτραπεῖσιν ἐκ τῆς εὐθείας. Μάσητι δὲ οὔσῃ πόλει τὸ ἀρχαῖον, καθὰ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἀργείων καταλόγῳ πεποίηκεν, ἐπινείῳ καθ' ἡμᾶς ἐχρῶντο Ἑρμιονεῖς. ἀπὸ Μάσητος δὲ ὁδὸς ἐν δεξιᾷ ἐστιν ἐπὶ 3 ἄκραν καλουμένην Στρουθοῦντα. στάδιοι δὲ ἀπὸ τῆς ἄκρας ταύτης κατὰ τῶν ὀρῶν τὰς κορυφὰς πεντήκοντά εἰσι καὶ διακόσιοι ἐς Φιλανόριόν τε καλούμενον καὶ ἐπὶ Βολεούς· οἱ δὲ Βολεοὶ οὗτοι λίθων εἰσὶ σωροὶ

4 ἐπ' L   ἀριστερά, em ς   6 αὐτὴ P¹y   ἀλικὸς, em Pantazides   7 Ἐφημ. ἀρχαιολ. 1885, pag 23   11 cf 34, 11   ὄρος, em ς, καὶ τοῦ Θόρνακος L¹   13 γενομένης, em Vb   16 γε Sp: τε   21 *B 562*   26 καὶ διακόσιοι spuria?   ἐπὶ L

πόλιν μηδὲ στρατῷ πεζῷ τὸν Μῆδον ἐπιόντα ὑπομεῖ-
ναι. λέγονται δὲ οὐ πασῶν τῶν γυναικῶν — οὐ γὰρ
δὴ πολλαί τινες ἐκεῖναι —, ὁπόσαι δὲ ἀξιώματι προ-
8 εἶχον, τούτων εἰκόνας ἀναθεῖναι μόνων. τοῦ δὲ ἱεροῦ
τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν οἰκοδόμημα ἔμπροσθεν, Ὀρέστου
καλούμενον σκηνή. πρὶν γὰρ ἐπὶ τῷ αἵματι καθαρ-
θῆναι τῆς μητρός, Τροιζηνίων οὐδεὶς πρότερον ἤθελεν
αὐτὸν οἴκῳ δέξασθαι· καθίσαντες δὲ ἐνταῦθα ἐκάθαι-
ρον καὶ εἱστίων, ἐς ὃ ἀφήγνισαν. καὶ νῦν ἔτι οἱ ἀπό-
γονοι τῶν καθηράντων ἐνταῦθα δειπνοῦσιν ἐν ἡμέραις
ῥηταῖς. κατορυχθέντων δὲ ὀλίγον ἀπὸ τῆς σκηνῆς
τῶν καθαρσίων φασὶν ἀπ' αὐτῶν ἀναφῦναι δάφνην,
ἣ δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔστιν, ἡ πρὸ τῆς σκηνῆς ταύτης.
9 καθῆραι δέ φασιν Ὀρέστην καθαρσίοις καὶ ἄλλοις καὶ
ὕδατι ⟨τῷ⟩ ἀπὸ τῆς Ἵππου κρήνης. ἔστι γὰρ καὶ
Τροιζηνίοις Ἵππου καλουμένη κρήνη, καὶ ὁ λόγος ἐς
αὐτὴν διαφόρως τῷ Βοιωτῶν ἔχει· Πηγάσῳ γὰρ τῷ
ἵππῳ καὶ οὗτοι λέγουσι τὸ ὕδωρ ἀνεῖναι τὴν γῆν
θιγόντι τοῦ ἐδάφους τῇ ὁπλῇ, Βελλεροφόντην δὲ ἐλ-
θεῖν ἐς Τροιζῆνα γυναῖκα αἰτήσοντα Αἴθραν παρὰ
Πιτθέως, πρὶν δὲ γῆμαι συμβῆναί οἱ φυγεῖν ἐκ Κο-
ρίνθου.

10 καὶ Ἑρμῆς ἐνταῦθά ἐστι Πολύγιος καλούμενος.
πρὸς τούτῳ τῷ ἀγάλματι τὸ ῥόπαλον θεῖναί φασιν
Ἡρακλέα· καὶ — ἦν γὰρ κοτίνου — τοῦτο μὲν ὅτῳ
πιστὰ ἐνέφυ τῇ γῇ καὶ ἀνεβλάστησεν αὖθις καὶ ἔστιν
ὁ κότινος πεφυκὼς ἔτι, τὸν δὲ Ἡρακλέα λέγουσιν ἀνευ-
ρόντα τὸν πρὸς τῇ Σαρωνίδι κότινον ἀπὸ τούτου

---

5 τοῦ om L 15 suppl V (καὶ My^{2}) 16 κρήνη καλου-
μένη L^{1} 17 οὐ διαφόρως Clavier τῶν βοιωτῶν, em P 18 τὴν
πηγήν, em L^{1} in marg 20 αἰτήσαντα $L^{1}y$ 28 σαρδωνίδι, em L

τεμεῖν ῥόπαλον. ἔστι δὲ καὶ Διὸς ἱερὸν ἐπίκλησιν Σωτῆρος· ποιῆσαι δὲ αὐτὸ βασιλεύοντα Ἀέτιον τὸν Ἄνθα λέγουσιν. ὕδωρ δὲ ὀνομάζουσι Χρυσορόαν· αὐχμοῦ δὲ ἐπὶ ἔτη συμβάντος σφίσιν ἐννέα, ἐν οἷς οὐχ ὗεν ὁ θεός, τὰ μὲν ἄλλα ἀναξηρανθῆναί φασιν ὕδατα, τὸν δὲ Χρυσορόαν τοῦτον καὶ τότε ὁμοίως διαμεῖναι ῥέοντα.

32 *Ἱππολύτῳ δὲ τῷ Θησέως τέμενός τε ἐπιφανέστατον ἀνεῖται καὶ ναὸς ἐν αὐτῷ καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἀρχαῖον. ταῦτα μὲν Διομήδην λέγουσι ποιῆσαι καὶ προσέτι θῦσαι τῷ Ἱππολύτῳ πρῶτον· Τροιζηνίοις δὲ ἱερεὺς μέν ἐστιν Ἱππολύτου τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα ἱερώμενος καὶ θυσίαι καθεστήκασιν ἐπέτειοι, δρῶσι δὲ καὶ ἄλλο τοιόνδε· ἑκάστη παρθένος πλόκαμον ἀποκείρεταί οἱ πρὸ γάμου, κειραμένη δὲ ἀνέθηκεν ἐς τὸν ναὸν φέρουσα. ἀποθανεῖν δὲ αὐτὸν οὐκ ἐθέλουσι συρέντα ὑπὸ τῶν ἵππων οὐδὲ τὸν τάφον ἀποφαίνουσιν εἰδότες· τὸν δὲ ἐν οὐρανῷ καλούμενον ἡνίοχον, τοῦτον εἶναι νομίζουσιν ἐκεῖνον Ἱππόλυτον τιμὴν παρὰ θεῶν ταύτην ἔχοντα.* 2 *τούτου δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ναός ἐστιν Ἀπόλλωνος Ἐπιβατηρίου, Διομήδους ἀνάθημα ἐκφυγόντος τὸν χειμῶνα ὃς τοῖς Ἕλλησιν ἐπεγένετο ἀπὸ Ἰλίου κομιζομένοις· καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Πυθίων Διομήδην πρῶτον θεῖναί φασι τῷ Ἀπόλλωνι. ἐς δὲ τὴν Δαμίαν καὶ Αὐξησίαν — καὶ γὰρ Τροιζηνίοις μέτεστιν αὐτῶν — οὐ τὸν αὐτὸν λέγουσιν ὃν Ἐπιδαύριοι καὶ Αἰγινῆται λόγον, ἀλλὰ ἀφικέσθαι παρθένους ἐκ Κρήτης· στασιασάντων δὲ ὁμοίως τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων*

2/3 *τοῦ ἄνθου* L[1] 5 *ὁ* om P[1]y[2] 10 *καὶ ταῦτα* Ly[1]
12 *ἱππόλυτος*, em Musurus 22 *ἐγένετο* y 25 *λάμιαν*, em Kuhn *ἐστιν*, em Musurus

*καὶ ταύτας φασὶν ὑπὸ τῶν ἀντιστασιωτῶν καταλευ-
σθῆναι, καὶ ἑορτὴν ἄγουσί σφισι Λιθοβόλια ὀνομά-*
3 *ζοντες. κατὰ δὲ τὸ ἕτερον τοῦ περιβόλου μέρος στά-
διόν ἐστιν Ἱππολύτου καλούμενον καὶ ναὸς ὑπὲρ αὐτοῦ
Ἀφροδίτης Κατασκοπίας· αὐτόθεν γάρ, ὁπότε γυμνά-
ζοιτο ὁ Ἱππόλυτος, ἀπέβλεπεν ἐς αὐτὸν ἐρῶσα ἡ Φαί-
δρα. ἐνταῦθα ἔτι πεφύκει ἡ μυρσίνη, τὰ φύλλα ὡς
καὶ πρότερον ἔγραψα ἔχουσα τετρυπημένα· καὶ ἡνίκα
ἠπορεῖτο ἡ Φαίδρα καὶ ῥᾳστώνην τῷ ἔρωτι οὐδεμίαν
εὕρισκεν, ἐς ταύτης τὰ φύλλα ἐσιναμώρει τῆς μυρσίνης.*
4 *ἔστι δὲ καὶ τάφος Φαίδρας, ἀπέχει δὲ οὐ πολὺ τοῦ
Ἱππολύτου μνήματος· τὸ δὲ οὐ πόρρω κέχωσται τῆς
μυρσίνης. τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἄγαλμα ἐποίησε μὲν
Τιμόθεος, Τροιζήνιοι δὲ οὐκ Ἀσκληπιὸν ἀλλὰ εἰκόνα
Ἱππολύτου φασὶν εἶναι. καὶ οἰκίαν ἰδὼν οἶδα Ἱππο-
λύτου· πρὸ δὲ αὐτῆς ἐστιν Ἡράκλειος καλουμένη κρήνη,
τὸ ὕδωρ ὡς οἱ Τροιζήνιοι λέγουσιν ἀνευρόντος Ἡρα-*
5 *κλέους. ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει τῆς Σθενιάδος καλουμένης
ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς, αὐτὸ δὲ εἰργάσατο τῆς θεοῦ τὸ
ξόανον Κάλλων Αἰγινήτης· μαθητὴς δὲ ὁ Κάλλων ἦν
Τεκταίου καὶ Ἀγγελίωνος, οἳ Δηλίοις ἐποίησαν τὸ
ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ δὲ Ἀγγελίων καὶ Τεκταῖος*
6 *παρὰ Διποίνῳ καὶ Σκύλλιδι ἐδιδάχθησαν. κατιόν-
των δὲ αὐτόθεν Λυτηρίου Πανός ἐστιν ἱερόν· Τροι-
ζηνίων γὰρ τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν ἔδειξεν ὀνείρατα
ἃ εἶχεν ἄκεσιν λοιμοῦ πιέσαντος ⟨τὴν Τροιζηνίαν,⟩*

---

1 *ἀπὸ*, em Sylburg 2 *λιθοβολίαν*, em Bekker 3 *ἕτερον* **V**: *ἔργον σταδίον* **Ly**[2] 6 *δρῶσα*, em Kuhn 8 *I 22, 2* 10 *ἐσιναθεμώρει* **y** 16 *στήλη* **P**[1]**My**[2] 23 *δαποίνῳ*, em Xylander 24 *παντὸς* **P**[1]**y**[2] 26 *λιμοῦ* **L**[1]**y**[1] *τὴν Τροιζηνίαν* transp Sp

Ἀθηναίους δὲ μάλιστα. διαβὰς δὲ καὶ [ἐς τὴν Τροι-
ζηνίαν] ναὸν ⟨ἂν⟩ ἴδοις Ἴσιδος καὶ ὑπὲρ αὐτὸν Ἀφρο-
δίτης Ἀκραίας· τὸν μὲν ἅτε ἐν μητροπόλει τῇ Τροιζῆνι
Ἁλικαρνασσεῖς ἐποίησαν, τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Ἴσιδος ἀνέ-
θηκε Τροιζηνίων δῆμος.

ἰοῦσι δὲ τὴν διὰ τῶν ὀρέων ἐς Ἑρμιόνην πηγή τέ 7
ἐστι τοῦ Ὑλικοῦ ποταμοῦ, Ταυρίου δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς
καλουμένου, καὶ πέτρα Θησέως ὀνομαζομένη, μεταβα-
λοῦσα καὶ αὐτὴ τὸ ὄνομα ἀνελομένου Θησέως ὑπ᾽ αὐτῇ
κρηπῖδας τὰς Αἰγέως καὶ ξίφος· πρότερον δὲ βωμὸς
ἐκαλεῖτο Σθενίου Διός. τῆς δὲ πέτρας πλησίον Ἀφρο-
δίτης ἐστὶν ἱερὸν Νυμφίας, ποιήσαντος Θησέως ἡνίκα
ἔσχε γυναῖκα Ἑλένην. ἔστι δὲ ἔξω τείχους καὶ Πο- 8
σειδῶνος ἱερὸν Φυταλμίου· μηνίσαντα γάρ σφισι τὸν
Ποσειδῶνα ποιεῖν φασιν ἄκαρπον τὴν χώραν ἅλμης
ἐς τὰ σπέρματα καὶ τῶν φυτῶν τὰς ῥίζας καθικνου-
μένης, ἐς ὃ θυσίαις τε εἴξας καὶ εὐχαῖς οὐκέτι ἅλμην
ἀνῆκεν ἐς τὴν γῆν. ὑπὲρ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος τὸν ναόν
ἐστι Δημήτηρ Θεσμοφόρος, Ἀλθήπου καθὰ λέγουσιν
ἱδρυσαμένου. καταβαίνουσι δὲ ἐπὶ τὸν πρὸς τῇ Κε- 9
λενδέρει καλουμένῃ λιμένα χωρίον ἐστὶν ὃ Γενέθλιον
ὀνομάζουσι, τεχθῆναι Θησέα ἐνταῦθα λέγοντες. πρὸ
δὲ τοῦ χωρίου τούτου ναός ἐστιν Ἄρεως, Θησέως καὶ
ἐνταῦθα Ἀμαζόνας μάχῃ κρατήσαντος· αὗται δ᾽ ἂν
εἴησαν τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ πρὸς Θησέα καὶ Ἀθηναίους
ἀγωνισαμένων. ἐπὶ θάλασσαν δὲ τὴν Ψιφαίαν πορευ- 10
ομένοις κότινος πέφυκεν ὀνομαζόμενος ῥᾶχος στρεπτός.

---

2 suppl Porson 3 ἀσκραίας $L^1P^1y^2$ τομεα τε P^1y^2, τὸν μὲν ναὸν L^1V 6 ὀρῶν Schubart 7 Ταυρείου Cobet 12 νύμφας, em Boeckh 17 ἄλλην P^1y^2 19 ἀλθίππου P 26 ψηφαίαν P^1

ῥάχους μὲν δὴ καλοῦσι Τροιζήνιοι πᾶν ὅσον ἄκαρπον ἐλαίας, κότινον καὶ φυλλίαν καὶ ἔλαιον· στρεπτὸν δὲ ἐπονομάζουσι τοῦτον, ὅτι ἐνσχεθεισῶν αὐτῷ τῶν ἡνιῶν ἀνετράπη τοῦ Ἱππολύτου τὸ ἅρμα. τούτου δὲ οὐ πολὺ τῆς Σαρωνίας Ἀρτέμιδος ἀφέστηκε τὸ ἱερόν, καὶ τὰ ἐς αὐτὸ ἐμήνυσεν ὁ λόγος ἤδη μοι. τοσόνδε δὲ ἔτι δηλώσω· Σαρώνια γὰρ δὴ κατὰ ἔτος τῇ Ἀρτέμιδι ἑορτὴν ἄγουσι.

33 νῆσοι δέ εἰσι Τροιζηνίοις μία μὲν πλησίον τῆς ἠπείρου, καὶ διαβῆναι ποσὶν ἐς αὐτήν ἐστιν· αὕτη Σφαιρία ὀνομαζομένη πρότερον Ἱερὰ δι' αἰτίαν ἐκλήθη τοιαύτην. ἔστιν ἐν αὐτῇ Σφαίρου μνῆμα· Πέλοπος δὲ ἡνίοχον εἶναι λέγουσι τὸν Σφαῖρον. τούτῳ κατὰ δή τι ἐξ Ἀθηνᾶς ὄνειρον κομίζουσα Αἴθρα [ἐς] χοὰς διέβαινεν ἐς τὴν νῆσον, διαβάσῃ δὲ ἐνταῦθα λέγεται Ποσειδῶνα μιχθῆναι. ἱδρύσατο μὲν διὰ τοῦτο Αἴθρα ναὸν ἐνταῦθα Ἀθηνᾶς Ἀπατουρίας καὶ Ἱερὰν ἀντὶ Σφαιρίας ὠνόμασε τὴν νῆσον· κατεστήσατο δὲ καὶ ταῖς Τροιζηνίων παρθένοις ἀνατιθέναι πρὸ γάμου τὴν
2 ζώνην τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἀπατουρίᾳ. Καλαύρειαν δὲ Ἀπόλλωνος ἱερὰν τὸ ἀρχαῖον εἶναι λέγουσιν, ὅτε περ ἦσαν καὶ οἱ Δελφοὶ Ποσειδῶνος· λέγεται δὲ καὶ τοῦτο, ἀντιδοῦναι τὰ χωρία σφᾶς ἀλλήλοις. φασὶ δὲ ἔτι καὶ λόγιον μνημονεύουσιν·

ἶσόν τοι Δῆλόν τε Καλαύρειάν τε νέμεσθαι
Πυθώ τ' ἠγαθέην καὶ Ταίναρον ἠνεμόεσσαν.

---

2 φυλίαν, em V 3 τοῦτο, em Schubart ἐνεχθεισῶν L[1] 4 τοῦτο P 5 post πολὺ add τῆς ἅρματος L 6 ἐδήλωσεν y[1] *II 30, 7* 7 δηλώσει, em L 10 καὶ om My[2] 14 νειρὸν P[1] purg Musurus 19 γάμων, em V 23 οἱ δὲ? δὲ καί τι L[1] 25 τοι ς: τε *(cf Ephor fr 59)*

ἔστι δ' οὖν Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐνταῦθα ἅγιον, ἱερᾶται
δὲ αὐτῷ παρθένος, ἔστ' ἂν ἐς ὥραν προέλθῃ γάμου.
τοῦ περιβόλου δὲ ἐντὸς καὶ τὸ Δημοσθένους μνῆμά 3
ἐστι. καί μοι τὸ δαιμόνιον δεῖξαι μάλιστα ἐπὶ τούτου
δοκεῖ καὶ Ὁμήρου πρότερον ὡς εἴη βάσκανον, εἰ δὴ
Ὅμηρον μὲν προδιεφθαρμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ
τοσούτῳ κακῷ κακὸν δεύτερον πενία πιέζουσα ἐπὶ πᾶ-
σαν γῆν πτωχεύοντα ἦγε, Δημοσθένει δὲ φυγῆς τε
συνέπεσεν ἐν γήρᾳ λαβεῖν πεῖραν καὶ ὁ θάνατος ἐγέ-
νετο οὕτω βίαιος. εἴρηται μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ
ἄλλοις καὶ αὐτῷ Δημοσθένει πλεῖστα, ἦ μὴν τῶν χρη-
μάτων ἃ ἐκ τῆς Ἀσίας ἤγαγεν Ἅρπαλος μὴ μεταλαβεῖν
αὐτόν· τὸ δὲ ὕστερον λεχθὲν ἐπέξειμι ὁποῖον ἐγένετο. 4
Ἅρπαλος μὲν ὡς ἐξ Ἀθηνῶν ἀπέδρα διαβὰς ναυσὶν
ἐς Κρήτην, οὐ πολὺ ὕστερον ὑπὸ τῶν θεραπευόντων
ἀπέθανεν οἰκετῶν· οἱ δὲ ὑπὸ ἀνδρὸς Μακεδόνος Παυ-
σανίου δολοφονηθῆναί φασιν αὐτόν. τὸν δέ οἱ τῶν
χρημάτων διοικητὴν φυγόντα ἐς Ῥόδον Φιλόξενος Μακε-
δὼν συνέλαβεν, ὃς καὶ αὐτὸν παρὰ Ἀθηναίων ἐξήτη-
σεν Ἅρπαλον. τὸν δὲ παῖδα τοῦτον ἔχων ἤλεγχεν ἐς
ὃ πάντα ἐπύθετο, ὅσοι τῶν Ἁρπάλου τι ἔτυχον εἰλη-
φότες· μαθὼν δὲ ἐς Ἀθήνας γράμματα ἐπέστελλεν. ἐν 5
τούτοις τοῖς γράμμασι τοὺς λαβόντας παρὰ Ἁρπάλου
καταριθμῶν καὶ αὐτοὺς καὶ ὁπόσον αὐτῶν ἔλαβεν ἕκα-
στος οὐδὲ ἐμνημόνευσεν ἀρχὴν Δημοσθένους, Ἀλεξάν-
δρῳ τε ἐς τὰ μάλιστα ἀπεχθανομένου καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ
προσκρούσας.

Δημοσθένει μὲν οὖν τιμαὶ καὶ ἑτέρωθι τῆς Ἑλλά-

---

1 ἅγιον ἐνταῦθα **L** 2 προσέλθῃ **Py**[2] 8 γῆν om **P** δὲ volebat Musurus: τε 19 ἐξήτησεν **L**[1] 25 ἐμνημόνευεν **P**, ἐμνημόνευκεν ς

34 δος καὶ παρὰ τῶν Καλαυρείας εἰσὶν οἰκητόρων· τῆς δὲ Τροιζηνίας γῆς ἐστιν ἰσθμὸς ἐπὶ πολὺ διέχων ἐς θάλασσαν, ἐν δὲ αὐτῷ πόλισμα οὐ μέγα ἐπὶ θαλάσσῃ Μέθανα ᾤκισται. Ἴσιδος δὲ ἐνταῦθα ἱερόν ἐστι καὶ ἄγαλμα ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἑρμοῦ, τὸ δὲ ἕτερον Ἡρακλέους. τοῦ δὲ πολίσματος τριάκοντά που στάδια ἀπέχει θερμὰ λουτρά· φασὶ δὲ Ἀντιγόνου τοῦ Δημητρίου Μακεδόνων βασιλεύοντος τότε πρῶτον τὸ ὕδωρ φανῆναι, φανῆναι δὲ οὐχ ὕδωρ εὐθὺς ἀλλὰ πῦρ ἀναζέσαι πολὺ ἐκ τῆς γῆς, ἐπὶ δὲ τούτῳ μαρανθέντι ῥυῆναι τὸ ὕδωρ, ὃ δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἄνεισι θερμόν τε καὶ δεινῶς ἁλμυρόν. λουσαμένῳ δὲ ἐνταῦθα οὔτε ὕδωρ ἐστὶν ἐγγὺς ψυχρὸν οὔτε ἐσπεσόντα ἐς τὴν θάλασσαν ἀκινδύνως νήχεσθαι· θηρία γὰρ καὶ ἄλλα καὶ κύνας
2 παρέχεται πλείστους. ὃ δὲ ἐθαύμασα ἐν τοῖς Μεθάνοις μάλιστα, γράψω καὶ τοῦτο. ἄνεμος ὁ Λὶψ βλαστανούσαις ταῖς ἀμπέλοις ἐμπίπτων ἐκ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου τὴν βλάστην σφῶν ἀφαναίνει· προσιόντος οὖν ἔτι τοῦ πνεύματος ἀλεκτρυόνα τὰ πτερὰ ἔχοντα διὰ παντὸς λευκὰ διελόντες ἄνδρες δύο ἐναντίοι περιθέουσι τὰς ἀμπέλους, ἥμισυ ἑκάτερος τοῦ ἀλεκτρυόνος φέρων· ἀφικόμενοι δ' ἐς τὸ αὐτὸ ὅθεν ὡρμήθησαν, κατορύσ-
3 σουσιν ἐνταῦθα. τοῦτο μὲν πρὸς τὸν Λίβα σφίσιν ἐστὶν εὑρημένον· τὰς δὲ νησῖδας αἳ πρόκεινται τῆς χώρας ἀριθμὸν ἐννέα οὔσας Πέλοπος μὲν καλοῦσι, τοῦ θεοῦ δὲ ὕοντος μίαν ἐξ αὐτῶν οὔ φασιν ὕεσθαι. τοῦτο δὲ εἰ τοιοῦτόν ἐστιν οὐκ οἶδα· ἔλεγον δὲ οἱ περὶ τὰ Μέθανα. ἐπεὶ χάλαζάν γε ἤδη θυσίαις εἶδον καὶ ἐπῳδαῖς ἀνθρώπους ἀποτρέποντας.

1 καὶ om. Pc Vb   2 ἀνῆκον La Vb   7 λουτρὰ θερμὰ Pc
8 βασιλεύσαντος La Vb   24 πρόκειται τῇ χώρᾳ La corr. in mg

τὰ μὲν δὴ Μέθανα ἰσθμός ἐστι τῆς Πελοποννήσου· 4
ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Τροιζηνίων ὅμορός ἐστιν
Ἑρμιόνη. οἰκιστὴν δὲ τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἑρμιονεῖς
γενέσθαι φασὶν Ἑρμίονα Εὔρωπος. τὸν δὲ Εὔρωπα
— ἦν γὰρ δὴ Φορωνέως — Ἡροφάνης ὁ Τροιζήνιος
ἔφασκεν εἶναι νόθον· οὐ γὰρ δή ποτε ἐς Ἄργον τὸν
Νιόβης θυγατριδοῦν ὄντα Φορωνέως τὴν ἐν Ἄργει
περιελθεῖν ⟨ἂν⟩ ἀρχὴν παρόντος Φορωνεῖ γνησίου
παιδός. ἐγὼ δέ, εἰ καὶ γνήσιον ὄντα Εὔρωπα πρότε- 5
ρον τὸ χρεὼν ἢ Φορωνέα ἐπέλαβεν, εὖ οἶδα ὡς οὐκ
ἔμελλεν ὁ παῖς αὐτῷ Νιόβης παιδὶ ἴσα οἴσεσθαι Διός
γε εἶναι δοκοῦντι. ἐπῴκησαν δὲ καὶ Ἑρμιόνα ὕστερον
Δωριεῖς οἱ ἐξ Ἄργους· πόλεμον δὲ οὐ δοκῶ γενέσθαι
σφίσιν, ἐλέγετο γὰρ ἂν ὑπὸ Ἀργείων.

ἔστι δὲ ὁδὸς ἐς Ἑρμιόνα ἐκ Τροιζῆνος κατὰ τὴν 6
πέτραν ἣ πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο Σθενίου Διὸς βωμός,
μετὰ δὲ Θησέα ἀνελόμενον τὰ γνωρίσματα ὀνομάζουσιν
οἱ νῦν Θησέως αὐτήν. κατὰ ταύτην οὖν τὴν πέτραν
ἰοῦσιν ὀρεινὴν ὁδόν, ἔστι μὲν Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν
Πλατανιστίου ναός, ἔστι δὲ Εἰλεοὶ χωρίον, ἐν δὲ αὐτῷ
Δήμητρος καὶ Κόρης τῆς Δήμητρος ἱερά· τὰ δὲ πρὸς
θάλασσαν ἐν ὅροις τῆς Ἑρμιονίδος ἱερὸν Δήμητρός
ἐστιν ἐπίκλησιν Θερμασίας. σταδίους δὲ ὀγδοήκοντα 7
ἀπέχει μάλιστα ἄκρα Σκυλλαῖον ἀπὸ τῆς Νίσου καλου-
μένη θυγατρός. ὡς γὰρ δὴ τὴν Νίσαιαν ὁ Μίνως καὶ
τὰ Μέγαρα εἷλεν ἐκείνης προδούσης, οὔτε γυναῖκα
ἕξειν αὐτὴν ἔτι ἔφασκε καὶ προσέταξε τοῖς Κρησὶν
ἐκβάλλειν τῆς νεώς· ἀποθανοῦσαν δὲ ἀπέρριψεν ἐς

---

2 *τῇ* Bekker *τροιζῆνος* L[1] 8 suppl Kayser 12 *γε* Facius: *τε* *ἑρμιόνην* L[1] (item 15) 21 *τῆς Δήμητρος* del Lobeck 23 *θερμησίας* L[1]y[2] 24 *τοῦ* P[1]My[2]

τὴν ἄκραν ταύτην ὁ κλύδων. τάφον δὲ οὐκ ἀποφαί-
νουσιν αὐτῆς, ἀλλὰ περιοφθῆναι τὸν νεκρόν φασι δια-
8 φορηθέντα ὑπὸ τῶν ἐκ θαλάσσης ὀρνίθων. ἀπὸ δὲ
Σκυλλαίου πλέοντι ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν ἄκρα τέ ἐστιν
ἑτέρα Βουκέφαλα καὶ μετὰ τὴν ἄκραν νῆσοι, πρώτη
μὲν Ἁλιοῦσσα — παρέχεται δὲ αὕτη λιμένα ἐνορ-
μίσασθαι ναυσὶν ἐπιτήδειον —, μετὰ δὲ Πιτυοῦσσα,
τρίτη δὲ ἣν Ἀριστερὰν ὀνομάζουσι. ταύτας δὲ παρα-
πλεύσαντί ἐστιν αὖθις ἄκρα Κωλυεργία ἀνέχουσα ἐκ
τῆς ἠπείρου, μετὰ δὲ αὐτὴν νῆσος Τρίκρανα καλου-
μένη καὶ ὄρος ἐς θάλασσαν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου
προβεβλημένον Βούπορθμος. ἐν Βουπόρθμῳ δὲ πεποίη-
ται μὲν ἱερὸν Δήμητρος καὶ τῆς παιδός, πεποίηται δὲ
9 Ἀθηνᾶς· ἐπίκλησις δέ ἐστι τῇ θεῷ Προμαχόρμα. πρό-
κειται δὲ Βουπόρθμου νῆσος Ἀπεροπία καλουμένη, τῆς
δὲ Ἀπεροπίας ἀφέστηκεν οὐ πολὺ ἑτέρα νῆσος Ὑδρέα.
μετὰ ταύτην αἰγιαλός τε παρήκει τῆς ἠπείρου μηνοει-
δὴς καὶ ἀκτὴ μετὰ τὸν αἰγιαλὸν ἐπὶ Ποσείδιον, ἐκ θα-
λάσσης μὲν ἀρχομένη τῆς πρὸς ἀνατολάς, προήκουσα
δὲ ὡς ἐπὶ τὴν ἑσπέραν· ἔχει δὲ καὶ λιμένας ἐν αὐτῇ.
μῆκος μὲν δὴ τῆς ἀκτῆς ἐστιν ἑπτά που στάδια, πλάτος
10 δὲ ᾗ πλατυτάτη σταδίων τριῶν οὐ πλέον. ἐνταῦθα ἡ
προτέρα πόλις τοῖς Ἑρμιονεῦσιν ἦν. ἔστι δέ σφισι
καὶ νῦν ἔτι ἱερὰ αὐτόθι, Ποσειδῶνος μὲν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς
τῇ ἀρχῇ, προελθοῦσι δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὰ μετέωρα
ναὸς Ἀθηνᾶς, παρὰ δὲ αὐτῷ σταδίου θεμέλια· ἐν δὲ
αὐτῷ τοὺς Τυνδάρεω παῖδας ἀγωνίσασθαι λέγουσιν.

---

6 ἁλιοῦσα, corr Clavier 7 πιτυοῦσα, corr Clavier 8 ἀριστερᾶς, em Schubart 9 κωλυεργίαν ἔχουσα P[1]y ante ἀνέχουσα add καλουμένη L[1] 13 καὶ om L[1]P 14 μαχόρμα L[1] 16 υἱδρέα, em Clavier 18 ἐπὶ L[1]: ἔτι ποσίδιον, em Musurus ἐκ τῆς L[1]

ἔστι δὲ καὶ ἕτερον οὐ μέγα τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, ὁ δὲ
ὄροφος κατερρύηκεν αὐτῷ. καὶ Ἡλίῳ ναὸς καὶ ἄλλος
Χάρισιν, ὁ δὲ Σαράπιδι ᾠκοδόμηται καὶ Ἴσιδι· καὶ
περίβολοι μεγάλων λίθων λογάδων εἰσίν, ἐντὸς δὲ
αὐτῶν ἱερὰ δρῶσιν ἀπόρρητα Δήμητρι.

τοσαῦτα μὲν Ἑρμιονεῦσίν ἐστιν ἐνταῦθα· ἡ δὲ ἐφ' 11
ἡμῶν πόλις ἀπέχει μὲν τῆς ἄκρας, ἐφ' ᾗ τοῦ Ποσει-
δῶνος τὸ ἱερόν, τέσσαρας μάλιστα σταδίους, κειμένη
δὲ ἐν ὁμαλῷ τὰ πρῶτα ἠρέμα ἐς πρόσαντες ἄνεισι, τὸ
δέ ἐστιν ἤδη τοῦ Πρωνός· Πρῶνα γὰρ τὸ ὄρος τοῦτο
ὀνομάζουσι. τεῖχος μὲν δὴ περὶ πᾶσαν τὴν Ἑρμιόνα
ἕστηκε· τὰ δὲ ἐς συγγραφὴν καὶ ἄλλα παρείχετο καὶ
ὧν αὐτὸς ποιήσασθαι μάλιστα ἠξίωσα μνήμην. Ἀφρο-
δίτης ναός ἐστιν ἐπίκλησιν Ποντίας καὶ Λιμενίας τῆς
αὐτῆς, ἄγαλμα δὲ λευκοῦ λίθου μεγέθει τε μέγα καὶ
ἐπὶ τῇ τέχνῃ θέας ἄξιον. καὶ ναὸς ἕτερός ἐστιν Ἀφρο- 12
δίτης· αὕτη καὶ ἄλλας ἔχει παρὰ Ἑρμιονέων τιμάς, καὶ
ταῖς παρθένοις καὶ ἣν γυνὴ χηρεύουσα παρὰ ἄνδρα
μέλλῃ φοιτᾶν, ἁπάσαις πρὸ γάμου θύειν καθέστηκεν
ἐνταῦθα. Δήμητρος δὲ ἱερὰ πεποίηται Θερμασίας, τὸ
μὲν ἐπὶ τοῖς πρὸς τὴν Τροιζηνίαν ὅροις, ὡς ἐστὶν
εἰρημένον ἤδη μοι, τὸ δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει. πλη- **35**
σίον δὲ αὐτοῦ Διονύσου ναὸς Μελαναίγιδος· τούτῳ
μουσικῆς ἀγῶνα κατὰ ἔτος ἕκαστον ἄγουσι, καὶ ἁμίλλης
κολύμβου καὶ πλοίων τιθέασιν ἆθλα· καὶ Ἀρτέμιδος
ἐπίκλησιν Ἰφιγενείας ἐστὶν ἱερὸν καὶ Ποσειδῶν χαλ-
κοῦς τὸν ἕτερον πόδα ἔχων ἐπὶ δελφῖνος. παρελθοῦσι

2 ἄλσος, em Bekker 3 σεράπιδι, em ς ἴσιδος L^1y^1 10 τοῦ πρῶνος, em Siebelis (cf 35, 4), item 36, 1 et 2 12 ἐν συγγραφῇ P 20 δή, em V θερμησίας, em Vb 21 ἐν τοῖς L^1y^1 21/22 ὡς ἔτι εἶμεν ἀνήδη μοι (L^1 ἔμενον οἱ δῆμοι), em Preller et Spengel 22 *34, 6* ταύτῃ, em Buttmann

δὲ ἐς τὸ τῆς Ἑστίας, ἄγαλμα μέν ἐστιν οὐδέν, βωμὸς
2 *δέ· καὶ ἐπ' αὐτοῦ θύουσιν Ἑστίᾳ. Ἀπόλλωνος δέ εἰσι*
ναοὶ τρεῖς καὶ ἀγάλματα τρία· καὶ τῷ μὲν οὐκ ἔστιν
ἐπίκλησις, τὸν δὲ Πυθαέα [οὕτως] ὀνομάζουσι, καὶ
Ὅριον τὸν τρίτον. τὸ μὲν δὴ τοῦ Πυθαέως ὄνομα
μεμαθήκασι παρὰ Ἀργείων· τούτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώ-
τοις ἀφικέσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαέα ἐς τὴν
χώραν Ἀπόλλωνος παῖδα ὄντα· τὸν δὲ Ὅριον ἐφ' ὅτῳ
καλοῦσιν, σαφῶς μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν, τεκμαίρο-
μαι δὲ περὶ γῆς ὅρων πολέμῳ σφᾶς ἢ δίκῃ νικήσαντας
3 *ἐπὶ τῷδε τιμὰς Ἀπόλλωνι Ὁρίῳ νεῖμαι. τὸ δὲ ἱερὸν*
τῆς Τύχης νεώτατον μὲν λέγουσιν Ἑρμιονεῖς τῶν παρά
σφισιν εἶναι, λίθου δὲ Παρίου κολοσσὸς ἕστηκεν. κρή-
νας δὲ τὴν μὲν σφόδρα ἔχουσιν ἀρχαίαν, ἐς δὲ αὐτὴν
οὐ φανερῶς τὸ ὕδωρ κάτεισιν, ἐπιλείποι δὲ οὐκ ἄν
ποτε, οὐδ' εἰ πάντες καταβάντες ὑδρεύοιντο ἐξ αὐτῆς·
τὴν δὲ ἐφ' ἡμῶν πεποιήκασιν, ὄνομα δέ ἐστιν τῷ χωρίῳ
Λειμών, ὅθεν ῥεῖ τὸ ὕδωρ ἐς αὐτήν.

4 *τὸ δὲ λόγου μάλιστα ἄξιον ἱερὸν Δήμητρός ἐστιν*
ἐπὶ τοῦ Πρωνός. τοῦτο τὸ ἱερὸν Ἑρμιονεῖς μὲν Κλύ-
μενον Φορωνέως παῖδα καὶ ἀδελφὴν Κλυμένου Χθο-
νίαν τοὺς ἱδρυσαμένους φασὶν εἶναι. Ἀργεῖοι δέ, ὅτε
ἐς τὴν Ἀργολίδα ἦλθε Δημήτηρ, τότε Ἀθέραν μὲν
λέγουσι καὶ Μύσιον ὡς ξενίαν παρασχοῖεν τῇ θεῷ,
Κολόνταν δὲ οὔτε οἴκῳ δέξασθαι τὴν θεὸν οὔτε ἀπο-
νεῖμαί τι ἄλλο ἐς τιμήν· ταῦτα δὲ οὐ κατὰ γνώμην
Χθονίᾳ τῇ θυγατρὶ ποιεῖν αὐτόν. Κολόνταν μὲν οὖν
φασιν ἀντὶ τούτων συγκαταπρησθῆναι τῇ οἰκίᾳ, Χθο-

2 *αὐτὸν*, em Musurus 4 em ς 7 *fr 3 Bgk*[4] 14 *λέγουσιν* L[1] 16 *ὑδρεύωνται* P[1]My[2] 24 *παρασχόντας*, em Madvig

νίαν δὲ κομισθεῖσαν ἐς Ἑρμιόνα ὑπὸ Δήμητρος Ἑρ-
μιονεῦσι ποιῆσαι τὸ ἱερόν. Χθονία δ' οὖν ἥ θεός τε 5
αὐτὴ καλεῖται καὶ Χθόνια ἑορτὴν κατὰ ἔτος ἄγουσιν
ὥρᾳ θέρους, ἄγουσι δὲ οὕτως. ἡγοῦνται μὲν αὐτοῖς
τῆς πομπῆς οἵ τε ἱερεῖς τῶν θεῶν καὶ ὅσοι τὰς ἐπε-
τείους ἀρχὰς ἔχουσιν, ἕπονται δὲ καὶ γυναῖκες καὶ
ἄνδρες. τοῖς δὲ καὶ παισὶν ἔτι οὖσι καθέστηκεν ἤδη
τὴν θεὸν τιμᾶν τῇ πομπῇ· οὗτοι λευκὴν ἐσθῆτα καὶ
ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχουσι στεφάνους. πλέκονται δὲ οἱ
στέφανοί σφισιν ἐκ τοῦ ἄνθους ὃ καλοῦσιν οἱ ταύτῃ
κοσμοσάνδαλον, ὑάκινθον ἐμοὶ δοκεῖν ὄντα καὶ μεγέ-
θει καὶ χρόᾳ· ἔπεστι δέ οἱ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ θρήνῳ γράμ-
ματα. τοῖς δὲ τὴν πομπὴν πέμπουσιν ἕπονται τελείαν 6
ἐξ ἀγέλης βοῦν ἄγοντες διειλημμένην δεσμοῖς τε καὶ
ὑβρίζουσαν ἔτι ὑπὸ ἀγριότητος. ἐλάσαντες δὲ πρὸς
τὸν ναὸν οἱ μὲν ἔσω φέρεσθαι τὴν βοῦν ἐς τὸ ἱερὸν
ἀνῆκαν ἐκ τῶν δεσμῶν, ἕτεροι δὲ ἀναπεπταμένας
ἔχοντες τέως τὰς θύρας, ἐπειδὰν τὴν βοῦν ἴδωσιν
ἐντὸς τοῦ ναοῦ, προσέθεσαν τὰς θύρας. τέσσαρες δὲ 7
ἔνδον ὑπολειπόμεναι γρᾶες, αὗται τὴν βοῦν εἰσιν αἱ
κατεργαζόμεναι· δρεπάνῳ γὰρ ἥτις ἂν τύχῃ τὴν φά-
ρυγγα ὑπέτεμε τῆς βοός. μετὰ δὲ αἱ θύραι τε ἠνοί-
χθησαν καὶ προσελαύνουσιν οἷς ἐπιτέτακται βοῦν [δὲ]
δευτέραν καὶ τρίτην ἐπὶ ταύτῃ καὶ ἄλλην τετάρτην.
κατεργάζονταί τε δὴ πάσας κατὰ ταὐτὰ αἱ γρᾶες καὶ
τόδε ἄλλο πρόσκειται τῇ θυσίᾳ θαῦμα· ἐφ' ἥντινα γὰρ
ἂν πέσῃ τῶν πλευρῶν ἡ πρώτη βοῦς, ἀνάγκη πεσεῖν
καὶ πάσας. θυσία μὲν δρᾶται τοῖς Ἑρμιονεῦσι τὸν 8

---

3 αὕτη, em Clavier 11 κομοσάνδαλὸν, em Hemsterhuis 13 θήλειαν, em Amasaeus 21 εἴτις L[1] 22 ἀπέτεμε L 23 purg Porson 25 τε δὴ Porson: τέλη (L[1] τέλος) 27 ἂν om L[1]

εἰρημένον τρόπον· πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ γυναικῶν ἱερασα-
μένων τῇ Δήμητρι εἰκόνες ἑστήκασιν οὐ πολλαί, καὶ
παρελθόντι ἔσω θρόνοι τέ εἰσιν, ἐφ' ὧν αἱ γρᾶες
ἀναμένουσιν ἐσελαθῆναι καθ' ἑκάστην τῶν βοῶν, καὶ
ἀγάλματα οὐκ ἄγαν ἀρχαῖα Ἀθηνᾶ καὶ Δημήτηρ. αὐτὸ
δὲ ὃ σέβουσιν ἐπὶ πλέον ἢ τἄλλα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶδον,
οὐ μὴν οὐδὲ ἀνὴρ ἄλλος οὔτε ξένος οὔτε Ἑρμιονέων
αὐτῶν· μόναι δὲ ὁποῖόν τί ἐστιν αἱ γρᾶες ἴστωσαν.
9 *ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ναός· εἰκόνες δὲ περὶ πάντα*
ἑστήκασιν αὐτόν. οὗτος ὁ ναός ἐστιν ἀπαντικρὺ τοῦ
τῆς Χθονίας, καλεῖται δὲ Κλυμένου, καὶ τῷ Κλυμένῳ
θύουσιν ἐνταῦθα. Κλύμενον δὲ οὐκ ἄνδρα Ἀργεῖον
ἐλθεῖν ἔγωγε ἐς Ἑρμιόνα ἡγοῦμαι, τοῦ θεοῦ δέ ἐστιν
ἐπίκλησις, ὅντινα ἔχει λόγος βασιλέα ὑπὸ γῆν εἶναι.
10 *παρὰ μὲν δὴ τοῦτόν ἐστιν ἄλλος ναὸς καὶ ἄγαλμα*
Ἄρεως, τοῦ δὲ τῆς Χθονίας ἐστὶν ἱεροῦ στοὰ κατὰ τὴν
δεξιάν, Ἠχοῦς ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων καλουμένη· φθεγξα-
μένῳ δὲ ἀνδρὶ τὰ ὀλίγιστα ἐς τρὶς ἀντιβοῆσαι πέφυ-
κεν. ὄπισθεν δὲ τοῦ ναοῦ τῆς Χθονίας χωρία ἐστὶν
ἃ καλοῦσιν Ἑρμιονεῖς τὸ μὲν Κλυμένου, τὸ δὲ Πλού-
τωνος, τὸ τρίτον δὲ αὐτῶν λίμνην Ἀχερουσίαν. περι-
είργεται μὲν δὴ πάντα θριγκοῖς λίθων, ἐν δὲ τῷ τοῦ
Κλυμένου καὶ γῆς χάσμα· διὰ τούτου δὲ Ἡρακλῆς
ἀνῆγε τοῦ Ἅιδου τὸν κύνα κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπὸ
11 *Ἑρμιονέων. πρὸς δὲ τῇ πύλῃ, καθ' ἣν ὁδὸς εὐθεῖά*
ἐστιν ἄγουσα ἐπὶ Μάσητα, Εἰλειθυίας ἐστὶν ἐντὸς τοῦ
τείχους ἱερόν. ἄλλως μὲν δὴ κατὰ ἡμέραν ἑκάστην
καὶ θυσίαις καὶ θυμιάμασι μεγάλως τὴν θεὸν ἱλάσκονται

---

4 *τὰς βοῦς*? 13 *ἐπ* (pro *ἐς*) y 13/14 *εἰσιν ἐπικλήσεις*, em Sylburg 18 *τρεῖς*, em Sylburg 23 *τοῦτο δὲ ὁ* L. 26 *εἰληθυίας* L 27 *μὲν* om y

καὶ ἀναθήματα δίδοται πλεῖστα τῇ Εἰλειθυίᾳ· τὸ δὲ ἄγαλμα οὐδενὶ πλὴν εἰ μὴ ἄρα ταῖς ἱερείαις ἔστιν ἰδεῖν.

κατὰ δὲ τὴν ἐπὶ Μάσητα εὐθεῖαν προελθοῦσιν ἑπτά **36** που σταδίους καὶ ἐς ἀριστερὰν ἐκτραπεῖσιν, ἐς Ἁλίκην ἐστὶν ὁδός. ἡ δὲ Ἁλίκη τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἐστιν ἔρημος, ᾤκεῖτο δὲ καὶ αὕτη ποτέ, καὶ Ἁλικῶν λόγος ἐν στήλαις ἐστὶ ταῖς Ἐπιδαυρίων αἳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὰ ἰάματα ἐγγεγραμμένα ἔχουσιν· ἄλλο δὲ σύγγραμμα οὐδὲν οἶδα ἀξιόχρεων, ἔνθα ἢ πόλεως Ἁλίκης ἢ ἀνδρῶν ἐστιν Ἁλικῶν μνήμη. ἔστι δ' οὖν ὁδὸς καὶ ἐς ταύτην, τοῦ τε Πρωνὸς μέση καὶ ὄρους ἑτέρου Θόρνακος καλουμένου τὸ ἀρχαῖον· ἀπὸ δὲ τῆς Διὸς ἐς κόκκυγα τὸν ὄρνιθα ἀλλαγῆς λεγομένης ἐνταῦθα γενέσθαι μετονομασθῆναι τὸ ὄρος φασίν. ἱερὰ δὲ καὶ ἐς 2 τόδε ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀρῶν, ἐπὶ μὲν τῷ Κοκκυγίῳ Διός, ἐν δὲ τῷ Πρωνί ἐστιν Ἥρας· καὶ τοῦ γε Κοκκυγίου πρὸς τοῖς πέρασι ναός ἐστι, θύραι δὲ οὐκ ἐφεστήκασιν οὐδὲ ὄροφον εἶχεν οὐδέ οἵ τι ἐνῆν ἄγαλμα· εἶναι δὲ ἐλέγετο ὁ ναὸς Ἀπόλλωνος. παρὰ δὲ αὐτὸν ὁδός ἐστιν ἐπὶ Μάσητα τοῖς ἐκτραπεῖσιν ἐκ τῆς εὐθείας. Μάσητι δὲ οὔσῃ πόλει τὸ ἀρχαῖον, καθὰ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἀργείων καταλόγῳ πεποίηκεν, ἐπινείῳ καθ' ἡμᾶς ἐχρῶντο Ἑρμιονεῖς. ἀπὸ Μάσητος δὲ ὁδὸς ἐν δεξιᾷ ἐστιν ἐπὶ 3 ἄκραν καλουμένην Στρουθοῦντα. στάδιοι δὲ ἀπὸ τῆς ἄκρας ταύτης κατὰ τῶν ὀρῶν τὰς κορυφὰς πεντήκοντά εἰσι καὶ διακόσιοι ἐς Φιλανόριόν τε καλούμενον καὶ ἐπὶ Βολεούς· οἱ δὲ Βολεοὶ οὗτοι λίθων εἰσὶ σωροὶ

---

4 ἐπ' L ἀριστερά, em ς 6 αὐτὴ P^1y ἁλικὸς, em Pantazides 7 Ἐφημ ἀρχαιολ 1885, pag 23 11 cf 34, 11 ὄρος, em ς, καὶ τοῦ θόρνακος L^1 13 γενομένης, em Vb 16 γε Sp: τε 21 *B* 562 26 καὶ διακόσιοι spuria? ἐπὶ L

*ἀμφισβητήσαντας δὲ ἔχειν ἐν κοινῷ· προστάξαι γὰρ
οὕτω Δία σφίσι. καὶ διὰ τοῦτο Ἀθηνᾶν τε σέβουσι
Πολιάδα καὶ Σθενιάδα ὀνομάζοντες τὴν αὐτὴν καὶ
Ποσειδῶνα Βασιλέα ἐπίκλησιν· καὶ δὴ καὶ νόμισμα
αὐτοῖς τὸ ἀρχαῖον ἐπίσημα ἔχει τρίαιναν καὶ Ἀθηνᾶς
7 πρόσωπον. μετὰ δὲ Ἄλθηπον Σάρων ἐβασίλευσεν. ἔλε-
γον δὲ ὅτι οὗτος τῇ Σαρωνίδι τὸ ἱερὸν Ἀρτέμιδι ᾠκο-
δόμησεν ἐπὶ θαλάσσῃ τελματώδει καὶ ἐπιπολῆς μᾶλλον,
ὥστε καὶ Φοιβαία λίμνη διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο. Σάρωνα
δὲ — θηρεύειν γὰρ δὴ μάλιστα ᾔρητο — κατέλαβεν
ἔλαφον διώκοντα ἐς θάλασσαν συνεσπεσεῖν φευγούσῃ·
καὶ ἥ τε ἔλαφος ἐνήχετο ἀπωτέρω τῆς γῆς καὶ ὁ Σάρων
εἴχετο τῆς ἄγρας, ἐς ὃ ὑπὸ προθυμίας ἀφίκετο ἐς τὸ
πέλαγος· ἤδη δὲ κάμνοντα αὐτὸν καὶ ὑπὸ τῶν κυμά-
των κατακλυζόμενον ἐπέλαβε τὸ χρεών. ἐκπεσόντα δὲ
τὸν νεκρὸν κατὰ τὴν Φοιβαίαν λίμνην ἐς τὸ ἄλσος
τῆς Ἀρτέμιδος ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ περιβόλου θάπτουσι,
καὶ λίμνην ἀπὸ τούτου Σαρωνίδα τὴν ταύτῃ θάλασσαν
8 καλοῦσιν ἀντὶ Φοιβαίας. τοὺς δὲ ὕστερον βασιλεύ-
σαντας οὐκ ἴσασιν ἄχρι Ὑπέρητος καὶ Ἄνθα· τούτους
δὲ εἶναι Ποσειδῶνος καὶ Ἀλκυόνης Ἄτλαντος θυγα-
τρός, καὶ πόλεις αὐτοὺς ἐν τῇ χώρᾳ φασὶν Ὑπέρειάν
τε καὶ Ἄνθειαν οἰκίσαι· Ἀέτιον δὲ τὸν Ἄνθα τοῦ πα-
τρὸς καὶ τοῦ θείου παραλαβόντα τὴν ἀρχὴν τὴν ἑτέ-
ραν τῶν πόλεων Ποσειδωνιάδα ὀνομάσαι. Τροίζηνος
δὲ καὶ Πιτθέως παρὰ Ἀέτιον ἐλθόντων βασιλεῖς μὲν
τρεῖς ἀντὶ ἑνὸς ἐγένοντο, ἴσχυον δὲ οἱ παῖδες μᾶλλον
9 οἱ Πέλοπος. σημεῖον δέ· ἀποθανόντος γὰρ Τροίζηνος*

6 *σαίνων* P, *σάρνων* **My**[2] *ἔλεγε* L 8 *τε ἁλματώδει* P[1]**My**[2] *ἐπὶ πολλῆς* L[1]P[1] 9 *Ψιφαία* Bursian 21 *ἀλκυόνος*, em Xylander 23 *τὸν* Bekker: *τοῦ*

Πιτθεὺς ⟨ἐς⟩ τὴν νῦν πόλιν συναγαγὼν τοὺς ἀνθρώπους ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Τροίζηνα, συλλαβὼν ⟨Ὑπέρειάν τε⟩ καὶ Ἄνθ⟨ει⟩αν. πολλοῖς δὲ ἔτεσιν ὕστερον ἐς ἀποικίαν ἐκ Τροιζῆνος σταλέντες Ἁλικαρνασσὸν ἐν τῇ Καρίᾳ καὶ Μύνδον ἀπῴκισαν οἱ γεγονότες ἀπ' Ἀετίου τοῦ Ἄνθα. Τροίζηνος δὲ οἱ παῖδες Ἀνάφλυστος καὶ Σφῆττος μετοικοῦσιν ἐς τὴν Ἀττικήν, καὶ οἱ δῆμοι τὰ ὀνόματα ἔχουσιν ἀπὸ τούτων. τὰ δὲ ἐς Θησέα θυγατριδοῦν Πιτθέως εἰδόσι τὰ ἐς αὐτὸν οὐ γράφω, δεῖ δέ με τοσόνδε ἔτι δηλῶσαι. Ἡρακλειδῶν 10
γὰρ κατελθόντων ἐδέξαντο καὶ οἱ Τροιζήνιοι συνοίκους Δωριέων τῶν ἐξ Ἄργους καὶ πρότερον ἔτι Ἀργείων ὄντες κατήκοοι· καὶ σφᾶς καὶ Ὅμηρος ἐν καταλόγῳ φησὶν ὑπὸ Διομήδους ἄρχεσθαι. Διομήδης γὰρ καὶ Εὐρύαλος ὁ Μηκιστέως Κυάνιππον τὸν Αἰγιαλέως παῖδα ὄντα ἐπιτροπεύοντες Ἀργείων ἡγήσαντο ἐς Τροίαν. Σθένελος δέ, ὡς ἐδήλωσα ἐν τοῖς πρότερον, οἰκίας τε ἦν ἐπιφανεστέρας, τῶν Ἀναξαγοριδῶν καλουμένων, καὶ ἡ βασιλεία τούτῳ μάλιστα ἦν ἡ Ἀργείων προσήκουσα. τοσαῦτα Τροιζηνίοις ἐχόμενα ἱστορίας ἦν, παρὲξ ἢ ὅσαι πόλεις παρ' αὐτῶν φασιν ἀποικισθῆναι· κατασκευὴν δὲ ἱερῶν καὶ ὅσα ἄλλα ἐς ἐπίδειξιν, τὸ ἐντεῦθεν ἐπέξειμι.

ἐν τῇ ἀγορᾷ Τροιζηνίων ναὸς καὶ ἀγάλματα Ἀρτέ- **31**
μιδός ἐστι Σωτείρας· Θησέα δὲ ἐλέγετο ἱδρύσασθαι καὶ ὀνομάσαι Σώτειραν, ἡνίκα Ἀστερίωνα τὸν Μίνω καταγωνισάμενος ἀνέστρεψεν ἐκ τῆς Κρήτης. ἀξιολο-

---

1 suppl Kuhn 2 *τε λαβὼν*, em **L**^{1} 3 suppl **L**^{1} *δὲ* om **P**^{1}**My**^{2} 5 *οἱ* om **P**^{1}**y**^{2} 7 *σφῆτος* **L**^{1}**y**^{1} 9 *τὰ ἑαυτῶν* **P** 13 *ὄντες* — 16 *Ἀργείων* om **L** *B 561* 17 *II 18, 5* 21 *παρέξαι*, em Schubart-Walz 24 *ἄγαλμα* ς 27 *τῆς* om **P**^{1}

*γώτατον δὲ εἶναι τοῦτο ἔδοξέν οἱ τῶν κατειργασμένων,
οὐ τοσοῦτον ἐμοὶ δοκεῖν ὅτι ἀνδρείᾳ τοὺς ἀποθανόν-
τας ὑπὸ Θησέως ὑπερέβαλεν ὁ Ἀστερίων, ἀλλὰ τό τε
[ἐκ] τοῦ λαβυρίνθου δυσέξοδον καὶ ⟨τὸ⟩ λαθόντα
ἀποδρᾶναι μετὰ τὸ ἔργον ἐποίησεν εἰκότα τὸν λόγον
ὡς προνοίᾳ θείᾳ καὶ αὐτὸς ἀνασωθείη Θησεὺς καὶ οἱ
2 σὺν αὐτῷ. ἐν τούτῳ δέ εἰσι τῷ ναῷ βωμοὶ θεῶν τῶν
λεγομένων ὑπὸ γῆν ἄρχειν, καί φασιν ἐξ Ἅιδου Σεμέ-
λην τε ὑπὸ Διονύσου κομισθῆναι ταύτῃ καὶ ὡς Ἡρα-
κλῆς ἀναγάγοι τὸν κύνα τοῦ Ἅιδου· ἐγὼ δὲ Σεμέλην
μὲν οὐδὲ ἀποθανεῖν ἀρχὴν πείθομαι Διός γε οὖσαν
γυναῖκα, τὰ δὲ ἐς τὸν ὀνομαζόμενον Ἅιδου κύνα ἑτέ-
ρωθι ἔσται μοι δῆλα ὁποῖα εἶναί μοι δοκεῖ.
3 ὄπισθεν δὲ τοῦ ναοῦ Πιτθέως μνῆμά ἐστι, τρεῖς
δὲ ἐπ' αὐτῷ θρόνοι κεῖνται λίθου λευκοῦ· δικάζειν
δὲ Πιτθέα καὶ ἄνδρας δύο σὺν αὐτῷ λέγουσιν ἐπὶ
τῶν θρόνων. οὐ πόρρω δὲ ἱερὸν Μουσῶν ἐστι, ποιῆ-
σαι δὲ ἔλεγον αὐτὸ Ἄρδαλον παῖδα Ἡφαίστου· καὶ
αὐλόν τε εὑρεῖν νομίζουσι τὸν Ἄρδαλον τοῦτον καὶ
τὰς Μούσας ἀπ' αὐτοῦ καλοῦσιν Ἀρδαλίδας. ἐνταῦθα
Πιτθέα διδάξαι λόγων τέχνην φασί, καί τι βιβλίον
Πιτθέως δὴ σύγγραμμα ὑπὸ ἀνδρὸς ἐκδοθὲν Ἐπιδαυ-
ρίου καὶ αὐτὸς ἐπελεξάμην. τοῦ Μουσείου δὲ ⟨οὐ⟩
πόρρω βωμός ἐστιν ἀρχαῖος, Ἀρδάλου καὶ τοῦτον ὥς
φασιν ἀναθέντος· ἐπὶ δὲ αὐτῷ Μούσαις καὶ Ὕπνῳ
θύουσι, λέγοντες τὸν Ὕπνον θεὸν μάλιστα εἶναι φίλον
4 ταῖς Μούσαις. πλησίον δὲ τοῦ θεάτρου Λυκείας ναὸν*

---

2 *ἐδόκει*, em Dindorf *ἀνδρίᾳ* **P¹y** 4 em Sp 9 *ταύτην* **P¹My²** 11 *γε* Porson: *δὲ* 12 *III 25, 6* 13 *δοκῶ*, em Bekker 23 suppl **V** 26 *εἶναι* om **L** 27 *λυκαίας* (**L¹** *λυκέας*), em Musurus, cf 31, 5

Ἀρτέμιδος ἐποίησεν Ἱππόλυτος· ἐς δὲ τὴν ἐπίκλησιν οὐδὲν εἶχον πυθέσθαι παρὰ τῶν ἐξηγητῶν, ἀλλὰ ἢ λύκους ἐφαίνετό μοι τὴν Τροιζηνίαν λυμαινομένους ἐξελεῖν ὁ Ἱππόλυτος ἢ Ἀμαζόσι, παρ' ὧν τὰ πρὸς μητρὸς ἦν, ἐπίκλησις τῆς Ἀρτέμιδός ἐστιν αὕτη· εἴη δ' ἂν ἔτι καὶ ἄλλο οὐ γινωσκόμενον ὑπὸ ἐμοῦ. τὸν δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ λίθον, καλούμενον δὲ ἱερόν, εἶναι λέγουσιν ἐφ' οὗ ποτε ἄνδρες Τροιζηνίων ἐννέα Ὀρέστην ἐκάθηραν ἐπὶ τῷ φόνῳ τῆς μητρός. εἰσὶ δὲ 5 οὐ μακρὰν τῆς Λυκείας Ἀρτέμιδος βωμοὶ διεστηκότες οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων· ὁ μὲν πρῶτός ἐστιν αὐτῶν Διονύσου κατὰ δή τι μάντευμα ἐπίκλησιν Σαώτου, δεύτερος δὲ Θεμίδων ὀνομαζόμενος· Πιτθεὺς τοῦτον ἀνέθηκεν, ὡς λέγουσιν. Ἡλίου δὲ Ἐλευθερίου καὶ σφόδρα εἰκότι λόγῳ δοκοῦσί μοι ποιῆσαι βωμόν, ἐκφυγόντες δουλείαν ἀπὸ Ξέρξου τε καὶ Περσῶν. τὸ 6 δὲ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Θεαρίου κατασκευάσαι μὲν Πιτθέα ἔφασαν, ἔστι δὲ ὧν οἶδα παλαιότατον. ἀρχαῖος μὲν οὖν καὶ Φωκαεῦσι τοῖς ἐν Ἰωνίᾳ ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς, ὃν Ἅρπαγός ποτε ὁ Μῆδος ἐνέπρησεν, ἀρχαῖος δὲ καὶ [ὁ] Σαμίοις Ἀπόλλωνος Πυθίου· πλὴν πολύ γε ὕστερον τοῦ παρὰ Τροιζηνίοις ἐποιήθησαν. ἄγαλμα δέ ἐστι τὸ ἐφ' ἡμῶν ἀνάθημα Αὐλίσκου, τέχνη δὲ Ἕρμωνος Τροιζηνίου· τοῦ δὲ Ἕρμωνος τούτου καὶ τὰ τῶν Διοσκούρων ξόανά ἐστι. κεῖνται δὲ ἐν 7 στοᾷ τῆς ἀγορᾶς γυναῖκες λίθου καὶ αὐταὶ καὶ οἱ παῖδες. εἰσὶ δὲ ἃς Ἀθηναῖοι Τροιζηνίοις γυναῖκας καὶ τέκνα ἔδωκαν σώζειν, ἐκλιπεῖν σφισιν ἀρέσαν τὴν

4 *παρόντα*, em V 5 *ἐστιν* om L¹ 6 *ὅτι*, em Musurus
11 *πολλοὶ* P 21 purg Schubart

πόλιν μηδὲ στρατῷ πεζῷ τὸν Μῆδον ἐπιόντα ὑπομεῖναι. λέγονται δὲ οὐ πασῶν τῶν γυναικῶν — οὐ γὰρ δὴ πολλαί τινες ἐκεῖναι —, ὁπόσαι δὲ ἀξιώματι προ-
8 *εἶχον, τούτων εἰκόνας ἀναθεῖναι μόνων. τοῦ δὲ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν οἰκοδόμημα ἔμπροσθεν, Ὀρέστου καλούμενον σκηνή. πρὶν γὰρ ἐπὶ τῷ αἵματι καθαρθῆναι τῆς μητρός, Τροιζηνίων οὐδεὶς πρότερον ἤθελεν αὐτὸν οἴκῳ δέξασθαι· καθίσαντες δὲ ἐνταῦθα ἐκάθαιρον καὶ εἱστίων, ἐς ὃ ἀφήγνισαν. καὶ νῦν ἔτι οἱ ἀπόγονοι τῶν καθηράντων ἐνταῦθα δειπνοῦσιν ἐν ἡμέραις ῥηταῖς. κατορυχθέντων δὲ ὀλίγον ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῶν καθαρσίων φασὶν ἀπʼ αὐτῶν ἀναφῦναι δάφνην, ἣ δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔστιν, ἡ πρὸ τῆς σκηνῆς ταύτης.*
9 *καθῆραι δέ φασιν Ὀρέστην καθαρσίοις καὶ ἄλλοις καὶ ὕδατι ⟨τῷ⟩ ἀπὸ τῆς Ἵππου κρήνης. ἔστι γὰρ καὶ Τροιζηνίοις Ἵππου καλουμένη κρήνη, καὶ ὁ λόγος ἐς αὐτὴν διαφόρως τῷ Βοιωτῶν ἔχει· Πηγάσῳ γὰρ τῷ ἵππῳ καὶ οὗτοι λέγουσι τὸ ὕδωρ ἀνεῖναι τὴν γῆν θιγόντι τοῦ ἐδάφους τῇ ὁπλῇ, Βελλεροφόντην δὲ ἐλθεῖν ἐς Τροιζῆνα γυναῖκα αἰτήσοντα Αἴθραν παρὰ Πιτθέως, πρὶν δὲ γῆμαι συμβῆναί οἱ φυγεῖν ἐκ Κορίνθου.*

10 *καὶ Ἑρμῆς ἐνταῦθά ἐστι Πολύγιος καλούμενος. πρὸς τούτῳ τῷ ἀγάλματι τὸ ῥόπαλον θεῖναί φασιν Ἡρακλέα· καὶ — ἦν γὰρ κοτίνου — τοῦτο μὲν ὅτῳ πιστὰ ἐνέφυ τῇ γῇ καὶ ἀνεβλάστησεν αὖθις καὶ ἔστιν ὁ κότινος πεφυκὼς ἔτι, τὸν δὲ Ἡρακλέα λέγουσιν ἀνευρόντα τὸν πρὸς τῇ Σαρωνίδι κότινον ἀπὸ τούτου*

---

5 *τοῦ* om L   15 suppl V (*καὶ* My²)   16 *κρήνη καλουμένη* L[1]   17 *οὐ διαφόρως* Clavier   *τῶν βοιωτῶν*, em P   18 *τὴν πηγήν*, em L[1] in marg   20 *αἰτήσαντα* L[1]y   28 *σαρδωνίδι*, em L

τεμεῖν ῥόπαλον. ἔστι δὲ καὶ Διὸς ἱερὸν ἐπίκλησιν Σωτῆρος· ποιῆσαι δὲ αὐτὸ βασιλεύοντα Ἀέτιον τὸν Ἄνθα λέγουσιν. ὕδωρ δὲ ὀνομάζουσι Χρυσορόαν· αὐχμοῦ δὲ ἐπὶ ἔτη συμβάντος σφίσιν ἐννέα, ἐν οἷς οὐχ ὗεν ὁ θεός, τὰ μὲν ἄλλα ἀναξηρανθῆναί φασιν ὕδατα, τὸν δὲ Χρυσορόαν τοῦτον καὶ τότε ὁμοίως διαμεῖναι ῥέοντα.

Ἱππολύτῳ δὲ τῷ Θησέως τέμενός τε ἐπιφανέστατον **32**
ἀνεῖται καὶ ναὸς ἐν αὐτῷ καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἀρχαῖον. ταῦτα μὲν Διομήδην λέγουσι ποιῆσαι καὶ προσέτι θῦσαι τῷ Ἱππολύτῳ πρῶτον· Τροιζηνίοις δὲ ἱερεὺς μέν ἐστιν Ἱππολύτου τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα ἱερώμενος καὶ θυσίαι καθεστήκασιν ἐπέτειοι, δρῶσι δὲ καὶ ἄλλο τοιόνδε· ἑκάστη παρθένος πλόκαμον ἀποκείρεταί οἱ πρὸ γάμου, κειραμένη δὲ ἀνέθηκεν ἐς τὸν ναὸν φέρουσα. ἀποθανεῖν δὲ αὐτὸν οὐκ ἐθέλουσι συρέντα ὑπὸ τῶν ἵππων οὐδὲ τὸν τάφον ἀποφαίνουσιν εἰδότες· τὸν δὲ ἐν οὐρανῷ καλούμενον ἡνίοχον, τοῦτον εἶναι νομίζουσιν ἐκεῖνον Ἱππόλυτον τιμὴν παρὰ θεῶν ταύτην ἔχοντα. τούτου δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ναός ἐστιν 2
Ἀπόλλωνος Ἐπιβατηρίου, Διομήδους ἀνάθημα ἐκφυγόντος τὸν χειμῶνα ὃς τοῖς Ἕλλησιν ἐπεγένετο ἀπὸ Ἰλίου κομιζομένοις· καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Πυθίων Διομήδην πρῶτον θεῖναί φασι τῷ Ἀπόλλωνι. ἐς δὲ τὴν Δαμίαν καὶ Αὐξησίαν — καὶ γὰρ Τροιζηνίοις μέτεστιν αὐτῶν — οὐ τὸν αὐτὸν λέγουσιν ὃν Ἐπιδαύριοι καὶ Αἰγινῆται λόγον, ἀλλὰ ἀφικέσθαι παρθένους ἐκ Κρήτης· στασιασάντων δὲ ὁμοίως τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων

2/3 τοῦ ἄνθου L[1] 5 ὁ om P[1]y[2] 10 καὶ ταῦτα Ly[1] 12 ἱππόλυτος, em Musurus 22 ἐγένετο y 25 λάμιαν, em Kuhn ἐστιν, em Musurus

*καὶ ταύτας φασὶν ὑπὸ τῶν ἀντιστασιωτῶν καταλευ-
σθῆναι, καὶ ἑορτὴν ἄγουσί σφισι Λιθοβόλια ὀνομά-
3 ζοντες. κατὰ δὲ τὸ ἕτερον τοῦ περιβόλου μέρος στά-
διόν ἐστιν Ἱππολύτου καλούμενον καὶ ναὸς ὑπὲρ αὐτοῦ
Ἀφροδίτης Κατασκοπίας· αὐτόθεν γάρ, ὁπότε γυμνά-
ζοιτο ὁ Ἱππόλυτος, ἀπέβλεπεν ἐς αὐτὸν ἐρῶσα ἡ Φαί-
δρα. ἐνταῦθα ἔτι πεφύκει ἡ μυρσίνη, τὰ φύλλα ὡς
καὶ πρότερον ἔγραψα ἔχουσα τετρυπημένα· καὶ ἡνίκα
ἠπορεῖτο ἡ Φαίδρα καὶ ῥαστώνην τῷ ἔρωτι οὐδεμίαν
εὕρισκεν, ἐς ταύτης τὰ φύλλα ἐσιναμώρει τῆς μυρσίνης.
4 ἔστι δὲ καὶ τάφος Φαίδρας, ἀπέχει δὲ οὐ πολὺ τοῦ
Ἱππολύτου μνήματος· τὸ δὲ οὐ πόρρω κέχωσται τῆς
μυρσίνης. τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἄγαλμα ἐποίησε μὲν
Τιμόθεος, Τροιζήνιοι δὲ οὐκ Ἀσκληπιὸν ἀλλὰ εἰκόνα
Ἱππολύτου φασὶν εἶναι. καὶ οἰκίαν ἰδὼν οἶδα Ἱππο-
λύτου· πρὸ δὲ αὐτῆς ἐστιν Ἡράκλειος καλουμένη κρήνη,
τὸ ὕδωρ ὡς οἱ Τροιζήνιοι λέγουσιν ἀνευρόντος Ἡρα-
5 κλέους. ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει τῆς Σθενιάδος καλουμένης
ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς, αὐτὸ δὲ εἰργάσατο τῆς θεοῦ τὸ
ξόανον Κάλλων Αἰγινήτης· μαθητὴς δὲ ὁ Κάλλων ἦν
Τεκταίου καὶ Ἀγγελίωνος, οἳ Δηλίοις ἐποίησαν τὸ
ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ δὲ Ἀγγελίων καὶ Τεκταῖος
6 παρὰ Διποίνῳ καὶ Σκύλλιδι ἐδιδάχθησαν. κατιόν-
των δὲ αὐτόθεν Λυτηρίου Πανός ἐστιν ἱερόν· Τροι-
ζηνίων γὰρ τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν ἔδειξεν ὀνείρατα
ἃ εἶχεν ἄκεσιν λοιμοῦ πιέσαντος ⟨τὴν Τροιζηνίαν,⟩*

1 *ἀπὸ*, em Sylburg 2 *λιθοβολίαν*, em Bekker 3 *ἕτερον* **V**: *ἔργον* *σταδίου* **Ly²** 6 *ὁρῶσα*, em Kuhn 8 *I 22, 2* 10 *ἐσιναθεμώρει* **y** 16 *στήλη* **P¹My²** 23 *δαποίνῳ*, em Xylander 24 *παντὸς* **P¹y²** 26 *λιμοῦ* **L¹y¹** *τὴν Τροιζηνίαν* transp Sp

*Ἀθηναίους δὲ μάλιστα. διαβὰς δὲ καὶ [ἐς τὴν Τροι-
ζηνίαν] ναὸν ⟨ἂν⟩ ἴδοις Ἴσιδος καὶ ὑπὲρ αὐτὸν Ἀφρο-
δίτης Ἀκραίας· τὸν μὲν ἅτε ἐν μητροπόλει τῇ Τροιζῆνι
Ἁλικαρνασσεῖς ἐποίησαν, τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Ἴσιδος ἀνέ-
θηκε Τροιζηνίων δῆμος.*

ἰοῦσι δὲ τὴν διὰ τῶν ὀρέων ἐς Ἑρμιόνην πηγή τέ 7
*ἐστι τοῦ Ὑλλικοῦ ποταμοῦ, Ταυρίου δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς
καλουμένου, καὶ πέτρα Θησέως ὀνομαζομένη, μεταβα-
λοῦσα καὶ αὐτὴ τὸ ὄνομα ἀνελομένου Θησέως ὑπ᾽ αὐτῇ
κρηπῖδας τὰς Αἰγέως καὶ ξίφος· πρότερον δὲ βωμὸς
ἐκαλεῖτο Σθενίου Διός. τῆς δὲ πέτρας πλησίον Ἀφρο-
δίτης ἐστὶν ἱερὸν Νυμφίας, ποιήσαντος Θησέως ἡνίκα
ἔσχε γυναῖκα Ἑλένην. ἔστι δὲ ἔξω τείχους καὶ Πο-* 8
*σειδῶνος ἱερὸν Φυταλμίου· μηνίσαντα γάρ σφισι τὸν
Ποσειδῶνα ποιεῖν φασιν ἄκαρπον τὴν χώραν ἅλμης
ἐς τὰ σπέρματα καὶ τῶν φυτῶν τὰς ῥίζας καθικνου-
μένης, ἐς ὃ θυσίαις τε εἴξας καὶ εὐχαῖς οὐκέτι ἅλμην
ἀνῆκεν ἐς τὴν γῆν. ὑπὲρ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος τὸν ναόν
ἐστι Δημήτηρ Θεσμοφόρος, Ἀλθήπου καθὰ λέγουσιν
ἱδρυσαμένου. καταβαίνουσι δὲ ἐπὶ τὸν πρὸς τῇ Κε-* 9
*λενδέρει καλουμένῃ λιμένα χωρίον ἐστὶν ὃ Γενέθλιον
ὀνομάζουσι, τεχθῆναι Θησέα ἐνταῦθα λέγοντες. πρὸ
δὲ τοῦ χωρίου τούτου ναός ἐστιν Ἄρεως, Θησέως καὶ
ἐνταῦθα Ἀμαζόνας μάχῃ κρατήσαντος· αὗται δ᾽ ἂν
εἴησαν τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ πρὸς Θησέα καὶ Ἀθηναίους
ἀγωνισαμένων. ἐπὶ θάλασσαν δὲ τὴν Ψιφαίαν πορευ-* 10
ομένοις κότινος πέφυκεν ὀνομαζόμενος ῥᾶχος στρεπτός.

---

2 suppl Porson 3 *ἀσκραίας* $L^1P^1y^2$ *τομεα τε* P^1y^2, *τὸν μὲν ναὸν* L^1V 6 *ὀρῶν* Schubart 7 *Ταυρείου* Cobet 12 *νύμφας*, em Boeckh 17 *ἄλλην* P^1y^2 19 *ἀλθίππου* P 26 *ψηφαίαν* P^1

ῥάχους μὲν δὴ καλοῦσι Τροιζήνιοι πᾶν ὅσον ἄκαρπον ἐλαίας, κότινον καὶ φυλλίαν καὶ ἔλαιον· στρεπτὸν δὲ ἐπονομάζουσι τοῦτον, ὅτι ἐνσχεθεισῶν αὐτῷ τῶν ἡνιῶν ἀνετράπη τοῦ Ἱππολύτου τὸ ἅρμα. τούτου δὲ οὐ πολὺ τῆς Σαρωνίας Ἀρτέμιδος ἀφέστηκε τὸ ἱερόν, καὶ τὰ ἐς αὐτὸ ἐμήνυσεν ὁ λόγος ἤδη μοι. τοσόνδε δὲ ἔτι δηλώσω· Σαρώνια γὰρ δὴ κατὰ ἔτος τῇ Ἀρτέμιδι ἑορτὴν ἄγουσι.

33 *νῆσοι δέ εἰσι Τροιζηνίοις μία μὲν πλησίον τῆς ἠπείρου, καὶ διαβῆναι ποσὶν ἐς αὐτήν ἐστιν· αὕτη Σφαιρία ὀνομαζομένη πρότερον Ἱερὰ δι' αἰτίαν ἐκλήθη τοιαύτην. ἔστιν ἐν αὐτῇ Σφαίρου μνῆμα· Πέλοπος δὲ ἡνίοχον εἶναι λέγουσι τὸν Σφαῖρον. τούτῳ κατὰ δή τι ἐξ Ἀθηνᾶς ὄνειρον κομίζουσα Αἴθρα [ἐς] χοὰς διέβαινεν ἐς τὴν νῆσον, διαβάσῃ δὲ ἐνταῦθα λέγεται Ποσειδῶνα μιχθῆναι. ἱδρύσατο μὲν διὰ τοῦτο Αἴθρα ναὸν ἐνταῦθα Ἀθηνᾶς Ἀπατουρίας καὶ Ἱερὰν ἀντὶ Σφαιρίας ὠνόμασε τὴν νῆσον· κατεστήσατο δὲ καὶ ταῖς Τροιζηνίων παρθένοις ἀνατιθέναι πρὸ γάμου τὴν*
2 *ζώνην τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἀπατουρίᾳ. Καλαύρειαν δὲ Ἀπόλλωνος ἱερὰν τὸ ἀρχαῖον εἶναι λέγουσιν, ὅτε περ ἦσαν καὶ οἱ Δελφοὶ Ποσειδῶνος· λέγεται δὲ καὶ τοῦτο, ἀντιδοῦναι τὰ χωρία σφᾶς ἀλλήλοις. φασὶ δὲ ἔτι καὶ λόγιον μνημονεύουσιν·*

ἶσόν τοι Δῆλόν τε Καλαύρειάν τε νέμεσθαι
Πυθώ τ' ἠγαθέην καὶ Ταίναρον ἠνεμόεσσαν.

---

2 *φυλίαν*, em V 3 *τοῦτο*, em Schubart *ἐνεχθεισῶν* L[1] 4 *τοῦτο* P 5 post *πολὺ* add *τῆς ἅρματος* L 6 *ἐδήλωσεν* y[1] *II 30, 7* 7 *δηλώσει*, em L 10 *καὶ* om My[2] 14 *νειρὸν* P[1] purg Musurus 19 *γάμων*, em V 23 *οἱ δὲ?* *δὲ καί τι* L[1] 25 *τοι* ς: *τε* *(cf Ephor fr 59)*

ἔστι δ' οὖν Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐνταῦθα ἅγιον, ἱερᾶται δὲ αὐτῷ παρθένος, ἔστ' ἂν ἐς ὥραν προέλθῃ γάμου. τοῦ περιβόλου δὲ ἐντὸς καὶ τὸ Δημοσθένους μνῆμά 3
ἐστι. καί μοι τὸ δαιμόνιον δεῖξαι μάλιστα ἐπὶ τούτου δοκεῖ καὶ Ὁμήρου πρότερον ὡς εἴη βάσκανον, εἰ δὴ Ὅμηρον μὲν προδιεφθαρμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοσούτῳ κακῷ κακὸν δεύτερον πενίᾳ πιέζουσα ἐπὶ πᾶσαν γῆν πτωχεύοντα ἦγε, Δημοσθένει δὲ φυγῆς τε συνέπεσεν ἐν γήρᾳ λαβεῖν πεῖραν καὶ ὁ θάνατος ἐγένετο οὕτω βίαιος. εἴρηται μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλοις καὶ αὐτῷ Δημοσθένει πλεῖστα, ἦ μὴν τῶν χρημάτων ἃ ἐκ τῆς Ἀσίας ἤγαγεν Ἅρπαλος μὴ μεταλαβεῖν αὐτόν· τὸ δὲ ὕστερον λεχθὲν ἐπέξειμι ὁποῖον ἐγένετο. 4
Ἅρπαλος μὲν ὡς ἐξ Ἀθηνῶν ἀπέδρα διαβὰς ναυσὶν ἐς Κρήτην, οὐ πολὺ ὕστερον ὑπὸ τῶν θεραπευόντων ἀπέθανεν οἰκετῶν· οἱ δὲ ὑπὸ ἀνδρὸς Μακεδόνος Παυσανίου δολοφονηθῆναί φασιν αὐτόν. τὸν δέ οἱ τῶν χρημάτων διοικητὴν φυγόντα ἐς Ῥόδον Φιλόξενος Μακεδὼν συνέλαβεν, ὃς καὶ αὐτὸν παρὰ Ἀθηναίων ἐξῄτησεν Ἅρπαλον. τὸν δὲ παῖδα τοῦτον ἔχων ἤλεγχεν ἐς ὃ πάντα ἐπύθετο, ὅσοι τῶν Ἁρπάλου τι ἔτυχον εἰληφότες· μαθὼν δὲ ἐς Ἀθήνας γράμματα ἐπέστελλεν. ἐν 5
τούτοις τοῖς γράμμασι τοὺς λαβόντας παρὰ Ἁρπάλου καταριθμῶν καὶ αὐτοὺς καὶ ὁπόσον αὐτῶν ἔλαβεν ἕκαστος οὐδὲ ἐμνημόνευσεν ἀρχὴν Δημοσθένους, Ἀλεξάνδρῳ τε ἐς τὰ μάλιστα ἀπεχθανομένου καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ προσκρούσας.

Δημοσθένει μὲν οὖν τιμαὶ καὶ ἑτέρωθι τῆς Ἑλλά-

---

1 ἅγιον ἐνταῦθα **L** 2 προσέλθῃ **Py²** 8 γῆν om **P** δὲ volebat Musurus: τε 19 ἐξήτησεν **L¹** 25 ἐμνημόνευεν **P**, ἐμνημόνευκεν ϛ

34 δος καὶ παρὰ τῶν Καλαυρείας εἰσὶν οἰκητόρων· τῆς
δὲ Τροιζηνίας γῆς ἐστιν ἰσθμὸς ἐπὶ πολὺ διέχων
ἐς θάλασσαν, ἐν δὲ αὐτῷ πόλισμα οὐ μέγα ἐπὶ θα-
λάσσῃ Μέθανα ᾤκισται. Ἴσιδος δὲ ἐνταῦθα ἱερόν
ἐστι καὶ ἄγαλμα ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἑρμοῦ, τὸ δὲ ἕτερον
Ἡρακλέους. τοῦ δὲ πολίσματος τριάκοντά που στάδια
ἀπέχει θερμὰ λουτρά· φασὶ δὲ Ἀντιγόνου τοῦ Δημη-
τρίου Μακεδόνων βασιλεύοντος τότε πρῶτον τὸ ὕδωρ
φανῆναι, φανῆναι δὲ οὐχ ὕδωρ εὐθὺς ἀλλὰ πῦρ ἀνα-
ζέσαι πολὺ ἐκ τῆς γῆς, ἐπὶ δὲ τούτῳ μαρανθέντι ῥυῆ-
ναι τὸ ὕδωρ, ὃ δὴ καὶ ἐς ἡμᾶς ἄνεισι θερμόν τε καὶ
δεινῶς ἁλμυρόν. λουσαμένῳ δὲ ἐνταῦθα οὔτε ὕδωρ
ἐστὶν ἐγγὺς ψυχρὸν οὔτε ἐσπεσόντα ἐς τὴν θάλασσαν
ἀκινδύνως νήχεσθαι· θηρία γὰρ καὶ ἄλλα καὶ κύνας
2 παρέχεται πλείστους. ὃ δὲ ἐθαύμασα ἐν τοῖς Μεθάνοις
μάλιστα, γράψω καὶ τοῦτο. ἄνεμος ὁ Λὶψ βλαστανού-
σαις ταῖς ἀμπέλοις ἐμπίπτων ἐκ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλ-
που τὴν βλάστην σφῶν ἀφαυαίνει· κατιόντος οὖν ἔτι
τοῦ πνεύματος ἀλεκτρυόνα τὰ πτερὰ ἔχοντα διὰ παν-
τὸς λευκὰ διελόντες ἄνδρες δύο ἐναντίοι περιθέουσι
τὰς ἀμπέλους, ἥμισυ ἑκάτερος τοῦ ἀλεκτρυόνος φέρων·
ἀφικόμενοι δ' ἐς τὸ αὐτὸ ὅθεν ὡρμήθησαν, κατορύσ-
3 σουσιν ἐνταῦθα. τοῦτο μὲν πρὸς τὸν Λίβα σφίσιν
ἐστὶν εὑρημένον· τὰς δὲ νησῖδας αἳ πρόκεινται τῆς
χώρας ἀριθμὸν ἐννέα οὔσας Πέλοπος μὲν καλοῦσι,
τοῦ θεοῦ δὲ ὕοντος μίαν ἐξ αὐτῶν οὔ φασιν ὕεσθαι.
τοῦτο δὲ εἰ τοιοῦτόν ἐστιν οὐκ οἶδα, ἔλεγον δὲ οἱ
περὶ τὰ Μέθανα, ἐπεὶ χάλαζάν γε ἤδη θυσίαις εἶδον
καὶ ἐπῳδαῖς ἀνθρώπους ἀποτρέποντας.

---

1 καὶ om P^1y^2 2 διήκων L^1y^1 7 λουτρὰ θερμά P^1
8 βασιλεύσαντος L^1y 24 πρόσκεινται τῇ χώρᾳ L^1 (corr in mg)

τὰ μὲν δὴ Μέθανα ἰσθμός ἐστι τῆς Πελοποννήσου· 4
ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Τροιζηνίων ὅμορός ἐστιν
Ἑρμιόνη. οἰκιστὴν δὲ τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἑρμιονεῖς
γενέσθαι φασὶν Ἑρμίονα Εὔρωπος. τὸν δὲ Εὔρωπα
— ἦν γὰρ δὴ Φορωνέως — Ἡροφάνης ὁ Τροιζήνιος
ἔφασκεν εἶναι νόθον· οὐ γὰρ δή ποτε ἐς Ἄργον τὸν
Νιόβης θυγατριδοῦν ὄντα Φορωνέως τὴν ἐν Ἄργει
περιελθεῖν ⟨ἂν⟩ ἀρχὴν παρόντος Φορωνεῖ γνησίου
παιδός. ἐγὼ δέ, εἰ καὶ γνήσιον ὄντα Εὔρωπα πρότε- 5
ρον τὸ χρεὼν ἢ Φορωνέα ἐπέλαβεν, εὖ οἶδα ὡς οὐκ
ἔμελλεν ὁ παῖς αὐτῷ Νιόβης παιδὶ ἴσα οἴσεσθαι Διός
γε εἶναι δοκοῦντι. ἐπῴκησαν δὲ καὶ Ἑρμιόνα ὕστερον
Δωριεῖς οἱ ἐξ Ἄργους· πόλεμον δὲ οὐ δοκῶ γενέσθαι
σφίσιν, ἐλέγετο γὰρ ἂν ὑπὸ Ἀργείων.

ἔστι δὲ ὁδὸς ἐς Ἑρμιόνα ἐκ Τροιζῆνος κατὰ τὴν 6
πέτραν ἣ πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο Σθενίου Διὸς βωμός,
μετὰ δὲ Θησέα ἀνελόμενον τὰ γνωρίσματα ὀνομάζουσιν
οἱ νῦν Θησέως αὐτήν. κατὰ ταύτην οὖν τὴν πέτραν
ἰοῦσιν ὀρεινὴν ὁδόν, ἔστι μὲν Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν
Πλατανιστίου ναός, ἔστι δὲ Εἰλεοὶ χωρίον, ἐν δὲ αὐτῷ
Δήμητρος καὶ Κόρης τῆς Δήμητρος ἱερά· τὰ δὲ πρὸς
θάλασσαν ἐν ὅροις τῆς Ἑρμιονίδος ἱερὸν Δήμητρός
ἐστιν ἐπίκλησιν Θερμασίας. σταδίους δὲ ὀγδοήκοντα 7
ἀπέχει μάλιστα ἄκρα Σκυλλαῖον ἀπὸ τῆς Νίσου καλου-
μένη θυγατρός. ὡς γὰρ δὴ τὴν Νίσαιαν ὁ Μίνως καὶ
τὰ Μέγαρα εἷλεν ἐκείνης προδούσης, οὔτε γυναῖκα
ἕξειν αὐτὴν ἔτι ἔφασκε καὶ προσέταξε τοῖς Κρησὶν
ἐκβάλλειν τῆς νεώς· ἀποθανοῦσαν δὲ ἀπέρριψεν ἐς

2 τῇ Bekker τροιζῆνος L^1 8 suppl Kayser 12 γε Facius: τε ἑρμιόνην L^1 (item 15) 21 τῆς Δήμητρος del Lobeck 23 θερμησίας L^1y^2 24 τοῦ P^1My^2

τὴν ἄκραν ταύτην ὁ κλύδων. τάφον δὲ οὐκ ἀποφαί-
νουσιν αὐτῆς, ἀλλὰ περιοφθῆναι τὸν νεκρόν φασι δια-
8 φορηθέντα ὑπὸ τῶν ἐκ θαλάσσης ὀρνίθων. ἀπὸ δὲ
Σκυλλαίου πλέοντι ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν ἄκρα τέ ἐστιν
ἑτέρα Βουκέφαλα καὶ μετὰ τὴν ἄκραν νῆσοι, πρώτη
μὲν Ἁλιοῦσσα — παρέχεται δὲ αὕτη λιμένα ἐνορ-
μίσασθαι ναυσὶν ἐπιτήδειον —, μετὰ δὲ Πιτυοῦσσα,
τρίτη δὲ ἣν Ἀριστερὰν ὀνομάζουσι. ταύτας δὲ παρα-
πλεύσαντί ἐστιν αὖθις ἄκρα Κωλυεργία ἀνέχουσα ἐκ
τῆς ἠπείρου, μετὰ δὲ αὐτὴν νῆσος Τρίκρανα καλου-
μένη καὶ ὄρος ἐς θάλασσαν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου
προβεβλημένον Βουπόρθμος. ἐν Βουπόρθμῳ δὲ πεποίη-
ται μὲν ἱερὸν Δήμητρος καὶ τῆς παιδός, πεποίηται δὲ
9 Ἀθηνᾶς· ἐπίκλησις δέ ἐστι τῇ θεῷ Προμαχόρμα. πρό-
κειται δὲ Βουπόρθμου νῆσος Ἀπεροπία καλουμένη, τῆς
δὲ Ἀπεροπίας ἀφέστηκεν οὐ πολὺ ἑτέρα νῆσος Ὑδρέα.
μετὰ ταύτην αἰγιαλός τε παρήκει τῆς ἠπείρου μηνοει-
δὴς καὶ ἀκτὴ μετὰ τὸν αἰγιαλὸν ἐπὶ Ποσείδιον, ἐκ θα-
λάσσης μὲν ἀρχομένη τῆς πρὸς ἀνατολάς, προήκουσα
δὲ ὡς ἐπὶ τὴν ἑσπέραν· ἔχει δὲ καὶ λιμένας ἐν αὐτῇ.
μῆκος μὲν δὴ τῆς ἀκτῆς ἐστιν ἑπτά που στάδια, πλάτος
10 δὲ ᾗ πλατυτάτη σταδίων τριῶν οὐ πλέον. ἐνταῦθα ἡ
προτέρα πόλις τοῖς Ἑρμιονεῦσιν ἦν. ἔστι δέ σφισι
καὶ νῦν ἔτι ἱερὰ αὐτόθι, Ποσειδῶνος μὲν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς
τῇ ἀρχῇ, προελθοῦσι δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὰ μετέωρα
ναὸς Ἀθηνᾶς, παρὰ δὲ αὐτῷ σταδίου θεμέλια· ἐν δὲ
αὐτῷ τοὺς Τυνδάρεω παῖδας ἀγωνίσασθαι λέγουσιν.

6 ἁλιοῦσα. corr Clavier   7 πιτυοῦσα. corr Clavier
8 ἀριστερᾶς em Schubart   9 κωλυεργίαν ἔχουσα Pa   ante
ἀνέχουσα add καλουμένη L¹   13 καὶ om L¹P   14 μαχόρμα L¹
16 ὑδρέα. em Clavier   19 ἐπὶ L¹: ἔπι   σταδίων. em
Musurus   ἐκ τῆς L¹

*ἔστι δὲ καὶ ἕτερον οὐ μέγα τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, ὁ δὲ
ὄροφος κατερρύηκεν αὐτῷ. καὶ Ἡλίῳ ναὸς καὶ ἄλλος
Χάρισιν, ὁ δὲ Σαράπιδι ᾠκοδόμηται καὶ Ἴσιδι· καὶ
περίβολοι μεγάλων λίθων λογάδων εἰσίν, ἐντὸς δὲ
αὐτῶν ἱερὰ δρῶσιν ἀπόρρητα Δήμητρι.*

τοσαῦτα μὲν Ἑρμιονεῦσίν ἐστιν ἐνταῦθα· ἡ δὲ ἐφ' 11
*ἡμῶν πόλις ἀπέχει μὲν τῆς ἄκρας, ἐφ' ᾗ τοῦ Ποσει-
δῶνος τὸ ἱερόν, τέσσαρας μάλιστα σταδίους, κειμένη
δὲ ἐν ὁμαλῷ τὰ πρῶτα ἠρέμα ἐς πρόσαντες ἄνεισι, τὸ
δέ ἐστιν ἤδη τοῦ Πρωνός· Πρῶνα γὰρ τὸ ὄρος τοῦτο
ὀνομάζουσι. τεῖχος μὲν δὴ περὶ πᾶσαν τὴν Ἑρμιόνα
ἕστηκε· τὰ δὲ ἐς συγγραφὴν καὶ ἄλλα παρείχετο καὶ
ὧν αὐτὸς ποιήσασθαι μάλιστα ἠξίωσα μνήμην. Ἀφρο-
δίτης ναός ἐστιν ἐπίκλησιν Ποντίας καὶ Λιμενίας τῆς
αὐτῆς, ἄγαλμα δὲ λευκοῦ λίθου μεγέθει τε μέγα καὶ
ἐπὶ τῇ τέχνῃ θέας ἄξιον. καὶ ναὸς ἕτερός ἐστιν Ἀφρο-* 12
*δίτης· αὕτη καὶ ἄλλας ἔχει παρὰ Ἑρμιονέων τιμάς, καὶ
ταῖς παρθένοις καὶ ἢν γυνὴ χηρεύουσα παρὰ ἄνδρα
μέλλῃ φοιτᾶν, ἁπάσαις πρὸ γάμου θύειν καθέστηκεν
ἐνταῦθα. Δήμητρος δὲ ἱερὰ πεποίηται Θερμασίας, τὸ
μὲν ἐπὶ τοῖς πρὸς τὴν Τροιζηνίαν ὅροις, ὡς ἐστὶν
εἰρημένον ἤδη μοι, τὸ δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει. πλη-* **35**
*σίον δὲ αὐτοῦ Διονύσου ναὸς Μελαναίγιδος· τούτῳ
μουσικῆς ἀγῶνα κατὰ ἔτος ἕκαστον ἄγουσι, καὶ ἁμίλλης
κολύμβου καὶ πλοίων τιθέασιν ἆθλα· καὶ Ἀρτέμιδος
ἐπίκλησιν Ἰφιγενείας ἐστὶν ἱερὸν καὶ Ποσειδῶν χαλ-
κοῦς τὸν ἕτερον πόδα ἔχων ἐπὶ δελφῖνος. παρελθοῦσι*

2 *ἄλσος*, em Bekker 3 *σεράπιδι*, em ς *ἴσιδος* L^{1}y^1 10 *τοῦ πρῶνος*, em Siebelis (cf 35, 4), item 36, 1 et 2 12 *ἐν συγγραφῇ* P 20 *δή*, em V *θερμησίας*, em Vb 21 *ἐν τοῖς* L^{1}y^1 21/22 *ὡς ἔτι εἶμεν ἀνήδη μοι* (L^1 *ἔμενον οἱ δῆμοι*), em Preller et Spengel 22 *34, 6* *ταύτῃ*, em Buttmann

δὲ ἐς τὸ τῆς Ἑστίας, ἄγαλμα μέν ἐστιν οὐδέν, βωμὸς
2 *δέ· καὶ ἐπʼ αὐτοῦ θύουσιν Ἑστίᾳ. Ἀπόλλωνος δέ εἰσι*
ναοὶ τρεῖς καὶ ἀγάλματα τρία· καὶ τῷ μὲν οὐκ ἔστιν
ἐπίκλησις, τὸν δὲ Πυθαέα [οὕτως] ὀνομάζουσι, καὶ
Ὅριον τὸν τρίτον. τὸ μὲν δὴ τοῦ Πυθαέως ὄνομα
μεμαθήκασι παρὰ Ἀργείων· τούτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώ-
τοις ἀφικέσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαέα ἐς τὴν
χώραν Ἀπόλλωνος παῖδα ὄντα· τὸν δὲ Ὅριον ἐφʼ ὅτῳ
καλοῦσιν, σαφῶς μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν, τεκμαίρο-
μαι δὲ περὶ γῆς ὅρων πολέμῳ σφᾶς ἢ δίκῃ νικήσαντας
3 *ἐπὶ τῷδε τιμὰς Ἀπόλλωνι Ὁρίῳ νεῖμαι. τὸ δὲ ἱερὸν*
τῆς Τύχης νεώτατον μὲν λέγουσιν Ἑρμιονεῖς τῶν παρά
σφισιν εἶναι, λίθου δὲ Παρίου κολοσσὸς ἕστηκεν. κρή-
νας δὲ τὴν μὲν σφόδρα ἔχουσιν ἀρχαίαν, ἐς δὲ αὐτὴν
οὐ φανερῶς τὸ ὕδωρ κάτεισιν, ἐπιλείποι δὲ οὐκ ἄν
ποτε, οὐδʼ εἰ πάντες καταβάντες ὑδρεύοιντο ἐξ αὐτῆς·
τὴν δὲ ἐφʼ ἡμῶν πεποιήκασιν, ὄνομα δέ ἐστιν τῷ χωρίῳ
Λειμών, ὅθεν ῥεῖ τὸ ὕδωρ ἐς αὐτήν.

4 *τὸ δὲ λόγου μάλιστα ἄξιον ἱερὸν Δήμητρός ἐστιν*
ἐπὶ τοῦ Πρωνός. τοῦτο τὸ ἱερὸν Ἑρμιονεῖς μὲν Κλύ-
μενον Φορωνέως παῖδα καὶ ἀδελφὴν Κλυμένου Χθο-
νίαν τοὺς ἱδρυσαμένους φασὶν εἶναι. Ἀργεῖοι δέ, ὅτε
ἐς τὴν Ἀργολίδα ἦλθε Δημήτηρ, τότε Ἀθέραν μὲν
λέγουσι καὶ Μύσιον ὡς ξενίαν παρασχοῖεν τῇ θεῷ,
Κολόνταν δὲ οὔτε οἴκῳ δέξασθαι τὴν θεὸν οὔτε ἀπο-
νεῖμαί τι ἄλλο ἐς τιμήν· ταῦτα δὲ οὐ κατὰ γνώμην
Χθονίᾳ τῇ θυγατρὶ ποιεῖν αὐτόν. Κολόνταν μὲν οὖν
φασιν ἀντὶ τούτων συγκαταπρησθῆναι τῇ οἰκίᾳ, Χθο-

---

2 *αὐτὸν*, em Musurus   4 em ς   7 *fr 3 Bgk*^{4} 14 *λέγουσιν* L^1 16 *ὑδρεύωνται* P^{1}My^2 24 *παρασχόντας*, em Madvig

νίαν δὲ κομισθεῖσαν ἐς Ἑρμιόνα ὑπὸ Δήμητρος Ἑρ-
μιονεῦσι ποιῆσαι τὸ ἱερόν. Χθονία δ' οὖν ἡ θεός τε 5
αὐτὴ καλεῖται καὶ Χθόνια ἑορτὴν κατὰ ἔτος ἄγουσιν
ὥρᾳ θέρους, ἄγουσι δὲ οὕτως. ἡγοῦνται μὲν αὐτοῖς
τῆς πομπῆς οἵ τε ἱερεῖς τῶν θεῶν καὶ ὅσοι τὰς ἐπε-
τείους ἀρχὰς ἔχουσιν, ἕπονται δὲ καὶ γυναῖκες καὶ
ἄνδρες. τοῖς δὲ καὶ παισὶν ἔτι οὖσι καθέστηκεν ἤδη
τὴν θεὸν τιμᾶν τῇ πομπῇ· οὗτοι λευκὴν ἐσθῆτα καὶ
ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχουσι στεφάνους. πλέκονται δὲ οἱ
στέφανοί σφισιν ἐκ τοῦ ἄνθους ὃ καλοῦσιν οἱ ταύτῃ
κοσμοσάνδαλον, ὑάκινθον ἐμοὶ δοκεῖν ὄντα καὶ μεγέ-
θει καὶ χρόᾳ· ἔπεστι δέ οἱ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ θρήνῳ γράμ-
ματα. τοῖς δὲ τὴν πομπὴν πέμπουσιν ἕπονται τελείαν 6
ἐξ ἀγέλης βοῦν ἄγοντες διειλημμένην δεσμοῖς τε καὶ
ὑβρίζουσαν ἔτι ὑπὸ ἀγριότητος. ἐλάσαντες δὲ πρὸς
τὸν ναὸν οἱ μὲν ἔσω φέρεσθαι τὴν βοῦν ἐς τὸ ἱερὸν
ἀνῆκαν ἐκ τῶν δεσμῶν, ἕτεροι δὲ ἀναπεπταμένας
ἔχοντες τέως τὰς θύρας, ἐπειδὰν τὴν βοῦν ἴδωσιν
ἐντὸς τοῦ ναοῦ, προσέθεσαν τὰς θύρας. τέσσαρες δὲ 7
ἔνδον ὑπολειπόμεναι γρᾶες, αὗται τὴν βοῦν εἰσιν αἱ
κατεργαζόμεναι· δρεπάνῳ γὰρ ἥτις ἂν τύχῃ τὴν φά-
ρυγγα ὑπέτεμε τῆς βοός. μετὰ δὲ αἱ θύραι τε ἠνοί-
χθησαν καὶ προσελαύνουσιν οἷς ἐπιτέτακται βοῦν [δὲ]
δευτέραν καὶ τρίτην ἐπὶ ταύτῃ καὶ ἄλλην τετάρτην.
κατεργάζονταί τε δὴ πάσας κατὰ ταὐτὰ αἱ γρᾶες καὶ
τόδε ἄλλο πρόσκειται τῇ θυσίᾳ θαῦμα· ἐφ' ἥντινα γὰρ
ἂν πέσῃ τῶν πλευρῶν ἡ πρώτη βοῦς, ἀνάγκη πεσεῖν
καὶ πάσας. θυσία μὲν δρᾶται τοῖς Ἑρμιονεῦσι τὸν 8

3 αὕτη, em Clavier 11 κομοσάνδαλὸν, em Hemsterhuis 13 θήλειαν, em Amasaeus 21 εἴτις L[1] 22 ἀπέτεμε L 23 purg Porson 25 τε δὴ Porson: τέλη (L[1] τέλος) 27 ἂν om L[1]

*εἰρημένον τρόπον· πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ γυναικῶν ἱερασα-
μένων τῇ Δήμητρι εἰκόνες ἑστήκασιν οὐ πολλαί, καὶ
παρελθόντι ἔσω θρόνοι τέ εἰσιν, ἐφ' ὧν αἱ γρᾶες
ἀναμένουσιν ἐσελαθῆναι καθ' ἑκάστην τῶν βοῶν, καὶ
ἀγάλματα οὐκ ἄγαν ἀρχαῖα Ἀθηνᾶ καὶ Δημήτηρ. αὐτὸ
δὲ ὃ σέβουσιν ἐπὶ πλέον ἢ τἄλλα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶδον,
οὐ μὴν οὐδὲ ἀνὴρ ἄλλος οὔτε ξένος οὔτε Ἑρμιονέων
αὐτῶν· μόναι δὲ ὁποῖόν τί ἐστιν αἱ γρᾶες ἴστωσαν.*
9 *ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ναός· εἰκόνες δὲ περὶ πάντα
ἑστήκασιν αὐτόν. οὗτος ὁ ναός ἐστιν ἀπαντικρὺ τοῦ
τῆς Χθονίας, καλεῖται δὲ Κλυμένου, καὶ τῷ Κλυμένῳ
θύουσιν ἐνταῦθα. Κλύμενον δὲ οὐκ ἄνδρα Ἀργεῖον
ἐλθεῖν ἔγωγε ἐς Ἑρμιόνα ἡγοῦμαι, τοῦ θεοῦ δέ ἐστιν
ἐπίκλησις, ὅντινα ἔχει λόγος βασιλέα ὑπὸ γῆν εἶναι.*
10 *παρὰ μὲν δὴ τοῦτόν ἐστιν ἄλλος ναὸς καὶ ἄγαλμα
Ἄρεως, τοῦ δὲ τῆς Χθονίας ἐστὶν ἱεροῦ στοὰ κατὰ τὴν
δεξιάν, Ἠχοῦς ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων καλουμένη· φθεγξα-
μένῳ δὲ ἀνδρὶ τὰ ὀλίγιστα ἐς τρὶς ἀντιβοῆσαι πέφυ-
κεν. ὄπισθεν δὲ τοῦ ναοῦ τῆς Χθονίας χωρία ἐστὶν
ἃ καλοῦσιν Ἑρμιονεῖς τὸ μὲν Κλυμένου, τὸ δὲ Πλού-
τωνος, τὸ τρίτον δὲ αὐτῶν λίμνην Ἀχερουσίαν. περι-
είργεται μὲν δὴ πάντα θριγκοῖς λίθων, ἐν δὲ τῷ τοῦ
Κλυμένου καὶ γῆς χάσμα· διὰ τούτου δὲ Ἡρακλῆς
ἀνῆγε τοῦ Ἅιδου τὸν κύνα κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπὸ*
11 *Ἑρμιονέων. πρὸς δὲ τῇ πύλῃ, καθ' ἣν ὁδὸς εὐθεῖά
ἐστιν ἄγουσα ἐπὶ Μάσητα, Εἰλειθυίας ἐστὶν ἐντὸς τοῦ
τείχους ἱερόν. ἄλλως μὲν δὴ κατὰ ἡμέραν ἑκάστην
καὶ θυσίαις καὶ θυμιάμασι μεγάλως τὴν θεὸν ἱλάσκονται*

---

4 *τὰς βοῦς?* 13 *ἐπ* (pro *ἐς*) y 13/14 *εἰσιν ἐπικλήσεις*, em Sylburg 18 *τρεῖς*, em Sylburg 23 *τοῦτο δὲ ὁ* L. 26 *εἰληθυίας* L 27 *μὲν* om y

καὶ ἀναθήματα δίδοται πλεῖστα τῇ Εἰλειθυίᾳ· τὸ δὲ
ἄγαλμα οὐδενὶ πλὴν εἰ μὴ ἄρα ταῖς ἱερείαις ἔστιν ἰδεῖν.
κατὰ δὲ τὴν ἐπὶ Μάσητα εὐθεῖαν προελθοῦσιν ἑπτά **36**
που σταδίους καὶ ἐς ἀριστερὰν ἐκτραπεῖσιν, ἐς Ἁλί-
κην ἐστὶν ὁδός. ἡ δὲ Ἁλίκη τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἐστιν
ἔρημος, ᾠκεῖτο δὲ καὶ αὕτη ποτέ, καὶ Ἁλικῶν λόγος
ἐν στήλαις ἐστὶ ταῖς Ἐπιδαυρίων αἳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ
τὰ ἰάματα ἐγγεγραμμένα ἔχουσιν· ἄλλο δὲ σύγγραμμα
οὐδὲν οἶδα ἀξιόχρεων, ἔνθα ἢ πόλεως Ἁλίκης ἢ ἀν-
δρῶν ἐστιν Ἁλικῶν μνήμη. ἔστι δ' οὖν ὁδὸς καὶ ἐς
ταύτην, τοῦ τε Πρωνὸς μέση καὶ ὄρους ἑτέρου Θόρ-
νακος καλουμένου τὸ ἀρχαῖον· ἀπὸ δὲ τῆς Διὸς ἐς
κόκκυγα τὸν ὄρνιθα ἀλλαγῆς λεγομένης ἐνταῦθα γενέ-
σθαι μετονομασθῆναι τὸ ὄρος φασίν. ἱερὰ δὲ καὶ ἐς 2
τόδε ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀρῶν, ἐπὶ μὲν τῷ Κοκκυγίῳ Διός,
ἐν δὲ τῷ Πρωνί ἐστιν Ἥρας· καὶ τοῦ γε Κοκκυγίου
πρὸς τοῖς πέρασι ναός ἐστι, θύραι δὲ οὐκ ἐφεστήκασιν
οὐδὲ ὄροφον εἶχεν οὐδέ οἵ τι ἐνῆν ἄγαλμα· εἶναι δὲ
ἐλέγετο ὁ ναὸς Ἀπόλλωνος. παρὰ δὲ αὐτὸν ὁδός ἐστιν
ἐπὶ Μάσητα τοῖς ἐκτραπεῖσιν ἐκ τῆς εὐθείας. Μάσητι
δὲ οὔσῃ πόλει τὸ ἀρχαῖον, καθὰ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἀρ-
γείων καταλόγῳ πεποίηκεν, ἐπινείῳ καθ' ἡμᾶς ἐχρῶντο
Ἑρμιονεῖς. ἀπὸ Μάσητος δὲ ὁδὸς ἐν δεξιᾷ ἐστιν ἐπὶ 3
ἄκραν καλουμένην Στρουθοῦντα. στάδιοι δὲ ἀπὸ τῆς
ἄκρας ταύτης κατὰ τῶν ὀρῶν τὰς κορυφὰς πεντήκοντά
εἰσι καὶ διακόσιοι ἐς Φιλανόριόν τε καλούμενον καὶ
ἐπὶ Βολεούς· οἱ δὲ Βολεοὶ οὗτοι λίθων εἰσὶ σωροὶ

---

4 ἐπ' L ἀριστερὰ, em ς 6 αὐτὴ P¹y ἀλικὸς, em Pantazides 7 Ἐφημ ἀρχαιολ 1885, pag 23 11 cf 34, 11 ὄρος, em ς, καὶ τοῦ θόρνακος L¹ 13 γενομένης, em Vb 16 γε Sp: τε 21 *B 562* 26 καὶ διακόσιοι spuria? ἐπὶ L

λογάδων. χωρίον δὲ ἕτερον, ὃ Διδύμους ὀνομάζουσι, στάδια εἴκοσιν αὐτόθεν ἀφέστηκεν· ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ἔστι δὲ Ποσειδῶνος, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Δήμητρος, ἀγάλματα δὲ ὀρθὰ λίθου λευκοῦ.

4 τὸ δὲ ἐντεῦθέν ἐστιν Ἀργείων ἥ ποτε Ἀσιναία καλουμένη, καὶ Ἀσίνης ἐστὶν ἐρείπια ἐπὶ θαλάσσῃ. Λακεδαιμονίων δὲ καὶ τοῦ βασιλέως Νικάνδρου τοῦ Χαρίλλου τοῦ Πολυδέκτου τοῦ Εὐνόμου τοῦ Πρυτάνιδος τοῦ Εὐρυπῶντος ἐς τὴν Ἀργολίδα ἐσβαλόντων στρατιᾷ συνεσέβαλόν σφισιν οἱ Ἀσιναῖοι, καὶ ἐδῄωσαν σὺν ἐκείνοις τῶν Ἀργείων τὴν γῆν. ὡς δὲ ὁ στόλος τῶν Λακεδαιμονίων ἀπῆλθεν οἴκαδε, στρατεύουσιν ἐπὶ τὴν Ἀσίνην οἱ Ἀργεῖοι καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Ἔρατος.
5 καὶ χρόνον μέν τινα ἀπὸ τοῦ τείχους ἠμύναντο οἱ Ἀσιναῖοι καὶ ἀποκτείνουσιν ἄλλους τε καὶ Λυσίστρατον ἐν τοῖς δοκιμωτάτοις ὄντα Ἀργείων· ἁλισκομένου δὲ τοῦ τείχους οὗτοι μὲν γυναῖκας ἐς τὰ πλοῖα ἐνθέμενοι καὶ παῖδας ἐκλείπουσι τὴν αὐτῶν, Ἀργεῖοι δὲ ἐς ἔδαφος καταβαλόντες τὴν Ἀσίνην καὶ τὴν γῆν προσορισάμενοι τῇ σφετέρᾳ Πυθαέως τε Ἀπόλλωνος ὑπελίποντο ⟨τὸ⟩ ἱερὸν — καὶ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι — καὶ τὸν Λυσίστρατον πρὸς αὐτῷ θάπτουσιν.

6 ἀπέχει δὲ Ἀργείων τῆς πόλεως τεσσαράκοντα καὶ οὐ πλείω στάδια ἡ κατὰ Λέρναν θάλασσα. κατιόντων δὲ ἐς Λέρναν πρῶτον μὲν καθ' ὁδόν ἐστιν ὁ Ἐρασῖνος, ἐκδίδωσι δὲ ἐς τὸν Φρίξον, ὁ Φρίξος δὲ ἐς τὴν θάλασσαν τὴν μεταξὺ Τημενίου καὶ Λέρνης. ἀπὸ δὲ Ἐρασίνου τραπεῖσιν ἐς ἀριστερὰ σταδίους ὅσον ὀκτώ,

---

5 *ἀσίνα*, em Bekker 6 *ἐρείπια* om P[1]My[2] 10 *συνέβαλον* L[1]My[2] *ἐδούλωσαν* L[1] (in mg *ἐδῄωσαν*) 19 *καταλαβόντες* L[1]y[2] 20 *ὑπελείποντο*, em Siebelis 21 suppl Porson

*Διοσκούρων ἱερόν ἐστιν Ἀνάκτων· πεποίηται δέ σφισι
κατὰ ταὐτὰ καὶ ἐν τῇ πόλει τὰ ξόανα. ἀναστρέψας* 7
*δὲ ἐς τὴν εὐθεῖαν τόν τε Ἐρασῖνον διαβήσῃ καὶ ἐπὶ
τὸν Χείμαρρον ποταμὸν ἀφίξῃ. πλησίον δὲ αὐτοῦ περί-
βολός ἐστι λίθων, καὶ τὸν Πλούτωνα ἁρπάσαντα ὡς
λέγεται Κόρην τὴν Δήμητρος καταβῆναι ταύτῃ φασὶν
ἐς τὴν ὑπόγεων νομιζομένην ἀρχήν. ἡ δὲ Λέρνα ἐστίν,
ὡς καὶ τὰ πρότερα ἔχει μοι τοῦ λόγου, πρὸς θαλάσσῃ,
καὶ τελετὴν Λερναίᾳ ἄγουσιν ἐνταῦθα Δήμητρι.*

ἔστι δὲ ἄλσος ἱερὸν ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ ὄρους ὃ 8
*καλοῦσι Ποντῖνον, τὸ δὲ ὄρος ὁ Ποντῖνος οὐκ ἐᾷ τὸ
ὕδωρ ἀπορρεῖν τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ ἐς αὐτὸ κατα-
δέχεται· ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς ἀπ' αὐτοῦ Ποντῖνος. καὶ
ἐπὶ κορυφῇ τοῦ ὄρους ἱερόν τε Ἀθηνᾶς Σαΐτιδος, ἐρεί-
πια ἔτι μόνα, καὶ θεμέλια οἰκίας ἐστὶν Ἱππομέδοντος,
ὃς Πολυνείκει τῷ Οἰδίποδος τιμωρήσων ἦλθεν ἐς Θήβας.
ἀπὸ δὴ τοῦ ὄρους τούτου τὸ ἄλσος ἀρχόμενον πλατά-* **37**
*νων τὸ πολὺ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καθήκει. ὅροι δὲ
αὐτοῦ τῇ μὲν ποταμὸς ὁ Ποντῖνος, τῇ δὲ ἕτερος ποτα-
μός· Ἀμυμώνη δὲ ἀπὸ τῆς Δαναοῦ θυγατρὸς ὄνομα
τῷ ποταμῷ. ἐντὸς δὲ τοῦ ἄλσους ἀγάλματα ἔστι μὲν
Δήμητρος Προσύμνης, ἔστι δὲ Διονύσου, καὶ Δήμη-
τρος καθήμενον ἄγαλμα οὐ μέγα· ταῦτα μὲν λίθου* 2
*πεποιημένα, ἑτέρωθι δ' ἐν ναῷ Διόνυσος Σαώτης καθ-
ήμενον ξόανον καὶ Ἀφροδίτης ἄγαλμα ἐπὶ θαλάσσῃ
λίθου· ἀναθεῖναι δὲ αὐτὸ τὰς θυγατέρας λέγουσι τὰς
Δαναοῦ, Δαναὸν δὲ αὐτὸν τὸ ἱερὸν ἐπὶ Ποντίνῳ ποιῆ-
σαι τῆς Ἀθηνᾶς. καταστήσασθαι δὲ τῶν Λερναίων
τὴν τελετὴν Φιλάμμωνά φασι. τὰ μὲν οὖν λεγόμενα*

4 *χείμαρον* L¹y 6 *φασὶν* om y 8 *36, 6* 24 *ἑτέρῳ δὲ ναῷ*, em Hitzig 26/27 *τοῦ δαναοῦ* L¹ 27 *αὐτὸ* L¹y

3 *ἐπὶ τοῖς δρωμένοις δῆλά ἐστιν οὐκ ὄντα ἀρχαῖα· ἃ δὲ ἤκουσα ἐπὶ τῇ καρδίᾳ γεγράφθαι τῇ πεποιημένῃ τοῦ ὀρειχάλκου, οὐδὲ ταῦτα ὄντα Φιλάμμωνος Ἀρριφῶν εὗρε, τὸ μὲν ἀνέκαθεν Τρικωνιεὺς τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ, τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν Λυκίων τοῖς μάλιστα ὁμοίως δόκιμος, δεινὸς δὲ ἐξευρεῖν ἃ μή τις πρότερον εἶδε, καὶ δὴ καὶ ταῦτα φωράσας ἐπὶ τῷδε. τὰ ἔπη, καὶ ὅσα οὐ μετὰ μέτρου μεμιγμένα ἦν τοῖς ἔπεσι, τὰ πάντα Δωριστὶ ἐπεποίητο· πρὶν δὲ Ἡρακλείδας κατελθεῖν ἐς Πελοπόννησον, τὴν αὐτὴν ἠφίεσαν Ἀθηναίοις οἱ Ἀργεῖοι φωνήν· ἐπὶ δὲ Φιλάμμωνος οὐδὲ τὸ ὄνομα τῶν Δωριέων ἐμοὶ δοκεῖν ἐς ἅπαντας ἠκούετο Ἕλληνας.*

4 *ταῦτα μὲν δὴ ἀπέφαινεν οὕτως ἔχοντα, τῆς δὲ Ἀμυμώνης πέφυκεν ἐπὶ τῇ πηγῇ πλάτανος· ὑπὸ ταύτῃ τὴν ὕδραν τραφῆναι τῇ πλατάνῳ φασίν. ἐγὼ δὲ τὸ θηρίον πείθομαι τοῦτο καὶ μεγέθει διενεγκεῖν ὑδρῶν ἄλλων καὶ τὸν ἰὸν οὕτω δή τι ἔχειν ἀνίατον ὡς τὸν Ἡρακλέα ἀπὸ τῆς χολῆς αὐτοῦ τὰς ἀκίδας φαρμακεῦσαι τῶν οἰστῶν· κεφαλὴν δὲ εἶχεν ἐμοὶ δοκεῖν μίαν καὶ οὐ πλείονας, Πείσανδρος δὲ ὁ Καμιρεύς, ἵνα τὸ θηρίον τε δοκοίη φοβερώτερον καὶ αὐτῷ γίνηται ἡ ποίησις ἀξιόχρεως μᾶλλον, ἀντὶ τούτων τὰς κεφαλὰς*
5 *ἐποίησε τῇ ὕδρᾳ τὰς πολλάς. εἶδον δὲ καὶ πηγὴν Ἀμφιαράου καλουμένην καὶ τὴν Ἀλκυονίαν λίμνην, δι' ἧς φασιν Ἀργεῖοι Διόνυσον ἐς τὸν Ἅιδην ἐλθεῖν Σεμέλην ἀνάξοντα, τὴν δὲ ταύτῃ κάθοδον δεῖξαί οἱ Πόλυμνον. τῇ δὲ Ἀλκυονίᾳ πέρας τοῦ βάθους οὐκ ἔστιν οὐδέ τινα οἶδα ἄνθρωπον ἐς τὸ τέρμα αὐτῆς*

4 *Τριχωνιεὺς* Sylburg e Steph Byz 7 *φωρᾶσαι*, em Suevern 11 *τὸ Δωριέων* **y** 14 *ταύτην* **P¹y** *τὴν* om **L** 20 *fr 2 Ki*

οὐδεμιᾷ μηχανῇ καθικέσθαι δυνηθέντα, ὅπου καὶ Νέρων σταδίων πολλῶν κάλους ποιησάμενος καὶ συνάψας ἀλλήλοις, ἀπαρτήσας δὲ καὶ μόλυβδον ἀπ' αὐτῶν καὶ εἰ δή τι χρήσιμον ἄλλο ἐς τὴν πεῖραν, οὐδὲ οὗτος οὐδένα ἐξευρεῖν ἐδυνήθη ὅρον τοῦ βάθους. καὶ τόδε 6 ἤκουσα ἄλλο· τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης ὡς ἰδόντα εἰκάσαι γαληνόν ἐστι καὶ ἠρεμαῖον, παρεχόμενον δὲ ὄψιν τοιαύτην διανήχεσθαι τολμήσαντα πάντα τινὰ καθέλκειν πέφυκε καὶ ἐς βυθὸν ὑπολαβὸν ἀπήνεγκε. περίοδος δὲ τῆς λίμνης ἐστὶν οὐ πολλή, ἀλλὰ ὅσον τε σταδίου τρίτον· ἐπὶ δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτῆς πόα καὶ σχοῖνοι πεφύκασι. τὰ δὲ ἐς αὐτὴν Διονύσῳ δρώμενα ἐν νυκτὶ κατὰ ἔτος ἕκαστον οὐχ ὅσιον ἐς ἅπαντας ἦν μοι γράψαι.

ἐκ Λέρνης δὲ ἰοῦσιν ἐς Τημένιον — τὸ δὲ Τημέ- **38** νιόν ἐστιν Ἀργείων, ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ Τημένου τοῦ Ἀριστομάχου· καταλαβὼν γὰρ καὶ ἐχυρωσάμενος τὸ χωρίον ἐπολέμει σὺν τοῖς Δωριεῦσιν αὐτόθεν τὸν πρὸς Τισαμενὸν καὶ Ἀχαιοὺς πόλεμον — ἐς τοῦτο οὖν τὸ Τημένιον ἰοῦσιν ὅ τε Φρίξος ποταμὸς ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐν Τημενίῳ πεποίηται καὶ Ἀφροδίτης ἕτερον καὶ μνῆμά ἐστι Τημένου τιμὰς ἔχον παρὰ Δωριέων τῶν ἐν Ἄργει. Τημενίου δὲ ἀπέχει 2 Ναυπλία πεντήκοντα ἐμοὶ δοκεῖν σταδίους, τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἔρημος, οἰκιστὴς δὲ ἐγένετο αὐτῆς Ναύπλιος Ποσειδῶνος λεγόμενος καὶ Ἀμυμώνης εἶναι. λείπεται δὲ καὶ τειχῶν ἔτι ἐρείπια, καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν καὶ λιμένες εἰσὶν ἐν Ναυπλίᾳ καὶ πηγὴ Κάναθος καλουμένη· ἐνταῦθα τὴν Ἥραν φασὶν Ἀργεῖοι κατὰ ἔτος

---

3 δὲ ς: τε   ἐπ' L¹y¹   5 ἐδυνήθη om P¹My²   10 τε Siebelis: γε   12 διονύσου, em Siebelis   17 αὐτόθι, em Bekker   17/18 τὸν προσϊστάμενον L¹ (qui corr in mg) y².

3 *λουμένην παρθένον γίνεσθαι. οὗτος μὲν δή σφισιν*
ἐκ τελετῆς, ἣν ἄγουσι τῇ Ἥρᾳ, λόγος τῶν ἀπορρήτων
ἐστίν· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἐν Ναυπλίᾳ λεγόμενα ἐς τὸν
ὄνον, ὡς ἐπιφαγὼν ἀμπέλου κλῆμα ἀφθονώτερον ἐς
τὸ μέλλον ἀπέφηνε τὸν καρπόν — καὶ ὄνος σφίσιν
ἐν πέτρᾳ πεποιημένος διὰ τοῦτό ἐστιν ἅτε ἀμπέλων
διδάξας τομήν —, παρίημι οὐκ ἀξιόλογα ἡγούμενος.
4 *ἔστι δὲ ἐκ Λέρνης καὶ ἑτέρα παρ' αὐτὴν ὁδὸς τὴν*
θάλασσαν ἐπὶ χωρίον ὃ Γενέσιον ὀνομάζουσι· πρὸς
θαλάσσῃ δὲ τοῦ Γενεσίου Ποσειδῶνος ἱερόν ἐστιν οὐ
μέγα. τούτου δ' ἔχεται χωρίον ἄλλο Ἀπόβαθμοι· γῆς
δὲ ἐνταῦθα πρῶτον τῆς Ἀργολίδος Δαναὸν σὺν ταῖς
παισὶν ἀποβῆναι λέγουσιν. ἐντεῦθεν διελθοῦσιν Ἀνι-
γραῖα καλούμενα ὁδὸν καὶ στενὴν καὶ ἄλλως δύσβατον,
ἔστιν ἐν ἀριστερᾷ μὲν καθήκουσα ἐπὶ θάλασσαν καὶ
5 *δένδρα — ἐλαίας μάλιστα — ἀγαθὴ τρέφειν γῆ, ἰόντι*
δὲ ἄνω πρὸς τὴν ἤπειρον ⟨ἀπ'⟩ αὐτῆς χωρίον ἐστίν,
ἔνθα δὴ ἐμαχέσαντο ὑπὲρ τῆς γῆς ταύτης λογάδες
Ἀργείων τριακόσιοι πρὸς ἄνδρας Λακεδαιμονίων ἀρι-
θμόν τε ἴσους καὶ ἐπιλέκτους ὁμοίως. ἀποθανόντων
δὲ ἁπάντων πλὴν ἑνὸς Σπαρτιάτου καὶ δυοῖν Ἀργείων,
τοῖς μὲν ἀποθανοῦσιν ἐχώσθησαν ἐνταῦθα οἱ τάφοι,
τὴν χώραν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι γενομένου πανδημεὶ
σφισιν ἀγῶνος πρὸς Ἀργείους κρατήσαντες βεβαίως
αὐτοί τε παραυτίκα ἐκαρποῦντο καὶ ὕστερον Αἰγινή-
ταις ἔδοσαν ἐκπεσοῦσιν ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκ τῆς νήσου.
τὰ δὲ ἐπ' ἐμοῦ τὴν Θυρεᾶτιν ἐνέμοντο Ἀργεῖοι· φασὶ
6 *δὲ ἀνασώσασθαι δίκῃ νικήσαντες. ἀπὸ δὲ τῶν πολυ-*

---

12 *τοῖς*, em Boeckh 16 *ἰόντα*, em Musurus 17 suppl Bursian 26 *ἔδωκαν* L

ανδρίων ἰόντι Ἀ⟨ν⟩θήνη τέ ἐστιν, [ἐς] ἣν Αἰγινῆταί
ποτε ᾤκησαν, καὶ ἑτέρα κώμη Νηρίς, τρίτη δὲ Εὔα
μεγίστη τῶν κωμῶν· καὶ ἱερὸν τοῦ Πολεμοκράτους
ἐστὶν ἐν ταύτῃ. ὁ δὲ Πολεμοκράτης ἐστὶ καὶ οὗτος
Μαχάονος υἱός, ἀδελφὸς δὲ Ἀλεξάνορος, καὶ ἰᾶται
τοὺς ταύτῃ καὶ τιμὰς παρὰ τῶν προσοίκων ἔχει. ἀνα- 7
τείνει δὲ ὑπὲρ τὰς κώμας ὄρος Πάρνων, καὶ Λακεδαι-
μονίων ἐπ᾽ αὐτοῦ πρὸς Ἀργείους ὅροι καὶ Τεγεάτας
εἰσίν· ἑστήκασι δὲ ἐπὶ τοῖς ὅροις Ἑρμαῖ λίθου, καὶ
τοῦ χωρίου τὸ ὄνομά ἐστιν ἀπ᾽ αὐτῶν. ποταμὸς δὲ
καλούμενος Τάναος — εἷς γὰρ δὴ οὗτος ἐκ τοῦ Πάρ-
νωνος κάτεισι — ῥέων διὰ τῆς Ἀργείας [καὶ] ἐκδίδω-
σιν ἐς τὸν Θυρεάτην κόλπον.

Γ′

ΛΑΚΩΝΙΚΑ

Μετὰ δὲ τοὺς Ἑρμᾶς ἐστιν ἤδη Λακωνικὴ τὰ πρὸς 1
ἑσπέρας. ὡς δὲ αὐτοὶ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, Λέλεξ
αὐτόχθων ὢν ἐβασίλευσε πρῶτος ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ
ἀπὸ τούτου Λέλεγες ὧν ἦρχεν ὠνομάσθησαν. Λέλεγος
δὲ γίνεται Μύλης καὶ νεώτερος Πολυκάων. Πολυκάων
μὲν δὴ ὅποι καὶ δι᾽ ἥντινα αἰτίαν ἀπεχώρησεν, ἑτέρωθι
δηλώσω· Μύλητος δὲ τελευτήσαντος παρέλαβεν ὁ παῖς

---

1 ἀθηνῆται, em L[1], suppl O Müller ἐστιν om P[1]y ἐς om L 3 τοῦ om L[1] 7 Πάρνων Sylburg: παρ᾽ ὁ 10 ἐστι δὲ ἀπ᾽, em Facius δὲ om L[1] 11 τάνος, em L 12 ἐκ τῆς L[1] purg Schubart 13 post κόλπον add μετὰ (15) — ἑσπέρας (16) codd 15 ἤδη P[1]y in fine libri II: ἡ 20 *IV 1, 2*

Εὐρώτας τὴν ἀρχήν. οὗτος τὸ ὕδωρ τὸ λιμνάζον ἐν
τῷ πεδίῳ διώρυγι κατήγαγεν ἐπὶ θάλασσαν, ἀπορρυ-
έντος δὲ — ἦν γὰρ δὴ τὸ ὑπόλοιπον ποταμοῦ ῥεῦμα —
2 ὠνόμασεν Εὐρώταν. ἅτε δὲ οὐκ ὄντων αὐτῷ παίδων
ἀρρένων βασιλεύειν καταλείπει Λακεδαίμονα, μητρὸς
μὲν Ταϋγέτης ὄντα, ἀφ' ἧς καὶ τὸ ὄρος ὠνομάσθη, ἐς
Δία δὲ πατέρα ἀνήκοντα κατὰ τὴν φήμην· συνῴκει
δὲ ὁ Λακεδαίμων Σπάρτῃ θυγατρὶ τοῦ Εὐρώτα. τότε
δὲ ὡς ἔσχε τὴν ἀρχήν, πρῶτα μὲν τῇ χώρᾳ καὶ τοῖς
ἀνθρώποις μετέθετο ἀφ' αὑτοῦ τὰ ὀνόματα, μετὰ δὲ
τοῦτο ᾤκισέ τε καὶ ὠνόμασεν ἀπὸ τῆς γυναικὸς πόλιν,
3 ἣ Σπάρτη καλεῖται καὶ ἐς ἡμᾶς. Ἀμύκλας δὲ ὁ Λακε-
δαίμονος, βουλόμενος ὑπολιπέσθαι τι καὶ αὐτὸς ἐς μνή-
μην, πόλισμα ἔκτισεν ἐν τῇ Λακωνικῇ. γενομένων δέ
οἱ παίδων Ὑάκινθον μὲν νεώτατον ὄντα καὶ τὸ εἶδος
κάλλιστον κατέλαβεν ἡ πεπρωμένη πρότερον τοῦ πατρός,
καὶ Ὑακίνθου μνῆμά ἐστιν ἐν Ἀμύκλαις ὑπὸ τὸ ἄγαλμα
τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀποθανόντος δὲ Ἀμύκλα ἐς Ἄργαλον
τὸν πρεσβύτατον τῶν Ἀμύκλα παίδων καὶ ὕστερον ἐς
Κυνόρταν Ἀργάλου τελευτήσαντος ἀφίκετο ἡ ἀρχή.
4 Κυνόρτα δὲ ἐγένετο Οἴβαλος. οὗτος Γοργοφόνην τε
τὴν Περσέως γυναῖκα ἔσχεν ἐξ Ἄργους καὶ παῖδα ἔσχε
Τυνδάρεων, ᾧ περὶ τῆς βασιλείας Ἱπποκόων ἠμφισβήτει
καὶ κατὰ πρεσβείαν ἔχειν ἠξίου τὴν ἀρχήν. προσλαβὼν
δὲ Ἰκάριον καὶ τοὺς στασιώτας παρὰ πολύ τε ὑπερε-
βάλετο δυνάμει Τυνδάρεων καὶ ἠνάγκασεν ἀποχωρῆσαι
δείσαντα, ὡς μὲν Λακεδαιμόνιοί φασιν, ἐς Πελλάναν,
Μεσσηνίων δέ ἐστιν ἐς αὐτὸν λόγος Τυνδάρεων φεύ-

---

6 ταύτης, em Amasaeus 11 ᾤκησέ L[1]y[2] 22 παῖδας L[1]
27 πελάναν LP[1]

γοντα ἐλθεῖν ὡς Ἀφαρέα ἐς τὴν Μεσσηνίαν εἶναί τε
Ἀφαρέα τὸν Περιήρους ἀδελφὸν Τυνδάρεω πρὸς μη-
τρός· καὶ οἰκῆσαί τε αὐτὸν τῆς Μεσσηνίας φασὶν ἐν
Θαλάμαις καὶ τοὺς παῖδας ἐνταῦθα οἰκοῦντι αὐτῷ
γενέσθαι. χρόνῳ δὲ ὕστερον κατῆλθέ τε ὑπὸ Ἡρα- 5
κλέους Τυνδάρεως καὶ ἀνενεώσατο τὴν ἀρχήν· ἐβασί-
λευσαν δὲ καὶ οἱ Τυνδάρεω παῖδες καὶ Μενέλαος ὁ
Ἀτρέως, Τυνδάρεω γαμβρὸς ὤν, Ὀρέστης τε Ἑρμιόνῃ
τῇ Μενελάου συνοικῶν. κατελθόντων δὲ Ἡρακλειδῶν
ἐπὶ Τισαμενοῦ τοῦ Ὀρέστου βασιλεύοντος, Μεσσήνη
μὲν καὶ Ἄργος ἑκατέρα μοῖρα Τήμενον, ἡ δὲ Κρεσφόν-
την ἔσχεν ἄρχοντας· ἐν Λακεδαίμονι δὲ ὄντων διδύ-
μων τῶν Ἀριστοδήμου παίδων οἰκίαι δύο βασίλειαι
γίνονται· συναρέσαι γὰρ τῇ Πυθίᾳ φασίν. Ἀριστο- 6
δήμῳ δὲ αὐτῷ πρότερον τὴν τελευτὴν συμβῆναι λέ-
γουσιν ἐν Δελφοῖς πρὶν ἢ Δωριέας κατελθεῖν ἐς Πε-
λοπόννησον. οἱ μὲν δὴ ἀποσεμνύνοντες τὰ ἐς αὐτὸν
τοξευθῆναι λέγουσιν Ἀριστόδημον ὑπὸ Ἀπόλλωνος, ὅτι
οὐκ ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ μαντεῖον, παρὰ δὲ Ἡρακλέους
ἐντυχόντος οἱ πρότερον πύθοιτο ὡς ἐς Πελοπόννησον
Δωριεῦσι γενήσεται ἥδε ἡ κάθοδος· ὁ δὲ ἀληθέστερος
ἔχει λόγος Πυλάδου τοὺς παῖδας καὶ Ἠλέκτρας, ἀνε-
ψιοὺς ὄντας Τισαμενῷ τῷ Ὀρέστου, φονεῦσαι τὸν Ἀρι-
στόδημον. ὀνόματα μὲν δὴ τοῖς παισὶν αὐτοῦ Προκλῆς 7
καὶ Εὐρυσθένης ἐτέθη, δίδυμοι δὲ ὄντες διάφοροι τὰ
μάλιστα ἦσαν. προεληλυθότες δὲ ἐπὶ μέγα ἀπεχθείας
ὅμως ἐν κοινῷ Θήρᾳ τῷ Αὐτεσίωνος, ἀδελφῷ τῆς μη-
τρὸς σφῶν ὄντι Ἀργείας, ἐπιτροπεύσαντι δὲ καὶ αὐτῶν,

---

6 *καὶ* — (8) *Τυνδάρεω* om L   *ἀνεσώσατο* Schubart-Walz
7 *μενέλεως*, em y[1]   12 *λακεδαιμονία*, em V   21 *ἤδη* Clavier
ἡ om L   27 *τῷ ἀπὸ ἴωνος*, em Jonsius

συνήραντο ἐς ἀποικίαν. τὴν δὲ ἀποικίαν ὁ Θήρας
ἔστελλεν ἐς τὴν νῆσον τὴν τότε ὀνομαζομένην Καλλίστην,
τοὺς ἀπογόνους οἱ τοῦ Μεμβλιάρου παραχωρήσεσθαι
8 τῆς βασιλείας ἐλπίζων ἑκόντας, ὅπερ οὖν καὶ ἐποίησαν
λαβόντες λογισμὸν ὅτι Θήρᾳ μὲν ἐς αὐτὸν ἀνήει Κάδ-
μον τὸ γένος, οἱ δὲ ἦσαν ἀπόγονοι Μεμβλιάρου· Μεμ-
βλίαρον δὲ ἄνδρα ὄντα τοῦ δήμου Κάδμος ἐν τῇ νήσῳ
κατέλιπεν ἡγεμόνα εἶναι τῶν ἐποίκων. καὶ Θήρας μὲν
τῇ τε νήσῳ μετέβαλεν ἀφ᾿ ἑαυτοῦ τὸ ὄνομα καὶ οἱ
καὶ νῦν ἔτι οἱ Θηραῖοι κατὰ ἔτος ἐναγίζουσιν ὡς οἰ-
κιστῇ· Προκλεῖ δὲ καὶ Εὐρυσθένει μέχρι μὲν τῆς προ-
θυμίας τῆς ἐς τὸν Θήραν ἐς τὸ αὐτὸ συνῆλθον αἱ
γνῶμαι, τὰ δὲ λοιπὰ διειστήκει σφίσιν ἐπὶ παντὶ τὰ
9 βουλεύματα. οὐ μὴν οὐδὲ ὁμονοησάντων τοὺς ἀπο-
γόνους αὐτῶν ἐς κοινὸν κατάλογον ὑπάξειν ⟨ἂν⟩ ἔμελ-
λον· οὐ γάρ τι τὰ πάντα ἐς τὸ αὐτὸ συνεληλύθασιν
ἡλικίας, ὡς ἀνεψιόν τε ἀνεψιῷ καὶ ἀνεψιῶν παῖδας,
ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς κατωτέρω κατὰ ἀριθμὸν τυχεῖν
ἀλλήλοις γεγονότας τὸν ἴσον· ἑκατέραν οὖν τὴν οἰκίαν
ἐπέξειμι αὐτῶν ἰδίως καὶ οὐκ ἀμφοτέρας ἅμα ἐς τὸ
αὐτὸ ἀναμίξας.

Εὐρυσθένει πρεσβυτέρῳ τῶν Ἀριστοδήμου παίδων
ὄντι ἡλικίαν γενέσθαι λέγουσιν υἱὸν Ἆγιν· ἀπὸ τούτου
δὲ τὸ γένος τὸ Εὐρυσθένους καλοῦσιν Ἀγιάδας. ἐπὶ
τούτου Πατρεῖ τῷ Πρευγένους κτίζοντι ἐν Ἀχαΐᾳ πό-
λιν, ἥντινα Πάτρας καὶ ἐς ἡμᾶς καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ
Πατρέως τούτου, συνεπελάβοντο Λακεδαιμόνιοι τοῦ

3 τοὺς (pro τοῦ) M 7 τοῦ om L 13 πάντα, em Schubart τὰ om L 15 suppl Sp 16 συνεληλύθησαν P 24 γένος τοῦ P ἀγίδας, em Cobet 25 πατρί, em y[2] 27 συνεπεβάλοντο L[1]

οἰκισμοῦ. συνήραντο δὲ καὶ Γρᾷ τῷ Ἐχέλα τοῦ Πενθίλου τοῦ Ὀρέστου στελλομένῳ ναυσὶν ἐς ἀποικίαν. καὶ ὁ μὲν τὴν τῆς Ἰωνίας μεταξὺ καὶ Μυσῶν, καλουμένην δὲ Αἰολίδα ἐφ' ἡμῶν, καθέξειν ἔμελλεν· ὁ δέ οἱ πρόγονος Πενθίλος Λέσβον τὴν ὑπὲρ τῆς ἠπείρου ταύτης νῆσον εἷλεν ἔτι πρότερον. ἐπὶ δὲ Ἐχεστράτου 2 τοῦ Ἄγιδος βασιλεύοντες ἐν Σπάρτῃ Κυνουρέας τοὺς ἐν [τῇ] ἡλικίᾳ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦσιν ἀναστάτους, αἰτίαν ἐπενεγκόντες ὡς τὴν Ἀργολίδα συγγενῶν σφισιν ὄντων Ἀργείων λῃσταί τε ἐκ τῆς Κυνουριακῆς κακουργοῖεν καὶ αὐτοὶ καταδρομὰς ἐκ τοῦ φανεροῦ ποιοῖντο ἐς τὴν γῆν. λέγονται δὲ οἱ Κυνουρεῖς Ἀργεῖοι τὸ ἀνέκαθεν εἶναι, καὶ οἰκιστήν φασιν αὐτῶν Κύνουρον γενέσθαι τὸν Περσέως. ἔτεσι δὲ ὕστερον οὐ πολλοῖς 3 Λαβώτας ὁ Ἐχεστράτου τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἐν Σπάρτῃ. τοῦτον τὸν Λαβώταν Ἡρόδοτος ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Κροῖσον ὑπὸ Λυκούργου τοῦ θεμένου τοὺς νόμους φησὶν ἐπιτροπευθῆναι παῖδα ὄντα· Λεωβώτην δέ οἱ τίθεται τὸ ὄνομα καὶ οὐ Λαβώταν. Λακεδαιμονίοις δὲ πρῶτον τότε ἔδοξεν ἄρασθαι πρὸς Ἀργείους πόλεμον· ἐποιοῦντο δὲ ἐς αὐτοὺς ἐγκλήματα τήν τε Κυνουριακὴν ἑλόντων αὐτῶν ἀποτέμνεσθαι τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς περιοίκους σφῶν ὑπηκόους ὄντας ἀφιστάναι. τότε μὲν δὴ παρὰ οὐδετέρων πολεμησάντων ὅμως μνήμης ἄξιον πραχθῆναί φασιν οὐδέν· τοὺς δὲ ἐφεξῆς 4 βασιλεύσαντας τῆς οἰκίας ταύτης Δόρυσσον τὸν Λαβώτα καὶ Ἀγησίλαον Δορύσσου δι' ὀλίγου σφᾶς τὸ χρεὼν

1 συνήρατο P[1]My[2] γραΐ (P[1] γραΐ), em Casaubonus ἐχελάτου τοῦ L[1] 8 em Schubart-Walz 12 κυνωρεῖς, em V 13 αὐτὸν L[1]P 15 ὁ om L 16 *Her I 65* 18 λεωβότην, em Siebelis 21 κυνουρικὴν, corr Sp 22 ἐχόντων Schubart-Walz 27 τὸ L[1]: τότε

ἐπέλαβεν ἀμφοτέρους. ἔθηκε δὲ καὶ Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις τοὺς νόμους ἐπὶ τῆς Ἀγησιλάου βασιλείας· θεῖναι δὲ αὐτὸν λέγουσιν οἱ μὲν παρὰ τῆς Πυθίας διδαχθέντα ὑπὲρ αὐτῶν, οἱ δὲ ὡς Κρητικὰ ὄντα νόμιμα ἐπαγάγοιτο. τούτους δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς νόμους τεθῆναί σφισιν ὑπὸ Μίνω λέγουσι, βουλεύσασθαι δὲ ὑπὲρ τῶν νόμων οὐκ ἄνευ θεοῦ τὸν Μίνω. ᾐνίξατο δὲ καὶ Ὅμηρος ἐμοὶ δοκεῖν περὶ τοῦ Μίνω τῆς νομοθεσίας ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσι·

τῇσι δ' ἐνὶ Κνωσσός, μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής.

5 Λυκούργου μὲν οὖν καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα τοῦ λόγου ποιήσομαι μνήμην· Ἀγησιλάου δὲ παῖς ἐγένετο Ἀρχέλαος. ἐπὶ τούτου Λακεδαιμόνιοι πολέμῳ κρατήσαντες πόλιν τῶν περιοικίδων ἠνδραποδίσαντο Αἴγυν, ὑποπτεύσαντες ὡς οἱ Αἰγῦται φρονοῦσι τὰ Ἀρκάδων. Χαρίλαος δὲ ὁ τῆς ἑτέρας οἰκίας βασιλεὺς συνεξεῖλε μὲν καὶ Ἀρχελάῳ τὴν Αἴγυν, ὁπόσα δὲ καὶ ἰδίᾳ Λακεδαιμονίων αὐτὸς ἔδρασεν ἡγούμενος, μνήμην καὶ τῶνδε ποιησόμεθα ὁμοῦ τῷ λόγῳ μεταβάντι ἐς τοὺς Εὐρυ-
6 πωντίδας καλουμένους. Ἀρχελάου δὲ ἦν Τήλεκλος· ἐπὶ τούτου πόλεις Λακεδαιμόνιοι τῶν περιοικίδων πολέμῳ κρατήσαντες ἐξεῖλον Ἀμύκλας καὶ Φᾶριν καὶ Γεράνθρας, ἐχόντων ἔτι Ἀχαιῶν. τούτων Φαρῖται καὶ Γερανθρᾶται τὴν ἔφοδον τῶν Δωριέων καταπλαγέντες ἀπελθεῖν ἐκ Πελοποννήσου συγχωροῦνται ὑπόσπονδοι· τοὺς δὲ Ἀμυκλαιεῖς οὐκ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐκ-

---

5 ἐπάγοιτο, em Korais 10 τ *178* 12 *III 14—18* 17 χάριλλος III 7, 3 20 εὐρυποντίας, em ς 23 ἀμύκλαν, em Meursius 24 φαρεῖται, em V 27 ἀμυκλεεῖς, em ς, item infra

βάλλουσιν, ἀλλὰ ἀντισχόντας τε ἐπὶ πολὺ τῷ πολέμῳ καὶ ἔργα οὐκ ἄδοξα ἐπιδειξαμένους. δηλοῦσι δὲ καὶ οἱ Δωριεῖς τρόπαιον ἐπὶ τοῖς Ἀμυκλαιεῦσιν ἀναστήσαντες, ὡς ἐν τῷ τότε λόγου μάλιστα ἄξιον τοῦτο ὑπάρξαν σφίσιν. οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον τούτων ἀπέθανεν ὑπὸ Μεσσηνίων Τήλεκλος ἐν Ἀρτέμιδος ἱερῷ· τὸ δὲ ἱερὸν τοῦτο ἐν μεθορίῳ τῆς τε Λακωνικῆς καὶ τῆς Μεσσηνίας ἐπεποίητο ἐν χωρίῳ καλουμένῳ Λίμναις.
Τηλέκλου δὲ ἀποθανόντος Ἀλκαμένης ἔσχεν ὁ Τηλέ- 7
κλου τὴν ἀρχήν· καὶ Λακεδαιμόνιοι πέμπουσιν ἐς Κρήτην Χαρμίδαν τὸν Εὔθυος, ἄνδρα ἐν Σπάρτῃ τῶν δοκίμων, στάσεις τε καταπαύσοντα τοῖς Κρησὶ καὶ τὰ πολίσματα, ὁπόσα ἦν ἀπωτέρω θαλάσσης καὶ ἄλλως ἀσθενῆ, ταῦτα μὲν τοὺς Κρῆτας πείσοντα ἐκλιπεῖν, τὰ δὲ ἐν ἐπικαίρῳ τοῦ παράπλου συνοικιοῦντα ἀντ' αὐτῶν. ἀνέστησαν δὲ καὶ Ἕλος ἐπὶ θαλάσσῃ πόλισμα Ἀχαιῶν ἐχόντων καὶ Ἀργείους τοῖς εἵλωσιν ἀμύναντας μάχῃ νικῶσιν.

τελευτήσαντος δὲ Ἀλκαμένους Πολύδωρος τὴν βασι- 3
λείαν παρέλαβεν ὁ Ἀλκαμένους, καὶ ἀποικίαν τε ἐς Ἰταλίαν Λακεδαιμόνιοι τὴν ἐς Κρότωνα ἔστειλαν καὶ [ἀποικίαν] ἐς Λοκροὺς τοὺς πρὸς ἄκρᾳ Ζεφυρίῳ, καὶ ὁ πόλεμος ὁ καλούμενος Μεσσηνιακὸς Πολυδώρου βασιλεύοντος μάλιστα ἐς ἀκμὴν προῆλθε. λέγουσι δὲ οὐ τὰς αὐτὰς Λακεδαιμόνιοί τε αἰτίας καὶ Μεσσήνιοι
τοῦ πολέμου. τὰ οὖν λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν, καὶ ὁποῖον 2
ὁ πόλεμος ἔσχεν οὗτος πέρας, τοῦ λόγου μοι τὰ ἐφεξῆς

4 λόγω, em Amasaeus 7 τε om L 11 εὐθυοσάνδρα, dist Musurus 13 ἦ (pro καὶ) L 19 Πολύδωρος — (20) ὁ Ἀλκαμένους om P 20/21 λακεδαιμόνιοι ante ἐς Ἰταλίαν transp L ἐπ' P 22 em Dindorf 27 *IV 6 seq*

δηλώσει· τοσοῦτον δὲ ἐν τῷ παρόντι μνησθησόμεθα αὐτῶν, τὰ πολλὰ ἡγήσασθαι Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ προτέρῳ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ Θεόπομπον τὸν Νικάνδρου, βασιλέα ὄντα τῆς ἑτέρας οἰκίας. διαπεπολεμημένου δὲ τοῦ πρὸς Μεσσήνην πολέμου καὶ ἤδη Λακεδαιμονίοις δορικτήτου τῆς Μεσσηνίας οὔσης, Πολύδωρον εὐδοκιμοῦντα ἐν Σπάρτῃ καὶ κατὰ γνώμην Λακεδαιμονίων μάλιστα ὄντα τῷ δήμῳ — οὔτε γὰρ ἔργον βίαιον οὔτε ὑβριστὴν λόγον παρείχετο ἐς οὐδένα, ἐν δὲ ταῖς κρίσεσι τὰ δίκαια ἐφύλασσεν οὐκ ἄνευ
3 φιλανθρωπίας, ἔχοντος δὲ ἤδη Πολυδώρου λαμπρὸν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὄνομα, Πολέμαρχος οἰκίας ἐν Λακεδαίμονι ἀνὴρ οὐκ ἀδόξου, θρασύτερος δὲ ὡς ἐδήλωσε γνώμην, φονεύει τὸν Πολύδωρον· ἀποθανόντι δὲ αὐτῷ πολλά τε παρὰ Λακεδαιμονίων δέδοται καὶ ἀξιόλογα ἐς τιμήν. ἔστι μέντοι καὶ Πολεμάρχου μνῆμα ἐν Σπάρτῃ, εἴτε ἀγαθοῦ τὰ πρότερα ἀνδρὸς εἶναι νομισθέντος εἴτε καὶ κρύφα οἱ προσήκοντες θάπτουσιν αὐτόν.

4 ἐπὶ μὲν δὴ Εὐρυκράτους τοῦ Πολυδώρου βασιλεύοντος Μεσσήνιοί τε ἠνείχοντο ὑπήκοοι Λακεδαιμονίων ὄντες καὶ παρὰ τοῦ δήμου τοῦ Ἀργείων οὐδέν σφισιν ἀπήντησε νεώτερον· ἐπὶ δὲ Ἀναξάνδρου τοῦ Εὐρυκράτους — τὸ γὰρ χρεὼν ἤδη Μεσσηνίους ἤλαυνεν ἐκτὸς Πελοποννήσου πάσης — ἀφίστανται Λακεδαιμονίων οἱ Μεσσήνιοι. καὶ χρόνον μὲν ἀντέσχον πολεμοῦντες· ὑπόσπονδοι δὲ ὡς ἐκρατήθησαν ἀπῆεσαν ἐκ Πελοποννήσου, τὸ δὲ αὐτῶν ἐγκαταλειφθὲν τῇ

---

5 μεσσήνῃ, em Siebelis 8 Λακεδαιμονίων om **y**^{2} 21 λακεδαιμονίοις **L**^{1} 22 δήμου τῶν **L**^{1}**y** 28 ἐγκαταληφθὲν **P**^{1}

γῇ Λακεδαιμονίων ἐγένοντο οἰκέται πλὴν οἱ τὰ ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ πολίσματα ἔχοντες. τὰ μὲν .δὴ ἐπὶ τοῦ 5
πολέμου συμβάντα, ὃν οἱ Μεσσήνιοι Λακεδαιμονίων ἀποστάντες ἐπολέμησαν, οὔ μοι κατὰ καιρὸν ἦν ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ παρούσῃ δηλῶσαι· Ἀναξάνδρου δὲ υἱὸς Εὐρυκράτης γίνεται, Εὐρυκράτους δὲ τοῦ δευτέρου Λέων. ἐπὶ τούτων βασιλευόντων Λακεδαιμόνιοι προσέπταιον ἐν τῷ πρὸς Τεγεάτας πολέμῳ τὰ πλείονα. ἐπὶ δὲ Ἀναξανδρίδου τοῦ Λέοντος ἐπικρατέστεροι Τεγεατῶν γίνονται τῷ πολέμῳ· γίνονται δὲ οὕτως. ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος Λίχας ὄνομα ἀφίκετο ἐς Τεγέαν· τηνικαῦτα δὲ αἱ πόλεις ἄγουσαι σπονδὰς ἔτυχον. ἀφικο- 6
μένου δὲ τοῦ Λίχα Ὀρέστου τὰ ὀστᾶ ἀνεζήτουν· ἀνεζήτουν δὲ αὐτὰ ἐκ θεοπροπίου Σπαρτιᾶται. συνῆκεν οὖν ὁ Λίχας ὡς ἔστι κατακείμενα ἐν οἰκίᾳ χαλκέως, συνῆκε δὲ οὕτως· ὁπόσα ἐν τῇ τοῦ χαλκέως ἑώρα, παρέβαλεν αὐτὰ πρὸς τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα, ἀνέμοις μὲν τοῦ χαλκέως εἰκάζων τὰς φύσας, ὅτι καὶ αὗται βίαιον πνεῦμα ἠφίεσαν, τύπον δὲ τὴν σφῦραν καὶ τὸν ἄκμονα ἀντίτυπον ταύτῃ, πῆμα δὲ εἰκότως ἀνθρώπῳ τὸν σίδηρον, ὅτι ἐχρῶντο ἐς τὰς μάχας ἤδη τῷ σιδήρῳ· τὰ δὲ ἐπὶ τῶν ἡρώων καλουμένων ἂν εἶπεν ὁ θεὸς ἀνθρώπῳ πῆμα εἶναι τὸν χαλκόν. τῷ χρησμῷ 7
δὲ τῷ γενομένῳ Λακεδαιμονίοις ἐς τοῦ Ὀρέστου τὰ ὀστᾶ καὶ Ἀθηναίοις ὕστερον ἐοικότα ἐχρήσθη κατάγουσιν ἐς Ἀθήνας ἐκ Σκύρου Θησέα, ἄλλως δὲ οὐκ εἶναί σφισιν ἑλεῖν Σκῦρον· ἀνεῦρε δὲ [δὴ] τὰ ὀστᾶ τοῦ Θησέως Κίμων ὁ Μιλτιάδου, σοφίᾳ χρησάμενος

---

1 τὰ ἐν, em Clavier 3 ὢν, em Xylander 5 τῇ om L¹y 15 ὁ om P¹y² 17 παρέλαβεν L¹y²; cf Her I 67 22 ἀνεῖπεν, em P 27 δὴ om L¹; τε δὴ Bekker

8 *καὶ οὗτος, καὶ μετ' οὐ πολὺ εἷλε τὴν Σκῦρον. ὅτι
δὲ ἐπὶ τῶν ἡρώων τὰ ὅπλα ὁμοίως χαλκᾶ ἦν πάντα,
μαρτυρεῖ μοι καὶ Ὁμήρου τῶν ἐπῶν ⟨τὰ⟩ ἔς τε ἀξίνην
ἔχοντα τὴν Πεισάνδρου καὶ ἐς τοῦ Μηριόνου τὸν
ὀιστόν. βεβαιοῖ δὲ καὶ ἄλλως μοι τὸν λόγον ἐν Φα-
σήλιδι ἀνακείμενον ἐν Ἀθηνᾶς ἱερῷ τὸ δόρυ Ἀχιλλέως
καὶ Νικομηδεῦσιν ἐν Ἀσκληπιοῦ ναῷ μάχαιρα ὁ Μέ-
μνονος· καὶ τοῦ μὲν ἥ τε αἰχμὴ καὶ ὁ σαυρωτήρ, ἡ
μάχαιρα δὲ καὶ διὰ πάσης χαλκοῦ πεποίηται.*

9 *ταῦτα μὲν δὴ ἴσμεν ἔχοντα οὕτως· Ἀναξανδρίδης
δὲ ὁ Λέοντος Λακεδαιμονίων μόνος γυναῖκάς τε δύο
ἅμα ἔσχε καὶ οἰκίας δύο ἅμα ᾤκησε. τὴν γάρ οἱ πρό-
τερον συνοικοῦσαν ἀρίστην τὰ ἄλλα οὖσαν συνέβαινεν
οὐ τίκτειν· ἀποπέμψασθαι δὲ αὐτὴν κελευόντων τῶν
ἐφόρων τοῦτο μὲν οὐδαμῶς ἐπαγγέλλεται, τοσοῦτον
δέ σφισιν εἴκει γυναῖκα ἑτέραν λαβεῖν πρὸς ταύτῃ.
καὶ ἥ τε ἐπεισελθοῦσα Κλεομένην παῖδα ἔσχε καὶ ἡ
προτέρα τέως οὐ σχοῦσα ἐν γαστρὶ ἐπὶ γεγονότι ἤδη
Κλεομένει τίκτει Δωριέα καὶ αὖθις Λεωνίδαν, ἐπὶ δὲ
10 αὐτοῖς Κλεόμβροτον. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν Ἀναξανδρίδης,
Λακεδαιμόνιοι Δωριέα καὶ γνώμην Κλεομένους καὶ τὰ
ἐς πόλεμον ἀμείνονα εἶναι νομίζοντες τὸν μὲν ἀπώ-
σαντο ἄκοντες, Κλεομένει δὲ διδόασιν ἐκ τῶν νόμων
πρεσβεῖα τὴν ἀρχήν.*

4 *Δωριεὺς μὲν δὴ — οὐ γὰρ ἠνείχετο ὑπακούειν
Κλεομένει μένων ἐν Λακεδαίμονι — ἐς ἀποικίαν στέλ-
λεται· Κλεομένης δὲ ὡς ἐβασίλευσεν, αὐτίκα ἐσέβαλεν
ἐς τὴν Ἀργολίδα, Λακεδαιμονίων τε αὐτῶν ἀθροίσας*

---

1 *οὗτος εὗρε* P^1y^2 3 *μοι* om L *N 612, 650* suppl Clavier 7 *ἐν* om L^1y 24 *πρεσβεῖα* L^1y

καὶ τῶν συμμάχων στρατιάν. ὡς δὲ ἐπεξῆλθον οἱ
Ἀργεῖοι σὺν ὅπλοις, ὁ Κλεομένης ἐνίκα τῇ μάχῃ· καὶ
— ἦν γὰρ πλησίον ἄλσος ἱερὸν Ἄργου τοῦ Νιόβης —
καταφεύγουσιν ὡς ἐτράποντο ὅσον τε πεντακισχίλιοι
τῶν Ἀργείων ἐς τὸ ἄλσος. Κλεομένης δὲ — ἐξώρμει
γὰρ τὰ πολλὰ ἐκ τοῦ νοῦ — κελεύει καὶ τότε ἐνεῖναι
πῦρ τοῖς εἵλωσιν ἐς τὸ ἄλσος, καὶ τό τε ἄλσος ἡ φλὸξ
ἐπέλαβεν ἅπαν καὶ ὁμοῦ τῷ ἄλσει καιομένῳ συγκατε-
καύθησαν [αὖθις] οἱ ἱκέται. ἐστράτευσε δὲ καὶ ἐπὶ 2
Ἀθήνας, τὸ μὲν πρότερον Ἀθηναίοις τε ἐλευθερίαν
ἀπὸ τῶν Πεισιστράτου παίδων καὶ αὑτῷ καὶ Λακε-
δαιμονίοις δόξαν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἀγαθὴν κτώμενος,
ὕστερον δὲ Ἀθηναίου χάριτι ἀνδρὸς Ἰσαγόρου τυραν-
νίδα οἱ συγκατεργασόμενος Ἀθηνῶν. ὡς δὲ ἡμάρτανε
τῆς ἐλπίδος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τῆς ἐλευθερίας ἐμα-
χέσαντο ἐρρωμένως, ἐνταῦθα ὁ Κλεομένης ἄλλα τε
ἐδῄωσε τῆς χώρας καὶ τῆς καλουμένης Ὀργάδος θεῶν
τε τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ἱερᾶς, καὶ ταύτης τεμεῖν φασιν
αὐτόν. ἀφίκετο δὲ καὶ ἐς Αἴγιναν, καὶ Αἰγινητῶν
τοὺς δυνατοὺς συνελάμβανεν ὅσοι μηδισμοῦ τε αὐτῶν
μετέσχον καὶ βασιλεῖ Δαρείῳ τῷ Ὑστάσπου γῆν δοῦναι
καὶ ὕδωρ τοὺς πολίτας ἔπεισαν. διατρίβοντος δὲ ἐν 3
Αἰγίνῃ Κλεομένους Δημάρατος ὁ τῆς οἰκίας βασιλεὺς
τῆς ἑτέρας διέβαλλεν αὐτὸν ἐς τῶν Λακεδαιμονίων τὸ
πλῆθος· Κλεομένης δὲ ὡς ἀνέστρεψεν ἐξ Αἰγίνης,
ἔπρασσεν ὅπως Δημάρατον παύσειε βασιλεύοντα, καὶ
τήν τε ἐν Δελφοῖς πρόμαντιν ὠνήσατο, Λακεδαιμονίοις
αὐτὴν ὁπόσα αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐς Δημάρατον χρῆσαι,

6 γὰρ om L 9 purg Siebelis 10 ἀθηναίους P[1]My[2]
14 συγκατεργασάμενος P[1]y

καὶ Λεωτυχίδην ἄνδρα τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ οἰ-
κίας Δημαράτῳ τῆς αὐτῆς ἐπῆρεν ἀμφισβητεῖν ὑπὲρ
4 τῆς ἀρχῆς. εἴχετο δὲ Λεωτυχίδης λόγων οὓς Ἀρίστων
ποτὲ ἐς Δημάρατον τεχθέντα ἐξέβαλεν ὑπὸ ἀμαθίας
οὐχ αὑτοῦ παῖδα εἶναι φήσας. τότε δὲ οἱ μὲν ἐς τὸ
χρηστήριον οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ ἐν Δελφοῖς, ὥσπερ
καὶ τὰ ἄλλα εἰώθεσαν, ἀνάγουσι καὶ τὸ ἀμφισβήτημα
τὸ ὑπὲρ Δημαράτου· ἡ δέ σφισιν ἔχρησεν ἡ πρόμαντις
5 ὁπόσα ἦν Κλεομένει κατὰ γνώμην. Δημάρατος μὲν
δὴ κατὰ ἔχθος τὸ Κλεομένους καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ
βασιλείας ἐπαύθη, Κλεομένην δὲ ὕστερον τούτων ἐπέ-
λαβεν ἡ τελευτὴ μανέντα· ὡς γὰρ δὴ ἐλάβετο ξίφους,
ἐτίτρωσκεν αὐτὸς αὑτὸν καὶ διεξῄει τὸ σῶμα ἅπαν
κόπτων τε καὶ λυμαινόμενος. Ἀργεῖοι μὲν δὴ τοῖς
ἱκέταις τοῦ Ἄργου διδόντα αὐτὸν δίκην τέλος τοῦ βίου
φασὶν εὑρέσθαι τοιοῦτον, Ἀθηναῖοι δὲ ὅτι ἐδῄωσε τὴν
Ὀργάδα, Δελφοὶ δὲ τῶν δώρων ἕνεκα ὧν τῇ προμάν-
τιδι ἔδωκεν, ἀναπείσας ἐψευσμένα εἰπεῖν ἐς Δημάρα-
6 τον. εἴη δ' ἂν καὶ τὰ μηνίματα ἔκ τε ἡρώων ὁμοῦ
καὶ θεῶν ἐς τὸ αὐτὸ τῷ Κλεομένει συνεληλυθότα, ἐπεί
τοι καὶ ἰδίᾳ Πρωτεσίλαος ἐν Ἐλαιοῦντι οὐδὲν ἥρως
Ἄργου φανερώτερος ἄνδρα Πέρσην ἐτιμωρήσατο Ἀρ-
ταΰκτην καὶ Μεγαρεῦσιν οὔ ποτε θεῶν τῶν ἐν Ἐλευ-
σῖνι ὄντων ἐξεγένετο ἱλάσασθαι τὸ μήνιμα γῆν ἐπερ-
γασαμένοις τὴν ἱεράν. τὰ δὲ ἐς τοῦ μαντείου τὴν
διάπειραν οὐδὲ τὸ παράπαν ἄλλον γε οὐδένα ὅτι μὴ
μόνον Κλεομένην τολμήσαντα ἴσμεν.

---

3 εἵλετο, em Valckenaer 5 οὐκ αὐτοῦ, em Bekker πείσας, em Kuhn 7 καὶ (ante τὰ) om L 10 ἔχθος τοῦ L 12 ξίφος L 21 ἐλεοῦντι, em Dindorf 24 ἐξεγένοντο P[1]My[2] 27 κλεομένη, em V

Κλεομένει δὲ οὐκ ὄντων ἀρρένων παίδων ἐς Λεω- 7
νίδαν τὸν Ἀναξανδρίδου, Δωριέως δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων
ἀδελφόν, κατέβαινεν ἡ ἀρχή. καὶ Ξέρξης τε τηνικαῦτα
ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἤγαγε τὸν λαὸν καὶ Λεωνίδας τρια-
κοσίοις ὁμοῦ Λακεδαιμονίων ἀπήντησεν ἐς Θερμοπύλας.
γεγόνασι μὲν δὴ πόλεμοι καὶ Ἑλλήνων πολλοὶ καὶ ἐς
ἀλλήλους βαρβάρων, εὐαρίθμητοι δὲ ὁπόσους ἀνδρὸς
ἑνὸς μάλιστα ἀρετὴ προήγαγεν ἐς πλέον δόξης, ὡς
Ἀχιλλεύς τε τὸν πρὸς Ἰλίῳ πόλεμον καὶ Μιλτιάδης
τὸ Μαραθῶνι ἔργον. ἀλλὰ γὰρ τὸ Λεωνίδου κατόρ-
θωμα ὑπερεβάλετο ἐμοὶ δοκεῖν τά τε ἀνὰ χρόνον
συμβάντα καὶ τὰ ἔτι πρότερον. Ξέρξῃ γὰρ βασιλέων, 8
ὁπόσοι Μήδοις καὶ Πέρσαις ἐγένοντο ὕστερον, παρα-
σχομένῳ μέγιστον φρόνημα καὶ ἀποδειξαμένῳ λαμπρὰ
οὕτω, κατὰ τὴν πορείαν Λεωνίδας σὺν ὀλίγοις, οὓς
ἠγάγετο ἐς Θερμοπύλας, ἐγένετο ἂν ἐμποδὼν μηδὲ
ἀρχὴν τὴν Ἑλλάδα ἰδεῖν αὐτὸν μηδὲ Ἀθηναίων ποτὲ
ἐμπρῆσαι τὴν πόλιν, εἰ μὴ κατὰ τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ
τῆς Οἴτης τείνουσαν περιαγαγὼν τὴν μετὰ Ὑδάρνου
στρατιὰν ὁ Τραχίνιος κυκλώσασθαί σφισι τοὺς Ἕλλη-
νας παρέσχε καὶ οὕτω κατεργασθέντος Λεωνίδου παρ-
ῆλθον ἐς τὴν Ἑλλάδα οἱ βάρβαροι.

Παυσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου βασιλεὺς μὲν οὐκ 9
ἐγένετο· ἐπιτροπεύων γὰρ Πλείσταρχον τὸν Λεωνίδου
καταλειφθέντα ἔτι παῖδα ἐς Πλάταιάν τε Λακεδαιμο-
νίους ἤγαγε καὶ ὕστερον ναυσὶν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον.
Παυσανίου δὲ τὸ ἔργον τὸ ἐς τὴν Κῴαν γυναῖκα ἐν
ἐπαίνῳ τίθεμαι μάλιστα, ἥντινα ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου
παρὰ Κῴοις θυγατέρα οὖσαν Ἡγητορίδου τοῦ Ἀντα-

---

11 ὑπερεβάλλετο, em ς

γόρου Φαρανδάτης ὁ Τεάσπιδος, ἀνὴρ Πέρσης, παλλα-
10 κὴν εἶχεν ἄκουσαν· ἐπεὶ δὲ Πλαταιᾶσι Μαρδόνιός τε ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ καὶ ἀπώλοντο οἱ βάρβαροι, τὴν γυναῖκα ὁ Παυσανίας ἀπέστειλεν ἐς τὴν Κῶν κόσμον τε ὃν ἐποιήσατο ὁ Πέρσης αὐτῇ καὶ τὴν ἄλλην ἀγομένην κατασκευήν. Μαρδονίου τε οὐκ ἠθέλησεν ὁ Παυσανίας αἰσχῦναι τὸν νεκρὸν κατὰ τὴν παραίνεσιν τοῦ Αἰγινήτου Λάμπωνος.

5 Πλείσταρχος μὲν οὖν ὁ Λεωνίδου νεωστὶ τὴν βασιλείαν παρειληφὼς ἐτελεύτησε, Πλειστοάναξ δὲ ἔσχε τὴν ἀρχὴν ὁ Παυσανίου τοῦ Πλαταιᾶσιν ἡγησαμένου· Πλειστοάνακτος δὲ ἐγένετο Παυσανίας. οὗτος ἐς τὴν Ἀττικὴν ἀφίκετο ὁ Παυσανίας Θρασυβούλῳ καὶ Ἀθηναίοις πολέμιος τῷ λόγῳ, τοῖς δὲ ἄρχειν ἐπιτραπεῖσιν ὑπὸ Λυσάνδρου καταστησόμενος τὴν τυραννίδα ἐν βεβαίῳ. καὶ μάχῃ μὲν ἐνίκησεν Ἀθηναίων τοὺς ἔχοντας τὸν Πειραιᾶ, μετὰ δὲ τὴν μάχην αὐτίκα οἱ τὸν στρατὸν ἀπάγειν οἴκαδε ἤρεσε μηδὲ ἀνοσίων ἀνδρῶν τυραννίδα αὔξοντα ἐπισπάσασθαι τῇ Σπάρτῃ τὸ αἴσχιστον ⟨τῶν⟩
2 ὀνειδῶν. ὡς δὲ ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν μαχεσάμενος ἄπρακτον μάχην, ὑπάγουσιν αὐτὸν ἐς κρίσιν οἱ ἐχθροί. βασιλεῖ δὲ τῷ Λακεδαιμονίων δικαστήριον ἐκάθιζον οἵ τε ὀνομαζόμενοι γέροντες, ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ὄντες ἀριθμόν, καὶ ἡ τῶν ἐφόρων ἀρχή, σὺν δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ τῆς οἰκίας βασιλεὺς τῆς ἑτέρας. τέσσαρες μὲν δὴ καὶ δέκα τῶν γερόντων, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Ἆγις ὁ τῆς ἑτέρας οἰκίας βασιλεύς, ἀδικεῖν τὸν Παυσανίαν κατέγνωσαν·
3 τὸ δὲ ἄλλο ἀπέγνω δικαστήριον. μετὰ δὲ οὐ πολὺν

1 φαραιοδάτης P 19 suppl Dindorf 22 τῷ — ἐπ' αὐτῷ (p. 247, 24) om P μακεδονίων y δικαστήριον om L 25 καὶ om L 26 ἐπεὶ L^1y

χρόνον Λακεδαιμονίων συλλεγόντων ἐπὶ Θήβας στρατιάν — αἰτία δὲ ἥτις ἐγένετο προσέσται τῷ ἐς Ἀγησίλαον λόγῳ —, τότε δὲ Λύσανδρος μὲν ἐς τὴν Φωκίδα ἀφικόμενος καὶ ἀναλαβὼν πανδημεὶ τοὺς Φωκέας οὐδένα ἔτι ἐπισχὼν χρόνον ἔς τε Βοιωτίαν ἐληλύθει καὶ προσβολὰς ἐποιεῖτο ἐς τὸ Ἁλιαρτίων τεῖχος οὐκ ἐθελόντων ἀπὸ Θηβαίων ἀφίστασθαι. ἐσεληλύθεσαν δὲ ἤδη καὶ Θηβαίων καὶ Ἀθηναίων τινὲς κρύφα ἐς τὴν πόλιν, ὧν ἐπεξελθόντων καὶ πρὸ τοῦ τείχους ταξαμένων ἄλλοι τε ἐνταῦθα Λακεδαιμονίων καὶ Λύσανδρος ἔπεσε. Παυσανίας δὲ ὑστέρησε μὲν τοῦ ἀγῶνος 4 παρὰ Τεγεατῶν καὶ ἐξ Ἀρκαδίας τῆς ἄλλης ἀθροίζων δύναμιν· ὡς δὲ ἐς τὴν Βοιωτίαν ἀφίκετο, ἐπυνθάνετό [τε] τήν τε ἧτταν τῶν ὁμοῦ Λυσάνδρῳ καὶ αὐτοῦ Λυσάνδρου τὴν τελευτήν, ἐπῆγε δὲ ὅμως ἐπὶ τὰς Θήβας τὸν στρατὸν καὶ διενοεῖτο ὡς μάχης ἄρξων. ἐνταῦθα οἵ τε Θηβαῖοι [τὰ] ἐναντία ἐτάσσοντο καὶ Θρασύβουλος ἀπέχειν οὐ πολὺ ἀπηγγέλλετο ἄγων τοὺς Ἀθηναίους· ἀνέμενε δὲ ἄρξαι Λακεδαιμονίους μάχης, ἄρξασι δὲ αὐτὸς ἤδη κατὰ νώτου σφίσιν ἔμελλεν ἐπικείσεσθαι. ἔδεισεν οὖν ὁ Παυσανίας διπλοῦ στρατιω- 5 τικοῦ πολεμίων ἀνδρῶν μεταξὺ ἀποληφθῆναι, καὶ οὕτω σπονδάς τε πρὸς τοὺς Θηβαίους ἐποιήσατο καὶ τοὺς ὑπὸ τῷ Ἁλιαρτίων τείχει πεσόντας ἀνείλετο. τοῦτο Λακεδαιμονίοις μὲν ἐγένετο οὐ κατὰ γνώμην, ἐγὼ δὲ ἐπαινῶ τῶνδε ἕνεκα τὸ βούλευμα· ἅτε γὰρ εὖ εἰδὼς ὁ Παυσανίας ὡς τὰ σφάλματα ἀεὶ Λακεδαιμονίοις γί-

---

2 *III 9, 10* 5 *ἐλήλυθε*, em Buttmann 6/7 *οὐ θελόντων* L[1]y[1] 9 *ἐξελθόντων* y 14 purg L 15 *ἀπῆγε*, em Bekker 17 purg Schubart 18 *ἐπηγγέλλετο*, em ς *ἄξων*, em Clavier 24 *ὑπὸ τῶν* Ly[1]

*νονται ἐν μέσῳ πολεμίων ἀποληφθεῖσι, τό τε ἐν Θερ-
μοπύλαις καὶ ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ δεῖμα ἐποιήσατο
μή σφισι καὶ αὐτὸς τρίτου γένηται κακοῦ πρόφασις.
6 τότε δὲ ἐν αἰτίᾳ ποιουμένων τῶν πολιτῶν τὴν βρα-
δυτῆτα αὐτοῦ τὴν ἐς Βοιωτίαν οὐχ ὑπέμεινεν ἐσελθεῖν
ἐς δικαστήριον, Τεγεᾶται δὲ αὐτὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἱκέτην
ἐδέξαντο τῆς Ἀλέας. ἦν δὲ ἄρα τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐκ
παλαιοῦ Πελοποννησίοις πᾶσιν αἰδέσιμον καὶ τοῖς αὐ-
τόθι ἱκετεύουσιν ἀσφάλειαν μάλιστα παρείχετο· ἐδή-
λωσαν δὲ οἵ τε Λακεδαιμόνιοι τὸν Παυσανίαν καὶ ἔτι
πρότερον τούτου Λεωτυχίδην καὶ Ἀργεῖοι Χρυσίδα,
καθεζομένους ἐνταῦθα ἱκέτας, οὐδὲ ἀρχὴν ἐξαιτῆσαι
θελήσαντες.*

7 *Παυσανίου δὲ φυγόντος οἱ μὲν παῖδες Ἀγησίπολις
καὶ Κλεόμβροτος νέοι παντάπασιν ἔτι ἦσαν, Ἀριστό-
δημος δὲ ἐπετρόπευεν αὐτοὺς γένους ἐγγύτατα ὤν· καὶ
τὸ ἐν Κορίνθῳ Λακεδαιμονίων κατόρθωμα Ἀριστοδή-
8 μου σφίσιν ἐγένετο ἡγουμένου. Ἀγησίπολις δὲ ἐπεὶ
τὴν βασιλείαν ἔσχεν αὐξηθείς, Πελοποννησίων πρώτοις
ἐπολέμησεν Ἀργείοις. ὡς δὲ ἐκ τῆς Τεγεατῶν ἐς τὴν
Ἀργολίδα ἤγαγε τὸν στρατόν, πέμπουσι κήρυκα οἱ
Ἀργεῖοι σπεισόμενον πρὸς Ἀγησίπολίν σφισι πατρῴους
δή τινας σπονδὰς ἐκ παλαιοῦ καθεστώσας τοῖς Δω-
ριεῦσι πρὸς ἀλλήλους. ὁ δὲ οὔτε τῷ κήρυκι ἐσπείσατο
καὶ προϊὼν ὁμοῦ τῇ στρατιᾷ τὴν γῆν ἔφθειρεν· ἔσεισέ
τε δὴ ὁ θεὸς καὶ ὁ Ἀγησίπολις οὐδ' οὕτω τὴν δύνα-
μιν ἀπάξειν ἔμελλε, καίτοι Λακεδαιμονίοις μάλιστα
Ἑλλήνων — ὡσαύτως δὲ καὶ Ἀθηναίοις — δεῖμα αἱ*

---

2 *δεῖγμα* y 4 *ἐναντία*, em Kuhn 10 *δὲ* Bekker: *τε*
11 *χρυσίδαν*, em Sylburg 18 *ἡγησίπολις*, em Musurus
28 *ὡσαύτως — Ἀθηναίοις* del Schubart

διοσημεῖαι παρείχοντο. καὶ ὁ μὲν ὑπὸ τὸ τεῖχος κατε- 9
στρατοπεδεύετο ἤδη τὸ Ἀργείων καὶ οὐ παρίει σείων ὁ θεὸς καί τινες καὶ ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν κεραυνωθέντες, τοὺς δὲ καὶ ἔκφρονας ἐποίησαν αἱ βρονταί. οὕτω μὲν δὴ ἐκ τῆς Ἀργολίδος ἀνέζευξεν ἄκων, ἐπὶ δὲ Ὀλυνθίους ἐποιεῖτο αὖθις στρατείαν. κρατοῦντα δὲ αὐτὸν τῷ πολέμῳ καὶ ᾑρηκότα τῶν τε ἄλλων πόλεων τῶν ἐν Χαλκιδεῦσι τὰς πολλὰς καὶ αὐτὴν ἐλπίζοντα αἱρήσειν τὴν Ὄλυνθον νόσος τε ἐξαίφνης καὶ θάνατος ἐπέλαβεν ἀπ' αὐτῆς.

Ἀγησιπόλιδος δὲ ἄπαιδος τελευτήσαντος ἐς Κλεόμ- **6**
βροτον περιῆλθεν ἡ ἀρχή, καὶ ὑπὸ ἡγεμόνι τούτῳ Βοιωτοῖς ἐναντία ἠγωνίσαντο ἐν Λεύκτροις· Κλεόμβροτος δὲ αὐτὸς γενόμενος ἀνὴρ ἀγαθὸς ἀρχομένης ἔτι ἔπεσε τῆς μάχης. μάλιστα δέ πως ἐπὶ πταίσμασιν ἐθέλει μεγάλοις προαφαιρεῖσθαι τὸν ἡγεμόνα ὁ δαίμων, καθὰ δὴ καὶ Ἀθηναίων ἀπῆγεν Ἱπποκράτην τε τὸν Ἀρίφρονος στρατηγοῦντα ἐπὶ Δηλίῳ καὶ ὕστερον ἐν Θεσσαλίᾳ Λεωσθένην.

Κλεομβρότου δὲ ὁ μὲν πρεσβύτερος τῶν παίδων 2
Ἀγησίπολις παρέσχετο μέγα οὐδὲν ἐς μνήμην, Κλεομένης δὲ ὁ νεώτερος μετὰ τὸν ἀδελφὸν τελευτήσαντα ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένων δὲ αὐτῷ παίδων Ἀκροτάτου καὶ ἐπ' αὐτῷ Κλεωνύμου κατήγαγε τὸ χρεὼν Ἀκρότατον ἔτι πρότερον ἢ αὐτὸν Κλεομένην, καὶ ὡς Κλεομένης ἀπέθανεν ὕστερον, ἐς ἀντιλογίαν ἀφίκοντο ὑπὲρ τῆς βασιλείας Κλεώνυμός τε ὁ Κλεομένους καὶ Ἀρεὺς ὁ Ἀκροτάτου. δικάζουσιν οὖν οἱ γέροντες Ἀρεῖ

---

6 *στρατιάν*, em Sylburg 7 *αὐτῶν* **L** 13 *βοιωτοί* (**L** *βοιωτόν*), em Sylburg 14 *γινόμενος* $\mathbf{y}^2$

τῷ Ἀκροτάτου καὶ οὐχὶ Κλεωνύμῳ πατρῴαν εἶναι τὴν
3 τιμήν. Κλεωνύμῳ δὲ ἀπελαθέντι τῆς βασιλείας περισσῶς δή τι ὁ θυμὸς ᾤδει, καὶ αὐτὸν οἱ ἔφοροι καὶ ἄλλοις γέρασι ψυχαγωγοῦντες καὶ ἐπὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐφιστάντες ἄρχοντα παρῆγον μή ποτε πολέμιον γενέσθαι τῇ Σπάρτῃ. τέλος δὲ ὁ μὲν πολλά τε καὶ ἐχθρὰ ἐς τὴν πατρίδα ἐτόλμησε καὶ Πύρρον τὸν Αἰακίδου
4 σφίσιν ἐπηγάγετο ἐς τὴν χώραν· Ἀρέως δὲ ἐν Σπάρτῃ τοῦ Ἀκροτάτου βασιλεύοντος Ἀντίγονος ὁ Δημητρίου πεζῷ τε καὶ ναυσὶν ἐπὶ Ἀθήνας στρατεύει. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἀμυνοῦντες ἀφίκοντο μὲν ὁ Αἰγυπτίων ὁμοῦ Πατρόκλῳ στόλος, ἐξίασι δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι πανδημεί, τὸν βασιλέα ἡγεῖσθαί σφισιν Ἀρέα ἐπιτάξαντες.
5 περικαθημένου δὲ Ἀντιγόνου τὰς Ἀθήνας καὶ τῆς ἐσόδου τῆς ἐς τὴν πόλιν τὰ Ἀθηναίων συμμαχικὰ εἴργοντος, Πάτροκλος ἀποστέλλων ἀγγέλους προέτρεπε Λακεδαιμονίους καὶ Ἀρέα ἄρχειν πρὸς Ἀντίγονον μάχης, ἐκείνων δὲ ἀρξάντων οὕτω καὶ αὐτὸς κατὰ νώτου τοῖς Μακεδόσιν ἔφασκεν ἐπικείσεσθαι· πρότερον δὲ οὐκ εἰκὸς εἶναι σφᾶς Αἰγυπτίους τε ὄντας καὶ ναύτας Μακεδόσιν ἐπιέναι πεζῇ. Λακεδαιμόνιοι μὲν δὴ παρακινδυνεύειν ὥρμηντο Ἀθηναίων τε εὐνοίᾳ καί τι καὶ ἄξιον μνήμης ἐς τοὺς ἔπειτα ἐργάσασθαι προθυμούμε-
6 νοι· Ἀρεὺς δέ, ὥς σφισι τὰ ἐπιτήδεια ἐξανήλωτο, ἀπῆγεν ὀπίσω τὴν στρατιάν. ταμιεύεσθαι γὰρ τὴν ἀπόνοιαν ἐς τὰ οἰκεῖα ἠξίου καὶ μὴ ἀφειδῶς ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀναρρῖψαι. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἀντισχοῦσιν ἐπὶ μακρότατον ἐποιήσατο Ἀντίγονος εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τέ

2 ἀπελθόντι L 3 ᾤδει Valckenaer: εἶλε 4 ἄλλοι L^1
21 ἐπιρείαι L^1 24/25 ἀπῆλθεν **My^2** 26 ἠξίουν P^1y μὴ om **My^2**

σφισιν ἐπαγάγῃ φρουρὰν ἐς τὸ Μουσεῖον. καὶ τοῖς
μὲν ἀνὰ χρόνον αὐτὸς ἐξήγαγεν ἑκουσίως τὴν φρουρὰν
ὁ Ἀντίγονος, Ἀρέως δὲ ἐγένετο υἱὸς Ἀκρότατος, τοῦ
δὲ Ἀρεύς, ὃς ὀκτὼ μάλιστα ἔτη γεγονὼς τελευτᾷ νόσῳ.
καὶ ἐλείπετο γὰρ τῆς Εὐρυσθένους οἰκίας γένος τὸ 7
πρὸς ἀνδρῶν Λεωνίδας ὁ Κλεωνύμου, παντάπασιν ἤδη
γέρων· τούτῳ δὴ διδόασιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀρχήν.
τῷ δὲ Λεωνίδᾳ διάφορος ἐτύγχανεν ὢν ἐς τὰ μάλιστα
Λύσανδρος, ἀπόγονος Λυσάνδρου τοῦ Ἀριστοκρίτου.
οὗτος προσποιεῖται Κλεόμβροτον θυγατέρα ἔχοντα Λεω-
νίδου· τοῦτον δὲ οἰκειωσάμενος ἐπῆγε Λεωνίδᾳ καὶ
ἄλλα ἐγκλήματα καὶ ὅρκους αὐτὸν Κλεωνύμῳ τῷ πατρὶ
ὀμόσαι παῖδα ὄντα ἐπὶ ὀλέθρῳ τῆς Σπάρτης. ἐπαύσθη 8
τε δὴ Λεωνίδας βασιλείας καὶ ἀντ' αὐτοῦ Κλεόμβροτος
ἔσχε τὴν τιμήν. εἰ μὲν δὴ ὁ Λεωνίδας ἐπέτρεψε τῷ
θυμῷ καὶ Δημαράτῳ τῷ Ἀρίστωνος κατὰ ταὐτὰ ἀπε-
χώρησεν ἤτοι παρὰ τὸν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλεύοντα ἢ
τὸν Αἰγύπτιον, ὁ δὲ καὶ μεταγνόντων ἂν Σπαρτιατῶν
ὤνατο οὐδέν· νῦν δὲ ἐπιβαλόντων οἱ φυγὴν τῶν
πολιτῶν ἀφίκετο ἐς Ἀρκαδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ἔτεσιν ὕστε-
ρον οὐ πολλοῖς κατάγουσί τε αὐτὸν Λακεδαιμόνιοι καὶ
αὖθις βασιλέα ἐποιήσαντο. Κλεομένει δὲ τῷ Λεωνίδου 9
τά τε ἄλλα ὁποῖα ἐς τόλμαν [ἐτόλμησαν] ὁμοῦ καὶ ἀν-
δρείαν ὑπῆρξε καὶ ὡς ἐπαύσαντο ἐξ ἐκείνου Σπαρτιᾶται
βασιλευόμενοι, πρότερον ἔτι ἐδήλωσέ μοι τὰ ἐς τὸν
Σικυώνιον Ἄρατον· προσεπελάβετο δὲ ὁ λόγος μοι καὶ
τρόπον ὅντινα ἐν Αἰγύπτῳ Κλεομένης ἐτελεύτησεν.

---

3 *ἐγίνετο* **P**^{1}**My**^{2} 7 *δὴ* om **P**^{1}**y** 9 *ἀριστοκρά-τους*, em Palmerius 11 *ἐπήγαγε* **P** 13 *ἐπαύθη* **y** 19 *ἐπιβαλλόντων*, em ς 23 *ἐς τόλμαν* om **My**^{2}, purg **P**^{1} 25 *II 9, 1 seq*

7 γένους μὲν δὴ τοῦ Εὐρυσθένους, καλουμένων δὲ
Ἀγιαδῶν, Κλεομένης ὁ Λεωνίδου βασιλεὺς ὕστατος
ἐγένετο ἐν Σπάρτῃ· τὰ δὲ ἐς τὴν οἰκίαν τὴν ἑτέραν
τοιάδε ἤκουσα εἶναι. Προκλῆς ὁ Ἀριστοδήμου τῷ παιδὶ
ὄνομα τίθεται Σόον. Εὐρυπῶντα δὲ τὸν Σόου φασὶν
ἐς τοσοῦτον ἀφικέσθαι δόξης ὡς καὶ τὴν οἰκίαν ταύτην
Εὐρυπωντίδας ὄνομα ἀπ' αὐτοῦ λαβεῖν, Προκλείδας
2 ἐς ἐκεῖνον καλουμένους. Εὐρυπῶντος δὲ υἱὸς γίνεται
Πρύτανις. ἐπὶ μὲν δὴ Πρυτάνιδος τοῦ Εὐρυπῶντος
τὸ ἔχθος τε Λακεδαιμονίοις ἤρξατο τὸ ἐς Ἀργείους
καὶ ἔτι τοῦ ἐγκλήματος τούτου πρότερον Κυνουρεῦσιν
ἐπολέμησαν· τὰς δὲ ἐφεξῆς ταύτῃ γενεάς, Εὐνόμου τε
τοῦ Πρυτάνιδος καὶ Πολυδέκτου τοῦ Εὐνόμου βασιλευ-
3 όντων, ἐν εἰρήνῃ διετέλεσεν οὖσα ἡ Σπάρτη. Χάριλλος
δὲ ὁ Πολυδέκτου τήν τε γῆν ἐδῄωσεν Ἀργείοις —
οὗτος γὰρ καὶ ὁ ἐς τὴν Ἀργολίδα ἐσβαλών — καὶ
ἔτεσιν οὐ πολλοῖς ὕστερον ὑπὸ ἡγεμόνι Χαρίλλῳ γίνε-
ται καὶ ἡ Σπαρτιατῶν ἐπὶ Τεγεάτας ἔξοδος, ὅτε οἱ
Λακεδαιμόνιοι Τεγεάτας αἱρήσειν ἤλπισαν καὶ ἀποτε-
μεῖσθαι τῆς Ἀρκαδίας τὸ Τεγεατῶν πεδίον, ὑπούλῳ
μαντεύματι ἐπελθόντες.
4 μετὰ δὲ Χάριλλον τελευτήσαντα Νίκανδρος ὁ Χα-
ρίλλου διαδέχεται τὴν ἀρχήν· καὶ τὰ Μεσσηνίων ἐς
Τήλεκλον τὸν τῆς ἑτέρας βασιλέα οἰκίας ἐν τῷ ἱερῷ
τῆς Λιμνάδος συμβάντα ἐπὶ Νικάνδρου γίνεται βασι-
λεύοντος. ἐσέβαλε δὲ καὶ ἐς τὴν Ἀργολίδα ὁ Νίκαν-
δρος στρατιᾷ καὶ τὰ πολλὰ ἐκάκωσε τῆς χώρας· μετα-
σχόντες δὲ Ἀσιναῖοι Λακεδαιμονίοις τοῦ ἔργου δίκην

4 τὸ παιδίον, em Kuhn 7 εὐρυπῶντας P[1]y 10 τὸ om L
16 γὰρ ἦν ὁ? ἐσβάλλων P[1]y[2], ἐμβαλὼν L 20 ἀρκάδος P[1]y
τεγεατικὸν P[1]y 21 ἐπαρθέντες Kuhn 25 τῆς om L

μετ' οὐ πολὺ Ἀργείοις ἀπέδοσαν σὺν μεγάλῳ πατρίδος
τε ὀλέθρῳ καὶ φυγῇ τῇ σφετέρᾳ. Θεόπομπον δὲ τὸν 5
Νικάνδρου βασιλεύσαντα μετὰ Νίκανδρον μέλλει καὶ
αὖθις ὁ λόγος μοι προσθήσειν προελθόντι ἐς τὴν
Μεσσηνίαν συγγραφήν. Θεοπόμπου δὲ ἔτι ἔχοντος
τὴν ἀρχὴν ἐν Σπάρτῃ γίνεται καὶ ὁ περὶ τῆς Θυρεά-
τιδος καλουμένης χώρας Λακεδαιμονίοις ἀγὼν πρὸς
Ἀργείους, Θεόπομπος δὲ αὐτὸς οὐ μετέσχε τοῦ ἔργου
γήρᾳ καὶ ὑπὸ λύπης τὸ πλέον· Ἀρχίδαμον γὰρ Θεο-
πόμπου ζῶντος ἔτι ἐπιλαμβάνει τὸ χρεών. οὐ μὴν 6
ἄπαις ἐτελεύτησεν ὁ Ἀρχίδαμος, Ζευξίδαμον δὲ ἀπο-
λιπὼν υἱόν. Ζευξιδάμου δὲ Ἀναξίδαμος ὁ παῖς ἐκδέ-
χεται τὴν ἀρχήν· ἐπὶ τούτου Μεσσήνιοι φεύγουσιν ἐκ
Πελοποννήσου, πολέμῳ τὸ δεύτερον κρατηθέντες ὑπὸ
Σπαρτιατῶν. Ἀναξιδάμου δὲ υἱὸς ἐγένετο Ἀρχίδαμος,
Ἀρχιδάμου δὲ Ἀγησικλῆς· καί σφισιν ὑπῆρξεν ἀμφοτέ-
ροις τὸν βίον διατελέσαι πάντα ἐν ἡσυχίᾳ καὶ πολέ-
μων οὖσιν ἐκτός.

Ἀρίστωνι δὲ τῷ Ἀγησικλέους ἀγαγομένῳ γυναῖκα 7
ἥντινα παρθένον μὲν τῶν ἐν Λακεδαίμονι εἶναί φασιν
αἰσχίστην, γυναικῶν δὲ τὸ εἶδος καλλίστην ὑπὸ Ἑλένης
γενέσθαι, ταύτην ἀγαγομένῳ τῷ Ἀρίστωνι ἐγένετο υἱὸς
Δημάρατος ἐν μόνοις μησὶν ἑπτά· καὶ αὐτῷ μετὰ τῶν
ἐφόρων καθημένῳ τηνικαῦτα ἐν βουλῇ ἦλθεν οἰκέτης
ἀπαγγέλλων τετέχθαι οἱ παῖδα. Ἀρίστων δὲ ἐπῶν τῶν
ἐν Ἰλιάδι ἐς τὴν Εὐρυσθέως γένεσιν πεποιημένος λή-
θην ἢ μηδὲ ἀρχὴν συνεὶς αὐτῶν οὐκ ἔφη τῶν μηνῶν
ἕνεκα αὐτοῦ τὸν παῖδα εἶναι. τοῦτον μὲν δὴ τῶν 8

4 μοι ὁ λόγος L¹ *IV 4—10* 20 παρθένων ς 22 ἀγο-μένω P 26 *T 117* 27 τὴν ἀρχὴν L¹ 28 ἕνεκα Kuhn: εἶναι καὶ εἶναι om L¹

εἰρημένων μετάνοια ἔλαβεν ὕστερον· Δημάρατον δὲ
βασιλεύοντα καὶ τά τε ἄλλα εὐδοκιμοῦντα ἐν Σπάρτῃ
καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν Κλεομένει συνελευθερώ-
σαντα Ἀθηναίους ἥ τε Ἀρίστωνος ἀγνωμοσύνη καὶ τὸ
ἔχθος τὸ Κλεομένους ἐποίησεν ἰδιώτην. καὶ τοῦ μὲν
παρὰ βασιλέα Δαρεῖον ἐλθόντος ἐς Πέρσας ἐπὶ πολὺν
ἐν τῇ Ἀσίᾳ χρόνον διαμεῖναι τοὺς ἀπογόνους φασί·
9 Λεωτυχίδης δὲ ἀντὶ Δημαράτου γενόμενος βασιλεὺς
μετέσχε μὲν Ἀθηναίοις καὶ Ἀθηναίων τῷ στρατηγῷ
Ξανθίππῳ τῷ Ἀρίφρονος τοῦ ἔργου τοῦ πρὸς Μυκάλῃ,
ἐστράτευσε δὲ ὕστερον τούτων καὶ ἐπὶ τοὺς Ἀλευάδας
ἐς Θεσσαλίαν· καί οἱ καταστρέψασθαι Θεσσαλίαν πᾶσαν
ἐξὸν ἅτε ἀεὶ νικῶντι ἐν ταῖς μάχαις, δῶρα ἔλαβε παρὰ
10 τῶν Ἀλευαδῶν. ὑπαγόμενος δὲ ἐν Λακεδαίμονι ἐς
δίκην ἔφυγεν ἐθελοντὴς ἐς Τεγέαν. καὶ ὁ μὲν αὐτόθι
τὴν Ἀθηνᾶν τὴν Ἀλέαν ἱκέτευε, Λεωτυχίδου δὲ ὁ μὲν
παῖς Ζευξίδαμος ζῶντος ἔτι Λεωτυχίδου καὶ οὐ πε-
φευγότος πω τελευτᾷ νόσῳ, Ἀρχίδαμος δὲ ὁ Ζευξιδά-
μου μετὰ Λεωτυχίδην ἀπελθόντα ἐς Τεγέαν ἔσχε τὴν
ἀρχήν. οὗτος Ἀρχίδαμος Ἀθηναίοις μάλιστα ἐκάκωσε
τὴν χώραν στρατῷ τε ἐσβάλλων ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν
ἀνὰ πᾶν ἔτος καὶ ὁπότε ἐσβάλοι διὰ πάσης ἐπεξῄει
φθείρων καὶ Πλαταιέων Ἀθηναίοις ὄντων εὔνων πο-
11 λιορκίᾳ τὸ ἄστυ εἷλεν. οὐ μὴν τὸν πόλεμόν γε τὸν
Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων γενέσθαι συνέσπευσεν,
ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσον δυνάμεως ἧκε, διαμεῖναί σφισιν
ἔπρασσε τὰς σπονδάς. Σθενελαΐδας δὲ ἔς τε ἄλλα ὧν
οὐκ ἀδύνατος ἐν Λακεδαίμονι καὶ ἐφορεύων ἐν τῷ τότε
τοῦ πολέμου μάλιστα ἐγένετο αἴτιος· καὶ ὁ πόλεμος

6 πολὺ **Py**[1] 7 ἀπαγομένους **L**[1] 11 καὶ om **P**[1]**y**
20 οὗτος ὁ Schubart-Walz 21 τε **P**[1]: δὲ 24 τῶν **P**[1]**y**

οὗτος εὖ τὴν Ἑλλάδα ἔτι βεβηκυῖαν διέσεισεν ἐκ βάθρων, καὶ ὕστερον Φίλιππος ὁ Ἀμύντου σαθρὰν ἤδη καὶ οὐ παντάπασιν ὑγιῆ προσκατήρειψεν αὐτήν.

Ἀρχιδάμου δὲ ὡς ἐτελεύτα καταλιπόντος παῖδας 8
Ἆγίς τε πρεσβύτερος ἦν ἡλικίᾳ καὶ παρέλαβεν ἀντὶ Ἀγησιλάου τὴν ἀρχήν. ἐγένετο δὲ Ἀρχιδάμῳ καὶ θυγάτηρ, ὄνομα μὲν Κυνίσκα, φιλοτιμότατα δὲ ἐς τὸν ἀγῶνα ἔσχε τὸν Ὀλυμπικόν καὶ πρώτη τε ἱπποτρόφησε γυναικῶν καὶ νίκην ἀνείλετο Ὀλυμπικὴν πρώτη. Κυνίσκας δὲ ὕστερον γυναιξὶ καὶ ἄλλαις καὶ μάλιστα ταῖς ἐκ Λακεδαίμονος γεγόνασιν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, ὧν [ἡ] ἐπιφανεστέρα ἐς τὰς νίκας ⟨οὐδεμία⟩ ἐστὶν αὐτῆς. δο- 2
κοῦσι δὲ οἱ Σπαρτιᾶταί μοι ποίησιν καὶ ἔπαινον τὸν ἀπ' αὐτῆς ἥκιστα ἀνθρώπων θαυμάσαι· ὅτι γὰρ μὴ τῇ Κυνίσκᾳ τὸ ἐπίγραμμα ἐποίησεν ὅστις δή, καὶ ἔτι πρότερον Παυσανίᾳ τὸ ἐπὶ τῷ τρίποδι Σιμωνίδης τῷ ἀνατεθέντι ἐς Δελφούς, ἄλλο [δέ] γε παρὰ ἀνδρὸς ποιητοῦ Λακεδαιμονίων τοῖς βασιλεῦσιν οὐδέν ἐστιν ἐς μνήμην.

ἐπὶ δὲ Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου βασιλεύοντος Λακε- 3
δαιμονίοις ἄλλα τε ἐγένετο ἐς Ἠλείους ἐγκλήματα καὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ Ὀλυμπικοῦ καὶ ἱεροῦ τοῦ Ὀλυμπίασιν ὑπ' αὐτῶν εἰργόμενοι μάλιστα ἤχθοντο. ἀποστέλλουσιν οὖν κήρυκα ἐπίταγμα φέροντα Ἠλείοις Λεπρεάτας τε αὐτονόμους ἀφιέναι καὶ ὅσοι τῶν περιοίκων ἄλλοι σφίσιν ἦσαν ὑπήκοοι. ἀποκριναμένων δὲ Ἠλείων ὡς

---

3 *προσκατήριψεν*, em Porson   5 *καὶ* om P^1y 8 *ὀλυμπιακὸν* y constanter   11 *μακεδονίας*, em ς   *ἡ* om L   12 suppl Spengel (*ὠδὴ* L^1)   13 *ποιήσειν*, em Musurus   14 *ὄντες θαυμασταὶ* L^1 15 *δήποτε* L^1 16 *τὸ* ς: *τῷ*   *τῷ* (post *ἐπὶ*) om L^1y^1 17 purg Dindorf   *γε* om L   18 *μακεδονίων* y   24 *τε* om L

ἐπειδὰν τὰς περιοικίδας τῆς Σπάρτης πόλεις ἴδωσιν
ἐλευθέρας, οὐδὲ αὐτοὶ μελλήσουσιν ἔτι ἀφιέναι τὰς
ἑαυτῶν, οὕτω Λακεδαιμόνιοι καὶ ὁ βασιλεὺς Ἆγις ἐσβάλ-
4 λουσιν ἐς τὴν Ἠλείαν. τότε μὲν δὴ τοῦ θεοῦ σείσαν-
τος ὀπίσω τὸ στράτευμα ἀπεχώρησεν ἄχρι Ὀλυμπίας
καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ προελθόντες· τῷ δὲ ἐφεξῆς ἔτει τήν
τε χώραν ἐδῄωσεν ὁ Ἆγις καὶ ἤλασε τῆς λείας τὴν
πολλήν. Ξενίας δὲ ἀνὴρ Ἠλεῖος Ἄγιδί τε ἰδίᾳ ξένος
καὶ Λακεδαιμονίων τοῦ κοινοῦ πρόξενος ἐπανέστη τῷ
δήμῳ σὺν τοῖς τὰ χρήματα ἔχουσι· πρὶν δὲ Ἆγιν καὶ
τὸν στρατὸν ἀφῖχθαί σφισιν ἀμύνοντας, Θρασυδαῖος
προεστηκὼς τότε τοῦ Ἠλείων δήμου μάχῃ Ξενίαν καὶ
τοὺς σὺν αὐτῷ κρατήσας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς πόλεως.
5 Ἆγις δὲ ὡς ἀπήγαγεν ὀπίσω τὴν στρατιάν, Λυσίστρατον
Σπαρτιάτην καὶ μοῖράν τε τῆς δυνάμεως καὶ Ἠλείων
καταλείπει τοὺς φυγάδας, κακουργεῖν σφᾶς ὁμοῦ Λε-
πρεάταις τὴν χώραν. τρίτῳ δὲ ἔτει τοῦ πολέμου Λακε-
δαιμόνιοι μὲν καὶ Ἆγις παρεσκευάζοντο ὡς ἐς τὴν
Ἠλείαν καὶ τότε ἐσβαλοῦντες· οἱ δὲ Ἠλεῖοι καὶ Θρα-
συδαῖος — κεκακωμένοι γὰρ ἐς τὸ ἔσχατον ἦσαν —
συγχωροῦσι μήτε τῶν περιοίκων ἔτι ἄρχειν καὶ τοῦ
ἄστεως κατερεῖψαι τὸ τεῖχος, Λακεδαιμονίους τε ἐν
Ὀλυμπίᾳ καὶ θύειν τῷ θεῷ καὶ τὸν ἀγῶνα ἐξεῖναί
6 σφισιν ἀγωνίζεσθαι. ἐνέβαλλε δὲ καὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν
συνεχῶς ὁ Ἆγις στρατιᾷ καὶ ἐπετείχισε φρούριον Ἀθη-
ναίοις τὸ ἐν Δεκελείᾳ· καταλυθέντος δὲ ἐν Αἰγὸς πο-
ταμοῖς τοῦ Ἀθηναίων ναυτικοῦ Λύσανδρος ὁ Ἀριστο-

---

1 τὰς παρὰ τῇ πόλει, em Bekker 5 ἄχρις L[1]y 6 προελθόντος L[1] 7 καὶ om L τῆς ἠλείας L 11 θράσυδος, em Palmerius; item 19 24 ἀγωνίσασθαι L[1]y 25 στρατεία P[1]y 26 σικελία L

κρίτου καὶ Ἆγις ὅρκους μὲν θεῶν ὑπερέβησαν, οὓς
ὤμοσαν Ἀθηναίοις ἐν κοινῷ Λακεδαιμόνιοι, κατὰ σφᾶς
δὲ αὐτοὶ καὶ οὐ μετὰ Σπαρτιατῶν τοῦ κοινοῦ τὸ βού-
λευμα ἐς τοὺς συμμάχους ἐξήνεγκαν ἐκκόψαι προρρί-
ζους τὰς Ἀθήνας. τὰ μὲν οὖν ἐς πόλεμον μάλιστα 7
ἐπίσημα τοιαῦτα ὑπῆρχε τῷ Ἄγιδι· προπέτειαν δὲ τὴν
Ἀρίστωνος ἐς Δημάρατον καὶ Ἆγις ἐς τὸν παῖδα ἔσχε
Λεωτυχίδην, καί οἱ κατά τινα οὐκ ἀγαθὸν δαίμονα
ἐσῆλθεν ἐς ἐπήκοον τῶν ἐφόρων εἰπεῖν ὡς οὐχ αὑτοῦ
νομίζοι Λεωτυχίδην. ἐπέλαβε μέντοι καὶ Ἆγιν μετά-
νοια ὕστερον, καὶ — ἔφερον γὰρ τηνικαῦτα οἴκαδε ἐξ
Ἀρκαδίας αὐτὸν νοσοῦντα — ὡς ἐγίνετο ἐν Ἡραίᾳ,
καὶ τὸ πλῆθος μάρτυρας ἐποιεῖτο ἦ μὴν Λεωτυχίδην
ἑαυτοῦ παῖδα ἡγεῖσθαι καί σφισι σὺν ἱκεσίᾳ τε καὶ
δακρύοις ἐπέσκηπτε πρὸς Λακεδαιμονίους ταῦτα ἀπαγ-
γέλλειν.

μετὰ δὲ Ἆγιν ἀποθανόντα ἀπήλαυνεν Ἀγησίλαος 8
τῆς βασιλείας Λεωτυχίδην, ἐς μνήμην ἄγων Λακεδαι-
μονίοις τὰ ὑπὸ Ἄγιδός ποτε λεχθέντα ἐς τὸν Λεωτυ-
χίδην. ἀφίκοντο δὲ καὶ οἱ ἐξ Ἡραίας Ἀρκάδες καὶ
ἦσαν τῷ Λεωτυχίδῃ μάρτυρες ὁπόσα Ἄγιδος τελευτῶν-
τος ἤκουσαν. τῷ δὲ Ἀγησιλάῳ καὶ Λεωτυχίδῃ παρέ- 9
σχεν ἐς πλέον τὸ μάντευμα ἀντιλογίαν τὸ ἐκ Δελφῶν,
γεγονὸς μὲν ἐκεῖ, ἔχον δὲ οὕτω·

φράζεο δή, Σπάρτη, καίπερ μεγάλαυχος ἐοῦσα,
μὴ σέθεν ἀρτίποδος βλάστῃ χωλὴ βασιλεία.
δηρὸν γὰρ μόχθοι σε κατασχήσουσιν ἄελπτοι
φθερσιβρότου τ' ἐπὶ κῦμα κυκωόμενον πολέμοιο.

---

12 ἐγένετο L 18/19 λακεδαιμονίους L[1] 23 πλέω L 26 βλάψῃ, em Clavier 28 φθερσίβροτον, em Bekker κυκωομένου y

10 *τότε οὖν Λεωτυχίδης μὲν ἐς Ἀγησίλαον ταῦτα ἔφασκεν εἰρῆσθαι, τὸν γὰρ δὴ ἕτερον τῶν ποδῶν ἐπεπήρωτο ὁ Ἀγησίλαος· Ἀγησίλαος δὲ ἐς Λεωτυχίδην αὐτὰ ἔτρεπεν οὐ γνήσιον ὄντα Ἄγιδος. Λακεδαιμόνιοι δέ, καίπερ ἐπὶ σφίσιν ὄν, οὐκ ἐπανήγαγον τὸ ἀμφισβήτημα ἐς Δελφούς· αἴτιος δ' ἐμοὶ δοκεῖν Λύσανδρος ἐγένετο ὁ Ἀριστοκρίτου ⟨Ἀγησιλάῳ⟩ συσπεύδων ἐξ ἅπαντος τὴν βασιλείαν γενέσθαι.*

9 *βασιλεύει τε δὴ Ἀγησίλαος ὁ Ἀρχιδάμου καὶ Λακεδαιμονίοις ἤρεσε διαβῆναι ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν, Ἀρταξέρξην τὸν Δαρείου αἱρήσοντας· ἐδιδάσκοντο γὰρ ὑπό τε ἄλλων τῶν ἐν τέλει καὶ μάλιστα ὑπὸ Λυσάνδρου μὴ τὸν Ἀρταξέρξην σφίσιν ἐν τῷ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ, Κῦρον δὲ εἶναι τὸν τὰ χρήματα διδόντα ἐς τὰς ναῦς. Ἀγησίλαος δὲ — ἀπεδείχθη γὰρ διαβιβάσαι τε ἐς τὴν Ἀσίαν τὸν στρατὸν καὶ δυνάμεως ἡγεμὼν τῆς πεζῆς — περιέπεμπεν ἔς τε Πελοπόννησον πλὴν Ἄργους καὶ ἐς τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐκτὸς Ἰσθμοῦ, συμ-*
2 *μαχεῖν σφισιν ἐπαγγέλλων. Κορίνθιοι μὲν οὖν, καίπερ ἐς τὰ μάλιστα ἔχοντες προθύμως μετασχεῖν τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν στόλου, κατακαυθέντος σφίσιν ἐξαίφνης ναοῦ Διὸς ἐπίκλησιν Ὀλυμπίου, ποιησάμενοι πονηρὸν οἰωνὸν καταμένουσιν ἄκοντες. Ἀθηναίοις δὲ ἦν μὲν ἡ πρόφασις ἐκ τοῦ Πελοποννησίων πολέμου καὶ ἐκ νόσου τῆς λοιμώδους ἐπανήκειν τὴν πόλιν ἐς τὴν πρότερόν ποτε οὖσαν εὐδαιμονίαν· πυνθανόμενοι δὲ δι' ἀγγέλων ὡς Κόνων ὁ Τιμοθέου παρὰ βασιλέα ἀναβεβηκὼς εἴη,*

---

5 *ἐνὶ*, em Dindorf *ἐπανηγάγοντο τὸ* L[1] 6 *δοκεῖ*, em ς 7 suppl Amasaeus 15 *διαβιβάσας* L[1]P[1] 21 *κατακλυσθέντος* (L[1] *κατακλεισθέντος*), em Camerarius, cf II 5, 5 25 *οὔπω ἐπανήκειν* Sylburg

κατὰ τοῦτο ἡσύχαζον μάλιστα. ἀπεστάλη δὲ καὶ ἐς 3
Θήβας πρεσβεύειν Ἀριστομηλίδας, μητρὸς μὲν τῆς
Ἀγησιλάου πατήρ, Θηβαίοις δὲ εἶχεν ἐπιτηδείως καὶ
ἐγεγόνει τῶν δικαστῶν, οἳ Πλαταιεῦσιν ἁλόντος τοῦ
τείχους ἀποθανεῖν τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἔγνωσαν.
Θηβαῖοι μὲν οὖν κατὰ τὰ αὐτὰ Ἀθηναίοις ἀπείπαντο,
οὐ φάμενοι βοηθήσειν· Ἀγησίλαος δέ, ὡς αὐτῷ τά τε
οἴκοθεν καὶ παρὰ τῶν συμμάχων τὸ στράτευμα ἤθροι-
στο καὶ ἅμα αἱ νῆες εὐτρεπεῖς ἦσαν, ἀφίκετο ἐς Αὐ-
λίδα τῇ Ἀρτέμιδι θύσων, ὅτι καὶ Ἀγαμέμνων ἐνταῦθα
ἱλασάμενος τὴν θεὸν τὸν ἐς Τροίαν στόλον ἤγαγεν.
ἠξίου δὲ ἄρα ὁ Ἀγησίλαος πόλεώς τε εὐδαιμονεστέρας 4
ἢ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς εἶναι καὶ ἄρχειν τῆς Ἑλλάδος
πάσης ὁμοίως ἐκείνῳ, τό τε κατόρθωμα ἐπιφανέστερον
ἔσεσθαι βασιλέα κρατήσαντα Ἀρταξέρξην εὐδαιμονίαν
κτήσασθαι τὴν Περσῶν ἢ ἀρχὴν καθελεῖν τὴν Πριάμου.
θύοντος δὲ αὐτοῦ Θηβαῖοι σὺν ὅπλοις ἐπελθόντες τῶν
τε ἱερείων καιόμενα ἤδη τὰ μηρία ἀπορρίπτουσιν ἀπὸ
τοῦ βωμοῦ καὶ αὐτὸν ἐξελαύνουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.
Ἀγησίλαον δὲ ἐλύπει μὲν ἡ θυσία μὴ τελεσθεῖσα, διέ- 5
βαινε δὲ ὅμως ἐς τὴν Ἀσίαν καὶ ἤλαυνεν ἐπὶ τὰς
Σάρδεις· ἦν γὰρ δὴ τῆς Ἀσίας τῆς κάτω μέγιστον
μέρος τηνικαῦτα ἡ Λυδία, καὶ αἱ Σάρδεις πλούτῳ καὶ
παρασκευῇ προεῖχον, τῷ τε σατραπεύοντι ἐπὶ θαλάσσῃ
τοῦτο οἰκητήριον ἀπεδέδεικτο καθάπερ γε αὐτῷ βασιλεῖ
τὰ Σοῦσα. γενομένης δὲ πρὸς Τισσαφέρνην σατράπην 6
τῶν περὶ Ἰωνίαν μάχης ἐν Ἕρμου πεδίῳ τήν τε ἵππον
τῶν Περσῶν ἐνίκησεν ὁ Ἀγησίλαος καὶ τὸ πεζὸν τότε

2 ἀριστομηνίδας, em Valckenaer 17 ἐλθόντες P 28 τῶν L: τὴν τότε post πλεῖστον transp P[1]

πλεῖστον ἀθροισθὲν μετά γε τὸν Ξέρξου καὶ πρότερον
ἔτι ἐπὶ Σκύθας Δαρείου καὶ ἐπὶ Ἀθήνας στρατόν.
Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀγασθέντες τὸ ἐς τὰ πράγματα τοῦ
Ἀγησιλάου πρόθυμον διδόασιν ἄρχοντα εἶναι καὶ τῶν
νεῶν αὐτῷ. ὁ δὲ ταῖς μὲν τριήρεσιν ἐπέστησεν ἡγε-
μόνα Πείσανδρον — τοῦ Πεισάνδρου δὲ ἐτύγχανε
συνοικῶν ἀδελφῇ —, τῷ πολέμῳ δὲ αὐτὸς κατὰ γῆν
7 προσεῖχεν ἐρρωμένως. καί οἱ θεῶν τις ἐβάσκηνε μὴ
ἀγαγεῖν τὰ βουλεύματα ἐς τέλος. ὡς γὰρ δὴ ἐπύθετο
Ἀρταξέρξης μάχας τε ἃς ἐνίκησεν Ἀγησίλαος καὶ ὡς
⟨ἐς⟩ τὸ πρόσω χειρούμενος τὰ ἐν ποσὶ πρόεισιν ἀεὶ
σὺν τῷ στρατῷ, Τισσαφέρνην μὲν καίπερ τὰ πρότερα
εὐεργέτην ὄντα ζημιοῖ θανάτῳ, Τιθραύστην δὲ κατέ-
πεμψεν ἐπὶ θάλασσαν, [καὶ] φρονῆσαί τε δεινὸν καί
8 τι καὶ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔχοντα δυσνοίας. οὗτος
ὡς ἀφίκετο ἐς Σάρδεις, αὐτίκα ἐπενόει τρόπον ᾧ τινι
ἀναγκάσει Λακεδαιμονίους τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας ἀνακα-
λέσασθαι στρατιάν. ἄνδρα οὖν Ῥόδιον Τιμοκράτην
ἐς τὴν Ἑλλάδα πέμπει χρήματα ἄγοντα, ἐντειλάμενος
πόλεμον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐργάσασθαι Λακεδαιμονίοις.
οἱ δὲ τῶν χρημάτων μεταλαβόντες Ἀργείων μὲν Κύλων
τε εἶναι λέγονται καὶ Σωδάμας, ἐν Θήβαις δὲ Ἀνδρο-
κλείδης καὶ Ἰσμηνίας καὶ Ἀμφίθεμις· μετέσχε δὲ καὶ
Ἀθηναῖος Κέφαλος καὶ Ἐπικράτης καὶ ὅσοι Κορινθίων
ἐφρόνουν τὰ Ἀργείων Πολυάνθης τε καὶ Τιμόλαος.
9 οἱ δὲ ἐς τὸ φανερὸν τοῦ πολέμου παρασχόντες τὴν
ἀρχὴν ἐγένοντο οἱ ἐξ Ἀμφίσσης Λοκροί. τοῖς γὰρ δὴ
Λοκροῖς γῇ πρὸς τοὺς Φωκέας ἐτύγχανεν οὖσα ἀμφι-

5 αὐτῶν, em Schubart-Walz 7/8 καὶ γῆν προσεῖλεν P^1y^2
11 suppl Kuhn 13 τιθραύτην L^1y 14 καὶ del Dindorf
15 καί τοι P^1 21 κύκλων V 28 γῇ Clavier: ἡ

σβητήσιμος [γῆ]· ἐκ ταύτης ὑπὸ Θηβαίων ἐπαρθέντες
τῶν περὶ Ἰσμηνίαν τόν τε σῖτον ἀκμάζοντα ἔτεμον καὶ
ἤλασαν λείαν ἄγοντες· ἐνέβαλον δὲ πανδημεὶ καὶ οἱ
Φωκεῖς ἐς τὴν Λοκρίδα καὶ ἐδῄωσαν τὴν χώραν. ἐπη- 10
γάγοντο οὖν οἱ Λοκροὶ συμμάχους Θηβαίους καὶ τὴν
Φωκίδα ἐπόρθησαν· ἐς δὲ τὴν Λακεδαίμονα ἐλθόντες
οἱ Φωκεῖς τοῖς Θηβαίοις ἐπέκειντο καὶ ἐδίδασκον οἷα
ἐπεπόνθεσαν ὑπ' αὐτῶν. Λακεδαιμονίοις δὲ πόλεμον
πρὸς Θηβαίους ἔδοξεν ἄρασθαι· ἐποιοῦντο δὲ ἐς αὐ-
τοὺς καὶ ἄλλα ἐγκλήματα καὶ τὴν ἐν Αὐλίδι αὐτῶν
ὕβριν ἐς τὴν Ἀγησιλάου θυσίαν. Ἀθηναῖοι δὲ τὴν 11
διάνοιαν τῶν Λακεδαιμονίων προπεπυσμένοι πέμπουσιν
ἐς Σπάρτην, ὅπλα μὲν [ἐπὶ σφᾶς] ἐπὶ Θήβας δεόμενοι
μὴ κινῆσαι, δίκῃ δὲ ὑπὲρ ὧν ἐγκαλοῦσι διακρίνεσθαι·
Λακεδαιμόνιοι δὲ πρὸς ὀργὴν ἀποπέμπουσι τὴν πρεσ-
βείαν. τὰ δὲ ἐπὶ τούτοις ἔς τε τὴν Λακεδαιμονίων
ἔξοδον καὶ τὰ ἐς τὴν Λυσάνδρου τελευτὴν ἐδήλωσέ
μοι τοῦ λόγου τὰ ἐς Παυσανίαν· καὶ ὁ κληθεὶς Κο- 12
ρινθιακὸς πόλεμος ἐς πλέον ἀεὶ προῆλθεν ἀπὸ τῆς
Λακεδαιμονίων ἀρξάμενος ἐς Βοιωτίαν ἐξόδου. κατὰ
ταύτην μὲν δὴ τὴν ἀνάγκην ὀπίσω τὸ στράτευμα ἐκ
τῆς Ἀσίας ἀπῆγεν Ἀγησίλαος· ἐπεὶ δὲ ἐξ Ἀβύδου πε-
ραιωθεὶς ναυσὶν ἐς Σηστὸν καὶ διεξελθὼν τὴν Θρᾴκην
ἀφίκετο ἐς Θεσσαλίαν, ἐνταῦθα οἱ Θεσσαλοὶ χάριτι
τῇ ἐς Θηβαίους τοῦ πρόσω τὸν Ἀγησίλαον ἐπειρῶντο
εἴργειν· ἦν δέ τι εὐνοίας ἐκ παλαιοῦ καὶ ἐς τὴν πόλιν
αὐτοῖς τὴν Ἀθηναίων. Ἀγησίλαος δὲ Θεσσαλίαν τε 13
διεξῆλθε τρεψάμενος αὐτῶν τὸ ἱππικὸν καὶ αὖθις διὰ

1 γῆ om P[1]y 2 τε om L 3 ἄγοντες del Herwerden
9 δὲ ἐπ' P 12 τῶν om P[1]My[2] 13 purg L[1] (ἐπὶ om P[1])
18 *III 5, 3 seq* 22 ὁ ἀγησίλαος L

Βοιωτῶν διώδευσε Θηβαίους ἐν Κορωνείᾳ καὶ τὸ ἄλλο νικήσας συμμαχικόν. ὡς δὲ ἐτράποντο οἱ Βοιωτοί, καταφεύγουσιν ἄνδρες ἐξ αὐτῶν ἐς ἱερὸν Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Ἰτωνίας· Ἀγησίλαος δὲ εἶχε μὲν τραῦμα ἐκ τῆς μάχης, ἐς δὲ τοὺς ἱκέτας παρενόμησεν οὐδ᾽ οὕτως.

10 οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον τὸν ἀγῶνα ἔθηκαν τῶν Ἰσθμίων οἱ ἐπὶ λακωνισμῷ φεύγοντες Κορίνθιοι⟨. οἱ⟩ δὲ ἐν τῇ πόλει τότε μὲν τῷ Ἀγησιλάου δείματι ἡσύχαζον· ἀναζεύξαντος δὲ ἐς τὴν Σπάρτην, οὕτω καὶ αὐτοὶ μετὰ Ἀργείων τὰ Ἴσθμια ἄγουσιν. ἀφίκετο δὲ καὶ αὖθις ἐπὶ Κόρινθον στρατιᾷ· καὶ — ἐπῄει γὰρ Ὑακίνθια — ἀφίησι τοὺς Ἀμυκλαιεῖς οἴκαδε ἀπελθόντας τὰ καθεστηκότα τῷ τε Ἀπόλλωνι καὶ Ὑακίνθῳ δρᾶσαι. ταύτην τὴν μοῖραν ἐπιθέμενοι καθ᾽ ὁδὸν Ἀθη-
2 ναῖοι καὶ Ἰφικράτης διέφθειραν· Ἀγησίλαος δὲ καὶ ἐς Αἰτωλίαν ἐπικουρήσων ἀφίκετο Αἰτωλοῖς ὑπὸ Ἀκαρνάνων πολέμῳ πιεζομένοις, καὶ Ἀκαρνᾶνας ἠνάγκασε καταλύσασθαι τὸν πόλεμον οὐ πολὺ ἀποδέοντας Καλυδῶνα καὶ τὰ ἄλλα Αἰτωλῶν πολίσματα ᾑρηκέναι. χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔπλευσε καὶ ἐς Αἴγυπτον, ἀφεστηκότων ἀπὸ βασιλέως τῶν Αἰγυπτίων βοηθήσων· καὶ ἔστιν Ἀγησιλάῳ πολλά τε εἰργασμένα καὶ μνήμης ἄξια ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ — ἦν γὰρ δὴ ἤδη γέρων — τὸν μὲν κατὰ τὴν πορείαν ἐπέλαβεν ἡ μοῖρα· Λακεδαιμόνιοι δέ, ὡς ἐκομίσθη σφίσιν ὁ νεκρός, θάπτουσιν αὐτὸν βασιλέων τιμήσαντες μάλιστα.

3 Ἀρχιδάμου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου βασιλεύοντος κατέλαβον τὸ ἱερὸν Φωκεῖς τὸ ἐν Δελφοῖς. Θηβαίοις μὲν δὴ πολεμεῖν τοῖς Φωκεῦσιν ἀφίκετο μὲν καὶ ἰδίᾳ συμ-

7 suppl Porson   14 μόραν Kuhn   20 ἔπλευσεν ἐς L
23 δὴ om L[1]My[2]

*μαχικὰ ἐπὶ χρήμασιν, ἀπὸ δὲ κοινοῦ λόγου Λακεδαι-
μόνιοί τε καὶ Ἀθηναῖοί σφισιν ἤμυνον, οἱ μὲν ἀρχαίαν
δή τινα ἐκ τῶν Φωκέων μνημονεύοντες εὐεργεσίαν,
Λακεδαιμόνιοι δὲ προφάσει μὲν καὶ οὗτοι φιλίας, κατὰ
ἔχθος δὲ ἐμοὶ δοκεῖν τὸ Θηβαίων. Θεόπομπος δὲ ὁ
Δαμασιστράτου τόν τε Ἀρχίδαμον μετασχεῖν τῶν χρη-
μάτων αὐτὸν καὶ ἔτι Δεινίχαν τὴν Ἀρχιδάμου γυναῖκα
παρὰ τῶν δυναστευόντων ἐν Φωκεῦσιν ἔφη λαμβάνου-
σαν δωρεὰν ἑτοιμότερον ποιεῖν σφισιν ἐς τὴν συμμα-
χίαν Ἀρχίδαμον. τὸ μὲν δὴ χρήματα ἱερὰ δέξασθαι* 4
*καὶ ἀνδράσιν ἀμῦναι μαντείων πορθήσασι τὸ ἐπιφανέ-
στατον οὐκ ἐς ἔπαινον τίθεμαι, τοσοῦτον δέ οἱ πρόσε-
στιν ἐς ἔπαινον· Δελφῶν γὰρ τούς τε ἡβῶντας ἀπο-
κτεῖναι καὶ γυναῖκας καὶ τέκνα ἐξανδραποδίσασθαι,
καταβαλεῖν δὲ καὶ αὐτὴν ἐς ἔδαφος τὴν πόλιν ἐτόλμων
οἱ Φωκεῖς· ταῦτα οὖν μὴ παθεῖν ὑπὸ τῶν Φωκέων
αὐτοὺς παρῃτήσατο Ἀρχίδαμος. διέβη δὲ καὶ ἐς Ἰτα-* 5
*λίαν ὕστερον Ταραντίνοις βαρβάρων πόλεμον συν-
διοίσων σφίσιν ὁμόρων· καὶ ἀπέθανέ τε αὐτόθι ὑπὸ
τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῦ τὸν νεκρὸν ἁμαρτεῖν τάφου
τὸ μήνιμα ἐγένετο ἐμποδὼν τὸ ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος.
τοῦ δὲ Ἀρχιδάμου τούτου τὸν μὲν πρεσβύτερον παῖδα
Ἆγιν κατέλαβεν ἀποθανεῖν Μακεδόσιν ἐναντία καὶ
Ἀντιπάτρῳ μαχεσάμενον, Εὐδαμίδας δὲ ὁ νεώτερος
Λακεδαιμονίοις ἐβασίλευσεν ἄγουσιν εἰρήνην. τὰ δὲ
ἐς Ἆγιν τὸν Εὐδαμίδου καὶ ἐς Εὐρυδαμίδαν τὸν Ἄγι-
δος ὡς ἔσχεν, ἤδη μοι καὶ τάδε ἡ Σικυωνία ⟨συγ⟩-
γραφὴ διεξήει.*

---

5 *FHG I 322* 6/7 *πραγμάτων* LP[1]y[2] 11 *μαντεῖον* L[1]y[1] 22 *πρεσβύτατον* L[1] 27 suppl Kuhn 28 *διέξεισιν* L[1] *II 8—9*

6 ἰοῦσι δὲ ἀπὸ τῶν Ἑρμῶν ἐστιν ὁ τόπος οὗτος
ἅπας δρυῶν πλήρης· τὸ δὲ ὄνομα τῷ χωρίῳ Σκοτίταν
[τὸ δὲ σκότος] οὐ τὸ συνεχὲς τῶν δένδρων ἐποίησεν,
ἀλλὰ Ζεὺς ἐπίκλησιν ἔσχε Σκοτίτας, καὶ ἔστιν ἐν ἀρι-
στερᾷ τῆς ὁδοῦ δέκα μάλιστά που στάδια ἐκτραπομέ-
νοις ἱερὸν Σκοτίτα Διός. ἐπανελθόντων δὲ ἐντεῦθεν
προελθοῦσιν ὀλίγον καὶ τραπεῖσιν αὖθις ἐς ἀριστερὰν
ἄγαλμά ἐστιν Ἡρακλέους καὶ τρόπαιον· ἀναστῆσαι δὲ
ἐλέγετο Ἡρακλῆς ἀποκτείνας Ἱπποκόωντα καὶ τοὺς
7 παῖδας. τρίτη δὲ ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς εὐθείας ἐκβολὴ
κατὰ τὰ δεξιὰ ἐς Καρύας ἄγει καὶ ἐς τὸ ἱερὸν τῆς
Ἀρτέμιδος. τὸ γὰρ χωρίον Ἀρτέμιδος καὶ Νυμφῶν
ἐστιν αἱ Κάρυαι καὶ ἄγαλμα ἕστηκεν Ἀρτέμιδος ἐν
ὑπαίθρῳ Καρυάτιδος· χοροὺς δὲ ἐνταῦθα αἱ Λακεδαι-
μονίων παρθένοι κατὰ ἔτος ἱστᾶσι καὶ ἐπιχώριος αὐ-
ταῖς καθέστηκεν ὄρχησις. ἀναστρέψαντι δὲ καὶ κατὰ
τὴν λεωφόρον ἰόντι ἐρείπια Σελλασίας ἐστί· ταύτην,
καθὰ καὶ πρότερον ἔγραψα, ἠνδραποδίσαντο Ἀχαιοὶ
Λακεδαιμονίους καὶ τὸν βασιλέα Κλεομένην τὸν Λεω-
8 νίδου μάχῃ νικήσαντες. ἐν δὲ Θόρνακι — ἐς γὰρ τοῦ-
τον ἀφίξῃ προϊὼν — ἄγαλμά ἐστι Πυθαέως Ἀπόλλω-
νος κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ ἐν Ἀμύκλαις πεποιημένον· τὸ
δὲ σχῆμα ὁποῖόν ἐστιν, ἐπ' ἐκείνῳ γράψω. Λακεδαι-
μονίοις γὰρ ἐπιφανέστερά ἐστι τὰ ἐς τὸν Ἀμυκλαῖον,
ὥστε καὶ τὸν χρυσόν, ὃν Κροῖσος ὁ Λυδὸς τῷ Ἀπόλ-
λωνι ἔπεμψε τῷ Πυθαεῖ, τούτῳ ἐς κόσμον τοῦ ἐν
Ἀμύκλαις κατεχρήσαντο ἀγάλματος.

---

2 σκοτινὰ δ οὐ Steph Byz s. v. 3 purg Steph Byz
4 ἔσχε om Steph Byz 10 ἐμβολὴ L 17 σελασίας L[1]
18 *II 9, 2* 23 *III 19, 2*

ἀπὸ δὲ Θόρνακος προελθόντι ἔστιν ἡ πόλις, Σπάρτη 11
μὲν ὀνομασθεῖσα ἐξ ἀρχῆς, προσλαβοῦσα δὲ ἀνὰ χρόνον καὶ Λακεδαίμων ἡ αὐτὴ καλεῖσθαι· τέως δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔκειτο τῇ γῇ. ὃ δὲ ἐν τῇ συγγραφῇ μοι τῇ Ἀτθίδι ἐπανόρθωμα ἐγένετο, μὴ τὰ πάντα με ἐφεξῆς, ⟨τὰ δὲ⟩ μάλιστα ἄξια μνήμης ἐπιλεξάμενον ἀπ' αὐτῶν εἰρηκέναι, δηλώσω δὴ πρὸ τοῦ λόγου τοῦ ἐς Σπαρτιάτας· ἐμοὶ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἠθέλησεν ὁ λόγος ἀπὸ πολλῶν καὶ οὐκ ἀξίων ἀφηγήσεως, ὧν [ἃ] ἕκαστοι παρὰ σφίσι λέγουσιν, ἀποκρῖναι τὰ ἀξιολογώτατα. ὡς οὖν εὖ βεβουλευμένος οὐκ ἔστιν ὅπου παραβήσομαι.

Λακεδαιμονίων τοῖς Σπάρτην ἔχουσίν ἐστιν ἀγορὰ 2
θέας ἀξία, καὶ τῆς τε γερουσίας βουλευτήριον καὶ τῶν ἐφόρων καὶ νομοφυλάκων καὶ καλουμένων Βιδιαίων ἀρχεῖά ἐστιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς. ἡ μὲν δὴ γερουσία συνέδριον Λακεδαιμονίοις κυριώτατον τῆς πολιτείας, οἱ λοιποὶ δέ εἰσιν ἄρχοντες· τοῖς δὲ ἐφόροις καὶ Βιδιαίοις πέντε ἀριθμὸν ἑκατέροις οὖσι, τοῖς μὲν ⟨τοὺς⟩ ἐπὶ τῷ Πλατανιστᾷ καλουμένῳ καὶ ἄλλους τῶν ἐφήβων ἀγῶνας τιθέναι καθέστηκεν, ἔφοροι δὲ τά τε ἄλλα διοικοῦσι τὰ σπουδῆς μάλιστα ἄξια καὶ παρέχονται τὸν ἐπώνυμον, καθὰ δὴ καὶ Ἀθηναίοις τῶν καλουμένων ἐννέα ἐπώνυμός ἐστιν εἷς ἄρχων. ἐπιφανέστατον δὲ 3
τῆς ἀγορᾶς ἐστιν ἣν στοὰν Περσικὴν ὀνομάζουσιν ἀπὸ λαφύρων ποιηθεῖσαν τῶν Μηδικῶν· ἀνὰ χρόνον δὲ αὐτὴν ἐς μέγεθος τὸ νῦν καὶ ἐς κόσμον τὸν παρόντα μεταβεβλήκασιν. εἰσὶ δὲ ἐπὶ τῶν κιόνων Πέρσαι λίθου λευκοῦ καὶ ἄλλοι καὶ Μαρδόνιος ὁ Γωβρύου. πεποίη-

---

5 *I 39, 3* τὰ om L 6 suppl P 9 *ἀφηγήσεων*, em ς ἃ om L^1 12 *τὴν* P 18 suppl Clavier *τῷ τὰ* L^1 19 *πλατάνιστα*, em Clavier 23 *γάρ* (L^1 *δέ*) *ἐστιν*, em Musurus

ται δὲ καὶ Ἀρτεμισία, θυγάτηρ μὲν Λυγδάμιδος, ἐβα-
σίλευσε δὲ Ἁλικαρνασσοῦ· ταύτην φασὶν ἑκουσίως ἐπὶ
τὴν Ἑλλάδα συστρατεῦσαι Ξέρξῃ καὶ ἔργα ἐν τῇ ναυ-
4 μαχίᾳ περὶ Σαλαμῖνα ἀποδείξασθαι. ναοὶ δέ εἰσιν ἐπὶ
τῆς ἀγορᾶς Καίσαρος, ὃς μοναρχίας πρῶτος ἐν Ῥω-
μαίοις ἐπεθύμησεν καὶ ἀρχὴν τὴν καθεστηκυῖαν πρῶ-
τος ἐκτήσατο, ὁ δὲ Αὐγούστῳ πεποίηται παιδὶ ἐκείνου
τήν τε βασιλείαν βεβαιωσαμένῳ μᾶλλον καὶ ἀξιώματος
καὶ δυνάμεως ἐς πλέον ἢ ⟨ὁ⟩ πατήρ οἱ προελθόντι·
τὸ δὲ ὄνομα ἦν τούτῳ Αὔγουστος, ὃ κατὰ γλῶσσαν
δύναται τὴν Ἑλλήνων σεβαστός.
5 τοῦ δὲ Αὐγούστου δεικνύουσι πρὸς τῷ βωμῷ χαλκῆν
εἰκόνα Ἀγίου. τοῦτον τὸν Ἀγίαν μαντευσάμενόν φασι
Λυσάνδρῳ τὸ Ἀθηναίων ἑλεῖν ναυτικὸν περὶ Αἰγὸς
ποταμοὺς πλὴν τριήρων δέκα· αὗται δὲ ἀποφεύγουσιν
ἐς Κύπρον, τὰς δὲ ἄλλας οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ αὐτὰς
καὶ τοὺς ἄνδρας αἱροῦσιν. ὁ δὲ Ἀγίας Ἀγελόχου παῖς
6 ἦν τοῦ Τισαμενοῦ· Τισαμενῷ δὲ ὄντι Ἠλείῳ τῶν Ἰα-
μιδῶν λόγιον ἐγένετο ἀγῶνας ἀναιρήσεσθαι πέντε
ἐπιφανεστάτους αὐτόν. οὕτω πένταθλον Ὀλυμπίασιν
ἀσκήσας ἀπῆλθεν ἡττηθείς, καίτοι τὰ δύο γε ἦν πρῶ-
τος· καὶ γὰρ δρόμῳ τε ἐκράτει καὶ πηδήματι Ἱερώνυ-
μον τὸν Ἄνδριον. καταπαλαισθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ καὶ
ἁμαρτὼν τῆς νίκης συνίησι τοῦ χρησμοῦ, διδόναι οἱ
τὸν θεὸν μαντευομένῳ πέντε ἀγῶνας πολέμῳ κρατῆσαι.
7 Λακεδαιμόνιοι δὲ — οὐ γὰρ εἶχον ἀνηκόως ὧν Τισα-
μενῷ προεῖπεν ἡ Πυθία — πείθουσι μετοικήσαντα ἐξ

2 *Her VII 99, VIII 68 seq* 4 ἐν σαλαμῖνι L^1y 8 δὲ, em Musurus 9 suppl Schubart-Walz 10 ἦν Facius: εἶναι 12 δὲ om L τῷ ναῷ L 22 γὰρ om L 23 τὸν om P^1y ἀνδρεῖον P^1My^2 24 τὸν χρησμὸν L

Ἦλιδος μαντεύεσθαι Σπαρτιατῶν τῷ κοινῷ· καί σφισιν ὁ Τισαμενὸς ἀγῶνας πολέμου πέντε ἐνίκησε, πρῶτον μὲν Πλαταιᾶσιν ἐναντία Περσῶν, δεύτερον δὲ ἐν Τεγέᾳ πρὸς Τεγεάτας καὶ Ἀργείους μάχης Λακεδαιμονίοις συνεστώσης, ἐπὶ τούτοις δὲ ἐν Διπαιεῦσιν Ἀρκάδων πάντων πλὴν Μαντινέων ἀντιτεταγμένων· οἱ δὲ Διπαιεῖς ἐν τῇ Μαιναλίᾳ πόλισμα Ἀρκάδων ἦσαν. τέταρ- 8
τον δὲ ἠγωνίσατο πρὸς τοὺς ἐξ Ἰσθμοῦ ⟨ἐς⟩ Ἰθώμην ἀποστάντας [ἀπὸ] τῶν εἱλώτων· ἀπέστησαν δὲ οὐχ ἅπαντες οἱ εἵλωτες, ἀλλὰ τὸ Μεσσηνιακὸν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων εἱλώτων ἀποσχισθέντες· καί μοι καὶ τάδε ὁ λόγος αὐτίκα ἐπέξεισι. τότε δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἀποστάντας ἀπελθεῖν ὑποσπόνδους εἴασαν Τισαμενῷ καὶ τῷ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίῳ πειθόμενοι· τελευταῖον δὲ ὁ Τισαμενὸς ἐμαντεύσατο ἐν Τανάγρᾳ σφίσι πρὸς Ἀργείους καὶ Ἀθηναίους γινομένης συμβολῆς.

τὰ μὲν Τισαμενοῦ τοιαῦτα ἐπυνθανόμην ὄντα· 9
Σπαρτιάταις δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Πυθαέως τέ ἐστιν [καὶ] Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς ἀγάλματα. Χορὸς δὲ οὗτος ὁ τόπος καλεῖται πᾶς, ὅτι ἐν ταῖς γυμνοπαιδίαις — ἑορτὴ δὲ εἴ τις ἄλλη καὶ αἱ γυμνοπαιδίαι διὰ σπουδῆς Λακεδαιμονίοις εἰσίν — ἐν ταύταις οὖν οἱ ἔφηβοι χοροὺς ἱστᾶσι τῷ Ἀπόλλωνι. τούτων δὲ οὐ πόῤῥω Γῆς ἱερὸν καὶ Διός ἐστιν Ἀγοραίου, τὸ δὲ Ἀθηνᾶς Ἀγοραίας καὶ Ποσειδῶνος ὃν ἐπονομάζουσιν Ἀσφάλιον, καὶ Ἀπόλλωνος αὖθις καὶ Ἥρας· ἀνάκειται δὲ καὶ Δήμου τοῦ Σπαρτιατῶν ἀνδριὰς με- 10
γέθει μέγας. καὶ Μοιρῶν Λακεδαιμονίοις ἐστὶν ἱερόν,

---

3 *Περσῶν* om **P[1]My[2]** 8 suppl Pavius 9 *ἀποστήσαντας*, em Clavier purg Palmerius 12 *IV 24, 4* 15 *ἐμαντεύετο* **L** 19 em Sylburg 24 *ἐστιν* om **L[1]** 26 *ἀπφάλιον*, em ς

Ὀρέστου δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς αὐτῷ τάφος· κομι-
σθέντα γὰρ ἐκ Τεγέας τοῦ Ὀρέστου τὰ ὀστᾶ κατὰ
μαντείαν θάπτουσιν ἐνταῦθα. παρὰ δὲ τοῦ Ὀρέστου
τὸν τάφον ἐστὶν εἰκὼν Πολυδώρου τοῦ Ἀλκαμένους,
ὃν βασιλέων ἐς τοσοῦτο τιμῆς προήχασιν ὥστε οἱ τὰς
ἀρχὰς ἔχοντες, ὁπόσα δεῖ σημαίνεσθαι, τοῦ Πολυδώρου
11 σημαίνονται τῇ εἰκόνι. ἔστι δὲ καὶ Ἑρμῆς Ἀγοραῖος
Διόνυσον φέρων παῖδα, καὶ τὰ ἀρχαῖα καλούμενα Ἐφο-
ρεῖα, ἐν δὲ αὐτοῖς Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητὸς μνῆμα καὶ
Ἀφαρέως τοῦ Περιήρους· καὶ τά γε ἐς Ἐπιμενίδην
Λακεδαιμονίους δοξάζω μᾶλλον Ἀργείων λέγειν εἰκότα.
ἐνταῦθα, ἔνθα αἱ Μοῖραι, καὶ Ἑστία τοῖς Λακεδαι-
μονίοις ἐστὶ καὶ Ζεὺς Ξένιος καὶ Ἀθηνᾶ Ξενία.

12 Ἰόντι δὲ ἐκ τῆς ἀγορᾶς κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν Ἀφεταΐδα
ὀνομάζουσι, τὰ καλούμενα Βοώνητά ἐστι· καί με ὁ
λόγος ἀπαιτεῖ πρότερα εἰπεῖν τὰ ἐς τὴν ἐπίκλησιν τῆς
ὁδοῦ. τοῖς μνηστῆρσιν Ἰκάριον τῆς Πηνελόπης φασὶν
ἀγῶνα προθεῖναι δρόμου· καὶ ὅτι μὲν Ὀδυσσεὺς ἐκρά-
τει, δῆλά ἐστιν, ἀφεθῆναι δὲ αὐτοὺς λέγουσιν ἐς τὸν
2 δρόμον διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀφεταΐδος. δοκεῖν δ' ἐμοὶ
δρόμου Ἰκάριος τὸ ἀγώνισμα ἐποίησε μιμούμενος Δα-
ναόν. Δαναῷ γὰρ τοῦτο ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν εὑρέθη,
καὶ ὡς γυναῖκα οὐδεὶς ἤθελεν ἐξ αὐτῶν διὰ τὸ μίασμα
ἀγαγέσθαι, διέπεμπε δὴ ὁ Δαναὸς ἕδνων ἄνευ δώσειν
ᾗ ἂν ἕκαστος κατὰ κάλλος ἀρέσκηται· ἀφικομένοις δὲ
ἀνδράσιν οὐ πολλοῖς ἀγῶνα δρόμου κατέστησε, καὶ
πρότῳ τε ἐλθόντι ἐγένετο ἑλέσθαι πρώτῳ τῶν ἄλλων

---

7 τῇ om L[1] δὲ om L 11 *cf II 21, 3* 12 ἔνθα om P Ἑστία τοῖς Muensterberg et Hitzig: ἔστιν ἃ καὶ 14 ἀφέτα (L ἀφέταν), em Bekker 19 αὐτὴν P[1]y 21 δρόμον, em Sylburg 24 δὴ LV: δὲ (P δ' ἂν)

καὶ μετ' ἐκεῖνον τῷ δευτέρῳ καὶ ἤδη κατὰ τὰ αὐτὰ
ἄχρι τοῦ τελευταίου· τὰς δὲ ὑπολειφθείσας μένειν
ἔφοδον ἄλλην μνηστήρων ἔδει καὶ ἀγῶνα ἄλλον δρόμου.
Λακεδαιμονίοις δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ταύτην ἐστίν, ὡς 3
ἤδη λέλεκταί μοι, τὰ ὀνομαζόμενα Βοώνητα, Πολυδώρου
ποτὲ οἰκία τοῦ βασιλέως· ἀποθανόντος δὲ παρὰ τοῦ
Πολυδώρου τῆς γυναικὸς ἐπρίαντο ἀντιδόντες βοῦς.
ἀργύρου γὰρ οὐκ ἦν πω τότε οὐδὲ χρυσοῦ νόμισμα,
κατὰ τρόπον δὲ ἔτι τὸν ἀρχαῖον ἀντεδίδοσαν βοῦς καὶ
ἀνδράποδα καὶ ἀργὸν τὸν ἄργυρον καὶ χρυσόν· οἱ δὲ 4
ἐς τὴν Ἰνδικὴν ἐσπλέοντες φορτίων φασὶν Ἑλληνικῶν
τοὺς Ἰνδοὺς ἀγώγιμα ἄλλα ἀνταλλάσσεσθαι, νόμισμα
δὲ οὐκ ἐπίστασθαι, καὶ ταῦτα χρυσοῦ τε ἀφθόνου καὶ
χαλκοῦ παρόντος σφίσι.

τοῦ δὲ τῶν Βιδιαίων ἀρχείου πέραν ἐστὶν Ἀθηνᾶς
ἱερόν· Ὀδυσσεὺς δὲ ἱδρύσασθαι τὸ ἄγαλμα λέγεται
καὶ ὀνομάσαι Κελεύθειαν, τοὺς Πηνελόπης μνηστῆρας
τῷ δρόμῳ νικήσας. ἱδρύσατο δὲ τῆς Κελευθείας ἱερὰ
ἀριθμῷ τρία διεστηκότα ἀπ' ἀλλήλων. προϊόντων δὲ 5
κατὰ τὴν Ἀφεταΐδα ἡρῷά ἐστιν Ἴοπός τε κατὰ Λέ-
λεγα ἢ Μύλητα γενέσθαι δοκοῦντος καὶ Ἀμφιαράου
τοῦ Ὀικλέους· τοῦτο δὲ ⟨τοὺς⟩ Τυνδάρεω παῖδας
νομίζουσιν ἅτε ἀνεψιῷ τῷ Ἀμφιαράῳ ποιῆσαι· καὶ
αὐτοῦ Λέλεγός ἐστιν ἡρῷον, τούτων δὲ οὐ πόρρω
τέμενος Ποσειδῶνος [Ταιναρίου] — Ταινάριον δὲ
ἐπονομάζουσιν —, οὐ μακρὰν δὲ Ἀθηνᾶς ἄγαλμα, ὃ
τοὺς ἐς Ἰταλίαν τε καὶ Τάραντα ἀποικισθέντας ἀνα- 6
θεῖναι λέγουσι. τὸ δὲ χωρίον, ὃ καλοῦσιν Ἑλλήνιον,

---

5 § 1   6 τε οἰκία L   8 ἀργυροῦς καὶ γὰρ P^{1}y   χρυσοῦν P^{1} 15 τὸ δὲ τῶν βιδίου ἀρχεῖον P^{1}y   22 suppl L   παῖδα P^{1}y   25 em Siebelis   28 ὃ καλοῦσιν om P

ἐστὶν εἰρημένον ὡς οἱ τῶν Ἑλλήνων Ξέρξην διαβαί-
νοντα ἐς τὴν Εὐρώπην παρεσκευάζοντο ἀμυνούμενοι,
κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον βουλευσάμενοι τρόπον ὅντινα
ἀνθέξουσιν. ὁ δὲ ἕτερος τῶν λόγων τοὺς Μενελάου
χάριτι στρατεύσαντας ἐπὶ Ἴλιον βουλεύσασθαί φησιν
ἐνταῦθα ὅπως ἀναπλεῦσαί τε ἐς Τροίαν καὶ δίκας
δυνήσονται παρὰ Ἀλεξάνδρου λαβεῖν τῆς Ἑλένης ἁρ-
7 *παγῆς. τοῦ δὲ Ἑλληνίου πλησίον Ταλθυβίου μνῆμα*
ἀποφαίνουσι· δεικνύουσι δὲ καὶ Ἀχαιῶν Αἰγιεῖς ἐπὶ
τῆς ἀγορᾶς, Ταλθυβίου καὶ οὗτοι φάμενοι μνῆμα εἶναι.
Ταλθυβίου δὲ τούτου μήνιμα ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν κηρύ-
κων, οἳ παρὰ βασιλέως Δαρείου γῆν τε καὶ ὕδωρ αἰτή-
σοντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπέμφθησαν, Λακεδαιμονίοις
μὲν ἐπεσήμαινεν ἐς τὸ δημόσιον, ἐν Ἀθήναις δὲ ἰδίᾳ
τε καὶ ἐς ἑνὸς οἶκον ἀνδρὸς κατέσκηψε Μιλτιάδου τοῦ
Κίμωνος· ἐγεγόνει δὲ καὶ τῶν κηρύκων τοῖς ἐλθοῦσιν
ἐς τὴν Ἀττικὴν ὁ Μιλτιάδης ἀποθανεῖν αἴτιος ὑπὸ
8 *Ἀθηναίων. Λακεδαιμονίοις δὲ ἔστι μὲν Ἀπόλλωνος*
Ἀκρίτα βωμός, ἔστι δ' ἐπονομαζόμενον Γάσηπτον ἱερὸν
Γῆς· Ἀπόλλων δὲ ὑπὲρ αὐτὸ ἵδρυται Μαλεάτης. ἐπὶ
δὲ τῷ πέρατι ⟨τῆς⟩ Ἀφεταΐδος, ἐγγύτατα ἤδη τοῦ τεί-
χους, Δικτύννης ἐστὶν ἱερὸν καὶ βασίλειοι τάφοι τῶν
καλουμένων Εὐρυπωντιδῶν· παρὰ δὲ τὸ Ἑλλήνιον
Ἀρσινόης ἱερόν, Λευκίππου τε θυγατρὸς καὶ γυναικῶν
τῶν Πολυδεύκους καὶ Κάστορος ἀδελφῆς. πρὸς δὲ
τοῖς Φρουρίοις καλουμένοις ναός ἐστιν Ἀρτέμιδος, καὶ

---

1 *οἳ* Clavier 2 *ἀμυνόμενοι* **L¹y** *ἀμυνόμενοι παρεσκευάζοντο?* 3 *κατὰ τοῦτο* om **P¹My²** *βουλευσαμένους* **P¹My²** 5 *σφίσιν*, em Siebelis 6 *ἀναπλεύσασθαι ἐς* (**L** *ἀναπλεύσοντες*), em Bekker 9 *ἀποφαίνουσι — μήνιμα* (11) om **L** 15 *κατασκῆψαι*, em Porson 19 *ἀκρείτα*, em **Vb** *Γάσεπτον* Porson 21 suppl Clavier 23 *εὐρυπώνδων*, em Xylander

*προελθοῦσιν ὀλίγον πεποίηται μνῆμα τοῖς ἐξ Ἤλιδος
μάντεσι, καλουμένοις δὲ Ἰαμίδαις. καὶ Μάρωνός ἐστιν* 9
*ἱερὸν καὶ Ἀλφειοῦ· Λακεδαιμονίων δὲ τῶν ἐς Θερμο-
πύλας στρατευσαμένων λόγου μάλιστα ἀξίως μαχέσα-
σθαι μετά γε αὐτὸν δοκοῦσι Λεωνίδαν. τοῦ δὲ Τρο-
παίου Διὸς τὸ ἱερὸν ἐποίησαν οἱ Δωριεῖς πολέμῳ τούς
τε ἄλλους Ἀχαιούς, οἳ γῆν τὴν Λακωνικὴν τηνικαῦτα
εἶχον, καὶ τοὺς Ἀμυκλαιεῖς κρατήσαντες. τὸ δὲ ἱερὸν
τῆς Μεγάλης μητρὸς τιμᾶται περισσῶς δή τι. μετὰ δὲ
αὐτὸ ἡρῷα Ἱππολύτου τέ ἐστι τοῦ Θησέως καὶ Αὐλῶ-
νος Ἀρκάδος, υἱοῦ δὲ Τλησιμένους· Τλησιμένη⟨ν⟩ δὲ
Παρθενοπαίου τοῦ Μελανίωνος ἀδελφόν, οἱ δὲ παῖδα
εἶναι λέγουσιν.*

ἑτέρα δὲ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐστιν ἔξοδος, καθ' ἣν 10
*πεποίηταί σφισιν ἡ καλουμένη Σκιάς, ἔνθα καὶ νῦν
ἔτι ἐκκλησιάζουσι. ταύτην τὴν Σκιάδα Θεοδώρου
τοῦ Σαμίου φασὶν εἶναι ποίημα, ὃς πρῶτος διαχέαι
σίδηρον εὗρε καὶ ἀγάλματα ἀπ' αὐτοῦ πλάσαι. ἐνταῦθα
ἐκρέμασαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν Τιμοθέου τοῦ Μιλη-
σίου κιθάραν, καταγνόντες ὅτι χορδαῖς ἑπτὰ ταῖς ἀρ-
χαίαις ἐφεῦρεν ἐν τῇ κιθαρῳδίᾳ τέσσαρας χορδάς.
πρὸς δὲ τῇ Σκιάδι οἰκοδόμημά ἐστι περιφερές, ἐν δὲ* 11
*αὐτῷ Διὸς καὶ Ἀφροδίτης ἀγάλματα ἐπίκλησιν Ὀλυμ-
πίων· τοῦτο Ἐπιμενίδην κατασκευάσαι λέγουσιν, οὐχ
ὁμολογοῦντες τὰ ἐς αὐτὸν Ἀργείοις, ὅπου μηδὲ πολε-
μῆσαί φασι πρὸς Κνωσσίους. πλησίον δὲ ἔστι μὲν* **13**
Κυνόρτου τοῦ Ἀμύκλα τάφος, ἔστι δὲ καὶ Κάστορος

3/4 *ἐν θερμοπύλαις* **L**^{1} 4 *λόγος* (**L** *λόγον*), em **Vb** 5 *γε* Bekker: *δὲ* *λεωνίδην*, em **L** 11 suppl **V**, *τλησιμένει* **L**^{1} 12 *μεναλίωνος* **L**^{1} 15 *ἡ* om **P**^{1}**y**^{2} 18 *χαλκὸν* Perrot 19 *οἱ* om **P**^{1}**My**^{2} 25 *cf II 21, 3* 27 *καὶ* om **P**^{1}**y**^{2}

*μνῆμα, ἐπὶ δὲ αὐτῷ καὶ ἱερὸν πεποίηται· τεσσαρακοστῷ
γὰρ ὕστερον ἔτει τῆς μάχης τῆς πρὸς Ἴδαν καὶ Λυγκέα
θεοὺς τοὺς Τυνδάρεω παῖδας καὶ οὐ πρότερον νομι-
σθῆναί φασι. δείκνυται δὲ πρὸς τῇ Σκιάδι καὶ Ἴδα
καὶ Λυγκέως τάφος. κατὰ μὲν δὴ τοῦ λόγου τὸ εἰκὸς
2 ἐτάφησαν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ καὶ οὐ ταύτῃ· Μεσσηνίων
δὲ αἱ συμφοραὶ καὶ ὁ χρόνος, ὅσον ἔφυγον ἐκ Πελο-
ποννήσου, πολλὰ τῶν ἀρχαίων καὶ κατελθοῦσιν ἐποίη-
σεν ἄγνωστα, ἅτε δὲ ἐκείνων οὐκ εἰδότων ἔστιν ἤδη
τοῖς ἐθέλουσιν ἀμφισβητεῖν.*

*Λακεδαιμονίοις δὲ ἀπαντικρὺ τῆς Ὀλυμπίας Ἀφρο-
δίτης ἐστὶ ναὸς Κόρης Σωτείρας· ποιῆσαι δὲ τὸν Θρᾷκα
Ὀρφέα λέγουσιν, οἱ δὲ Ἄβαριν ἀφικόμενον ἐξ Ὑπερ-
3 βορέων. ὁ δὲ Καρνειός, ὃν Οἰκέταν ἐπονομάζουσι,
τιμὰς εἶχεν ἐν Σπάρτῃ καὶ πρὶν Ἡρακλείδας κατελθεῖν,
ἵδρυτο δὲ ἐν οἰκίᾳ Κριοῦ τοῦ Θεοκλέους, ἀνδρὸς μάν-
τεως· τούτου δὲ τοῦ Κριοῦ γεμιζούσῃ τῇ θυγατρὶ
ὕδωρ συντυχόντες κατάσκοποι τῶν Δωριέων αὐτῇ τε
ἀφίκοντο ἐς λόγους καὶ παρὰ τὸν Κριὸν ἐλθόντες
4 διδάσκονται τὴν ἅλωσιν τῆς Σπάρτης. Κάρνειον δὲ
Ἀπόλλωνα Δωριεῦσι μὲν τοῖς πᾶσι σέβεσθαι καθέ-
στηκεν ἀπὸ Κάρνου γένος ἐξ Ἀκαρνανίας, μαντευομένου
δὲ ἐξ Ἀπόλλωνος· τοῦτον γὰρ τὸν Κάρνον ἀποκτεί-
ναντος Ἱππότου τοῦ Φύλαντος ἐνέπεσεν ἐς τὸ στρατό-
πεδον τοῖς Δωριεῦσι μήνιμα Ἀπόλλωνος, καὶ Ἱππότης
τε ἔφυγεν ἐπὶ τῷ φόνῳ καὶ Δωριεῦσιν ἀπὸ τούτου
τὸν Ἀκαρνᾶνα μάντιν καθέστηκεν ἱλάσκεσθαι. ἀλλὰ
γὰρ Λακεδαιμονίοις οὐχ οὗτος ὁ Οἰκέτας ἐστὶ Καρ-*

---

1 *αὐτὸ* L[1] 4 *καὶ* (ante *Ἴδα*) om L 21 *μὲν* om L[1]
22 *γένος* ⟨*ὄντος*⟩? (*γένους* Ly) 28 *γὰρ καὶ* L[1], *καὶ* y[1]

νειός, ὁ δὲ ἐν τοῦ μάντεως Κριοῦ τιμώμενος Ἀχαιῶν
ἔτι ἐχόντων τὴν Σπάρτην. Πραξίλλῃ μὲν δὴ πεποιη- 5
μένα ἐστὶν ὡς Εὐρώπης εἴη καὶ ⟨Διὸς δ⟩ Κάρνειος
καὶ αὐτὸν ἀνεθρέψατο Ἀπόλλων καὶ Λητώ· λέγεται
δὲ καὶ ἄλλος ἐπ᾽ αὐτῷ λόγος, ἐν τῇ Ἴδῃ τῇ Τρωικῇ
κρανείας ἐν Ἀπόλλωνος ἄλσει πεφυκυίας τοὺς Ἕλληνας
ἐκτεμεῖν ἐς τοῦ ἵππου τοῦ δουρείου τὴν ποίησιν·
μαθόντες δὲ ὀργήν σφισιν ἔχειν τὸν θεὸν θυσίαις
ἱλάσκονται καὶ Ἀπόλλωνα ὀνομάζουσι Κάρνειον ἀπὸ
τῶν κρανειῶν, ὑπερθέντες τὸ ῥῶ κατὰ δή τι ἀρχαῖον.
τοῦ Καρνείου δὲ οὐ πόρρω καλούμενόν ἐστιν ἄγαλμα 6
Ἀφεταίου· τοῖς δὲ Πηνελόπης μνηστῆρσί φασιν ἐντεῦ-
θεν γενέσθαι τοῦ δρόμου τὴν ἀρχήν. ἔστι δέ τι χω-
ρίον ἔχον στοὰς ἐν τετραγώνῳ τῷ σχήματι, ἔνθα σφίσιν
ἐπιπράσκετο ὁ ῥῶπος τὸ ἀρχαῖον· πρὸς τούτῳ Διὸς
Ἀμβουλίου καὶ Ἀθηνᾶς ἐστιν Ἀμβουλίας βωμὸς καὶ
Διοσκούρων καὶ τούτων Ἀμβουλίων. ἀπαντικρὺ δὲ 7
ἥ τε ὀνομαζομένη Κολώνα καὶ Διονύσου Κολωνάτα
ναός, πρὸς αὐτῷ δὲ τέμενός ἐστιν ἥρωος, ὃν τῆς ὁδοῦ
τῆς ἐς Σπάρτην Διονύσῳ φασὶ γενέσθαι ἡγεμόνα· τῷ
δὲ ἥρωι τούτῳ πρὶν ἢ τῷ θεῷ θύουσιν αἱ Διονυσιάδες
καὶ αἱ Λευκιππίδες. τὰς δὲ ἄλλας ἕνδεκα ἃς καὶ αὐτὰς
Διονυσιάδας ὀνομάζουσι, ταύταις δρόμου προτιθέασιν
ἀγῶνα· δρᾶν δὲ οὕτω σφίσιν ἦλθεν ἐκ Δελφῶν. τοῦ 8
Διονύσου δὲ οὐ μακρὰν Διὸς ἱερόν ἐστιν Εὐανέμου,
τούτου δὲ ἐν δεξιᾷ Πλευρῶνος ἡρῷον. γεγόνασι δὲ
οἱ Τυνδάρεω παῖδες τὰ πρὸς μητρὸς ἀπὸ τοῦ Πλευ-

---

1 ἐκ τοῦ P[1] 2 *fr* 7 *Bgk*[4] 3 καὶ om L[1] suppl Rinckh 7 δουρίου L[1]y[1] 9 Κάρνειον om P[1]y ἀπὸ Clavier: ὑπὲρ 10 καρνειῶν, em ς μεταθέντες L[1] 13 δὲ τὸ P[1]y 14 ἔχοντα, em Xylander 15 τοῦτο, em Sylburg 19 δὲ om y 21 πρὶν om L

*ρῶνος· Θέστιον γὰρ τὸν Λήδας πατέρα Ἄσιός φησιν
ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἀγήνορος παῖδα εἶναι τοῦ Πλευρῶνος.
τοῦ δὲ ἡρῴου λόφος ἐστὶν οὐ πόρρω καὶ Ἥρας ἐπὶ
τῷ λόφῳ ναὸς Ἀργείας· ἱδρύσασθαι δὲ Εὐρυδίκην
φασὶ Λακεδαίμονος θυγατέρα, γυναῖκα δὲ Ἀκρισίου
τοῦ Ἄβαντος. Ἥρας δὲ ἱερὸν Ὑπερχειρίας κατὰ μαν-
τείαν ἐποιήθη, τοῦ Εὐρώτα πολὺ τῆς γῆς σφισιν ἐπι-*
9 *κλύζοντος. ξόανον δὲ ἀρχαῖον καλοῦσιν Ἀφροδίτης
Ἥρας· ἐπὶ δὲ θυγατρὶ γαμουμένῃ νενομίκασι τὰς μη-
τέρας τῇ θεῷ θύειν. τοῦ λόφου δὲ κατὰ τὴν ἐς
δεξιὰν ὁδὸν Ἑτοιμοκλέους ἐστὶν εἰκών· τῷ δὲ Ἑτοι-
μοκλεῖ καὶ αὐτῷ ⟨καὶ⟩ Ἱπποσθένει τῷ πατρὶ πάλης
εἰσὶν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι, [καὶ] συναμφοτέροις μὲν μία
τε καὶ δέκα, τῷ δὲ Ἱπποσθένει μιᾷ νίκῃ τὸν υἱὸν
παρελθεῖν ὑπῆρξεν.*
14 *ἐκ δὲ τῆς ἀγορᾶς πρὸς ἥλιον ἰόντι δυόμενον τάφος
κενὸς Βρασίδᾳ τῷ Τέλλιδος πεποίηται· ἀπέχει δὲ οὐ
πολὺ τοῦ τάφου τὸ θέατρον, λίθου λευκοῦ, θέας ἄξιον.
τοῦ θεάτρου δὲ ἀπαντικρὺ Παυσανίου τοῦ Πλαταιᾶσιν
ἡγησαμένου μνῆμά ἐστι, τὸ δὲ ἕτερον Λεωνίδου —
καὶ λόγους κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐπ' αὐτοῖς λέγουσι καὶ
τιθέασιν ἀγῶνα, ἐν ᾧ πλὴν Σπαρτιατῶν ἄλλῳ γε οὐκ
ἔστιν ἀγωνίζεσθαι —, τὰ [δὲ] ὀστᾶ τοῦ Λεωνίδου τεσσα-
ράκοντα ἔτεσιν ὕστερον ἀνελομένου ἐκ Θερμοπυλῶν
τοῦ Παυσανίου. κεῖται δὲ καὶ στήλη πατρόθεν τὰ
ὀνόματα ἔχουσα οἳ πρὸς Μήδους τὸν ἐν Θερμοπύλαις*
2 *ἀγῶνα ὑπέμειναν. καλεῖται δὲ ἐν τῇ Σπάρτῃ Θεομη-
λίδα χωρίον· κατὰ τοῦτο τῆς πόλεως τάφοι τῶν Ἀγια-*

---

1 *ἀρειός*, em Palmerius *fr 6 Ki* *φασιν* **P**[1]**y**[2] 9 *δὲ* om **L** 12 suppl Bekker 13 em Dindorf 16 *ἰόντι* om **L** 23 *δὲ* del Sp 27 *θιομηλίδα* **L**[1]**My**[2]

δῶν βασιλέων εἰσὶ καὶ πλησίον ὀνομαζομένη λέσχη
Κροτανῶν· εἰσὶ δὲ οἱ Κροτανοὶ Πιτανατῶν μοῖρα.
Ἀσκληπιοῦ δὲ οὐ πόρρω τῆς λέσχης ἐστὶν ἱερὸν, ἐν
Ἀγιαδῶν καλούμενον. προελθοῦσι δὲ Ταινάρου μνῆμά
ἐστι, καὶ τὴν ἄκραν τὴν ἐς θάλασσαν ἐσέχουσαν ἀπὸ
τούτου φασὶν ὀνομασθῆναι· θεῶν δὲ ἱερὰ Ποσειδῶνός
ἐστιν Ἱπποκουρίου καὶ Ἀρτέμιδος Αἰγιναίας. ἐπανελ-
θοῦσι δὲ ὀπίσω πρὸς τὴν λέσχην ἐστὶν Ἀρτέμιδος
Ἰσσωρίας ἱερόν· ἐπονομάζουσι δὲ αὐτὴν καὶ Λιμναίαν,
οὖσαν οὐκ Ἄρτεμιν, Βριτόμαρτιν δὲ τὴν Κρητῶν· τὰ
δὲ ἐς αὐτὴν ὁ Αἰγιναῖος ἔχει μοι λόγος. ἐγγυτάτω 3
δὲ τῶν μνημάτων ἃ τοῖς Ἀγιάδαις πεποίηται στήλην
ὄψει, γεγραμμέναι δέ εἰσιν ἃς Χίονις ἀνὴρ Λακεδαι-
μόνιος δρόμου νίκας ἀνείλετο ἄλλας τε καὶ Ὀλυμπίασιν·
ἐνταῦθα δὲ ἑπτὰ ἐγένοντό ⟨οἱ⟩ νῖκαι, τέσσαρες μὲν
σταδίου, διαύλου δὲ αἱ λοιπαί· τὸν δὲ σὺν τῇ ἀσπίδι
δρόμον ἐπὶ ἀγῶνι λήγοντι οὐ συνέβαινεν εἶναί πω.
Χίονιν δὲ καὶ τοῦ στόλου μετασχεῖν τῷ Θηραίῳ Βάττῳ
καὶ Κυρήνην οἰκίσαι σὺν ἐκείνῳ καὶ Λιβύων κατα-
στρέψασθαι τοὺς προσχώρους λέγουσιν. τὸ δὲ ἱερὸν 4
τῆς Θέτιδος κατασκευασθῆναί φασιν ἐπ' αἰτίᾳ τοιαύτῃ·
πολεμεῖν μὲν πρὸς Μεσσηνίους ἀφεστηκότας, τὸν δὲ
βασιλέα σφῶν Ἀνάξανδρον ἐσβαλόντα ἐς τὴν Μεσση-
νίαν λαβεῖν αἰχμαλώτους γυναῖκας, ἐν δὲ αὐταῖς εἶναι
Κλεώ, Θέτιδος δὲ αὐτὴν ἱέρειαν εἶναι. ταύτην ἡ τοῦ
Ἀναξάνδρου γυνὴ τὴν Κλεὼ παρὰ τοῦ Ἀναξάνδρου
αἰτεῖ, καὶ τό τε ξόανον τῆς Θέτιδος ἀνεῦρεν ἔχουσαν

4 ἐναπάδων, em Heringa καλουμένων, em Sylburg
7 ἱπποκορίου L 9 ἰσσώρας (L[1]My[2] ἰσώρας), em Facius
10 κριτόμαρτιν L[1] 11 *II 30, 3* 12 ἀπάδαις, em Xylander
13 ἀγχιόνις, em Facius 15 suppl Dindorf 16 ἀσίδι, em
Loescher 18 τῶ στόλω, em Sylburg

καὶ ναὸν μετ' αὐτῆς ἱδρύσατο τῇ θεῷ· ἐποίει δὲ ταῦτα

5 *ἡ Λεανδρὶς κατὰ ὄψιν ὀνείρατος. τὸ μὲν δὴ ξόανον τῆς Θέτιδος ἐν ἀπορρήτῳ φυλάσσουσι· Δήμητρα δὲ Χθονίαν Λακεδαιμόνιοι μὲν σέβειν φασὶ παραδόντος σφίσιν Ὀρφέως, δόξῃ δὲ ἐμῇ διὰ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἑρμιόνῃ κατέστη καὶ τούτοις Χθονίαν νομίζειν Δήμητρα. ἔστι δὲ καὶ Σαράπιδος νεώτατον τοῦτο Σπαρτιάταις ἱερὸν καὶ Διὸς ἐπίκλησιν Ὀλυμπίου.*

6 *καλοῦσι δὲ Λακεδαιμόνιοι Δρόμον, ἔνθα τοῖς νέοις καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔτι δρόμου μελέτη καθέστηκεν. ἐς τοῦτον τὸν Δρόμον ἰόντι ἀπὸ τοῦ τάφου τῶν Ἀγιαδῶν ἔστιν ἐν ἀριστερᾷ μνῆμα Εὐμήδους, Ἱπποκόωντος δὲ καὶ οὗτος ἦν ὁ Εὐμήδης· ἔστι δὲ ἄγαλμα ἀρχαῖον Ἡρακλέους, ᾧ θύουσιν οἱ Σφαιρεῖς· οἱ δέ εἰσιν ⟨οἱ⟩ ἐκ τῶν ἐφήβων ἐς ἄνδρας ἀρχόμενοι συντελεῖν. πεποίηται δὲ καὶ γυμνάσια ἐν τῷ Δρόμῳ, τὸ ἕτερον Εὐρυκλέους ἀνάθημα ἀνδρὸς Σπαρτιάτου· τοῦ Δρόμου δὲ ἐκτὸς κατὰ τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἄγαλμα ἔστιν οἰκία τὰ ἐφ' ἡμῶν ἰδιώτου, Μενελάου τὸ ἀρχαῖον. προελθόντι δὲ ἀπὸ τοῦ Δρόμου Διοσκούρων ἱερὸν καὶ Χαρίτων, τὸ δὲ Εἰλειθυίας ἐστὶν Ἀπόλλωνός τε Καρνείου καὶ*

7 *Ἀρτέμιδος Ἡγεμόνης· τὸ δὲ τοῦ Ἀγνίτα πεποίηται μὲν ἐν δεξιᾷ τοῦ Δρόμου, Ἀσκληπιοῦ δέ ἐστιν ἐπίκλησις ὁ Ἀγνίτας, ὅτι ἦν ἄγνου τῷ θεῷ ξόανον· ἡ δὲ ἄγνος λύγος καὶ αὐτὴ κατὰ ταὐτά ἐστι τῇ ῥάμνῳ. τοῦ Ἀσκληπιοῦ δὲ οὐ πόρρω τρόπαιον ἕστηκε, Πολυδεύκην δὲ ἀναστῆσαί φασιν ἐπὶ Λυγκεῖ· καί μοι [κἀμοὶ] καὶ*

---

2 λαιανδρὶς, em Valckenaer 5 ἱερὸν τὸν, em ς ἐν om L¹y¹ 7 σεράπιδος P¹y² 11 ἀγίδων, em Clavier 14 suppl V 19 προελθοῦσι L¹ 22 ἡγεμάχης L¹ 26 οὐ om L 27 μοι y²: δὴ purg Bekker

τοῦτο ἀποφαίνει τὸν λόγον εἰκότα, οὐ ταφῆναι τοὺς Ἀφαρέως παῖδας ἐν Σπάρτῃ. πρὸς δὲ τοῦ Δρόμου τῇ ἀρχῇ Διόσκουροί τέ εἰσιν Ἀφετήριοι καὶ ὀλίγον προελθόντι ἡρῷον Ἄλκωνος· τὸν δὲ Ἄλκωνα λέγουσιν Ἱπποκόωντας παῖδα εἶναι.

παρὰ δὲ τοῦ Ἄλκωνος τὸ ἡρῷον Ποσειδῶνός ἐστιν
ἱερόν, Δωματίτην δὲ ἐπονομάζουσιν. καὶ χωρίον Πλα- 8
τανιστᾶς ἐστιν ἀπὸ τῶν δένδρων, αἳ δὴ ὑψηλαὶ καὶ
συνεχεῖς περὶ αὐτὸ αἱ πλάτανοι πεφύκασιν. αὐτὸ δὲ
τὸ χωρίον, ἔνθα τοῖς ἐφήβοις μάχεσθαι καθέστηκε,
κύκλῳ μὲν εὔριπος περιέχει κατὰ ταὐτὰ καὶ εἰ νῆσον
θάλασσα, ἔφοδοι δὲ ἐπὶ γεφυρῶν εἰσι. γεφυρῶν δὲ
ἐφ' ἑκατέρᾳ τῇ μέν ἐστιν ἄγαλμα Ἡρακλέους, τῇ δὲ
εἰκὼν Λυκούργου· νόμους δὲ ἔς τε τὴν ἄλλην πολιτείαν
καὶ ἐς τὴν μάχην τῶν ἐφήβων ἔθηκεν ὁ Λυκοῦργος.
καὶ τάδε ἄλλα τοῖς ἐφήβοις δρώμενά ἐστι· θύουσι 9
πρὸ τῆς μάχης ἐν τῷ Φοιβαίῳ· τὸ δὲ Φοιβαῖόν ἐστιν
ἐκτὸς τῆς πόλεως, Θεράπνης οὐ πολὺ ἀφεστηκός.
ἐνταῦθα ἑκατέρα μοῖρα τῶν ἐφήβων σκύλακα κυνὸς
τῷ Ἐνυαλίῳ θύουσι, θεῶν τῷ ἀλκιμωτάτῳ κρίνοντες
ἱερεῖον κατὰ γνώμην εἶναι τὸ ἀλκιμώτατον ζῷον τῶν
ἡμέρων. κυνὸς δὲ σκύλακας οὐδένας ἄλλους οἶδα Ἑλ-
λήνων νομίζοντας θύειν ὅτι μὴ Κολοφωνίους· θύουσι
γὰρ καὶ Κολοφώνιοι μέλαιναν τῇ Ἐνοδίῳ σκύλακα.
νυκτεριναὶ δὲ ἥ τε Κολοφωνίων θυσία καὶ τῶν ἐν
Λακεδαίμονι ἐφήβων καθεστήκασιν. ἐπὶ δὲ τῇ θυσίᾳ 10
κάπρους ἠθάδας οἱ ἔφηβοι συμβάλλουσι μαχουμένους·

---

7 ὀνομάζουσιν L¹y 11 ταὐτὰ δὲ καὶ L¹y εἰ Valckenaer: ἐς 13 ἑκάτερα, em Buttmann 18 καὶ ἐκτῆς, em Bekker τῆς om L 25 αἵ τε — θυσίαι L¹

ὁποτέρων δ' ἂν ὁ κάπρος τύχῃ νικῶν, [ἔστιν] ἐν τῷ Πλατανιστᾷ κρατῆσαι τούτους ὡς τὰ πλείω συμβαίνει. τοσάδε μὲν δρῶσιν ἐν τῷ Φοιβαίῳ· ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ὀλίγον πρὸ μεσούσης ἡμέρας ἐσίασι κατὰ τὰς γεφύρας ἐς τὸ εἰρημένον χωρίον. τὴν μὲν δὴ ἔσοδον, καθ' ἣν ἐσελθεῖν δεῦρο ἔστιν ἑκατέραν τάξιν, προεδήλωσε κλῆρός σφισιν ἐν τῇ νυκτί· μάχονται δὲ καὶ ἐν χερσὶ καὶ ἐμπηδῶντες λάξ, δάκνουσί τε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀντορύσσουσιν. ἀνὴρ μὲν δὴ πρὸς ἄνδρα τὸν εἰρημένον τρόπον μάχεται· ἀθρόοι δέ ἐμπίπτουσι βιαίως καὶ ἐς τὸ ὕδωρ ὠθοῦσιν ἀλλήλους.

15 πρὸς δὲ τῷ Πλατανιστᾷ καὶ Κυνίσκας ἐστὶν ἡρῷον, θυγατρὸς Ἀρχιδάμου βασιλεύοντος Σπαρτιατῶν· πρώτη δὲ ἱπποτρόφησε γυναικῶν καὶ Ὀλυμπίασι πρώτη νίκην ἀνείλετο ἅρματι. ἔστι δὲ τῆς στοᾶς, ἣ παρὰ τὸν Πλατανιστᾶν πεποίηται, ταύτης ὄπισθεν ἡρῷα, τὸ μὲν Ἀλκίμου, τὸ δὲ Ἐναρσφόρου καὶ ἀφεστηκὸς οὐ πολὺ Δορκέως, τὸ δὲ ἐπὶ τούτῳ Σεβροῦ· παῖδας δὲ Ἱππο-
2 κόωντος εἶναι λέγουσιν. ἀπὸ δὲ τοῦ Δορκέως κρήνην τὴν πλησίον τοῦ ἡρῴου Δορκείαν, τὸ δὲ χωρίον τὸ Σέβριον καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ Σεβροῦ. τοῦ Σεβρίου δέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ μνῆμα Ἀλκμᾶνος, ᾧ ποιήσαντι ᾄσματα οὐδὲν ἐς ἡδονὴν αὐτῶν ἐλυμήνατο τῶν Λακώνων ἡ
3 γλῶσσα, ἥκιστα παρεχομένη τὸ εὔφωνον. Ἑλένης δὲ ἱερὰ καὶ Ἡρακλέους, τῆς μὲν πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Ἀλκμᾶνος, τῷ δὲ ἐγγυτάτω τοῦ τείχους, ἐν αὐτῷ δὲ ἄγαλμα Ἡρακλέους ἐστὶν ὡπλισμένον· τὸ δὲ σχῆμα

---

1 ὁποτέρω L[1] τέχνῃ νικῶν (L τεχνικῶν) L[1]y purg Porson 4 ἐπίασι y, ἐσπίασι L 14 νίκη P[1]y[2] 16 τοῦ ἀλκίμου y 17 ἐναραιφόρου, em Diels 19 τοῦ om L[1] 21 σεβροῦ (pro σεβρίου) L

τοῦ ἀγάλματος διὰ τὴν πρὸς Ἱπποκόωντα καὶ τοὺς
παῖδας μάχην γενέσθαι λέγουσι. τὸ δὲ ἔχθος Ἡρακλεῖ
φασιν ἐς οἶκον ὑπάρξαι τὸν Ἱπποκόωντος, ὅτι μετὰ
τὸν Ἰφίτου θάνατον καθαρσίων ἕνεκα ἐλθόντα αὐτὸν
ἐν Σπάρτῃ ἀπηξίωσαν καθῆραι· προσεγένετο δὲ ἐς τοῦ 4
πολέμου τὴν ἀρχὴν καὶ ἄλλο τοιόνδε. Οἰωνὸς ἡλικίαν
μὲν μειράκιον, ἀνεψιὸς δὲ Ἡρακλεῖ — Λικυμνίου γὰρ
παῖς ἦν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀλκμήνης — ἀφίκετο ἐς
Σπάρτην ἅμα Ἡρακλεῖ· περιιόντι δὲ καὶ θεωμένῳ τὴν
πόλιν, ὡς ἐγίνετο κατὰ τοῦ Ἱπποκόωντος τὴν οἰκίαν,
ἐνταῦθά οἱ κύων ἐπεφέρετο οἰκουρός. ὁ δὲ τυγχάνει
τε ἀφεὶς λίθον ὁ Οἰωνὸς καὶ καταβάλλει τὴν κύνα·
ἐπεκθέουσιν οὖν τοῦ Ἱπποκόωντος οἱ παῖδες καὶ ῥο-
πάλοις τύπτοντες κατεργάζονται τὸν Οἰωνόν. τοῦτο 5
Ἡρακλέα μάλιστα ἐξηγρίωσεν ἐς Ἱπποκόωντα καὶ τοὺς
παῖδας· αὐτίκα δὲ ὡς ὀργῆς εἶχε χωρεῖ σφισιν ἐς
μάχην. τότε μὲν δὴ τιτρώσκεται καὶ λαθὼν ἀπεχώρη-
σεν· ὕστερον δὲ ἐξεγένετό οἱ στρατεύσαντι ἐς Σπάρτην
τιμωρήσασθαι μὲν Ἱπποκόωντα, τιμωρήσασθαι δὲ καὶ
τοὺς παῖδας τοῦ Οἰωνοῦ φόνου. τὸ δὲ μνῆμα τῷ
Οἰωνῷ πεποίηται παρὰ τὸ Ἡρακλεῖον.

ἰόντι δὲ ἐκ τοῦ Δρόμου πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον 6
ἀτραπός ἐστιν ἐν δεξιᾷ καὶ Ἀθηνᾶς Ἀξιοποίνου καλου-
μένης ἱερόν. ὡς γὰρ δὴ ἀμυνόμενος Ἡρακλῆς Ἱππο-
κόωντα καὶ τοὺς παῖδας μετῆλθε κατ' ἀξίαν ὧν προ-
υπῆρξεν, ἱερὸν Ἀθηνᾶς ἱδρύεται, Ἀξιοποίνου δὲ ἐπί-
κλησιν, ὅτι τὰς τιμωρίας οἱ παλαιοὶ τῶν ἀνθρώπων
ὠνόμαζον ποινάς. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀθηνᾶς

5 καθᾶραι, em Siebelis 10 τὴν οἰκίαν L¹V: οἱ παῖδες
15 καὶ om L 21 Ἡράκλειον Et M 278, 35 26 ἵδρυται,
em Bekker

ἰόντι ἑτέραν ὁδὸν ἀπὸ τοῦ Δρόμου· Θήραν δὲ ἀνα-
θεῖναι τὸν Αὐτεσίωνος τοῦ Τισαμενοῦ τοῦ Θερσάν-
δρου φασίν, ἡνίκα ἀποικίαν ἔστελλεν ἐπὶ τὴν νῆσον ἣ
νῦν ἀπὸ Θήρα τούτου τὸ ὄνομα ἔσχηκε, τὸ δὲ ἀρχαῖον
7 ἐκαλεῖτο Καλλίστη. πλησίον δέ ἐστιν Ἱπποσθένους
ναός, ᾧ γεγόνασιν αἱ πολλαὶ νῖκαι πάλης· σέβουσι δὲ
ἐκ μαντεύματος τὸν Ἱπποσθένην ἅτε Ποσειδῶνι τιμὰς
νέμοντες. τοῦ ναοῦ δὲ ἀπαντικρὺ πέδας ἐστὶν ἔχων
Ἐνυάλιος, ἄγαλμα ἀρχαῖον. γνώμη δὲ Λακεδαιμονίων
τε ἐς τοῦτό ἐστιν ἄγαλμα καὶ Ἀθηναίων ἐς τὴν Ἄπτε-
ρον καλουμένην Νίκην, τῶν μὲν οὔποτε τὸν Ἐνυάλιον
φεύγοντα οἰχήσεσθαί σφισιν ἐνεχόμενον ταῖς πέδαις,
Ἀθηναίων δὲ τὴν Νίκην αὐτόθι ἀεὶ μενεῖν οὐκ ὄντων
πτερῶν.

τόνδε μέν εἰσιν αἱ πόλεις αὗται τὰ ξόανα τὸν τρό-
8 πον ἱδρυμέναι καὶ ἐπὶ δόξῃ τοιαύτῃ· ἐν Σπάρτῃ δὲ
λέσχη τέ ἐστι καλουμένη Ποικίλη καὶ ἡρῷα πρὸς αὐτῇ
Κάδμου τοῦ Ἀγήνορος τῶν τε ἀπογόνων, Οἰολύκου
τοῦ Θήρα καὶ Αἰγέως τοῦ Οἰολύκου. ποιῆσαι δὲ τὰ
ἡρῷα λέγουσι Μαῖσιν καὶ Λαίαν τε καὶ Εὐρώπαν,
εἶναι δὲ αὐτοὺς Ὑραίου παῖδας τοῦ Αἰγέως. ἐποίησαν
δὲ καὶ τῷ Ἀμφιλόχῳ τὸ ἡρῷον, ὅτι σφίσιν ὁ πρόγονος
Τισαμενὸς μητρὸς ἦν Δημωνάσσης, ἀδελφῆς Ἀμφιλόχου.

9 μόνοις δὲ Ἑλλήνων Λακεδαιμονίοις καθέστηκεν Ἥραν
ἐπονομάζειν Αἰγοφάγον καὶ αἶγας τῇ θεῷ θύειν. Ἡρα-
κλέα δὲ λέγουσιν ἱδρύσασθαι τὸ ἱερὸν καὶ αἶγας θῦσαι
πρῶτον, ὅτι μαχομένῳ οἱ πρὸς Ἱπποκόωντα καὶ τοὺς
παῖδας οὐδὲν ἐκ τῆς Ἥρας ἀπήντησεν ἐμπόδιον, ὥσπερ
γε ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐδόξαζεν ἐναντιοῦσθαί οἱ τὴν θεόν·

4 ἀπὸ τοῦ Θήρα V 10 ἐστι τὸ Bekker 11 τὸν μὲν L[1]y
13 μένειν, em Bekker 15 τὸν om P[1]My[2]

αἶγας δὲ αὐτὸν θῦσαί φασιν ἱερείων ἀπορήσαντα ἀλ-
λοίων. τοῦ θεάτρου δὲ οὐ πόρρω Ποσειδῶνός τε 10
ἱερόν ἐστι Γενεθλίου καὶ ἡρῷα Κλεοδαίου τοῦ Ὕλλου
καὶ Οἰβάλου. τῶν δὲ Ἀσκληπιείων τὸ ἐπιφανέστατον
πεποίηταί σφισι πρὸς τοῖς Βοωνήτοις, ἐν ἀριστερᾷ δὲ
ἡρῷον Τηλέκλου· τούτου δὲ καὶ ὕστερον ποιήσομαι
μνήμην ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ συγγραφῇ. προελθοῦσι δὲ
οὐ πολὺ λόφος ἐστὶν οὐ μέγας, ἐπὶ δὲ αὐτῷ ναὸς
ἀρχαῖος καὶ Ἀφροδίτης ξόανον ὡπλισμένης. ναῶν δὲ
ὧν οἶδα μόνῳ τούτῳ καὶ ὑπερῷον ἄλλο ἐπῳκοδόμηται
Μορφοῦς ἱερόν. ἐπίκλησις μὲν δὴ τῆς Ἀφροδίτης ἐστὶν 11
ἡ Μορφώ, κάθηται δὲ καλύπτραν τε ἔχουσα καὶ πέδας
περὶ τοῖς ποσί· περιθεῖναι δέ οἱ Τυνδάρεων τὰς πέδας
φασὶν ἀφομοιοῦντα τοῖς δεσμοῖς τὸ ἐς τοὺς συνοι-
κοῦντας τῶν γυναικῶν βέβαιον. τὸν γὰρ δὴ ἕτερον
λόγον, ὡς τὴν θεὸν πέδαις ἐτιμωρεῖτο ὁ Τυνδάρεως,
γενέσθαι ταῖς θυγατράσιν ἐξ Ἀφροδίτης ἡγούμενος τὰ
ὀνείδη, τοῦτον οὐδὲ ἀρχὴν προσίεμαι· ἦν γὰρ δὴ παν-
τάπασιν εὔηθες κέδρου ποιησάμενον ζῴδιον καὶ ὄνομα
Ἀφροδίτην θέμενον ἐλπίζειν ἀμύνεσθαι τὴν θεόν.

πλησίον δὲ Ἱλαείρας καὶ Φοίβης ἐστὶν ἱερόν· ὁ δὲ **16**
ποιήσας τὰ ἔπη τὰ Κύπρια θυγατέρας αὐτὰς Ἀπόλλω-
νός φησιν εἶναι. κόραι δὲ ἱερῶνταί σφισι παρθένοι,
καλούμεναι κατὰ ταὐτὰ ταῖς θεαῖς καὶ αὗται Λευκιπ-
πίδες. τὸ μὲν δὴ ἕτερον τῶν ἀγαλμάτων ἱερασαμένη
τις ταῖς θεαῖς Λευκιππὶς ἐπεκόσμησε, πρόσωπον ἀντὶ
τοῦ ἀρχαίου ποιησαμένη τῆς ἐφ' ἡμῶν τέχνης· τὸ δὲ

---

3 *κλεοδέου*, em Sylburg 7 *IV 4 seq* 9 *ὡπλισμένον* L 11 *μορφῆς* P 18 *ἢ* y *γὰρ ἂν* Herwerden 18/19 *πάντα* y 22 *fr 7 Ki* 25 *ἱερωσαμένη*, em Hitzig

ἕτερον μὴ καὶ τοῦτο ἐπικοσμεῖν αὐτὴν ἀπεῖπεν ὄνειρον.
ἐνταῦθα ἀπήρτηται ᾠὸν τοῦ ὀρόφου κατειλημένον
ταινίαις· εἶναι δέ φασιν ᾠὸν ἐκεῖνο ὃ τεκεῖν Λήδαν
2 ἔχει λόγος. ὑφαίνουσι δὲ κατὰ ἔτος αἱ γυναῖκες τῷ
Ἀπόλλωνι χιτῶνα τῷ ἐν Ἀμύκλαις, καὶ τὸ οἴκημα ἔνθα
ὑφαίνουσι Χιτῶνα ὀνομάζουσιν. οἰκία δὲ αὐτοῦ πε-
ποίηται πλησίον· τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς φασιν αὐτὴν οἰκῆσαι
τοὺς Τυνδάρεω παῖδας, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐκτήσατο
Φορμίων Σπαρτιάτης. παρὰ τοῦτον ἀφίκοντο οἱ Διό-
σκουροι ξένοις ἀνδράσιν ἐοικότες· ἥκειν δὲ ἐκ Κυρήνης
φήσαντες καταχθῆναί τε ἠξίουν παρ' αὐτῷ καὶ οἴκημα
ᾐτοῦντο ᾧ μάλιστα ἔχαιρον, ἡνίκα μετὰ ἀνθρώπων ἦσαν.
3 ὁ δὲ οἰκίας μὲν τῆς ἄλλης ἐκέλευεν αὐτοὺς ἔνθα ἂν
ἐθέλωσιν οἰκῆσαι, τὸ δὲ οἴκημα οὐκ ἔφη δώσειν· θυ-
γάτηρ γὰρ ἔτυχέν οἱ παρθένος ἔχουσα ἐν αὐτῷ δίαιταν.
ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν παρθένος μὲν ἐκείνη καὶ θεραπεία
πᾶσα ἡ περὶ τὴν παῖδα ἠφάνιστο, Διοσκούρων δὲ
ἀγάλματα ἐν τῷ οἰκήματι εὑρέθη καὶ τράπεζά τε καὶ
σίλφιον ἐπ' αὐτῇ.

4 τάδε μὲν οὕτω γενέσθαι λέγουσιν· ἰόντι δὲ ὡς ἐπὶ
τὰς πύλας ἀπὸ τοῦ Χιτῶνος Χίλωνός ἐστιν ἡρῷον
τοῦ σοφοῦ νομιζομένου καὶ Ἀθηνοδώρου τῶν ὁμοῦ
Δωριεῖ τῷ Ἀναξανδρίδου σταλέντων ἐς Σικελίαν· ἐστά-
λησαν δὲ τὴν Ἐρυκίνην χώραν νομίζοντες τῶν ἀπο-
γόνων τῶν Ἡρακλέους εἶναι καὶ οὐ βαρβάρων τῶν
ἐχόντων. Ἡρακλέα γὰρ ἔχει λόγος παλαῖσαι πρὸς
Ἔρυκα ἐπὶ τοῖσδε εἰρημένοις, ἢν μὲν Ἡρακλῆς νικήσῃ,

---

5 *τῶν*, em Musurus *τὸ* om L[1] 7 *τὸ μὲν* Bekker 21 *χείλωνος*, corr Sp 22 *ἀθηναίων* ρω, em Madvig 23 *ἀναξάνδρου* L[1]y 24 *εὐρικίνην* y (item postea) 25 *τοῦ ἡρακλέους* LV

γῆν τὴν Ἔρυκος Ἡρακλέους εἶναι, κρατηθέντος δὲ τῇ
πάλῃ βοῦς τὰς Γηρυόνου — ταύτας γὰρ τότε ἤλαυ- 5
νεν Ἡρακλῆς, διανηξαμένας δὲ ἐπὶ Σικελίαν κατὰ τὸν
ἔλαιον τὸν κυφὸν ἀνευρήσων ἐπιδιέβη — τὰς οὖν
βοῦς ἔδει κρατηθέντος Ἡρακλέους τὸν Ἔρυκα ἄγοντα
οἴχεσθαι. τὸ δὲ εὐμενὲς ἐκ τῶν θεῶν οὐ κατὰ ταὐτὰ
Ἡρακλεῖ καὶ ὕστερον Δωριεῖ τῷ Ἀναξανδρίδου παρε-
γένετο, ἀλλὰ Ἡρακλῆς μὲν ἀποκτίννυσιν Ἔρυκα, Δω-
ριέα δὲ αὐτόν τε καὶ τῆς στρατιᾶς διέφθειραν τὸ πολὺ
Ἐγεσταῖοι.

Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Λυκούργῳ τῷ θεμένῳ τοὺς 6
νόμους οἷα δὴ θεῷ πεποιήκασι καὶ τούτῳ ἱερόν.
τάφος δέ ἐστιν ὄπισθε μὲν τοῦ ναοῦ τῷ Λυκούρ-
γου παιδὶ Εὐκόσμῳ, πρὸς δὲ τῷ βωμῷ Λαθρίας καὶ
Ἀναξάνδρας· αἱ δὲ αὐταί τε ἦσαν δίδυμοι καὶ ἐπὶ
τούτῳ σφᾶς οἱ [τ'] Ἀριστοδήμου παῖδες ἅτε ὄντες καὶ
αὐτοὶ δίδυμοι λαμβάνουσι, θυγατέρες δὲ ἦσαν Θερ-
σάνδρου τοῦ Ἀγαμηδίδα, βασιλεύοντος μὲν Κλεω-
ναίων, τετάρτου δὲ ἀπογόνου Κτησίππου τοῦ Ἡρα-
κλέους. τοῦ ναοῦ δὲ ἀπαντικρὺ μνῆμα Θεοπόμπου
τοῦ Νικάνδρου, τὸ δὲ Εὐρυβιάδου Λακεδαιμονίων
τριήρεσιν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ καὶ Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντος
πρὸς Μήδους, πλησίον δὲ Ἀστραβάκου καλούμενόν
ἐστιν ἡρῷον.

τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐπονομαζόμενον Λιμναῖον Ὀρθίας 7
ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος. τὸ ξόανον δὲ ἐκεῖνο εἶναι
λέγουσιν ὅ ποτε [καὶ] Ὀρέστης καὶ Ἰφιγένεια ἐκ τῆς

---

3 δὲ ἐς P[1] 4 ἔλεον, em Meineke 8 ἀποκτείννυσιν, em Xylander 9 αὐτόν τε om y 16 purg Bekker 18 ἀγαμιδίδα, em Sylburg κλεεστωναίων, em Kuhn 26 ἐστιν om L 27 purg Clavier

*Ταυρικῆς ἐκκλέπτουσιν· ἐς δὲ τὴν σφετέραν Λακεδαι-
μόνιοι κομισθῆναί φασιν Ὀρέστου καὶ ἐνταῦθα βασι-
λεύοντος. καί μοι εἰκότα λέγειν μᾶλλόν τι δοκοῦσιν
ἢ Ἀθηναῖοι. ποίῳ γὰρ δὴ λόγῳ κατέλιπεν ἂν ἐν Βραυ-
ρῶνι Ἰφιγένεια τὸ ἄγαλμα; ἢ πῶς, ἡνίκα Ἀθηναῖοι
τὴν χώραν ἐκλιπεῖν παρεσκευάζοντο, οὐκ ἐσέθεντο καὶ
8 τοῦτο ἐς τὰς ναῦς; καίτοι διαμεμένηκεν ἔτι καὶ νῦν
τηλικοῦτο ὄνομα τῇ Ταυρικῇ θεῷ, ὥστε ἀμφισβητοῦσι
μὲν Καππάδοκες καὶ οἱ τὸν Εὔξεινον οἰκοῦντες τὸ
ἄγαλμα εἶναι παρὰ σφίσιν, ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ Λυ-
δῶν οἷς ἐστιν Ἀρτέμιδος ἱερὸν Ἀναιίτιδος. Ἀθηναίοις
δὲ ἄρα παρώφθη γενόμενον λάφυρον τῷ Μήδῳ· τὸ
γὰρ ἐκ Βραυρῶνος ἐκομίσθη τε ἐς Σοῦσα καὶ ὕστερον
Σελεύκου δόντος Σύροι Λαοδικεῖς ἐφ' ἡμῶν ἔχουσι.
9 μαρτύρια δέ μοι καὶ τάδε, τὴν ἐν Λακεδαίμονι Ὀρθίαν
τὸ ἐκ τῶν βαρβάρων εἶναι ξόανον· τοῦτο μὲν γὰρ
Ἀστράβακος καὶ Ἀλώπεκος οἱ Ἴρβου τοῦ Ἀμφισθένους
τοῦ Ἀμφικλέους τοῦ Ἄγιδος τὸ ἄγαλμα εὑρόντες αὐ-
τίκα παρεφρόνησαν· τοῦτο δὲ οἱ Λιμνᾶται Σπαρτιατῶν
καὶ Κυνοσουρεῖς καὶ ⟨οἱ⟩ ἐκ Μεσόας τε καὶ Πιτάνης
θύοντες τῇ Ἀρτέμιδι ἐς διαφοράν, ἀπὸ δὲ αὐτῆς καὶ
ἐς φόνους προήχθησαν, ἀποθανόντων δὲ ἐπὶ τῷ βωμῷ
10 πολλῶν νόσος ἔφθειρε τοὺς λοιπούς. καί σφισιν ἐπὶ
τούτῳ γίνεται λόγιον αἵματι ἀνθρώπων τὸν βωμὸν
αἱμάσσειν· θυομένου δὲ ὅντινα ὁ κλῆρος ἐπελάμβανε,
Λυκοῦργος μετέβαλεν ἐς τὰς ἐπὶ τοῖς ἐφήβοις μάστιγας,
ἐμπίπλαταί τε οὕτως ἀνθρώπων αἵματι ὁ βωμός. ἡ*

---

1 *λακεδαιμονίαν*, em Amasaeus 3 *τι* om L 4 cf I 23, 7 et 33, 1 5 *πῶς* Musurus: *ὡς* 14 *σύριοι*, em Bekker 20 suppl Schubart 22 *ἐς φόρους καὶ ἐς φόνους* P^1y 24 *τοῦτο*, em Clavier *τῶ βωμῶ* L^1y^1

δὲ ἱέρεια τὸ ξόανον ἔχουσά σφισιν ἐφέστηκε· τὸ δέ ἐστιν ἄλλως μὲν κοῦφον ὑπὸ σμικρότητος, ἢν δὲ οἱ 11
μαστιγοῦντές ποτε ὑποφειδόμενοι παίωσι κατὰ ἐφήβου κάλλος ἢ ἀξίωμα, τότε ἤδη τῇ γυναικὶ τὸ ξόανον γίνεται βαρὺ καὶ οὐκέτι εὔφορον, ἡ δὲ ἐν αἰτίᾳ τοὺς μαστιγοῦντας ποιεῖται καὶ πιέζεσθαι δι' αὐτούς φησιν. οὕτω τῷ ἀγάλματι ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ταυρικῇ θυσιῶν ἐμμεμένηκεν ἀνθρώπων αἵματι ἥδεσθαι· καλοῦσι δὲ οὐκ Ὀρθίαν μόνον ἀλλὰ καὶ Λυγοδέσμαν τὴν αὐτήν, ὅτι ἐν θάμνῳ λύγων εὑρέθη, περιειληθεῖσα δὲ ἡ λύγος ἐποίησε τὸ ἄγαλμα ὀρθόν. οὐ πόρρω δὲ τῆς Ὀρθίας **17**
ἐστὶν Εἰλειθυίας ἱερόν· οἰκοδομῆσαι δέ φασιν αὐτὸ καὶ Εἰλείθυιαν νομίσαι θεὸν γενομένου σφίσιν ἐκ Δελφῶν μαντεύματος.

Λακεδαιμονίοις δὲ [ἡ] ἀκρόπολις μὲν ἐς ὕψος περιφανὲς ἐξίσχουσα οὐκ ἔστι, καθὰ δὴ Θηβαίοις τε ἡ Καδμεία καὶ ἡ Λάρισα Ἀργείοις· ὄντων δὲ ἐν τῇ πόλει λόφων καὶ ἄλλων, τὸ μάλιστα ἐς μετέωρον ἀνῆκον ὀνομάζουσιν ἀκρόπολιν. ἐνταῦθα Ἀθηνᾶς ἱερὸν πεποίηται Πολι- 2
ούχου καλουμένης καὶ Χαλκιοίκου τῆς αὐτῆς. τοῦ δὲ ἱεροῦ τῆς κατασκευῆς Τυνδάρεως καθὰ λέγουσιν ἤρξατο· ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου δεύτερα οἱ παῖδες ἐξεργάσασθαι τὸ οἰκοδόμημα ἤθελον, ἀφορμὴ δέ σφισιν ἔμελλε τὰ ἐξ Ἀφιδναίων ἔσεσθαι λάφυρα. προαπολιπόντων δὲ καὶ τούτων, Λακεδαιμόνιοι πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον τόν τε ναὸν ὁμοίως καὶ ⟨τὸ⟩ ἄγαλμα ἐποιήσαντο Ἀθηνᾶς χαλκοῦν· Γιτιάδας δὲ εἰργάσατο ἀνὴρ ἐπιχώριος. ἐποίησε δὲ καὶ ᾄσματα Δώρια ὁ Γιτιάδας ἄλλα τε καὶ ὕμνον ἐς τὴν θεόν. ἐπείργασται δὲ τῷ 3

5 ἐναντία L^1y^1 12 δὲ om L 15 purg Bekker 24 ἀφνιδαίων L^1 26 suppl V 29 τε om L

*χαλκῷ πολλὰ μὲν τῶν ἄθλων Ἡρακλέους, πολλὰ δὲ
καὶ ὧν ἐθελοντὴς κατώρθωσε, Τυνδάρεω δὲ τῶν παί-
δων ἄλλα τε καὶ ἡ τῶν Λευκίππου θυγατέρων ἁρπαγή·
καὶ Ἥφαιστος τὴν μητέρα ἐστὶν ἀπολύων τῶν δεσμῶν.
ἐδήλωσα δὲ καὶ ταῦτα, ὁποῖα λέγεται, πρότερον ἔτι
ἐν τῇ Ἀτθίδι συγγραφῇ. Περσεῖ δ' ἐς Λιβύην καὶ
ἐπὶ Μέδουσαν ὡρμημένῳ διδοῦσαι νύμφαι δῶρά εἰσι
κυνῆν καὶ τὰ ὑποδήματα, ὑφ' ὧν οἰσθήσεσθαι διὰ
τοῦ ἀέρος ἔμελλεν. ἐπείργασται δὲ καὶ τὰ ἐς τὴν
Ἀθηνᾶς γένεσιν καὶ Ἀμφιτρίτη καὶ Ποσειδῶν, ἃ δὴ
4 μέγιστα καὶ μάλιστα ἦν ἐμοὶ δοκεῖν θέας ἄξια. ἔστι
δὲ καὶ ἕτερον αὐτόθι Ἀθηνᾶς Ἐργάνης ἱερόν. ἐς δὲ
τὴν πρὸς μεσημβρίαν ⟨ἰόντι⟩ στοὰν Κοσμητᾶ τε ἐπί-
κλησιν Διὸς ναὸς καὶ Τυνδάρεω πρὸ αὐτοῦ μνῆμά
ἐστιν· ἡ δὲ πρὸς δυσμὰς ἔχει τῶν στοῶν ἀετούς τε
δύο τοὺς ὄρνιθας καὶ ἴσας ἐπ' αὐτοῖς Νίκας, Λυσάν-
δρου μὲν ἀνάθημα, τῶν δὲ ἔργων ὑπόμνημα [τῶν]
ἀμφοτέρων, τοῦ τε περὶ Ἔφεσον, ὅτε Ἀντίοχον τὸν
Ἀλκιβιάδου κυβερνήτην καὶ Ἀθηναίων τριήρεις ἐνίκησε,
καὶ ὕστερον ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καθεῖλεν Ἀθηναίων
τὸ ναυτικόν.
5 ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῆς Χαλκιοίκου Μουσῶν ἱδρύσαντο
ἱερόν, ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς ἐξόδους ἐπὶ τὰς μάχας
οὐ μετὰ σαλπίγγων ἐποιοῦντο ἀλλὰ πρός τε αὐλῶν μέλη
καὶ ὑπὸ λύρας καὶ κιθάρας κρούσμασιν. ὄπισθεν
δὲ τῆς Χαλκιοίκου ναός ἐστιν Ἀφροδίτης Ἀρείας· τὰ
6 δὲ ξόανα ἀρχαῖα εἴπερ τι ἄλλο ἐν Ἕλλησιν. τῆς
Χαλκιοίκου δὲ ἐν δεξιᾷ Διὸς ἄγαλμα Ὑπάτου πεποίη-*

2 *ὧν* om **P** 5 *I 20, 3* 9 *ἀπείργασται* **L**[1]**My**[2] 11 *κάλλι-
στα,* em Kuhn 13 suppl Frazer 17 purg Hitzig 23 *οἱ*
om **L**[1] 24 *μελῶν,* em Musurus 28 *ὑπ' αὐτοῦ,* em Bekker

ται, παλαιότατον πάντων ὁπόσα ἐστὶ χαλκοῦ· δι' ὅλου γὰρ οὐκ ἔστιν εἰργασμένον, ἐληλασμένου δὲ ἰδίᾳ τῶν μερῶν καθ' αὑτὸ ἑκάστου συνήρμοσταί τε πρὸς ἄλληλα καὶ ἧλοι συνέχουσιν αὐτὰ μὴ διαλυθῆναι. [καὶ] Κλέαρχον δὲ ἄνδρα Ῥηγῖνον τὸ ἄγαλμα ποιῆσαι λέγουσιν, ὃν Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, οἱ δὲ αὐτοῦ Δαιδάλου φασὶν εἶναι μαθητήν. πρὸς δὲ τῷ Σκηνώματι ὀνομαζομένῳ γυναικός ἐστιν εἰκών, Λακεδαιμόνιοι δὲ Εὐρυλεωνίδα λέγουσιν εἶναι· νίκην δὲ ἵππων συνωρίδι ἀνείλετο Ὀλυμπικήν.

παρὰ δὲ τῆς Χαλκιοίκου τὸν βωμὸν ἑστήκασι δύο 7 *εἰκόνες Παυσανίου τοῦ περὶ Πλάταιαν ἡγησαμένου. τὰ δὲ ἐς αὐτὸν ὁποῖα ἐγένετο εἰδόσιν οὐ διηγήσομαι· τὰ γὰρ τοῖς πρότερον συγγραφέντα ἐπ' ἀκριβὲς ἀποχρῶντα ἦν· ἐπεξελθεῖν ⟨δὲ⟩ σφισιν ἀρκέσομαι. ἤκουσα δὲ ἀνδρὸς Βυζαντίου Παυσανίαν φωραθῆναί τε ἐφ' οἷς ἐβουλεύετο καὶ μόνον τῶν ἱκετευσάντων τὴν Χαλκίοικον ἁμαρτεῖν ἀδείας κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, φόνου δὲ ἄγος ἐκνίψασθαι μὴ δυνηθέντα. ὡς γὰρ δὴ διέτριβε* 8 *περὶ Ἑλλήσποντον ναυσὶ τῶν τε ἄλλων Ἑλλήνων καὶ αὐτῶν Λακεδαιμονίων, παρθένου Βυζαντίας ἐπεθύμησε· καὶ αὐτίκα νυκτὸς ἀρχομένης τὴν Κλεονίκην — τοῦτο γὰρ ὄνομα ἦν τῇ κόρῃ — κομίζουσιν οἷς ἐπετέτακτο. ἐν τούτῳ δὲ ὑπνωμένον τὸν Παυσανίαν ἐπήγειρεν ὁ ψόφος· ἰοῦσα γὰρ παρ' αὐτὸν τὸν καιόμενον λύχνον κατέβαλεν ἄκουσα. ἅτε δὲ ὁ Παυσανίας συνειδὼς αὑτῷ προδιδόντι τὴν Ἑλλάδα καὶ δι' αὐτὸ ἐχόμενος*

---

1 *πάντων* om L 4 purg Korais 5 *λέαρχον*, em Schubart 6 *διὰ ποίνου* P[1]My[2] 14 *τοι* L[1] *Her IV 81, Thuc I 94* 15 *ἀρκέσωμεν*, em et suppl Clavier 17 *αὐτῶν* L[1] 20 *Ἑλλήνων* om L[1]y 23 *τὸ ὄνομα* Ly 25 *τὸν* om L 26 *κατέλαβεν* L[1]My[2]

ταραχῇ τε ἀεὶ καὶ δείματι, ἐξέστη καὶ τότε καὶ τὴν
9 *παῖδα τῷ ἀκινάκῃ παίει. τοῦτο τὸ ἄγος οὐκ ἐξεγένετο*
ἀποφυγεῖν Παυσανίᾳ, καθάρσια παντοῖα καὶ ἱκεσίας
δεξαμένῳ Διὸς Φυξίου καὶ δὴ ἐς Φιγαλίαν ἐλθόντι
τὴν Ἀρκάδων παρὰ τοὺς ψυχαγωγούς· δίκην δὲ ἣν
εἰκὸς ἦν Κλεονίκῃ τε ἀπέδωκε καὶ τῷ θεῷ. Λακεδαι-
μόνιοι δὲ ἐκτελοῦντες πρόσταγμα ἐκ Δελφῶν τάς τε
εἰκόνας ἐποιήσαντο τὰς χαλκᾶς καὶ δαίμονα τιμῶσιν
Ἐπιδώτην, τὸ ἐπὶ Παυσανίᾳ τοῦ Ἱκεσίου μήνιμα ἀπο-
τρέπειν τὸν Ἐπιδώτην λέγοντες τοῦτον.

18 *τῶν δὲ ἀνδριάντων τοῦ Παυσανίου πλησίον ἐστὶν*
Ἀμβολογήρας Ἀφροδίτης ἄγαλμα ἱδρυμένον κατὰ μαν-
τείαν, ἄλλα δὲ Ὕπνου καὶ Θανάτου· καὶ σφᾶς ἀδελ-
2 *φοὺς εἶναι κατὰ τὰ ἔπη τὰ ἐν Ἰλιάδι ἥγηνται. ἰόντι*
δὲ ὡς ἐπὶ τὸ Ἀλπίον καλούμενον ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς
Ὀφθαλμίτιδος· ἀναθεῖναι δὲ Λυκοῦργον λέγουσιν ἐκ-
κοπέντα τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον ὑπὸ Ἀλκάνδρου,
διότι οὓς ἔθηκε νόμους οὐκ ἀρεστοὺς συνέβαινεν εἶναι
τῷ Ἀλκάνδρῳ. διαφυγὼν δὲ ἐς τοῦτο τὸ χωρίον Λακε-
δαιμονίων ἀμυνάντων μὴ προσαπολέσθαι οἱ καὶ τὸν
λειπόμενον ὀφθαλμόν, οὕτω ναὸν Ὀφθαλμίτιδος Ἀθη-
3 *νᾶς ἐποίησε. προελθόντι δὲ ἐντεῦθεν ἱερόν ἐστιν*
Ἄμμωνος· φαίνονται δὲ ἀπ' ἀρχῆς Λακεδαιμόνιοι μά-
λιστα Ἑλλήνων χρώμενοι τῷ ἐν Λιβύῃ μαντείῳ. λέγε-
ται δὲ καὶ Λυσάνδρῳ πολιορκοῦντι Ἄφυτιν τὴν ἐν τῇ
Παλλήνῃ νύκτωρ ἐπιφανέντα Ἄμμωνα προαγορεύειν
ὡς ἄμεινον ἐκείνῳ τε ἔσοιτο καὶ τῇ Λακεδαίμονι πο-

---

3 *παυσανίαν*, em Kuhn 4 *φιγαλείαν*, em Facius 7 *δὲ* Schubart: *τε* *ταῦτ'* (pro *τάς τε*) **P**^{1}y 14 **Ξ** *231, Π 672* 20 *προσαπολεῖσθαι*, em Porson 27 *ἀμείνων*, em Musurus

λέμου πρὸς Ἀφυταίους παυσαμένοις· καὶ οὕτω τὴν
πολιορκίαν διέλυσεν ὁ Λύσανδρος καὶ Λακεδαιμονίους
τὸν θεὸν σέβειν προήγαγεν ἐς πλέον, Ἀφυταῖοι δὲ
τιμῶσιν Ἄμμωνα οὐδὲν ἧσσον ἢ οἱ Ἀμμώνιοι Λιβύων.
τὰ δὲ ἐς τὴν Κναγίαν Ἄρτεμίν ἐστιν οὕτω λεγό- 4
μενα· Κναγέα ἄνδρα ἐπιχώριον στρατεῦσαί φασιν ἐς
Ἄφιδναν ὁμοῦ τοῖς Διοσκούροις, ληφθέντα δὲ αἰχμά-
λωτον ἐν τῇ μάχῃ καὶ πραθέντα ἐς Κρήτην δουλεύειν
ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδος τοῖς Κρησὶν ἱερόν, ἀνὰ χρόνον
δὲ αὐτόν τε ἀποδρᾶναι καὶ παρθένον τὴν ἱερωμένην
ἔχοντα οἴχεσθαι τὸ ἄγαλμα ἀγομένην. ἐπὶ τούτῳ δὲ
λέγουσιν ὀνομάζειν Κναγίαν Ἄρτεμιν· ἐμοὶ δὲ οὗτος 5
ὁ Κναγεὺς ἄλλως ἀφικέσθαι πως ἐς Κρήτην φαίνεται
καὶ οὐχ ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοί φασιν, ἐπεὶ μηδὲ γενέ-
σθαι δοκῶ πρὸς Ἀφίδνῃ μάχην Θησέως τε ἐν Θεσπρω-
τοῖς ἐχομένου καὶ Ἀθηναίων οὐχ ὁμονοούντων ἀλλὰ
ἐς Μενεσθέα ῥεπόντων μᾶλλον ταῖς εὐνοίαις. οὐ μὴν
οὐδὲ ἀγῶνος συμβάντος πείθοιτο ἄν τις αἰχμαλώτους
ληφθῆναι παρὰ τῶν κρατησάντων, ἄλλως τε καὶ παρὰ
πολὺ γενομένης τῆς νίκης, ὥστε ἁλῶναι καὶ αὐτὴν
Ἄφιδναν.

τάδε μὲν ἐς τοσοῦτον ἐξητάσθω· ἐς Ἀμύκλας δὲ 6
κατιοῦσιν ἐκ Σπάρτης ποταμός ἐστι Τίασα· θυγατέρα
δὲ νομίζουσιν εἶναι τοῦ Εὐρώτα τὴν Τίασαν, καὶ πρὸς
αὐτῇ Χαρίτων ἐστὶν ἱερὸν Φαέννας καὶ Κλητᾶς, καθὰ
δὴ καὶ Ἀλκμὰν ἐποίησεν. ἱδρύσασθαι δὲ Λακεδαίμονα
Χάρισιν ἐνταῦθα ⟨τὸ⟩ ἱερὸν καὶ θέσθαι τὰ ὀνόματα

---

2 λακεδαιμονίοις, em Sylburg 5 κυναγίαν P[1] (item 12) 10 ἱερευομένην, em Herwerden 17 cf I 17, 5 et 41, 5 19 πολὺ (pro τῶν) L[1] 20 ὥστε om P[1]y 23 τίεσα Ly[1] 26 *fr 105 Bgk*[4] 27 suppl y[1]

7 ἥγηνται. τὰ δὲ ἐν Ἀμύκλαις θέας ἄξια ἀνὴρ [γὰρ]
πένταθλός ἐστιν ἐπὶ στήλης ὄνομα Αἴνητος· τούτῳ
νικήσαντι Ὀλυμπίασι καὶ ἔτι στεφανουμένῳ γενέσθαι
τοῦ βίου τὴν τελευτὴν λέγουσι. τούτου τε οὖν ἐστιν
εἰκὼν καὶ τρίποδες χαλκοῖ· τοὺς δὲ ἀρχαιοτέρους δεκά-
8 την τοῦ πρὸς Μεσσηνίους πολέμου φασὶν εἶναι. ὑπὸ
μὲν δὴ τῷ πρώτῳ τρίποδι Ἀφροδίτης ἄγαλμα ἑστήκει,
Ἄρτεμις δὲ ὑπὸ τῷ δευτέρῳ, Γιτιάδα καὶ αὐτοὶ τέχνη
καὶ τὰ ἐπειργασμένα, ὁ τρίτος δέ ἐστιν Αἰγινήτου
Κάλλωνος· ὑπὸ τούτῳ δὲ ἄγαλμα Κόρης τῆς Δήμη-
τρος ἕστηκεν. Ἀρίστανδρος δὲ Πάριος καὶ Πολύ-
κλειτος Ἀργεῖος ὁ μὲν γυναῖκα ἐποίησεν ἔχουσαν
λύραν, Σπάρτην δῆθεν, Πολύκλειτος δὲ Ἀφροδίτην
παρὰ Ἀμυκλαίῳ καλουμένην. οὗτοι δὲ οἱ τρίποδες
μεγέθει τε ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἰσὶ καὶ ἀπὸ τῆς
9 νίκης τῆς ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἀνετέθησαν. Βαθυ-
κλέους δὲ Μάγνητος, ὃς τὸν θρόνον ἐποίησε τοῦ
Ἀμυκλαίου, ἀναθήματα ἐπ' ἐξειργασμένῳ τῷ θρόνῳ
Χάριτες καὶ ἄγαλμα δὲ Λευκοφρυήνης ἐστὶν Ἀρτέμιδος.
ὅτου δὲ οὗτος ὁ Βαθυκλῆς μαθητὴς ἐγεγόνει καὶ τὸν
θρόνον ἐφ' ὅτου βασιλεύοντος Λακεδαιμονίων ἐποίησε,
τάδε μὲν παρίημι, τὸν θρόνον δὲ εἶδόν τε καὶ τὰ ἐς
10 αὐτὸν ὁποῖα ἦν γράφω. ἀνέχουσιν ἔμπροσθεν αὐτόν,
κατὰ ταὐτὰ δὲ καὶ ὀπίσω, Χάριτές τε δύο καὶ Ὧραι
δύο· ἐν ἀριστερᾷ δὲ Ἔχιδνα ἕστηκε καὶ Τυφώς, ἐν
δεξιᾷ δὲ Τρίτωνες. τὰ δὲ ἐπειργασμένα καθ' ἕκαστον
ἐπ' ἀκριβὲς διελθεῖν ὄχλον τοῖς ἐπιλεξομένοις παρέξειν

1 purg L[1] 5/6 δέκα, em Jacobs 13 δή (pro δῆθεν) P[1], δὲ My[2] 14 τὴν παρὰ Clavier 18 ἐπεξειργασμένῳ (-μένα L[1]), dist Siebelis 20 καὶ Schubart: ἢ 24/25 καὶ Ὧραι δύο om L 27 ἐπιλεξαμένοις P[1]

*ἔμελλεν· ὡς δὲ δηλῶσαι συλλαβόντι, ἐπεὶ μηδὲ ἄγνωστα
τὰ πολλὰ ἦν, Ταϋγέτην θυγατέρα Ἄτλαντος καὶ ἀδελ-
φὴν αὐτῆς Ἀλκυόνην φέρουσι Ποσειδῶν καὶ Ζεύς.
ἐπείργασται δὲ καὶ Ἄτλας καὶ Ἡρακλέους μονομαχία
πρὸς Κύκνον καὶ ἡ παρὰ Φόλῳ τῶν Κενταύρων μάχη.
τὸν δὲ Μίνω καλούμενον Ταῦρον οὐκ οἶδα ἀνθ' ὅτου* 11
*πεποίηκε Βαθυκλῆς δεδεμένον τε καὶ ἀγόμενον ὑπὸ
Θησέως ζῶντα· καὶ Φαιάκων χορός ἐστιν ἐπὶ τῷ θρόνῳ
καὶ ᾄδων ὁ Δημόδοκος· Περσέως τε τὸ ἔργον πεποίη-
ται τὸ ἐς Μέδουσαν. παρέντι δὲ Ἡρακλέους μάχην
πρὸς Θούριον τῶν γιγάντων καὶ Τυνδάρεω πρὸς Εὔ-
ρυτον, ἔστιν ἁρπαγὴ τῶν Λευκίππου θυγατέρων· Διό-
νυσον δὲ καὶ Ἡρακλέα, τὸν μὲν παῖδα ἔτι ὄντα ἐς
οὐρανόν ἐστιν Ἑρμῆς φέρων, Ἀθηνᾶ δὲ ἄγουσα Ἡρα-
κλέα συνοικήσοντα ἀπὸ τούτου θεοῖς. παραδίδωσι δὲ* 12
*καὶ Πηλεὺς Ἀχιλλέα τραφησόμενον παρὰ Χίρωνι, ὃς
καὶ διδάξαι λέγεται· Κέφαλος δὲ τοῦ κάλλους ἕνεκα
ὑπὸ Ἡμέρας ἐστὶν ἡρπασμένος, καὶ ἐς τὸν γάμον τὸν
Ἁρμονίας δῶρα κομίζουσιν οἱ θεοί. καὶ Ἀχιλλέως
μονομαχία πρὸς Μέμνονα ἐπείργασται, Διομήδην τε
Ἡρακλῆς τὸν Θρᾷκα καὶ ἐπ' Εὐήνῳ τῷ ποταμῷ Νέσσον
τιμωρούμενος. Ἑρμῆς δὲ παρ' Ἀλέξανδρον κριθησο-
μένας ἄγει τὰς θεάς, Ἄδραστος δὲ καὶ Τυδεὺς Ἀμφιά-
ραον καὶ Λυκοῦργον τὸν Πρώνακτος μάχης καταπαύ-
ουσιν. Ἥρα δὲ ἀφορᾷ πρὸς Ἰὼ τὴν Ἰνάχου βοῦν* 13
*οὖσαν ἤδη, καὶ Ἀθηνᾶ διώκοντα ἀποφεύγουσά ἐστιν
Ἥφαιστον. ἐπὶ δὲ τούτοις Ἡρακλέους πεποίηται [τάξις]
τῶν ἔργων [τῶν] ⟨τὸ⟩ ἐς τὴν ὕδραν καὶ ὡς ἀνήγαγε*

---

1 ⟨*ἂν*⟩ *ἔμελλεν*? *συμβαλόντι* L¹y 13/14 *ἐς οὐρανὸν ἔτι ὄντα*, em Bekker 15 *δὲ* om Ly 16 *χείρωνι* codd ubique 18 *καὶ — τιμωρούμενος* om L 27 et 28 em Kayser

*τοῦ Ἅιδου τὸν κύνα. Ἀναξίας δὲ καὶ Μνασίνους, τού-
των μὲν ἐφ' ἵππου καθήμενός ἐστιν ἑκάτερος, Μεγα-
πένθην δὲ τὸν Μενελάου καὶ Νικόστρατον ἵππος εἷς
φέρων ἐστίν. ἀναιρεῖ δὲ καὶ Βελλεροφόντης τὸ ἐν
Λυκίᾳ θηρίον, καὶ Ἡρακλῆς τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐλαύ-*
14 *νει. τοῦ θρόνου δὲ πρὸς τοῖς ἄνω πέρασιν ἐφ' ἵππων
ἑκατέρωθέν εἰσιν οἱ Τυνδάρεω παῖδες· καὶ σφίγγες τέ
εἰσιν ὑπὸ τοῖς ἵπποις καὶ θηρία ἄνω θέοντα, τῇ μὲν
πάρδαλις, κατὰ δὲ τὸν Πολυδεύκην λέαινα. ἀνωτάτω
δὲ χορὸς ἐπὶ τῷ θρόνῳ πεποίηται, Μάγνητες οἱ*
15 *συνειργασμένοι Βαθυκλεῖ τὸν θρόνον. ὑπελθόντι δὲ
ὑπὸ τὸν θρόνον τὰ ἔνδον ἀπὸ τῶν Τριτώνων ὑός
ἐστι θήρα τοῦ Καλυδωνίου καὶ Ἡρακλῆς ἀποκτείνων
τοὺς παῖδας τοὺς Ἄκτορος, Κάλαϊς δὲ καὶ Ζήτης τὰς
Ἁρπυίας Φινέως ἀπελαύνουσιν· Πειρίθους τε καὶ Θη-
σεὺς ἡρπακότες εἰσὶν Ἑλένην καὶ ἄγχων Ἡρακλῆς τὸν*
16 *λέοντα, Τιτυὸν δὲ Ἀπόλλων τοξεύει καὶ Ἄρτεμις· Ἡρα-
κλέους τε πρὸς Ὄρειον Κένταυρον μάχη πεποίηται καὶ
Θησέως πρὸς Ταῦρον τὸν Μίνω. πεποίηται δὲ καὶ
ἡ πρὸς Ἀχελῷον Ἡρακλέους πάλη καὶ τὰ λεγόμενα ἐς
Ἥραν, ὡς ὑπὸ Ἡφαίστου δεθείη, καὶ ὃν Ἄκαστος ἔθη-
κεν ἀγῶνα ἐπὶ πατρὶ καὶ τὰ ἐς Μενέλαον καὶ τὸν
Αἰγύπτιον Πρωτέα ἐν Ὀδυσσείᾳ. τελευταῖα Ἄδμητός
τε ζευγνύων ἐστὶν ὑπὸ τὸ ἅρμα κάπρον καὶ λέοντα
καὶ οἱ Τρῶες ἐπιφέροντες χοὰς Ἕκτορι.*

19 *τοῦ θρόνου δὲ ᾗ καθίζοιτο ἂν ὁ θεός, οὐ διὰ παντὸς κατὰ τοῦτο συνεχοῦς ὄντος ἀλλὰ καθέδρας παρεχομένου πλείονας, παρὰ δὲ καθέδραν ἑκάστην ὑπολει-*

---

1 *Ἄναξις* II 22, 5 3/4 *εἰσφέρων* L¹ 12 *υἱός* L¹ 14 *παῖδας τοῦ* L 18 *δὲ* V 19 *δὲ* om L¹y 23 *δ 351* 24 *τὸ* om P

πομένης καὶ εὐρυχωρίας, τὸ μέσον ἐστὶν εὐρυχωρὲς
μάλιστα καὶ τὸ ἄγαλμα ἐνταῦθα ἐνέστηκε. μέγεθος 2
δὲ αὐτοῦ μέτρῳ μὲν οὐδένα ἀνευρόντα οἶδα, εἰκάζοντι
δὲ καὶ τριάκοντα εἶναι φαίνοιντο ἂν πήχεις. ἔργον
δὲ οὐ Βαθυκλέους ἐστίν, ἀλλὰ ἀρχαῖον καὶ οὐ σὺν
τέχνῃ πεποιημένον· ὅτι γὰρ μὴ πρόσωπον αὐτῷ καὶ
πόδες εἰσὶν ἄκροι καὶ χεῖρες, τὸ λοιπὸν χαλκῷ κίονί
ἐστιν εἰκασμένον. ἔχει δὲ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ κράνος, λόγ-
χην δὲ ἐν ταῖς χερσὶ καὶ τόξον. τοῦ δὲ ἀγάλματος 3
τὸ βάθρον παρέχεται μὲν βωμοῦ σχῆμα, τεθάφθαι δὲ
τὸν Ὑάκινθον λέγουσιν ἐν αὐτῷ, καὶ Ὑακινθίοις πρὸ
τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος θυσίας ἐς τοῦτον Ὑακίνθῳ τὸν
βωμὸν διὰ θύρας χαλκῆς ἐναγίζουσιν· ἐν ἀριστερᾷ δέ
ἐστιν ἡ θύρα τοῦ βωμοῦ. ἐπείργασται δὲ τῷ βωμῷ
τοῦτο μὲν ἄγαλμα Βίριδος, τοῦτο δὲ Ἀμφιτρίτης καὶ
Ποσειδῶνος· Διὸς δὲ καὶ Ἑρμοῦ διαλεγομένων ἀλλή-
λοις πλησίον Διόνυσος ἑστήκασι καὶ Σεμέλη, παρὰ δὲ
αὐτὴν Ἰνώ. πεποίηται δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καὶ ἡ Δη- 4
μήτηρ καὶ Κόρη καὶ Πλούτων, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Μοῖραί
τε καὶ Ὧραι, σὺν δέ σφισιν Ἀφροδίτη καὶ Ἀθηνᾶ τε
καὶ Ἄρτεμις· κομίζουσι δ' ἐς οὐρανὸν Ὑάκινθον καὶ
Πολύβοιαν, Ὑακίνθου καθὰ λέγουσιν ἀδελφὴν ἀπο-
θανοῦσαν ἔτι παρθένον. τοῦτο μὲν οὖν τοῦ Ὑακίν-
θου τὸ ἄγαλμα ἔχον ἐστὶν ἤδη γένεια, Νικίας δὲ ὁ
Νικομήδους περισσῶς δή τι ἔγραψεν αὐτὸν ὡραῖον,
τὸν ἐπὶ Ὑακίνθῳ λεγόμενον Ἀπόλλωνος ἔρωτα ὑπο-
σημαίνων. πεποίηται δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καὶ Ἡρακλῆς 5
ὑπὸ Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν τῶν ἄλλων καὶ οὗτος ἀγόμενος

---

1 καὶ om L[1] 3 μέτρον P[1]y 7 χεῖρες εἰσὶν ἄκροι καὶ πόδες L 23 οὖν P: δὴ 25 νικομηδεὺς, em V; cf I 29, 15 et CIA II 1246

ἐς οὐρανόν. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ Θεστίου θυγατέρες ἐπὶ τῷ βωμῷ, καὶ Μοῦσαί τε καὶ Ὧραι. περὶ δὲ ἀνέμου Ζεφύρου, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος Ὑάκινθος ἀπέθανεν ἄκοντος, καὶ τὰ ἐς τὸ ἄνθος εἰρημένα τάχα μὲν ἂν ἔχοι καὶ ἄλλως, δοκείτω δὲ ᾗ λέγεται.

6 Ἀμύκλαι δὲ ἀνάστατος ὑπὸ Δωριέων γενομένη καὶ ἀπ' ἐκείνου κώμη διαμένουσα θέας παρείχετο ἄξιον ἱερὸν Ἀλεξάνδρας καὶ ἄγαλμα· τὴν δὲ Ἀλεξάνδραν οἱ Ἀμυκλαιεῖς Κασσάνδραν τὴν Πριάμου φασὶν εἶναι. καὶ Κλυταιμνήστρας ἐστὶν ἐνταῦθα εἰκὼν καὶ [ἄγαλμα] Ἀγαμέμνονος νομιζόμενον μνῆμα. θεῶν δὲ σέβουσιν οἱ ταύτῃ τόν τε Ἀμυκλαῖον καὶ Διόνυσον, ὀρθότατα ἐμοὶ δοκεῖν Ψίλακα ἐπονομάζοντες· ψίλα γὰρ καλοῦσιν οἱ Δωριεῖς τὰ πτερά, ἀνθρώπους δὲ οἶνος ἐπαίρει τε καὶ ἀνακουφίζει γνώμην οὐδέν τι ἧσσον ἢ ὄρνιθας πτερά.

καὶ Ἀμύκλαι μὲν παρείχοντο τοσαῦτα ἐς μνήμην,
7 ἑτέρα δὲ ἐκ τῆς πόλεως ὁδὸς ἐς Θεράπνην ἄγει· κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς ξόανόν ἐστιν Ἀλέας. πρὶν δὲ ἢ διαβῆναι τὸν Εὐρώταν, ὀλίγον ὑπὲρ τῆς ὄχθης ἱερὸν δείκνυται Διὸς Πλουσίου. διαβᾶσι δὲ Κοτυλέως ἐστὶν Ἀσκληπιοῦ ναός, ὃν ἐποίησεν Ἡρακλῆς· καὶ Ἀσκληπιὸν Κοτυλέα ὠνόμασεν ἀκεσθεὶς τὸ τραῦμα τὸ ἐς τὴν κοτύλην οἱ γενόμενον ἐν τῇ πρὸς Ἱπποκόωντα καὶ τοὺς παῖδας προτέρᾳ μάχῃ. ὁπόσα δὲ πεποίηται κατὰ τὴν ὁδὸν ταύτην, ἐστὶν ἀρχαιότατον αὐτῶν Ἄρεως ἱερόν. τοῦτό ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ, ⟨καὶ⟩ τὸ ἄγαλμα [καὶ] τοὺς Διοσκούρους φασὶ κομίσαι ἐκ Κόλ-

4 καὶ τὰ Loescher: ἢ 10 purg Schubart 13 πτίλα (ψίλαν ς) καὶ (L^1 del καὶ), em Phralites ὀψιλὰ P^1y^2 19 ἀλέας L^1y 27 ἔστι μὲν P^1y 27 et 28 καὶ transp Siebelis

χων· Θηρίταν δὲ ἐπονομάζουσιν ἀπὸ Θηροῦς, ταύ- 8
την γὰρ τροφὸν εἶναι τοῦ Ἄρεως λέγουσι. τάχα δ'
ἂν ἀκηκοότες παρὰ Κόλχων Θηρίταν λέγοιεν, ἐπεὶ
Ἕλληνές γε οὐκ ἴσασιν Ἄρεως τροφὸν Θηρώ· δοκεῖν
δέ μοι Θηρίτας οὐ διὰ τὴν τροφὸν ἡ ἐπωνυμία τῷ
Ἄρει γέγονεν, ὅτι δὲ ἀνδρὶ χρὴ πολεμίῳ καταστάντα
ἐς μάχην οὐδὲν ἔτι ἔχειν ἤπιον, καθὰ δὴ καὶ Ὁμήρῳ
περὶ Ἀχιλλέως πεποίηται

λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν.

Θεράπνη δὲ ὄνομα μὲν τῷ χωρίῳ γέγονεν ἀπὸ τῆς 9
Λέλεγος θυγατρός, Μενελάου δέ ἐστιν ἐν αὐτῇ ναός,
καὶ Μενέλαον καὶ Ἑλένην ἐνταῦθα ταφῆναι λέγουσιν.
Ῥόδιοι δὲ οὐχ ὁμολογοῦντες Λακεδαιμονίοις φασὶν
Ἑλένην Μενελάου τελευτήσαντος, Ὀρέστου δὲ ἔτι πλα-
νωμένου, τηνικαῦτα ὑπὸ Νικοστράτου καὶ Μεγαπέν-
θους διωχθεῖσαν ἐς Ῥόδον ἀφικέσθαι Πολυξοῖ τῇ Τλη-
πολέμου γυναικὶ ἔχουσαν ἐπιτηδείως· εἶναι γὰρ καὶ 10
Πολυξὼ τὸ γένος Ἀργείαν, Τληπολέμῳ δὲ ἔτι πρότε-
ρον συνοικοῦσαν φυγῆς μετασχεῖν τῆς ἐς Ῥόδον καὶ
τῆς νήσου τηνικαῦτα ἄρχειν ὑπολειπομένην ἐπὶ ὀρφανῷ
παιδί. ταύτην τὴν Πολυξώ φασιν ἐπιθυμοῦσαν Ἑλέ-
νην τιμωρήσασθαι τελευτῆς τῆς Τληπολέμου τότε, ὡς
ἔλαβεν αὐτὴν ὑποχείριον, ἐπιπέμψαι οἱ λουμένῃ θερα-
παίνας Ἐρινύσιν ⟨ἴσα⟩ ἐσκευασμένας· καὶ αὗται δια-
λαβοῦσαι δὴ τὴν Ἑλένην αἱ γυναῖκες ἀπάγχουσιν ἐπὶ
δένδρου, καὶ ἐπὶ τούτῳ Ῥοδίοις Ἑλένης ἱερόν ἐστι
Δενδρίτιδος. ὃν δὲ οἶδα λέγοντας Κροτωνιάτας περὶ 11
Ἑλένης λόγον, ὁμολογοῦντας δέ σφισι καὶ Ἱμεραίους,

---

1 θηρείταν (L θηρεταί), corr Hitzig ubique 5 ἡ om L
7 καθὰ δὲ L[1]y[2] 9 Ω 41 20 ὑπὸ P 24 suppl Valcke-
naer

ἐπιμνησθήσομαι καὶ τοῦδε. ἔστιν ἐν τῷ Εὐξείνῳ νῆσος
κατὰ τοῦ Ἴστρου τὰς ἐκβολὰς Ἀχιλλέως ἱερά· ὄνομα
μὲν τῇ νήσῳ Λευκή, περίπλους δὲ αὐτῇ σταδίων εἴκοσι,
δασεῖα δὲ ὕλῃ πᾶσα καὶ πλήρης ζῴων ἀγρίων καὶ
12 *ἡμέρων, καὶ ναὸς Ἀχιλλέως καὶ ἄγαλμα ἐν αὐτῇ. ἐς*
ταύτην πρῶτος ἐσπλεῦσαι λέγεται Κροτωνιάτης Λεώ-
νυμος. πολέμου γὰρ Κροτωνιάταις συνεστηκότος πρὸς
τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρούς, τῶν Λοκρῶν κατὰ οἰκειότητα
πρὸς Ὀπουντίους Αἴαντα τὸν Ὀιλέως ἐς τὰς μάχας
ἐπικαλουμένων, ὁ Λεώνυμος Κροτωνιάταις στρατηγῶν
ἐπῄει τοῖς ἐναντίοις κατὰ τοῦτο ᾗ προτετάχθαι σφίσι
τὸν Αἴαντα ἤκουε. τιτρώσκεται δὴ τὸ στέρνον καὶ —
ἔκαμνε γὰρ ὑπὸ τοῦ τραύματος — ἀφίκετο ἐς Δελφούς.
ἐλθόντα δὲ ἡ Πυθία Λεώνυμον ἀπέστελλεν ἐς νῆσον
τὴν Λευκήν, ἐνταῦθα εἰποῦσα αὐτῷ φανήσεσθαι τὸν
13 *Αἴαντα καὶ ἀκέσεσθαι τὸ τραῦμα. χρόνῳ δὲ ὡς ὑγιά-*
νας ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς Λευκῆς, ἰδεῖν μὲν ἔφασκεν
Ἀχιλλέα, ἰδεῖν δὲ τὸν Ὀιλέως καὶ τὸν Τελαμῶνος
Αἴαντα, συνεῖναι δὲ καὶ Πάτροκλόν σφισι καὶ Ἀντί-
λοχον· Ἑλένην δὲ Ἀχιλλεῖ μὲν συνοικεῖν, προστάξαι
δέ οἱ πλεύσαντι ἐς Ἱμέραν πρὸς Στησίχορον ἀγγέλλειν
ὡς ἡ διαφθορὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐξ Ἑλένης γένοιτο
αὐτῷ μηνίματος. Στησίχορος μὲν ἐπὶ τούτῳ τὴν
20 *παλινῳδίαν ἐποίησεν· ἐν Θεράπνῃ δὲ κρήνην τὴν Μεσ-*
σηίδα ἰδὼν οἶδα. Λακεδαιμονίων δὲ ἑτέροις ἐστὶν εἰρη-
μένον τὴν Πολυδεύκειαν ὀνομαζομένην ἐφ' ἡμῶν, οὐ
τὴν ἐν Θεράπνῃ Μεσσηίδα καλεῖσθαι τὸ ἀρχαῖον· ἡ
δὲ Πολυδεύκειά ἐστιν αὐτή τε ἡ κρήνη καὶ Πολυδεύ-
κους ἱερὸν ἐν δεξιᾷ τῆς ἐς Θεράπνην ὁδοῦ.

---

11 *παρατετάχθαι* Siebelis 16 *ἀκέσασθαι*, em Sylburg
22 *διαφορὰ* L[1]

Θεράπνης δὲ οὐ πόρρω Φοιβαῖον καλούμενόν ἐστιν, 2
ἐν δὲ αὐτῷ Διοσκούρων ναός· καὶ οἱ ἔφηβοι τῷ
Ἐνυαλίῳ θύουσιν ἐνταῦθα. τούτου δὲ οὐ πολὺ Πο-
σειδῶνος ἀφέστηκεν ἱερὸν ἐπίκλησιν Γαιαόχου. καὶ
ἀπ' αὐτοῦ προελθόντι ὡς ἐπὶ τὸ Ταΰγετον ὀνομά-
ζουσιν Ἀλεσίας χωρίον, Μύλητα τὸν Λέλεγος πρῶ-
τον ἀνθρώπων μύλην τε εὑρεῖν λέγοντες καὶ ἐν
ταῖς Ἀλεσίαις ταύταις ἀλέσαι. καί σφισι Λακεδαί-
μονος τοῦ Ταϋγέτης ἐνταῦθά ἐστιν ἡρῷον. διαβᾶσι 3
δὲ αὐτόθεν ποταμὸν Φελλίαν, παρὰ Ἀμύκλας ἰοῦ-
σιν εὐθεῖαν ὡς ἐπὶ θάλασσαν Φᾶρις πόλις ἐν τῇ
Λακωνικῇ ποτε ᾤκεῖτο· ἀποτρεπομένῳ δὲ ἀπὸ τῆς
Φελλίας ἐς δεξιὰν ἡ πρὸς τὸ ὄρος τὸ Ταΰγετόν
ἐστιν ὁδός. ἔστι δὲ ἐν τῷ πεδίῳ Διὸς Μεσσαπέως
τέμενος· γενέσθαι δέ οἱ τὴν ἐπίκλησιν ἀπὸ ἀνδρὸς
λέγουσιν ἱερασαμένου τῷ θεῷ. ἐντεῦθέν ἐστιν ἀπι-
οῦσιν ἐκ τοῦ Ταϋγέτου χωρίον ἔνθα πόλις ποτὲ ᾤκεῖτο
Βρυσέαι· καὶ Διονύσου ναὸς ἐνταῦθα ἔτι λείπεται καὶ
ἄγαλμα ἐν ὑπαίθρῳ. τὸ δὲ ἐν τῷ ναῷ μόναις γυναιξὶν
ἔστιν ὁρᾶν· γυναῖκες γὰρ δὴ μόναι καὶ τὰ ἐς τὰς
θυσίας δρῶσιν ἐν ἀπορρήτῳ. ἄκρα δὲ τοῦ Ταϋγέτου 4
Ταλετὸν ὑπὲρ Βρυσεῶν ἀνέχει. ταύτην Ἡλίου καλοῦ-
σιν ἱερὰν καὶ ἄλλα τε αὐτόθι Ἡλίῳ θύουσι καὶ ἵπ-
πους· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ Πέρσας οἶδα θύειν νομίζοντας.
Ταλετοῦ δὲ οὐ πόρρω καλούμενός ἐστιν Εὔορας, θηρία
καὶ ἄλλα τρέφων καὶ αἶγας μάλιστα ἀγρίας. παρέχεται
δὲ καὶ δι' ὅλου τὸ Ταΰγετον τῶν αἰγῶν τούτων ἄγραν
καὶ ὑῶν, πλείστην δὲ καὶ ἐλάφων καὶ ἄρκτων. Ταλε- 5

---

4 γαιαούχου, em V 10 αὐτόθι L 16 ἱερωσαμένου, em Hitzig 17 ἐς τοῦ, em ς τότε, em Sylburg 22 βρυσίων, em Xylander

τοῦ δὲ τὸ μεταξὺ καὶ Εὐόρα Θήρας ὀνομάζοντες Λητώ φασιν ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ Ταϋγέτου * * * Δήμητρος ἐπίκλησιν Ἐλευσινίας ἐστὶν ἱερόν· ἐνταῦθα Ἡρακλέα Λακεδαιμόνιοι κρυφθῆναί φασιν ὑπὸ Ἀσκληπιοῦ τὸ τραῦμα ἰώμενον· καὶ Ὀρφέως ἐστὶν ἐν αὐτῷ ξόανον, Πελασγῶν ὥς φασιν ἔργον. καὶ τόδε δὲ ἄλλο δρώ-
6 μενον ἐνταῦθα οἶδα· ἐπὶ θαλάσσῃ πόλισμα Ἕλος ἦν, οὗ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐμνημόνευκεν ἐν καταλόγῳ Λακεδαιμονίων·

οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον.

τοῦτο ᾤκισε μὲν Ἕλιος νεώτατος τῶν Περσέως παίδων, Δωριεῖς δὲ παρεστήσαντο ὕστερον πολιορκίᾳ, καὶ πρῶτοί τε ἐγένοντο οὗτοι Λακεδαιμονίων δοῦλοι τοῦ κοινοῦ καὶ εἵλωτες ἐκλήθησαν πρῶτοι, καθάπερ γε καὶ ἦσαν· τὸ δὲ οἰκετικὸν τὸ ἐπικτηθὲν ὕστερον, Δωριεῖς Μεσσηνίους ὄντας, ὀνομασθῆναι καὶ τούτους ἐξενίκησεν εἵλωτας, καθότι καὶ Ἕλληνας τὸ σύμπαν γένος ἀπὸ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ ποτὲ καλουμένης Ἑλλάδος.
7 ἐκ τούτου δὴ τοῦ Ἕλους ξόανον Κόρης τῆς Δήμητρος ἐν ἡμέραις ῥηταῖς ἀνάγουσιν ἐς τὸ Ἐλευσίνιον. πεντεκαίδεκα δὲ τοῦ Ἐλευσινίου σταδίους ἀφέστηκε Λαπίθαιον καλούμενον ἀπὸ ἀνδρὸς ἐγχωρίου Λαπίθου· τοῦτό τε οὖν τὸ Λαπίθαιόν ἐστιν ἐν τῷ Ταϋγέτῳ καὶ οὐ πόρρω Δέρειον, ἔνθα Ἀρτέμιδος ἄγαλμα ἐν ὑπαίθρῳ Δερεάτιδος, καὶ πηγὴ παρ' αὐτῷ ἣν Ἄνονον ὀνομάζουσι. μετὰ δὲ τὸ Δέρειον σταδίους προελθόντι ὡς εἴκοσιν ἔστιν Ἅρπλεια καθήκοντα ἄχρι τοῦ πεδίου.

---

1 ὀνομάζουσι· οὐ πόρω δὲ τῶν ἄκρων (2) L[1] 2 ⟨θεᾶσθαι την θυγατέρα ἐνταῦθα θηρεύουσαν· καὶ⟩ Bekker 6 δὲ om L 6/7 δεδραμένον L 8 *B* 584 10 ὃ παρ' codd, οἳ παρ' et in mg οἳ δ' ἄρ' L[1] 13 γε, em Bekker 15 οἰκητικὸν P[1]My[2] 24 δέρριον, em ς ex vs 26

τὴν δὲ ἐπ' Ἀρκαδίας ἰοῦσιν ἐκ Σπάρτης Ἀθηνᾶς 8
ἕστηκεν ἐπίκλησιν Παρείας ἄγαλμα ἐν ὑπαίθρῳ, μετὰ
δὲ αὐτὸ ἱερόν ἐστιν Ἀχιλλέως· ἀνοίγειν δὲ αὐτὸ οὐ
νομίζουσιν· ὁπόσοι δ' ἂν τῶν ἐφήβων ἀγωνιεῖσθαι
μέλλωσιν ἐν τῷ Πλατανιστᾷ, καθέστηκεν αὐτοῖς τῷ
Ἀχιλλεῖ πρὸ τῆς μάχης θύειν. ποιῆσαι δέ σφισι τὸ
ἱερὸν Σπαρτιᾶται λέγουσι Πράκα ἀπόγονον τρίτον
Περγάμου τοῦ Νεοπτολέμου. προϊοῦσι δὲ Ἵππου κα- 9
λούμενον μνῆμά ἐστι. Τυνδάρεως γὰρ θύσας ἐνταῦθα
ἵππον τοὺς Ἑλένης ἐξώρκου μνηστῆρας ἱστὰς ἐπὶ τοῦ
ἵππου τῶν τομίων· ὁ δὲ ὅρκος ἦν Ἑλένῃ καὶ τῷ γῆμαι
προκριθέντι Ἑλένην ἀμυνεῖν ἀδικουμένοις· ἐξορκώσας
δὲ τὸν ἵππον κατώρυξεν ἐνταῦθα. κίονες δὲ ἑπτὰ [οἵ]
τοῦ μνήματος τούτου διέχουσιν οὐ πολύ, κατὰ τρόπον
οἶμαι τὸν ἀρχαῖον, οὓς ἀστέρων τῶν πλανητῶν φασιν
ἀγάλματα. καὶ Κρανίου τέμενος κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπί-
κλησιν Στεμματίου καὶ Μυσίας ἐστὶν ἱερὸν Ἀρτέμιδος.
τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Αἰδοῦς τριάκοντά που στάδια ἀπέ- 10
χον τῆς πόλεως Ἰκαρίου μὲν ἀνάθημα εἶναι, ποιηθῆναι
δὲ ἐπὶ λόγῳ φασὶ τοιῷδε. ὅτ' ἔδωκεν Ὀδυσσεῖ Πηνε-
λόπην γυναῖκα Ἰκάριος, ἐπειρᾶτο μὲν κατοικίσαι καὶ
αὐτὸν Ὀδυσσέα ἐν Λακεδαίμονι, διαμαρτάνων δὲ ἐκεί-
νου δεύτερα τὴν θυγατέρα ἱκέτευε καταμεῖναι καὶ ἐξορ-
μωμένης ἐς Ἰθάκην ἐπακολουθῶν τῷ ἅρματι ἐδεῖτο.
Ὀδυσσεὺς δὲ τέως μὲν ἠνείχετο, τέλος δὲ ἐκέλευε Πη- 11
νελόπην συνακολουθεῖν ἑκοῦσαν ἢ τὸν πατέρα ἑλομέ-
νην ἀναχωρεῖν ἐς Λακεδαίμονα. καὶ τὴν ἀποκρίνασθαί
φασιν οὐδέν· ἐγκαλυψαμένης δὲ πρὸς τὸ ἐρώτημα, Ἰκά-
ριος τὴν μὲν ἅτε δὴ συνιεὶς ὡς βούλεται ἀπιέναι μετὰ

12 ἀμύνειν, em Cobet 13 em Amasaeus 26 συνακολουθεῖν πηνελόπην L¹y

*Ὀδυσσέως ἀφίησιν, ἄγαλμα δὲ ἀνέθηκεν Αἰδοῦς· ἐν-
ταῦθα γὰρ τῆς ὁδοῦ προήκουσαν ἤδη τὴν Πηνελόπην
λέγουσιν ἐγκαλύψασθαι.*

21 *προελθόντι δὲ αὐτόθεν σταδίους εἴκοσι τοῦ Εὐ-
ρώτα τὸ ῥεῦμα ἐγγυτάτω τῆς ὁδοῦ γίνεται, καὶ Λάδα
μνῆμά ἐστιν ὠκύτητι ὑπερβαλομένου ποδῶν τοὺς ἐπ'
αὐτοῦ· καὶ δὴ καὶ Ὀλυμπίασιν ἐστεφανοῦτο δολίχῳ
κρατῶν, δοκεῖν δέ μοι κάμνων αὐτίκα μετὰ τὴν νίκην
ἐκομίζετο, καὶ συμβάσης ἐνταῦθά οἱ τελευτῆς ὁ τάφος
ἐστὶν ὑπὲρ τὴν λεωφόρον. τὸν δὲ ὁμώνυμον τούτῳ,
νίκην καὶ αὐτὸν Ὀλυμπίασι, πλὴν οὐ δολίχου, σταδίου
δὲ ἀνελόμενον, Ἀχαιὸν ἐξ Αἰγίου φησὶν εἶναι [καὶ] τὰ
2 ἐς τοὺς Ὀλυμπιονίκας Ἠλείων γράμματα. προϊόντι
δὲ ὡς ἐπὶ τὴν Πελλάναν Χαράκωμά ἐστιν ὀνομαζόμε-
νον καὶ μετὰ τοῦτο Πελλάνα πόλις τὸ ἀρχαῖον. Τυν-
δάρεων δὲ οἰκῆσαί φασιν ἐνταῦθα, ὅτε Ἱπποκόωντα
καὶ τοὺς παῖδας ἔφευγεν ἐκ Σπάρτης. θέας δὲ ἄξια
αὐτόθι ἰδὼν Ἀσκληπιοῦ τε οἶδα ἱερὸν καὶ τὴν πηγὴν
Πελλανίδα. ἐς ταύτην λέγουσιν ὑδρευομένην ἐσπεσεῖν
παρθένον, ἀφανισθείσης δὲ τὸ κάλυμμα ἀναφανῆναι
3 τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐν ἑτέρᾳ πηγῇ Λαγκίᾳ. Πελλά-
νας δὲ ἑκατὸν στάδια ἀπέχει Βελεμίνα καλουμένη· τῆς
δὲ χώρας τῆς Λακωνικῆς ἡ Βελεμίνα μάλιστα ἄρδεσθαι
πέφυκεν, ἥντινα διοδεύει μὲν τοῦ Εὐρώτα τὸ ὕδωρ,
παρέχεται δὲ ἀφθόνους καὶ αὐτὴ πηγάς.
4 . ἐπὶ θάλασσαν δὲ ἐς Γύθιον καταβαίνοντί ἐστι
Λακεδαιμονίοις [ἡ] κώμη καλουμένη Κροκέαι καὶ λι-*

6 *ὑπερβαλλομένου*, em Musurus 8 *δοκεῖ*, em Clavier
12 purg Buttmann 14 *τὰν*, em Sylburg 18 *τὴν* om P[1]
26 *τε*, em Buttmann 27 *ἡ* del Dindorf *καλουμένη* om P[1]y
Κροκεαῖς, em Musurus *καὶ* Sp: *ἡ*

θοτομία· μία μὲν πέτρα συνεχὴς οὐ διήκουσα, λίθοι
δὲ ὀρύσσονται σχῆμα τοῖς ποταμίοις ἐοικότες, ἄλλως
μὲν δυσεργεῖς, ἢν δὲ ἐπεργασθῶσιν, ἐπικοσμήσαιεν ἂν
καὶ θεῶν ἱερά, κολυμβήθραις δὲ καὶ ὕδασι συντελοῦσι
μάλιστα ἐς κάλλος. θεῶν δὲ αὐτόθι πρὸ μὲν τῆς
κώμης Διὸς Κροκεάτα λίθου πεποιημένον ἄγαλμα
ἕστηκε, Διόσκουροι δὲ ἐπὶ τῇ λιθοτομίᾳ χαλκοῖ. μετὰ 5
δὲ Κροκέας ἀποτραπεῖσιν ἐς δεξιὰν ἀπὸ τῆς ἐς Γύθιον
εὐθείας ἐπὶ πόλισμα ἥξεις Αἰγίας· Ὅμηρον δὲ ἐν τοῖς
ἔπεσι τὸ πόλισμα τοῦτο ὀνομάζειν λέγουσιν Αὐγειάς.
ἐνταῦθα ἔστι μὲν λίμνη καλουμένη Ποσειδῶνος, ἔστι
δὲ ἐπὶ τῇ λίμνῃ ναὸς καὶ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ. τοὺς δὲ
ἰχθῦς δεδοίκασιν ἐξαιρεῖν, τὸν θηρεύσαντα ἁλιέα γενέ-
σθαι λέγοντες ἐξ ἀνθρώπου.

Γύθιον δὲ ἀπέχει μὲν σταδίους τριάκοντα Αἰγιῶν, 6
ἐπὶ θαλάσσῃ δὲ ᾠκισμένον ἔστιν ἤδη τῶν Ἐλευθε-
ρολακώνων, οὓς βασιλεὺς Αὔγουστος δουλείας ἀφῆκε
Λακεδαιμονίων τῶν ἐν Σπάρτῃ κατηκόους ὄντας. θα-
λάσσῃ μὲν δὴ πλὴν τοῦ Κορινθίων ἰσθμοῦ περιέχεται
πᾶσα ἡ Πελοπόννησος· κόχλους δὲ ἐς βαφὴν πορφύρας
παρέχεται τὰ ἐπιθαλάσσια τῆς Λακωνικῆς ἐπιτηδειοτά-
τας μετά γε τὴν Φοινίκων θάλασσαν. ἀριθμὸς δὲ τῶν 7
Ἐλευθερολακώνων ὀκτὼ πόλεις καὶ δέκα εἰσί, πρώτη
μὲν καταβᾶσιν ἐξ Αἰγιῶν ἐπὶ θάλασσαν Γύθιον, μετὰ
δὲ αὐτὴν Τευθρώνη τε καὶ Λᾶς καὶ Πύρριχος, ἐπὶ
Ταινάρῳ δὲ Καινήπολις Οἴτυλός τε καὶ Λεῦκτρα καὶ
Θαλάμαι, πρὸς δὲ Ἀλαγονία τε καὶ Γερηνία· τὰ δὲ
ἐπέκεινα Γυθίου πρὸς θαλάσσῃ Ἀσωπὸς Ἀκριαὶ Βοιαὶ

1 διήκει? 9 αἰτίας, em ς B 583 10 αὐγείας codd
20 πᾶσα P^1, ταῦτα L^1y 24 αἰτιῶν L^1y^1

*Ζάραξ Ἐπίδαυρος ἡ Λιμηρὰ Βρασιαὶ Γερόνθραι Μαριός.
αὗται μὲν οὖν εἰσιν αἱ λοιπαὶ τῶν Ἐλευθερολακώνων
ἀπὸ τεσσάρων ποτὲ καὶ εἴκοσι πόλεων· τὰς δὲ ἄλλας,
ἐφ' ἃς ἂν καὶ αὐτὰς ὁ λόγος ἐπέλθῃ δή μοι, συντε-
λούσας ἴστω τις ἐς Σπάρτην καὶ οὐχ ὁμοίως τοῖς προ-*
8 *λεχθεῖσιν αὐτονόμους. Γυθεᾶται δὲ τῆς πόλεως ἀν-
θρώπων μὲν οὐδένα οἰκιστὴν γενέσθαι λέγουσιν, Ἡρα-
κλέα δὲ καὶ Ἀπόλλωνα ὑπὲρ τοῦ τρίποδος ἐς ἀγῶνα
ἐλθόντας, ὡς διηλλάγησαν, μετὰ τὴν ἔριν οἰκίσαι κοινῇ
τὴν πόλιν· καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ σφισιν Ἀπόλλωνος καὶ
Ἡρακλέους ἐστὶν ἀγάλματα, πλησίον δὲ αὐτῶν Διόνυ-
σος. ἑτέρωθι δὲ Ἀπόλλων Κάρνειος καὶ ἱερὸν Ἄμμω-
νος καὶ Ἀσκληπιοῦ χαλκοῦν ἄγαλμά ἐστιν, οὐκ ἐπόντος
ὀρόφου τῷ ναῷ, καὶ πηγὴ τοῦ θεοῦ καὶ Δήμητρος*
9 *ἱερὸν ἅγιον καὶ Ποσειδῶνος ἄγαλμα Γαιαόχου. ὃν δὲ
ὀνομάζουσι Γυθεᾶται Γέροντα, οἰκεῖν ἐν θαλάσσῃ φά-
μενοι, Νηρέα ὄντα εὕρισκον· καί σφισι τοῦ ὀνόματος
τούτου παρέσχεν ἀρχὴν Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐν Θέτιδος
λόγοις·*

ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
ὀψόμεναί τε γέρονθ' ἅλιον καὶ δώματα πατρός.

καλοῦνται δὲ ἐνταῦθα καὶ πύλαι Καστορίδες, καὶ ἐν τῇ ἀκροπόλει ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς πεποίηται.

22 *Γυθίου δὲ τρεῖς μάλιστα ἀπέχει σταδίους ἀργὸς λίθος· Ὀρέστην λέγουσι καθεσθέντα ἐπ' αὐτοῦ παύσασθαι τῆς μανίας· διὰ τοῦτο ὁ λίθος ὠνομάσθη Ζεὺς Καππώτας κατὰ γλῶσσαν τὴν Δωρίδα. ἡ δὲ νῆσος ἡ*

---

1 *μάριος* (L constanter), em Xylander e cap 22, 8 9 *ἐλθόντες* L^{1}My^2, *ἐλθόντα* P^1, em V *οἰκῆσαι*, em P 12 *καρνίας*, em Facius 15 *γαιαούχου* L^1 18 *Σ 140* 20 *αὖτε* codd *πόντον* L^{1}y

Κρανάη πρόκειται Γυθίου, καὶ Ὅμηρος Ἀλέξανδρον
ἁρπάσαντα Ἑλένην ἐνταῦθα ἔφη συγγενέσθαι οἱ πρῶ-
τον. κατὰ δὲ τὴν νῆσον ἱερόν ἐστιν Ἀφροδίτης ἐν
τῇ ἠπείρῳ Μιγωνίτιδος, καὶ ὁ τόπος οὗτος ἅπας κα-
λεῖται Μιγώνιον. τοῦτο μὲν δὴ τὸ ἱερὸν ποιῆσαι λέ- 2
γουσιν Ἀλέξανδρον· Μενέλαος δὲ Ἴλιον ἑλὼν καὶ
ἔτεσιν ὕστερον ὀκτὼ μετὰ Τροίας πόρθησιν οἴκαδε
ἀνασωθεὶς ἄγαλμα Θέτιδος καὶ θεᾶς Πραξιδίκας ἱδρύ-
σατο ἐγγὺς τῆς Μιγωνίτιδος. Διονύσου δὲ ὄρος ἱερὸν
Λαρύσιον καλούμενόν ἐστιν ὑπὲρ τοῦ Μιγωνίου· καὶ
ἦρος ἀρχομένου Διονύσῳ τὴν ἑορτὴν ἄγουσιν ἄλλα τε
ἐς τὰ δρώμενα λέγοντες καὶ ὡς βότρυν ἐνταῦθα ἀνευ-
ρίσκουσιν ὡραῖον.

ἐν ἀριστερᾷ δὲ Γυθίου στάδια προελθόντι ὡς τριά- 3
κοντα ἔστιν ἐν τῇ ἠπείρῳ Τρινασοῦ καλουμένης τείχη,
φρουρίου ποτὲ ἐμοὶ δοκεῖν καὶ οὐ πόλεως. γενέσθαι
δέ οἱ δοκῶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν νησίδων, αἳ ταύτῃ πρό-
κεινται τῆς ἠπείρου τρεῖς ἀριθμόν. προελθόντι δὲ
ἀπὸ Τρινασοῦ στάδια ὡς ὀγδοήκοντα τοῦ Ἕλους τὰ
ἐρείπια ὑπόλοιπα ἦν, καὶ μετὰ ταῦτα τριάκοντα προελ- 4
θόντι που σταδίους ἐπὶ θαλάσσης πόλις ἐστὶν Ἀκρίαι·
θέας δὲ αὐτόθι ἄξια Μητρὸς θεῶν ναὸς καὶ ἄγαλμα
λίθου. παλαιότατον δὲ τοῦτο εἶναί φασιν οἱ τὰς
Ἀκρίας ἔχοντες, ὁπόσα τῆς θεοῦ ταύτης Πελοποννη-
σίοις ἱερά ἐστιν, ἐπεὶ Μαγνησί γε, οἳ τὰ πρὸς Βορρᾶν
νέμονται τοῦ Σιπύλου, τούτοις ἐπὶ Κοδδίνου πέτρᾳ
Μητρός ἐστι θεῶν ἀρχαιότατον ἁπάντων ἄγαλμα· ποιῆ-
σαι δὲ οἱ Μάγνητες αὐτὸ Βροτέαν λέγουσι τὸν Ταν-

1 Γ 445 8 θεᾶς, em Hermann e IX 33, 3 10 λαρυσίου L 11 διονύσου L[1]y 16 γίνεσθαι, em Sylburg 17 ταύτης, em Bekker 21 στάδια Ly[1]

5 *τάλου. Ἀκριᾶται δὲ καὶ ἄνδρα ποτὲ ὀλυμπιονίκην
παρέσχοντο Νικοκλέα, ὀλυμπιάσι δύο ἀνελόμενον δρό-
μου νίκας πέντε· πεποίηται δὲ καὶ μνῆμα τῷ Νικοκλεῖ
τοῦ τε γυμνασίου μεταξὺ καὶ τοῦ τείχους τοῦ πρὸς*
6 *τῷ λιμένι. ἀπὸ θαλάσσης δὲ ἄνω Γερόνθραι στα-
δίους ἀπέχουσιν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν Ἀκριῶν. ταύτας
οἰκουμένας πρὶν Ἡρακλείδας ἐλθεῖν ἐς Πελοπόννησον,
ἐποίησαν ἀναστάτους Δωριεῖς οἱ Λακεδαίμονα ἔχοντες,
ἀναστήσαντες δὲ Γερονθρῶν τοὺς Ἀχαιοὺς παρὰ σφῶν
ἐποίκους ἀπέστειλαν· ἐπ᾽ ἐμοῦ δὲ Ἐλευθερολακώνων
καὶ οὗτοι μοῖρα ἦσαν. κατὰ μὲν δὴ τὴν ἐξ Ἀκριῶν
ἐς Γερόνθρας ὁδὸν ἔστι Παλαιὰ καλουμένη κώμη, ἐν*
7 *δὲ αὐταῖς Γερόνθραις Ἄρεως ναὸς καὶ ἄλσος· ἑορτὴν
δὲ ἄγουσι τῷ θεῷ κατὰ ἔτος, ἐν ᾗ γυναιξὶν ἐστιν
ἀπηγορευμένον ἐσελθεῖν ἐς τὸ ἄλσος. περὶ δὲ τὴν
ἀγορὰν σφισιν αἱ πηγαὶ τῶν ποτίμων εἰσὶν ὑδάτων.
ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει ναός ἐστιν Ἀπόλλωνος καὶ ἀγάλ-
ματος ἐλέφαντος πεποιημένου κεφαλή· τὰ δὲ λοιπὰ
τοῦ ἀγάλματος πῦρ ἠφάνισεν ὁμοῦ τῷ προτέρῳ ναῷ.*
8 *Μαριὸς δὲ ἄλλο Ἐλευθερολακώνων πόλισμα, ὃ ἀπὸ
Γερονθρῶν στάδια ἑκατὸν ἀφέστηκεν. ἱερόν ἐστιν αὐ-
τόθι ἀρχαῖον κοινὸν θεῶν ἁπάντων καὶ περὶ αὐτὸ
ἄλσος παρεχόμενον πηγάς, εἰσὶ δὲ καὶ ἐν Ἀρτέμιδος
ἱερῷ πηγαί· ὕδωρ δὲ ἄφθονον εἴπερ ἄλλο τι χωρίον
παρέχεται καὶ Μαριός. κώμη δὲ ὑπὲρ τὸ πόλισμά ἐστιν
ἐν μεσογαίᾳ καὶ αὐτή, Γλυππία· καὶ ἐς κώμην ἑτέραν
Σελινοῦντα ἐκ Γερονθρῶν ἐστιν ὁδὸς σταδίων εἴκοσι.*

---

9 *γερόνθρας τοὺς ἀρχαίους*, em Clavier 11 *μοίρας*, em Facius *ἀκρίων* **P**[1]**y** 12 *Πλεῦαι* Curtius 14 *ἐν ᾗ* — *ἐσελθεῖν* om **My**[2] 15 *ἐς τὸ ἄλσος ἐσελθεῖν* **L**[1]**y** 17 *ἐστιν ἀρτέμιδος* **L**

τάδε μὲν ἀπὸ Ἀκριῶν ἄνω πρὸς ἤπειρον· τὰ δὲ 9
πρὸς θαλάσσῃ, πόλις Ἀσωπὸς Ἀκριῶν ἀπέχει σταδίους
ἑξήκοντα. ἐν αὐτῇ δὲ ναός τε Ῥωμαίων βασιλέων καὶ
ἀνωτέρω τῆς πόλεως ὅσον τε σταδίους δώδεκα [καὶ]
ἱερόν ἐστιν Ἀσκληπιοῦ· Φιλόλαον τὸν θεὸν ὀνομάζουσι.
τὰ δὲ ὀστᾶ ἐν τῷ γυμνασίῳ τὰ τιμώμενα μεγέθει μὲν
ὑπερβάλλοντα, ἀνθρώπου δὲ ὅμως ἐστί. καὶ Ἀθηνᾶς
ἱερόν ἐστιν ἐν τῇ ἀκροπόλει Κυπαρισσίας ἐπίκλησιν.
τῆς δὲ ἀκροπόλεως πρὸς τοῖς ποσὶ πόλεως ἐρείπια κα-
λουμένης Ἀχαιῶν τῶν Παρακυπαρισσίων. ἔστι δὲ ἐν 10
τῇ γῇ ταύτῃ καὶ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ στάδια ἀπέχον ὡς
πεντήκοντα Ἀσωποῦ· τὸ δὲ χωρίον, ἔνθα τὸ Ἀσκλη-
πιεῖον, Ὑπερτελέατον ὀνομάζουσιν. ἄκρα δὲ ἀνέ-
χουσα ἐς θάλασσαν ἀφέστηκεν Ἀσωποῦ διακόσια στά-
δια· καλοῦσι δὲ Ὄνου γνάθον τὴν ἄκραν. ἐνταῦθά
ἐστιν Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἄγαλμα οὐκ ἔχον, οὐδὲ ὄροφος
ἔπεστιν ἐπ' αὐτῷ· λέγεται δὲ ὡς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος
ἐποιήθη. ἔστι δὲ καὶ μνῆμα Κινάδου· νεὼς τῆς Μενε-
λάου καὶ οὗτος κυβερνήτης ἦν. ἐσέχει δὲ μετὰ τὴν 11
ἄκραν Βοιατικὸς καλούμενος κόλπος, καὶ Βοιαὶ πόλις
πρὸς τῷ πέρατί ἐστι τοῦ κόλπου. ταύτην ᾤκισε μὲν
Βοιὸς τῶν Ἡρακλειδῶν, συναγαγεῖν δὲ ἄνδρας ἀπὸ
τριῶν ἐς αὐτὴν λέγεται πόλεων, Ἤτιδος καὶ Ἀφροδι-
σιάδος καὶ Σίδης. τῶν δὲ πόλεων τῶν ἀρχαίων τὰς
μὲν δύο ἐς Ἰταλίαν φεύγοντα Αἰνείαν καὶ ὑπὸ πνευ-
μάτων ἀπενεχθέντα ἐς τοῦτον τὸν κόλπον οἰκίσαι φασί,
τὴν Ἠτιάδα Αἰνείου θυγατέρα λέγοντες εἶναι· τὴν

3 ἑξήκοντα ante ἀπέχει transp P[1] 4 γε, em Bekker purg Clavier 10 παρὰ κυπαρισσίαν Ly[2] 17 αὐτὸ, em V 20 βοιωτιακὸς, em Amasaeus 23 καὶ om L[1]y ἤτιδος τῆς ᾶ καὶ P[1]

τρίτην δὲ κληθῆναι τῶν πόλεων λέγουσιν ἀπὸ τῆς
12 Δαναοῦ Σίδης. ἀπὸ δὴ τούτων τῶν πόλεων ἀναστάν-
τες ἐζήτουν ἔνθα οἰκῆσαι σφᾶς χρεὼν εἴη· καί τι καὶ
μάντευμα ἦν αὐτοῖς Ἄρτεμιν ἔνθα οἰκήσουσιν ἐπιδεί-
ξειν. ὡς οὖν ἐκβᾶσιν ἐς τὴν γῆν λαγὼς ἐπιφαίνεται,
τὸν λαγὼν ἐποιήσαντο ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ· καταδύντος
δὲ ἐς μυρσίνην πόλιν τε οἰκίζουσιν ἐνταῦθα, οὗπερ
ἡ μυρσίνη ἦν, καὶ τὸ δένδρον ἔτι ἐκείνην σέβουσι
13 τὴν μυρσίνην καὶ Ἄρτεμιν ὀνομάζουσι Σώτειραν. καὶ
Ἀπόλλωνος ναὸς ἐν τῇ Βοιατῶν ἀγορᾷ ἐστι καὶ ἑτέ-
ρωθι Ἀσκληπιοῦ καὶ Σαράπιδός τε καὶ Ἴσιδος. ⟨Ἠτι-
δος δ'⟩ ἐρείπια ἀπέχει μὲν Βοιῶν οὐ πλέον ἢ στα-
δίους ἑπτά· ἰόντι δὲ ἐς αὐτὰ ἄγαλμα Ἑρμοῦ λίθινον
ἕστηκεν ἐν ἀριστερᾷ, καὶ ἐν τοῖς ἐρειπίοις ἱερὸν Ἀσ-
κληπιοῦ καὶ Ὑγείας ἐστὶν οὐκ ἀφανές.

23 Κύθηρα δὲ κεῖται μὲν ἀπαντικρὺ Βοιῶν, ἐς δὲ Πλατανιστοῦντα — ἐλάχιστον γὰρ τῆς ἠπείρου ταύτῃ διέστηκεν ἡ νῆσος — ἐς ταύτην τὴν ἄκραν τὸν Πλατανιστοῦντα ἀπὸ ἄκρας τῆς ἠπείρου, καλουμένης δὲ Ὄνου γνάθου, σταδίων πλοῦς τεσσαράκοντά ἐστιν. ἐν Κυθήροις δὲ ἐπὶ θαλάσσης Σκάνδειά ἐστιν ἐπίνειον, Κύθηρα δὲ ἡ πόλις ἀναβάντι ἀπὸ Σκανδείας στάδια ὡς δέκα. τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Οὐρανίας ἁγιώτατον καὶ ἱερῶν ὁπόσα Ἀφροδίτης παρ' Ἕλλησίν ἐστιν ἀρχαιότατον· αὐτὴ δὲ ἡ θεὸς ξόανον ὡπλισμένον.

2 πλέοντι δὲ ἐκ Βοιῶν τὴν ὑπὸ τὴν ἄκραν τῆς Μαλέας λιμήν ἐστιν ὀνομαζόμενον Νύμφαιον καὶ Ποσει-

---

11/12 suppl Curtius 13 αὐτὸ, em Kuhn 18 ταύτην γὰρ τὴν L^1y 21 ἀπὸ, em Sylburg σκανδία (item 22), em ς 26 βοιῶν τῶν, em Sylburg ὑπὲρ y 27 λίμνη, em Boblaye νύμβαιον, em Camerarius

δῶνος ἄγαλμα ὀρθὸν καὶ σπήλαιον θαλάσσης ἐγγύτατα,
ἐν δὲ αὐτῷ γλυκέος ὕδατος πηγή· καὶ ἄνθρωποι περι-
οικοῦσι πολλοί. περιπλεύσαντι δὲ τὴν ἄκραν τῆς Μα-
λέας καὶ ἑκατὸν στάδια ἀποσχόντι, ἐπὶ θαλάσσῃ χωρίον
ἐν ὅροις Βοιατῶν Ἀπόλλωνος μὲν ἱερόν ἐστιν, Ἐπιδή-
λιον δὲ ὀνομαζόμενον· τὸ γὰρ τοῦ Ἀπόλλωνος ξόανον, 3
ὃ νῦν ἐστιν ἐνταῦθα, ἐν Δήλῳ ποτὲ ἵδρυτο. τῆς γὰρ
Δήλου τότε ἐμπορίου τοῖς Ἕλλησιν οὔσης καὶ ἄδειαν
τοῖς ἐργαζομένοις διὰ τὸν θεὸν δοκούσης παρέχειν,
Μηνοφάνης Μιθριδάτου στρατηγὸς εἴτε αὐτὸς ὑπερ-
φρονήσας εἴτε καὶ ὑπὸ Μιθριδάτου προστεταγμένον
— ἀνθρώπῳ γὰρ ἀφορῶντι ἐς κέρδος τὰ θεῖα ὕστερα
λημμάτων —, οὗτος οὖν ὁ Μηνοφάνης, ἅτε οὔσης 4
ἀτειχίστου τῆς Δήλου καὶ ὅπλα οὐ κεκτημένων ⟨τῶν⟩
ἀνδρῶν, τριήρεσιν ἐσπλεύσας ἐφόνευσε μὲν τοὺς ἐπι-
δημοῦντας τῶν ξένων, ἐφόνευσε δὲ αὐτοὺς τοὺς Δη-
λίους· κατασύρας δὲ πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα,
πάντα δὲ ⟨τὰ⟩ ἀναθήματα, προσεξανδραποδισάμενος δὲ
καὶ γυναῖκας καὶ τέκνα, καὶ αὐτὴν ἐς ἔδαφος κατέβαλε
τὴν Δῆλον. ἅτε δὲ πορθουμένης τε καὶ ἁρπαζομένης,
τῶν τις βαρβάρων ὑπὸ ὕβρεως τὸ ξόανον τοῦτο ἀπέρ-
ριψεν ἐς τὴν θάλασσαν· ὑπολαβὼν δὲ ὁ κλύδων ἐν-
ταῦθα τῆς Βοιατῶν ἀπήνεγκε, καὶ τὸ χωρίον διὰ τοῦτο
Ἐπιδήλιον ὀνομάζουσι. τὸ μέντοι μήνιμα ⟨τὸ⟩ ἐκ τοῦ 5
θεοῦ διέφυγεν οὔτε Μηνοφάνης οὔτε αὐτὸς Μιθρι-
δάτης· ἀλλὰ Μηνοφάνην μὲν παραυτίκα, ὡς ἀνήγετο
ἐρημώσας τὴν Δῆλον, λοχήσαντες ναυσὶν οἱ διαπεφευ-
γότες τῶν ἐμπόρων καταδύουσι, Μιθριδάτην δὲ ὕστε-

3 οὐ πολλοὶ Schubart 14 et 18 suppl Herwerden 15 ἐφόνευε P^1y 24 ἐπιδήλιον διὰ τοῦτο P^1 24 suppl V 28 καταλύουσι, em Hemsterhuis

ρον τούτων ἠνάγκασεν ὁ θεὸς αὐτόχειρα αὐτοῦ κατα-
στῆναι, τῆς τε ἀρχῆς οἱ καθῃρημένης καὶ ἐλαυνόμενον
πανταχόθεν ὑπὸ Ῥωμαίων· εἰσὶ δὲ οἵ φασιν αὐτὸν
παρά του τῶν μισθοφόρων θάνατον βίαιον ἐν μέρει
χάριτος εὕρασθαι.
6 τούτοις μὲν τοιαῦτα ἀπήντησεν ἀσεβήσασι· τῇ δὲ
Βοιατῶν ὅμορος Ἐπίδαυρός ἐστιν ἡ Λιμηρά, σταδίους
ὡς διακοσίους ἀπέχουσα Ἐπιδηλίου. φασὶ δὲ οὐ Λακε-
δαιμονίων, τῶν δὲ ἐν τῇ Ἀργολίδι Ἐπιδαυρίων εἶναι,
πλέοντες δὲ ἐς Κῶν παρὰ τὸν Ἀσκληπιὸν ἀπὸ τοῦ
κοινοῦ προσσχεῖν τῆς Λακωνικῆς ἐνταῦθα καὶ ἐξ ἐνυ-
7 πνίων γενομένων σφίσι καταμείναντες οἰκῆσαι. λέ-
γουσι δὲ καὶ ὡς οἴκοθεν ἐκ τῆς Ἐπιδαύρου δράκοντα
ἐπαγομένοις αὐτοῖς ἐξέφυγεν ἐκ τῆς νεὼς ὁ δράκων,
ἐκφυγὼν δὲ οὐ πόρρω κατέδυ θαλάσσης, καί σφισιν
ὁμοῦ τῶν ὀνειράτων τῇ ὄψει καὶ ἀπὸ τοῦ σημείου
τοῦ κατὰ τὸν δράκοντα ἔδοξεν αὐτόθι καταμείναντας
οἰκῆσαι. καὶ ἔνθα ὁ δράκων κατέδυ, βωμοί τέ εἰσιν
8 Ἀσκληπιοῦ καὶ ἐλαῖαι περὶ αὐτοὺς πεφύκασιν. προ-
ελθόντι δὲ ἐν δεξιᾷ δύο που σταδίους, ἔστιν Ἰνοῦς
καλούμενον ὕδωρ, μέγεθος μὲν κατὰ λίμνην μικράν,
τῆς γῆς δὲ ἐν βάθει μᾶλλον· ἐς τοῦτο τὸ ὕδωρ ἐν τῇ
ἑορτῇ τῆς Ἰνοῦς ἐμβάλλουσιν ἀλφίτων μάζας. ταύτας
ἐπὶ μὲν αἰσίῳ τοῦ ἐμβαλόντος καταδεξάμενον ἔχει τὸ
ὕδωρ· εἰ δὲ ἀναπέμψαιτο σφᾶς, πονηρὸν κέκριται ση-
9 μεῖον. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν Αἴτνῃ δηλοῦσιν οἱ κρατῆ-
ρες· καὶ γὰρ χρυσοῦ ἐς αὐτοὺς καὶ ἀργύρου ποιήματα,

2 καθηραμένης Py 6 τῆς L[1] 8 ἀπὸ δηλίου P[1]My[2], ἀπὸ ἐπιδηλίου V 11 προσχεῖν, em Schubart-Walz 14 ἐπαγομένοις — (17) δράκοντα om L 25 ἀναπέμψασθαι P[1]y 27 χρυσᾶ P[1]y

ἔτι δὲ καὶ ἱερεῖα τὰ πάντα ἀφιᾶσι· ταῦτα δὲ ἢν μὲν ὑπολαβὸν ἀπενέγκῃ τὸ πῦρ, οἱ δὲ χαίρουσιν ὡς ἐπὶ πεφηνότι ἀγαθῷ, ἀπωσαμένου δὲ τὰ ἐμβληθέντα συμφορὰν ἔσεσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρὶ νομίζουσι. κατὰ δὲ 10 τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Βοιῶν ἐς Ἐπίδαυρον τὴν Λιμηρὰν ἄγουσαν Ἀρτέμιδος ἱερόν ἐστιν ἐν τῇ Ἐπιδαυρίων Λιμνάτιδος. ἡ πόλις δὲ ἀπέχουσα οὐ πολὺ ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ μετεώρῳ μὲν ᾤκισται, θέας δὲ αὐτόθι ἄξια τὸ μὲν Ἀφροδίτης ἐστὶν ἱερόν, τὸ δὲ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου, καὶ Ἀθηνᾶς ἐν τῇ ἀκροπόλει ναός, πρὸ δὲ τοῦ λιμένος Διὸς ἐπίκλησιν Σωτῆρος. ἄκρα δὲ ἐς τὸ πέλαγος κατὰ τὴν πόλιν ἀνέχει καλου- 11 μένη Μινῴα· καὶ ὁ μὲν κόλπος οὐδέν τι ἔχει διάφορον ἢ ὅσαι κατὰ τὴν Λακωνικὴν ἄλλαι θαλάσσης εἰσὶν ἐσβολαί, αἰγιαλὸς δὲ ὁ ταύτῃ παρέχεται ψηφῖδας σχῆμα εὐπρεπεστέρας καὶ χρόας παντοδαπῆς.

Ἐπιδαύρου δὲ σταδίους ἑκατὸν ἀπέχει Ζάραξ, ἄλλως **24** μὲν εὐλίμενον χωρίον, τῶν δὲ Ἐλευθερολακώνων μάλιστα τοῦτο ἐκτετρύχωται, ἐπεὶ καὶ Κλεώνυμος ὁ Κλεομένους τοῦ Ἀγησιπόλιδος μόνον τοῦτο τῶν Λακωνικῶν πολισμάτων ἐποίησεν ἀνάστατον· καί μοι τὰ ἐς τὸν Κλεώνυμον ἑτέρωθί ἐστιν εἰρημένα. ἐν Ζάρακι δὲ ἄλλο μὲν οὐδέν, πρὸς δὲ τοῦ λιμένος τῷ πέρατι Ἀπόλλωνος ναός ἐστι καὶ ἄγαλμα κιθάραν ἔχον.

προελθόντι δὲ ἀπὸ Ζάρακος παρὰ τὴν θάλασσαν 2 ἑκατόν που στάδια καὶ ἐπιστρέψαντι αὐτόθεν ἐς μεσόγαιαν καὶ ἐπαναβάντι σταδίους ὡς δέκα, Κυφάντων καλουμένων ἐρείπιά ἐστιν, ἐν δὲ αὐτοῖς σπήλαιον ἱερὸν

---

1 *ἔστι* $P^{1}y$ 2 *ἀπενέγκοι*, em Schubart-Walz 15 *ὁ* y^{2}: ὅς (L *οι*) 22 *III 6, 2* 26 *ξ̄ που*, em Boblaye (ρ̄ pro ς̄) 28 *στήθαιον* (M *γήθαιον*), em Kayser

*Ἀσκληπιοῦ, λίθου δὲ τὸ ἄγαλμα. ἔστι δὲ καὶ ὕδατος
ψυχροῦ κρουνὸς ἐκβάλλων ἐκ πέτρας· Ἀταλάντην θη-
ρεύουσαν ἐνταῦθά φασιν, ὡς ἠνιᾶτο ὑπὸ δίψης, παῖ-
σαι τῇ λόγχῃ τὴν πέτραν καὶ οὕτω ῥυῆναι τὸ ὕδωρ.*
3 *Βρασιαὶ δὲ ἐσχάτη μὲν ταύτῃ τῶν Ἐλευθερολακώνων
πρὸς θαλάσσῃ ἐστί, Κυφάντων δὲ ἀπέχουσι πλοῦν
σταδίων διακοσίων. οἱ δὲ ἄνθρωποι λέγουσιν* ⟨οἱ⟩
*ἐνταῦθα, οὐδέσιν ὁμολογοῦντες Ἑλλήνων, ὡς Σεμέλη
τέκοι τὸν παῖδα ἐκ Διὸς καὶ ὑπὸ τοῦ Κάδμου φωρα-
θεῖσα ἐς λάρνακα αὐτὴ καὶ Διόνυσος ἐμβληθείη· καὶ
τὴν λάρνακα ὑπὸ τοῦ κλύδωνος ἐκπεσεῖν φασιν ἐς τὴν
σφετέραν, καὶ Σεμέλην μὲν — οὐ γὰρ αὐτὴν περι-
οῦσαν ἔτι εὑρεῖν — ἐπιφανῶς θάψαι, Διόνυσον δὲ*
4 *ἀναθρέψαι λέγουσιν. ἐπὶ τούτῳ δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν
πόλιν, Ὀρειάτας ἐς ἐκεῖνο ὀνομαζομένην, μετονομασθῆ-
ναι Βρασιὰς ἐπὶ τῇ ἐκβολῇ τῇ ἐς τὴν γῆν τῆς λάρ-
νακος· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ κλύδω-
νος ἀπωθούμενα ἐς τὴν γῆν ἐκβεβράσθαι καλοῦσιν οἱ
πολλοί. Βρασιᾶται δὲ καὶ τάδε ἐπιλέγουσιν, Ἰνὼ σφι-
σιν ἐς τὴν χώραν ἀφικέσθαι πλανωμένην, ἐλθοῦσαν
δὲ ἐθελῆσαι τοῦ Διονύσου γενέσθαι τροφόν· καὶ ἀπο-
φαίνουσι μὲν τὸ ἄντρον ἔνθα τὸν Διόνυσον ἔθρεψεν*
5 *Ἰνώ, καλοῦσι δὲ καὶ τὸ πεδίον Διονύσου κῆπον. ἱερὰ
δὲ αὐτόθι τὸ μέν ἐστιν Ἀσκληπιοῦ, τὸ δὲ Ἀχιλλέως,
καὶ ἑορτὴν κατὰ ἔτος ἄγουσιν Ἀχιλλεῖ. ἄκρα δέ ἐστιν
ἐν ταῖς Βρασιαῖς μικρά, προέχουσα ἠρέμα ἐς τὴν θά-
λασσαν, καὶ ἐπ' αὐτῇ χαλκοῖ ποδιαίων ἑστήκασιν οὐ
μείζονες, πίλους ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχοντες, οὐκ οἶδα*

---

2 *κροῦνοὺς* y[1], *κρουνοῦ* y[2] 7 suppl Schubart-Walz 8 *ὁμολογοῦντα* L 10 *ἐκβληθείη* Ly[2] 15 *ὀνομαζομένας*, em Sylburg 19 *παλαιοί* y 21 *τοῦ διὸς* L 26 *μακρὰ* L

εἰ Διοσκούρους σφᾶς ἢ Κορύβαντας νομίζουσι· τρεῖς
δ' οὖν εἰσί, τέταρτον δὲ Ἀθηνᾶς ἄγαλμα.

τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ Γυθίου Λᾶς ἐστι, θαλάσσης μὲν δέκα 6
στάδια, Γυθίου δὲ τεσσαράκοντα ἀπέχουσα. ᾤκισται δὲ
νῦν μὲν Ἰλίου καλουμένου καὶ Ἀσίας καὶ Κνακαδίου,
τῶν ὀρῶν τούτων τὸ μεταξὺ ἐπέχουσα, πρότερον δὲ τῆς
Ἀσίας τοῦ ὄρους ἔκειτο ἐπὶ τῇ κορυφῇ· καὶ νῦν ἔτι
τῆς πόλεώς ἐστι τῆς ἀρχαίας ἐρείπια καὶ πρὸ τῶν τει-
χῶν ἄγαλμα Ἡρακλέους καὶ ἀπὸ τῶν Μακεδόνων τρό-
παιον, οἳ μοῖρα τῆς Φιλίππου στρατιᾶς ἦσαν, ἡνίκα
ἐς τὴν Λακωνικὴν ἐσέβαλεν, ἀποτραπόμενοι δὲ ἀπὸ
τῶν ἄλλων τὰ παραθαλάσσια ἐλεηλάτουν τῆς χώρας.
ἔστι δὲ ἐν τοῖς ἐρειπίοις ναὸς Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Ἀσίας, 7
ποιῆσαι δὲ Πολυδεύκην καὶ Κάστορά φασιν ἀνασω-
θέντας ἐκ Κόλχων· εἶναι γὰρ καὶ Κόλχοις Ἀθηνᾶς
Ἀσίας ἱερόν. μετασχόντας μὲν οὖν οἶδα Ἰάσονι τοῦ
στόλου τοὺς Τυνδάρεω παῖδας· ὅτι δὲ Ἀθηνᾶν Ἀσίαν
τιμῶσιν οἱ Κόλχοι, παρὰ Λακεδαιμονίων ἀκούσας γράφω.
τῆς δὲ ἐφ' ἡμῶν οἰκουμένης πόλεως κρήνη τέ ἐστι
πλησίον διὰ τὴν χρόαν τοῦ ὕδατος καλουμένη Γαλακὼ
καὶ πρὸς τῇ κρήνῃ γυμνάσιον· Ἑρμοῦ δὲ ἕστηκεν
ἄγαλμα ἀρχαῖον. τῶν δὲ ὀρῶν ἐπὶ μὲν τοῦ Ἰλίου 8
Διονύσου τέ ἐστι καὶ ἐπ' ἄκρας τῆς κορυφῆς Ἀσκλη-
πιοῦ ναός, πρὸς δὲ τῷ Κνακαδίῳ Κάρνειος καλούμενος
Ἀπόλλων.

ἀπὸ δὲ τοῦ Καρνείου σταδίους προελθόντι ὡς τριά-
κοντα, ἔστιν ἐν χωρίῳ Ὕψοις ἐν ὅροις ἤδη Σπαρτιατῶν
ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Δαφναίας.

---

1 εἰ Sylburg: ἢ 5 ἁμᾶς ($\mathbf{y}^2$ ἀγκᾶς), em Palmerius 18 παρὰ Λαῶν Schubart 20 καγακὼ, em Clavier 26 δὲ om **y** ἀπελθόντι L^1 27 ἐν χωρίων (L χωρίον), em **M**

9 *πρὸς θαλάσσῃ δὲ ἐπὶ ἄκρας ναός ἐστι Δικτύννης*
Ἀρτέμιδος, καί οἱ κατὰ ἔτος ἕκαστον ἑορτὴν ἄγουσι.
ταύτης δὲ ἐν ἀριστερᾷ τῆς ἄκρας ποταμὸς ἐκδίδωσιν
ἐς θάλασσαν Σμῆνος, ὕδωρ πιεῖν ἡδὺ εἴπερ ἄλλος τις
παρασχόμενος ποταμός· ἔχει δὲ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ταϋγέτῳ
τὰς πηγάς, ἀπέχει δὲ τῆς πόλεως σταδίους οὐ πλέον
10 *πέντε. ἐν δὲ Ἀραΐνῳ καλουμένῳ χωρίῳ τάφος Λᾶ*
καὶ ἀνδριὰς ἐπὶ τῷ μνήματι ἔπεστι. τοῦτον τὸν Λᾶν
οἰκιστὴν εἶναι λέγουσιν οἱ ταύτῃ, καὶ ἀποθανεῖν φασιν
ὑπὸ Ἀχιλλέως, Ἀχιλλέα δὲ καταραί σφισιν ἐς τὴν χώ-
ραν Ἑλένην παρὰ Τυνδάρεω γυναῖκα αἰτοῦντα. λέ-
γοντι δὲ ἐπ' ἀληθείᾳ Πάτροκλός ἐστιν ὁ τὸν Λᾶν ἀπο-
κτείνας· οὗτος γὰρ καὶ ὁ μνηστευσάμενός ἐστιν Ἑλέ-
νην. καὶ ὅτι μὲν τῶν Ἑλένης μνηστήρων Ἀχιλλεὺς
οὐκ ἔστιν ἐν Καταλόγῳ γυναικῶν, μηδὲν τοῦτο ἔστω
11 *τεκμήριον οὐκ αἰτῆσαι Ἑλένην αὐτόν· Ὅμηρος δὲ ἔγραψε*
μὲν τῆς ποιήσεως ἀρχόμενος ὡς Ἀχιλλεὺς χαριζόμενος
τοῖς Ἀτρέως παισὶ καὶ οὐκ ἐνεχόμενος τοῖς ὅρκοις τοῖς
Τυνδάρεω παραγένοιτο ἐς Τροίαν, ἐποίησε δὲ ἐν ἄθ-
λοις λέγοντα Ἀντίλοχον ὡς Ὀδυσσεὺς πρεσβύτερός ἐστιν
αὐτοῦ γενεᾷ, τὸν δὲ Ὀδυσσέα πρὸς Ἀλκίνουν περὶ τῶν
ἐν Ἅιδου καὶ ἄλλα διηγούμενον καὶ ὅτι Θησέα ἰδεῖν
ἐθελήσαι καὶ Πειρίθουν προτέρους ἄνδρας ἢ καθ' ἡλι-
κίαν τὴν αὐτοῦ· Θησέα δὲ ἴσμεν ἁρπάσαντα Ἑλένην.
οὕτως οὐδὲ ἐγχωροῦν ἐστιν ἀρχὴν Ἑλένης μνηστῆρα
Ἀχιλλέα γενέσθαι.

25 *προελθόντι δὲ ἀπὸ τοῦ μνήματος ἐκδίδωσιν ἐς θά-*
λασσαν ποταμός, ὄνομα δέ οἱ Σκύρας, ὅτι κατὰ τοῦτον

1 *ναὸς* — (3) *ἄκρας* om L   7 *ἀρκίω* L   13 *ἐστιν* om L[1]y
16 *A 158*   20 *Ψ 790*   22 *λ 629 seq*   24 *δὲ* om L[1]
28 *κατὰ* Kuhn: *καὶ*

*ἀνώνυμον τέως ὄντα Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως ἔσχε ταῖς ναυσίν, ἡνίκα ἐπὶ τὸν Ἑρμιόνης γάμον ἔπλευσεν ἐκ Σκύρου. διαβάντων δὲ τὸν ποταμὸν ἔστιν ἱερὸν ἀρχαῖον * * ἀπωτέρω Διὸς βωμοῦ. τοῦ ποταμοῦ δὲ σταδίους τεσσαράκοντα ἀπέχει Πύρριχος ἐν μεσογαίᾳ. τὸ δὲ ὄνομα τῇ πόλει γενέσθαι φασὶν ἀπὸ Πύρρου τοῦ Ἀχιλλέως, οἱ δὲ εἶναι θεὸν Πύρριχον τῶν καλουμένων* 2
Κουρήτων· εἰσὶ δὲ οἳ Σιληνὸν ἐκ Μαλέας ἐλθόντα ἐνταῦθα λέγουσιν οἰκῆσαι. τραφῆναι μὲν δὴ τὸν Σιληνὸν ἐν τῇ Μαλέᾳ δηλοῖ καὶ τάδε ἐξ ᾄσματος Πινδάρου

ὁ ζαμενὴς δὲ ὁ χοροιτύπος, ὃν Μαλέας ὄρος ἔ-
θρεψε, Ναΐδος ἀκοίτας, Σιληνός·

ὡς δὲ καὶ Πύρριχος ὄνομα ἦν αὐτῷ, Πινδάρῳ μὲν οὐκ ἔστιν εἰρημένον, λέγουσι δὲ οἱ περὶ τὴν Μαλέαν οἰκοῦντες. ἔστι δὲ ἐν τῇ Πυρρίχῳ φρέαρ ἐν τῇ ἀγορᾷ, 3
δοῦναι δέ σφισι τὸν Σιληνὸν νομίζουσι· σπανίζοιέν τ᾽ ἂν ὕδατος, εἰ τὸ φρέαρ τοῦτο ἐπιλείποι. θεῶν δὲ ἐν τῇ γῇ σφισιν ἱερά ἐστιν Ἀρτέμιδός τε ἐπίκλησιν Ἀστρατείας, ὅτι τῆς ἐς τὸ πρόσω στρατείας ἐνταῦθα ἐπαύσαντο Ἀμαζόνες, καὶ Ἀπόλλων Ἀμαζόνιος· ξόανα μὲν ἀμφότερα, ἀναθεῖναι δὲ λέγουσιν αὐτὰ τὰς ἀπὸ Θερμώδοντος γυναῖκας.

ἀπὸ δὲ Πυρρίχου καταβάντι ἐς θάλασσαν ἔστι Τευ- 4
θρώνη· τὸν δὲ οἰκιστὴν οἱ ταύτῃ Τεύθραντα Ἀθηναῖον ὄντα ἀποφαίνουσι, τιμῶσι δὲ θεῶν μάλιστα Ἰσσωρίαν Ἄρτεμιν, καὶ πηγή σφισίν ἐστι Ναΐα. Τευθρώνης δὲ ἀπέχει πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν σταδίους ἐς θάλασσαν ἀνέχουσα ἄκρα Ταίναρον, καὶ λιμένες ὅ τε Ἀχίλλειός

---

4 lac ind Schubart 7 *τῶν* om L 10 *fr 156 Schr*
11 *δὲ* del Wilamowitz *μαλέγορος*, em Wilamowitz *ἔθρεψεν ἄιδος*, dist Xylander 12 *σιληνός* del Christ 17 *τ᾽* om P

ἔστι καὶ Ψαμαθοῦς, ἐπὶ δὲ τῇ ἄκρᾳ ναὸς εἰκασμένος
5 *σπηλαίῳ καὶ πρὸ αὐτοῦ Ποσειδῶνος ἄγαλμα. ἐποίη-*
σαν δὲ Ἑλλήνων τινὲς ὡς Ἡρακλῆς ἀναγάγοι ταύτῃ
τοῦ Ἅιδου τὸν κύνα, οὔτε ὑπὸ γῆν ὁδοῦ διὰ τοῦ σπη-
λαίου φερούσης οὔτε ἕτοιμον ὂν πεισθῆναι θεῶν ὑπό-
γαιον εἶναί τινα οἴκησιν ἐς ἣν ἀθροίζεσθαι τὰς ψυχάς.
ἀλλὰ Ἑκαταῖος μὲν ὁ Μιλήσιος λόγον εὗρεν εἰκότα,
ὄφιν φήσας ἐπὶ Ταινάρῳ τραφῆναι δεινόν, κληθῆναι
δὲ Ἅιδου κύνα, ὅτι ἔδει τὸν δηχθέντα τεθνάναι παραυ-
τίκα ὑπὸ τοῦ ἰοῦ, καὶ τοῦτον ἔφη τὸν ὄφιν ὑπὸ
6 *Ἡρακλέους ἀχθῆναι παρ' Εὐρυσθέα· Ὅμηρος δὲ —*
πρῶτος γὰρ ἐκάλεσεν Ἅιδου κύνα ὅντινα Ἡρακλῆς ἦγεν
— οὔτε ὄνομα ἔθετο οὐδὲν οὔτε συνέπλασεν ἐς τὸ
εἶδος ὥσπερ ἐπὶ τῇ Χιμαίρᾳ· οἱ δὲ ὕστερον Κέρβερον
ὄνομα ἐποίησαν καὶ κυνὶ τἄλλα εἰκάζοντες κεφαλὰς
τρεῖς φασιν ἔχειν αὐτὸν, οὐδέν τι μᾶλλον Ὁμήρου
κύνα τὸν ἀνθρώπῳ σύντροφον εἰρηκότος ἢ εἰ δρά-
7 *κοντα ὄντα ἐκάλεσεν Ἅιδου κύνα. ἀναθήματα δὲ*
ἄλλα τέ ἐστιν ἐπὶ Ταινάρῳ καὶ Ἀρίων ὁ κιθαρῳδὸς
χαλκοῦς ἐπὶ δελφῖνος. τὰ μὲν οὖν ἐς αὐτὸν Ἀρίονα
καὶ τὰ ἐπὶ τῷ δελφῖνι Ἡρόδοτος εἶπεν ἀκοὴν ἐν τῇ
Λυδίᾳ συγγραφῇ· τὸν δὲ ἐν Ποροσελήνῃ δελφῖνα τῷ
παιδὶ σῶστρα ἀποδιδόντα, ὅτι συγκοπέντα ὑπὸ ἁλιέων
αὐτὸν ἰάσατο, τοῦτον τὸν δελφῖνα εἶδον καὶ καλοῦντι
τῷ παιδὶ ὑπακούοντα καὶ φέροντα, ὁπότε ἐποχεῖσθαί
8 *οἱ βούλοιτο. ἔστι δὲ ἐπὶ Ταινάρῳ καὶ πηγή, νῦν μὲν*
οὐδὲν ὥστε καὶ θαῦμα εἶναι παρεχομένη, πρότερον δὲ
τοῖς ἐνιδοῦσιν ἐς τὸ ὕδωρ τοὺς λιμένας — φασὶ —

---

2 *πρὸς*, em V 7 *FHG I 346* 9/10 *αὐτίκα* L 10 *παρὰ* y
12 *Θ 368, λ 623* 14 *Z 181* 16 *φασι τρεῖς* P 17 *τὸν* Bekker:
τῷ 22 *λυδίων*, em Dindorf *Her I 23* *ἐν* ς: *ἐμ*

καὶ τὰς ναῦς θεάσασθαι παρεῖχε. τοῦτο ἔπαυσε γυνὴ τὸ ὕδωρ μὴ καὶ τοῦ λοιποῦ τοιαῦτα ἐπιδείκνυσθαι, μεμιασμένην ἐναποπλύνασα ἐσθῆτα.

9 Ταινάρου δὲ τῆς ἄκρας πλοῦν ὅσον τεσσαράκοντα σταδίων ἀφέστηκε Καινήπολις· ὄνομα δὲ ἦν πάλαι καὶ ταύτῃ Ταίναρον. ἐν αὐτῇ δὲ μέγαρον Δήμητρος καὶ ἐπὶ θαλάσσῃ ναός ἐστιν Ἀφροδίτης καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου. ἐντεῦθεν ἀποσχόντι τριάκοντα σταδίους Θυρίδες ἄκρα Ταινάρου καὶ πόλεως ἐρείπια Ἱππόλας ἐστίν, ἐν δὲ αὐτοῖς Ἀθηνᾶς ἱερὸν Ἱππολαΐτιδος· ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω Μέσσα πόλις καὶ λιμήν. ἀπὸ τούτου στάδια 10 τοῦ λιμένος πεντήκοντά ἐστι καὶ ἑκατὸν ἐπὶ Οἴτυλον· ὁ δὲ ἥρως ἀφ' οὗ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἐγένετο, Ἀργεῖος τὸ ἀνέκαθεν, Ἀμφιάνακτος υἱὸς ὢν τοῦ Ἀντιμάχου. θέας δὲ ἄξια ἐν Οἰτύλῳ Σαράπιδός ἐστιν ἱερὸν καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ Καρνείου ξόανον Ἀπόλλωνος.

26 ἐς Θαλάμας δὲ ἐξ Οἰτύλου μῆκος τῆς ὁδοῦ στάδιοι περὶ τοὺς ὀγδοήκοντά εἰσι, κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἱερόν ἐστιν Ἰνοῦς καὶ μαντεῖον. μαντεύονται μὲν οὖν καθεύδοντες, ὁπόσα δ' ἂν πυθέσθαι δεηθῶσιν, ὀνείρατα δείκνυσί σφισιν ἡ θεός. χαλκᾶ δὲ ἕστηκεν ἀγάλματα ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ ἱεροῦ, τῆς τε Πασιφάης καὶ Ἡλίου τὸ ἕτερον· αὐτὸ δὲ τὸ ἐν τῷ ναῷ σαφῶς μὲν οὐκ ἦν ἰδεῖν ὑπὸ στεφανωμάτων, χαλκοῦν δὲ καὶ τοῦτο εἶναι λέγουσι. ῥεῖ δὲ καὶ ὕδωρ ἐκ πηγῆς ἱερᾶς πιεῖν ἡδύ· Σελήνης δὲ ἐπίκλησις καὶ οὐ Θαλαμάταις ἐπιχώριος δαίμων ἐστὶν ἡ Πασιφάη.

2 Θαλαμῶν δὲ ἀπέχει σταδίους εἴκοσιν ὀνομαζομένη

---

2 καὶ μὴ L¹y¹ 5 ἐφέστηκε, em Sylburg 9 ἄκραι L 14 αὐτὸς υἱὸς L¹ 16 καρνεῖον, em V 22 παφίης, em Camerarius (item 27) 25 πιεῖν μὲν ἡδύ L

*Πέφνος ἐπὶ θαλάσσῃ. πρόκειται δὲ νησὶς πέτρας τῶν
μεγάλων οὐ μείζων, Πέφνος καὶ ταύτῃ τὸ ὄνομα· τε-
χθῆναι δὲ ἐνταῦθα τοὺς Διοσκούρους φασὶν οἱ Θαλα-
μᾶται. τοῦτο μὲν δὴ καὶ Ἀλκμᾶνα ἐν ᾄσματι οἶδα
εἰπόντα· τραφῆναι δὲ οὐκέτι ἐν τῇ Πέφνῳ φασὶν αὐ-
τούς, ἀλλὰ Ἑρμῆν τὸν ἐς Πελλάναν κομίσαντα εἶναι.
3 ἐν ταύτῃ τῇ νησῖδι ἀγάλματα Διοσκούρων χαλκᾶ μέγε-
θος ποδιαῖα ἐν ὑπαίθρῳ τῆς νησῖδός ἐστιν· ταῦτα ἡ
θάλασσα ἀποκινεῖν οὐκ ἐθέλει κατακλύζουσα ὥρᾳ χει-
μῶνος τὴν πέτραν. τοῦτό τε δὴ θαῦμά ἐστι καὶ οἱ
μύρμηκες αὐτόθι λευκότερον ἢ ὡς μυρμήκων τὸ χρῶμα
φαίνουσι. τὴν δὲ χώραν οἱ Μεσσήνιοι ταύτην αὐτῶν
φασιν εἶναι τὸ ἀρχαῖον, ὥστε καὶ τοὺς Διοσκούρους
μᾶλλόν τι αὐτοῖς καὶ οὐ Λακεδαιμονίοις προσήκειν
νομίζουσιν.*

*4 Πέφνου δὲ στάδια εἴκοσιν ἀπέχει Λεῦκτρα. ἐφ'
ὅτῳ μὲν δή ἐστιν ὄνομα τῇ πόλει Λεῦκτρα, οὐκ οἶδα·
εἰ δ' ἄρα ἀπὸ Λευκίππου τοῦ Περιήρους, ὡς οἱ Μεσσή-
νιοί φασι, τούτου μοι δοκοῦσιν ἕνεκα οἱ ταύτῃ θεῶν
μάλιστα Ἀσκληπιὸν τιμᾶν, ἅτε Ἀρσινόης παῖδα εἶναι
τῆς Λευκίππου νομίζοντες. λίθου δέ ἐστιν Ἀσκληπιοῦ
5 τε ἄγαλμα καὶ Ἰνοῦς ἑτέρωθι. πεποίηται δὲ καὶ Κασ-
σάνδρας τῆς Πριάμου ναὸς καὶ ἄγαλμα, Ἀλεξάνδρας
ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλουμένης· καὶ Ἀπόλλωνος Καρ-
νείου ξόανά ἐστι κατὰ ταὐτὰ καθὰ δὴ καὶ Λακεδαι-
μονίων νομίζουσιν οἱ Σπάρτην ἔχοντες. ἐπὶ δὲ τῆς
ἀκροπόλεώς ἐστιν ἱερὸν καὶ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς, καὶ Ἔρω-
τός ἐστιν ἐν Λεύκτροις ναὸς καὶ ἄλσος· ὕδωρ δὲ ὥρᾳ*

---

4 *fr 14 Bgk*[4] 5 *φησὶν* Siebelis 11 *αὐτοί,* em Buttmann *λευκότεροι,* em Sylburg 17 *μὲν* om y *δὴ* (L om) ς: *δὲ* *λεῦκτρον,* em Palmerius 22 *τε* om L

χειμῶνος διαρρεῖ τὸ ἄλσος, τὰ δὲ φύλλα τῷ ἦρι ἀπὸ
τῶν δένδρων πίπτοντα οὐκ ἂν ὑπὸ τοῦ ὕδατος οὐδὲ
πλεονάσαντος παρενεχθείη. ὃ δὲ οἶδα ἐν τῇ πρὸς 6
θαλάσσῃ χώρᾳ τῆς Λευκτρικῆς ἐπ' ἐμοῦ συμβάν, γράφω.
ἄνεμος πῦρ ἐς ὕλην ἐνεγκὼν τὰ πολλὰ ἠφάνισε τῶν
δένδρων· ὡς δὲ ἀνεφάνη τὸ χωρίον ψιλόν, ἄγαλμα
ἐνταῦθα ἱδρυμένον εὑρέθη Διὸς Ἰθωμάτα. τοῦτο οἱ
Μεσσήνιοί φασι μαρτύριον εἶναί σφισι τὰ Λεῦκτρα
τὸ ἀρχαῖον τῆς Μεσσηνίας εἶναι· δύναιτο δ' ἂν καὶ
Λακεδαιμονίων τὰ Λεῦκτρα ἐξ ἀρχῆς οἰκούντων ὁ Ἰθω-
μάτας Ζεὺς παρ' αὐτοῖς ἔχειν τιμάς.

Καρδαμύλη δέ, ἧς καὶ Ὅμηρος μνήμην ἐποιήσατο 7
ἐν Ἀγαμέμνονος ὑποσχέσεσι δώρων, Λακεδαιμονίων
ἐστὶν ὑπήκοος τῶν ἐν Σπάρτῃ, βασιλέως Αὐγούστου
τῆς Μεσσηνίας ἀποτεμομένου. ἀπέχει δὲ Καρδαμύλη
θαλάσσης μὲν ὀκτὼ σταδίους, Λεύκτρων δὲ καὶ ἑξή-
κοντα. ἐνταῦθα οὐ πόρρω τοῦ αἰγιαλοῦ τέμενος ἱερὸν
τῶν Νηρέως θυγατέρων ἐστίν· ἐς γὰρ τοῦτο ἀναβῆναι
τὸ χωρίον φασὶν ἐκ τῆς θαλάσσης αὐτὰς Πύρρον ὀψο-
μένας τὸν Ἀχιλλέως, ὅτε ἐς Σπάρτην ἐπὶ τὸν Ἑρμιό-
νης ἀπῄει γάμον. ἐν δὲ τῷ πολίσματι Ἀθηνᾶς τε ἱερὸν
καὶ Ἀπόλλων ἐστὶ Κάρνειος, καθὰ Δωριεῦσιν ἐπιχώριον.

πόλιν δὲ ὀνομαζομένην ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἐνόπην τοῖς 8
Ὁμήρου, Μεσσηνίους ὄντας, ἐς δὲ τὸ συνέδριον συν-
τελοῦντας τὸ Ἐλευθερολακώνων, καλοῦσιν ἐφ' ἡμῶν
Γερηνίαν. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει Νέστορα οἱ μὲν τρα-
φῆναι λέγουσιν, οἱ δὲ ἐς τοῦτο ἐλθεῖν φεύγοντα τὸ
χωρίον, ἡνίκα Πύλος ἡλίσκετο ὑπὸ Ἡρακλέους. ἐν- 9

4 γράψω Cobet 11 παρ' αὐτῶν L 12 *I 150, 292*
20 ἐν σπάρτῃ, em P 22 ἀπόλλωνος L¹ καὶ ἄρνειος, em y¹
24 *cf 15*

ταῦθα ἐν τῇ Γερηνίᾳ Μαχάονος τοῦ Ἀσκληπιοῦ μνῆμα καὶ ἱερόν ἐστιν ἅγιον, καὶ ἀνθρώποις νόσων ἰάματα παρὰ τῷ Μαχάονι ἔστιν εὑρέσθαι. καὶ Ῥόδον μὲν τὸ χωρίον τὸ ἱερὸν ὀνομάζουσιν, ἄγαλμα δὲ τοῦ Μαχάονος χαλκοῦν ἐστιν ὀρθόν· ἐπίκειται δέ οἱ τῇ κεφαλῇ στέφανος, ὃν οἱ Μεσσήνιοι κίφος καλοῦσι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ. Μαχάονα δὲ ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου τελευτῆσαί φησιν ὁ τὰ ἔπη ποιήσας τὴν μικρὰν Ἰλιάδα.
10 *διὸ καὶ τάδε αὐτὸς οἶδα περὶ τὸ Ἀσκληπιεῖον τὸ ἐν Περγάμῳ γινόμενα· ἄρχονται μὲν ἀπὸ Τηλέφου τῶν ὕμνων, προσᾴδουσι δὲ οὐδὲν ἐς τὸν Εὐρύπυλον, οὐδὲ ἀρχὴν ἐν τῷ ναῷ θέλουσιν ὀνομάζειν αὐτόν, οἷα ἐπιστάμενοι φονέα ὄντα Μαχάονος. ἀνασώσασθαι δὲ Νέστορα λέγεται τοῦ Μαχάονος τὰ ὀστᾶ· Ποδαλείριον δέ, ὡς ὀπίσω πορθήσαντες Ἴλιον ἐκομίζοντο, ἁμαρτεῖν τοῦ πλοῦ καὶ ἐς Σύρνον τῆς Καρικῆς ἠπείρου φασὶν ἀποσωθέντα οἰκῆσαι.*

11 *τῆς δὲ χώρας τῆς Γερηνίας ὅρος Καλάθιόν ἐστιν· ἐν αὐτῷ Κλαίας ἱερὸν καὶ σπήλαιον παρ' αὐτὸ τὸ ἱερόν, ἔσοδον μὲν στενήν, τὰ δὲ ἔνδον παρεχόμενον θέας ἄξια. Γερηνίας δὲ ὡς ἐς μεσόγαιαν ἄνω τριάκοντα ἀπέχει σταδίους Ἀλαγονία, καὶ τὸ πόλισμα κατηρίθμησα ἤδη καὶ τοῦτο ἐν Ἐλευθερολάκωσι· θέας δὲ αὐτόθι ἄξια Διονύσου καὶ Ἀρτέμιδός ἐστιν ἱερά.*

---

3 *εὕρασθαι* P¹y² 6 *κῦφος* L 8 *ὁ* om L *fr 7 Ki*
9 *αὐτοῖς*, em Valckenaer *τὰ ἐν* L¹y 11 *προσδίδουσι*, em Valckenaer 13 *ἀνασώσασθαι — Μαχάονος* om y 16 *σύρον*, em Otf Müller 18 *ἐστι καὶ* Musurus 19 *ἱερὸν* om P¹y
20 *παρεχόμενα*, em Sylburg 22 *κατηρίθμησαν*, em V *III 21, 7*

Δ′

ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΑ

Μεσσηνίοις δὲ πρὸς τὴν σφετέραν τὴν ἀπονεμη- 1
*θεῖσαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐς τὸ Λακωνικὸν ὅροι κατὰ
τὴν Γερηνίαν εἰσὶν ἐφ' ἡμῶν ⟨ἡ⟩ ὀνομαζομένη Χοίριος
νάπη. ταύτην τὴν χώραν ἔρημον οὖσαν οὕτω σχεῖν
τοὺς πρώτους λέγουσιν οἰκήτορας· ἀποθανόντος Λέλε-
γος, ὃς ἐβασίλευεν ἐν τῇ νῦν Λακωνικῇ, τότε δὲ ἀπ'
ἐκείνου Λελεγίᾳ καλουμένῃ, Μύλης μὲν πρεσβύτερος
ὢν τῶν παίδων ἔσχε τὴν ἀρχήν, Πολυκάων δὲ νεώ-
τερός τε ἦν ἡλικίᾳ καὶ δι' αὐτὸ ἰδιώτης, ἐς ὃ Μεσσή-
νην τὴν Τριόπα τοῦ Φόρβαντος ἔλαβε γυναῖκα ἐξ Ἄρ-
γους. φρονοῦσα δὲ ἡ Μεσσήνη διὰ τὸν πατέρα, ἀξιώ-* 2
*ματι καὶ δυνάμει τῶν τότε προέχοντα Ἑλλήνων, οὐκ
ἠξίου τὸν ἄνδρα ἰδιωτεύειν. ἀθροίσαντες δὲ ἔκ τε
Ἄργους δύναμιν καὶ ἐκ Λακεδαίμονος ἀφίκοντο ἐς ταύ-
την τὴν χώραν, καὶ συμπάσῃ μὲν ἐτέθη τῇ γῇ Μεσσήνη
τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς Πολυκάονος γυναικός, πόλεις δὲ
ἄλλαι τε ἐκτίσθησαν καὶ — ἔνθα τὰ βασίλεια κατεσκευ-
άσθη σφίσιν — Ἀνδανία. πρὸ δὲ τῆς μάχης, ἣν Θηβαῖοι* 3
*πρὸς Λακεδαιμονίους ἐμαχέσαντο ἐν Λεύκτροις, καὶ
τοῦ οἰκισμοῦ Μεσσήνης τῆς ἐφ' ἡμῶν ὑπὸ τῇ Ἰθώμῃ,
πόλιν οὐδεμίαν πω κληθῆναι πρότερον δοκῶ Μεσσήνην·
εἰκάζω δὲ οὐχ ἥκιστα Ὁμήρου τοῖς ἔπεσιν. ἐν μὲν
γὰρ καταλόγῳ τῶν ἐς Ἴλιον ἀφικομένων Πύλον καὶ*

4 *γερουσίαν* $L^{1}y$ suppl Schubart 8 *λελεγίᾳ* om y
15 *ἐκ* om L 24 *γὰρ* L^{1}: *γε* *ἐπ'* P^{1} *B* 591

Ἀρήνην καὶ ἄλλας καταλέγων οὐδεμίαν πόλιν Μεσσήνην ἐκάλεσεν· ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ δηλοῖ μὲν καὶ ἐν τῷδε ἔθνος καὶ οὐ πόλιν τοὺς Μεσσηνίους ὄντας,

μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν,

4 σαφέστερον δὲ ἔτι περὶ τοῦ τόξου λέγων τοῦ Ἰφίτου

τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιιν
οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο.

τοῦ γὰρ Ὀρτιλόχου τὸν οἶκον ἐν τῇ Μεσσήνῃ πόλισμα εἴρηκε τὰς Φηράς, καὶ τόδε ἐξηγήσατο αὐτὸς ἐν Πεισιστράτου παρὰ Μενέλαον ἀποδημίᾳ·

ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρτιλόχοιο.

5 πρῶτοι δ' οὖν βασιλεύουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Πολυκάων τε ὁ Λέλεγος καὶ Μεσσήνη γυνὴ τοῦ Πολυκάονος. παρὰ ταύτην τὴν Μεσσήνην τὰ ὄργια κομίζων τῶν Μεγάλων θεῶν Καύκων ἦλθεν ἐξ Ἐλευσῖνος ὁ Κελαίνου τοῦ Φλύου. Φλῦον δὲ αὐτὸν Ἀθηναῖοι λέγουσι παῖδα εἶναι Γῆς· ὁμολογεῖ δέ σφισι καὶ ὕμνος

6 Μουσαίου Λυκομίδαις ποιηθεὶς ἐς Δήμητρα. τὴν δὲ τελετὴν τῶν Μεγάλων θεῶν Λύκος ὁ Πανδίονος πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον Καύκωνος προήγαγεν ἐς πλέον τιμῆς· καὶ Λύκου δρυμὸν ἔτι ὀνομάζουσιν ἔνθα ἐκάθηρε τοὺς μύστας. καὶ ὅτι μὲν δρυμός ἐστιν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ Λύκου καλούμενος, Ῥιανῷ τῷ Κρητί ἐστι πεποιημένον

πάρ τε τρηχὺν Ἐλαιὸν ὑπὲρ δρυμόν τε Λύκοιο·

7 ὡς δὲ ὁ Πανδίονος οὗτος ἦν Λύκος, δηλοῖ τὰ ἐπὶ τῇ εἰκόνι ἔπη τῇ Μεθάπου. μετεκόσμησε γὰρ καὶ Μέθα-

---

4 *φ 18* 6 ξυμβλήτην — (8) Μεσσήνῃ om L *φ 15* 7 ἐν om P 9 *γ 488* 14 καὶ — Πολυκάονος om L 17 Κολαίνου O Müller, cf 34, 8 φλυοῦ. φλυὸν, em Dindorf ubique 26 ὁ post ἦν transp Hitzig

πος τῆς τελετῆς ἔστιν ἅ· ὁ δὲ Μέθαπος γένος μὲν ἦν Ἀθηναῖος, τελεστὴς δὲ καὶ ὀργίων [καὶ] παντοίων συνθέτης. οὗτος καὶ Θηβαίοις τῶν Καβείρων τὴν τελετὴν κατεστήσατο, ἀνέθηκε δὲ καὶ ἐς τὸ κλίσιον τὸ Λυκομιδῶν εἰκόνα ἔχουσαν ἐπίγραμμα ἄλλα τε λέγον καὶ ὅσα ἡμῖν ἐς πίστιν συντελεῖ τοῦ λόγου·

ἥγνισα δ' Ἑρμείαο δόμους ⟨σεμνῆς⟩ τε κέλευθα 8
Δάματρος καὶ πρωτογόνου Κούρας, ὅθι φασὶ
Μεσσήνην θεῖναι Μεγάλαισι θεαῖσιν ἀγῶνα
Φλυάδεω κλεινοῖο γόνου Καυκωνιάδαο.
θαύμασα δ' ὡς σύμπαντα Λύκος Πανδιόνιος φὼς
Ἀτθίδος ἱερὰ ἔργα παρ' Ἀνδανίῃ θέτο κεδνῇ.

τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ μὲν ὡς παρὰ τὴν Μεσσή- 9
νην ἀφίκοιτο ὁ Καύκων ἀπόγονος ὢν Φλύου, δηλοῖ δὲ καὶ τὰ ἐς τὸν Λύκον ⟨τά⟩ τε ἄλλα καὶ ὡς ἡ τελετὴ τὸ ἀρχαῖον ἦν ἐν Ἀνδανίᾳ. καί μοι καὶ τοῦτο εἰκὸς ἐφαίνετο, τὴν Μεσσήνην μὴ ἑτέρωθι, ἀλλὰ ἔνθα αὐτή τε καὶ Πολυκάων ᾤκουν, καταστήσασθαι τὴν τελετήν.

πυθέσθαι δὲ σπουδῇ πάνυ ἐθελήσας, οἵ τινες παῖ- 2
δες Πολυκάονι ἐγένοντο ἐκ Μεσσήνης, ἐπελεξάμην τάς τε Ἠοίας καλουμένας καὶ τὰ ἔπη τὰ Ναυπάκτια, πρὸς δὲ αὐτοῖς ὁπόσα Κιναίθων καὶ Ἄσιος ἐγενεαλόγησαν. οὐ μὴν ἔς γε ταῦτα ἦν σφισιν οὐδὲν πεποιημένον, ἀλλὰ Ὕλλου μὲν τοῦ Ἡρακλέους θυγατρὶ Εὐαίχμῃ συνοικῆσαι Πολυκάονα υἱὸν Βούτου λεγούσας τὰς με-

1 γένος om P 2 purg Kuhn τελετῆς, em Kaibel 5 λέγων, em Musurus 7 *Preger 155* δὲ ἑρμοῖο, em Jacobs suppl Sauppe 8 πατρὸς καί, em Buttmann 10 φλυάνδεω, em ς γόνῳ Καύκωνι δαεῖσαν Porson 11 θαυμάσαι, em L[1] σύμπαντα om L[1] 12 ἀνδάνῃ, em Musurus 15 suppl Dindorf 19 που δή, em Valckenaer 20 ἐπεξελεξάμην L[1] 21 τὰ νῦν πακτία P[1]My[2]

γάλας οἶδα Ἠοίας, τὰ δὲ ἐς τὸν Μεσσήνης ἄνδρα καὶ
2 *τὰ ἐς αὐτὴν Μεσσήνην παρεῖταί σφισι. χρόνῳ δὲ ὕστε-*
ρον, ὡς ἦν τῶν Πολυκάονος οὐδεὶς ἔτι ἀπογόνων, ἐς
γενεὰς πέντε ἐμοὶ δοκεῖν προελθόντων καὶ οὐ πλέονας,
Περιήρην τὸν Αἰόλου βασιλέα ἐπάγονται. παρὰ τοῦ-
τον ἀφίκετο, ὡς οἱ Μεσσήνιοί φασι, Μελανεύς, τοξεύ-
ειν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ διὰ τοῦτο Ἀπόλλωνος εἶναι νο-
μιζόμενος· καί οἱ τῆς χώρας τὸ Καρνάσιον, τότε δὲ
Οἰχαλίαν κληθεῖσαν, ἀπένειμεν ὁ Περιήρης ἐνοικῆσαι·
γενέσθαι δὲ ὄνομα Οἰχαλίαν τῇ πόλει φασὶν ἀπὸ τοῦ
3 *Μελανέως τῆς γυναικός. Θεσσαλοὶ δὲ καὶ Εὐβοεῖς,*
ἥκει γὰρ δὴ ἐς ἀμφισβήτησιν τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ⟨τὰ⟩
πλείω, λέγουσιν οἱ μὲν ὡς τὸ Εὐρύτιον — χωρίον
δὲ ἔρημον ἐφ' ἡμῶν ἐστι τὸ Εὐρύτιον — πόλις τὸ
ἀρχαῖον ἦν καὶ ἐκαλεῖτο Οἰχαλία, τῷ δὲ Εὐβοέων λόγῳ
Κρεώφυλος ἐν Ἡρακλείᾳ πεποίηκεν ὁμολογοῦντα· Ἑκα-
ταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος ἐν Σκίῳ μοίρᾳ τῆς Ἐρετρικῆς
ἔγραψεν εἶναι Οἰχαλίαν. ἀλλὰ γὰρ οἱ Μεσσήνιοι τά
τε ἄλλα δοκοῦσί μοι μᾶλλον εἰκότα ἐκείνων λέγειν καὶ
οὐχ ἥκιστα τῶν ὀστῶν ἕνεκα τῶν Εὐρύτου, ἃ δὴ καὶ
ἐν τοῖς ἔπειτά που ⟨ὁ⟩ λόγος ἐπέξεισί μοι.
4 *Περιήρει δὲ ἐγεγόνεσαν ἐκ Γοργοφόνης τῆς Περ-*
σέως Ἀφαρεὺς καὶ Λεύκιππος, καὶ ὡς ἀπέθανε Περιή-
ρης, ἔσχον οὗτοι τὴν Μεσσηνίων ἀρχήν· κυριώτερος
δὲ ἔτι Ἀφαρεὺς ἦν. οὗτος βασιλεύσας πόλιν ᾤκισεν
Ἀρήνην ἀπὸ τῆς Οἰβάλου θυγατρός, αὐτοῦ δὲ γυναι-
κὸς τῆς αὐτῆς καὶ ἀδελφῆς ὁμομητρίας· καὶ γὰρ Οἰ-

1 *τὰς δὲ*, em ς 8 *καρμάσιον*, em Camerarius 12 suppl **Vb** 16 *fr 2 Ki* 17 *FHG I 106* *μοῖραν* (**L** *μοῖρα*), em Facius 19 *ἐκείνῳ* **P**[1]**y**[2] 21 *μου* **L**[1] suppl Bekker *λόγοις*, em Facius *ἐπέξειμι* (om *μοι*) **L**[1] *IV 33, 5* 25 *ᾤκησεν*, em Xylander 26 *ἀπὸ* Musurus: *ἐπὶ*

βάλῳ συνῴκησε Γοργοφόνη, καί μοι δὶς ἤδη τὰ ἐς
αὐτὴν ὁ λόγος ἔν τε τῇ Ἀργολίδι ἐδήλωσε καὶ ἐν τῇ
Λακωνικῇ συγγραφῇ. ὁ δ' οὖν Ἀφαρεὺς πόλιν τε 5
ἔκτισεν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ τὴν Ἀρήνην καὶ Νηλέα τὸν
Κρηθέως τοῦ Αἰόλου, Ποσειδῶνος δὲ ἐπίκλησιν, ἀνε-
ψιὸν ὄντα αὐτῷ, φεύγοντα ἐξ Ἰωλκοῦ Πελίαν ἐδέξατο
οἴκῳ καὶ τῆς γῆς οἱ ἔδωκε τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ, ἐν οἷς
ἄλλαι τε ἦσαν πόλεις καὶ ἡ Πύλος, ἔνθα καὶ ᾤκησε
καὶ τὸ βασίλειον κατεστήσατο ὁ Νηλεύς. ἀφίκετο δὲ 6
ἐς τὴν Ἀρήνην καὶ Λύκος ὁ Πανδίονος, ὅτε καὶ αὐτὸς
τὸν ἀδελφὸν Αἰγέα ἐξ Ἀθηνῶν ἔφευγε· καὶ τὰ ὄργια
ἐπέδειξε τῶν Μεγάλων θεῶν Ἀφαρεῖ καὶ τοῖς παισὶ
καὶ τῇ γυναικὶ Ἀρήνῃ· ταῦτα δέ σφισιν ἐπεδείκνυτο
ἀγαγὼν ἐς τὴν Ἀνδανίαν, ὅτι καὶ τὴν Μεσσήνην ὁ
Καύκων ἐμύησεν ἐνταῦθα. Ἀφαρεῖ δὲ τῶν παίδων 7
πρεσβύτερος μὲν καὶ ἀνδρειότερος Ἴδας, νεώτερος δὲ ἦν
Λυγκεύς, ὃν ἔφη Πίνδαρος — ὅτῳ πιστὰ — οὕτως ὀξὺ
ὁρᾶν ὡς καὶ διὰ στελέχους θεᾶσθαι δρυός. Λυγκέως
μὲν δὴ παῖδα οὐκ ἴσμεν γενόμενον, Ἴδα δὲ Κλεοπά-
τραν θυγατέρα ἐκ Μαρπήσσης, ἣ Μελεάγρῳ συνῴκησεν.
ὁ δὲ τὰ ἔπη ποιήσας τὰ Κύπρια Πρωτεσιλάου φησίν,
ὃς ὅτε κατὰ τὴν Τρῳάδα ἔσχον Ἕλληνες ἀποβῆναι
πρῶτος ἐτόλμησε, Πρωτεσιλάου τούτου τὴν γυναῖκα
Πολυδώραν μὲν τὸ ὄνομα, θυγατέρα δὲ Μελεάγρου
φησὶν εἶναι τοῦ Οἰνέως. εἰ τοίνυν ἐστὶν ἀληθές, αἱ
γυναῖκες αὗται τρεῖς οὖσαι τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Μαρ-
πήσσης ἀρξάμεναι προαποθανοῦσι πᾶσαι τοῖς ἀνδράσιν
ἑαυτὰς ἐπικατέσφαξαν.

---

2 *II 21, 7; III 1, 4* 7 τὰς ἐπὶ P[1]y 17 *Nem X 61* ὀξὺ οὕτως P[1] 21 *fr 14 Ki* 27 προαποθανοῦσαι LP

3 *ἐπεὶ δὲ τοῖς Ἀφαρέως παισὶ πρὸς τοὺς Διοσκούρους ἐγένετο ἀνεψιοὺς ὄντας μάχη περὶ τῶν βοῶν καὶ τὸν μὲν Πολυδεύκης ἀπέκτεινεν, Ἴδαν δὲ ἐπέλαβε τὸ χρεὼν κεραυνωθέντα, ὁ μὲν Ἀφαρέως οἶκος γένους παντὸς ἠρήμωτο τοῦ ἄρρενος, ἐς δὲ Νέστορα τὸν [τοῦ] Νηλέως περιῆλθε Μεσσηνίων ἡ ἀρχὴ τῶν τε ἄλλων καὶ ὅσων πρότερον ἐβασίλευεν Ἴδας, πλὴν ὅσοι τοῖς*

2 *Ἀσκληπιοῦ παισὶν αὐτῶν ὑπήκουον. καὶ γὰρ τοὺς Ἀσκληπιοῦ παῖδας στρατεῦσαί φασιν ἐπ' Ἴλιον Μεσσηνίους ὄντας, Ἀρσινόης γὰρ Ἀσκληπιὸν τῆς Λευκίππου καὶ οὐ Κορωνίδος παῖδα εἶναι· καὶ Τρίκκαν τε καλοῦσιν ἔρημον ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ χωρίον καὶ ἔπη τῶν Ὁμήρου καταλέγουσιν, ἐν οἷς τὸν Μαχάονα ὁ Νέστωρ τῷ οἰστῷ βεβλημένον περιέπων ἐστὶν εὐνοϊκῶς· οὐκ ἂν οὖν αὐτὸν ⟨εἰ⟩ μὴ ἐς γείτονα καὶ ἀνθρώπων βασιλέα ὁμοφύλων προθυμίαν τοσήνδε γε ἐπιδείξασθαι. οἳ δὲ καὶ μάλιστα ἤδη βεβαιοῦνται τὸν ἐς τοὺς Ἀσκληπιάδας λόγον, ἀποφαίνοντες ἐν Γερηνίᾳ Μαχάονος μνῆμα καὶ τὸ ἐν Φαραῖς τῶν Μαχάονος παίδων ἱερόν.*

3 *διαπολεμηθέντος δὲ τοῦ πρὸς Ἴλιον πολέμου καὶ Νέστορος ὡς ἐπανῆλθεν οἴκαδε τελευτήσαντος, Δωριέων στόλος καὶ ἡ κάθοδος Ἡρακλειδῶν γενομένη δύο γενεαῖς ὕστερον ἐξέβαλε τοὺς Νηλέως ἀπογόνους ἐκ τῆς Μεσσηνίας. καί μοι ταῦτα ἐγένετο ἤδη τῷ λόγῳ προσθήκη τῷ ἐς Τισαμενόν· πλὴν τοσόνδε ἔτι δηλώσω. Τημένῳ τῶν Δωριέων Ἄργος ἐφέντων ἔχειν, Κρεσφόντης γῆν σφᾶς ᾔτει τὴν Μεσσηνίαν ἅτε καὶ αὐτὸς Ἀρι-*

---

5 purg Sp 9 ἐπ' P: ἐς 12 *Λ 517, Ξ 3* 15 suppl Poppo 16 γε om P^1 17 οἳ Sp: τοῖς (P οἷς) 19 φεραῖς, em Clavier, cf § 10 25 *II 18, 6 seq*

στοδήμου πρεσβύτερος. Ἀριστόδημος μὲν οὖν ἐτύγ- 4
χανεν ἤδη τεθνεώς, Θήρας δὲ ὁ Αὐτεσίωνος τῷ Κρεσ-
φόντῃ μάλιστα ἠναντιοῦτο, τὸ μὲν ἀνέκαθεν Θηβαῖός
τε καὶ ἀπόγονος πέμπτος Πολυνείκους τοῦ Οἰδίποδος,
τότε δὲ ἐπετρόπευεν Ἀριστοδήμου τοὺς παῖδας θεῖος
ὢν πρὸς μητρός· Αὐτεσίωνος γὰρ θυγατέρα Ἀριστό-
δημος ἔγημεν ὄνομα Ἀργείαν. Κρεσφόντης δὲ — γενέ-
σθαι γάρ οἱ ἤθελε τὴν Μεσσηνίαν πάντως μοῖραν —
Τημένου δεῖται, παρεσκευασμένος ⟨δὲ⟩ τοῦτον τῷ κλήρῳ
δῆθεν ἐφίησι. Τήμενος δὲ ἐς ὑδρίαν, ἐνόντος ἐν αὐτῇ 5
καὶ ὕδατος, καθίησι τῶν Ἀριστοδήμου παίδων καὶ
Κρεσφόντου τοὺς πάλους ἐπὶ διῃρημένοις, μοῖραν ἀναι-
ρεῖσθαι τῆς χώρας προτέρους ὁποτέρων ἂν πάλος ἀνέλ-
θῃ πρότερον. τοὺς μὲν δὴ πάλους ⟨γῆς⟩ ὁ Τήμενος
ἐπεποίητο ἀμφοτέρους, ἀλλὰ τοῖς μὲν Ἀριστοδήμου
παισὶ ξηρᾶς ὑπὸ ἡλίου, Κρεσφόντῃ δὲ ὀπτῆς πυρί·
ὅ τε δὴ τῶν Ἀριστοδήμου παίδων πάλος κατετέτηκτο
καὶ ὁ Κρεσφόντης οὕτω λαχὼν γῆν αἱρεῖται τὴν Μεσση-
νίαν. Μεσσηνίων δὲ τῶν ἀρχαίων οὐκ ἐγένετο ὑπὸ τῶν 6
Δωριέων ὁ δῆμος ἀνάστατος, ἀλλὰ βασιλεύεσθαί τε συγ-
χωροῦσιν ὑπὸ Κρεσφόντου καὶ ἀναδάσασθαι πρὸς τοὺς
Δωριέας τὴν γῆν· ταῦτα δέ σφισιν εἴκειν παρίστατο
ὑποψίᾳ πρὸς τοὺς βασιλεύοντας, ὅτι ἦσεν ἐξ Ἰωλκοῦ
τὸ ἀνέκαθεν οἱ Νηλεῖδαι. γυναῖκα δὲ ἔσχε Κρεσφόν-
της Μερόπην τὴν Κυψέλου, βασιλεύοντος τότε Ἀρκά-
δων, ἀφ' ἧς ἄλλοι τε δὴ παῖδες ἐγένοντο αὐτῷ καὶ
νεώτατος Αἴπυτος· τὰ δὲ βασίλεια, ἔνθα αὐτὸς καὶ οἱ 7

---

9 suppl Bekker, παρεσκευασμένον τοῦτο L 11 καθίστησι, em Kuhn 12 ἐπὶ δὴ εἰρημένοις et αἱρεῖσθαι Valckenaer 14 suppl Bekker 17 κατέτηκτο, em Porson 23 ὑπεροψία, em Amasaeus 24 οἱ νηλεῖδαι Sylburg: ὁμιλίαι

παῖδες ἔμελλον οἰκήσειν, ᾠκοδομήσατο ἐν Στενυκλήρῳ. τὸ μὲν γὰρ ἀρχαῖον οἱ βασιλεῖς οἵ τε ἄλλοι καὶ ὁ Περιήρης ᾤκουν ἐν Ἀνδανίᾳ, κτίσαντος δὲ Ἀφαρέως Ἀρήνην αὖθις Ἀφαρεὺς καὶ οἱ παῖδες ἐνταῦθα ᾤκησαν· ἐπὶ δὲ Νέστορος καὶ τῶν ἀπογόνων ἐν Πύλῳ τὰ βασίλεια ἦν· Κρεσφόντης δὲ ἐν Στενυκλήρῳ τὸν βασιλέα οἰκεῖν κατεστήσατο. διοικούμενον δὲ αὐτὸν τὰ πολλὰ ἐς χάριν τοῦ δήμου μᾶλλον οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες αὐτόν τε Κρεσφόντην ἐπαναστάντες καὶ τοὺς υἱοὺς
8 *ἀποκτείνουσι τοὺς λοιπούς, ὁ δὲ Αἴπυτος — παῖδα γὰρ ἔτι ὄντα ἔτρεφεν αὐτὸν ὁ Κύψελος — περιγίνεται μόνος τοῦ οἴκου, καὶ ὡς ἀνὴρ ἐγένετο, οἱ Ἀρκάδες κατάγουσιν αὐτὸν ἐς Μεσσήνην· συγκατήγαγον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ βασιλεῖς τῶν Δωριέων, οἵ τε Ἀριστοδήμου παῖδες καὶ Ἴσθμιος ὁ Τημένου. Αἴπυτος δὲ ὡς ἐβασίλευσεν, ἐτιμωρήσατο μὲν τοῦ πατρὸς τοὺς φονέας, ἐτιμωρήσατο δὲ καὶ ὅσοι τοῦ φόνου παραίτιοι καθεστήκεσαν· προσαγόμενος δὲ τοὺς μὲν ἐν τέλει τῶν Μεσσηνίων θεραπείαις, ὅσοι δὲ ἦσαν τοῦ δήμου, δωρεαῖς, ἐς τοσοῦτο προέβη τιμῆς ὡς καὶ τοὺς ἀπογόνους Αἰπυτίδας ἀντὶ Ἡρακλειδῶν κληθῆναι.*

9 *Γλαύκῳ δὲ τῷ Αἰπύτου βασιλεύσαντι μετὰ Αἴπυτον τὰ μὲν ἄλλα ἐξήρκεσε μιμήσασθαι τὸν πατέρα ἔν τε τοῖς κοινοῖς καὶ πρὸς τοὺς ἰδιώτας, εὐσεβείας δὲ ἐς πλέον προέβη. καὶ γὰρ τοῦ Διὸς τὸ ἐπὶ τῇ κορυφῇ τῆς Ἰθώμης τέμενος, ἀνέντων Πολυκάονος καὶ Μεσσήνης, οὐκ ἔχον παρὰ τοῖς Δωριεῦσι πω τιμάς, Γλαῦκος*

---

9 *τε καὶ* L[1] 12 *ὡς* om L[1]y[1] 18 *μὲν* om L 19 *δὲ* om L 25 *εὐσεβείᾳ*, em Schubart 26 *τὸ — κορυφῇ* om L 27 *ἄνευ τῶν*, em Kayser

ἣν ὁ καὶ τούτοις σέβειν καταστησάμενος· καὶ Μαχάονι τῷ Ἀσκληπιοῦ πρῶτος ἔθυσεν ἐν Γερηνίᾳ, γέρα δὲ ἀπένειμε Μεσσήνῃ τῇ Τριόπα τὰ νομιζόμενα ἥρωσιν.
Ἴσθμιος δὲ ὁ Γλαύκου καὶ ἱερὸν τῷ Γοργάσῳ καὶ Νι- 10
κομάχῳ τὸ ἐν Φαραῖς ἐποίησεν· Ἰσθμίου δὲ γίνεται Δωτάδας, ὃς ἐπίνεια καὶ ἄλλα τῆς Μεσσηνίας παρεχομένης τὸ ἐν Μοθώνῃ κατεσκευάσατο. Συβότας δὲ ὁ Δωτάδα τῷ τε ποταμῷ κατεστήσατο τῷ Παμίσῳ κατὰ ἔτος ἕκαστον θύειν τὸν βασιλεύοντα καὶ Εὐρύτῳ τῷ Μελανέως ἐναγίζειν ἐν Οἰχαλίᾳ πρὸ τῆς τελετῆς τῶν Μεγάλων θεῶν ἀγομένης ἔτι ἐν Ἀνδανίᾳ.

ἐπὶ δὲ Φίντα τοῦ Συβότα πρῶτον Μεσσήνιοι τότε 4
τῷ Ἀπόλλωνι ἐς Δῆλον θυσίαν καὶ ἀνδρῶν χορὸν ἀποστέλλουσι· τὸ δέ σφισιν ᾆσμα προσόδιον ἐς τὸν θεὸν ἐδίδαξεν Εὔμηλος, εἶναί τε ὡς ἀληθῶς Εὐμήλου νομίζεται μόνα τὰ ἔπη ταῦτα. ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπὶ τῆς Φίντα βασιλείας διαφορὰ πρῶτον, ἀπὸ αἰτίας ἀμφισβητουμένης μὲν καὶ ταύτης, γενέσθαι δὲ οὕτω λεγομένης. ἔστιν ἐπὶ τοῖς ὅροις τῆς Μεσση- 2
νίας ἱερὸν Ἀρτέμιδος καλουμένης Λιμνάτιδος, μετεῖχον δὲ αὐτοῦ μόνοι Δωριέων οἵ τε Μεσσήνιοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. Λακεδαιμόνιοι μὲν δή φασιν ὡς παρθένους αὐτῶν παραγενομένας ἐς τὴν ἑορτὴν αὐτάς τε βιάσαιντο ἄνδρες τῶν Μεσσηνίων καὶ τὸν βασιλέα σφῶν ἀποντείναιεν πειρώμενον κωλύειν, Τήλεκλον Ἀρχελάου τοῦ Ἀγησιλάου τοῦ Δορύσσου τοῦ Λαβώτα τοῦ Ἐχεστράτου τοῦ Ἄγιδος, πρός τε δὴ τούτοις τὰς βιασθεί-

---

1 ὁ om L 5 φεραῖς, em Clavier 8 παμείσω, corr Dindorf 17 διάφορα L[1]y 23 παραγομένας L[1]P 25 ἀποκτεῖναι τὸν, em Sylburg ἀρχαλάδου et 27 ἄσιδος, em Xylander

σας τῶν παρθένων διεργάσασθαι λέγουσιν αὐτὰς ὑπὸ
3 αἰσχύνης· Μεσσήνιοι δὲ τοῖς ἐλθοῦσι σφῶν ἐς τὸ ἱερὸν
πρωτεύουσιν ἐν Μεσσήνῃ κατὰ ἀξίωμα, τούτοις φασὶν
ἐπιβουλεῦσαι Τήλεκλον, αἴτιον δὲ εἶναι τῆς χώρας
τῆς Μεσσηνίας τὴν ἀρετήν, ἐπιβουλεύοντα δὲ ἐπιλέξαι
Σπαρτιατῶν ὁπόσοι πω γένεια οὐκ εἶχον, τούτους δὲ
ἐσθῆτι καὶ κόσμῳ τῷ λοιπῷ σκευάσαντα ὡς παρθένους
ἀναπαυομένοις τοῖς Μεσσηνίοις ἐπεισαγαγεῖν, δόντα
ἐγχειρίδια· καὶ τοὺς Μεσσηνίους ἀμυνομένους τούς τε
ἀγενείους νεανίσκους καὶ αὐτὸν ἀποκτεῖναι Τήλεκλον,
Λακεδαιμονίους δὲ — οὐ γὰρ ἄνευ τοῦ κοινοῦ ταῦτα
βουλεῦσαι σφῶν τὸν βασιλέα — συνειδότας ὡς ἄρξαιεν
ἀδικίας, τοῦ φόνου σφᾶς τοῦ Τηλέκλου δίκας οὐκ ἀπαι-
τῆσαι. ταῦτα μὲν ἑκάτεροι λέγουσι, πειθέσθω δὲ ὡς
ἔχει τις ἐς τοὺς ἑτέρους σπουδῆς.

4 γενεᾷ δὲ ὕστερον βασιλεύοντος ἐν Λακεδαίμονι
Ἀλκαμένους τοῦ Τηλέκλου, τῆς δὲ οἰκίας τῆς ἑτέρας
Θεοπόμπου τοῦ Νικάνδρου τοῦ Χαρίλλου τοῦ Πολυ-
δέκτου τοῦ Εὐνόμου τοῦ Πρυτάνιδος τοῦ Εὐρυπῶν-
τος, Μεσσηνίων δὲ Ἀντιόχου καὶ Ἀνδροκλέους τῶν
Φίντα, Λακεδαιμονίων καὶ Μεσσηνίων ἐξήρθη τὸ ἐς
ἀλλήλους μῖσος· καὶ ἦρξαν οἱ Λακεδαιμόνιοι πολέμου,
ἐπιγενομένης ἀφορμῆς σφισιν ἐθελέχθρως μὲν ἔχουσι
καὶ πολεμῆσαι πάντως ἐγνωκόσιν οὐ μόνον ἀποχρώσης
ἀλλὰ καὶ τὰ μάλιστα εὐπροσώπου, μετὰ δὲ εἰρηνικω-
τέρας γνώμης κἂν διελύθη δικαστηρίου γνώσει. τὰ
5 δὲ συμβάντα ἔσχεν οὕτω. Πολυχάρης Μεσσήνιος τά
τε ἄλλα οὐκ ἀφανὴς καὶ νίκην Ὀλυμπίασιν ἀνῃρημένος
— τετάρτην ὀλυμπιάδα ἦγον Ἠλεῖοι καὶ ἀγώνισμα ἦν

14 μὲν οὖν L¹y 20 δὲ om L 23 δὲ ἀφορμῆς L¹
29 a C 764

σταδίου μόνον, ὅτε ὁ Πολυχάρης ἐνίκησεν —, τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐγένοντο βοῦς· καὶ — οὐ γὰρ ἐκέκτητο ἰδίαν γῆν ὡς νομὰς ταῖς βουσὶν ἱκανὰς εἶναι — Σπαρτιάτῃ σφᾶς δίδωσιν Εὐαίφνῳ βόσκεσθαί τε ἐν ἐκείνου καὶ μοῖραν εἶναι καὶ Εὐαίφνῳ τοῦ καρποῦ τῶν βοῶν. ἦν 6
δὲ ἄρα τοιόσδε τις ὁ Εὔαιφνος, κέρδη τε ἄδικα ἐπίπροσθεν ἢ πιστὸς εἶναι ποιούμενος καὶ ἄλλως αἱμύλος· ὃς καὶ τότε καταπλεύσασιν ἐς τὴν Λακωνικὴν ἐμπόροις ἀποδόμενος βοῦς τὰς Πολυχάρους ἦλθεν αὐτὸς ὡς Πολυχάρην ἄγγελος, ἐλθὼν δὲ ἀποβάντας ἔλεγεν ἐς τὴν χώραν λῃστὰς καὶ βιασαμένους αὐτὸν λείαν βοῦς τε ἄγεσθαι καὶ βουκόλους. ἕως δὲ οὗτος παρέπειθεν, ἐν τούτῳ τῶν τις βουκόλων ἀποδιδράσκει τοὺς ἐμπόρους, ἐπανήκων δὲ καταλαμβάνει τε αὐτοῦ παρὰ τῷ δεσπότῃ τὸν Εὔαιφνον καὶ Πολυχάρους ἐναντίον ἤλεγχεν. ἁλισκόμενος δὲ καὶ οὐκ ἔχων ἀπαρνήσασθαι 7
πολλὰ μὲν αὐτὸν Πολυχάρην, πολλὰ δὲ καὶ τοῦ Πολυχάρους τὸν παῖδα ἱκέτευε νεῖμαί οἱ συγγνώμην· ἐν γὰρ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει καὶ ἄλλων ἐνόντων, ἐφ' οἷς βιαζόμεθα ἄδικοι γίνεσθαι, τὰ κέρδη μεγίστην ἀνάγκην ἔχειν· τιμὴν δὲ ἥντινα εἰλήφει τῶν βοῶν, λόγῳ τε ἀπέφαινε καὶ τὸν παῖδα ἠξίου τὸν Πολυχάρους ἕπεσθαί οἱ κομιούμενον. ὡς δὲ προϊόντες ἐγίνοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ, ἔργον ἐτόλμησεν Εὔαιφνος ἀνοσιώτερον τοῦ προτέρου· φονεύει τοῦ Πολυχάρους τὸν υἱόν. ὁ 8
δὲ ὡς καὶ ταῦτα ἔγνω πεπονθώς, φοιτῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα τοῖς βασιλεῦσιν ἦν καὶ τοῖς ἐφόροις δι' ὄχλου, πολλὰ μὲν τὸν παῖδα ἀνακλαίων, καταριθμούμενος δὲ

3 *τοῖς* L 8 *καταπλεύσας* et 9 *ἀποδωσόμενος*, em Kuhn 10 *ἐλθὼν δὲ ὡς* P[1]y 11 *λίαν*, em ς 8 *ἱκέτευεν εἶναι*, em Bekker 21 *ἔχει*, em Buttmann 22 *τοῦ* P[1]y[2]

οἷα ὑπὸ Εὐαίφνου πεπονθὼς ἦν, ὃν αὐτὸς ξένον ἐποιήσατο καὶ πρὸ πάντων Λακεδαιμονίων ἐπίστευσεν. ὡς δέ οἱ συνεχῶς ἰόντι ἐπὶ τὰς ἀρχὰς οὐδεμία ἐγίνετο τιμωρία, ἐνταῦθα παρετράπη τε ὁ Πολυχάρης ἐκ τοῦ νοῦ καὶ τῷ θυμῷ χρώμενος, ἅτε ἔχων ἀφειδῶς ἤδη καὶ αὑτοῦ, πάντα τινὰ ὃν λάβοι Λακεδαιμονίων ἐτόλμα φονεύειν.

5 *Λακεδαιμόνιοι μὲν δὴ Πολυχάρους τε ἕνεκα οὐκ ἐκδοθέντος σφίσι καὶ διὰ τὸν Τηλέκλου φόνον, καὶ πρότερον ἔτι ὑπόπτως ἔχοντες διὰ τὸ Κρεσφόντου κακούργημα ἐς τὸν κλῆρον, πολεμῆσαι λέγουσι· Μεσσήνιοι δὲ περὶ Τηλέκλου ἀντιλέγουσι τὰ εἰρημένα ἤδη μοι καὶ Αἴπυτον τὸν Κρεσφόντου συγκαταχθέντα ἀποφαίνουσιν ὑπὸ Ἀριστοδήμου τῶν παίδων, ὃ μήποτ' ἂν*
2 *ποιῆσαι σφᾶς Κρεσφόντῃ γε ὄντας διαφόρους. Πολυχάρην δὲ ἐκδοῦναι μὲν ἐπὶ τιμωρίᾳ Λακεδαιμονίοις οὔ φασιν, ὅτι μηδὲ ἐκεῖνοι σφίσιν Εὔαιφνον, ἐθέλειν μέντοι παρὰ Ἀργείοις συγγενέσιν οὖσιν ἀμφοτέρων ἐν Ἀμφικτυονίᾳ διδόναι δίκας, ἐπιτρέπειν δὲ καὶ τῷ Ἀθήνησι δικαστηρίῳ, καλουμένῳ δὲ Ἀρείῳ πάγῳ, ὅτι δίκας τὰς φονικὰς τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐδόκει δικάζειν*
3 *ἐκ παλαιοῦ. Λακεδαιμονίους δὲ οὐ διὰ ταῦτα πολεμῆσαί φασιν, ὑπὸ πλεονεξίας δὲ τῇ σφετέρᾳ τε ἐπιβουλεῦσαι καὶ ἄλλα ἐργάσασθαι, προφέροντες μέν σφισι τὰ Ἀρκάδων, προφέροντες δὲ καὶ τὰ Ἀργείων, ὡς οὔποτε ἐσχήκασι κόρον ἀποτεμνόμενοι τῆς χώρας αἰεί τι ἑκατέρων· Κροίσῳ τε αὐτοῖς δῶρα ἀποστείλαντι γενέσθαι φίλους βαρβάρῳ πρώτους, ἀφ' οὗ γε τούς τε ἄλλους*

---

12 *4, 3* ἀντι om L 15 κρεσφόντην, em ς 16 et 22 λακεδαιμόνιοι, em Xylander 17 οὔ om L 21 διδασκαλείῳ P^1My^2 28 βαρβάρων, em Bekker

τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατεδουλώσατο Ἕλληνας καὶ ὅσοι
Δωριεῖς ἐν τῇ Καρικῇ κατοικοῦσιν ἠπείρῳ. ἀποφαί- 4
νουσι δὲ καὶ ἡνίκα οἱ Φωκέων δυνάσται τὸ ἱερὸν τὸ
ἐν Δελφοῖς κατειλήφασιν, ἰδίᾳ τε κατὰ ἄνδρα τοὺς
βασιλεύοντας ἐν Σπάρτῃ καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐπ'
ἀξιώματος καὶ κοινῇ τῶν τε ἐφόρων τὴν ἀρχὴν καὶ
τὴν γερουσίαν μετασχόντας τῶν τοῦ θεοῦ. πρό τε δὴ
πάντων, ὡς οὐδὲν ἂν τοὺς Λακεδαιμονίους κέρδους
ἕνεκα ὀκνήσαντας, τὴν συμμαχίαν ὀνειδίζουσί σφισι
⟨τὴν⟩ πρὸς Ἀπολλόδωρον τὸν ἐν Κασσανδρείᾳ τυραν-
νήσαντα. ἀνθ' ὅτου δὲ Μεσσήνιοι τὸ ὄνειδος ἥγηνται 5
τοῦτο οὕτω πικρόν, οὔ μοι τῷ λόγῳ τῷ παρόντι
ἦν ἐπεισάγεσθαι· ὅτι γὰρ μὴ τῶν Μεσσηνίων τὸ εὔ-
ψυχον καὶ χρόνου μῆκος ὃν ἐπολέμησαν διάφορα ἐγέ-
νετο τῆς Ἀπολλοδώρου τυραννίδος, ἔς γε τὰς συμ-
φορὰς οὐ πολλῷ τινι ἀποδέοι ⟨ἂν⟩ ἃ οἱ Κασσανδρεῖς
πεπόνθασι.

ταῦτα μὲν δὴ αἴτια ἑκάτεροι τοῦ πολέμου γενέσθαι 6
λέγουσι· τότε δὲ πρεσβεία Λακεδαιμονίων ἥκουσα
ἐξῄτει Πολυχάρην. οἱ δὲ τῶν Μεσσηνίων βασιλεῖς
τοῖς μὲν πρέσβεσιν ἀπεκρίναντο ὅτι βουλευσάμενοι
μετὰ τοῦ δήμου τὰ δόξαντα ἐπιστελοῦσιν ἐς Σπάρ-
την, αὐτοὶ δὲ ἐκείνων ἀπελθόντων ἐς ἐκκλησίαν τοὺς
πολίτας συνῆγον. αἱ δὲ γνῶμαι διάφοροι παρὰ πολὺ
ἐγίνοντο, Ἀνδροκλέους μὲν ἐκδιδόναι Πολυχάρην ὡς
ἀνόσιά τε καὶ πέρα δεινῶν εἰργασμένον· Ἀντίοχος δὲ

4 τε L^1: δὲ 7 τε Schubart: δὲ 8 οὐδὲν ἂν Porson: οὐδένων 9 ὀκνήσαντες L^1 10 suppl Schubart 13 τὸ μεσσηνίων L^1 ἔμψυχον L^1y^1 14 διαφθορὰ (L^1 διαφορὰ), em Sylburg 15 γε Clavier: τε 16 suppl Sp 18 μὲν οὖν δὴ L^1y ἑκατέρου P^1y 22 ἐπιστέλλουσιν, em Xylander 25 ἐγενοντο L^1y^1 26 δεινὰ P^1y ἀντίγονος L^1

*ἄλλα τε ἀντέλεγε καὶ τὸ ἁπάντων οἴκτιστον, εἰ Πο-
λυχάρης ἐν ὀφθαλμοῖς πείσεται τοῖς Εὐαίφνου, κατα-*
7 *ριθμούμενος ὅσα καὶ οἷα ἦν ἀνάγκη παθεῖν. τέλος
δὲ ἐς τοσοῦτο προήχθησαν οἵ τε Ἀνδροκλεῖ καὶ οἱ τῷ
Ἀντιόχῳ συσπεύδοντες ὥστε καὶ τὰ ὅπλα ἔλαβον. οὐ
μὴν ἐς μακράν γε προῆλθέ σφισιν ἡ μάχη· περιόντες
γὰρ ἀριθμῷ καὶ πολὺ οἱ σὺν Ἀντιόχῳ τόν τε Ἀνδρο-
κλέα καὶ τῶν περὶ αὐτὸν τοὺς λόγου μάλιστα ἀξίους
ἀποκτείνουσιν. Ἀντίοχος δὲ βασιλεύων ἤδη μόνος
ἔπεμπεν ἐς Σπάρτην ὡς ἐπιτρέπειν ἐθέλοι τοῖς δι-
καστηρίοις ἃ ἤδη λέλεκταί μοι· Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐ
λέγονται τοῖς κομίσασι τὰ γράμματα ἀποκρίνασθαι.*
8 *μησὶ δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον Ἀντιόχου τελευτήσαν-
τος Εὐφαὴς ὁ Ἀντιόχου παρέλαβε τὴν ἀρχήν. Λακε-
δαιμόνιοι δὲ οὔτε κήρυκα ἀποστέλλουσι προεροῦντα
Μεσσηνίοις πόλεμον οὔτε προαπειπάμενοι τὴν φιλίαν,
κρύφα δὲ καὶ μάλιστα ὡς ἐδύναντο ἐν ἀπορρήτῳ
παρασκευασάμενοι, προομνύουσιν ὅρκον μήτε τοῦ πο-
λέμου μῆκος, ἢν μὴ δι' ὀλίγου κριθῇ, μήτε τὰς συμ-
φοράς, εἰ μεγάλαι πολεμοῦσι γένοιντο, ἀποστρέψειν
σφᾶς πρὶν ἢ κτήσαιντο χώραν τὴν Μεσσηνίαν δορι-*
9 *άλωτον. ταῦτα προομόσαντες ἔξοδον νύκτωρ ἐποιοῦντο
ἐπὶ Ἄμφειαν, Ἀλκαμένην τὸν Τηλέκλου τῆς στρατιᾶς
ἡγεμόνα ἀποδείξαντες. ἡ δὲ Ἄμφεια πρὸς τῇ Λακω-
νικῇ πόλισμα ἦν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ, μεγέθει μὲν οὐ
μέγα, ἐπὶ λόφου δὲ ὑψηλοῦ κείμενον, καὶ ὑδάτων
πηγὰς εἶχεν ἀφθόνους· ἐδόκει δὲ καὶ ἄλλως ἐς τὸν
πάντα πόλεμον ὁρμητήριόν σφισιν ἐπιτήδειον ἡ Ἄμφεια*

5 *συνσπεύδοντες*, em V 11 *5, 2* *δὲ οὐδὲν* Amasaeus
13 *τελευτήσαντος* om P^1My^2 19 *μὴ μετὰ συμφορᾶς* L^1y
20 *ἀποτρέψειν* Korais

εἶναι. καὶ τό τε πόλισμα αἱροῦσι πυλῶν ἀνεῳγμένων καὶ φυλακῆς οὐκ ἐνούσης καὶ τῶν Μεσσηνίων τοὺς ἐγκαταληφθέντας φονεύουσι, τοὺς μὲν ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς, τοὺς δὲ ὡς ᾔσθοντο πρός τε ἱερὰ θεῶν καὶ βωμοὺς καθημένους ἱκέτας· ὀλίγοι δὲ καὶ οἱ διαφυγόντες ἐγένοντο. ταύτην Λακεδαιμόνιοι πρώτην ἐπὶ 10
Μεσσηνίους ἔξοδον ἐποιήσαντο ἔτει δευτέρῳ τῆς ἐνάτης ὀλυμπιάδος, ἣν Ξενοδόκος Μεσσήνιος ἐνίκα στάδιον· Ἀθήνησι δὲ οὐκ ἦσάν πω τότε οἱ τῷ κλήρῳ κατ' ἐνιαυτὸν ἄρχοντες· τοὺς γὰρ ἀπὸ Μελάνθου, καλουμένους δὲ Μεδοντίδας, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀφείλοντο ὁ δῆμος τῆς ἐξουσίας τὸ πολὺ καὶ ἀντὶ βασιλείας μετέστησαν ἐς ἀρχὴν ὑπεύθυνον, ὕστερον δὲ καὶ προθεσμίαν ἐτῶν δέκα ἐποίησαν αὐτοῖς τῆς ἀρχῆς. τότε δὲ ὑπὸ τὴν κατάληψιν τῆς Ἀμφείας Αἰσιμίδης Ἀθηναίοις ἦρχεν ὁ Αἰσχύλου πέμπτον ἔτος.

πρὶν δὲ ἢ συγγράφειν με τὸν πόλεμον καὶ ὁπόσα 6
πολεμοῦσιν ἑκατέροις ὁ δαίμων παθεῖν ἢ δρᾶσαι παρεσκεύασε, διακρῖναί τι καὶ ἡλικίας [ἔργα] πέρι ἠθέλησα ἀνδρὸς Μεσσηνίου. τὸν γὰρ πόλεμον τοῦτον γενόμενον μὲν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων πρὸς Μεσσηνίους καὶ τοὺς ἐπικούρους, ὀνομασθέντα δὲ οὐκ ἀπὸ τῶν ἐπιστρατευσάντων ὥσπερ γε ὁ Μηδικὸς καὶ ὁ Πελοποννήσιος, Μεσσήνιον δὲ ἀπὸ τῶν συμφορῶν, καθὰ δὴ καὶ τὸν ἐπὶ Ἰλίῳ κληθῆναι Τρωικὸν καὶ οὐχ Ἑλληνικὸν ἐξενίκησεν, τοῦτον [γὰρ] τῶν Μεσσηνίων τὸν πόλεμον Ῥιανός τε ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν ὁ Βη-

1 καὶ om P[1]y 7 μεσσηνίοις P[1] a C 743 12/13 μετέστησεν, em ς 15 αἰσιμήδης, em Amasaeus 16 ἀθηναῖος, em Siebelis 19 τι Lachmann: τε ἔργα ante καὶ transp L[1], del Lachmann πέρι L[1]: ὅπερ 26 purg L[1]

ναῖος καὶ ὁ Πριηνεὺς Μύρων· λόγοι δὲ πεζοὶ Μύρω-
2 νός ἐστιν ἡ συγγραφή. συνεχῶς μὲν δὴ τὰ πάντα ἐξ
ἀρχῆς ἐς τοῦ πολέμου τὴν τελευτὴν οὐδετέρῳ διήνυσται·
μέρος δὲ ᾧ ἑκάτερος ἠρέσκετο, ὁ μὲν τῆς τε Ἀμφείας
τὴν ἅλωσιν καὶ τὰ ἐφεξῆς συνέθηκεν οὐ πρόσω τῆς
Ἀριστοδήμου τελευτῆς, Ῥιανὸς δὲ τοῦδε μὲν τοῦ πρώ-
του τῶν πολέμων οὐδὲ ἥψατο ἀρχήν· ὁπόσα δὲ χρόνῳ
συνέβη τοῖς Μεσσηνίοις ἀποστᾶσιν ἀπὸ Λακεδαιμονίων,
ὁ δὲ καὶ ταῦτα μὲν οὐ τὰ πάντα ἔγραψε, τῆς μάχης
δὲ τὰ ὕστερα ἣν ἐμαχέσαντο ἐπὶ τῇ τάφρῳ τῇ καλου-
3 μένῃ Μεγάλῃ. ἄνδρα οὖν Μεσσήνιον — τούτου γὰρ
δὴ ἕνεκα τὸν πάντα ἐποιησάμην Ῥιανοῦ καὶ Μύρωνος
λόγον — Ἀριστομένην, ὃς καὶ πρῶτος καὶ μάλιστα τὸ
Μεσσήνης ὄνομα ἐς ἀξίωμα προήγαγε, τοῦτον τὸν
ἄνδρα ἐπεισήγαγε μὲν ὁ Πριηνεὺς ἐς τὴν συγγραφήν,
Ῥιανῷ δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν οὐδὲν Ἀριστομένης ἐστὶν
ἀφανέστερος ἢ Ἀχιλλεὺς ἐν Ἰλιάδι Ὁμήρῳ. διάφορα
οὖν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρηκότων, προσέσθαι μὲν τὸν ἕτε-
ρόν μοι τῶν λόγων καὶ οὐχ ἅμα ἀμφοτέρους ὑπελεί-
πετο, Ῥιανὸς δέ μοι ποιῆσαι μᾶλλον ἐφαίνετο εἰκότα
4 ἐς τὴν Ἀριστομένους ἡλικίαν· Μύρωνα δὲ ἐπί τε
ἄλλοις καταμαθεῖν ἔστιν οὐ προορώμενον εἰ ψευδῆ τε
καὶ οὐ πιθανὰ δόξει λέγειν καὶ οὐχ ἥκιστα ἐν τῇδε
τῇ Μεσσηνίᾳ συγγραφῇ. πεποίηκε γὰρ ὡς ἀποκτείνειε
Θεόπομπον τῶν Λακεδαιμονίων τὸν βασιλέα Ἀριστο-
μένης ὀλίγον πρὸ τῆς Ἀριστοδήμου τελευτῆς· Θεόπομ-
πον δὲ οὔτε μάχης γινομένης οὔτε ἄλλως προαποθανόντα

1 δὲ om P^1 4 ᾧ Bekker: ὡς 11 οὖν Clavier: ὅσον οὐ P^1y^1, τε L^1, qui huc a vs 13 ἀριστομένην transp; ἄνδρα δ' ὅσον οὐ πρῶτον Μεσσηνίων Schwartz 13 καὶ om P^1 18 προέσθαι, em Bekker 24 τῆς μεσσηνίας, em Sylburg 25 τὸν (pro τῶν) L^1 τὸν om L^1y^1

ἴσμεν πρὶν ἢ διαπολεμηθῆναι τὸν πόλεμον. οὗτος δὲ 5
ὁ Θεόπομπος ἦν καὶ ὁ πέρας ἐπιθεὶς τῷ πολέμῳ· μαρ-
τυρεῖ δέ μοι καὶ τὰ ἐλεγεῖα τῶν Τυρταίου λέγοντα

ἡμετέρῳ βασιλῆι θεοῖσι φίλῳ Θεοπόμπῳ,
ὃν διὰ Μεσσήνην εἵλομεν εὐρύχορον.

ὁ τοίνυν Ἀριστομένης δόξῃ γε ἐμῇ γέγονεν ἐπὶ τοῦ
πολέμου τοῦ ὑστέρου· καὶ τὰ ἐς αὐτόν, ἐπειδὰν ἐς
τοῦτο ὁ λόγος ἀφίκηται, τηνικαῦτα ἐπέξειμι.

οἱ δὲ Μεσσήνιοι τότε, ὡς τὰ περὶ τὴν Ἄμφειαν 6
ἤκουον παρ' αὐτῶν τῶν ἀποσωθέντων ἐκ τῆς ἁλώσεως,
συνελέγοντο ἐς Στενύκληρον ἀπὸ τῶν πόλεων. ἀθροι-
σθέντος δὲ ἐς ἐκκλησίαν τοῦ δήμου καὶ ἄλλοι τῶν ἐν
τέλει καὶ τελευταῖος ὁ βασιλεὺς παρεκελεύετο μήτε τῆς
Ἀμφείας καταπεπλῆχθαι τὴν πόρθησιν, ὡς τὸν πάντα
ἤδη κεκριμένον δι' αὐτῆς πόλεμον, μήτε ὡς τῆς σφε-
τέρας κρείσσονα τῶν Λακεδαιμονίων δεδοικέναι τὴν
παρασκευήν· μελέτην μὲν γὰρ ἐκείνοις τῶν πολεμικῶν
ἐκ χρόνου πλείονος, σφίσι δὲ εἶναι τήν τε ἀνάγκην
ἰσχυροτέραν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίνεσθαι καὶ τὸ εὐμε-
νέστερον ἔσεσθαι παρὰ τῶν θεῶν ἀμύνουσι τῇ οἰκείᾳ
καὶ οὐκ ἀδικίας ἄρχουσιν. τοιαῦτα ὁ Εὐφαὴς εἰπὼν 7
διέλυσε τὸν σύλλογον, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου πάντας ἔσχεν
ἤδη τοὺς Μεσσηνίους ἐν ὅπλοις, τούς τε οὐκ εἰδότας
ἐπαναγκάζων διδάσκεσθαι τὰ πολεμικὰ καὶ τοῖς ἐπιστα-
μένοις ἐπιμελεστέραν ἢ πρότερον τὴν ἄσκησιν εἶναι.
Λακεδαιμόνιοι δὲ καταδρομὰς ἐποιοῦντο ἐς τὴν Μεσ-
σηνίαν, καὶ τὴν μὲν χώραν οὐκ ἐλυμαίνοντο ἅτε δὴ
νομίζοντες οἰκείαν οὐδὲ δένδρα ἔκοπτον οὐδὲ οἰκή-
ματα κατέβαλλον· οἱ δὲ λείαν εἰ περιτύχοιεν ἤλαυνον

---

4 *fr* 5 *Bgk*[4] 8 *c* 14 *seq* 9 τὰ om P[1]y 10 παρὰ τῶν Schubart 20 ἔσται, em Facius 22 διέλυε, em Frazer

2 καὶ σῖτον καὶ τὸν ἄλλον καρπὸν ἀφῃροῦντο. πρὸς δὲ
τὰς πόλεις ποιούμενοι προσβολὰς εἷλον μὲν οὐδεμίαν
ἅτε καὶ τείχεσιν ὠχυρωμένας καὶ δι' ἀκριβείας φρουρου-
μένας, λαμβάνοντες δὲ τραύματα ἀπεχώρουν ἄπρακτοι
καὶ τελευτῶντες οὐκέτι ἀπεπειρῶντο τῶν πόλεων.
ἐλῄστευον δὲ καὶ οἱ Μεσσήνιοι τά τε ἐπιθαλάσσια τῆς
Λακωνικῆς καὶ ὅσαι γεωργίαι περὶ τὸ Ταΰγετον ἦσαν.
3 τετάρτῳ δὲ ἔτει μετὰ τῆς Ἀμφείας τὴν ἅλωσιν
Εὐφαὴς τῷ θυμῷ χρήσασθαι τῷ Μεσσηνίων προθυμού-
μενος ἀκμαζόντων ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ταῖς ὀργαῖς
καὶ ἅμα τὴν ἄσκησιν ἤδη σφίσιν αὐτάρκη νομίζων
εἶναι, προεῖπεν ἔξοδον· συνακολουθεῖν δὲ καὶ τοὺς
οἰκέτας προσέτασσε φέροντας ξύλα καὶ ἄλλα ὅσα
πρόσφορα ἐς ποίησιν χαρακώματος. ἐπυνθάνοντο δὲ
καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι παρὰ τῶν ἐν Ἀμφείᾳ φρουρῶν
τοὺς Μεσσηνίους ἐξιόντας· ἐξεστρατεύοντο οὖν καὶ
4 οὗτοι. καὶ ἦν γὰρ ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ χωρίον ἄλλως
μὲν ἐς ἀγῶνα ἐπιτήδειον, χαράδρα δὲ προεβέβλητο
αὐτοῦ βαθεῖα· ἐνταῦθα τοὺς Μεσσηνίους παρέτασσεν ὁ
Εὐφαής, ἀποδείξας στρατηγὸν Κλέοννιν· τῆς δὲ ἵππου
καὶ τῶν ψιλῶν, οἳ συναμφότεροι ἐλάσσους πεντακο-
σίων ἦσαν, τούτων Πυθάρατος καὶ Ἄντανδρος ἡγοῦντο.
5 ὡς δὲ συνῄει τὰ στρατόπεδα, τοῖς μὲν ὁπλίταις καὶ
ἀφειδῶς ὅμως καὶ ἀκρατέστερον ὑπὸ τοῦ μίσους φερο-
μένοις ἐπὶ ἀλλήλους οὐ παρέσχεν ἐλθεῖν ἐς χεῖρας ἡ
χαράδρα διείργουσα· τὸ δ' ἱππικὸν καὶ οἱ ψιλοὶ συμ-
μίσγουσι μὲν κατὰ τὸ ὑπὲρ τὴν χαράδραν, ἦσαν δὲ
οὔτε πλῆθος οὔτε ἐμπειρίᾳ διαφέροντες οὐδέτεροι, καὶ

---

1 τὸν om y 13 προσέταξεν L[1] 20 κλεόνιν L[1]y constanter δὲ Buttmann: τε 22 τούτων Kayser: ὧν 28 οὔτ' ἐς πλῆθος P

διὰ τοῦτο ἰσόρροπος ἡ μάχη σφίσιν ἐγένετο. ⟨ἐν⟩ 6 *ὅσῳ δὲ οὗτοι συνεστήκασιν, ἐν τοσούτῳ τοὺς οἰκέτας ἐκέλευεν ὁ Εὐφαὴς πρῶτα μὲν τὰ κατὰ νῶτον τοῦ στρατοπέδου φράξασθαι τοῖς σταυροῖς, μετὰ δὲ τὰ πλευρὰ ἀμφότερα. ἐπεὶ δὲ ἥ τε νὺξ ἐπέλαβε καὶ ἡ μάχη διελέλυτο, τότε ἤδη καὶ τὰ πρὸ τοῦ στρατοπέδου κατὰ τὴν χαράδραν ἐφράξαντο, ὥστε ἐπισχούσης ἡμέρας τῆς τε προνοίας τοῦ Εὐφαοῦς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιπίπτει λογισμὸς εἶχόν τε οὔτε ὅπως μάχεσθαι χρὴ πρὸς τοὺς Μεσσηνίους μὴ προϊόντας ἐκ τοῦ χάρακος προσκαθῆσθαί τε ἀπεγίνωσκον ἀπαράσκευοι τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ὄντες.*

καὶ τότε μὲν ἀποχωροῦσιν οἴκαδε, ἐνιαυτῷ δὲ 7 *ὕστερον κακιζόντων σφᾶς τῶν γεγηρακότων καὶ δειλίαν τε ὁμοῦ προφερόντων καὶ τοῦ ὅρκου τὴν ὑπεροψίαν, οὕτω δευτέραν ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐπὶ Μεσσηνίους στρατείαν ἐποιοῦντο. ἡγοῦντο δὲ οἱ βασιλεῖς ἀμφότεροι, Θεόπομπός τε ὁ Νικάνδρου καὶ Πολύδωρος ὁ Ἀλκαμένους· Ἀλκαμένης δὲ οὐκέτι περιῆν. ἀντεστρατοπεδεύοντο δὲ καὶ οἱ Μεσσήνιοι καὶ πειρωμένων μάχης τῶν Σπαρτιατῶν ἄρχειν ἀντεπεξῄεσαν. Λακεδαιμονίοις* 8 *δὲ ἡγεῖτο Πολύδωρος μὲν κατὰ τὸ κέρας τὸ ἀριστερόν, Θεόπομπος δὲ ἐπὶ τῷ δεξιῷ, τὸ μέσον δὲ εἶχεν Εὐρυλέων, τὰ μὲν παρόντα Λακεδαιμόνιος, τὰ ἐξ ἀρχῆς δὲ ἀπὸ Κάδμου καὶ ἐκ Θηβῶν, Αἰγέως τοῦ Οἰολύκου τοῦ Θήρα τοῦ Αὐτεσίωνος ἀπόγονος πέμπτος. τοῖς δὲ Μεσσηνίοις κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων ἀντετάσσοντο Ἄντανδρός τε καὶ Εὐφαής, τὸ δὲ ἕτερον*

---

1 suppl Facius 3 *πρῶτον* L^{1}y^1 6 *διελύετο* L^1 *πρὸ* om P 8 *τοὺς λακεδαιμονίους*, em V 11 *προκαθῆσθαι*, em Kuhn 17 *στρατιάν*, em Musurus

κέρας τὸ κατὰ τὸν Πολύδωρον Πυθάρατος εἶχε, Κλέον-
9 *νις δὲ τὸ μέσον. συνιέναι δὲ ἤδη μελλόντων, ἐπεὶ*
παριόντες οἱ βασιλεῖς προέτρεπον τοὺς αὑτῶν, πρὸς
μὲν δὴ τοὺς Λακεδαιμονίους βραχεῖαν κατὰ τὸ ἐπι-
χώριον τὴν παράκλησιν ἐποιεῖτο ὁ Θεόπομπος, τοῦ τε
ὅρκου τοῦ κατὰ τῶν Μεσσηνίων ἀναμιμνήσκων καὶ
ὡς καλόν σφισι τὸ φιλοτίμημα, τῶν πατέρων οἳ τοὺς
περιοίκους κατεδουλώσαντο φανῆναι λαμπρότερα εἰρ-
γασμένους καὶ χώραν εὐδαιμονεστέραν προσκεκτημέ-
νους· Εὐφαὴς δὲ μακρότερα μὲν εἶπεν ἢ ὁ Σπαρτιάτης,
οὐ πλείω δὲ οὐδ' οὗτος ἢ ἐφιέντα ἑώρα τὸν καιρόν.
10 *οὐ γὰρ περὶ γῆς μόνον οὐδὲ κτημάτων τὸν ἀγῶνα*
ἀπέφαινε γενησόμενον, εἰδέναι δὲ ἔφη σαφῶς ἃ νικω-
μένους ἐπιλήψεται· γυναῖκας μὲν γὰρ ἀχθήσεσθαι καὶ
τέκνα ἐν ἀνδραπόδων μέρει, τοῖς δὲ ἐν ἡλικίᾳ τὸ
ἐλαφρότατον ἔσεσθαι θάνατον, ἢν μετ' αἰκίας μὴ
γένηται, συλήσεσθαι δέ σφισι καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰς
πατρίδας ἐμπρήσεσθαι· λέγειν δὲ οὐκ εἰκάζων, μάρ-
τυρα δὲ ἐναργῆ πᾶσιν εἶναι τῶν ἐγκαταληφθέντων ἐν
11 *Ἀμφείᾳ τὰ πάθη. πρό τε δὴ τηλικούτων κακῶν κέρ-*
δος εἶναι καλῶς τινα ἀποθανεῖν, πολὺ δὲ εἶναι ῥᾷον
ἀηττήτοις οὖσιν ἔτι καὶ τὰς τόλμας καθεστηκόσιν
ἐξ ἴσου προθυμίᾳ τοὺς ἀντιτεταγμένους ὑπερβαλεῖν
ἢ προαποβαλόντας τὸ φρόνημα ἐπανορθοῦσθαι τὰ
ἐπταισμένα.

8 *τοιαῦτα μὲν ὁ Εὐφαὴς εἶπεν· ἐπεὶ δὲ ἑκατέροις*
ἐσήμηναν οἱ ἡγεμόνες, Μεσσήνιοι μὲν δρόμῳ τε ἐς
τοὺς Λακεδαιμονίους ἐχρῶντο καὶ ἀφειδῶς αὐτῶν εἶχον

---

3 *προέπεμπον* My^2 *ἑαυτῶν* P^1 5 *παρασκευὴν* $\mathrm{L}^1\mathrm{y}^1$
9 *προσεκτημένους* P^1 18 *μαρτύρια* ς 19 *ἐν ἀρχῇ* L^1
27 *ἐπήνησαν* $\mathrm{L}^1\mathrm{My}^2$ *τε* Dindorf: *τῷ*

ἅτε ἄνθρωποι θανατῶντες ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, καὶ αὐτὸς
ἕκαστος πρῶτος ἔσπευδεν ἄρξαι μάχης· ἀντεπήεσαν δὲ
καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι σπουδῇ καὶ οὗτοι, πρόνοιαν δὲ
ὅμως ἐποιοῦντο μὴ διαλυθῆναί σφισι τὴν τάξιν. ὡς 2
δὲ πλησίον ἐγίνοντο, ἀπειλαῖς ἐχρῶντο τῶν τε ὅπλων
τῇ κινήσει καὶ ἐνορῶντες ἐς ἀλλήλους δεινόν· ἔς τε
λοιδορίας προήγοντο οἱ μὲν οἰκέτας αὐτῶν ἤδη τοὺς
Μεσσηνίους καὶ οὐδὲν ἐλευθερωτέρους ἀποκαλοῦντες
τῶν εἱλώτων, οἱ δὲ ἐκείνους τῷ τε ἐγχειρήματι ἀνο-
σίους, ἐπεὶ πλεονεξίας ἕνεκα ἐπὶ ἄνδρας συγγενεῖς
ἐπίασι, καὶ θεῶν ἀσεβεῖς ὅσοι Δωριεῦσι πατρῷοι, τῶν
τε ἄλλων καὶ μάλιστα Ἡρακλέους. ἤδη τε ὁμοῦ τοῖς
ὀνείδεσι καὶ ἔργων ἥπτοντο, ἀθρόοι τε πρὸς ἀθρόους
ὠθισμῷ χρώμενοι μάλιστα οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἀνὴρ
ἀνδρὶ ἐπιόντες. τέχνῃ μὲν οὖν ἐς τὰ πολεμικὰ ὁμοῦ 3
καὶ μελέτῃ πολὺ οἱ Λακεδαιμόνιοι προέσχον, πρὸς δὲ
καὶ τῷ πλήθει· τούς τε γὰρ περιοίκους ὑπηκόους ἤδη
καὶ συνακολουθοῦντας εἶχον Ἀσιναῖοί τε [καὶ] οἱ Δρύ-
οπες γενεᾷ πρότερον ὑπὸ Ἀργείων ἐκ τῆς σφετέρας
ἀνεστηκότες καὶ ἥκοντες ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἱκέται
κατ' ἀνάγκην συνεστρατεύοντο· πρὸς δὲ τοὺς ψιλοὺς
τῶν Μεσσηνίων τοξότας Κρῆτας ἐπήγοντο μισθωτούς.
Μεσσηνίοις δὲ † ἐς ἅπαντα ἐς τὸ ἴσον ἥ τε ἀπόνοια καὶ 4
τὸ ἐς τὸν θάνατον εὔθυμον· καὶ ὁπόσα μὲν πάσχοιεν,
ἀναγκαῖα μᾶλλον τοῖς πατρίδα σεμνύνουσιν ἢ δεινὰ
ἐνόμιζον, ἃ δὲ ἔδρων, αὐτοί τε ἡγοῦντο εἰργάσθαι
μειζόνως καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις συμβαίνειν χαλεπώ-
τερα. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν προεκπηδῶντες τῆς τάξεως

5 ἐγένοντο L 10 καὶ ἐπὶ L 17 καὶ om L 18 purg y, οἱ om P[1] 23 ἀνθυπῆρχεν?

τολμήματα λαμπρὰ ἀπεδείκνυντο, τοῖς δὲ καὶ ἐπικαίρως τετρωμένοις καὶ ἐμπνέουσιν· ὀλίγον ὅμως ἡ ἀπό-
5 νοια ἤκμαζε. παρακλήσεις τε ἐγίνοντο, καὶ οἱ μὲν ζῶντες καὶ ἔτι ἄτρωτοι τοὺς τραυματίας παρώξυνον, πρὶν ἢ τὴν ἐσχάτην τινὶ ἐφεστηκέναι μοῖραν, ἀντιδράσαντα ὅ τι καὶ δύναιτο σὺν ἡδονῇ δέχεσθαι τὸ πεπρωμένον· οἱ δὲ ὁπότε αἴσθοιντο οἱ τραυματίαι τὴν ἰσχὺν σφᾶς ὑπολείπουσαν καὶ τὸ πνεῦμα οὐ παραμένον, διεκελεύοντο τοῖς ἀτρῶσι μὴ χείρονας ἢ αὐτοὶ γίνεσθαι μηδὲ ἐς ἀνωφελὲς τῇ πατρίδι καὶ τὴν ἐκείνων τελευ-
6 τὴν καταστῆσαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ προτροπῇ μὲν ἐς ἀλλήλους [τῇ δεήσει] οὐκ ἐχρῶντο καὶ ἐς τὰ παράδοξα τῶν τολμημάτων οὐ κατὰ ταὐτὰ ἑτοίμως τοῖς Μεσσηνίοις εἶχον· ἅτε δὲ εὐθὺς ἐκ παίδων τὰ πολεμικὰ ἐπιστάμενοι, βαθυτέρᾳ τε τῇ φάλαγγι ἐχρῶντο καὶ τοὺς Μεσσηνίους ἤλπιζον οὔτε χρόνον τὸν ἴσον καρτερήσειν ἀντιτεταγμένους οὔτε πρὸς τὸν ἐν τοῖς ὅπλοις κάματον
7 ἢ τὰ τραύματα ἀνθέξειν. ἴδια μὲν τοιαῦτα ἐν ἑκατέρῳ τῷ στρατεύματι ἔς τε τὰ ἔργα ἦν καὶ ἐς τὰς γνώμας τῶν μαχομένων, κοινὰ δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων· οὔτε γὰρ ἱκεσίαις οἱ φονευόμενοι καὶ χρημάτων ὑποσχέσεσιν ἐχρῶντο, τάχα μέν που μὴ πείσειν διὰ τὸ ἔχθος ἀπεγνωκότες, τὸ δὲ πλεῖστον ἀπαξιοῦντες ὡς οὐ τὰ πρότερά γε κακιοῦσιν· οἵ τε ἀποκτείνοντες ἀπείχοντο καὶ αὐχήματος ὁμοίως καὶ ὀνειδῶν, οὐκ ἔχοντές πω βεβαίαν οὐδέτεροι τὴν ἐλπίδα εἰ κρατήσουσι. παραδοξότατα δὲ ἀπέθνησκον οἱ τῶν κειμένων σκυλεύειν

---

9 δρῶσιν, em Emperius 11 πρότερον πῇ (L^1 τῇ), em Kayser μὲν om P^1y 12 τῇ om L^1, glossema del Sp 14 πολέμια P^1y^2 15 φάρυγγι LP 18 ἰδία L^1y 22 πείσειεν, em ς 24 ἀποκτείναντες L^1y 26 παραδοξότερα P^1y

τινὰ ἐπιχειροῦντες· ἢ γὰρ τοῦ σώματος γυμνόν τι
ὑποφήναντες ἠκοντίζοντο καὶ ἐτύπτοντο οὐ προορώ-
μενοι διὰ τὴν ἐν τῷ παρόντι ἀσχολίαν, ἢ καὶ ὑπὸ
τῶν σκυλευομένων ἔτι ἐμπνεόντων διεφθείροντο. ἐμά- 8
χοντο δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς ἀξίως λόγου, Θεόπομπος δὲ
καὶ ἀκρατέστερον ὥρμητο ὡς αὐτὸν ἀποκτενῶν Εὐφαῆ.
Εὐφαὴς δὲ ὁρῶν ἐπιόντα εἶπεν ἄρα πρὸς τὸν Ἄνταν-
δρον „οὐδὲν εἶναι τὰ Θεοπόμπου διάφορα ἢ ⟨ὅσα⟩ ὁ
πρόγονος αὐτοῦ Πολυνείκης ἐτόλμησε· Πολυνείκην τε
γὰρ στρατιὰν ἐπὶ τὴν πατρίδα ἀγαγόντα ἐξ Ἄργους
ἀποκτεῖναι τὸν ἀδελφὸν αὐτοχειρὶ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὸ
ἐκείνου, Θεόπομπόν τε ἐθέλειν ἐς τὸ ἴσον καταστῆσαι
μιάσματος τοῖς ἀπὸ Λαΐου καὶ Οἰδίποδος τὸ Ἡρακλει-
δῶν γένος· οὐ μέντοι χαίροντά γε ἀπὸ τῆς μάχης δια-
κριθήσεσθαι. τοιαῦτα ἐπιλέγων ἀντεπῄει καὶ οὗτος.
ἐνταῦθα ἥ τε πᾶσα μάχη κεκμηκότων ὅμως ἐς τὸ ἀκ- 9
μαιότατον αὖθις ἤρθη, καὶ τοῖς τε σώμασιν ἀνερρών-
νυντο καὶ τὸ ἀφειδὲς ἐς τὸν θάνατον παρ' ἀμφοτέρων
ηὐξάνετο, ὥστε εἰκάσαι ἄν τις τοῦ ἔργου τότε σφᾶς
πρῶτον ἅπτεσθαι. τέλος δὲ οἱ περὶ τὸν Εὐφαῆ τῆς
τε ἀπονοίας τῷ ὑπερβάλλοντι μανίας ὄντες ἐγγύτατα
καὶ ὑπ' ἀνδραγαθίας — πᾶν γὰρ δὴ τὸ περὶ τὸν βασι-
λέα οἱ λογάδες τῶν Μεσσηνίων ἦσαν — βιάζονται
τοὺς ἀντιτεταγμένους· καὶ αὐτόν τε Θεόπομπον ἀπώ-
σαντο καὶ Λακεδαιμονίων τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐτρέψαντο.
τὸ δὲ ἕτερον κέρας τοῖς Μεσσηνίοις ἐταλαιπώρει. Πυ- 10
θάρατός τε γὰρ ὁ στρατηγὸς ἐτεθνήκει καὶ αὐτοὶ διὰ

---

3 ἀπὸ, em P 7 ἀνύτανδρον P[1]y[2] 8 suppl Sp
13 τοῖς om L[1] 15 ἔπη λέγων L[1]y[1] 24 αὐτὸν τὸν L[1]
27 αὐτὸ, em Musurus

τὴν ἀναρχίαν ἀτακτότερον καὶ ⟨θορυβωδέστερον ἐμά-
χοντο, οὐ μέντοι⟩ ἀθύμως εἶχον οὐδ' οὗτοι. φεύγουσι
δὲ οὔτε τοῖς Μεσσηνίοις ὁ Πολύδωρος οὔτε οἱ περὶ
τὸν Εὐφαῆ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἠκολούθησαν· Εὐφαεῖ
γὰρ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν αἱρετώτερα ἐφαίνετο ἀμύνειν
τοῖς ἡττωμένοις — οὐ μέντοι Πολυδώρῳ γὲ οὐδὲ τοῖς
περὶ αὐτὸν συμμίσγουσιν, ἐν σκότῳ γὰρ ἤδη τὰ γινό-
11 μενα ἦν — καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἅμα εἶργε μὴ
πρόσω τοῖς ἀποχωροῦσιν ἐπακολουθεῖν οὐχ ἥκιστα καὶ
ἡ ἀπειρία τῶν τόπων. ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ ἄλλως πάτριον
σχολαιοτέρας τὰς διώξεις ποιεῖσθαι, μὴ διαλῦσαι τὴν
τάξιν πλείονα ἔχοντας πρόνοιαν ἤ τινα ἀποκτεῖναι
φεύγοντα. τὰ δὲ μέσα ἀμφοτέροις, ἧ Λακεδαιμονίων
ὁ Εὐρυλέων, Μεσσηνίοις δὲ Κλέοννις ἡγεῖτο, ἰσοπαλῶς
μὲν ἠγωνίζοντο, διέλυσε δὲ ἀπ' ἀλλήλων καὶ τούτους
ἐπελθοῦσα ἡ νύξ.

12 ταύτην τὴν μάχην παρὰ ἀμφοτέρων ἢ μόνα ἢ μά-
λιστα ἐμαχέσαντο τὰ ὁπλιτικά. οἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἵππων
ὀλίγοι τε ἦσαν καὶ οὐδὲν ὥστε καὶ μνημονευθῆναι
διεπράξαντο· οὐ γάρ τοι ἀγαθοὶ τότε ἱππεύειν ἦσαν
οἱ Πελοποννήσιοι. τῶν δὲ Μεσσηνίων οἱ ψιλοὶ καὶ
οἱ παρὰ Λακεδαιμονίοις Κρῆτες οὐδὲ συνέμιξαν ἀρχήν·
τῷ γὰρ πεζῷ τῷ σφετέρῳ κατὰ τρόπον ἔτι ἑκάτεροι
13 τὸν ἀρχαῖον ἐπετάχθησαν. ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν μάχης
μὲν οὐδέτεροι διενοοῦντο ἄρχειν οὐδὲ ἱστάναι πρότεροι
τρόπαιον, προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας ὑπὲρ ἀναιρέσεως
τῶν νεκρῶν ἐπεκηρυκεύοντο, καὶ ἐπειδὴ παρὰ ἀμφοτέ-
ρων συνεχωρήθη, θάψειν ἔμελλον ἤδη τὸ ἐντεῦθεν.

1 suppl Bekker 13 ἡ που y, ἧ om L 18 ἐμαχέσατο P[1]y[2] 22 οἱ om L[1]y 25 ἀρχὴν P[1]y 28 ψάλλειν My[2]

τοῖς δὲ Μεσσηνίοις μετὰ τὴν μάχην πονηρὰ γίνε- 9
σθαι τὰ πράγματα ἤρχετο· δαπάνῃ τε γὰρ χρημάτων
ἀπειρήκεσαν, ἃ τῶν πόλεων ἀνήλισκον ἐς τὰς φρουράς,
καὶ οἱ δοῦλοι παρὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ηὐτομόλουν,
τοῖς δὲ καὶ νόσος ἐνέπεσε καὶ ταραχὰς μὲν παρέσχεν
ὡς εἴη λοιμώδης, οὐ μὴν ἐς ἅπαντάς γε ἐχώρησεν.
βουλευομένοις δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἐδόκει τὰ μὲν πολλὰ
πολίσματα τὰ ἐς μεσόγαιαν πάντα ἐκλείπειν, ἐς δὲ τὸ
ὄρος ἀνοικίζεσθαι τὴν Ἰθώμην. ἦν δὲ καὶ πόλισμα 2
αὐτόθι οὐ μέγα, ὃ καὶ Ὅμηρόν φασιν ἔχειν ἐν κατα-
λόγῳ·

καὶ Ἰθώμην κλιμακόεσσαν.

ἐς τοῦτο τὸ πόλισμα ἀνῳκίζοντο, ἐπεκτείνοντες τὸν
ἀρχαῖον περίβολον ἔρυμα εἶναι πᾶσιν αὔταρκες. ἦν
δὲ τὸ χωρίον καὶ ἄλλως ἐχυρόν· ἡ γὰρ Ἰθώμη μεγέθει
τε οὐδενὸς ἀποδεῖ τῶν ὀρῶν ὁπόσα ἐντός ἐστιν ἰσθμοῦ
καὶ δύσβατος κατὰ τοῦτο μάλιστα ἦν. ἐδόκει δὲ καὶ 3
θεωρὸν πέμψαι σφίσιν ἐς Δελφούς. ἀποστέλλουσιν
οὖν Τῖσιν τὸν Ἄλκιδος, καὶ ἀξιώματι οὐδενὸς ὕστερον
καὶ ὅτι προσκεῖσθαι μαντικῇ μάλιστα ἐνομίζετο. τοῦ-
τον τὸν Τῖσιν ἐπανιόντα ἐκ Δελφῶν λοχῶσιν ἄνδρες
Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῆς ἐν Ἀμφείᾳ φρουρᾶς· λοχή-
σαντες δὲ — οὐ γὰρ ὑπεῖκεν αἰχμάλωτος γενέσθαι —
περιμένοντα οὖν ἀμύνεσθαι καὶ ἀνθεστηκότα ἐτίτρωσ-
κον, ἐς ὃ γίνεται βοή σφισιν ἐξ ἀφανοῦς ‚τὸν χρησμο-
φόρον μέθες.‘ καὶ Τῖσις μὲν ὡς ἀπεσώθη τάχιστα ἐς 4
Ἰθώμην καὶ τὴν μαντείαν παρὰ τὸν βασιλέα ἀνήνεγκε,
μετ᾽ οὐ πολὺ ὑπὸ τῶν τραυμάτων τελευτᾷ· τοὺς δὲ

---

4 πρὸς L^1 5 παρέσχεν L^1: παρασχοῦσα δὲ 6 εἴη Lachmann: ὁ (L^1 ἡ) 8 ἐν μεσογαίᾳ Schubart ἐκλιπεῖν P 12 B 729 19 τίσιν, em Dindorf ubique

Μεσσηνίους συναθροίσας ὁ Εὐφαὴς ἐπεδείκνυ τὸν χρησμόν·

κόρην ἄχραντον νερτέροισι δαίμοσι,
κλήρῳ λαχοῦσαν Αἰπυτιδῶν ἀφ' αἵματος,
θυηπολεῖτε νυκτέροισιν ἐν σφαγαῖς.
ἢν δὲ σφαλῆτε, καὶ παρ' ἀλλοίου τότε
θύειν, διδόντος ἐς σφαγὴν ἑκουσίως.

5 *ταῦτα τοῦ θεοῦ δηλώσαντος αὐτίκα ἐκληροῦντο ὅσαι*
παρθένοι τοῦ Αἰπυτιδῶν γένους ἦσαν· καὶ ἐπελάμβανε
γὰρ Λυκίσκου θυγατέρα ὁ κλῆρος, ταύτην Ἐπήβολος
ὁ μάντις ἀπηγόρευεν ὡς οὐ δέοι θύειν, οὐ γὰρ εἶναι
Λυκίσκου· τὴν δὲ γυναῖκα ἣ Λυκίσκῳ συνῴκησεν, ὡς
τεκεῖν οὔκουν οἵα τε ἦν, [ἐν τούτῳ] τὴν παῖδα ὑπο-
βαλέσθαι. ἐν ὅσῳ δὲ οὗτος ἀνεδίδασκε τὰ ἐς αὐτήν,
ἐν τοσῷδε ὁ Λυκίσκος ἀπαγόμενος ἅμα καὶ τὴν παρ-
6 *θένον ηὐτομόλησεν ἐς Σπάρτην. ἐχόντων δὲ ἀθύμως*
τῶν Μεσσηνίων ὡς Λυκίσκον ἀποδράντα ᾔσθοντο, ἐν-
ταῦθά σφισιν Ἀριστόδημος ἀνὴρ καὶ γένους τοῦ Αἰπυ-
τιδῶν καὶ Λυκίσκου τῇ τε ἄλλῃ δόξῃ καὶ τὰ ἐς πόλε-
μον ἐπιφανέστερος ἐδίδου τὴν θυγατέρα ἑκὼν θῦσαι.
τὰ δὲ ἀνθρώπων καὶ οὐχ ἥκιστα τὸ πρόθυμον ἡ πεπρω-
μένη κατὰ ταὐτὰ ἐπικρύπτει καὶ εἰ ψηφῖδα ἐπιλαβοῦσα
ἰλὺς ποταμοῦ, ὅπου καὶ τότε Ἀριστοδήμῳ διασώσα-
σθαι Μεσσήνην ἀγώνισμα ποιουμένῳ [τὸ] ἐμπόδιον
7 *ἐπήγαγε τοιόνδε. ἀνὴρ τῶν Μεσσηνίων — τὸ δὲ ὄνομα*
οὐ λέγουσιν — ἐρῶν ἔτυχε τοῦ Ἀριστοδήμου τῆς θυ-

---

1 *ἀθροίσας* P^1y 6 *σφαγῇ τε,* em Bekker 7 *διδόντας,* em Clavier 13 *οἵα — οὗτος* om P purg Schubart *ὑποβάλλεσθαι* L^1P^1 14 *δὲ* Bekker: *τε* 15 *ἐπαγόμενος*, em Casaubonus 18 *γένος*, em Sylburg 21 *καὶ* om L^1y 24 purg Herwerden

γατρός, τότε δὲ ἤδη ἔμελλε καὶ γυναῖκα ἄξεσθαι. οὗτος
κατ' ἀρχὰς μὲν ἐς ἀμφισβήτησιν Ἀριστοδήμῳ προῆλθεν,
ἐκεῖνον μὲν ἐγγυήσαντά οἱ μηκέτι εἶναι κύριον τῆς
παιδός, αὐτὸς δὲ ἐγγυησάμενος κυριώτερος ἐκείνου
γίνεσθαι. δεύτερα δὲ ὡς τοῦτο οὐχ ἑώρα οἱ κατορ-
θούμενον, ἐπ' ἀναίσχυντον τρέπεται λόγον· ξυγγενέ-
σθαι τε τῇ παιδὶ καὶ κύειν ἐξ αὐτοῦ. τέλος δὲ ἐς 8
τοσοῦτον Ἀριστόδημον προήγαγεν ὡς ἐκμανέντα ὑπὸ
τοῦ θυμοῦ τὴν θυγατέρα ἀποκτεῖναι· μετὰ δὲ ἀνέτεμνε
καὶ ἐπεδείκνυεν αὐτὴν οὐκ ἔχουσαν ἐν γαστρί. παρὼν
δὲ Ἐπήβολος ἐκέλευεν ἄλλον τινὰ τὸν θυγατέρα ἐπι-
δώσοντα γενέσθαι· τῆς γὰρ τοῦ Ἀριστοδήμου πλέον
εἶναί σφισιν ἀποθανούσης οὐδέν· φονεῦσαι γὰρ τὸν
πατέρα αὐτήν, θεοῖς δὲ οἷς ἡ Πυθία προσέταξεν οὐ
θῦσαι. τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ μάντεως τὸ πλῆθος τῶν 9
Μεσσηνίων ὥρμησεν ἀποκτενοῦντες τὸν μνηστῆρα τῆς
παιδός, ὡς Ἀριστοδήμῳ τε μίασμα εἰκαῖον προσάψαντα
καὶ σφίσι τῆς σωτηρίας τὴν ἐλπίδα ἀμφίβολον πεποιη-
κότα. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐς τὰ μάλιστα τῷ Εὐφαεῖ
φίλος· πείθει ⟨οὖν⟩ τοὺς Μεσσηνίους Εὐφαὴς τόν τε
χρησμὸν ἔχειν τέλος ἀποθανούσης τῆς παιδὸς καὶ σφί-
σιν ἀποχρᾶν τὰ ὑπὸ Ἀριστοδήμου πεποιημένα. λέγον- 10
τος δὲ ταῦτα ἔφασαν τὰ ὄντα λέγειν ὅσοι τοῦ Αἰπυ-
τιδῶν γένους ἦσαν· ἀπεῖναι γάρ σφισι τὸ δέος τὸ
ἐπὶ τῇ θυγατρὶ ἕκαστος ἔσπευδε. καὶ οἱ μὲν τοῦ βα-
σιλέως τῇ παραινέσει πειθόμενοι τὴν ἐκκλησίαν δια-
λύουσι καὶ ἀπ' αὐτῆς πρός τε θυσίας θεῶν καὶ ἑορτὴν
τρέπονται· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀκούσαντες τὸν γενόμενον **10**

---

1 ἕξεσθαι L[1]y 2 μὲν om L[1]y 20 suppl Poppo
23 αἰπυτιάδων, em Sylburg 25 ἑκάστοτε (L[1] ἕκαστός τε),
em ς

Μεσσηνίοις χρησμὸν ἀθύμως διέκειντο καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς ἔς τε τὰ λοιπὰ καὶ ἄρχειν ὀκνοῦντες μάχης.

ἔτει δὲ ἕκτῳ μετὰ τὸν ἐξ Ἰθώμης Λυκίσκου δρασμὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι — τὰ γὰρ ἱερὰ ἐγίνετο αὐτοῖς αἴσια — στρατεύουσιν ἐπὶ τὴν Ἰθώμην· οἱ δὲ Κρῆτες οὐκέτι παρόντες σφίσιν ἔτυχον. ὑστέρησαν δὲ καὶ οἱ τῶν Μεσσηνίων σύμμαχοι — δι' ὑποψίας γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται καὶ ἄλλοις ἤδη Πελοποννησίων καὶ Ἀρκάσιν ἦσαν καὶ Ἀργείοις μάλιστα — καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι κρύφα ἔμελλον τῶν Λακεδαιμονίων ἀφίξεσθαι καὶ ἰδίᾳ δὴ μᾶλλον ⟨ἢ⟩ μετὰ δόγματος κοινοῦ, τοῖς δὲ Ἀρκάσιν ἡ στρατεία μὲν ἀνείρητο ἐκ τοῦ φανεροῦ, παρέτυχον δὲ οὐδ' οὗτοι. τοὺς γὰρ Μεσσηνίους καὶ ἄνευ συμμάχων κινδυνεῦσαι
2 *προήγαγεν ἡ δόξα τοῦ χρησμοῦ. τὰ μὲν οὖν πολλὰ οὐδέν τι ἐγένετο διάφορα ἢ καὶ ἐπὶ τῆς προτέρας μάχης, ἥ τε ἡμέρα καὶ τότε μαχομένους προαπέλιπεν· οὐ μέντοι βιασθῆναί γε οὐδέτερον κέρας ἢ καὶ λόχον μνημονεύουσιν, ἐπεὶ μηδὲ τὴν τάξιν, ὡς ἀπ' ἀρχῆς ἐτάχθησαν, συμμεῖναί φασιν, ἀλλ' ἀφ' ἑκατέρων τοὺς ἀρίστους συνελθόντας ἐς τὸ μεσαίτατον ἐνταῦθα τὸν*
3 *πάντα ἔχειν πόνον. ὁ γὰρ Εὐφαὴς πλέον τι ἢ βασιλέα εἰκὸς ἦν προθυμούμενος καὶ ἀφειδῶς τοῖς περὶ τὸν Θεόπομπον ἐγκείμενος τραύματα [τε] πολλά τε καὶ οὐκ ἰάσιμα λαμβάνει· λιποψυχήσαντα δὲ αὐτὸν καὶ πεσόντα οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὀλίγον ὅμως ἐμπνέοντα ἐποιοῦντο παρ' αὐτοὺς ἑλκύσαι σπουδήν. ἐπήγειρε δὲ καὶ τοὺς Μεσσηνίους ἥ τε ἐς τὸν Εὐφαῆ προϋπάρχουσα εὔνοια καὶ τὰ ὀνείδη τὰ μέλλοντα· φονευομένοις τε ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἄμεινόν σφισιν ἐφαίνετο προΐεσθαι τὰς ψυ-*

4 *ἐγένετο* L 10 suppl P[1], *οὐ* L 12 *ἀπείρητο*, em Schubart 13 *τοὺς δὲ* Poppo 23 purg Clavier 29 *προέσθαι* Py

χὰς ἢ ἐκεῖνον προεμένων ἀποσωθῆναί τινα. τότε μὲν 4
δὴ πεσὼν ὁ Εὐφαὴς τήν τε μάχην ἐπεμήκυνε καὶ προή-
γαγεν ἐς πλέον παρὰ ἑκατέρων τὰ τολμήματα· ὕστερον
δὲ ἀνήνεγκε μὲν καὶ ᾔσθετο ὅτι οὐκ ἔλαττον ἐσχή-
κασιν ἐν τῷ ἔργῳ, ἡμέραις δὲ οὐ πολλαῖς ἀποθνή-
σκει, βασιλεύσας Μεσσηνίων τρία ἔτη καὶ δέκα καὶ
πολεμήσας Λακεδαιμονίοις τὸν πάντα τῆς βασιλείας
χρόνον.

Εὐφαεῖ δὲ οὐκ ὄντων παίδων τὸν αἱρεθέντα ὑπὸ 5
τοῦ δήμου κατελείπετο ἔχειν τὴν ἀρχήν, Κλέοννίς τε
καὶ Δᾶμις ἐς ἀμφισβήτησιν Ἀριστοδήμῳ προῆλθον, τά
τε ἄλλα καὶ τὰ ἐς πόλεμον διαφέρειν νομιζόμενοι· τὸν
δὲ Ἄντανδρον οἱ πολέμιοι κατειργάσαντο ἐν τῇ μάχῃ
προκινδυνεύοντα Εὐφαοῦς. ἦσαν δὲ καὶ τῶν μάντεων
αἱ γνῶμαι κατὰ ταὐτὰ ἀμφοτέρων, Ἐπηβόλου καὶ Ὀφιο-
νέως, μὴ σφᾶς ἀνδρὶ ἐναγεῖ καὶ θυγατρὸς μίασμα ἐπι-
κειμένῳ δοῦναι τὴν Αἰπύτου καὶ τῶν ἀπογόνων τιμήν·
ᾑρέθη δὲ ὅμως καὶ ἐβασίλευσεν Ἀριστόδημος. ὁ δὲ 6
Ὀφιονεὺς οὗτος ὁ τῶν Μεσσηνίων μάντις τυφλὸς ὢν
εὐθὺς ἐκ γενετῆς μαντικήν τινα εἶχε τοιαύτην· πυνθα-
νόμενος τὰ γινόμενα ἑκάστοις ἰδίᾳ τε καὶ ἐν κοινῷ
προέλεγεν οὕτω τὰ μέλλοντα. οὗτος μὲν τρόπον ἐμαν-
τεύετο τὸν εἰρημένον, Ἀριστόδημος δὲ βασιλεύσας τῷ
τε δήμῳ διέμεινε τὰ εἰκότα χαρίζεσθαι προθυμούμενος
καὶ τοὺς ἐν τέλει τούς τε ἄλλους καὶ μάλιστα Κλέον-
νιν καὶ Δᾶμιν ἦγεν ἐν τιμῇ· διὰ θεραπείας δὲ εἶχε
καὶ τὰ τῶν συμμάχων, Ἀρκάδων τε τοῖς δυνατοῖς καὶ
ἐς Ἄργος καὶ Σικυῶνα ἀποστέλλων δῶρα. τὸν δὲ πό- 7
λεμον ἐπὶ τῆς Ἀριστοδήμου βασιλείας ἐπολέμουν λη-

1 ἐκείνων L^{1}y 7 τῆς om L 9 παιδίων L^{1}y 15 ταῦτα P^{1}y^2 24 διέμενε P^{1}y

στείαις τε κατ' ὀλίγους ἀεὶ καὶ περὶ τὴν ὡραίαν καταδρομαῖς ἐς τὴν ἀλλήλων χρώμενοι, συνεσέβαλλον δὲ καὶ παρὰ τῶν Ἀρκάδων τοῖς Μεσσηνίοις ἐς τὴν Λακωνικήν· Ἀργεῖοι δὲ προαναφῆναι μὲν τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔχθος οὐκ ἠξίουν, γινομένου δὲ ἀγῶνος παρεσκευάζοντο ὡς μεθέξοντες.

11 *πέμπτῳ δὲ ἔτει τῆς Ἀριστοδήμου ⟨βασιλείας⟩ μελλόντων ἐκ προρρήσεως συμβολὴν ποιήσεσθαι — τῷ τε γὰρ μήκει τοῦ πολέμου καὶ τοῖς δαπανήμασιν ἀπειρήκεσαν — οὕτω παρεγένοντο ἀμφοτέροις καὶ οἱ σύμμαχοι, Λακεδαιμονίοις μὲν Κορίνθιοι Πελοποννησίων μόνοι, τοῖς δὲ Μεσσηνίοις οἵ τε Ἀρκάδες πανστρατιᾷ καὶ Ἀργείων καὶ Σικυωνίων λογάδες. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν Κορινθίοις καὶ τοῖς εἵλωσι καὶ ὅσοι περίοικοι συνεστρατεύοντο τὸ μέσον ἐπιτρέψαντες, ἐπὶ τοῖς κέρασιν αὐτοί τε καὶ οἱ βασιλεῖς ἐτάσσοντο βαθείᾳ τε*
2 *ὡς οὔπω πρότερον καὶ πυκνῇ τῇ φάλαγγι. τῷ δὲ Ἀριστοδήμῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν διετάχθη τὰ ἐς τὴν μάχην οὕτως. ὅσοι τῶν Ἀρκάδων ἢ τῶν Μεσσηνίων τὰ μὲν σώματα ἦσαν ἐρρωμένοι καὶ ἀγαθοὶ τὰς ψυχάς, ὅπλα δὲ οὐκ εἶχον ἰσχυρά, τούτοις τῶν ὅπλων τὰ χρησιμώτατα ἐπέλεξε, καὶ ὡς τὸ ἔργον ἤπειγεν, ὁμοῦ τοῖς Ἀργείοις καὶ Σικυωνίοις καὶ τούτους ἔτασσε· τὴν δὲ φάλαγγα ἐπὶ πλέον ἥπλωσεν, ὡς μὴ κυκλωθεῖεν ὑπὸ τῶν ἐναντίων. προείδετο δὲ καὶ ὅπως τεταγμένοις σφίσι τὸ ὄρος ἡ Ἰθώμη κατὰ νώτου γίνοιτο. καὶ τού-*
3 *τοις μὲν Κλέοννιν ἐπέταξεν ἡγεμόνα· αὐτὸς δὲ καὶ ὁ Δᾶμις ὑπέμενον ἔχοντες τοὺς ψιλούς, σφενδονήτας μὲν*

1 *αἰεὶ*, corr ς 2 *ἐλλήνων* L^{1}y 5 *γενομένου* L 7 suppl Kuhn 12 *πανστρατεία* et 13 *σικυώνων*, em Musurus 15 *ἐπιστρέψαντες* y

ἢ τοξότας ὀλίγους, ὁ δὲ ὄχλος ὁ πολὺς τοῖς τε σώμασιν ἦσαν ἐς τὰς ἐπιδρομὰς καὶ ἀναχωρήσεις ἐπιτήδειοι καὶ τῇ ὁπλίσει κοῦφοι· θώρακα γὰρ ἢ ἀσπίδα εἶχεν ⟨οὐχ⟩ ἕκαστος, ὅσοι δὲ ἠπόρουν τούτων, περιεβέβληντο αἰγῶν νάκας καὶ προβάτων, οἱ δὲ καὶ θηρίων δέρματα καὶ μάλιστα οἱ ὀρεινοὶ τῶν Ἀρκάδων λύκων τε καὶ ἄρκτων. ἀκόντια δὲ ἕκαστος πολλά, οἱ δὲ καὶ λόγχας αὐτῶν 4 ἔφερον. καὶ οὗτοι μὲν ἐλόχων τῆς Ἰθώμης ἔνθα ἔμελλον ἥκιστα ἔσεσθαι σύνοπτοι· οἱ δὲ ὁπλῖται τῶν Μεσσηνίων καὶ συμμάχων τήν τε ἔφοδον τὴν πρώτην τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέμειναν καὶ μετὰ τοῦτο ἦσαν ἤδη καὶ τὰ ἄλλα ἀνδρεῖοι. ἀριθμῷ μὲν δὴ τῶν ἐναντίων ἀπελείποντο, λογάδες δὲ ὄντες ἐμάχοντο πρὸς δῆμον καὶ οὐχ ὁμοίως πρὸς κρείττους, ᾗ καὶ μᾶλλον τῇ τε ἄλλῃ προθυμίᾳ καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἐπὶ πολὺ ἀντεῖχον. ἐνταῦθα καὶ ὁ στρατὸς τῶν Μεσσηνίων ὁ εὔζωνος, 5 ἀφ' οὗ καὶ τούτοις ἤρθη τὰ σημεῖα, ἐχρῶντο ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους δρόμῳ καὶ περιστάντες ἠκόντιζον ἐς τὰ πλάγια· ὅσοις δὲ καὶ ἐπὶ πλέον μετῆν τόλμης, προσέθεόν τε καὶ ἔτυπτον ἐκ χειρός. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, κίνδυνόν σφισι δεύτερον ἐν τῷ αὐτῷ καὶ οὕτως ἀνέλπιστον ὁρῶντες παρόντα, ὅμως οὔτε ἐταράχθησαν ἐπιστρεφόμενοί τε ἐς τοὺς ψιλοὺς ἀμύνεσθαι μὲν ἐπειρῶντο, διὰ δὲ τὴν κουφότητα οὐ χαλεπῶς ἀποφευγόντων ἀπορία τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ ἀπ' αὐτῆς ἤδη καὶ ὀργὴ γίνεται. πεφύκασι δέ πως οἱ ἄνθρωποι μάλιστα 6 ἔχειν ἀκρατῶς πρὸς τὰ παρ' ἀξίαν· καὶ δὴ καὶ τότε οἵ τε ἤδη τραύματα τῶν Σπαρτιατῶν εἰληφότες καὶ ὅσοι κειμένων τῶν παραστατῶν ἐγίνοντο πρὸς τὴν

---

1 καὶ Zink 3 suppl Sp 14 ὁμοίους Ly προκρίτους Herwerden 29 σπαρτιατῶν L[1]

ἔφοδον τῶν ψιλῶν πρῶτοι προεξέθεόν τε, ὁπότε ἴδοιεν ἐπιφερομένους τοὺς ψιλούς, καὶ ὑπὸ θυμοῦ μακροτέρας τὰς διώξεις ἐποιοῦντο ἀποχωρούντων. οἱ δὲ ψιλοὶ τῶν Μεσσηνίων ὡς τὸ πρῶτον ἤρξαντο, κατὰ χώραν τε μένοντας ἔτυπτον καὶ ἐσηκόντιζον καὶ διωκόντων ἔφθανον ἀποφεύγοντες καὶ πειρωμένοις ἀναστρέφειν
7 *αὖθις ἐπῄεσαν. ταῦτα δὲ ἔδρων σποράδην καὶ ἄλλοι κατ' ἄλλο τῆς τῶν ἐναντίων τάξεως· οἵ τε ὁπλῖται τῶν Μεσσηνίων καὶ συμμάχων θρασύτερον ἐν τῷ τοιῷδε τοῖς κατὰ στόμα αὐτῶν ἐπέκειντο. τέλος δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ τε χρόνῳ καὶ τοῖς τραύμασιν ἀπαγορεύοντες καὶ ἅμα παρὰ τὸ εἰωθὸς ὑπὸ τῶν ψιλῶν ταρασσόμενοι διαλύουσι τὴν τάξιν· τραπέντων δέ, ἐνταῦθά*
8 *σφισι πλείω παρεῖχον κακὰ οἱ ψιλοί. τοὺς δὲ τῶν Λακεδαιμονίων διαφθαρέντας ἐν τῇ μάχῃ συλλαβεῖν μὲν οὐχ οἷά τε ἦν ἀριθμῷ, πείθομαι δὲ εἶναι καὶ αὐτὸς πολλούς. ἡ δὲ οἴκαδε ἀναχώρησις τοῖς μὲν ἄλλοις καθ' ἡσυχίαν, Κορινθίοις δὲ ἔμελλεν ἔσεσθαι χαλεπή· διὰ πολεμίας γὰρ ἐγίνετο ὁμοίως διά τε τῆς Ἀργείας πειρωμένοις καὶ παρὰ Σικυῶνα ἀνασωθῆναι.*

12 *Λακεδαιμονίους δὲ ἐλύπει μὲν καὶ τὸ γεγονὸς πταῖσμα, τεθνεώτων ἐν τῇ μάχῃ πολλῶν τε καὶ ἀξίων λόγου, παρίστατο δὲ καὶ ἐς τὴν πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ πολέμου σφίσιν ἀθύμως ἔχειν· καὶ διὰ τοῦτο θεωροὺς ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφούς. τούτοις ἐλθοῦσιν ἡ Πυθία χρᾷ τάδε·*

οὔ σε μάχης μόνον ἔργ' ἐφέπειν χερὶ Φοῖβος ἄνωγεν,
ἀλλ' ἀπάτῃ μὲν ἔχει γαῖαν Μεσσηνίδα λαός,
ταῖς δ' αὐταῖς τέχναισιν ἁλώσεται αἷσπερ ὑπῆρξεν.

---

1 *προεξελθόντες* P 2 *καὶ τοὺς ψιλοὺς* P 8 *ἄλλων* P 15 *συμβαλλεῖν* P 27 *γαῖαν* Amasaeus, cf Diodor. VIII 13: *σαιλίαν* (L[1] *λίαν*) 28 *αἷπερ* P[1]y (*ἅπερ* y[1])

2 [δ] πρὸς ταῦτα τοῖς βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἐφόροις τέχνας μὲν [οὖν] προθυμουμένοις οὐκ ἐγίνετο ἀνευρεῖν· οἱ δὲ Ὀδυσσέως τῶν ἔργων ἀπομιμούμενοι τὸ ἐπὶ Ἰλίῳ πέμπουσιν ἄνδρας ἑκατὸν ἐς Ἰθώμην συνήσοντας ἃ μηχανῶνται, λόγῳ δὲ αὐτομόλους· ἦν δὲ καὶ φυγὴ τῶν ἀνδρῶν ἐκ τοῦ φανεροῦ κατεγνωσμένη. τούτους ἥκοντας ἀπέπεμπεν αὐτίκα Ἀριστόδημος, Λακεδαιμονίων φήσας τὰ ἀδικήματα καινὰ εἶναι, τὰ δὲ σοφίσματα ἀρχαῖα.

3 ἁμαρτόντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἐγχειρήματος δεύτερα ἐπειρῶντο τῶν Μεσσηνίων διαλῦσαι τὸ συμμαχικόν· ἀντειπόντων δὲ τῶν Ἀρκάδων — παρὰ γὰρ τούτους πρότερον ἀφίκοντο οἱ πρέσβεις — οὕτω τὴν ἐπ' Ἄργος ἐπέσχον πορείαν. Ἀριστόδημος δὲ πυνθανόμενος τὰ πρασσόμενα ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων πέμπει καὶ αὐτὸς ἐρησομένους τὸν θεόν, ἡ δὲ Πυθία σφίσιν ἔχρησε·

κῦδός σοι πολέμοιο διδοῖ θεός· ἀλλ' ἀπάταισι 4
φράζεο μὴ Σπάρτης δόλιος λόχος ἐχθρὸς ἀνέλθῃ
κρείσσων· ἦ γὰρ Ἄρης κείνων εὐήρεα τεύχη
καί ⟨τὸ⟩ χορῶν στεφάνωμα πικροὺς οἰκήτορας ἕξει,
τῶν δύο συντυχίαις κρυπτὸν λόχον ἐξαναδύντων.
οὐ πρόσθεν δὲ τέλος τόδ' ἐπόψεται ἱερὸν ἦμαρ,
πρὶν τὰ παραλλά⟨ξαν⟩τα φύσιν τὸ[ξαν] χρεὼν ἀφίκηται.

τότε μὲν δὴ Ἀριστόδημος καὶ οἱ μάντεις ἀπείρως εἶχον συμβαλέσθαι τὸ εἰρημένον· ἔτεσι δὲ ὕστερον οὐ πολλοῖς ἀναφαίνειν τε καὶ ἐς τέλος ἄξειν ἔμελλεν ὁ θεός.

---

1 ὁ om L^1 2 οὖν del Musurus ἐγίνοντο L^{1}y 3 τὸ ἔργον L^1 ὁ *242* 4 συνιδόντας, em Bekker 12 τούτοις L^{1}y^1 18 φράζου, corr Sp, cf III 8, 9 19 ἤ Camerarius: εἰ ἐκείνων, em ς 20 suppl Sp 21 κρυπτοῦ λόχου ς 23 πρὶν L^1: κη ξαν transp Lobeck (τόξα L^1) 27 ἕξειν L^{1}y

5 ἕτερα δὲ ἐν τῷ τότε τοῖς Μεσσηνίοις συνέβαινε τοιαῦτα. Λυκίσκου μετοικοῦντος ἐν Σπάρτῃ τὴν θυγατέρα ἐπέλαβεν ἀποθανεῖν, ἣν ἅμα ἀγόμενος ἔφυγεν ἐκ Μεσσήνης. πολλάκις δὲ αὐτὸν φοιτῶντα ἐπὶ τὸ μνῆμα τῆς παιδὸς λοχήσαντες ἱππεῖς τῶν Ἀρκάδων αἱροῦσιν· ἀναχθεὶς δὲ ἐς τὴν Ἰθώμην καὶ ἐς ἐκκλησίαν καταστὰς ἀπελογεῖτο ὡς οὐ προδιδοὺς τὴν πατρίδα ἀποχωρῆσαι, πειθόμενος δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ
6 μάντεως ἐς τὴν παῖδα ὡς οὖσαν οὐ γνησίαν. ταῦτα ἀπολογούμενος οὐ πρότερον ἔδοξεν ἀληθῆ λέγειν πρὶν ἢ παρῆλθεν ἐς τὸ θέατρον ἡ τὴν ἱερωσύνην τότε τῆς Ἥρας ἔχουσα. αὕτη δὲ τεκεῖν τε τὴν παῖδα ὡμολόγει καὶ τῇ Λυκίσκου γυναικὶ ὑποβαλέσθαι δοῦναι· ‚νῦν δὲ‘ ἔφη ‚τό τε ἀπόρρητον ἐκφαίνουσα ἥκω καὶ παύσουσα ἐμαυτὴν ἱερωμένην‘. ταῦτα δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἦν ἐν τῇ Μεσσήνῃ καθεστηκός, ἢν γυναικὸς ἱερωμένης ἢ καὶ ἀνδρὸς προαποθάνῃ τις τῶν παίδων, ἐς ἄλλον τὴν ἱερωσύνην μεταχωρεῖν. νομίζοντες οὖν τὴν γυναῖκα ἀληθῆ λέγειν, τῇ θεῷ τε εἵλοντο ἱερατευσομένην ἀντ' ἐκείνης καὶ Λυκίσκον συγγνωστὰ ἔφασαν εἰργάσθαι.

7 μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόκει σφίσι — καὶ γὰρ εἰκοστὸν ἔτος ἐπῄει τῷ πολέμῳ — πέμπειν αὖθις ἐς Δελφοὺς ἐρησομένους ὑπὲρ νίκης. ἐρομένοις δὲ ἔχρησεν ἡ Πυθία·

τοῖς τρίποδας περὶ βωμὸν Ἰθωμάτᾳ Διὶ πρώτοις
στήσασιν δεκάδων ἀριθμὸν δὶς πέντε δίδωσι
σὺν κύδει πολέμου γαῖαν Μεσσηνίδα δαίμων.

---

15 παύουσα L[1] ἱερουμένην, em V ἐλέγετο, em V 16 ἱερουμένης, em Kuhn 21 εἰργάσασθαι Ly[1] 24 ἐρησαμένοις δὲ, em Bekker 26 πρώτω, em Porson

Ζεὺς γὰρ ἔνευσ' οὕτως. ἀπάτη δέ σε πρόσθε τίθησιν
ἤ τ' ὀπίσω τίσις ἐστί, καὶ ἔνθεον ἐξαπατῴης.
ἔρδ' ὅπῃ τὸ χρεών· ἄτη δ' ἄλλοισι πρὸ ἄλλων.

ταῦτ' ἀκούσαντες γεγονέναι τε ἡγοῦντο ὑπὲρ αὐτῶν 8
τὴν μαντείαν καὶ σφίσι διδόναι ⟨τὸ⟩ τοῦ πολέμου κράτος· οὐ γὰρ αὐτῶν γε ἐχόντων ἐντὸς τείχους τοῦ Ἰθωμάτα τὸ ἱερὸν Λακεδαιμονίους προτέρους ἀναθέντας φθήσεσθαι. καὶ οἱ μὲν ξυλίνους κατασκευάσεσθαι τρίποδας ἔμελλον, οὐ γάρ σφισι περιῆν χρήματα ὡς χαλκοῦς ποιήσασθαι· τῶν δέ τις Δελφῶν τὸν χρησμὸν ἐξήγγειλεν ἐς Σπάρτην. πυθομένοις δὲ ἐν κοινῷ μὲν οὐδέν σφισιν ἐξεγένετο ἀνευρεῖν σοφόν, Οἴβαλος δὲ 9
τὰ μὲν ἄλλα οὐ τῶν ἐπιφανῶν, γνώμην δὲ ὡς ἐδήλωσεν ἀγαθός, ποιησάμενος ὡς ἔτυχε πηλοῦ τρίποδας ἑκατόν, τούτους τε ἀποκεκρυμμένους ἐν πήρᾳ καὶ δίκτυα ἅμα αὐτοῖς ἔφερεν ὡς ἀνὴρ θηρευτής. ἅτε δὲ ὢν ἀγνὼς καὶ Λακεδαιμονίων τοῖς πολλοῖς, ῥᾷον Μεσσηνίους ἐλάνθανεν· ἀναμίξας δὲ αὑτὸν ἀνδράσιν ἀγροίκοις ἐσῆλθέ τε μετ' αὐτῶν ἐς τὴν Ἰθώμην καὶ ὡς νὺξ τάχιστα ἐπελάμβανεν ἀναθεὶς τοὺς τρίποδας τῷ θεῷ τούτους δὴ τοὺς πηλίνους αὖθις ἐς Σπάρτην ἀπαγγελῶν Λακεδαιμονίοις ᾤχετο. Μεσσηνίους δέ, ὡς εἶδον, 10
ἐτάραξε μὲν μεγάλως, καὶ εἴκαζον — ὥσπερ ἦν — παρὰ Λακεδαιμονίων εἶναι· παρεμυθεῖτο δὲ ὅμως αὐτοὺς ὁ Ἀριστόδημος λέγων ἄλλα τε ἃ ἐν τοῖς παροῦσιν εἰκὸς ἦν καὶ τοὺς ξυλίνους τρίποδας — ἐπεποίηντο γὰρ ἤδη — περὶ τοῦ Ἰθωμάτα τὸν βωμὸν ἔστησε. συνέβη δὲ

2 ἔστ' οὐδ' ἂν θεὸν? 5 suppl Valckenaer 8 φήσεσθαι (L^1 δυνήσεσθαι), em Musurus κατασκευάσασθαι, em Hitzig 21 ἀπαγγέλλων, em Clavier 23 μὲν om L^1 παρὰ om L^1 25 τε om P^1y 27 στῆσαι Kayser

καὶ Ὀφιονέα τὸν μάντιν τοῦτον, τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, ἀναβλέψαι παραλόγως δὴ μάλιστα ἀνθρώπων· ἐπέλαβε γὰρ τῆς κεφαλῆς ἄλγημα αὐτὸν ἰσχυρόν, καὶ ἀνέβλεψεν ἀπ' αὐτοῦ.

13 τὰ δὲ ἐντεῦθεν — ἔρρεπε γὰρ ἤδη τὸ χρεὼν ἐς ἅλωσιν τῶν Μεσσηνίων — προεσήμαινεν αὐτοῖς τὰ μέλλοντα ὁ θεός. τό τε γὰρ τῆς Ἀρτέμιδος ἄγαλμα, ὂν χαλκοῦν καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ὅπλα, παρῆκε τὴν ἀσπίδα· καὶ Ἀριστοδήμου τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ θύειν μέλλοντος τὰ ἱερεῖα, οἱ κριοὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν αὐτόματοι καὶ βίᾳ τὰ κέρατα ἐνράξαντες ἀποθνήσκουσιν ὑπὸ τῆς πληγῆς. τρίτον δὲ ἄλλο συνέβη σφίσιν· οἱ κύνες συνιόντες ἐς τὸ αὐτὸ ἀνὰ πᾶσαν νύκτα ὠρύοντο, τέλος δὲ καὶ ἀπεχώρησαν ἀθρόοι πρὸς τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατό-
2 πεδον. ταῦτά τε δὴ τὸν Ἀριστόδημον ἐτάρασσε καὶ ὀνείρατος ὄψις ἐπιγενομένη τοιάδε. ἔδοξεν ἐξιέναι οἱ μέλλοντι ἐς μάχην καὶ ὡπλισμένῳ τῶν ἱερείων τὰ σπλάγχνα ἐπὶ τραπέζῃ προκεῖσθαι, τὴν δέ οἱ θυγατέρα ἐπιφανῆναι μέλαιναν ἐσθῆτα ἔχουσαν καὶ φαίνουσαν τό τε στέρνον καὶ τὴν γαστέρα ἀνατετμημένα, ἀναφανεῖσαν δὲ ἀπορρῖψαι μὲν τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀφελέσθαι δὲ αὐτοῦ τὰ ὅπλα, ἀντὶ τούτων δὲ στέφανον
3 ἐπιθεῖναι χρυσοῦν καὶ ἱμάτιον ἐπιβαλεῖν λευκόν. ἔχοντος δὲ Ἀριστοδήμου τά τε ἄλλα ἀθύμως καὶ τὸν ὄνειρον ἡγουμένου προλέγειν οἱ τοῦ βίου τελευτήν, ὅτι οἱ Μεσσήνιοι τῶν ἐπιφανῶν τὰς ἐκφορὰς ἐποιοῦντο ἐστεφανωμένων καὶ ἱμάτια ἐπιβεβλημένων λευκά, ἀπαγγέλλει τις Ὀφιονέα τὸν μάντιν οὐχ ὁρᾶν ἔτι ἀλλ' ἐξαί-

---

1 ἐκεῖνον? 4 ἀναβλέψαι **P**[1]**y**[2] 5 τὰ δὲ om **L**[1] 11 ἐναράξαντες **L**[1]**y**[1] ἀπὸ **y**[1] 13 κατὰ, em **V** 15 τε om **L**[1]

φνης γενέσθαι τυφλόν, ὥσπερ γε καὶ ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς. συνιᾶσι δὴ καὶ τοῦ χρησμοῦ τότε, ὡς τοὺς ἀναδύντας δύο ἐκ τοῦ λόχου καὶ ἐς τὸ χρεὼν αὖθις ἐλθόντας τοῦ Ὀφιονέως τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶπεν ἡ Πυθία. 4 ἐνταῦθα Ἀριστόδημος τά τε οἰκεῖα ἀναλογιζόμενος, ὡς οὐδὲν ὠφέλιμον γένοιτο φονεὺς θυγατρός, καὶ τῇ πατρίδι οὐχ ὁρῶν ἔτι ὑποῦσαν σωτηρίας ἐλπίδα, ἐπικατέσφαξεν ἑαυτὸν τῆς παιδὸς τῷ τάφῳ, τὰ μὲν ἐς ἀνθρώπου λογισμὸν ἥκοντα Μεσσηνίους σώσας, τῆς τύχης δὲ ἐς τὸ μηδὲν ἀγαγούσης τά τε ἔργα αὐτοῦ καὶ τὰ βουλεύματα. ἀπέθανε δὲ βασιλεύσας ἔτη τε ἓξ καὶ ἐκ τοῦ ἑβδόμου μῆνας ἐπιλαβὼν ⟨οὐ⟩ πολλούς.

5 τοῖς δὲ Μεσσηνίοις ἀπεγνωκέναι τὰ πράγματα παρίστατο, ὥστε καὶ ὥρμησαν ἱκεσίαν ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀποστέλλειν· οὕτω σφόδρα κατέπληξεν αὐτοὺς ἡ τοῦ Ἀριστοδήμου τελευτή. καὶ τοῦτο μὲν ὁ θυμὸς ἐπέσχεν αὐτοὺς μὴ ποιῆσαι· συλλεγέντες δὲ ἐς ἐκκλησίαν βασιλέα μὲν οὐδένα, Δᾶμιν δὲ στρατηγὸν αὐτοκράτορα εἵλοντο. ὁ δὲ Κλέοννίν τε αὐτῷ καὶ Φυλέα ἑλόμενος συνάρχοντας παρεσκευάζετο ὡς καὶ ἐκ τῶν παρόντων συνάψων [ἐς] μάχην· ἐπηνάγκαζε γὰρ ἥ τε πολιορκία καὶ οὐχ ἥκιστα ὁ λιμὸς καὶ ἀπ' αὐτοῦ δέος, μὴ καὶ προδιαφθαρῶσιν ὑπὸ ἐνδείας. 6 ἀρετῇ μὲν δὴ καὶ τολμήμασιν οὐδὲ τότε ἀπεδέησε τὰ τῶν Μεσσηνίων· ἀπέθανον δὲ οἵ τε στρατηγοί σφισιν ἅπαντες καὶ τῶν ἄλλων οἱ λόγου μάλιστα ἄξιοι. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου μῆνας μέν που πέντε μάλιστα ἀντέσχον, περὶ δὲ τὸν ἐνιαυτὸν λήγοντα ἐξέλιπον τὴν Ἰθώμην, πολε-

2 δὲ LP^1 6 ἐς οὐδὲν Faeius 13 suppl Siebelis
22 purg L 25 οὐδέποτε, em Clavier 26 τε om L^{1}y^1

μήσαντες ἔτη τὰ πάντα εἴκοσι, καθὰ καὶ Τυρταίῳ πεποιημένα ἐστίν·

εἰκοστῷ δ' οἱ μὲν κατὰ πίονα ἔργα λιπόντες
φεῦγον Ἰθωμαίων ἐκ μεγάλων ὀρέων.

7 ὁ δὲ πόλεμος ἔλαβεν οὗτος τέλος ἔτει πρώτῳ τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης ὀλυμπιάδος, ἣν Δάσμων Κορίνθιος ἐνίκα στάδιον, Ἀθήνησι Μεδοντιδῶν τὴν ἀρχὴν ἔτι ἐχόντων τὴν δεκέτιν καὶ ἔτους Ἱππομένει τετάρτου τῆς ἀρχῆς ἠνυσμένου.

14 Μεσσηνίων δὲ ὅσοις μὲν ἔτυχον ἐν Σικυῶνι οὖσαι
καὶ ἐν Ἄργει προξενίαι καὶ παρὰ τῶν Ἀρκάδων τισίν,
οὗτοι μὲν ἐς ταύτας τὰς πόλεις ἀπεχώρησαν, ἐς Ἐλευ-
σῖνα δὲ οἱ τοῦ γένους τῶν ἱερέων καὶ θεαῖς ταῖς Με-
γάλαις τελοῦντες τὰ ὄργια· ὁ δὲ ὄχλος ὁ πολὺς κατὰ
2 τὰς πατρίδας ἕκαστοι τὰς ἀρχαίας ἐσκεδάσθησαν. Λακε-
δαιμόνιοι δὲ πρῶτα μὲν τὴν Ἰθώμην καθεῖλον ἐς ἔδα-
φος, ἔπειτα καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις ἐπιόντες ᾕρουν.
ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων τῷ Ἀμυκλαίῳ τρί-
ποδας χαλκοῦς· Ἀφροδίτης ἄγαλμά ἐστιν ἑστηκὸς ὑπὸ
τῷ τρίποδι τῷ πρώτῳ, Ἀρτέμιδος δὲ ὑπὸ τῷ δευτέρῳ,
3 Κόρης δὲ ἢ Δήμητρος ὑπὸ τῷ τρίτῳ. ταῦτα μὲν δὴ
ἀνέθεσαν ἐνταῦθα, τῆς δὲ γῆς τῆς Μεσσηνίας Ἀσιναίοις
μὲν ἀνεστηκόσιν ὑπὸ Ἀργείων διδόασιν ἐπὶ θαλάσσῃ
ταύτην ἣν καὶ νῦν ἔτι οἱ Ἀσιναῖοι νέμονται· τοῖς δὲ
Ἀνδροκλέους ἀπογόνοις — ἦν γὰρ δὴ καὶ θυγάτηρ
Ἀνδροκλεῖ καὶ παῖδες τῆς θυγατρός, φεύγοντες δὲ ὑπὸ
τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀνδροκλέους ᾤχοντο ἐς Σπάρτην —

---

1 δὴ καὶ y^1 *fr 5 Bgk*^{4} 2 εἰσὶν L^1 5 τέλος om P^1My^2 *a C 724* 8 δεκάτην, em Sylburg 10 οὐσι, em Musurus 13 ἱερῶν, em Sylburg 18 τῶν ἀμυκλαίων, em Musurus 20 τῷ πρώτῳ om P^1y^2 21 δὲ τῆς Δήμητρος III 18, 8 22 ἀνέθηκαν L

τούτοις τὴν Ὑαμίαν καλουμένην ἀπονέμουσι. τὰ δὲ ἐς 4
αὐτοὺς Μεσσηνίους παρὰ Λακεδαιμονίων ἔσχεν οὕτως.
πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐπάγουσιν ὅρκον μήτε ἀποστῆναί
ποτε ἀπ' αὐτῶν μήτε ἄλλο ἐργάσασθαι νεώτερον μηδέν·
δεύτερα δὲ φόρον μὲν οὐδένα ἐπέταξαν εἰρημένον, οἳ
δὲ τῶν γεωργουμένων τροφῶν σφισιν ἀπέφερον ἐς
Σπάρτην πάντων τὰ ἡμίσεα. προείρητο δὲ καὶ ἐπὶ
τὰς ἐκφορὰς τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων τῶν ἐν τέλει
καὶ ἄνδρας ἐκ τῆς Μεσσηνίας καὶ τὰς γυναῖκας ἐν
ἐσθῆτι ἥκειν μελαίνῃ· καὶ τοῖς παραβᾶσιν ἐπέκειτο
ποινή. ⟨ἐς⟩ τιμωρίας δὲ ἃς ὕβριζον ἐς τοὺς Μεσση- 5
νίους, Τυρταίῳ πεποιημένα ἐστὶν

ὥσπερ ὄνοι μεγάλοις ἄχθεσι τειρόμενοι,
δεσποσύνοισι φέροντες ἀναγκαίης ὑπὸ λυγρῆς
ἥμισυ πᾶν ὅσσων καρπὸν ἄρουρα φέρει.

ὅτι δὲ καὶ συμπενθεῖν ἔκειτο αὐτοῖς ἀνάγκη, δεδήλωκεν
ἐν τῷδε·

δεσπότας οἰμώζοντες, ὁμῶς ἄλοχοί τε καὶ αὐτοί,
εὖτέ τιν' οὐλομένη μοῖρα κίχοι θανάτου.

τοιούτων οὖν οἱ Μεσσήνιοι κατειληφότων καὶ ἅμα 6
ἐς τὰ μέλλοντα οὐδὲν ἐνορῶντες παρὰ τῶν Λακεδαι-
μονίων φιλάνθρωπον, πρό τε δὴ τῶν παρόντων τε-
θνάναι μαχομένους ἢ καὶ τὸ παράπαν ἐκ Πελοποννήσου
φεύγοντας οἴχεσθαι νομίζοντες αἱρετώτερα, ἀφίστασθαι
πάντως ἐγίνωσκον. ἐνῆγον δὲ οὐχ ἥκιστα ἐς τοῦτο
καὶ οἱ νεώτεροι, πολέμου μὲν ἔτι ἀπείρως ἔχοντες,

---

1 Ὑάμειαν Steph Byz 5 δεύτερον L^1y^1 6 ἀποφέρειν, em Dindorf 7 πάντα ἡμίσεα L^1 9 ἄνδρα P^1y 10 ἀπέκειτο, em Sylburg 11 suppl Schubart-Walz τιμωρίαι (-αν y), em V 12 *fr 6—7 Bgk*[4] 15 πάνθ', em Kuhn ὅσων L^1y, cf Wilamowitz Lyr 110 21 ὁρῶντες Schubart 22 πρὸς τέλη, em Porson

μήσαντες ἔτη τὰ πάντα εἴκοσι, καθὰ καὶ Τυρταίῳ πεποιημένα ἐστίν·

εἰκοστῷ δ' οἱ μὲν κατὰ πίονα ἔργα λιπόντες
φεῦγον Ἰθωμαίων ἐκ μεγάλων ὀρέων.

7 *ὁ δὲ πόλεμος ἔλαβεν οὗτος τέλος ἔτει πρώτῳ τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης ὀλυμπιάδος, ἣν Δάσμων Κορίνθιος ἐνίκα στάδιον, Ἀθήνησι Μεδοντιδῶν τὴν ἀρχὴν ἔτι ἐχόντων τὴν δεκέτιν καὶ ἔτους Ἱππομένει τετάρτου τῆς ἀρχῆς ἠνυσμένου.*

14 *Μεσσηνίων δὲ ὅσοις μὲν ἔτυχον ἐν Σικυῶνι οὖσαι καὶ ἐν Ἄργει προξενίαι καὶ παρὰ τῶν Ἀρκάδων τισίν, οὗτοι μὲν ἐς ταύτας τὰς πόλεις ἀπεχώρησαν, ἐς Ἐλευσῖνα δὲ οἱ τοῦ γένους τῶν ἱερέων καὶ θεαῖς ταῖς Μεγάλαις τελοῦντες τὰ ὄργια· ὁ δὲ ὄχλος ὁ πολὺς κατὰ*
2 *τὰς πατρίδας ἕκαστοι τὰς ἀρχαίας ἐσκεδάσθησαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρῶτα μὲν τὴν Ἰθώμην καθεῖλον ἐς ἔδαφος, ἔπειτα καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις ἐπιόντες ᾕρουν. ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων τῷ Ἀμυκλαίῳ τρίποδας χαλκοῦς· Ἀφροδίτης ἄγαλμά ἐστιν ἑστηκὸς ὑπὸ τῷ τρίποδι τῷ πρώτῳ, Ἀρτέμιδος δὲ ὑπὸ τῷ δευτέρῳ,*
3 *Κόρης δὲ ἢ Δήμητρος ὑπὸ τῷ τρίτῳ. ταῦτα μὲν δὴ ἀνέθεσαν ἐνταῦθα, τῆς δὲ γῆς τῆς Μεσσηνίας Ἀσιναίοις μὲν ἀνεστηκόσιν ὑπὸ Ἀργείων διδόασιν ἐπὶ θαλάσσῃ ταύτην ἣν καὶ νῦν ἔτι οἱ Ἀσιναῖοι νέμονται· τοῖς δὲ Ἀνδροκλέους ἀπογόνοις — ἦν γὰρ δὴ καὶ θυγάτηρ Ἀνδροκλεῖ καὶ παῖδες τῆς θυγατρός, φεύγοντες δὲ ὑπὸ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀνδροκλέους ᾤχοντο ἐς Σπάρτην —*

---

1 *δὴ καὶ* y^1 *fr 5 Bgk*^{4} 2 *εἰσὶν* L^1 5 *τέλος* om P^1My^2 *a C 724* 8 *δεκάτην*, em Sylburg 10 *οὖσι*, em Musurus 13 *ἱερῶν*, em Sylburg 18 *τῶν ἀμυκλαίων*, em Musurus 20 *τῷ πρώτῳ* om P^1y^2 21 *δὲ τῆς Δήμητρος* III 18, 8 22 *ἀνέθηκαν* L

τούτοις τὴν Ὑαμίαν καλουμένην ἀπονέμουσι. τὰ δὲ ἐς 4
αὐτοὺς Μεσσηνίους παρὰ Λακεδαιμονίων ἔσχεν οὕτως.
πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐπάγουσιν ὅρκον μήτε ἀποστῆναί
ποτε ἀπ' αὐτῶν μήτε ἄλλο ἐργάσασθαι νεώτερον μηδέν·
δεύτερα δὲ φόρον μὲν οὐδένα ἐπέταξαν εἰρημένον, οἳ
δὲ τῶν γεωργουμένων τροφῶν σφισιν ἀπέφερον ἐς
Σπάρτην πάντων τὰ ἡμίσεα. προείρητο δὲ καὶ ἐπὶ
τὰς ἐκφορὰς τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων τῶν ἐν τέλει
καὶ ἄνδρας ἐκ τῆς Μεσσηνίας καὶ τὰς γυναῖκας ἐν
ἐσθῆτι ἥκειν μελαίνῃ· καὶ τοῖς παραβᾶσιν ἐπέκειτο
ποινή. ⟨ἐς⟩ τιμωρίας δὲ ἃς ὕβριζον ἐς τοὺς Μεσση- 5
νίους, Τυρταίῳ πεποιημένα ἐστὶν

ὥσπερ ὄνοι μεγάλοις ἄχθεσι τειρόμενοι,
δεσποσύνοισι φέροντες ἀναγκαίης ὑπὸ λυγρῆς
ἥμισυ πᾶν ὅσσων καρπὸν ἄρουρα φέρει.

ὅτι δὲ καὶ συμπενθεῖν ἔκειτο αὐτοῖς ἀνάγκη, δεδήλωκεν
ἐν τῷδε·

δεσπότας οἰμώζοντες, ὁμῶς ἄλοχοί τε καὶ αὐτοί,
εὖτέ τιν' οὐλομένη μοῖρα κίχοι θανάτου.

τοιούτων οὖν οἱ Μεσσήνιοι κατειληφότων καὶ ἅμα 6
ἐς τὰ μέλλοντα οὐδὲν ἐνορῶντες παρὰ τῶν Λακεδαι-
μονίων φιλάνθρωπον, πρό τε δὴ τῶν παρόντων τε-
θνάναι μαχομένους ἢ καὶ τὸ παράπαν ἐκ Πελοποννήσου
φεύγοντας οἴχεσθαι νομίζοντες αἱρετώτερα, ἀφίστασθαι
πάντως ἐγίνωσκον. ἐνῆγον δὲ οὐχ ἥκιστα ἐς τοῦτο
καὶ οἱ νεώτεροι, πολέμου μὲν ἔτι ἀπείρως ἔχοντες,

---

1 Ὑάμειαν Steph Byz 5 δεύτερον L[1]y[1] 6 ἀποφέρειν, em Dindorf 7 πάντα ἡμίσεα L[1] 9 ἄνδρα P[1]y 10 ἀπέκειτο, em Sylburg 11 suppl Schubart-Walz τιμωρίαι (-αν y), em V 12 *fr 6—7 Bgk*[4] 15 πάνθ', em Kuhn ὅσων L[1]y, cf Wilamowitz Lyr 110 21 ὁρῶντες Schubart 22 πρὸς τέλη, em Porson

λαμπροὶ δὲ ὄντες τὰ φρονήματα καὶ ἀποθανεῖν προτι-
μῶντες ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πατρίδι, εἰ καὶ τὰ ἄλλα εὐδαι-
7 *μόνως δουλεύειν παρείη. ἐπετράφη δὲ νεότης καὶ ἀλλα-*
χοῦ τῆς Μεσσηνίας, οἱ δὲ ἄριστοι καὶ ἀριθμὸν πλεῖστοι
περὶ τὴν Ἀνδανίαν, ἐν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀριστομένης,
ὃς καὶ νῦν ἔτι ὡς ἥρως ἔχει παρὰ Μεσσηνίοις τιμάς.
καί οἱ καὶ τὰ τῆς γενέσεως ἐπιφανέστερα ὑπάρξαι νο-
μίζουσι· Νικοτελείᾳ γὰρ τῇ μητρὶ αὐτοῦ δαίμονα ἢ
θεὸν δράκοντι εἰκασμένον συγγενέσθαι λέγουσι. τοι-
αῦτα δὲ καὶ Μακεδόνας ἐπὶ Ὀλυμπιάδι καὶ ἐπὶ Ἀρι-
στοδάμᾳ Σικυωνίους οἶδα εἰρηκότας, διάφορα δὲ το-
8 *σόνδε ἦν· Μεσσήνιοι γὰρ οὐκ ἐσποιοῦσιν Ἀριστομένην*
Ἡρακλεῖ παῖδα ἢ Διί, ὥσπερ Ἀλέξανδρον Ἄμμωνι οἱ
Μακεδόνες καὶ Ἄρατον Ἀσκληπιῷ Σικυώνιοι· Ἀριστο-
μένει δὲ πατέρα Ἑλλήνων μὲν οἱ πολλοὶ Πύρρον φα-
σὶν εἶναι, Μεσσηνίους δὲ οἶδα αὐτὸς ἐπὶ ταῖς σπον-
δαῖς Ἀριστομένην Νικομήδους καλοῦντας. οὗτος μὲν
οὖν ἀκμάζων ἡλικίᾳ καὶ τόλμῃ καὶ ἄλλοι τῶν ἐν τέλει
παρώξυνον ἐπὶ τὴν ἀπόστασιν· ἐπράσσετο δὲ ταῦτα
οὐκ εὐθὺς ἐκ τοῦ φανεροῦ, κρύφα δὲ ἐς Ἄργος καὶ
παρὰ τοὺς Ἀρκάδας ἀπέστελλον, εἴ σφισιν ἀπροφασί-
στως καὶ μηδὲν ἐνδεεστέρως ἢ ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ
προτέρου ἀμῦναι θελήσουσιν.

15 *ὡς δὲ τά τε ἄλλα ἐς τὸν πόλεμον ἕτοιμα ἦν αὐ-*
τοῖς καὶ τὰ ἀπὸ τῶν συμμάχων προθυμότερα ἢ προσε-
δόκων — καὶ γὰρ Ἀργείοις ἤδη καὶ Ἀρκάσι λαμπρῶς
τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔχθος ἐξῆπτο — οὕτως
ἀπέστησαν ἔτει τριακοστῷ μὲν καὶ ἐνάτῳ μετὰ Ἰθώμης

---

3 *ἐπεστράφη* P[1], *ἐπετράπη* y[1] 9 *δράκοντα* L[1]V 10/11 *ἀρι-στοδήμου* y 11 *διαφορὰ*, em Sylburg 15 *μὲν* om L[1] 16 *αὐτοὺς* Schubart 17 *λυκομήδους* P[1]y[2] 24 *τὸν* om L

ἅλωσιν, τετάρτῳ δὲ τῆς τρίτης ὀλυμπιάδος καὶ εἰκοστῆς, ἣν Ἴκαρος Ὑπερησιεὺς ἐνίκα στάδιον· Ἀθήνησι δὲ οἱ κατ' ἐνιαυτὸν ἦσαν ἤδη τότε ἄρχοντες, καὶ Ἀθηναίοις Τλησίας ἦρχεν. ἐν δὲ Λακεδαίμονι οἵ τινες 2
τηνικαῦτα ἔτυχον βασιλεύοντες, Τυρταῖος μὲν τὰ ὀνόματα οὐκ ἔγραψε, Ῥιανὸς δ' ἐποίησεν ἐν τοῖς ἔπεσι Λεωτυχίδην βασιλέα ἐπὶ τοῦδε εἶναι τοῦ πολέμου. Ῥιανῷ μὲν οὖν ἔγωγε οὐδαμῶς κατά γε τοῦτο συνθήσομαι· Τυρταῖον δὲ καὶ οὐ λέγοντα ὅμως εἰρηκέναι τις ἂν ἐν τῷδε ἡγοῖτο. ἐλεγεῖα γὰρ ἐς τὸν πρότερόν ἐστιν αὐτῷ πόλεμον·

ἀμφ' αὐτῇ δ' ἐμάχοντ' ἐννέα καὶ δέκ' ἔτη
νωλεμέως, αἰεὶ ταλασίφρονα θυμὸν ἔχοντες,
αἰχμηταὶ πατέρων ἡμετέρων πατέρες.

δῆλα οὖν ἐστιν ὡς ὕστερον τρίτῃ γενεᾷ τὸν πόλεμον 3
οἱ Μεσσήνιοι τόνδε ἐπολέμησαν, ἀποδείκνυσί τε τοῦ χρόνου τὸ συνεχὲς βασιλεύοντας τηνικαῦτα ἐν Σπάρτῃ Ἀνάξανδρον Εὐρυκράτους τοῦ Πολυδώρου, τῆς δὲ οἰκίας τῆς ἑτέρας Ἀναξίδαμον Ζευξιδάμου τοῦ Ἀρχιδάμου τοῦ Θεοπόμπου. κατέβην δὲ ἐς ἀπόγονον Θεοπόμπου τέταρτον, ὅτι Ἀρχίδαμος ὁ Θεοπόμπου προαπέθανε τοῦ πατρὸς καὶ ἐς Ζευξίδαμον υἱιδοῦν ὄντα ἡ Θεοπόμπου περιῆλθεν ἀρχή. Λεωτυχίδης δὲ μετὰ Δημάρατον βασιλεύσας φαίνεται τὸν Ἀρίστωνος· Θεοπόμπου δὲ Ἀρίστων ἀπόγονος ἕβδομος.

τότε δὲ οἱ Μεσσήνιοι Λακεδαιμονίοις συμβάλλουσιν 4
ἐν Δέραις καλουμέναις τῆς σφετέρας, ἔτει πρώτῳ μετὰ

---

1 *a C 685* 4 λακεδαιμονίοις τινὲς, em Buttmann 10 ἡγεῖτο, em y[2] 11 *fr 5 Bgk*[4] 12 αὐτήν, em Wilamowitz 18 ἀπολλοδώρου, em Sylburg, cf III 3, 4 21 ὁ om L 24 δημαράτου — τοῦ, em Facius βασιλεῦσαι L[1]

τὴν ἀπόστασιν· ἀπῆσαν δὲ ἀμφοτέροις οἱ σύμμαχοι. καὶ νίκη μὲν ἐγένετο οὐδετέρων σαφής, Ἀριστομένην δὲ ἔργα φασὶν ἀποδείξασθαι πλέον τι ἢ ἄνδρα ἕνα εἰκὸς ἦν, ὥστε καὶ βασιλέα μετὰ τὴν μάχην ᾑροῦντο αὐτόν, ἦν γὰρ καὶ γένους τῶν Αἰπυτιδῶν· παραιτου-
5 μένου τε, οὕτω στρατηγὸν αὐτοκράτορα εἵλοντο. Ἀριστομένει δὲ παρίστατο μηδ' ἂν ἄλλον ἀπαξιῶσαι παθεῖν τι ἐν πολέμῳ δράσαντα ἄξια μνήμης· αὑτῷ μέντοι καὶ πρὸ παντὸς ἐνόμιζεν εἶναι, ἔτι ἀρχομένου τοῦ πολέμου Λακεδαιμονίους καταπλήξαντα φαίνεσθαι καὶ ἐς τὰ μέλλοντά σφισι φοβερώτερον. ἅτε δὲ οὕτως ἔχων, ἀφικόμενος νύκτωρ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἀνατίθησιν ἀσπίδα πρὸς τὸν τῆς Χαλκιοίκου ναόν· ἐπεγέγραπτο δὲ Ἀριστομένην ἀπὸ Σπαρτιατῶν διδόναι τῇ θεῷ.

6 ἐγένετο δὲ καὶ Λακεδαιμονίοις μάντευμα ἐκ Δελφῶν τὸν Ἀθηναῖον ἐπάγεσθαι σύμβουλον. ἀποστέλλουσιν οὖν παρὰ τοὺς Ἀθηναίους τόν τε χρησμὸν ἀπαγγελοῦντας καὶ ἄνδρα αἰτοῦντας παραινέσοντα ἃ χρή σφισιν. Ἀθηναῖοι δὲ οὐδέτερα θέλοντες, οὔτε Λακεδαιμονίους ἄνευ μεγάλων κινδύνων προσλαβεῖν μοῖραν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὴν ἀρίστην οὔτε αὐτοὶ παρακοῦσαι τοῦ θεοῦ, πρὸς ταῦτα ἐξευρίσκουσι· καὶ ἦν γὰρ Τυρταῖος διδάσκαλος γραμμάτων νοῦν τε ἥκιστα ἔχειν δοκῶν καὶ τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν χωλός, τοῦτον ἀποστέλλουσιν ἐς Σπάρτην. ὁ δὲ ἀφικόμενος ἰδίᾳ τε τοῖς ἐν τέλει καὶ συνάγων ὁπόσους τύχοι καὶ τὰ ἐλε-

---

3 πλέονα ἢ Hitzig 5 αἰπυτιάδων, em Palmerius 17 ἀθηναίων P¹y² 19 αἰτοῦντα P¹, αἰτοῦντες y¹ 22 οὐδὲ, em Clavier 25 χωλὸν, em Xylander 27 συναγαγὼν V τύχη, em ς

γεῖα καὶ τὰ ἔπη σφίσι τὰ ἀνάπαιστα ᾖδεν. ἐνιαυτῷ 7
δὲ ὕστερον τοῦ περὶ τὰς Δέρας ἀγῶνος, ἡκόντων ἀμ-
φοτέροις καὶ τῶν συμμάχων, παρεσκευάζοντο ὡς μάχην
συνάψοντες ἐπὶ τῷ καλουμένῳ Κάπρου σήματι. Μεσση-
νίοις μὲν οὖν Ἠλεῖοι καὶ Ἀρκάδες, ἔτι δὲ ἐξ Ἄργους
ἀφίκετο καὶ Σικυῶνος βοήθεια. παρῆσαν δὲ καὶ ὅσοι
πρότερον τῶν Μεσσηνίων ἔφευγον ἑκουσίως, ἐξ Ἐλευ-
σῖνός τε, οἷς πάτριον δρᾶν τὰ ὄργια τῶν Μεγάλων
θεῶν, καὶ οἱ Ἀνδροκλέους ἀπόγονοι· καὶ γὰρ οἱ συ-
σπεύσαντες μάλιστά σφισιν ἦσαν οὗτοι. Λακεδαι- 8
μονίοις δὲ ἦλθον Κορίνθιοι συμμαχήσοντες καὶ Λε-
πρεατῶν τινες κατὰ ἔχθος τὸ Ἠλείων· Ἀσιναίοις δὲ
ὅρκοι πρὸς ἀμφοτέρους ἦσαν. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο,
Κάπρου σῆμα, ἔστι μὲν ἐν Στενυκλήρῳ τῆς Μεσση-
νίας, Ἡρακλέα δὲ αὐτόθι ὅρκον ἐπὶ τομίων κάπρου
τοῖς Νηλέως παισὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν παρὰ ἐκείνων
λέγουσιν.

ὡς δὲ ἀμφοτέροις προεθύσαντο οἱ μάντεις, Λακε- **16**
δαιμονίοις μὲν Ἕκας ἀπόγονός τε καὶ ὁμώνυμος Ἕκα
τοῦ σὺν τοῖς Ἀριστοδήμου παισὶν ἐλθόντος ἐς Σπάρ-
την, τοῖς δὲ Μεσσηνίοις Θέοκλος — ἐγεγόνει δὲ ὁ
Θέοκλος οὗτος ἀπὸ Εὐμάντιδος, Εὔμαντιν δὲ ὄντα
Ἠλεῖον τῶν Ἰαμιδῶν Κρεσφόντης ἐπηγάγετο ἐς Μεσσή-
νην — τότε δὲ παρόντων καὶ τῶν μάντεων σὺν φρο-
νήματι ἀμφότεροι μᾶλλον ἠπείγοντο ἐς τὴν μάχην.
καὶ ἦν μὲν καὶ τὰ τῶν ἄλλων πρόθυμα, ὡς ἡλικίας 2
ἕκαστος εἶχεν ἢ ῥώμης, μάλιστα δὲ Ἀνάξανδρός τε ὁ
τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τῶν

3 παρεσκεύαζον, em Facius 9 συνσπεύσαντες, em V
18 προσεθύσαντο, em Musurus 19/20 ἑκάτου, em Bekker

Σπαρτιατῶν· παρὰ Μεσσηνίων δὲ οἱ Ἀνδροκλέους ἀπό-
γονοι Φίντας καὶ Ἀνδροκλῆς καὶ οἱ συντεταγμένοι
σφίσιν ἐπειρῶντο ἄνδρες ἀγαθοὶ γίνεσθαι. Τυρταῖος
δὲ καὶ οἱ τῶν θεῶν ἱεροφάνται τῶν Μεγάλων ἔργου
μὲν ἥπτοντο οὐδενός, τοὺς τελευταίους δὲ τῆς ἑαυτῶν
3 ἑκάτεροι στρατιᾶς ἐπήγειρον. κατὰ δὲ αὐτὸν Ἀριστο-
μένην εἶχεν οὕτω. λογάδες περὶ αὐτὸν ὀγδοήκοντα
ἦσαν Μεσσηνίων, ἡλικίαν τε γεγονότες ἐκείνῳ τὴν
αὐτὴν καὶ ἕκαστος προτετιμῆσθαι μεγάλως νομίζων ὅτι
ἠξίωτο Ἀριστομένει συντετάχθαι· ἦσαν δὲ καὶ αἰσθέ-
σθαι δι᾽ ὀλίγου δεινοὶ τά τε παρ᾽ ἀλλήλων καὶ μά-
λιστα ἐκείνου καὶ ἀρχομένου τι δρᾶν καὶ ἔτι μέλλον-
τος. οὗτοι μὲν πρῶτον καὶ αὐτοὶ καὶ Ἀριστομένης
πόνον εἶχον πολὺν κατ᾽ Ἀνάξανδρον καὶ τῶν Λακε-
δαιμονίων τεταγμένοι τοὺς ἀρίστους· λαμβάνοντες δὲ
τραύματα ἀφειδῶς καὶ ἐς πᾶν προϊόντες ἀπονοίας τῷ
τε χρόνῳ καὶ τοῖς τολμήμασιν ἐτρέψαντο τοὺς περὶ
4 Ἀνάξανδρον. τούτοις μὲν δὴ φεύγουσι διώκειν ἐπέ-
ταξεν ὁ Ἀριστομένης ἕτερον τῶν Μεσσηνίων λόχον·
αὐτὸς δὲ ὁρμήσας πρὸς τὸ μάλιστα ἀνθεστηκός, ὡς
ἐβιάσατο καὶ τούτους, ἐπ᾽ ἄλλους ἐτράπετο αὖθις.
ταχὺ δὲ καὶ τούτους ὠσάμενος ἑτοιμότερον ἤδη πρὸς
τοὺς ὑπομένοντας ἐπεφέρετο, ἐς ὃ πᾶσαν τῶν Λακε-
δαιμονίων τὴν τάξιν καὶ αὐτῶν ⟨καὶ⟩ τῶν συμμάχων
συνέχεε· καὶ οὐχὶ σὺν αἰδοῖ φευγόντων οὐδὲ ἀναμέ-
νειν θελόντων ἔτι ἀλλήλους, ἐπέκειτό σφισι φοβερώ-
5 τερος ἢ κατὰ ἀνδρὸς ἑνὸς εἶναι μανίαν. ἔνθα δὴ καὶ
παρ᾽ ἀχράδα πεφυκυῖάν που τοῦ πεδίου, παρὰ ταύτην

---

6 στρατείας, em Sylburg ἀριστομένη P¹y constanter
13 πρῶτον, em Hitzig 20 δὲ om y 24 suppl y

Ἀριστομένην οὐκ εἴα παραθεῖν ὁ μάντις Θέοκλος· καθέζεσθαι γὰρ τοὺς Διοσκούρους ἔφασκεν ἐπὶ τῇ ἀχράδι. Ἀριστομένης δὲ εἴκων τῷ θυμῷ καὶ οὐκ ἀκροώμενος τὰ πάντα τοῦ μάντεως ὡς κατὰ τὴν ἀχράδα ἐγίνετο, ἀπόλλυσι τὴν ἀσπίδα, Λακεδαιμονίοις τε τὸ ἁμάρτημα τοῦ Ἀριστομένους παρέσχεν αὐτῶν ἀποσωθῆναί τινας ἐκ τῆς φυγῆς· διέτριψε γὰρ τὴν ἀσπίδα ἀνευρεῖν πειρώμενος.

Λακεδαιμονίων δὲ ἐχόντων ἀθύμως μετὰ τὴν πλη- 6
γὴν καὶ ὡρμημένων καταθέσθαι τὸν πόλεμον, Τυρταῖός τε ἐλεγεῖα ᾄδων μετέπειθεν αὐτοὺς καὶ ἐς τοὺς λόχους ἀντὶ τῶν τεθνεώτων κατέλεγεν ἄνδρας ἐκ τῶν εἱλώτων. Ἀριστομένει δέ, ὡς ἀνέστρεψεν ἐς τὴν Ἀνδανίαν, ταινίας αἱ γυναῖκες καὶ τὰ ὡραῖα ἐπιβάλλουσαι τῶν ἀνθῶν ἐπέλεγον ᾆσμα τὸ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ᾀδόμενον

ἔς τε μέσον πεδίον Στενυκλήριον ἔς τ' ὄρος ἄκρον
εἵπετ' Ἀριστομένης τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ἀνεσώσατο δὲ καὶ τὴν ἀσπίδα ἐκείνην, ἔς τε Δελφοὺς 7
ἀφικόμενος καὶ ὥς οἱ προσέταξεν ἡ Πυθία καταβὰς ἐς τὸ ἄδυτον ἱερὸν τοῦ Τροφωνίου τὸ ἐν Λεβαδείᾳ. ὕστερον δὲ τὴν ἀσπίδα ἀνέθηκεν ἐς Λεβάδειαν φέρων, ᾗ δὴ καὶ αὐτὸς εἶδον ἀνακειμένην· ἐπίθημα δέ ἐστιν αὐτῆς ἀετὸς τὰ πτερὰ ἑκατέρωθεν ἐκτετακὼς ἐς ἄκραν τὴν ἴτυν. τότε δὲ Ἀριστομένης ὡς ἐπανῆκεν ἐκ Βοιωτίας εὑρών τε παρὰ τῷ Τροφωνίῳ καὶ κομισάμενος τὴν ἀσπίδα, αὐτίκα ἔργων μειζόνων ἥπτετο. συλλέξας 8

---

1 cf 360, 6 2 καθίζεσθαι L 12 κατέλεγον Madvig 15 ἀνθρώπων, em Lennep καὶ τὸ P[1]My[2] 19 ἔς τ' ἐς y ἔς — (23) ἀνακειμένην om L 23 ἣν δή, em Schubart

τολμήματα λαμπρὰ ἀπεδείκνυντο, τοῖς δὲ καὶ ἐπικαί-
ρως τετρωμένοις καὶ ἐμπνέουσιν· ὀλίγον ὅμως ἡ ἀπό-
5 νοια ἤκμαζε. παρακλήσεις τε ἐγίνοντο, καὶ οἱ μὲν
ζῶντες καὶ ἔτι ἄτρωτοι τοὺς τραυματίας παρώξυνον,
πρὶν ἢ τὴν ἐσχάτην τινὶ ἐφεστηκέναι μοῖραν, ἀντι-
δράσαντα ὅ τι καὶ δύναιτο σὺν ἡδονῇ δέχεσθαι τὸ
πεπρωμένον· οἱ δὲ ὁπότε αἴσθοιντο οἱ τραυματίαι τὴν
ἰσχὺν σφᾶς ὑπολείπουσαν καὶ τὸ πνεῦμα οὐ παραμένον,
διεκελεύοντο τοῖς ἀτρῶσι μὴ χείρονας ἢ αὐτοὶ γίνεσθαι
μηδὲ ἐς ἀνωφελὲς τῇ πατρίδι καὶ τὴν ἐκείνων τελευ-
6 τὴν καταστῆσαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ προτροπῇ μὲν ἐς
ἀλλήλους [τῇ δεήσει] οὐκ ἐχρῶντο καὶ ἐς τὰ παράδοξα
τῶν τολμημάτων οὐ κατὰ ταὐτὰ ἑτοίμως τοῖς Μεσση-
νίοις εἶχον· ἅτε δὲ εὐθὺς ἐκ παίδων τὰ πολεμικὰ ἐπι-
στάμενοι, βαθυτέρᾳ τε τῇ φάλαγγι ἐχρῶντο καὶ τοὺς
Μεσσηνίους ἤλπιζον οὔτε χρόνον τὸν ἴσον καρτερήσειν
ἀντιτεταγμένους οὔτε πρὸς τὸν ἐν τοῖς ὅπλοις κάματον
7 ἢ τὰ τραύματα ἀνθέξειν. ἴδια μὲν τοιαῦτα ἐν ἑκατέρῳ
τῷ στρατεύματι ἔς τε τὰ ἔργα ἦν καὶ ἐς τὰς γνώμας
τῶν μαχομένων, κοινὰ δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων· οὔτε γὰρ
ἱκεσίαις οἱ φονευόμενοι καὶ χρημάτων ὑποσχέσεσιν
ἐχρῶντο, τάχα μέν που μὴ πείσειν διὰ τὸ ἔχθος
ἀπεγνωκότες, τὸ δὲ πλεῖστον ἀπαξιοῦντες ὡς οὐ τὰ
πρότερά γε κακιοῦσιν· οἵ τε ἀποκτείνοντες ἀπείχοντο
καὶ αὐχήματος ὁμοίως καὶ ὀνειδῶν, οὐκ ἔχοντές πω
βεβαίαν οὐδέτεροι τὴν ἐλπίδα εἰ κρατήσουσι. παρα-
δοξότατα δὲ ἀπέθνησκον οἱ τῶν κειμένων σκυλεύειν

---

9 δρῶσιν, em Emperius 11 πρότερον πῇ (L^1 τῇ), em Kayser μὲν om P^1y 12 τῇ om L^1, glossema del Sp 14 πολέμια P^1y^2 15 φάρυγγι LP 18 ἰδία L^1y 22 πείσειεν, em ς 24 ἀποκτείναντες L^1y 26 παραδοξότερα P^1y

τινὰ ἐπιχειροῦντες· ἢ γὰρ τοῦ σώματος γυμνόν τι
ὑποφήναντες ἠκοντίζοντο καὶ ἐτύπτοντο οὐ προορώ-
μενοι διὰ τὴν ἐν τῷ παρόντι ἀσχολίαν, ἢ καὶ ὑπὸ
τῶν σκυλευομένων ἔτι ἐμπνεόντων διεφθείροντο. ἐμά- 8
χοντο δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς ἀξίως λόγου, Θεόπομπος δὲ
καὶ ἀκρατέστερον ὥρμητο ὡς αὐτὸν ἀποκτενῶν Εὐφαῆ.
Εὐφαὴς δὲ ὁρῶν ἐπιόντα εἶπεν ἄρα πρὸς τὸν Ἄνταν-
δρον οὐδὲν εἶναι τὰ Θεοπόμπου διάφορα ἢ ⟨ὅσα⟩ ὁ
πρόγονος αὐτοῦ Πολυνείκης ἐτόλμησε· Πολυνείκην τε
γὰρ στρατιὰν ἐπὶ τὴν πατρίδα ἀγαγόντα ἐξ Ἄργους
ἀποκτεῖναι τὸν ἀδελφὸν αὐτοχειρὶ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὸ
ἐκείνου, Θεόπομπόν τε ἐθέλειν ἐς τὸ ἴσον καταστῆσαι
μιάσματος τοῖς ἀπὸ Λαΐου καὶ Οἰδίποδος τὸ Ἡρακλει-
δῶν γένος· οὐ μέντοι χαίροντά γε ἀπὸ τῆς μάχης δια-
κριθήσεσθαι. τοιαῦτα ἐπιλέγων ἀντεπῄει καὶ οὗτος.
ἐνταῦθα ἥ τε πᾶσα μάχη κεκμηκότων ὅμως ἐς τὸ ἀκ- 9
μαιότατον αὖθις ἤρθη, καὶ τοῖς τε σώμασιν ἀνερρών-
νυντο καὶ τὸ ἀφειδὲς ἐς τὸν θάνατον παρ' ἀμφοτέρων
ηὐξάνετο, ὥστε εἰκάσαι ἄν τις τοῦ ἔργου τότε σφᾶς
πρῶτον ἅπτεσθαι. τέλος δὲ οἱ περὶ τὸν Εὐφαῆ τῆς
τε ἀπονοίας τῷ ὑπερβάλλοντι μανίας ὄντες ἐγγύτατα
καὶ ὑπ' ἀνδραγαθίας — πᾶν γὰρ δὴ τὸ περὶ τὸν βασι-
λέα οἱ λογάδες τῶν Μεσσηνίων ἦσαν — βιάζονται
τοὺς ἀντιτεταγμένους· καὶ αὐτόν τε Θεόπομπον ἀπώ-
σαντο καὶ Λακεδαιμονίων τοὺς καθ' αὑτοὺς ἐτρέψαντο.
τὸ δὲ ἕτερον κέρας τοῖς Μεσσηνίοις ἐταλαιπώρει. Πυ- 10
θάρατός τε γὰρ ὁ στρατηγὸς ἐτεθνήκει καὶ αὐτοὶ διὰ

---

3 ἀπὸ, em P 7 ἀνύτανδρον P¹y² 8 suppl Sp
13 τοῖς om L¹ 15 ἔπη λέγων L¹y¹ 24 αὐτὸν τὸν L¹
27 αὐτὸ, em Musurus

τὴν ἀναρχίαν ἀτακτότερον καὶ ⟨θορυβωδέστερον ἐμά-
χοντο, οὐ μέντοι⟩ ἀθύμως εἶχον οὐδ᾽ οὗτοι. φεύγουσι
δὲ οὔτε τοῖς Μεσσηνίοις ὁ Πολύδωρος οὔτε οἱ περὶ
τὸν Εὐφαῆ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἠκολούθησαν· Εὐφαεῖ
γὰρ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν αἱρετώτερα ἐφαίνετο ἀμύνειν
τοῖς ἡττωμένοις — οὐ μέντοι Πολυδώρῳ γε οὐδὲ τοῖς
περὶ αὐτὸν συμμίσγουσιν, ἐν σκότῳ γὰρ ἤδη τὰ γινό-
11 μενα ἦν — καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἅμα εἶργε μὴ
πρόσω τοῖς ἀποχωροῦσιν ἐπακολουθεῖν οὐχ ἥκιστα καὶ
ἡ ἀπειρία τῶν τόπων. ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ ἄλλως πάτριον
σχολαιοτέρας τὰς διώξεις ποιεῖσθαι, μὴ διαλῦσαι τὴν
τάξιν πλείονα ἔχοντας πρόνοιαν ἤ τινα ἀποκτεῖναι
φεύγοντα. τὰ δὲ μέσα ἀμφοτέροις, ἧ Λακεδαιμονίων
ὁ Εὐρυλέων, Μεσσηνίοις δὲ Κλέοννις ἡγεῖτο, ἰσοπαλῶς
μὲν ἠγωνίζοντο, διέλυσε δὲ ἀπ᾽ ἀλλήλων καὶ τούτους
ἐπελθοῦσα ἡ νύξ.

12 ταύτην τὴν μάχην παρὰ ἀμφοτέρων ἢ μόνα ἢ μά-
λιστα ἐμαχέσαντο τὰ ὁπλιτικά. οἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἵππων
ὀλίγοι τε ἦσαν καὶ οὐδὲν ὥστε καὶ μνημονευθῆναι
διεπράξαντο· οὐ γάρ τοι ἀγαθοὶ τότε ἱππεύειν ἦσαν
οἱ Πελοποννήσιοι. τῶν δὲ Μεσσηνίων οἱ ψιλοὶ καὶ
οἱ παρὰ Λακεδαιμονίοις Κρῆτες οὐδὲ συνέμιξαν ἀρχήν·
τῷ γὰρ πεζῷ τῷ σφετέρῳ κατὰ τρόπον ἔτι ἑκάτεροι
13 τὸν ἀρχαῖον ἐπετάχθησαν. ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν μάχης
μὲν οὐδέτεροι διενοοῦντο ἄρχειν οὐδὲ ἱστάναι πρότεροι
τρόπαιον, προϊούσης δὲ τῆς ἡμέρας ὑπὲρ ἀναιρέσεως
τῶν νεκρῶν ἐπεκηρυκεύοντο, καὶ ἐπειδὴ παρὰ ἀμφοτέ-
ρων συνεχωρήθη, θάψειν ἔμελλον ἤδη τὸ ἐντεῦθεν.

---

1 suppl Bekker 13 ἡ που **y**, ἧ om **L** 18 ἐμαχέσατο $\mathbf{P^1y^2}$ 22 οἱ om $\mathbf{L^1y}$ 25 ἀρχὴν $\mathbf{P^1y}$ 28 ψάλλειν $\mathbf{My^2}$

τοῖς δὲ Μεσσηνίοις μετὰ τὴν μάχην πονηρὰ γίνε- 9
σθαι τὰ πράγματα ἤρχετο· δαπάνῃ τε γὰρ χρημάτων
ἀπειρήκεσαν, ἃ τῶν πόλεων ἀνήλισκον ἐς τὰς φρουράς,
καὶ οἱ δοῦλοι παρὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ηὐτομόλουν,
τοῖς δὲ καὶ νόσος ἐνέπεσε καὶ ταραχὰς μὲν παρέσχεν
ὡς εἴη λοιμώδης, οὐ μὴν ἐς ἅπαντάς γε ἐχώρησεν.
βουλευομένοις δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἐδόκει τὰ μὲν πολλὰ
πολίσματα τὰ ἐς μεσόγαιαν πάντα ἐκλείπειν, ἐς δὲ τὸ
ὄρος ἀνοικίζεσθαι τὴν Ἰθώμην. ἦν δὲ καὶ πόλισμα 2
αὐτόθι οὐ μέγα, ὃ καὶ Ὅμηρόν φασιν ἔχειν ἐν κατα-
λόγῳ·

καὶ Ἰθώμην κλιμακόεσσαν.

ἐς τοῦτο τὸ πόλισμα ἀνῳκίζοντο, ἐπεκτείνοντες τὸν
ἀρχαῖον περίβολον ἔρυμα εἶναι πᾶσιν αὔταρκες. ἦν
δὲ τὸ χωρίον καὶ ἄλλως ἐχυρόν· ἡ γὰρ Ἰθώμη μεγέθει
τε οὐδενὸς ἀποδεῖ τῶν ὀρῶν ὁπόσα ἐντός ἐστιν ἰσθμοῦ
καὶ δύσβατος κατὰ τοῦτο μάλιστα ἦν. ἐδόκει δὲ καὶ 3
θεωρὸν πέμψαι σφίσιν ἐς Δελφούς. ἀποστέλλουσιν
οὖν Τῖσιν τὸν Ἄλκιδος, καὶ ἀξιώματι οὐδενὸς ὕστερον
καὶ ὅτι προσκεῖσθαι μαντικῇ μάλιστα ἐνομίζετο. τοῦ-
τον τὸν Τῖσιν ἐπανιόντα ἐκ Δελφῶν λοχῶσιν ἄνδρες
Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῆς ἐν Ἀμφείᾳ φρουρᾶς· λοχή-
σαντες δὲ — οὐ γὰρ ὑπεῖκεν αἰχμάλωτος γενέσθαι —
περιμένοντα οὖν ἀμύνεσθαι καὶ ἀνθεστηκότα ἐτίτρωσ-
κον, ἐς ὃ γίνεται βοή σφισιν ἐξ ἀφανοῦς ‚τὸν χρησμο-
φόρον μέθες.ʻ καὶ Τῖσις μὲν ὡς ἀπεσώθη τάχιστα ἐς 4
Ἰθώμην καὶ τὴν μαντείαν παρὰ τὸν βασιλέα ἀνήνεγκε,
μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τῶν τραυμάτων τελευτᾷ· τοὺς δὲ

4 πρὸς L^1 5 παρέσχεν L^1: παρασχοῦσα δὲ 6 εἴη Lachmann: ὁ (L^1 ἡ) 8 ἐν μεσογαίᾳ Schubart ἐκλιπεῖν P 12 *B 729* 19 τίσιν, em Dindorf ubique

Μεσσηνίους συναθροίσας ὁ Εὐφαὴς ἐπεδείκνυ τὸν
χρησμόν·

κόρην ἄχραντον νερτέροισι δαίμοσι,
κλήρῳ λαχοῦσαν Αἰπυτιδῶν ἀφ᾽ αἵματος,
θυηπολεῖτε νυκτέροισιν ἐν σφαγαῖς.
ἢν δὲ σφαλῆτε, καὶ παρ᾽ ἀλλοίου τότε
θύειν, διδόντος ἐς σφαγὴν ἑκουσίως.

5 *ταῦτα τοῦ θεοῦ δηλώσαντος αὐτίκα ἐκληροῦντο ὅσαι*
παρθένοι τοῦ Αἰπυτιδῶν γένους ἦσαν· καὶ ἐπελάμβανε
γὰρ Λυκίσκου θυγατέρα ὁ κλῆρος, ταύτην Ἐπήβολος
ὁ μάντις ἀπηγόρευεν ὡς οὐ δέοι θύειν, οὐ γὰρ εἶναι
Λυκίσκου· τὴν δὲ γυναῖκα ἡ Λυκίσκῳ συνῴκησεν, ὡς
τεκεῖν οὔκουν οἵα τε ἦν, [ἐν τούτῳ] τὴν παῖδα ὑπο-
βαλέσθαι. ἐν ὅσῳ δὲ οὗτος ἀνεδίδασκε τὰ ἐς αὐτήν,
ἐν τοσῷδε ὁ Λυκίσκος ἀπαγόμενος ἅμα καὶ τὴν παρ-
6 *θένον ηὐτομόλησεν ἐς Σπάρτην. ἐχόντων δὲ ἀθύμως*
τῶν Μεσσηνίων ὡς Λυκίσκον ἀποδράντα ᾔσθοντο, ἐν-
ταῦθά σφισιν Ἀριστόδημος ἀνὴρ καὶ γένους τοῦ Αἰπυ-
τιδῶν καὶ Λυκίσκου τῇ τε ἄλλῃ δόξῃ καὶ τὰ ἐς πόλε-
μον ἐπιφανέστερος ἐδίδου τὴν θυγατέρα ἑκὼν θῦσαι.
τὰ δὲ ἀνθρώπων καὶ οὐχ ἥκιστα τὸ πρόθυμον ἡ πεπρω-
μένη κατὰ ταὐτὰ ἐπικρύπτει καὶ εἰ ψηφῖδα ἐπιλαβοῦσα
ἰλὺς ποταμοῦ, ὅπου καὶ τότε Ἀριστοδήμῳ διασώσα-
σθαι Μεσσήνην ἀγώνισμα ποιουμένῳ [τὸ] ἐμπόδιον
7 *ἐπήγαγε τοιόνδε. ἀνὴρ τῶν Μεσσηνίων — τὸ δὲ ὄνομα*
οὐ λέγουσιν — ἐρῶν ἔτυχε τοῦ Ἀριστοδήμου τῆς θυ-

---

1 *ἀθροίσας* P[1]y 6 *σφαγῇ τε*, em Bekker 7 *διδόντας*, em Clavier 13 *οἵα* — *οὗτος* om P purg Schubart *ὑποβάλλεσθαι* L[1]P[1] 14 *δὲ* Bekker: *τε* 15 *ἐπαγόμενος*, em Casaubonus 18 *γένος*, em Sylburg 21 *καὶ* om L[1]y 24 purg Herwerden

γατρός, τότε δὲ ἤδη ἔμελλε καὶ γυναῖκα ἄξεσθαι. οὗτος
κατ' ἀρχὰς μὲν ἐς ἀμφισβήτησιν Ἀριστοδήμῳ προῆλθεν,
ἐκεῖνον μὲν ἐγγυήσαντά οἱ μηκέτι εἶναι κύριον τῆς
παιδός, αὐτὸς δὲ ἐγγυησάμενος κυριώτερος ἐκείνου
γίνεσθαι. δεύτερα δὲ ὡς τοῦτο οὐχ ἑώρα οἱ κατορ-
θούμενον, ἐπ' ἀναίσχυντον τρέπεται λόγον· ξυγγενέ-
σθαι τε τῇ παιδὶ καὶ κύειν ἐξ αὐτοῦ. τέλος δὲ ἐς 8
τοσοῦτον Ἀριστόδημον προήγαγεν ὡς ἐκμανέντα ὑπὸ
τοῦ θυμοῦ τὴν θυγατέρα ἀποκτεῖναι· μετὰ δὲ ἀνέτεμνε
καὶ ἐπεδείκνυεν αὐτὴν οὐκ ἔχουσαν ἐν γαστρί. παρὼν
δὲ Ἐπήβολος ἐκέλευεν ἄλλον τινὰ τὸν θυγατέρα ἐπι-
δώσοντα γενέσθαι· τῆς γὰρ τοῦ Ἀριστοδήμου πλέον
εἶναί σφισιν ἀποθανούσης οὐδέν· φονεῦσαι γὰρ τὸν
πατέρα αὐτήν, θεοῖς δὲ οἷς ἡ Πυθία προσέταξεν οὐ
θῦσαι. τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ μάντεως τὸ πλῆθος τῶν 9
Μεσσηνίων ὥρμησεν ἀποκτενοῦντες τὸν μνηστῆρα τῆς
παιδός, ὡς Ἀριστοδήμῳ τε μίασμα εἰκαῖον προσάψαντα
καὶ σφίσι τῆς σωτηρίας τὴν ἐλπίδα ἀμφίβολον πεποιη-
κότα. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐς τὰ μάλιστα τῷ Εὔφαεῖ
φίλος· πείθει ⟨οὖν⟩ τοὺς Μεσσηνίους Εὐφαὴς τόν τε
χρησμὸν ἔχειν τέλος ἀποθανούσης τῆς παιδὸς καὶ σφί-
σιν ἀποχρᾶν τὰ ὑπὸ Ἀριστοδήμου πεποιημένα. λέγον- 10
τος δὲ ταῦτα ἔφασαν τὰ ὄντα λέγειν ὅσοι τοῦ Αἰπυ-
τιδῶν γένους ἦσαν· ἀπεῖναι γάρ σφισι τὸ δέος τὸ
ἐπὶ τῇ θυγατρὶ ἕκαστος ἔσπευδε. καὶ οἱ μὲν τοῦ βα-
σιλέως τῇ παραινέσει πειθόμενοι τὴν ἐκκλησίαν δια-
λύουσι καὶ ἀπ' αὐτῆς πρός τε θυσίας θεῶν καὶ ἑορτὴν
τρέπονται· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀκούσαντες τὸν γενόμενον **10**

---

1 ἔξεσθαι L[1]y 2 μὲν om L[1]y 20 suppl Poppo
23 αἰπυτιάδων, em Sylburg 25 ἑκάστοτε (L[1] ἕκαστός τε),
em ς

Μεσσηνίοις χρησμὸν ἀθύμως διέκειντο καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς ἔς τε τὰ λοιπὰ καὶ ἄρχειν ὀκνοῦντες μάχης.

ἔτει δὲ ἕκτῳ μετὰ τὸν ἐξ Ἰθώμης Λυκίσκου δρασμὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι — τὰ γὰρ ἱερὰ ἐγίνετο αὐτοῖς αἴσια — στρατεύουσιν ἐπὶ τὴν Ἰθώμην· οἱ δὲ Κρῆτες οὐκέτι παρόντες σφίσιν ἔτυχον. ὑστέρησαν δὲ καὶ οἱ τῶν Μεσσηνίων σύμμαχοι — δι' ὑποψίας γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται καὶ ἄλλοις ἤδη Πελοποννησίων καὶ Ἀρκάσιν ἦσαν καὶ Ἀργείοις μάλιστα — καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι κρύφα ἔμελλον τῶν Λακεδαιμονίων ἀφίξεσθαι καὶ ἰδίᾳ δὴ μᾶλλον ⟨ἢ⟩ μετὰ δόγματος κοινοῦ, τοῖς δὲ Ἀρκάσιν ἡ στρατεία μὲν ἀνείρητο ἐκ τοῦ φανεροῦ, παρέτυχον δὲ οὐδ' οὗτοι. τοὺς γὰρ Μεσσηνίους καὶ ἄνευ συμμάχων κινδυνεῦσαι
2 προήγαγεν ἡ δόξα τοῦ χρησμοῦ. τὰ μὲν οὖν πολλὰ οὐδέν τι ἐγένετο διάφορα ἢ καὶ ἐπὶ τῆς προτέρας μάχης, ἥ τε ἡμέρα καὶ τότε μαχομένους προαπέλιπεν· οὐ μέντοι βιασθῆναί γε οὐδέτερον κέρας ἢ καὶ λόχον μνημονεύουσιν, ἐπεὶ μηδὲ τὴν τάξιν, ὡς ἀπ' ἀρχῆς ἐτάχθησαν, συμμεῖναί φασιν, ἀλλ' ἀφ' ἑκατέρων τοὺς ἀρίστους συνελθόντας ἐς τὸ μεσαίτατον ἐνταῦθα τὸν
3 πάντα ἔχειν πόνον. ὁ γὰρ Εὐφαὴς πλέον τι ἢ βασιλέα εἰκὸς ἦν προθυμούμενος καὶ ἀφειδῶς τοῖς περὶ τὸν Θεόπομπον ἐγκείμενος τραύματα [τε] πολλά τε καὶ οὐκ ἰάσιμα λαμβάνει· λιποψυχήσαντα δὲ αὐτὸν καὶ πεσόντα οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὀλίγον ὅμως ἐμπνέοντα ἐποιοῦντο παρ' αὑτοὺς ἑλκύσαι σπουδήν. ἐπήγειρε δὲ καὶ τοὺς Μεσσηνίους ἥ τε ἐς τὸν Εὐφαῆ προϋπάρχουσα εὔνοια καὶ τὰ ὀνείδη τὰ μέλλοντα· φονευομένοις τε ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἄμεινόν σφισιν ἐφαίνετο προΐεσθαι τὰς ψυ-

---

4 ἐγένετο L 10 suppl P[1], οὐ L 12 ἀπείρητο, em Schubart 13 τοὺς δὲ Poppo 23 purg Clavier 29 προέσθαι Py

χὰς ἢ ἐκεῖνον προεμένων ἀποσωθῆναί τινα. τότε μὲν 4
δὴ πεσὼν ὁ Εὐφαὴς τήν τε μάχην ἐπεμήκυνε καὶ προή-
γαγεν ἐς πλέον παρὰ ἑκατέρων τὰ τολμήματα· ὕστερον
δὲ ἀνήνεγκε μὲν καὶ ᾔσθετο ὅτι οὐκ ἔλαττον ἐσχή-
κασιν ἐν τῷ ἔργῳ, ἡμέραις δὲ οὐ πολλαῖς ἀποθνή-
σκει, βασιλεύσας Μεσσηνίων τρία ἔτη καὶ δέκα καὶ
πολεμήσας Λακεδαιμονίοις τὸν πάντα τῆς βασιλείας
χρόνον.

Εὐφαεῖ δὲ οὐκ ὄντων παίδων τὸν αἱρεθέντα ὑπὸ 5
τοῦ δήμου κατελείπετο ἔχειν τὴν ἀρχήν, Κλέοννίς τε
καὶ Δᾶμις ἐς ἀμφισβήτησιν Ἀριστοδήμῳ προῆλθον, τά
τε ἄλλα καὶ τὰ ἐς πόλεμον διαφέρειν νομιζόμενοι· τὸν
δὲ Ἄντανδρον οἱ πολέμιοι κατειργάσαντο ἐν τῇ μάχῃ
προκινδυνεύοντα Εὐφαοῦς. ἦσαν δὲ καὶ τῶν μάντεων
αἱ γνῶμαι κατὰ ταὐτὰ ἀμφοτέρων, Ἐπηβόλου καὶ Ὀφιο-
νέως, μὴ σφᾶς ἀνδρὶ ἐναγεῖ καὶ θυγατρὸς μίασμα ἐπι-
κειμένῳ δοῦναι τὴν Αἰπύτου καὶ τῶν ἀπογόνων τιμήν·
ᾑρέθη δὲ ὅμως καὶ ἐβασίλευσεν Ἀριστόδημος. ὁ δὲ 6
Ὀφιονεὺς οὗτος ὁ τῶν Μεσσηνίων μάντις τυφλὸς ὢν
εὐθὺς ἐκ γενετῆς μαντικήν τινα εἶχε τοιαύτην· πυνθα-
νόμενος τὰ γινόμενα ἑκάστοις ἰδίᾳ τε καὶ ἐν κοινῷ
προέλεγεν οὕτω τὰ μέλλοντα. οὗτος μὲν τρόπον ἐμαν-
τεύετο τὸν εἰρημένον, Ἀριστόδημος δὲ βασιλεύσας τῷ
τε δήμῳ διέμεινε τὰ εἰκότα χαρίζεσθαι προθυμούμενος
καὶ τοὺς ἐν τέλει τούς τε ἄλλους καὶ μάλιστα Κλέον-
νιν καὶ Δᾶμιν ἦγεν ἐν τιμῇ· διὰ θεραπείας δὲ εἶχε
καὶ τὰ τῶν συμμάχων, Ἀρκάδων τε τοῖς δυνατοῖς καὶ
ἐς Ἄργος καὶ Σικυῶνα ἀποστέλλων δῶρα. τὸν δὲ πό- 7
λεμον ἐπὶ τῆς Ἀριστοδήμου βασιλείας ἐπολέμουν λη-

1 ἐκείνων L[1]y 7 τῆς om L 9 παιδίων L[1]y 15 ταῦτα P[1]y[2] 24 διέμενε P[1]y

στείαις τε κατ' ὀλίγους ἀεὶ καὶ περὶ τὴν ὡραίαν καταδρομαῖς ἐς τὴν ἀλλήλων χρώμενοι, συνεσέβαλλον δὲ καὶ παρὰ τῶν Ἀρκάδων τοῖς Μεσσηνίοις ἐς τὴν Λακωνικήν· Ἀργεῖοι δὲ προαναφῆναι μὲν τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔχθος οὐκ ἠξίουν, γινομένου δὲ ἀγῶνος παρεσκευάζοντο ὡς μεθέξοντες.

11 πέμπτῳ δὲ ἔτει τῆς Ἀριστοδήμου ⟨βασιλείας⟩ μελλόντων ἐκ προρρήσεως συμβολὴν ποιήσεσθαι — τῷ τε γὰρ μήκει τοῦ πολέμου καὶ τοῖς δαπανήμασιν ἀπειρήκεσαν — οὕτω παρεγένοντο ἀμφοτέροις καὶ οἱ σύμμαχοι, Λακεδαιμονίοις μὲν Κορίνθιοι Πελοποννησίων μόνοι, τοῖς δὲ Μεσσηνίοις οἵ τε Ἀρκάδες πανστρατιᾷ καὶ Ἀργείων καὶ Σικυωνίων λογάδες. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν Κορινθίοις καὶ τοῖς εἵλωσι καὶ ὅσοι περίοικοι συνεστρατεύοντο τὸ μέσον ἐπιτρέψαντες, ἐπὶ τοῖς κέρασιν αὐτοί τε καὶ οἱ βασιλεῖς ἐτάσσοντο βαθείᾳ τε
2 ὡς οὔπω πρότερον καὶ πυκνῇ τῇ φάλαγγι. τῷ δὲ Ἀριστοδήμῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν διετάχθη τὰ ἐς τὴν μάχην οὕτως. ὅσοι τῶν Ἀρκάδων ἢ τῶν Μεσσηνίων τὰ μὲν σώματα ἦσαν ἐρρωμένοι καὶ ἀγαθοὶ τὰς ψυχάς, ὅπλα δὲ οὐκ εἶχον ἰσχυρά, τούτοις τῶν ὅπλων τὰ χρησιμώτατα ἐπέλεξε, καὶ ὡς τὸ ἔργον ἤπειγεν, ὁμοῦ τοῖς Ἀργείοις καὶ Σικυωνίοις καὶ τούτους ἔτασσε· τὴν δὲ φάλαγγα ἐπὶ πλέον ἥπλωσεν, ὡς μὴ κυκλωθεῖεν ὑπὸ τῶν ἐναντίων. προείδετο δὲ καὶ ὅπως τεταγμένοις σφίσι τὸ ὄρος ἡ Ἰθώμη κατὰ νώτου γίνοιτο. καὶ τού-
3 τοις μὲν Κλέοννιν ἐπέταξεν ἡγεμόνα· αὐτὸς δέ, καὶ ὁ Δᾶμις ὑπέμενον ἔχοντες τοὺς ψιλούς, σφενδονήτας μὲν

---

1 αἰεὶ, corr ς 2 ἐλλήνων L[1]y 5 γενομένου L 7 suppl Kuhn 12 πανστρατεία et 13 σικυώνων, em Musurus 15 ἐπιστρέψαντες y

ἢ τοξότας ὀλίγους, ὁ δὲ ὄχλος ὁ πολὺς τοῖς τε σώμασιν
ἦσαν ἐς τὰς ἐπιδρομὰς καὶ ἀναχωρήσεις ἐπιτήδειοι καὶ
τῇ ὁπλίσει κοῦφοι· θώρακα γὰρ ἢ ἀσπίδα εἶχεν ⟨οὐχ⟩
ἕκαστος, ὅσοι δὲ ἠπόρουν τούτων, περιεβέβληντο αἰγῶν
νάκας καὶ προβάτων, οἱ δὲ καὶ θηρίων δέρματα καὶ
μάλιστα οἱ ὀρεινοὶ τῶν Ἀρκάδων λύκων τε καὶ ἄρκτων.
ἀκόντια δὲ ἕκαστος πολλά, οἱ δὲ καὶ λόγχας αὐτῶν 4
ἔφερον. καὶ οὗτοι μὲν ἐλόχων τῆς Ἰθώμης ἔνθα ἔμελ-
λον ἥκιστα ἔσεσθαι σύνοπτοι· οἱ δὲ ὁπλῖται τῶν Μεσση-
νίων καὶ συμμάχων τήν τε ἔφοδον τὴν πρώτην τῶν
Λακεδαιμονίων ὑπέμειναν καὶ μετὰ τοῦτο ἦσαν ἤδη
καὶ τὰ ἄλλα ἀνδρεῖοι. ἀριθμῷ μὲν δὴ τῶν ἐναντίων
ἀπελείποντο, λογάδες δὲ ὄντες ἐμάχοντο πρὸς δῆμον
καὶ οὐχ ὁμοίως πρὸς κρείττους, ᾗ καὶ μᾶλλον τῇ τε
ἄλλῃ προθυμίᾳ καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἐπὶ πολὺ ἀντεῖχον.
ἐνταῦθα καὶ ὁ στρατὸς τῶν Μεσσηνίων ὁ εὔζωνος, 5
ἀφ' οὗ καὶ τούτοις ἤρθη τὰ σημεῖα, ἐχρῶντο ἐπὶ τοὺς
Λακεδαιμονίους δρόμῳ καὶ περιστάντες ἠκόντιζον ἐς
τὰ πλάγια· ὅσοις δὲ καὶ ἐπὶ πλέον μετῆν τόλμης, προσ-
έθεόν τε καὶ ἔτυπτον ἐκ χειρός. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι,
κίνδυνόν σφισι δεύτερον ἐν τῷ αὐτῷ καὶ οὕτως ἀνέλ-
πιστον ὁρῶντες παρόντα, ὅμως οὔτε ἐταράχθησαν ἐπι-
στρεφόμενοί τε ἐς τοὺς ψιλοὺς ἀμύνεσθαι μὲν ἐπει-
ρῶντο, διὰ δὲ τὴν κουφότητα οὐ χαλεπῶς ἀποφευ-
γόντων ἀπορία τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ ἀπ' αὐτῆς ἤδη
καὶ ὀργὴ γίνεται. πεφύκασι δέ πως οἱ ἄνθρωποι μά- 6
λιστα ἔχειν ἀκρατῶς πρὸς τὰ παρ' ἀξίαν· καὶ δὴ καὶ
τότε οἵ τε ἤδη τραύματα τῶν Σπαρτιατῶν εἰληφότες
καὶ ὅσοι κειμένων τῶν παραστατῶν ἐγίνοντο πρὸς τὴν

1 καὶ Zink 3 suppl Sp 14 ὁμοίους Ly προκρίτους Herwerden 29 σπαρτιατῶν L[1]

ἔφοδον τῶν ψιλῶν πρῶτοι προεξέθεόν τε, ὁπότε ἴδοιεν
ἐπιφερομένους τοὺς ψιλούς, καὶ ὑπὸ θυμοῦ μακροτέ-
ρας τὰς διώξεις ἐποιοῦντο ἀποχωρούντων. οἱ δὲ ψιλοὶ
τῶν Μεσσηνίων ὡς τὸ πρῶτον ἤρξαντο, κατὰ χώραν
τε μένοντας ἔτυπτον καὶ ἐσηκόντιζον καὶ διωκόντων
ἔφθανον ἀποφεύγοντες καὶ πειρωμένοις ἀναστρέφειν
7 αὖθις ἐπῄεσαν. ταῦτα δὲ ἔδρων σποράδην καὶ ἄλλοι
κατ' ἄλλο τῆς τῶν ἐναντίων τάξεως· οἵ τε ὁπλῖται τῶν
Μεσσηνίων καὶ συμμάχων θρασύτερον ἐν τῷ τοιῷδε
τοῖς κατὰ στόμα αὐτῶν ἐπέκειντο. τέλος δὲ οἱ Λακε-
δαιμόνιοι τῷ τε χρόνῳ καὶ τοῖς τραύμασιν ἀπαγορεύ-
οντες καὶ ἅμα παρὰ τὸ εἰωθὸς ὑπὸ τῶν ψιλῶν ταρασ-
σόμενοι διαλύουσι τὴν τάξιν· τραπέντων δέ, ἐνταῦθά
8 σφισι πλείω παρεῖχον κακὰ οἱ ψιλοί. τοὺς δὲ τῶν
Λακεδαιμονίων διαφθαρέντας ἐν τῇ μάχῃ συλλαβεῖν
μὲν οὐχ οἷά τε ἦν ἀριθμῷ, πείθομαι δὲ εἶναι καὶ
αὐτὸς πολλούς. ἡ δὲ οἴκαδε ἀναχώρησις τοῖς μὲν
ἄλλοις καθ' ἡσυχίαν, Κορινθίοις δὲ ἔμελλεν ἔσεσθαι
χαλεπή· διὰ πολεμίας γὰρ ἐγίνετο ὁμοίως διά τε τῆς
Ἀργείας πειρωμένοις καὶ παρὰ Σικυῶνα ἀνασωθῆναι.

12 Λακεδαιμονίους δὲ ἐλύπει μὲν καὶ τὸ γεγονὸς πταῖσμα, τεθνεώτων ἐν τῇ μάχῃ πολλῶν τε καὶ ἀξίων λόγου, παρίστατο δὲ καὶ ἐς τὴν πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ πολέμου σφίσιν ἀθύμως ἔχειν· καὶ διὰ τοῦτο θεωροὺς ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφούς. τούτοις ἐλθοῦσιν ἡ Πυθία χρᾷ τάδε·

οὔ σε μάχης μόνον ἔργ' ἐφέπειν χερὶ Φοῖβος ἄνωγεν,
ἀλλ' ἀπάτῃ μὲν ἔχει γαῖαν Μεσσηνίδα λαός,
ταῖς δ' αὐταῖς τέχναισιν ἁλώσεται αἷσπερ ὑπῆρξεν.

---

1 προεξελθόντες P 2 καὶ τοὺς ψιλοὺς P 8 ἄλλων P 15 συμβαλλεῖν P 27 γαῖαν Amasaeus, cf Diodor. VIII 13: σαιλίαν (L[1] λίαν) 28 αἷπερ P[1]y (ἅπερ y[1])

[ὁ] πρὸς ταῦτα τοῖς βασιλεῦσι καὶ τοῖς ἐφόροις τέχνας 2
μὲν [οὖν] προθυμουμένοις οὐκ ἐγίνετο ἀνευρεῖν· οἱ
δὲ Ὀδυσσέως τῶν ἔργων ἀπομιμούμενοι τὸ ἐπὶ Ἰλίῳ
πέμπουσιν ἄνδρας ἑκατὸν ἐς Ἰθώμην συνήσοντας ἃ
μηχανῶνται, λόγῳ δὲ αὐτομόλους· ἦν δὲ καὶ φυγὴ
τῶν ἀνδρῶν ἐκ τοῦ φανεροῦ κατεγνωσμένη. τούτους
ἥκοντας ἀπέπεμπεν αὐτίκα Ἀριστόδημος, Λακεδαιμο-
νίων φήσας τὰ ἀδικήματα καινὰ εἶναι, τὰ δὲ σοφί-
σματα ἀρχαῖα. ἁμαρτόντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦ 3
ἐγχειρήματος δεύτερα ἐπειρῶντο τῶν Μεσσηνίων δια-
λῦσαι τὸ συμμαχικόν· ἀντειπόντων δὲ τῶν Ἀρκάδων
— παρὰ γὰρ τούτους πρότερον ἀφίκοντο οἱ πρέσβεις
— οὕτω τὴν ἐπ' Ἄργος ἐπέσχον πορείαν. Ἀριστόδη-
μος δὲ πυνθανόμενος τὰ πρασσόμενα ὑπὸ τῶν Λακε-
δαιμονίων πέμπει καὶ αὐτὸς ἐρησομένους τὸν θεόν,
ἡ δὲ Πυθία σφίσιν ἔχρησε·

κῦδός σοι πολέμοιο διδοῖ θεός· ἀλλ' ἀπάταισι 4
φράζεο μὴ Σπάρτης δόλιος λόχος ἐχθρὸς ἀνέλθῃ
κρείσσων· ἦ γὰρ Ἄρης κείνων εὐήρεα τεύχη
καί ⟨τὸ⟩ χορῶν στεφάνωμα πικροὺς οἰκήτορας ἕξει,
τῶν δύο συντυχίαις κρυπτὸν λόχον ἐξαναδύντων.
οὐ πρόσθεν δὲ τέλος τόδ' ἐπόψεται ἱερὸν ἦμαρ,
πρὶν τὰ παραλλά⟨ξαν⟩τα φύσιν τὸ[ξαν] χρεὼν ἀφί-
κηται.

τότε μὲν δὴ Ἀριστόδημος καὶ οἱ μάντεις ἀπείρως εἶχον
συμβαλέσθαι τὸ εἰρημένον· ἔτεσι δὲ ὕστερον οὐ πολ-
λοῖς ἀναφαίνειν τε καὶ ἐς τέλος ἄξειν ἔμελλεν ὁ θεός.

1 ὁ om L[1] 2 οὖν del Musurus ἐγίνοντο L[1]y 3 τὸ ἔργον L[1] δ 242 4 συνιδόντας, em Bekker 12 τούτοις L[1]y[1] 18 φράζου, corr Sp, cf III 8, 9 19 ἦ Camerarius: εἰ ἐκείνων, em ς 20 suppl Sp 21 κρυπτοῦ λόχου ς 23 πρὶν L[1]: κη ξαν transp Lobeck (τόξα L[1]) 27 ἕξειν L[1]y

5 ἕτερα δὲ ἐν τῷ τότε τοῖς Μεσσηνίοις συνέβαινε τοιαῦτα. Λυκίσκου μετοικοῦντος ἐν Σπάρτῃ τὴν θυγατέρα ἐπέλαβεν ἀποθανεῖν, ἣν ἅμα ἀγόμενος ἔφυγεν ἐκ Μεσσήνης. πολλάκις δὲ αὐτὸν φοιτῶντα ἐπὶ τὸ μνῆμα τῆς παιδὸς λοχήσαντες ἱππεῖς τῶν Ἀρκάδων αἱροῦσιν· ἀναχθεὶς δὲ ἐς τὴν Ἰθώμην καὶ ἐς ἐκκλησίαν καταστὰς ἀπελογεῖτο ὡς οὐ προδιδοὺς τὴν πατρίδα ἀποχωρήσαι, πειθόμενος δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ
6 μάντεως ἐς τὴν παῖδα ὡς οὖσαν οὐ γνησίαν. ταῦτα ἀπολογούμενος οὐ πρότερον ἔδοξεν ἀληθῆ λέγειν πρὶν ἢ παρῆλθεν ἐς τὸ θέατρον ἡ τὴν ἱερωσύνην τότε τῆς Ἥρας ἔχουσα. αὕτη δὲ τεκεῖν τε τὴν παῖδα ὡμολόγει καὶ τῇ Λυκίσκου γυναικὶ ὑποβαλέσθαι δοῦναι· ‚νῦν δὲ‘ ἔφη ‚τό τε ἀπόρρητον ἐκφαίνουσα ἥκω καὶ παύσουσα ἐμαυτὴν ἱερωμένην‘. ταῦτα δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἦν ἐν τῇ Μεσσήνῃ καθεστηκός, ἢν γυναικὸς ἱερωμένης ἢ καὶ ἀνδρὸς προαποθάνῃ τις τῶν παίδων, ἐς ἄλλον τὴν ἱερωσύνην μεταχωρεῖν. νομίζοντες οὖν τὴν γυναῖκα ἀληθῆ λέγειν, τῇ θεῷ τε εἵλοντο ἱερατευσομένην ἀντ᾽ ἐκείνης καὶ Λυκίσκον συγγνωστὰ ἔφασαν εἰργάσθαι.

7 μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόκει σφίσι — καὶ γὰρ εἰκοστὸν ἔτος ἐπῄει τῷ πολέμῳ — πέμπειν αὖθις ἐς Δελφοὺς ἐρησομένους ὑπὲρ νίκης. ἐρομένοις δὲ ἔχρησεν ἡ Πυθία·

τοῖς τρίποδας περὶ βωμὸν Ἰθωμάτα Διὶ πρώτοις
στήσασιν δεκάδων ἀριθμὸν δὶς πέντε δίδωσι
σὺν κύδει πολέμου γαῖαν Μεσσηνίδα δαίμων.

---

15 παύουσα L[1] ἱερουμένην, em V ἐλέγετο, em V 16 ἱερουμένης, em Kuhn 21 εἰργάσασθαι Ly[1] 24 ἐρησαμένοις δὲ, em Bekker 26 πρώτω, em Porson

Ζεὺς γὰρ ἔνευσ' οὕτως. ἀπάτη δέ σε πρόσθε τίθησιν
ἥ τ' ὀπίσω τίσις ἐστί, καὶ ἔνθεον ἐξαπατῴης.
ἔρδ' ὅπῃ τὸ χρεών· ἄτη δ' ἄλλοισι πρὸ ἄλλων.

ταῦτ' ἀκούσαντες γεγονέναι τε ἡγοῦντο ὑπὲρ αὐτῶν 8
τὴν μαντείαν καὶ σφίσι διδόναι ⟨τὸ⟩ τοῦ πολέμου
κράτος· οὐ γὰρ αὐτῶν γε ἐχόντων ἐντὸς τείχους τοῦ
Ἰθωμάτα τὸ ἱερὸν Λακεδαιμονίους προτέρους ἀναθέν-
τας φθήσεσθαι. καὶ οἱ μὲν ξυλίνους κατασκευάσεσθαι
τρίποδας ἔμελλον, οὐ γάρ σφισι περιῆν χρήματα ὡς
χαλκοῦς ποιήσασθαι· τῶν δέ τις Δελφῶν τὸν χρησμὸν
ἐξήγγειλεν ἐς Σπάρτην. πυθομένοις δὲ ἐν κοινῷ μὲν
οὐδέν σφισιν ἐξεγένετο ἀνευρεῖν σοφόν, Οἴβαλος δὲ 9
τὰ μὲν ἄλλα οὐ τῶν ἐπιφανῶν, γνώμην δὲ ὡς ἐδήλω-
σεν ἀγαθός, ποιησάμενος ὡς ἔτυχε πηλοῦ τρίποδας
ἑκατόν, τούτους τε ἀποκεκρυμμένους ἐν πήρᾳ καὶ δίκ-
τυα ἅμα αὐτοῖς ἔφερεν ὡς ἀνὴρ θηρευτής. ἅτε δὲ
ὢν ἀγνὼς καὶ Λακεδαιμονίων τοῖς πολλοῖς, ῥᾷον Μεσση-
νίους ἐλάνθανεν· ἀναμίξας δὲ αὐτὸν ἀνδράσιν ἀγροί-
κοις ἐσῆλθέ τε μετ' αὐτῶν ἐς τὴν Ἰθώμην καὶ ὡς
νὺξ τάχιστα ἐπελάμβανεν ἀναθεὶς τοὺς τρίποδας τῷ
θεῷ τούτους δὴ τοὺς πηλίνους αὖθις ἐς Σπάρτην ἀπαγ-
γελῶν Λακεδαιμονίοις ᾤχετο. Μεσσηνίους δέ, ὡς εἶδον, 10
ἐτάραξε μὲν μεγάλως, καὶ εἴκαζον — ὥσπερ ἦν — παρὰ
Λακεδαιμονίων εἶναι· παρεμυθεῖτο δὲ ὅμως αὐτοὺς ὁ
Ἀριστόδημος λέγων ἄλλα τε ἃ ἐν τοῖς παροῦσιν εἰκὸς
ἦν καὶ τοὺς ξυλίνους τρίποδας — ἐπεποίηντο γὰρ ἤδη
— περὶ τοῦ Ἰθωμάτα τὸν βωμὸν ἔστησε. συνέβη δὲ

2 ἔστ' οὐδ' ἂν θεὸν? 5 suppl Valckenaer 8 φήσεσθαι (L^1 δυνήσεσθαι), em Musurus κατασκευάσασθαι, em Hitzig 21 ἀπαγγέλλων, em Clavier 23 μὲν om L^1 παρὰ om L^1 25 τε om P^1y 27 στῆσαι Kayser

καὶ Ὀφιονέα τὸν μάντιν τοῦτον, τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, ἀναβλέψαι παραλόγως δὴ μάλιστα ἀνθρώπων· ἐπέλαβε γὰρ τῆς κεφαλῆς ἄλγημα αὐτὸν ἰσχυρόν, καὶ ἀνέβλεψεν ἀπ᾽ αὐτοῦ.

13 *τὰ δὲ ἐντεῦθεν — ἔρρεπε γὰρ ἤδη τὸ χρεὼν ἐς ἅλωσιν τῶν Μεσσηνίων — προεσήμαινεν αὐτοῖς τὰ μέλλοντα ὁ θεός. τό τε γὰρ τῆς Ἀρτέμιδος ἄγαλμα, ὂν χαλκοῦν καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ὅπλα, παρῆκε τὴν ἀσπίδα· καὶ Ἀριστοδήμου τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ θύειν μέλλοντος τὰ ἱερεῖα, οἱ κριοὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν αὐτόματοι καὶ βίᾳ τὰ κέρατα ἐνράξαντες ἀποθνήσκουσιν ὑπὸ τῆς πληγῆς. τρίτον δὲ ἄλλο συνέβη σφίσιν· οἱ κύνες συνιόντες ἐς τὸ αὐτὸ ἀνὰ πᾶσαν νύκτα ὠρύοντο, τέλος δὲ καὶ ἀπεχώρησαν ἀθρόοι πρὸς τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατό-*
2 *πεδον. ταῦτά τε δὴ τὸν Ἀριστόδημον ἐτάρασσε καὶ ὀνείρατος ὄψις ἐπιγενομένη τοιάδε. ἔδοξεν ἐξιέναι οἱ μέλλοντι ἐς μάχην καὶ ὡπλισμένῳ τῶν ἱερείων τὰ σπλάγχνα ἐπὶ τραπέζῃ προκεῖσθαι, τὴν δέ οἱ θυγατέρα ἐπιφανῆναι μέλαιναν ἐσθῆτα ἔχουσαν καὶ φαίνουσαν τό τε στέρνον καὶ τὴν γαστέρα ἀνατετμημένα, ἀναφανεῖσαν δὲ ἀπορρῖψαι μὲν τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀφελέσθαι δὲ αὐτοῦ τὰ ὅπλα, ἀντὶ τούτων δὲ στέφανον*
3 *ἐπιθεῖναι χρυσοῦν καὶ ἱμάτιον ἐπιβαλεῖν λευκόν. ἔχοντος δὲ Ἀριστοδήμου τά τε ἄλλα ἀθύμως καὶ τὸν ὄνειρον ἡγουμένου προλέγειν οἱ τοῦ βίου τελευτήν, ὅτι οἱ Μεσσήνιοι τῶν ἐπιφανῶν τὰς ἐκφορὰς ἐποιοῦντο ἐστεφανωμένων καὶ ἱμάτια ἐπιβεβλημένων λευκά, ἀπαγγέλλει τις Ὀφιονέα τὸν μάντιν οὐχ ὁρᾶν ἔτι ἀλλ᾽ ἐξαί-*

---

1 *ἐκεῖνον?* 4 *ἀναβλέψαι* P^1y^2 5 *τὰ δὲ* om L^1 11 *ἐναράξαντες* L^1y^1 *ἀπὸ* y^1 13 *κατὰ*, em V 15 *τε* om L^1

φυης γενέσθαι τυφλόν, ὥσπερ γε καὶ ἦν τὸ ἐξ ἀρ-
χῆς. συνιᾶσι δὴ καὶ τοῦ χρησμοῦ τότε, ὡς τοὺς
ἀναδύντας δύο ἐκ τοῦ λόχου καὶ ἐς τὸ χρεὼν αὖ-
θις ἐλθόντας τοῦ Ὀφιονέως τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶπεν
ἡ Πυθία. ἐνταῦθα Ἀριστόδημος τά τε οἰκεῖα ἀνα- 4
λογιζόμενος, ὡς οὐδὲν ὠφέλιμον γένοιτο φονεὺς θυ-
γατρός, καὶ τῇ πατρίδι οὐχ ὁρῶν ἔτι ὑποῦσαν σωτη-
ρίας ἐλπίδα, ἐπικατέσφαξεν ἑαυτὸν τῆς παιδὸς τῷ
τάφῳ, τὰ μὲν ἐς ἀνθρώπου λογισμὸν ἥκοντα Μεσση-
νίους σώσας, τῆς τύχης δὲ ἐς τὸ μηδὲν ἀγαγούσης
τά τε ἔργα αὐτοῦ καὶ τὰ βουλεύματα. ἀπέθανε δὲ
βασιλεύσας ἔτη τε ἓξ καὶ ἐκ τοῦ ἑβδόμου μῆνας ἐπι-
λαβὼν ⟨οὐ⟩ πολλούς.

τοῖς δὲ Μεσσηνίοις ἀπεγνωκέναι τὰ πράγματα παρί- 5
στατο, ὥστε καὶ ὥρμησαν ἱκεσίαν ἐς τοὺς Λακεδαι-
μονίους ἀποστέλλειν· οὕτω σφόδρα κατέπληξεν αὐτοὺς
ἡ τοῦ Ἀριστοδήμου τελευτή. καὶ τοῦτο μὲν ὁ θυμὸς
ἐπέσχεν αὐτοὺς μὴ ποιῆσαι· συλλεγέντες δὲ ἐς ἐκκλη-
σίαν βασιλέα μὲν οὐδένα, Δᾶμιν δὲ στρατηγὸν αὐτο-
κράτορα εἵλοντο. ὁ δὲ Κλέοννίν τε αὐτῷ καὶ Φυλέα
ἑλόμενος συνάρχοντας παρεσκευάζετο ὡς καὶ ἐκ τῶν
παρόντων συνάψων [ἐς] μάχην· ἐπηνάγκαζε γὰρ ἥ τε
πολιορκία καὶ οὐχ ἥκιστα ὁ λιμὸς καὶ ἀπ' αὐτοῦ δέος,
μὴ καὶ προδιαφθαρῶσιν ὑπὸ ἐνδείας. ἀρετῇ μὲν δὴ 6
καὶ τολμήμασιν οὐδὲ τότε ἀπεδέησε τὰ τῶν Μεσση-
νίων· ἀπέθανον δὲ οἵ τε στρατηγοί σφισιν ἅπαντες
καὶ τῶν ἄλλων οἱ λόγου μάλιστα ἄξιοι. τὸ δὲ ἀπὸ
τούτου μῆνας μέν που πέντε μάλιστα ἀντέσχον, περὶ
δὲ τὸν ἐνιαυτὸν λήγοντα ἐξέλιπον τὴν Ἰθώμην, πολε-

---

2 δὲ LP[1] 6 ἐς οὐδὲν Faeius 13 suppl Siebelis
22 purg L 25 οὐδέποτε, em Clavier 26 τε om L[1]y[1]

μήσαντες ἔτη τὰ πάντα εἴκοσι, καθὰ καὶ Τυρταίῳ πεποιημένα ἐστίν·

εἰκοστῷ δ' οἱ μὲν κατὰ πίονα ἔργα λιπόντες
φεῦγον Ἰθωμαίων ἐκ μεγάλων ὀρέων.

7 ὁ δὲ πόλεμος ἔλαβεν οὗτος τέλος ἔτει πρώτῳ τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης ὀλυμπιάδος, ἣν Δάσμων Κορίνθιος ἐνίκα στάδιον, Ἀθήνησι Μεδοντιδῶν τὴν ἀρχὴν ἔτι ἐχόντων τὴν δεκέτιν καὶ ἔτους Ἱππομένει τετάρτου τῆς ἀρχῆς ἠνυσμένου.

14 Μεσσηνίων δὲ ὅσοις μὲν ἔτυχον ἐν Σικυῶνι οὖσαι καὶ ἐν Ἄργει προξενίαι καὶ παρὰ τῶν Ἀρκάδων τισίν, οὗτοι μὲν ἐς ταύτας τὰς πόλεις ἀπεχώρησαν, ἐς Ἐλευσῖνα δὲ οἱ τοῦ γένους τῶν ἱερέων καὶ θεαῖς ταῖς Μεγάλαις τελοῦντες τὰ ὄργια· ὁ δὲ ὄχλος ὁ πολὺς κατὰ
2 τὰς πατρίδας ἕκαστοι τὰς ἀρχαίας ἐσκεδάσθησαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρῶτα μὲν τὴν Ἰθώμην καθεῖλον ἐς ἔδαφος, ἔπειτα καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις ἐπιόντες ᾕρουν. ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων τῷ Ἀμυκλαίῳ τρίποδας χαλκοῦς· Ἀφροδίτης ἄγαλμά ἐστιν ἑστηκὸς ὑπὸ τῷ τρίποδι τῷ πρώτῳ, Ἀρτέμιδος δὲ ὑπὸ τῷ δευτέρῳ,
3 Κόρης δὲ ἢ Δήμητρος ὑπὸ τῷ τρίτῳ. ταῦτα μὲν δὴ ἀνέθεσαν ἐνταῦθα, τῆς δὲ γῆς τῆς Μεσσηνίας Ἀσιναίοις μὲν ἀνεστηκόσιν ὑπὸ Ἀργείων διδόασιν ἐπὶ θαλάσσῃ ταύτην ἣν καὶ νῦν ἔτι οἱ Ἀσιναῖοι νέμονται· τοῖς δὲ Ἀνδροκλέους ἀπογόνοις — ἦν γὰρ δὴ καὶ θυγάτηρ Ἀνδροκλεῖ καὶ παῖδες τῆς θυγατρός, φεύγοντες δὲ ὑπὸ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀνδροκλέους ᾤχοντο ἐς Σπάρτην —

---

1 δὴ καὶ y^1 *fr 5 Bgk*^{4} 2 εἰσὶν L^1 5 τέλος om P^1My^2 *a C 724* 8 δεκάτην, em Sylburg 10 οὖσι, em Musurus 13 ἱερῶν, em Sylburg 18 τῶν ἀμυκλαίων, em Musurus 20 τῷ πρώτῳ om P^1y^2 21 δὲ τῆς Δήμητρος III 18, 8 22 ἀνέθηκαν L

τούτοις τὴν Ὑαμίαν καλουμένην ἀπονέμουσι. τὰ δὲ ἐς 4
αὐτοὺς Μεσσηνίους παρὰ Λακεδαιμονίων ἔσχεν οὕτως.
πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐπάγουσιν ὅρκον μήτε ἀποστῆναί
ποτε ἀπ' αὐτῶν μήτε ἄλλο ἐργάσασθαι νεώτερον μηδέν·
δεύτερα δὲ φόρον μὲν οὐδένα ἐπέταξαν εἰρημένον, οἳ
δὲ τῶν γεωργουμένων τροφῶν σφισιν ἀπέφερον ἐς
Σπάρτην πάντων τὰ ἡμίσεα. προείρητο δὲ καὶ ἐπὶ
τὰς ἐκφορὰς τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων τῶν ἐν τέλει
καὶ ἄνδρας ἐκ τῆς Μεσσηνίας καὶ τὰς γυναῖκας ἐν
ἐσθῆτι ἥκειν μελαίνῃ· καὶ τοῖς παραβᾶσιν ἐπέκειτο
ποινή. ⟨ἐς⟩ τιμωρίας δὲ ἃς ὕβριζον ἐς τοὺς Μεσση- 5
νίους, Τυρταίῳ πεποιημένα ἐστὶν

ὥσπερ ὄνοι μεγάλοις ἄχθεσι τειρόμενοι,
δεσποσύνοισι φέροντες ἀναγκαίης ὑπὸ λυγρῆς
ἥμισυ πᾶν ὅσσων καρπὸν ἄρουρα φέρει.

ὅτι δὲ καὶ συμπενθεῖν ἔκειτο αὐτοῖς ἀνάγκη, δεδήλωκεν
ἐν τῷδε·

δεσπότας οἰμώζοντες, ὁμῶς ἄλοχοί τε καὶ αὐτοί,
εὖτέ τιν' οὐλομένη μοῖρα κίχοι θανάτου.

τοιούτων οὖν οἱ Μεσσήνιοι κατειληφότων καὶ ἅμα 6
ἐς τὰ μέλλοντα οὐδὲν ἐνορῶντες παρὰ τῶν Λακεδαι-
μονίων φιλάνθρωπον, πρό τε δὴ τῶν παρόντων τε-
θνάναι μαχομένους ἢ καὶ τὸ παράπαν ἐκ Πελοποννήσου
φεύγοντας οἴχεσθαι νομίζοντες αἱρετώτερα, ἀφίστασθαι
πάντως ἐγίνωσκον. ἐνῆγον δὲ οὐχ ἥκιστα ἐς τοῦτο
καὶ οἱ νεώτεροι, πολέμου μὲν ἔτι ἀπείρως ἔχοντες,

1 Ὑάμειαν Steph Byz 5 δεύτερον L[1]y[1] 6 ἀποφέρειν, em Dindorf 7 πάντα ἡμίσεα L[1] 9 ἄνδρα P[1]y 10 ἀπέκειτο, em Sylburg 11 suppl Schubart-Walz τιμωρίαι (-αν y), em V 12 *fr 6—7 Bgk*[4] 15 πάνθ', em Kuhn ὅσων L[1]y, cf Wilamowitz Lyr 110 21 ὁρῶντες Schubart 22 πρὸς τέλη, em Porson

λαμπροὶ δὲ ὄντες τὰ φρονήματα καὶ ἀποθανεῖν προτι-
μῶντες ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πατρίδι, εἰ καὶ τὰ ἄλλα εὐδαι-
7 μόνως δουλεύειν παρείη. ἐπετράφη δὲ νεότης καὶ ἀλλα-
χοῦ τῆς Μεσσηνίας, οἱ δὲ ἄριστοι καὶ ἀριθμὸν πλεῖστοι
περὶ τὴν Ἀνδανίαν, ἐν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀριστομένης,
ὃς καὶ νῦν ἔτι ὡς ἥρως ἔχει παρὰ Μεσσηνίοις τιμάς.
καί οἱ καὶ τὰ τῆς γενέσεως ἐπιφανέστερα ὑπάρξαι νο-
μίζουσι· Νικοτελείᾳ γὰρ τῇ μητρὶ αὐτοῦ δαίμονα ἢ
θεὸν δράκοντι εἰκασμένον συγγενέσθαι λέγουσι. τοι-
αῦτα δὲ καὶ Μακεδόνας ἐπὶ Ὀλυμπιάδι καὶ ἐπὶ Ἀρι-
στοδάμᾳ Σικυωνίους οἶδα εἰρηκότας, διάφορα δὲ το-
8 σόνδε ἦν· Μεσσήνιοι γὰρ οὐκ ἐσποιοῦσιν Ἀριστομένην
Ἡρακλεῖ παῖδα ἢ Διί, ὥσπερ Ἀλέξανδρον Ἄμμωνι οἱ
Μακεδόνες καὶ Ἄρατον Ἀσκληπιῷ Σικυώνιοι· Ἀριστο-
μένει δὲ πατέρα Ἑλλήνων μὲν οἱ πολλοὶ Πύρρον φα-
σὶν εἶναι, Μεσσηνίους δὲ οἶδα αὐτὸς ἐπὶ ταῖς σπον-
δαῖς Ἀριστομένην Νικομήδους καλοῦντας. οὗτος μὲν
οὖν ἀκμάζων ἡλικίᾳ καὶ τόλμῃ καὶ ἄλλοι τῶν ἐν τέλει
παρώξυνον ἐπὶ τὴν ἀπόστασιν· ἐπράσσετο δὲ ταῦτα
οὐκ εὐθὺς ἐκ τοῦ φανεροῦ, κρύφα δὲ ἐς Ἄργος καὶ
παρὰ τοὺς Ἀρκάδας ἀπέστελλον, εἴ σφισιν ἀπροφασί-
στως καὶ μηδὲν ἐνδεεστέρως ἢ ἐπὶ τοῦ πολέμου τοῦ
προτέρου ἀμῦναι θελήσουσιν.

15 ὡς δὲ τά τε ἄλλα ἐς τὸν πόλεμον ἕτοιμα ἦν αὐ-
τοῖς καὶ τὰ ἀπὸ τῶν συμμάχων προθυμότερα ἢ προσε-
δόκων — καὶ γὰρ Ἀργείοις ἤδη καὶ Ἀρκάσι λαμπρῶς
τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔχθος ἐξῆπτο — οὕτως
ἀπέστησαν ἔτει τριακοστῷ μὲν καὶ ἐνάτῳ μετὰ Ἰθώμης

3 ἐπεστράφη P^1, ἐπετράπη y^1 9 δράκοντα L^{1}V 10/11 ἀρι-στοδήμου y 11 διαφορά, em Sylburg 15 μὲν om L^1
16 αὐτοὺς Schubart 17 λυκομήδους P^{1}y^2 24 τὸν om L

ἅλωσιν, τετάρτῳ δὲ τῆς τρίτης ὀλυμπιάδος καὶ εἰκοστῆς, ἣν Ἴκαρος Ὑπερησιεὺς ἐνίκα στάδιον· Ἀθήνησι δὲ οἱ κατ' ἐνιαυτὸν ἦσαν ἤδη τότε ἄρχοντες, καὶ Ἀθηναίοις Τλησίας ἦρχεν. ἐν δὲ Λακεδαίμονι οἵ τινες 2 τηνικαῦτα ἔτυχον βασιλεύοντες, Τυρταῖος μὲν τὰ ὀνόματα οὐκ ἔγραψε, Ῥιανὸς δ' ἐποίησεν ἐν τοῖς ἔπεσι Λεωτυχίδην βασιλέα ἐπὶ τοῦδε εἶναι τοῦ πολέμου. Ῥιανῷ μὲν οὖν ἔγωγε οὐδαμῶς κατά γε τοῦτο συνθήσομαι· Τυρταῖον δὲ καὶ οὐ λέγοντα ὅμως εἰρηκέναι τις ἂν ἐν τῷδε ἡγοῖτο. ἐλεγεῖα γὰρ ἐς τὸν πρότερόν ἐστιν αὐτῷ πόλεμον·

ἀμφ' αὐτῇ δ' ἐμάχοντ' ἐννέα καὶ δέκ' ἔτη
νωλεμέως, αἰεὶ ταλασίφρονα θυμὸν ἔχοντες,
αἰχμηταὶ πατέρων ἡμετέρων πατέρες.

δῆλα οὖν ἐστιν ὡς ὕστερον τρίτῃ γενεᾷ τὸν πόλεμον 3 οἱ Μεσσήνιοι τόνδε ἐπολέμησαν, ἀποδείκνυσί τε τοῦ χρόνου τὸ συνεχὲς βασιλεύοντας τηνικαῦτα ἐν Σπάρτῃ Ἀνάξανδρον Εὐρυκράτους τοῦ Πολυδώρου, τῆς δὲ οἰκίας τῆς ἑτέρας Ἀναξίδαμον Ζευξιδάμου τοῦ Ἀρχιδάμου τοῦ Θεοπόμπου. κατέβην δὲ ἐς ἀπόγονον Θεοπόμπου τέταρτον, ὅτι Ἀρχίδαμος ὁ Θεοπόμπου προαπέθανε τοῦ πατρὸς καὶ ἐς Ζευξίδαμον υἱιδοῦν ὄντα ἡ Θεοπόμπου περιῆλθεν ἀρχή. Λεωτυχίδης δὲ μετὰ Δημάρατον βασιλεύσας φαίνεται τὸν Ἀρίστωνος· Θεοπόμπου δὲ Ἀρίστων ἀπόγονος ἕβδομος.

τότε δὲ οἱ Μεσσήνιοι Λακεδαιμονίοις συμβάλλουσιν 4 ἐν Δέραις καλουμέναις τῆς σφετέρας, ἔτει πρώτῳ μετὰ

---

1 *a C 685* 4 λακεδαιμονίοις τινὲς, em Buttmann 10 ἡγεῖτο, em y[2] 11 *fr 5 Bgk*[4] 12 αὐτήν, em Wilamowitz 18 ἀπολλοδώρου, em Sylburg, cf III 3, 4 21 ὁ om L 24 δημαράτου — τοῦ, em Facius βασιλεῦσαι L[1]

τὴν ἀπόστασιν· ἀπῆσαν δὲ ἀμφοτέροις οἱ σύμμαχοι.
καὶ νίκη μὲν ἐγένετο οὐδετέρων σαφής, Ἀριστομένην
δὲ ἔργα φασὶν ἀποδείξασθαι πλέον τι ἢ ἄνδρα ἕνα
εἰκὸς ἦν, ὥστε καὶ βασιλέα μετὰ τὴν μάχην ᾑροῦντο
αὐτόν, ἦν γὰρ καὶ γένους τῶν Αἰπυτιδῶν· παραιτου-
5 μένου τε, οὕτω στρατηγὸν αὐτοκράτορα εἵλοντο. Ἀρι-
στομένει δὲ παρίστατο μηδ' ἂν ἄλλον ἀπαξιῶσαι πα-
θεῖν τι ἐν πολέμῳ δράσαντα ἄξια μνήμης· αὐτῷ μέν-
τοι καὶ πρὸ παντὸς ἐνόμιζεν εἶναι, ἔτι ἀρχομένου
τοῦ πολέμου Λακεδαιμονίους καταπλήξαντα φαίνεσθαι
καὶ ἐς τὰ μέλλοντά σφισι φοβερώτερον. ἅτε δὲ οὕ-
τως ἔχων, ἀφικόμενος νύκτωρ ἐς τὴν Λακεδαίμονα
ἀνατίθησιν ἀσπίδα πρὸς τὸν τῆς Χαλκιοίκου ναόν·
ἐπεγέγραπτο δὲ Ἀριστομένην ἀπὸ Σπαρτιατῶν διδόναι
τῇ θεῷ.

6 ἐγένετο δὲ καὶ Λακεδαιμονίοις μάντευμα ἐκ Δελ-
φῶν τὸν Ἀθηναῖον ἐπάγεσθαι σύμβουλον. ἀποστέλ-
λουσιν οὖν παρὰ τοὺς Ἀθηναίους τόν τε χρησμὸν
ἀπαγγελοῦντας καὶ ἄνδρα αἰτοῦντας παραινέσοντα ἃ
χρή σφισιν. Ἀθηναῖοι δὲ οὐδέτερα θέλοντες, οὔτε
Λακεδαιμονίους ἄνευ μεγάλων κινδύνων προσλαβεῖν
μοῖραν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὴν ἀρίστην οὔτε αὐτοὶ
παρακοῦσαι τοῦ θεοῦ, πρὸς ταῦτα ἐξευρίσκουσι· καὶ
ἦν γὰρ Τυρταῖος διδάσκαλος γραμμάτων νοῦν τε ἥκιστα
ἔχειν δοκῶν καὶ τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν χωλός, τοῦτον
ἀποστέλλουσιν ἐς Σπάρτην. ὁ δὲ ἀφικόμενος ἰδίᾳ τε
τοῖς ἐν τέλει καὶ συνάγων ὁπόσους τύχοι καὶ τὰ ἐλε-

---

3 πλέονα ἢ Hitzig 5 αἰπυτιάδων, em Palmerius 17 ἀθηναίων $P^{1}y^{2}$ 19 αἰτοῦντα P^{1}, αἰτοῦντες y^{1} 22 οὐδὲ, em Clavier 25 χωλὸν, em Xylander 27 συναγαγὼν V τύχη, em ς

γεῖα καὶ τὰ ἔπη σφίσι τὰ ἀνάπαιστα ᾖδεν. ἐνιαυτῷ 7
δὲ ὕστερον τοῦ περὶ τὰς Δέρας ἀγῶνος, ἡκόντων ἀμ-
φοτέροις καὶ τῶν συμμάχων, παρεσκευάζοντο ὡς μάχην
συνάψοντες ἐπὶ τῷ καλουμένῳ Κάπρου σήματι. Μεσση-
νίοις μὲν οὖν Ἠλεῖοι καὶ Ἀρκάδες, ἔτι δὲ ἐξ Ἄργους
ἀφίκετο καὶ Σικυῶνος βοήθεια. παρῆσαν δὲ καὶ ὅσοι
πρότερον τῶν Μεσσηνίων ἔφευγον ἑκουσίως, ἐξ Ἐλευ-
σῖνός τε, οἷς πάτριον δρᾶν τὰ ὄργια τῶν Μεγάλων
θεῶν, καὶ οἱ Ἀνδροκλέους ἀπόγονοι· καὶ γὰρ οἱ σπεύσαντες μάλιστά σφισιν ἦσαν οὗτοι. Λακεδαι- 8
μονίοις δὲ ἦλθον Κορίνθιοι συμμαχήσοντες καὶ Λε-
πρεατῶν τινες κατὰ ἔχθος τὸ Ἠλείων· Ἀσιναίοις δὲ
ὅρκοι πρὸς ἀμφοτέρους ἦσαν. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο,
Κάπρου σῆμα, ἔστι μὲν ἐν Στενυκλήρῳ τῆς Μεσση-
νίας, Ἡρακλέα δὲ αὐτόθι ὅρκον ἐπὶ τομίων κάπρου
τοῖς Νηλέως παισὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν παρὰ ἐκείνων
λέγουσιν.

ὡς δὲ ἀμφοτέροις προεθύσαντο οἱ μάντεις, Λακε- **16**
δαιμονίοις μὲν Ἕκας ἀπόγονός τε καὶ ὁμώνυμος Ἕκα
τοῦ σὺν τοῖς Ἀριστοδήμου παισὶν ἐλθόντος ἐς Σπάρ-
την, τοῖς δὲ Μεσσηνίοις Θέοκλος — ἐγεγόνει δὲ ὁ
Θέοκλος οὗτος ἀπὸ Εὐμάντιδος, Εὔμαντιν δὲ ὄντα
Ἠλεῖον τῶν Ἰαμιδῶν Κρεσφόντης ἐπηγάγετο ἐς Μεσσή-
νην — τότε δὲ παρόντων καὶ τῶν μάντεων σὺν φρο-
νήματι ἀμφότεροι μᾶλλον ἠπείγοντο ἐς τὴν μάχην.
καὶ ἦν μὲν καὶ τὰ τῶν ἄλλων πρόθυμα, ὡς ἡλικίας 2
ἕκαστος εἶχεν ἢ ῥώμης, μάλιστα δὲ Ἀνάξανδρός τε ὁ
τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τῶν

3 *παρεσκεύαζον*, em Facius 9 *συνσπεύσαντες*, em V
18 *προσεθύσαντο*, em Musurus 19/20 *ἑκάτου*, em Bekker

Σπαρτιατῶν· παρὰ Μεσσηνίων δὲ οἱ Ἀνδροκλέους ἀπό-
γονοι Φίντας καὶ Ἀνδροκλῆς καὶ οἱ συντεταγμένοι
σφίσιν ἐπειρῶντο ἄνδρες ἀγαθοὶ γίνεσθαι. Τυρταῖος
δὲ καὶ οἱ τῶν θεῶν ἱεροφάνται τῶν Μεγάλων ἔργου
μὲν ἥπτοντο οὐδενός, τοὺς τελευταίους δὲ τῆς ἑαυτῶν
3 *ἑκάτεροι στρατιᾶς ἐπήγειρον. κατὰ δὲ αὐτὸν Ἀριστο-*
μένην εἶχεν οὕτω. λογάδες περὶ αὐτὸν ὀγδοήκοντα
ἦσαν Μεσσηνίων, ἡλικίαν τε γεγονότες ἐκείνῳ τὴν
αὐτὴν καὶ ἕκαστος προτετιμῆσθαι μεγάλως νομίζων ὅτι
ἠξίωτο Ἀριστομένει συντετάχθαι· ἦσαν δὲ καὶ αἰσθέ-
σθαι δι᾽ ὀλίγου δεινοὶ τά τε παρ᾽ ἀλλήλων καὶ μά-
λιστα ἐκείνου καὶ ἀρχομένου τι δρᾶν καὶ ἔτι μέλλον-
τος. οὗτοι μὲν πρῶτον καὶ αὐτοὶ καὶ Ἀριστομένης
πόνον εἶχον πολὺν κατ᾽ Ἀνάξανδρον καὶ τῶν Λακε-
δαιμονίων τεταγμένοι τοὺς ἀρίστους· λαμβάνοντες δὲ
τραύματα ἀφειδῶς καὶ ἐς πᾶν προϊόντες ἀπονοίας τῷ
τε χρόνῳ καὶ τοῖς τολμήμασιν ἐτρέψαντο τοὺς περὶ
4 *Ἀνάξανδρον. τούτοις μὲν δὴ φεύγουσι διώκειν ἐπέ-*
ταξεν ὁ Ἀριστομένης ἕτερον τῶν Μεσσηνίων λόχον·
αὐτὸς δὲ ὁρμήσας πρὸς τὸ μάλιστα ἀνθεστηκός, ὡς
ἐβιάσατο καὶ τούτους, ἐπ᾽ ἄλλους ἐτράπετο αὖθις.
ταχὺ δὲ καὶ τούτους ὠσάμενος ἑτοιμότερον ἤδη πρὸς
τοὺς ὑπομένοντας ἐπεφέρετο, ἐς ὃ πᾶσαν τῶν Λακε-
δαιμονίων τὴν τάξιν καὶ αὐτῶν ⟨καὶ⟩ τῶν συμμάχων
συνέχεε· καὶ οὐχὶ σὺν αἰδοῖ φευγόντων οὐδὲ ἀναμέ-
νειν θελόντων ἔτι ἀλλήλους, ἐπέκειτό σφισι φοβερώ-
5 *τερος ἢ κατὰ ἀνδρὸς ἑνὸς εἶναι μανίαν. ἔνθα δὴ καὶ*
παρ᾽ ἀχράδα πεφυκυῖάν που τοῦ πεδίου, παρὰ ταύτην

---

6 *στρατείας*, em Sylburg *ἀριστομένη* P[1]y constanter
13 *πρῶτον*, em Hitzig 20 *δὲ* om y 24 suppl y

Ἀριστομένην οὐκ εἴα παραθεῖν ὁ μάντις Θέοκλος·
καθέξεσθαι γὰρ τοὺς Διοσκούρους ἔφασκεν ἐπὶ τῇ
ἀχράδι. Ἀριστομένης δὲ εἴκων τῷ θυμῷ καὶ οὐκ ἀκρο-
ώμενος τὰ πάντα τοῦ μάντεως ὡς κατὰ τὴν ἀχράδα
ἐγίνετο, ἀπόλλυσι τὴν ἀσπίδα, Λακεδαιμονίοις τε τὸ
ἁμάρτημα τοῦ Ἀριστομένους παρέσχεν αὐτῶν ἀποσω-
θῆναί τινας ἐκ τῆς φυγῆς· διέτριψε γὰρ τὴν ἀσπίδα
ἀνευρεῖν πειρώμενος.

Λακεδαιμονίων δὲ ἐχόντων ἀθύμως μετὰ τὴν πλη- 6
γὴν καὶ ὡρμημένων καταθέσθαι τὸν πόλεμον, Τυρ-
ταῖός τε ἐλεγεῖα ᾄδων μετέπειθεν αὐτοὺς καὶ ἐς τοὺς
λόχους ἀντὶ τῶν τεθνεώτων κατέλεγεν ἄνδρας ἐκ τῶν
εἱλώτων. Ἀριστομένει δέ, ὡς ἀνέστρεψεν ἐς τὴν Ἀν-
δανίαν, ταινίας αἱ γυναῖκες καὶ τὰ ὡραῖα ἐπιβάλλουσαι
τῶν ἀνθῶν ἐπέλεγον ᾆσμα τὸ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ᾀδό-
μενον

ἔς τε μέσον πεδίον Στενυκλήριον ἔς τ' ὄρος ἄκρον
εἵπετ' Ἀριστομένης τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ἀνεσώσατο δὲ καὶ τὴν ἀσπίδα ἐκείνην, ἔς τε Δελφοὺς 7
ἀφικόμενος καὶ ὥς οἱ προσέταξεν ἡ Πυθία καταβὰς
ἐς τὸ ἄδυτον ἱερὸν τοῦ Τροφωνίου τὸ ἐν Λεβαδείᾳ.
ὕστερον δὲ τὴν ἀσπίδα ἀνέθηκεν ἐς Λεβάδειαν φέρων,
ᾗ δὴ καὶ αὐτὸς εἶδον ἀνακειμένην· ἐπίθημα δέ ἐστιν
αὐτῆς ἀετὸς τὰ πτερὰ ἑκατέρωθεν ἐκτετακὼς ἐς ἄκραν
τὴν ἴτυν. τότε δὲ Ἀριστομένης ὡς ἐπανῆκεν ἐκ Βοιω-
τίας εὑρών τε παρὰ τῷ Τροφωνίῳ καὶ κομισάμενος
τὴν ἀσπίδα, αὐτίκα ἔργων μειζόνων ἥπτετο. συλλέξας 8

---

1 cf 360, 6   2 καθίζεσθαι L   12 κατέλεγον Madvig   15 ἀνθρώπων, em Lennep   καὶ τὸ P^1My^2 19 ἔς τ' ἐς y   ἔς — (23) ἀνακειμένην om L   23 ἣν δή, em Schubart

δὲ ἄλλους τε τῶν Μεσσηνίων καὶ τοὺς περὶ ἑαυτὸν ἅμα ἔχων λογάδας, φυλάξας τὰ μετὰ ἑσπέραν ἦλθεν ἐπὶ πόλιν τῆς Λακωνικῆς, τὸ μὲν ἀρχαῖον ὄνομα καὶ ἐν Ὁμήρου καταλόγῳ Φᾶριν, ὑπὸ δὲ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ προσοίκων καλουμένην Φαράς· ἐπὶ ταύτην ἀφικόμενος τούς τε πειρωμένους ἀμύνεσθαι διέφθειρε καὶ λείαν περιβαλλόμενος ἀπήλαυνεν ἐς τὴν Μεσσήνην. Λακεδαιμονίων δὲ ὁπλιτῶν καὶ Ἀναξάνδρου τοῦ βασιλέως ἐπιθεμένων καθ' ὁδόν, ἐτρέψατό τε καὶ τούτους καὶ διώκειν τὸν Ἀνάξανδρον ὥρμητο· βληθεὶς δὲ ἀκοντίῳ τὸν γλουτὸν τὴν δίωξιν ἐπέσχεν, οὐ μέντοι
9 *τὴν λείαν γε ἣν ἤλαυνεν ἀφῃρέθη. διαλιπὼν δὲ ὅσον ἀκεσθῆναι τὸ τραῦμα, ἐς μὲν αὐτὴν Σπάρτην ἔξοδον ποιούμενος νύκτωρ ἀπετράπετο ὑπὸ φασμάτων Ἑλένης καὶ Διοσκούρων, τὰς δ' ἐν Καρύαις παρθένους χορευούσας τῇ Ἀρτέμιδι ἐλόχησε μεθ' ἡμέραν καὶ συνέλαβεν ὅσαι χρήμασιν αὐτῶν καὶ ἀξιώματι πατέρων προεῖχον· ἀγαγὼν δὲ ἐς κώμην τῆς Μεσσηνίας τὴν νύκτα ἀνεπαύετο, ἀνδράσι τῶν ἐκ τοῦ λόχου τὴν φρου-*
10 *ρὰν ἐπιτρέψας τῶν παρθένων. ἐνταῦθα ὑπὸ μέθης οἱ νεανίσκοι δοκεῖν ἐμοὶ καὶ ἄλλως ἀκρατῶς ἔχοντες ἀλογισμοῦ πρὸς βίαν ἐτρέποντο τῶν παρθένων, Ἀριστομένους δὲ ἀπείργοντος οὐ νομιζόμενα Ἕλλησι δρῶντας οὐδένα ἐποιοῦντο λόγον, ὥστε ἠναγκάσθη καὶ ἀποκτεῖναι τοὺς παροινοῦντας μάλιστα ἐξ αὐτῶν. τὰς δὲ αἰχμαλώτους λαβὼν ἀπέλυσε χρημάτων πολλῶν, παρθένους ὥσπερ γε καὶ εἷλεν.*

---

2 *τὰ* Schubart: *τε* 4 *ὁμήρῳ* L[1] *B* 582 5 *καλουμένων* L[1]y 13 *ἔσοδον*, em Valckenaer 15 *καρύϊς* P[1]y[2], *καρυ* y[1] 17 *ᾗ* Schubart 19 *ἀνεπαύσατο* L 25 *δὲ τὰς*, transp L[1]

17 ἔστι δὲ Αἴγιλα τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα ἱερὸν ἵδρυται ἅγιον Δήμητρος. ἐνταῦθα ἐπιστάμενος ὁ Ἀριστομένης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τὰς γυναῖκας ἀγούσας ἑορτὴν * * ἀμύνεσθαι τῶν γυναικῶν οὐκ ἄνευ τῆς θεοῦ προαχθεισῶν λαμβάνουσιν οἱ πολλοὶ τῶν Μεσσηνίων τραύματα μαχαίραις τε, αἷς τὰ ἱερεῖα αἱ γυναῖκες ἔθυον, καὶ ὀβελοῖς, οἷς τὰ κρέα ἔπειρον ὀπτῶσαι· τὸν δὲ Ἀριστομένην τύπτουσαι ταῖς δᾳσὶ ζῶντα αἱροῦσιν. ἀπεσώθη δὲ ὅμως τῆς αὐτῆς ἐκείνης νυκτὸς ἐς τὴν Μεσσηνίαν. ἀφεῖναι δὲ αὐτὸν ἱέρεια τῆς Δήμητρος αἰτίαν ἔσχεν Ἀρχιδάμεια· ἀφῆκε δὲ οὐκ ἐπὶ χρήμασιν, ἀλλὰ ἐρῶσα ἔτυχεν αὐτοῦ πρότερον ἔτι, προὐφασίζετο δὲ ὡς Ἀριστομένης διακούσας τὰ δεσμὰ ἀποδρὰς οἴχοιτο.

2 τρίτῳ δὲ ἔτει τοῦ πολέμου μελλούσης γίνεσθαι συμβολῆς ἐπὶ τῇ καλουμένῃ Μεγάλῃ τάφρῳ καὶ Μεσσηνίοις Ἀρκάδων βεβοηθηκότων ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων, Ἀριστοκράτην τὸν Ἱκέτα Τραπεζούντιον, βασιλέα τῶν Ἀρκάδων καὶ στρατηγὸν ὄντα ἐν τῷ τότε, διαφθείρουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι χρήμασι. πρῶτοι γὰρ ὧν ἴσμεν Λακεδαιμόνιοι πολεμίῳ ἀνδρὶ δῶρα ἔδοσαν, καὶ ὤνιον πρῶτοι κατεστήσαντο εἶναι τὸ κράτος τὸ ἐν τοῖς ὅπλοις· 3 πρὶν δὲ ἢ παρανομῆσαι Λακεδαιμονίους ἐς τὸν Μεσσηνίων πόλεμον καὶ Ἀριστοκράτους τοῦ Ἀρκάδος τὴν προδοσίαν, ἀρετῇ τε οἱ μαχόμενοι καὶ τύχαις ἐκ τοῦ θεοῦ διεκρίνοντο. φαίνονται δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὕστερον, ἡνίκα ἐπὶ Αἰγὸς ποταμοῖς ταῖς Ἀθηναίων ναυσὶν ἀνθώρμουν, ἄλλους τε τῶν στρατηγούντων Ἀθηναίοις καὶ Ἀδείμαντον ἐξωνησάμενοι. 4 περιῆλθε

2 ὁ om L 3 ⟨ἁρπάζειν αὐτὰς ἐπειρῶντο·⟩ ἀμύνεσθαι ⟨δὲ⟩ Schubart-Walz 8 cf 360, 6 24 τύχαις ταῖς Bekker

*μέντοι καὶ αὐτοὺς Λακεδαιμονίους ἀνὰ χρόνον ἡ Νεο-
πτολέμειος καλουμένη τίσις. Νεοπτολέμῳ γὰρ τῷ Ἀχιλ-
λέως, ἀποκτείναντι Πρίαμον ἐπὶ τῇ ἐσχάρᾳ τοῦ Ἑρ-
κείου, συνέπεσε καὶ αὐτὸν ἐν Δελφοῖς πρὸς τῷ βωμῷ
τοῦ Ἀπόλλωνος ἀποσφαγῆναι· καὶ ἀπὸ τούτου τὸ πα-
θεῖν ὁποῖόν τις καὶ ἔδρασε Νεοπτολέμειον τίσιν ὀνο-
5 μάζουσι. τοῖς οὖν Λακεδαιμονίοις, ὅτε δὴ μάλιστα
ἤνθησαν καὶ Ἀθηναίων τε τὸ ναυτικὸν καθῃρήκεσαν
καὶ Ἀγησίλαος κεχείρωτο τὰ πολλὰ ἤδη τῆς Ἀσίας,
τότε σφίσι τὴν ἀρχὴν πᾶσαν οὐκ ἐξεγένετο ἀφελέσθαι
τὸν Μῆδον, ἀλλὰ σφᾶς ὁ βάρβαρος περιῆλθε τῷ ἐκεί-
νων εὑρήματι, ἐς Κόρινθον καὶ Ἄργος καὶ ἐς Ἀθήνας
τε καὶ Θήβας χρήματα ἀποστείλας· ὅ τε ὀνομαζόμενος
Κορινθιακὸς πόλεμος ἀπὸ τούτων ἐξήφθη τῶν χρη-
μάτων, ὡς ἀπολείπειν Ἀγησίλαον ἀναγκασθῆναι τὰ ἐν
τῇ Ἀσίᾳ.*

6 *Λακεδαιμονίοις μὲν τὸ ἐς Μεσσηνίους σόφισμα ὁ
δαίμων ἔμελλεν αὐτοῖς ἀποφανεῖν συμφοράν· Ἀριστο-
κράτης δὲ ὡς τὰ χρήματα ἐδέξατο ἐκ Λακεδαίμονος,
τὸ μὲν παραυτίκα ἔκρυπτεν ἐς τοὺς Ἀρκάδας οἷα ἐπε-
βούλευε, μελλόντων δὲ ἐς χεῖρας ἤδη συνέρχεσθαι,
τηνικαῦτα ἐξεφόβησεν αὐτοὺς ὡς ἐν δυσχωρίᾳ τέ εἰσιν
ἀπειλημμένοι καὶ ἀναχώρησις οὐκ ἔσται αὐτοῖς, ἢν
κρατηθῶσιν, τά τε ἱερά σφισιν οὐκ ἔφη γεγονέναι
κατὰ γνώμην. ἐκέλευεν οὖν πάντα τινά, ἐπειδὰν αὐτὸς
7 σημήνῃ, φυγῇ χρῆσθαι. ὡς δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι συνέ-
μισγον καὶ ἦσαν ἐς τὸ κατ' αὐτοὺς οἱ Μεσσήνιοι τε-
τραμμένοι, ἐνταῦθα Ἀριστοκράτης ἀρχομένης τῆς μάχης*

---

3 ἐν τῇ P, παρὰ τῇ L τῇ om y 11 δῆμον P¹My² 17 ἐν μεσσηνίοις P¹y 27 καθ' αὐτοὺς, em Xylander

ἀπῆγε τοὺς Ἀρκάδας, καὶ τοῖς Μεσσηνίοις τό τε ἀριστερὸν καὶ μέσον ἠρήμωτο· οἱ γὰρ Ἀρκάδες σφίσιν εἶχον ἀμφότερα ἅτε ἀπόντων μὲν Ἠλείων τῆς μάχης, ἀπόντων δὲ Ἀργείων καὶ Σικυωνίων. προσεξειργάσθη δὲ καὶ ἄλλο τῷ Ἀριστοκράτει· διὰ γὰρ Μεσσηνίων ἐποιεῖτο τὴν φυγήν. οἱ δὲ πρὸς τὸ ἀνέλπιστον τῶν 8 παρόντων ἐγένοντο ἔκφρονες καὶ ἅμα ὑπὸ τῆς διεξόδου τῆς κατὰ σφᾶς τῶν Ἀρκάδων ἐταράσσοντο, ὥστε αὐτῶν ἐδέησαν οἱ πολλοὶ καὶ ἐπιλαθέσθαι τῶν ἐν χερσίν· ἀντὶ γὰρ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιφερομένων ἤδη πρὸς τοὺς Ἀρκάδας ἀφεώρων φεύγοντας, καὶ οἱ μὲν παραμεῖναί σφισιν ἱκέτευον, οἱ δὲ καὶ λοιδορίαις ἐς αὐτοὺς ὡς ἐς ἄνδρας προδότας καὶ οὐ δικαίους ἐχρῶντο. Λακεδαιμονίοις δὲ ἥ τε κύκλωσις τῶν Μεσσηνίων μο- 9 νωθέντων ἐγένετο οὐ χαλεπὴ καὶ νίκην ἑτοιμοτάτην πασῶν καὶ ἀπονώτατα ἀνείλοντο. Ἀριστομένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνέμειναν μὲν καὶ τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς μάλιστα ἐγκειμένους ἀνείργειν ἐπειρῶντο, ὀλίγοι δὲ ὄντες οὐ μεγάλα ὠφέλουν. τῶν δὲ Μεσσηνίων τοῦ μὲν δήμου τοσοῦτον πλῆθος ἀνηλώθησαν, ὡς τὰ πρῶτα Λακεδαιμονίων δεσπότας ἀντὶ δούλων ἔσεσθαι νομίζοντας τότε μηδὲ ἐς τὴν σωτηρίαν αὐτὴν ἔτι ἔχειν ἐλπίδα· ἀπέθανον δὲ καὶ τῶν πρωτευόντων ἄλλοι τε καὶ Ἀνδροκλῆς καὶ Φίντας καὶ λόγου μάλιστα ἀξίως ἀγωνισάμενος Φάνας, ὃς πρότερον τούτων ἔτι δολίχου νίκην Ὀλυμπίασιν ἦν ἀνῃρημένος.

Ἀριστομένης δὲ μετὰ τὴν μάχην τοὺς διαπεφευγότας 10 τῶν Μεσσηνίων συνήθροιζε, καὶ Ἀνδανίαν μὲν καὶ εἴ

---

8 cf Haupt opusc III 448 12 ἑαυτοὺς (pro ἐς αὐτοὺς) y 13 δικαίοις L[1] 14 δὲ volebat Musurus: τε 16 ἀπονωτάτην L[1] 22 ἔτι ἔχειν Bekker: ἐπέχειν 23 καί οἱ τῶν L[1]y[1]

τι ἄλλο ἐν μεσογαίᾳ πόλισμα ἔπεισε τὰ πολλὰ ἐκλείπειν, ἐς δὲ τὴν Εἶραν τὸ ὄρος ἀνοικίζεσθαι. συνεληλαμένοις δὲ ἐς τοῦτο τὸ χωρίον προσεκάθηντο οἱ Λακεδαιμόνιοι πολιορκίᾳ σφᾶς αὐτίκα ἐξαιρήσειν νομίζοντες· ἀντήρκεσαν δὲ ὅμως οἱ Μεσσήνιοι καὶ μετὰ τὴν ἐν τῇ τάφρῳ συμφορὰν ἑνί τε καὶ δέκα ἔτεσιν ἀμυνόμενοι. 11 *τὸν δὲ χρόνον τῆς πολιορκίας γενέσθαι τοσοῦτον δηλοῖ καὶ τάδε ἔπη Ῥιανοῦ πεποιημένα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους·*

> *οὔρεος ἀργεννοῖο περὶ πτύχας ἐστρατόωντο*
> *χείματά τε ποίας τε δύω καὶ εἴκοσι πάσας·*

χειμῶνας γὰρ καὶ θέρη κατέλεξε, πόας εἰπὼν τὸν χλωρὸν σῖτον ἢ ὀλίγον πρὸ ἀμητοῦ.

18 *Μεσσήνιοι δὲ ὡς ἐς τὴν Εἶραν ⟨ἀνῳκίσθησαν,⟩ [τῆς δὲ ἄλλης ἐξείργοντο] πλὴν ὅσον σφίσιν οἱ Πύλιοι τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ καὶ οἱ Μοθωναῖοι διέσωζον, [ἢ] ἐλῄστευον τήν τε Λακωνικὴν καὶ τὴν σφετέραν, πολεμίαν ἤδη καὶ ταύτην νομίζοντες· ἄλλοι τε δὴ συνίσταντο ἐς τὰς καταδρομάς, ὡς ἕκαστοι τύχοιεν, καὶ Ἀριστομένης δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν λογάδας ἐς τριακοσίων ἀριθμὸν προήγαγεν.* 2 *ἦγον μὲν δὴ τὰ Λακεδαιμονίων καὶ ἔφερον ὅ τι καὶ δύναιτο αὐτῶν ἕκαστος, ἑλόντες δὲ σῖτον καὶ βοσκήματα καὶ οἶνον ἀνήλισκον, ἔπιπλα δὲ καὶ ἀνθρώπους ἀπεδίδοσαν χρημάτων· ὥστε καὶ ἐποιήσαντο οἱ Λακεδαιμόνιοι δόγμα, ἅτε τοῖς ἐν τῇ Εἴρᾳ μᾶλλον ἢ σφίσιν αὐτοῖς γεωργοῦντες, τὴν Μεσσηνίαν καὶ τῆς Λακωνικῆς τὴν προσεχῆ, ἕως ἂν*

---

2 *Εἶραν* Schwartz, at Pausaniam quam librarios peccasse verisimilius est *ἀνοικίζεται* y 6 *τῇ* om L[1]y[1] 8 *ἐπι* L[1] 11 *ἐείκοσι?* 14 suppl Musurus 16 *μεθωναῖοι* L[1] 17 purg ς 18 *δὴ* om L 27 *τέως*, em L[1]

πολεμῶσιν, ἐᾶν ἄσπορον. καὶ ἀπὸ τούτου σιτοδεία 3
ἐγένετο ἐν Σπάρτῃ καὶ ὁμοῦ τῇ σιτοδείᾳ στάσις· οὐ
γὰρ ἠνείχοντο οἱ ταύτῃ τὰ κτήματα ἔχοντες τὰ σφέτερα
ἀργὰ εἶναι. καὶ τούτοις μὲν τὰ διάφορα διέλυε Τυρ-
ταῖος· Ἀριστομένης δὲ ἔχων τοὺς λογάδας τὴν μὲν
ἔξοδον περὶ βαθεῖαν ἐποιήσατο ἑσπέραν, ἔφθη δὲ ὑπὸ
τάχους τὴν ἐς Ἀμύκλας ἀνύσας πρὸ ἀνίσχοντος ἡλίου,
καὶ Ἀμύκλας τὸ πόλισμα εἷλέ τε καὶ διήρπασε καὶ τὴν
ἀποχώρησιν ἐποιήσατο πρὶν ἢ τοὺς ἐκ τῆς Σπάρτης
προσβοηθῆσαι. κατέτρεχε δὲ καὶ ὕστερον τὴν χώραν, 4
ἐς ὃ Λακεδαιμονίων λόχοις πλέον ἢ τοῖς ἡμίσεσι καὶ
τοῖς βασιλεῦσιν ἀμφοτέροις συμβαλὼν ἄλλα τε ἔσχεν
ἀμυνόμενος τραύματα καὶ πληγέντι ὑπὸ λίθου τὴν
κεφαλὴν αὐτῷ σκοτοδινιῶσιν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ πε-
σόντα ἀθρόοι τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιδραμόντες ζῶντα
αἱροῦσιν· ἥλωσαν δὲ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐς πεντή-
κοντα. τούτους ἔγνωσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι ῥῖψαι πάν-
τας ἐς τὸν Κεάδαν· ἐμβάλλουσι δὲ ἐνταῦθα οὓς ἂν
ἐπὶ μεγίστοις τιμωρῶνται. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Μεσση- 5
νίων ἐσπίπτοντες ἀπώλλυντο αὐτίκα, Ἀριστομένην δὲ
ἔς τε τὰ ἄλλα θεῶν τις καὶ δὴ καὶ τότε ἐφύλασσεν·
οἱ δὲ ἀποσεμνύνοντες τὰ κατ' αὐτὸν Ἀριστομένει φασὶν
ἐμβληθέντι ἐς τὸν Κεάδαν ὄρνιθα τὸν ἀετὸν ὑποπέτε-
σθαι καὶ ἀνέχειν ταῖς πτέρυξιν, ἐς ὃ κατήνεγκεν αὐ-
τὸν ἐς τὸ πέρας οὔτε πηρωθέντα οὐδὲν τοῦ σώματος
οὔτε τραῦμά τι λαβόντα. ἔμελλε δὲ ἄρα καὶ αὐτόθεν
ὁ δαίμων ἔξοδον ἀποφαίνειν αὐτῷ. καὶ ὁ μὲν ὡς ἐς 6
τὸ τέρμα ἦλθε τοῦ βαράθρου, κατεκλίθη τε καὶ ἐφελ-

2 ante στάσις iterat ἐγένετο ἐν σπάρτῃ L[1] 10 προβοηθῆσαι L[1] 15 οἱ λόχοι ins Hitzig 18 ἐσβάλλουσι L[1]y[1] 26 τραῦμα ἐπιλαβόντα, em Schubart-Walz 28 κατεβλήθη, em Clavier

κυσάμενος τὴν χλαμύδα ἀνέμενεν ὡς πάντως οἱ ἀποθανεῖν πεπρωμένον· τρίτῃ δὲ ὕστερον ἡμέρᾳ ψόφου τε αἰσθάνεται καὶ ἐκκαλυψάμενος — ἐδύνατο δὲ ἤδη διὰ τοῦ σκότους διορᾶν — ἀλώπεκα εἶδεν ἁπτομένην τῶν νεκρῶν. ὑπονοήσας δὲ ἔσοδον εἶναι τῷ θηρίῳ ποθέν, ἀνέμενεν ἐγγύς οἱ τὴν ἀλώπεκα γενέσθαι, γενομένης δὲ λαμβάνεται· τῇ δὲ ἑτέρᾳ χειρί, ὁπότε ἐς αὐτὸν ἐπιστρέφοιτο, τὴν χλαμύδα προὔβαλλέν οἱ καὶ δάκνειν παρεῖχε. τὰ μὲν δὴ πλείω θεούσῃ συνέθει, τὰ δὲ ἄγαν δυσέξοδα καὶ ἐφείλκετο ὑπ' αὐτῆς· ὀψὲ δέ ποτε ὀπήν τε εἶδεν ἀλώπεκι ἐς διάδυσιν ἱκανὴν
7 *καὶ φέγγος δι' αὐτῆς. καὶ τὴν μέν, ὡς ἀπὸ τοῦ Ἀριστομένους ἠλευθερώθη, τὸ φωλίον ἔμελλεν ὑποδέξεσθαι· Ἀριστομένης δὲ — οὐ γάρ τι ἡ ὀπὴ καὶ τούτῳ παρέχειν ἐδύνατο ἔξοδον — εὐρυτέραν τε ταῖς χερσὶν ἐποίησε καὶ οἴκαδε ἐς τὴν Εἶραν ἀποσώζεται, παραδόξῳ μὲν τῇ τύχῃ καὶ ἐς τὴν ἅλωσιν χρησάμενος, τὸ γάρ οἱ φρόνημα ἦν καὶ τὰ τολμήματα μείζονα ἢ ὡς ἐλπίσαι τινὰ Ἀριστομένην αἰχμάλωτον ἂν γενέσθαι, παραδοξοτέρα δέ ἐστι καὶ πάντων προδηλότατα οὐκ ἄνευ θεοῦ ἡ ἐκ τοῦ Κεάδα σωτηρία.*

19 *Λακεδαιμονίοις δὲ παραυτίκα μὲν ὑπὸ ἀνδρῶν ἀπηγγέλλετο αὐτομόλων, ὡς Ἀριστομένης ἐπανήκοι σῶς· νομιζομένου δὲ ἀπίστου κατὰ ταὐτὰ ἢ εἴ τινα τεθνεῶτα ἐλέγετο ἀναβιῶναι, παρ' αὐτοῦ τοιόνδε Ἀριστομένους ὑπῆρξεν ἐς πίστιν. Κορίνθιοι Λακεδαιμονίοις δύναμιν ὡς συνεξαιρήσοντας τὴν Εἶραν ἀποστέλλουσι.*

---

2 *ψόφον* **y** 4 et 11 *οἶδεν* **L**[1] 10 *ἀφείλκετο* **y**, *ἐφίητο* **L** 11 *διάβασιν* **L** 13 *ὑποδέξασθαι* **L**[1]**y**[1] 22/23 *ἐπηγγέλλετο*, em ς 23 *ἐπανήκει* **y**[1] 24 *ταῦτα*, em Musurus 26 *κορίνθιοι δὲ* **LP**

τούτους παρὰ τῶν κατασκόπων πυνθανόμενος ὁ Ἀρι- 2
στομένης τῇ πορείᾳ τε ἀτακτότερον χρῆσθαι καὶ ταῖς
στρατοπεδείαις ἀφυλάκτως, ἐπιτίθεται νύκτωρ σφίσι·
καὶ τῶν τε ἄλλων καθευδόντων ἔτι ἐφόνευσε τοὺς
πολλοὺς καὶ τοὺς ἡγεμόνας Ὑπερμενίδην καὶ Ἀχλα-
δαῖον καὶ Λυσίστρατον καὶ Σίδεκτον ἀποκτίννυσι.
διαρπάσας δὲ καὶ τὴν σκηνὴν τὴν στρατηγίδα παρέ-
στησεν εὖ εἰδέναι Σπαρτιάταις ὡς Ἀριστομένης καὶ
οὐκ ἄλλος Μεσσηνίων ἐστὶν ὁ ταῦτα εἰργασμένος.
ἔθυσε δὲ καὶ τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ τὴν θυσίαν ἣν 3
ἑκατομφόνια ὀνομάζουσιν. αὕτη δὲ καθεστήκει μὲν
ἐκ παλαιοτάτου, θύειν δὲ αὐτὴν Μεσσηνίων ἐνομίζετο
ὁπόσοι πολεμίους ἄνδρας κατεργάσαιντο ἑκατόν. Ἀρι-
στομένει δέ, ὅτε ἐπὶ Κάπρου σήματι ἐμαχέσατο, θύ-
σαντι ἑκατομφόνια πρῶτον, δεύτερα ἤδη θῦσαι καὶ ὁ
ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Κορινθίων παρέσχε φόνος. τοῦτον
μὲν δὴ λέγουσι καὶ ἐπὶ ταῖς ὕστερον θῦσαι καταδρο-
μαῖς θυσίαν τρίτην, Λακεδαιμόνιοι δὲ — ἐπῄει γὰρ 4
Ὑακίνθια — πρὸς τοὺς ἐν τῇ Εἴρᾳ τεσσαράκοντα
ἐποιήσαντο ἡμερῶν σπονδάς· καὶ αὐτοὶ μὲν ἀναχωρή-
σαντες οἴκαδε ἑώρταζον, Κρῆτες δὲ τοξόται — μετε-
πέμψαντο γὰρ ἔκ τε Λύκτου καὶ ἑτέρων πόλεων μι-
σθωτούς — οὗτοί σφισιν ἀνὰ τὴν Μεσσηνίαν ἐπλα-
νῶντο. Ἀριστομένην οὖν, ἅτε ἐν σπονδαῖς ἀπωτέρω
τῆς Εἴρας γενόμενον καὶ προϊόντα ἀδεέστερον, ἑπτὰ
ἄνδρες ἀπὸ τῶν τοξοτῶν τούτων ἐλόχησαν, συλλαβόν-

3 νύκτωρ ἐπιτίθεται L 5 ὑπερμενίδη, corr Sylburg 6 εἴδεκτον, em CKeil, cf V 17, 1 ἀποκτείνουσι, em Opsopoeus 11 ἑκατὸν φονίαν et 15 ἑκατὸν φόνια (L[1] ἑκατοφόνια), em Xylander 18 δὲ L[1]: γὰρ 21 ἑόρταζον, em Xylander μετεπέμψατο P[1]y

τες δὲ τοῖς ἱμᾶσιν οἷς εἶχον ἐπὶ ταῖς φαρέτραις δέου-
5 σιν· ἑσπέρα γὰρ ἐπῄει. δύο μὲν οὖν ἐς Σπάρτην ἀπ'
αὐτῶν ἐλθόντες Λακεδαιμονίοις Ἀριστομένην εὐηγ-
γελίζοντο ἡλωκέναι· οἱ λοιποὶ δὲ ἀποχωροῦσιν ἐς
ἀγρὸν τῶν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ. ἐνταῦθα ᾤκει κόρη σὺν
μητρὶ παρθένος, πατρὸς ὀρφανή. τῇ δὲ προτέρᾳ νυκτὶ
εἶδεν ὄψιν ἡ παῖς· λέοντα ἐς τὸν ἀγρὸν λύκοι σφίσιν
ἤγαγον δεδεμένον καὶ οὐκ ἔχοντα ὄνυχας, αὐτὴ δὲ
τοῦ δεσμοῦ τὸν λέοντα ἀπέλυσε καὶ ἀνευροῦσα ἔδωκε
τοὺς ὄνυχας, οὕτω τε διασπασθῆναι τοὺς λύκους ἔδοξεν
6 ὑπὸ τοῦ λέοντος. τότε δὲ ὡς τὸν Ἀριστομένην ἐσά-
γουσιν οἱ Κρῆτες, συνεφρόνησεν ἡ παρθένος ὕπαρ
ἥκειν τὸ ἐν τῇ νυκτί οἱ πεφηνὸς καὶ ἀνηρώτα τὴν
μητέρα ὅστις εἴη· μαθοῦσα δὲ ἐπερρώσθη τε καὶ ἀπι-
δοῦσα ἐς αὐτὸν τὸ προσταχθὲν συνῆκεν. οἶνον οὖν
τοῖς Κρησὶν ἐγχέουσα ἀνέδην, ὡς σφᾶς ἡ μέθη κατε-
λάμβανεν, ὑφαιρεῖται τοῦ μάλιστα ὑπνωμένου τὸ ἐγ-
χειρίδιον· τὰ μὲν δὴ δεσμὰ τοῦ Ἀριστομένους ἔτεμεν
ἡ παρθένος, ὁ δὲ παραλαβὼν τὸ ξίφος ⟨ἐκείνους⟩ διειρ-
γάσατο. ταύτην τὴν παρθένον λαμβάνει γυναῖκα Γόρ-
γος Ἀριστομένους· ἐδίδου δὲ Ἀριστομένης τῇ παιδὶ
ἐκτίνων σῶστρα, ἐπεὶ Γόργῳ οὐκ ἦν πω δέκατον καὶ
ὄγδοον ἔτος, ὅτε ἔγημεν.

20 ἑνδεκάτῳ δὲ ἔτει τῆς πολιορκίας τήν τε Εἷραν ἐπέ-
πρωτο ἁλῶναι καὶ ἀναστάτους γενέσθαι Μεσσηνίους,
καὶ δή σφισιν ἐπετέλεσεν ὁ θεὸς Ἀριστομένει καὶ
Θεόκλῳ χρησθέν τι. τούτοις γὰρ ἐλθοῦσιν ἐς Δελ-

---

1 τὰς φαρέτρας L 5 τὸν, em Bekker 7 ὡς λέοντα L[1]
8 καὶ om L αὔτη, em V 16 ἀναίδην P[1], ἀνεδίδου καὶ L[1]
18 δὴ om L; οὖν P 19 suppl Siebelis

φοὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῇ τάφρῳ πληγὴν καὶ ἐπερομένοις
ὑπὲρ σωτηρίας τοσόνδε εἶπεν ἡ Πυθία·

εὖτε τράγος πίνῃσι Νέδης ἑλικόρροον ὕδωρ,
οὐκέτι Μεσσήνην ῥύομαι· σχεδόθεν γὰρ ὄλεθρος.

εἰσὶ δὲ αἱ πηγαὶ τῆς Νέδας ἐν ὄρει τῷ Λυκαίῳ· 2
προελθὼν δὲ ὁ ποταμὸς διὰ τῆς Ἀρκάδων καὶ ἐπι-
στρέψας αὖθις ἐς τὴν Μεσσηνίαν ὁρίζει τὰ ἐπὶ θα-
λάσσῃ Μεσσηνίοις καὶ Ἠλείοις τὴν γῆν. τότε δὲ οἱ
μὲν τοὺς αἶγας τοὺς ἄρρενας ἐδεδοίκεσαν μὴ πίνωσιν
ἀπὸ τῆς Νέδας· τοῖς δὲ ἄρα ὁ δαίμων προεσήμαινε
τοιόνδε. τὸ δένδρον τὸν ἐρινεόν εἰσιν Ἑλλήνων οἳ
καλοῦσιν ὀλύνθην, Μεσσήνιοι δὲ αὐτοὶ τράγον. τότε
οὖν πρὸς τῇ Νέδᾳ πεφυκὼς ἐρινεὸς οὐκ ἐς εὐθὺ
ηὔξητο, ἀλλὰ ἔς τε τὸ ῥεῦμα ἐπέστρεφε καὶ τοῦ ὕδατος
ἄκροις τοῖς φύλλοις ἐπέψαυε. θεασάμενος δὲ ὁ μάντις 3
Θέοκλος συνεβάλετο ὡς τὸν τράγον τὸν πίνοντα ἐκ
τῆς Νέδας προεῖπεν ἡ Πυθία τὸν ἐρινεὸν τοῦτον καὶ
ὡς ἤδη Μεσσηνίοις ἥκει τὸ χρεών· καὶ ἐς μὲν τοὺς
ἄλλους εἶχεν ἐν ἀπορρήτῳ, Ἀριστομένην δὲ πρός τε
τὸν ἐρινεὸν ἤγαγε καὶ ἀνεδίδασκεν ὡς τῆς σωτηρίας
ἐξήκοι σφίσιν ὁ χρόνος. Ἀριστομένης δὲ ἔχειν οὕτω
πείθεται καὶ ἀναβολὴν οὐκέτι εἶναί σφισι, προενοήσατο
δὲ καὶ ἐκ τῶν παρόντων. καὶ ἦν γάρ τι ἐν ἀπορρήτῳ 4
τοῖς Μεσσηνίοις, ἔμελλε δὲ ἀφανισθὲν ὑποβρύχιον τὴν
Μεσσήνην κρύψειν τὸν πάντα αἰῶνα, φυλαχθὲν δὲ οἱ
Λύκου τοῦ Πανδίονος χρησμοὶ Μεσσηνίους ἔλεγον
χρόνῳ ποτὲ ἀνασώσεσθαι τὴν χώραν· τοῦτο δὴ ὁ Ἀρι-
στομένης ἅτε ἐπιστάμενος τοὺς χρησμούς, ἐπεὶ νὺξ

---

1 ἐπειρωμένοις (L[1] ἐπηρ.), em Musurus 3 ἔς τε L[1] 9 ἄρσενας P[1]y 13 ὃς οὐκ P οὐκ εὐθὺ y 16 συνεβάλλετο, em ς

ἐγίνετο, ἐκόμιζε. παραγενόμενος δὲ ἔνθα τῆς Ἰθώμης ἦν τὸ ἐρημότατον, κατώρυξεν ἐς Ἰθώμην τὸ ὄρος, καὶ Δία Ἰθώμην ἔχοντα καὶ θεοὺς οἳ Μεσσηνίους ⟨ἐς⟩ ἐκεῖνο ἔσωζον φύλακας μεῖναι τῆς παρακαταθήκης αἰτούμενος, μηδὲ ἐπὶ Λακεδαιμονίοις ποιῆσαι τὴν μόνην καθόδου Μεσσηνίοις ἐλπίδα.

5 μετὰ δὲ τοῦτο τοῖς Μεσσηνίοις ἤρχετο, καθὸ καὶ Τρωσὶν ἔτι πρότερον, γίνεσθαι κακὰ ἀπὸ μοιχείας. ἐπεκράτουν μὲν αὐτοὶ [ἐπεὶ ἐκράτουν] τοῦ τε ὄρους καὶ τοῦ πρὸς τὴν Εἶραν ἄχρι τῆς Νέδας, ἦσαν δὲ οἰκήσεις καὶ ἔξω πυλῶν ἐνίοις. αὐτόμολος δὲ ἐς αὐτοὺς ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἄλλος μὲν ἀφίκετο οὐδείς, οἰκέτης δὲ Ἐμπεράμου βουκόλος ἐλαύνων τοῦ δεσπότου τὰς βοῦς· ὁ δὲ Ἐμπέραμος ἦν ἀνὴρ ἐν Σπάρτῃ
6 δόκιμος. οὗτος ὁ βουκόλος ἔνεμεν οὐ πόρρω τῆς Νέδας. ἀνδρὸς οὖν τῶν Μεσσηνίων τῶν οὐκ ἐντὸς τείχους ἐχόντων οἴκησιν γυναῖκα εἶδεν ἐφ' ὕδωρ ἐλθοῦσαν· ἐρασθεὶς δὲ διαλεχθῆναί τε ἐτόλμησε καὶ δοὺς δῶρα συγγίνεται. καὶ ἀπὸ τούτου τὸν ἄνδρα παρεφύλασσεν αὐτῆς, ὁπότε ἀποχωρήσειεν ἐς τὴν φρουράν. ἀνὰ μέρος δὲ τοῖς Μεσσηνίοις τῆς ἀκροπόλεως ἐπήγετο ἡ φυλακή· ταύτῃ γὰρ τοὺς πολεμίους μάλιστα ἐδεδοίκεσαν μὴ ὑπερβῶσιν αὐτοῖς ἐς τὴν πόλιν. ὁπότε οὖν οὗτος ἀποχωρήσειε, τηνικαῦτα ὁ βουκόλος ἐφοίτα
7 παρὰ τὴν γυναῖκα. καί ποτε ἔτυχε σὺν ἄλλοις ἐς ἐκεῖνον περιήκουσα ἐν τῇ νυκτὶ ⟨ἡ⟩ φυλακή, ἔτυχε δὲ καὶ ὕειν πολλῷ τὸν θεόν, καὶ ἐκλείπουσιν οἱ Μεσσή-

---

1 ἐκομίζετο? 3 suppl Musurus 4 ἔσωζε P^{1}y 4/5 ἡγούμενος, em Bekker 5 λακεδαιμονίους P^{1}y 6 καθόλου, em Kuhn 9 purg Facius 18 τε om L^{1}y 20 ἀποχωρήσει P^{1}y 25 ἄλλαις et (26) περιοίκουσαις L^1 26 suppl Bekker 26/27 δὲ ὕειν L^1

νιοι τὴν φρουράν· τὸ γὰρ ὕδωρ ἐβιάζετο σφᾶς ἀθρόον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταχεόμενον, οὔτε ἐπάλξεων ἐνῳκοδομημένων οὔτε πύργων ὑπὸ σπουδῆς τοῦ τειχισμοῦ, καὶ ἅμα οὐδὲ κινήσεσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους ἤλπιζον ἐν ἀσελήνῳ νυκτὶ καὶ οὕτω χειμερίῳ. 8 Ἀριστομένης δὲ οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις Κεφαλλῆνα ἔμπορον, ἑαυτῷ ξένον καὶ ἐσάγοντα ἐς τὴν Εἶραν ὁπόσων ἐδέοντο, ἑαλωκότα ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τοξοτῶν Ἀπτεραίων ὧν ἦρχεν Εὐρύαλος Σπαρτιάτης, τοῦτον τὸν Κεφαλλῆνα ἀφαιρούμενος ἐκεῖνον μὲν καὶ τὰ χρήματα ὁπόσα ἦγεν ἀπέσωσεν, αὐτὸς δὲ ἐτέτρωτο καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐπιφοιτᾶν τοῖς φυλάσσουσι καθάπερ εἰώθει. τοῦτο μάλιστα αἴτιον ἐγένετο ἐκλειφθῆναι τὴν ἀκρόπολιν· 9 τῶν τε δὴ ἄλλων ἕκαστος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς φρουρᾶς καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ βουκόλου μοιχευομένης ὁ ἀνήρ. ἡ δὲ τηνικαῦτα ἔνδον εἶχε τὸν βουκόλον, αἰσθάνεταί τε τοῦ ἀνδρὸς ἐπιόντος καὶ αὐτίκα ὡς τάχους εἶχεν ἀποκρύπτει τὸν ἄνθρωπον. ἐσελθόντα δὲ τὸν ἄνδρα ἐφιλοφρονεῖτο ὡς οὔπω πρότερον καὶ ἠρώτα καθ' ἥν τινα αἰτίαν ἥκοι. ὁ δὲ οὔτε μεμοιχευμένην εἰδὼς οὔτε ἔνδον ὄντα τὸν βουκόλον ἐχρῆτο τῷ ἀληθεῖ λόγῳ, καὶ αὐτός τε διὰ τοῦ ὄμβρου τὸ βίαιον καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἔφασκεν ἀπολελοιπέναι τὴν φρουράν. 10 ἐπηκροᾶτο δὲ λέγοντος ὁ βουκόλος, καὶ ὡς ἀκριβῶς ἐπύθετο ἕκαστα, αὖθις ἐκ τῶν Μεσσηνίων ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀφίκετο αὐτόμολος. Λακεδαιμονίοις δὲ οἱ μὲν βασιλεῖς ἀπὸ στρατοπέδου τηνικαῦτα ἀπῆσαν, πολεμαρχῶν δὲ τότε Ἐμπέραμος ὁ τοῦ βουκόλου

2/3 ᾠκοδομημένων L[1] 6 ὕστερον P[1]y 9 εὐρύολος (L[1] εὐρύωλος), em V 19 μεθ' y 20 μοιχευομένην L[1] 27 ἀπήεσαν, em Bekker

δεσπότης προσεκάθητο τῇ Εἴρᾳ. ἀφικόμενος οὖν ἐς τοῦτον πρῶτα μὲν τὸ ἐπὶ τῷ δρασμῷ παρῃτεῖτο ἁμάρτημα, δεύτερα δὲ ἀνεδίδασκεν ὡς τὴν Εἶραν ἐν τῷ παρόντι μάλιστα αἱρήσουσιν, αὐτὰ ἕκαστα ὁπόσα ᾔσθετο τοῦ Μεσσηνίου διηγούμενος.

21 *ἔδοξέ τε δὴ λέγειν πιστὰ καὶ ἡγεῖτο Ἐμπεράμῳ καὶ τοῖς Σπαρτιάταις. ἦν δὲ ἡ πορεία χαλεπή σφισιν ἅτε ἐν σκότῳ καὶ οὐκ ἀνιέντος τοῦ ὑετοῦ· ὅμως δὲ ὑπὸ προθυμίας ἤνυσαν, καὶ ὡς κατὰ τὴν ἀκρόπολιν τῆς Εἴρας ἐγένοντο, ὑπερέβαινον κλίμακάς τε προστιθέντες καὶ ὅτῳ τις ἐδύνατο ἄλλῳ τρόπῳ. τοῖς δὲ Μεσσηνίοις παρείχετο μὲν τοῦ παρόντος κακοῦ καὶ ἄλλα αἴσθησιν, μάλιστα δὲ οἱ κύνες οὐ κατὰ τὰ εἰωθότα ὑλακτοῦντες, ἀλλὰ συνεχεστέρᾳ καὶ βιαιοτέρᾳ τῇ κραυγῇ χρώμενοι. γνόντες οὖν τὸν ὕστατον ὁμοῦ καὶ ἀναγκαιότατον σφᾶς ἀγῶνα ἐπειληφότα, οὐδὲ τὰ ὅπλα ἅπαντα ἀνελάμβανον, ἀλλ' ὅτῳ προχείρῳ μάλιστα ἐντύχοι τις, ἁρπάζοντες ἤμυνον τῇ πατρίδι, ἣ μόνη σφίσιν ἐλείπετο ἐκ τῆς Μεσσηνίας πάσης.* 2 *πρῶτοι δὲ ᾔσθοντο ἔνδον τῶν πολεμίων ὄντων καὶ ἐβοήθουν ἐπ' αὐτοὺς πρῶτοι Γόργος τε ὁ Ἀριστομένους καὶ Ἀριστομένης αὐτὸς Θέοκλός τε ὁ μάντις καὶ Μάντικλος ὁ Θεόκλου, σὺν δὲ αὐτοῖς Εὐεργετίδας ἀνὴρ καὶ ἄλλως ἐν Μεσσήνῃ τιμώμενος καὶ διὰ τὴν γυναῖκα ἐπὶ πλέον ἀξιώματος ἥκων· ἀδελφὴν γὰρ εἶχεν Ἀριστομένους Ἁγναγόραν. τότε δὲ οἱ μὲν ἄλλοι, συνιέντες ὡς ἐν δικτύοις εἰσὶν ἐσχημένοι, ὅμως καὶ ἐκ τῶν παρόντων εἶχόν τινα ἐλπίδα·* 3 *Ἀριστομένης δὲ καὶ ὁ μάντις ἠπίσταντο μὲν οὐδεμίαν ἔτι ἀναβολὴν ὀλέθρου Μεσση-*

---

1 προεκάθητο, em Sylburg 7 δὲ ἀπορία y 10 ἐγίνοντο, em L 22 μάντοκλος, em Musurus 26 ἐν om y

νίοις οὖσαν, ἅτε εἰδότες καὶ τὸν χρησμὸν ὃν ἠνίξατο
ἐς τὸν τράγον ἡ Πυθία, ἐπέκρυπτον δὲ οὐδὲν ἧσσον,
καὶ ἦν σφισιν ἐς τοὺς ἄλλους ἀπόρρητον. ἐπιόντες
δὲ τὴν πόλιν σπουδῇ καὶ ἐπὶ πάντας ἐρχόμενοι τοῖς
τε ἐντυγχάνουσιν, ὁπότε αἰσθάνοιντο ὄντας Μεσση-
νίους, παρεκελεύοντο ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ ἐκ
τῶν οἰκιῶν ἀνεκάλουν τοὺς ἔτι ὑπολειπομένους. ἐν 4
μὲν δὴ νυκτὶ οὐδὲν ἄξιον ἐπράχθη λόγου παρ' οὐδε-
τέρων· τοῖς μὲν γὰρ ἡ ἀπειρία τῶν τόπων καὶ ἡ τόλμα
τοῦ Ἀριστομένους παρεῖχε μελλησμόν, τοῖς δὲ Μεσση-
νίοις οὔτε παρὰ τῶν στρατηγῶν σύνθημα ἐγεγόνει
φθάνοντας εἰληφέναι τάς τε δᾷδας, ἢ εἴ τινα λαμ-
πτῆρα ἀλλοῖον ἅψαιτό τις, ὕων ἂν ἐσβέννυεν ὁ θεός.
ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα τε ἦν καὶ ἀλλήλους καθορᾶν ἐδύ- 5
ναντο, ἐνταῦθα Ἀριστομένης καὶ Θέοκλος ἐπειρῶντο
ἐς πᾶσαν ἀπόνοιαν προάγειν τοὺς Μεσσηνίους, ἄλλα
τε ὁπόσα εἰκὸς ἦν διδάσκοντες καὶ Σμυρναίων τὰ
τολμήματα ἀναμιμνήσκοντες, ὡς Ἰώνων μοῖρα ὄντες
Γύγην τὸν Δασκύλου καὶ Λυδοὺς ἔχοντας σφῶν τὴν
πόλιν ὑπὸ ἀρετῆς καὶ προθυμίας ἐκβάλοιεν. οἱ Μεσσή- 6
νιοι δὲ ἀκούοντες ἀπονοίας τε ἐνεπίμπλαντο καὶ συνι-
στάμενοι καθ' ὁπόσους ἕκαστοι τύχοιεν ἐφέροντο ἐς
τοὺς Λακεδαιμονίους· ὥρμησαν δὲ καὶ γυναῖκες τῷ κε-
ράμῳ καὶ ὅτῳ δύναιτο ἑκάστη τοὺς πολεμίους βάλλειν.
τοῦτο μὲν δὴ μὴ δρᾶσαι σφᾶς μηδὲ ἐπιβῆναι τῶν τε-
γῶν τοῦ ὄμβρου τὸ βίαιον ἐπεκώλυε· λαβεῖν δὲ ὅπλα
ἐτόλμησαν καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἐπὶ πλέον αὗται τὴν
τόλμαν ἐξῆψαν, ὁπότε καὶ τὰς γυναῖκας ἑώρων προτι-

---

2 ἀπέκρυπτον y   10 τοῦ om L^1 13 ἀλλ' οἷον L^1y ἂν om L^1 20 ἐκβάλλοιεν, em Musurus   21 ἀκούσαντες L τε om L

μώσας συναπολέσθαι τῇ πατρίδι ἢ ἀχθῆναι δούλας ἐς
Λακεδαίμονα, ὥστε κἂν παρελθεῖν ἐδυνήθησαν τὸ πε-
7 πρωμένον· ἀλλὰ ὁ θεὸς τὸ ὕδωρ ἐπήγαγεν ἀθρόον
μᾶλλον μετὰ ἰσχυροῦ τῶν βροντῶν τοῦ ψόφου καὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐναντίαις ταῖς ἀστραπαῖς ἐξέ-
πλησσε. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις ταῦτα πάντα παρίστη
φρόνημα, καὶ αὐτὸν ἀμύνειν σφίσιν ἔφασαν τὸν θεόν·
καὶ — ἤστραπτε γὰρ τούτοις κατὰ δεξιὰ — ἀπέφαινεν
8 Ἔκας ὁ μάντις ὡς αἴσιον εἴη τὸ σημεῖον. οὗτος δὲ
καὶ στρατήγημα ἐξεῦρε τοιόνδε. ἀριθμῷ καὶ πολὺ οἱ
Λακεδαιμόνιοι περιῆσαν· ἅτε δὲ οὐκ ἐν εὐρυχωρίᾳ
σφίσιν οὐδὲ κατὰ σύνταγμα ἐγγινομένης τῆς μάχης,
ἄλλων δὲ ἐν ἄλλῳ τῆς πόλεως ποιουμένων τὸν ἀγῶνα,
ἀχρείους ἀπὸ ἑκάστης τάξεως συνέβαινεν εἶναι τοὺς
τελευταίους. τούτους ἐκέλευεν ἀποχωρήσαντας ἐς τὸ
στρατόπεδον σιτίων μεταλαβεῖν καὶ ὕπνου καὶ αὖθις
πρὸ ἑσπέρας ἥκειν τοῖς ὑπομενοῦσιν αὐτῶν διαδεξο-
9. μένους τὸν πόνον. καὶ οἱ μὲν ἀναπαυόμενοί τε καὶ
ἀνὰ μέρος μαχόμενοι μᾶλλον ἀντήρκουν, τοῖς δὲ Μεσση-
νίοις πανταχόθεν παρίστατο ἀπορία· μεθ' ἡμέραν γὰρ
ἀεὶ καὶ νύκτα συνεχῶς οἱ αὐτοὶ τρίτην ἠμύνοντο. ἤδη
τε ἡμέρα ἦν καὶ ἥ τε ἀυπνία καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ
ὕδωρ τε καὶ ῥῖγος ἐπίεζε σφᾶς, ὅ τε λιμὸς καὶ ἡ δίψα
ἐπέκειτο· μάλιστα δὲ αἱ γυναῖκες ἀηθείᾳ τε πολέμου
10 καὶ τῇ συνεχείᾳ τῆς ταλαιπωρίας ἀπειρήκεσαν. παρα-
στὰς οὖν ὁ μάντις Θέοκλος πρὸς Ἀριστομένην εἶπε·
‚τί μάτην τόνδε ἔχεις τὸν πόνον; ἁλῶναι Μεσσήνην
πάντως ἐστὶ πεπρωμένον, συμφορὰν δὲ τὴν ἐν ὀφθαλ-

2 ἠδυνήθησαν L¹y 13 ἐν om L¹y¹ 17 πρὸς L¹y
23 τε (ante καὶ) om L

μοῖς πάλαι τε ἡμῖν προεσήμαινεν ἡ Πυθία καὶ ἔναγχος
ὁ ἐρινεὸς ἔδειξεν. ἐμοὶ μὲν οὖν ὁ θεὸς αὐτῷ κοινὴν
πρὸς τὴν πατρίδα ἐπάγει τὴν τελευτήν· σὺ δὲ σώζειν
μὲν ὡς δυνάμεως ἥκεις Μεσσηνίους, σώζειν δὲ καὶ
σαυτόν.' ἐπεὶ δὲ εἶπε πρὸς τοῦτον, ἐπὶ τοὺς πολε-
μίους ἔθει· καί οἱ καὶ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔπεισιν
ἐκβοῆσαι τοσόνδε· ,ἀλλ' οὔ τοι τὸν πάντα γε χρόνον
χαίροντες καρπώσεσθε τὰ Μεσσηνίων.' μετὰ τοῦτο 11
τοῖς καθ' αὐτὸν ἀνθεστηκόσιν ἐμπεσὼν ἐκείνους τε
ἔκτεινε καὶ αὐτὸς ἐτιτρώσκετο, προεμπλήσας δὲ τὸν
θυμὸν τῷ φόνῳ τῶν ἐχθρῶν ἀφίησι τὴν ψυχήν. Ἀρι-
στομένης δὲ ἀπὸ τῆς μάχης ὀπίσω τοὺς Μεσσηνίους
ἀνεκάλει, πλὴν ὅσοι κατὰ ἀνδραγαθίαν αὐτῶν προε-
μάχοντο· τούτους δὲ εἶα κατὰ χώραν μένειν· τοῖς δὲ
λοιποῖς προσέταξε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα ἐντὸς
τῆς τάξεως ἔχοντας ἐπακολουθεῖν, ᾗπερ ἂν αὐτὸς παρέ-
χηται διέξοδον. καὶ τούτων μὲν τοῖς τελευταίοις Γόρ- 12
γον καὶ Μάντικλον ἐπέστησεν ἄρχοντας· αὐτὸς δὲ ἀνα-
δραμὼν ἐς τοὺς προτεταγμένους τῆς τε κεφαλῆς τῷ
νεύματι καὶ τοῦ δόρατος τῇ κινήσει δῆλος ἦν διέξοδόν
τε αἰτούμενος καὶ ἀποχωρεῖν ἤδη βεβουλευμένος. τῷ
τε οὖν Ἐμπεράμῳ καὶ Σπαρτιατῶν τοῖς παροῦσι διεῖ-
ναι τοὺς Μεσσηνίους ἤρεσκε μηδὲ λυσσῶντας ἀνθρώ-
πους καὶ ἐς τὸ ἔσχατον ἀπονοίας ἥκοντας ἐξαγριᾶναι
πέρα· καὶ ἅμα οὕτω σφᾶς ποιεῖν Ἕκας ὁ μάντις ἐκέ-
λευεν.

οἱ δὲ Ἀρκάδες παραυτίκα τε τὴν κατάληψιν ἐπυν- **22**
θάνοντο τῆς Εἴρας καὶ αὐτίκα τὸν Ἀριστοκράτην ἐκέ-

---

8 καρπώσασθαι L^1y^1, καρπώσεσθαι y^2 προσεμάχοντο, em Camerarius

λευον σφᾶς ἄγειν ὡς ἢ σώσοντας Μεσσηνίους ἢ σὺν αὐτοῖς ἀπολουμένους. ὁ δὲ ἅτε ἐκ τῆς Λακεδαίμονος δεδεγμένος δῶρα, οὔτε ἄγειν ἤθελεν εἰδέναι τε ἔφασκεν οὐδένα ἔτι Μεσσηνίων ὅτῳ καὶ ἀμυνοῦσιν ὄντα
2 *ὑπόλοιπον. τότε δὲ ὡς σαφέστερον ᾐσθάνοντο περιόντας καὶ ἐκλείπειν τὴν Εἶραν βεβιασμένους, αὐτοὶ μὲν περὶ τὸ ὄρος σφᾶς τὸ Λύκαιον ἔμελλον ὑποδέξεσθαι, προετοιμασάμενοι καὶ ἐσθῆτα καὶ σιτία, ἄνδρας δὲ τῶν ἐν τέλει πέμπουσι παραμυθεῖσθαί τε τοὺς Μεσσηνίους καὶ ἡγεμόνας ἅμα τῆς πορείας γενέσθαι. καὶ τοὺς μέν, ὡς ἐς τὸ Λύκαιον ἀνεσώθησαν, ἐξένιζον καὶ τὰ ἄλλα εὐνοϊκῶς περιεῖπον οἱ Ἀρκάδες, καταμένειν τε ἐς τὰς πόλεις ἤθελον καὶ ἀναδάσασθαι δι'*
3 *ἐκείνους τὴν γῆν· Ἀριστομένει δὲ ὅ τε οἶκτος διαρπαζομένης τῆς Εἴρας καὶ τὸ μῖσος τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους βούλευμα παρίστησι τοιόνδε. πεντακοσίους τῶν Μεσσηνίων, οὓς μάλιστα ἠπίστατο αὐτῶν ἀφειδῶς ἔχοντας, ἀποκρίνας ἀπὸ τοῦ πλήθους, ἤρετο σφᾶς ἐν ἐπηκόῳ τῶν τε ἄλλων Ἀρκάδων καὶ Ἀριστοκράτους, ἅτε ὄντα προδότην οὐκ εἰδὼς — ἀνανδρίᾳ γὰρ καὶ ὑπὸ δειλίας φυγεῖν τότε ἤδη [Ἀριστοκράτην] τῆς μάχης καὶ οὐ διὰ κακίαν οὐδεμίαν ἐδόξαζεν αὐτόν, ὥστε ἐναντίον καὶ τούτου τοὺς πεντακοσίους ἤρετο —, εἰ τιμωροῦντες τῇ πατρίδι ἀποθνήσκειν σὺν αὐτῷ ἐθελή-*
4 *σουσι. φαμένων δὲ ἐθέλειν ἀπεγύμνου τὸ πᾶν, ὡς πάντως τῆς ἐπιούσης ἑσπέρας ἐπὶ τὴν Σπάρτην ἄγειν μέλλοι· Λακεδαιμονίων γὰρ τότε δὴ μάλιστα ἐς τὴν*

---

6 *ἐκλιπεῖν* Bekker 7 *λυκαῖον* L^{1}y^2 ubique *ὑποδέξασθαι*, em **P** 10 *τῆς πορίας ἅμα* L^{1}y^1 12 *καταμένειν*, em Xylander 20 *καὶ* om **L** 21 *ἤδη καὶ* L^{1}y purg Siebelis 24/25 *ἐθέλουσι* **L** 26 *ἡμέρας* L^{1}y^2; **L** marg *ἄλλως ἑσπέρας*

Εἶραν ἀπῆσαν οἱ πολλοί, καὶ ἄλλοι τε ἐπεφοίτων φέ-
ροντες καὶ ἄγοντες τὰ Μεσσηνίων. ,καὶ ἣν μὲν ἑλεῖν
τὴν Σπάρτην καὶ κατασχεῖν δυνηθῶμεν', ἔφασκεν ὁ
Ἀριστομένης, ,ἔστιν ἡμῖν ἀποδόντας Λακεδαιμονίοις τὰ
ἐκείνων κομίσασθαι τὰ οἰκεῖα· ἁμαρτάνοντες δὲ ὁμοῦ
ἀποθανούμεθά γε μνήμης καὶ τοῖς ἔπειτα ἄξια ἐργα-
σάμενοι'. ταῦτα εἰπόντος τῶν Ἀρκάδων ὅσον τριακό- 5
σιοι μετέχειν καὶ αὐτοὶ τοῦ τολμήματος ἤθελον. καὶ
τότε μὲν ἐπεῖχον τῆς ἐξόδου, τὰ γὰρ ἱερὰ ἐγίνετο αὐ-
τοῖς οὐ κατὰ γνώμην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ τό τε ἀπόρρητον
ἔγνωσαν σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους προπεπυσμένους
καὶ αὐτοὶ δεύτερον ὑπὸ Ἀριστοκράτους προδεδομένοι·
τὰ γὰρ τοῦ Ἀριστομένους βουλεύματα αὐτίκα ὁ Ἀρι-
στοκράτης ἐγγράψας βιβλίῳ, καὶ τὸ βιβλίον ἐπιθεὶς
τῶν οἰκετῶν ὃν ἠπίστατο ὄντα εὐνούστατον, παρὰ Ἀνά-
ξανδρον ἀπέστελλεν ἐς Σπάρτην. ἐπανιόντα δὲ τὸν 6
οἰκέτην λοχῶσιν ἄνδρες τῶν Ἀρκάδων διάφοροι καὶ
πρότερον τῷ Ἀριστοκράτει, σχόντες δέ τι καὶ ὕποπτον
τότε ἐς αὐτόν. λοχήσαντες δὲ τὸν οἰκέτην ἐπανάγου-
σιν ἐς τοὺς Ἀρκάδας καὶ ἐπεδείκνυον ἐς τὸν δῆμον
τὰ ἀντεπεσταλμένα ἐκ Λακεδαίμονος· ἐπέστελλε δὲ ὁ
Ἀνάξανδρος, φυγήν τε αὐτῷ τὴν πρότερον ἀπὸ τῆς
Μεγάλης τάφρου φάμενος οὐκ ἀνόνητον ἐκ Λακεδαι-
μονίων γενέσθαι, προσέσεσθαι δέ οἱ χάριν καὶ τῶν ἐν
τῷ παρόντι μηνυμάτων. ὡς δὲ ἀπηγγέλθη ταῦτα ἐς 7
ἅπαντας, αὐτοί τε τὸν Ἀριστοκράτην ἔβαλλον οἱ Ἀρ-
κάδες καὶ τοῖς Μεσσηνίοις διεκελεύοντο· οἱ δὲ ἐς τὸν
Ἀριστομένην ἀπέβλεπον. καὶ ὁ μὲν ἐς τὴν γῆν ἀφο-

---

1 ἄλλοι ἄλλοθεν ἐπεφοίτων Bekker 13 τοῦ om L ὁ om L 15/16 ἀλέξανδρον y² (item 22) 18 δ' ἔτι, dist Schneider 19 τόν τε y 21 δὲ ς: τε 24 προσέσται L¹

ρῶν ἔκλαιεν· τὸν δὲ Ἀριστοκράτην οἱ Ἀρκάδες καταλιθώσαντες τὸν μὲν τῶν ὅρων ἐκτὸς ἐκβάλλουσιν ἄταφον, στήλην δὲ ἀνέθεσαν ἐς τὸ τέμενος τοῦ Λυκαίου λέγουσαν

πάντως ὁ χρόνος εὗρε δίκην ἀδίκῳ βασιλῆι,
εὗρε δὲ Μεσσήνης σὺν Διὶ τὸν προδότην
ῥηιδίως. χαλεπὸν δὲ λαθεῖν θεὸν ἄνδρ᾽ ἐπίορκον.
χαῖρε Ζεῦ βασιλεῦ, καὶ σάω Ἀρκαδίαν.

23 *τῶν δὲ Μεσσηνίων ὁπόσοι περὶ τὴν Εἶραν ἢ καὶ ἑτέρωθί που τῆς Μεσσηνίας ἐγκατελήφθησαν, τούτους μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσένειμαν ἐς τὸ εἱλωτικόν· Πύλιοι δὲ καὶ Μοθωναῖοι καὶ ὅσοι τὰ παραθαλάσσια ᾤκουν, [καὶ] ναυσὶν ὑπὸ τὴν ἅλωσιν τῆς Εἴρας ἀπαίρουσιν ἐς Κυλλήνην τὸ ἐπίνειον τὸ Ἠλείων. ἐκεῖθεν δὲ παρὰ τοὺς ἐν Ἀρκαδίᾳ Μεσσηνίους ἀπέστελλον, ἐθέλοντες κοινῷ στόλῳ χώραν ἔνθα οἰκήσουσιν ἀναζητεῖν, καὶ Ἀριστομένην ἐκέλευον ἡγεῖσθαί σφισιν ἐς*
2 *ἀποικίαν. ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἕως ἂν περιῇ, πολεμήσειν Λακεδαιμονίοις ἔφασκεν, ἐπίστασθαι δὲ ἀκριβῶς ὡς ἀεί τι ἀναφύσεται τῇ Σπάρτῃ δι᾽ αὐτοῦ κακόν· ἐκείνοις δὲ Γόργον καὶ Μάντικλον ἔδωκεν ἡγεμόνας. ὁ δὲ Εὐεργετίδας ἐς μὲν τὸ Λύκαιον σὺν τοῖς ἄλλοις Μεσσηνίοις καὶ αὐτὸς ἀπεχώρησεν· ἐκεῖθεν δέ, ὡς ἑώρα τὸ βούλευμα διαπεπτωκὸς τῷ Ἀριστομένει τὸ ἐς τὴν κατάληψιν τῆς Σπάρτης, ἀναπείσας τῶν Μεσσηνίων ὡς πεντήκοντα ἐπάνεισιν ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς*
3 *τὴν Εἶραν, καὶ ἐντυχὼν διαρπάζουσιν ἔτι τὰ ἐπινίκια πένθος σφίσιν ἐποίησε. καὶ τὸν μὲν ἐνταῦθα ἐπιλαμ-*

5 *βασιλῆ* L[1] 63 *Pr* 6 *μεσσήνη* Polyb IV 33
7 *ἄνδρα* L[1]y 8 *σῶζε* L[1]y[1], *σάωζε* L, *σῶε* P[1]y[2], *σάω* Polyb
13 purg L[1]

βάνει τὸ χρεών, Ἀριστομένης δὲ ὡς τοὺς ἡγεμόνας τοῖς Μεσσηνίοις ἐπέταξεν ⟨ἰέναι⟩ ἐς Κυλλήνην, ὅστις ἐθέλοι μετέχειν τῆς ἀποικίας. καὶ μετέσχον ἅπαντες, πλὴν εἰ γῆράς τινα ἀπεῖργεν ἢ μηδὲ εὐπορῶν ἔτυχεν ἐς τὴν ἀποδημίαν· οὗτοι δὲ αὐτοῦ κατέμειναν παρὰ τοῖς Ἀρκάσιν.

4 ἑάλω δὲ ἡ Εἶρα καὶ ὁ πόλεμος ὁ δεύτερος Λακεδαιμονίων καὶ Μεσσηνίων τέλος ἔσχεν Ἀθηναίοις ἄρχοντος Αὐτοσθένους, ἔτει πρώτῳ τῆς ὀγδόης τε καὶ εἰκοστῆς ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα Χίονις Λάκων.

5 ὡς δὲ ἐς τὴν Κυλλήνην οἱ Μεσσήνιοι συνελέχθησαν, τὸν μὲν παρόντα χειμῶνα ἔδοξεν αὐτοῦ χειμάζειν, καὶ τὴν ἀγοράν σφισι καὶ χρήματα οἱ Ἠλεῖοι παρεῖχον· ἅμα δὲ τῷ ἦρι ἐβουλεύοντο ποῖ χρὴ σταλῆναι. γνῶμαι δὲ ἦσαν Γόργου μὲν Ζάκυνθον τὴν ὑπὲρ Κεφαλληνίας καταλαβόντας καὶ νησιώτας ἀντὶ ἠπειρωτῶν γενομένους ναυσὶν ἐς τὰ παραθαλάσσια τῆς Λακωνικῆς ἐπιπλέοντας κακοῦν τὴν γῆν· Μάντικλος δὲ ἐκέλευε Μεσσήνης μὲν καὶ τοῦ Λακεδαιμονίων ἔχθους λαβεῖν λήθην, πλεύσαντας δὲ ἐς Σαρδὼ κτήσασθαι μεγίστην τε νῆσον καὶ εὐδαιμονίᾳ πρώτην. 6 ἐν τοσούτῳ δὲ Ἀναξίλας παρὰ τοὺς Μεσσηνίους ἀπέστελλεν ἐς Ἰταλίαν καλῶν. ὁ δὲ Ἀναξίλας ἐτυράννει μὲν Ῥηγίου, τέταρτος δὲ ἀπόγονος ἦν Ἀλκιδαμίδου· μετῴκησε δὲ Ἀλκιδαμίδας ἐκ Μεσσήνης ἐς Ῥήγιον μετὰ τὴν Ἀριστοδήμου τοῦ βασιλέως τελευτὴν καὶ Ἰθώμης τὴν ἅλωσιν. οὗτος οὖν ὁ Ἀναξίλας τοὺς Μεσσηνίους μετεπέμπετο· ἐλθοῦσί τε ἔλεγεν ὡς Ζαγκλαῖοι διάφοροι

2 suppl Clavier 3 ἐθέλει L^1y a C 668 22 ἀπέστειλεν ς, at cf 27 μετεπέμπετο 24 μετώκισε, em V 27 ὁ om L 28 Ζάγκλιοι, em Sylburg

μέν εἰσιν αὐτῷ, χώραν δὲ εὐδαίμονα καὶ πόλιν ἐν
καλῷ τῆς Σικελίας ἔχουσιν, ἃ δὴ σφίσιν ἐθέλειν ἔφη
συγκατεργασάμενος δοῦναι. προσεμένων δὲ τὸν λόγον,
οὕτως Ἀναξίλας διεβίβασεν ἐς Σικελίαν αὐτούς.
7 Ζάγκλην δὲ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς κατέλαβον λῃσταί,
καὶ ἐν ἐρήμῳ τῇ γῇ τειχίσαντες ὅσον περὶ τὸν λιμένα
ὁρμητηρίῳ πρὸς τὰς καταδρομὰς καὶ ἐς τοὺς ἐπίπλους
ἐχρῶντο· ἡγεμόνες δὲ ἦσαν αὐτῶν Κραταιμένης Σάμιος
καὶ Περιήρης ἐκ Χαλκίδος. Περιήρει δὲ ὕστερον καὶ
Κραταιμένει καὶ ἄλλους ἐπαγαγέσθαι τῶν Ἑλλήνων
8 ἔδοξεν οἰκήτορας. τότε δὲ τοὺς Ζαγκλαίους ὅ τε Ἀνα-
ξίλας ναυσὶν ἀνταναγομένους ἐνίκησε καὶ οἱ Μεσσή-
νιοι μάχῃ πεζῇ· Ζαγκλαῖοι δὲ κατὰ γῆν τε ὑπὸ Μεσση-
νίων καὶ ναυσὶν ἅμα ἐκ θαλάσσης ὑπὸ Ῥηγίνων πολι-
ορκούμενοι, καὶ ἁλισκομένου σφίσιν ἤδη τοῦ τείχους,
ἐπί τε βωμοὺς θεῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ καταφεύγουσιν.
Ἀναξίλας μὲν οὖν τοῖς Μεσσηνίοις παρεκελεύετο τούς
τε ἱκετεύοντας Ζαγκλαίων ἀποκτείνειν καὶ τοὺς λοι-
9 ποὺς γυναιξὶν ὁμοῦ καὶ παισὶν ἀνδραποδίσασθαι· Γόρ-
γος δὲ καὶ Μάντικλος παρῃτοῦντο Ἀναξίλαν μὴ σφᾶς,
ὑπὸ συγγενῶν ἀνδρῶν πεπονθότας ἀνόσια, ὅμοια αὐ-
τοὺς ἐς ἀνθρώπους Ἕλληνας ἀναγκάσαι δρᾶσαι. μετὰ
δὲ τοῦτο ἤδη τοὺς Ζαγκλαίους ἀνίστασαν ἀπὸ τῶν
βωμῶν καὶ ὅρκους δόντες καὶ αὐτοὶ παρ' ἐκείνων λα-
βόντες ᾤκησαν ἀμφότεροι κοινῇ· ὄνομα δὲ τῇ πόλει
10 μετέθεσαν Μεσσήνην ἀντὶ Ζάγκλης καλεῖσθαι. ταῦτα
δὲ ἐπὶ τῆς ὀλυμπιάδος ἐπράχθη τῆς ἐνάτης καὶ εἰκο-
στῆς, ἣν Χίονις Λάκων τὸ δεύτερον ἐνίκα, Μιλτιάδου

---

3 συγκατεργασαμένοις Sylburg 7 τὰς om y 9 Περιήρης ἐκ Χαλκίδος om L 11 ὅτι y 15 καὶ del ς 16 φεύγουσιν L[1] 28 ὁ λάκων L *a C 664/1*

παρ' Ἀθηναίοις ἄρχοντος. Μάντικλος δὲ καὶ τὸ ἱερὸν
Μεσσηνίοις τοῦ Ἡρακλέους ἐποίησε, καὶ ἔστιν ἐκτὸς
τείχους ὁ θεὸς ἱδρυμένος, Ἡρακλῆς καλούμενος Μάν-
τικλος, καθάπερ γε καὶ Ἄμμων ἐν Λιβύῃ καὶ ὁ ἐν
Βαβυλῶνι Βῆλος ὁ μὲν ἀπὸ ἀνδρὸς Αἰγυπτίου Βήλου
τοῦ Λιβύης ὄνομα ἔσχεν, Ἄμμων δὲ ἀπὸ τοῦ ἱδρυσα-
μένου ποιμένος.

Μεσσηνίοις μὲν οὖν τοῖς φεύγουσιν ἐγεγόνει πέρας
τῆς ἄλης· Ἀριστομένης δὲ ὡς τὴν ἡγεμονίαν ἀπείπατο **24**
τῶν ἐς τὴν ἀποικίαν στελλομένων, τὰς θυγατέρας τὴν
πρεσβυτάτην καὶ τὴν ἐπὶ ταύτῃ καὶ Ἁγναγόραν τὴν
ἀδελφὴν τὴν μὲν Θάρυκι ἐς Φιγαλίαν, Δαμοθοΐδᾳ δὲ
Λεπρεάτῃ καὶ Ἡραιεῖ Θεοπόμπῳ τὰς θυγατέρας συνῴ-
κισεν· αὐτὸς δὲ ἀφικόμενος ἐς Δελφοὺς ἐχρῆτο τῷ
θεῷ. καὶ τὸ μὲν τῷ Ἀριστομένει γενόμενον μάντευμα
οὐ λέγεται· Δαμαγήτῳ δὲ Ῥοδίῳ βασιλεύοντι ἐν Ἰα- 2
λυσῷ, τότε δὲ ἥκοντι παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἐρω-
τῶντι ὁπόθεν ἀγαγέσθαι χρὴ γυναῖκα, ἔχρησεν ἡ Πυθία
θυγατέρα ἀνδρὸς τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἀρίστου λαβεῖν.
ὁ δὲ — ἦν γὰρ καὶ τρίτη τῷ Ἀριστομένει θυγάτηρ —
γαμεῖ ταύτην, Ἑλλήνων τῶν τότε ἐκεῖνον μακρῷ δή
τινι ἄριστον νομίζων. Ἀριστομένης δὲ ἐς μὲν τὴν
Ῥόδον ἀφίκετο σὺν τῇ θυγατρί, ἐκεῖθεν δὲ ἔς τε Σάρ-
δεις ἐνενόει παρὰ Ἄρδυν τὸν Γύγου καὶ ἐς Ἐκβάτανα
τὰ Μηδικὰ ἀναβῆναι παρὰ τὸν βασιλέα Φραόρτην·
ἀλλὰ γὰρ πρότερον τούτων συνέπεσεν ἀποθανεῖν αὐτῷ 3
νοσήσαντι, οὐ γὰρ ἔδει συμφορὰν οὐδεμίαν Λακεδαι-
μονίοις ἔτι ἐξ Ἀριστομένους γενέσθαι. τελευτήσαντι

---

1 παρὰ L^1y 4 γε om L^1y^1 12 δαμοθαίδα Ly^1
16 ῥοδίων y^1 21 τῶν om L 24 ἄρδην L^1P, ἄνδυν y

δὲ αὐτῷ Δαμάγητος καὶ οἱ Ῥόδιοι μνῆμά τε ἐπι-
φανὲς ἐποίησαν καὶ ἔνεμον ἀπὸ ἐκείνου τιμάς. τὰ
μὲν δὴ λεγόμενα ἐς τοὺς Διαγορίδας καλουμένους
ἐν Ῥόδῳ, γεγονότας δὲ ἀπὸ Διαγόρου τοῦ Δαμαγή-
του τοῦ Δωριέως τοῦ Δαμαγήτου τε καὶ τῆς Ἀρι-
στομένους θυγατρός, παρῆκα, μὴ οὐ κατὰ καιρὸν
4 δοκοίην γράφειν· Λακεδαιμόνιοι δὲ τότε, ὡς ἐπε-
κράτησαν τῆς Μεσσηνίας, τὴν μὲν ἄλλην πλὴν τῆς
Ἀσιναίων αὐτοὶ διελάγχανον, Μοθώνην δὲ Ναυπλιεῦ-
σιν ἐδίδοσαν ἐκπεπτωκόσιν ἐκ Ναυπλίας ἔναγχος ὑπὸ
Ἀργείων.

5 Μεσσηνίων δὲ τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐν τῇ γῇ,
συντελοῦντας κατὰ ἀνάγκην ἐς τοὺς εἵλωτας, ἐπέλαβεν
ἀπὸ Λακεδαιμονίων ὕστερον ἀποστῆναι κατὰ τὴν ἐνά-
την ὀλυμπιάδα καὶ ἑβδομηκοστήν, ἣν Κορίνθιος ἐνίκα
Ξενοφῶν, Ἀρχιμήδους Ἀθήνησιν ἄρχοντος· ἀπέστησαν
δὲ καιρὸν τοιόνδε εὑρόντες. Λακεδαιμονίων ἄνδρες
ἀποθανεῖν ἐπὶ ἐγκλήματι ὅτῳ δὴ καταγνωσθέντες ἱκέται
καταφεύγουσιν ἐς Ταίναρον· ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀρχὴ τῶν
ἐφόρων ἀπὸ τοῦ βωμοῦ σφᾶς ἀποσπάσασα ἀπέκτεινε.
6 Σπαρτιάταις δὲ ἐν οὐδενὶ λόγῳ θεμένοις τοὺς ἱκέτας
ἀπήντησεν ἐκ Ποσειδῶνος μήνιμα, καί σφισιν ἐς ἔδα-
φος τὴν πόλιν πᾶσαν κατέβαλεν ὁ θεός. ἐπὶ δὲ τῇ
συμφορᾷ ταύτῃ καὶ τῶν εἱλώτων ὅσοι Μεσσήνιοι τὸ
ἀρχαῖον ἦσαν, ἐς τὸ ὄρος τὴν Ἰθώμην ἀπέστησαν.
Λακεδαιμόνιοι δὲ ἄλλα τε μετεπέμποντο συμμαχικὰ ἐπ'
αὐτοὺς καὶ Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου πρόξενόν σφισιν
ὄντα καὶ Ἀθηναίων δύναμιν· ἀφικομένους δὲ τοὺς

1 ἐπιφανὲς om L 5 δωρέως L[1]y[1] 12 ἐγκαταλειφθέν-
τας P[1]y 15 εἰκοστήν, em Meursius a C 464 16 Ἀρχι-
δημίδου Dion Hal IX 61, Diod XI 77

Ἀθηναίους ὑποπτεῦσαι δοκοῦσιν ὡς τάχα νεωτερίσον-
τας καὶ ὑπὸ τῆς ὑποψίας ἀποπέμψασθαι μετ' οὐ πολὺ
ἐξ Ἰθώμης. Ἀθηναῖοι δὲ τὴν ἐς αὐτοὺς τῶν Λακε- 7
δαιμονίων ὑπόνοιαν συνέντες Ἀργείοις τε φίλοι δι'
αὐτὸ ἐγένοντο καὶ Μεσσηνίων τοῖς ἐν Ἰθώμῃ πολιορ-
κουμένοις ἐκπεσοῦσιν ὑποσπόνδοις ἔδοσαν Ναύπακτον,
ἀφελόμενοι Λοκροὺς τοὺς πρὸς Αἰτωλίᾳ καλουμένους
Ὀζόλας. τοῖς δὲ Μεσσηνίοις παρέσχεν ἀπελθεῖν ἐξ
Ἰθώμης τοῦ τε χωρίου τὸ ἐχυρὸν καὶ ἅμα Λακεδαι-
μονίοις προεῖπεν ἡ Πυθία ἦ μὴν εἶναί σφισι δίκην
ἁμαρτοῦσιν ἐς τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμάτα τὸν ἱκέτην.

ὑπόσπονδοι μὲν ἐκ Πελοποννήσου τούτων ἕνεκα
ἀφείθησαν· ἐπεὶ δὲ ἔσχον τὴν Ναύπακτον, οὐκ ἀπέχρη **25**
πόλιν τε αὐτοῖς καὶ χώραν εἰληφέναι παρὰ Ἀθηναίων,
ἀλλὰ σφᾶς πόθος εἶχεν ἰσχυρὸς χερσὶ ταῖς αὐτῶν φα-
νῆναι λόγου τι κεκτημένους ἄξιον. καὶ ἠπίσταντο γὰρ
Οἰνιάδας Ἀκαρνάνων γῆν τε ἔχοντας ἀγαθὴν καὶ Ἀθη-
ναίοις διαφόρους τὸν πάντα ὄντας χρόνον, στρατεύ-
ουσιν ἐπ' αὐτούς. ὄντες δὲ ἀριθμῷ μὲν οὐ πλείους,
ἀρετῇ δὲ καὶ πολὺ ἀμείνονες [ὄντες] τῇ σφετέρᾳ νικῶσι,
καὶ ἐπολιόρκουν κατακεκλειμένους ἐς τὸ τεῖχος. τὸ δὲ 2
ἐντεῦθεν, οὐ γάρ τι τῶν τοῖς ἀνθρώποις εὑρημένων
ἐς πολιορκίαν οἱ Μεσσήνιοι παρίεσαν, ἀλλὰ καὶ κλί-
μακας προστιθέντες ἐπειρῶντο ὑπερβαίνειν ἐς τὴν πόλιν
καὶ ὑπώρυσσον κάτωθεν τὸ τεῖχος, μηχανήματά τε,
ὁποῖα ἐνῆν δι' ὀλίγου παρασκευάσασθαι, προσαγαγόν-
τες ἀεί τι ἤρειπον· δείσαντες δὲ οἱ ἔνδον μὴ ἁλού-
σης τῆς πόλεως αὐτοί τε ἀπόλωνται καὶ αἱ γυναῖκές

---

2 ἀπὸ, em Clavier 5 μεσσηνίοις L 19 δὲ om L
20 purg Porson, ἀμείνονας ὄντας P[1]y 23 περίεσαν L[1]y
27 ἤριπον, em Sylburg

*σφισι καὶ οἱ παῖδες ἐξανδραποδισθῶσιν, εἵλοντο ἀπελ-
θεῖν ὑπόσπονδοι.*

3 *καὶ ἐνιαυτὸν μὲν μάλιστα οἱ Μεσσήνιοι κατέσχον
τὴν πόλιν καὶ ἐνέμοντο τὴν χώραν· τῷ δὲ ἔτει τῷ
ὑστέρῳ δύναμιν οἱ Ἀκαρνᾶνες ἀπὸ πασῶν συλλέξαν-
τες τῶν πόλεων ἐβουλεύοντο ἐπὶ τὴν Ναύπακτον
στρατεύειν. καὶ τοῦτο μὲν ἀπέδοξεν αὐτοῖς τήν τε
πορείαν δρῶσιν, ὅτι ἔσεσθαι δι' Αἰτωλῶν ἔμελλε πο-
λεμίων ἀεί ποτε ὄντων, καὶ ἅμα τοὺς Ναυπακτίους
κεκτῆσθαί τι ναυτικὸν ὑπώπτευον, ὥσπερ γε καὶ εἶχον,
ἐπικρατούντων δὲ ἐκείνων τῆς θαλάσσης οὐδὲν εἶναι*
4 *κατεργάσασθαι μέγα οὐδὲ στρατῷ πεζῷ· μετεβουλεύ-
ετό τε δή σφισι ⟨καὶ⟩ αὐτίκα ἐπὶ Μεσσηνίους τρέ-
πονται τοὺς ἐν Οἰνιάδαις. καὶ οἱ μὲν ὡς πολιορκή-
σοντες παρεσκευάζοντο· οὐ γάρ ποτε ὑπελάμβανον ἄν-
δρας οὕτως ὀλίγους ἐς τοσοῦτον ἀπονοίας ἥξειν ὡς
μαχέσασθαι πρὸς τὴν Ἀκαρνάνων ἁπάντων στρατιάν.
οἱ δὲ Μεσσήνιοι προητοιμασμένοι μὲν καὶ σῖτον καὶ
τὰ ἄλλα ἦσαν ὁπόσα εἰκὸς ἦν, πολιορκίας πειράσεσθαι*
5 *μακροτέρας ἐλπίζοντες· παρίστατο δέ σφισι πρὸ τῆς
μελλούσης πολιορκίας ἀγῶνα ἐκ τοῦ φανεροῦ ποιήσα-
σθαι, μηδὲ ὄντας Μεσσηνίους, οἳ μηδὲ Λακεδαιμονίων
ἀνδρίᾳ, τύχῃ δὲ ἠλαττώθησαν, καταπεπλῆχθαι τὸν
ἥκοντα ὄχλον ἐξ Ἀκαρνανίας· τό τε Ἀθηναίων ἐν
Μαραθῶνι ἔργον ἀνεμιμνήσκοντο, ὡς μυριάδες τριά-
κοντα ἐφθάρησαν τῶν Μήδων ὑπὸ ἀνδρῶν οὐδὲ ἐς*
6 *μυρίους ἀριθμόν. καθίσταντό τε δὴ τοῖς Ἀκαρνᾶσιν
ἐς ἀγῶνα καὶ ὁ τρόπος λέγεται τῆς μάχης γενέσθαι*

---

11 *οὐκ ἐνεῖναι*, em Porson 13 *τε* Bekker: *δὲ* suppl Musurus 16 *τοσοῦτο*, em ς 19 *πειράσασθαι* L[1]

τοιόσδε. οἱ μέν, ἅτε πλήθει προέχοντες πολύ, οὐ χαλεπῶς περιέβαλον τοὺς Μεσσηνίους, πλὴν ὅσον αἱ πύλαι τε ἀπεῖργον κατὰ νώτου τοῖς Μεσσηνίοις γινόμεναι καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ τείχους τοῖς σφετέροις προθύμως ἀμύνοντες· ταύτῃ μὲν δὴ μὴ περισχεθῆναι σφᾶς ἐκώλυε, τὰ δὲ πλευρὰ ἀμφότερα ἐκυκλώσαντο αὐτῶν οἱ Ἀκαρνᾶνες καὶ ἐσηκόντιζον πανταχόθεν. οἱ δὲ 7
Μεσσήνιοι συνεστραμμένοι μετ' ἀλλήλων, ὁπότε ἀθρόοι τοῖς Ἀκαρνᾶσιν ἐμπέσοιεν, ἐτάρασσον μὲν τοὺς κατὰ ταὐτὸ ἑστηκότας καὶ ἐφόνευόν τε αὐτῶν καὶ ἐτίτρωσκον πολλούς, τελέαν δὲ οὐκ ἐδύναντο ἐργάσασθαι φυγήν· ὅπου γὰρ τῆς τάξεως αἴσθοιντό τι οἱ Ἀκαρνᾶνες τῆς αὑτῶν ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων διασπώμενον, κατὰ τοῦτο ἀμύνοντες τοῖς βιαζομένοις αὐτῶν ἀνεῖργον τοὺς Μεσσηνίους ἐπικρατοῦντες τῷ πλήθει. οἱ δὲ 8
ὁπότε ἀνακοπεῖεν, κατ' ἄλλο αὖθις πειρώμενοι διακόψαι τὴν Ἀκαρνάνων φάλαγγα τὸ αὐτὸ ἂν ἔπασχον· ὅτῳ μὲν προσβάλλοιεν, διέσειόν τε καὶ τροπὴν ἐπὶ βραχὺ ἐποίουν, ἐπιρρεόντων δὲ αὖθις κατὰ τοῦτο σπουδῇ τῶν Ἀκαρνάνων ἀπετρέποντο ἄκοντες. γενομένου δὲ ἰσορρόπου τοῦ ἀγῶνος ἄχρι ἑσπέρας καὶ Ἀκαρνᾶσιν ὑπὸ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ἐπελθούσης δυνάμεως ἀπὸ τῶν πόλεων, οὕτω τοῖς Μεσσηνίοις περιειστήκει πολιορκία. καὶ ἁλῶναι μὲν κατὰ κράτος τὸ τεῖχος ἢ ὑπερ- 9
βάντων τῶν Ἀκαρνάνων ἢ καὶ ἀπολιπεῖν βιασθεῖσιν αὐτοῖς τὴν φρουρὰν δέος ἦν οὐδέν· τὰ δὲ ἐπιτήδειά σφισι πάντα ὁμοίως ὀγδόῳ μηνὶ ἐξανήλωτο. ἐς μὲν δὴ τοὺς Ἀκαρνᾶνας ἐχρῶντο ἀπὸ τοῦ τείχους χλευασίᾳ, μὴ σφᾶς τὰ σιτία προδοῦναί ποτε ἂν μηδὲ ἐς

2 περιέβαλλον L^1P^1 25 ἢ om L 28 δὴ om P^1y

10 *ἔτος δέκατον πολιορκουμένους· αὐτοὶ δὲ περὶ ὕπνον πρῶτον ἐξελθόντες ἐκ τῶν Οἰνιαδῶν, ⟨καὶ⟩ γενομένης τοῦ δρασμοῦ σφῶν τοῖς Ἀκαρνᾶσιν αἰσθήσεως [καὶ] ἐς μάχην ἀναγκασθέντες ἀφικέσθαι, περὶ τριακοσίους μὲν ἀποβάλλουσι καὶ πλείονας ἔτι αὐτοὶ τῶν ἐναντίων κατεργάζονται, τὸ δὲ πολὺ αὐτῶν διεκπίπτουσι διὰ τῶν Ἀκαρνάνων καὶ ἐπιλαμβανόμενοι τῆς Αἰτωλῶν ἐχόντων σφίσιν ἐπιτηδείως ἐς τὴν Ναύπακτον ἀνασώζονται.*

26 *τὸ δὲ ἀπὸ τούτου τόν τε ἄλλον χρόνον ἐνέκειτό σφισι τὸ ἐς Λακεδαιμονίους μῖσος καὶ τὴν ἔχθραν ἐς αὐτοὺς μάλιστα ἐπεδείξαντο ἐπὶ τοῦ γενομένου Πελοποννησίοις πρὸς Ἀθηναίους πολέμου· τήν τε γὰρ Ναύπακτον ὁρμητήριον ἐπὶ τῇ Πελοποννήσῳ παρείχοντο καὶ τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ Σπαρτιατῶν ἀποληφθέντας Μεσσηνίων σφενδονῆται τῶν ἐκ Ναυπάκτου συνεξεῖλον.*

2 *ἐπεὶ δὲ τὸ πταῖσμα ἐγένετο ⟨τὸ⟩ Ἀθηναίων ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς, οὕτω καὶ ἐκ Ναυπάκτου τοὺς Μεσσηνίους ἐκβάλλουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ναυσὶν ἐπικρατοῦντες, οἳ ἐς Σικελίαν τε παρὰ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἐς Ῥήγιον ἐστάλησαν, τὸ πλεῖστον δὲ αὐτῶν ἔς τε Λιβύην ἀφίκετο καὶ Λιβύης ἐς Εὐεσπερίτας· οἱ γὰρ Εὐεσπερῖται πολέμῳ κακωθέντες ὑπὸ βαρβάρων προσοίκων πάντα τινὰ Ἕλληνα ἐπεκαλοῦντο σύνοικον. ἐς τούτους τῶν Μεσσηνίων τὸ πολὺ ἀπεχώρησεν· ἡγεμὼν δέ σφισιν ἦν Κόμων, ὃς καὶ περὶ τὴν Σφακτηρίαν ἐστρατήγησεν αὐτοῖς.*

---

1 *τὸ ἔτος* L[1]y[1] 2 *οἰνιάδων*, ém Sylburg *καὶ* trai Schubart-Walz *γενομένης δὲ τοῦ* L 14 *τὴν πελοπόννησον* Schubart 17 suppl Schubart 18 *τοὺς μεσσηνίους* post *λακεδαιμόνιοι* transp L[1] 20 *περὶ τοὺς* L[1]

ἐνιαυτῷ δὲ πρότερον ἢ κατορθῶσαι Θηβαίους τὰ 3
ἐν Λεύκτροις, προεσήμαινεν ὁ δαίμων Μεσσηνίοις τὴν
ἐς Πελοπόννησον κάθοδον. τοῦτο μὲν γὰρ ἐν Μεσσήνῃ
⟨τῇ⟩ πρὸς τῷ πορθμῷ τὸν ἱερέα τοῦ Ἡρακλέους λέ-
γουσιν ὀνείρατος ἰδεῖν ὄψιν — τὸν Ἡρακλέα ἔδοξε
κληθῆναι τὸν Μάντικλον ἐπὶ ξενίᾳ ἐς Ἰθώμην ὑπὸ
τοῦ Διός —, τοῦτο δὲ ἐν Εὐεσπερίταις Κόμων συγ-
γενέσθαι νεκρᾷ τῇ μητρὶ ἐδόκει, συγγενομένου δὲ
αὖθίς οἱ τὴν μητέρα ἀναβιῶναι. καὶ ὁ μὲν ἐπήλπιζεν
Ἀθηναίων δυνηθέντων ναυτικῷ κάθοδον ἔσεσθαί σφι-
σιν ἐς Ναύπακτον· τὸ δὲ ἄρα ἐδήλου τὸ ὄνειρον ἀνα-
σώσεσθαι Μεσσήνην. ἐγένετό τε οὐ μετὰ πολὺ ἐν 4
Λεύκτροις Λακεδαιμονίων τὸ ἀτύχημα ὀφειλόμενον ἐκ
παλαιοῦ· Ἀριστοδήμῳ γὰρ τῷ βασιλεύσαντι Μεσση-
νίων ἐπὶ τελευτῇ τοῦ χρησμοῦ τοῦ δοθέντος ἐστὶν

ἔρδ' ὅππῃ τὸ χρεών· ἄτη δ' ἄλλοισι πρὸ ἄλλων·

ὡς ἐν μὲν τῷ παρόντι ἐκεῖνον δέον καὶ Μεσσηνίους
κακῶς πρᾶξαι, χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ Λακεδαίμονα ἐπι-
ληψομένης τῆς ἄτης. τότε δὲ ἐν Λεύκτροις οἱ Θη- 5
βαῖοι νενικηκότες ἀγγέλους ἐς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν
καὶ παρὰ τοὺς Εὐεσπερίτας ἀπέστελλον, ἔκ τε τῆς
ἄλλης, εἴ πού τις Μεσσηνίων εἴη, πανταχόθεν ἀνεκά-
λουν ἐς Πελοπόννησον. οἱ δὲ θᾶσσον ἢ ὡς ἄν τις
ἤλπισε συνελέχθησαν γῆς τε τῆς πατρίδος πόθῳ καὶ
διὰ τὸ ἐς Λακεδαιμονίους μῖσος παραμεῖναν ἀεί σφισιν.
Ἐπαμινώνδᾳ δὲ οὔτε ἄλλως ἐφαίνετο ῥάδια ἀξιόμαχον 6
πόλιν ἐποικίσαι Λακεδαιμονίοις οὔτε ὅπου χρὴ κτίσαι
τῆς χώρας ἐξευρίσκει· τὴν γὰρ Ἀνδανίαν οἱ Μεσσή-

4 suppl Kayser 6 καλέσαι P^{1}y 11 τῷ δὲ ἄρα L^{1} τὸν P^{1} 20 τε om L^{1} 22 ἄλης Schubart 27 ἐποικῆσαι, em Sylburg 28 ἐξεύρισκε Clavier

νιοι καὶ Οἰχαλίαν οὐκ ἔφασαν ἀνοικιεῖν, ὅτι αἱ συμφοραί σφισιν ἐγεγόνεσαν ἐνταῦθα οἰκοῦσιν. ἀποροῦντι οὖν αὐτῷ πρεσβύτην ἄνδρα, ἱεροφάντῃ μάλιστα εἰκασμένον, νύκτωρ φασὶν ἐπιστάντα εἰπεῖν· ‚σοὶ μὲν δῶρά ἐστι παρ' ἐμοῦ κρατεῖν ὅτῳ ἂν μεθ' ὅπλων ἐπέρχῃ· καὶ ἢν ἐξ ἀνθρώπων γένῃ, ἔγωγε ὦ Θηβαῖε ποιήσω μή ποτε ἀνώνυμον μηδὲ ἄδοξόν ⟨σε⟩ γενέσθαι. σὺ δὲ Μεσσηνίοις γῆν τε πατρίδα καὶ πόλεις ἀπόδος, ἐπειδὴ καὶ τὸ μήνιμα ἤδη σφίσι πέπαυται τὸ Διοσκούρων'.

7 Ἐπαμινώνδᾳ μὲν ταῦτα ἔλεγεν, Ἐπιτέλει δὲ τῷ Αἰσχίνου τάδε' ἐμήνυε — στρατηγεῖν δὲ αὐτὸν οἱ Ἀργεῖοι τὸν Ἐπιτέλην καὶ Μεσσήνην ἀνοικίζειν ᾕρηντο — τοῦτον οὖν τὸν ἄνδρα ἐκέλευεν ὁ ὄνειρος, ἔνθα ἂν τῆς Ἰθώμης εὕρῃ πεφυκυῖαν σμίλακα καὶ μυρσίνην, τὸ μέσον ὀρύξαντα αὐτῶν ἀνασῶσαι τὴν γραῦν· κάμνειν γὰρ ἐν τῷ χαλκῷ καθειργμένην θαλάμῳ καὶ ἤδη λιποψυχεῖν αὐτήν. ὁ δὲ Ἐπιτέλης, ὡς ἐπελάμβανεν ἡμέρα, παραγενόμενος ἐς τὸ εἰρημένον χωρίον ἐπέτυχεν ὀρύσ-

8 σων ὑδρίᾳ χαλκῇ, καὶ αὐτίκα παρὰ τὸν Ἐπαμινώνδαν κομίσας τό τε ἐνύπνιον ἐξηγεῖτο καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸ πῶμα ἀφελόντα ἐκέλευεν ὅ τι ἐνείη σκοπεῖσθαι. ὁ δὲ θύσας καὶ εὐξάμενος τῷ πεφηνότι ὀνείρατι ἤνοιγε τὴν ὑδρίαν, ἀνοίξας δὲ εὗρε κασσίτερον ἐληλασμένον ἐς τὸ λεπτότατον· ἐπείλικτο δὲ ὥσπερ τὰ βιβλία. ἐνταῦθα τῶν Μεγάλων θεῶν ἐγέγραπτο ἡ τελετή, καὶ τοῦτο ἦν παρακαταθήκη τοῦ Ἀριστομένους. τοῦτον τὸν ἐπελθόντα τῷ Ἐπιτέλει καὶ Ἐπαμινώνδᾳ καθεύδουσι Καύ-

---

5 ὅτῳ ἂν Sylburg: ὅτων 6 γένῃ om P^1y^2 7 suppl Musurus 11 στρατηγὸν, em Sylburg αὐτῶν Schubart 13 ἂν Dindorf: δὴ 16 λειποψυχεῖν, em Dindorf 21 πόμα L^1y 24 ἐπείληκτο L^1, ἐπείηκτο y

κωνα εἶναι λέγουσιν, ὃς ἀφίκετο ἐξ Ἀθηνῶν ἐς Ἀν-
δανίαν παρὰ Μεσσήνην τὴν Τριόπα.

τὸ δὲ τῶν Τυνδάρεω παίδων μήνιμα ἐς τοὺς Μεσση- 27
νίους ἤρξατο μὲν πρὸ τῆς ἐν Στενυκλήρῳ μάχης, γε-
νέσθαι ⟨δὲ⟩ αὐτὸ δι' αἰτίαν τοιάνδε εἰκάζω. μειράκια
ὡραῖα ἐξ Ἀνδανίας, Πάνορμος καὶ Γόνιππος, τά τε
ἄλλα οἰκείως εἶχον ἀλλήλοις καὶ κοινὰς ἐπὶ τὰς μάχας
ἐξόδους καὶ καταδρομὰς ἐποιοῦντο ἐς τὴν Λακωνικήν.
Λακεδαιμονίων δὲ ἐπὶ στρατοπέδου Διοσκούροις ἑορ- 2
τὴν ἀγόντων καὶ ἤδη πρὸς πότον καὶ παιδιὰς τετραμ-
μένων μετὰ τὸ ἄριστον, ὁ Γόνιππος καὶ ὁ Πάνορμος
χιτῶνας λευκοὺς καὶ χλαμύδας πορφυρᾶς ἐνδύντες ἐπί
τε ἵππων τῶν καλλίστων ὀχούμενοι καὶ ἐπὶ ταῖς κε-
φαλαῖς πίλους, ἐν δὲ ταῖς χερσὶ δόρατα ἔχοντες ἐπι-
φαίνονται Λακεδαιμονίοις. οἱ δὲ ὡς εἶδον, προσεκύ-
νουν τε καὶ εὔχοντο, ἀφῖχθαι δοκοῦντές σφισιν αὐτοὺς
ἐς τὴν θυσίαν τοὺς Διοσκούρους. οἱ νεανίσκοι δὲ ὡς 3
ἅπαξ ἀνεμίχθησαν, διεξήλαυνον διὰ πάντων παίοντες
τοῖς δόρασι, καὶ ἤδη κειμένων πολλῶν ἀποχωροῦσιν
ἐς Ἀνδανίαν, καθυβρίσαντες τῶν Διοσκούρων τῇ θυσίᾳ.
τοῦτο ἐμοὶ δοκεῖν προήγαγε τοὺς Διοσκούρους ἐς τὸ
ἔχθος τὸ Μεσσηνίων· τότε δέ, ὡς ἐδήλου τῷ Ἐπαμι-
νώνδᾳ τὸ ὄνειρον, οὐκ ἦν ἔτι τοῖς Διοσκούροις ἀκού-
σιος τῶν Μεσσηνίων ἡ κάθοδος. μάλιστα δὲ τὸν Ἐπα- 4
μινώνδαν ἐς τὸν οἰκισμὸν οἱ Βάκιδος ἐνῆγον χρησμοί.
Βάκιδι γὰρ μανέντι ἐκ Νυμφῶν ἐς ἄλλους τέ ἐστιν
Ἑλλήνων καὶ ἐς τὴν Μεσσηνίων κάθοδον προειρημένα

καὶ τότε δὴ Σπάρτης μὲν ἀπ' ἀγλαὸν ἄνθος ὀλεῖται,
Μεσσήνη δ' αὖτις οἰκήσεται ἤματα πάντα.

---

3 τυνδαρέων L[1] 5 suppl V 7 εἶχεν L[1]y 11 τὸ om P
16 αὐτοῖς, em Siebelis 29 αὖθις L ἢ μετὰ L[1] (L corr)

*ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τῆς Εἴρας, ὅντινα ἁλώσοιτο τρόπον,
Βάκιν ἐφώρασα εἰρηκότα· καί οἱ καὶ τόδε ἐστὶ τῶν
χρησμῶν,*

οἵ τ' ἀπὸ Μεσσήνης πατάγῳ κρουνοῖς τε δαμείσης.

5 *ὡς δὲ ἡ τελετή σφισιν ἀνεύρητο, ταύτην μέν, ὅσοι
τοῦ γένους τῶν ἱερέων ἦσαν, κατετίθεντο ἐς βίβλους·
Ἐπαμινώνδας δέ, ὥς οἱ τὸ χωρίον, ἔνθα νῦν ἔχουσιν
οἱ Μεσσήνιοι τὴν πόλιν, μάλιστα ἐς οἰκισμὸν ἐφαίνετο
ἐπιτήδειον, ἐκέλευεν ἀνασκοπεῖσθαι τοῖς μάντεσιν, ⟨εἴ⟩
οἱ βουλήσεται ταύτῃ καὶ τὰ τῶν θεῶν ἐπιχωρῆσαι.
φαμένων δὲ καὶ τούτων εἶναι τὰ ἱερὰ αἴσια, οὕτω
παρεσκευάζετο ἐς τὸν οἰκισμόν, λίθους τε ἄγεσθαι κε-
λεύων καὶ ἄνδρας μεταπεμπόμενος, οἷς τέχνη στενω-
ποὺς κατατέμνεσθαι καὶ οἰκίας καὶ ἱερὰ οἰκοδομεῖσθαι*
6 *καὶ τείχη περιβάλλεσθαι. ὡς δὲ ἐγεγόνει τὰ πάντα
ἐν ἑτοίμῳ, τὸ ἐντεῦθεν — ἱερεῖα γὰρ παρεῖχον οἱ
Ἀρκάδες — αὐτὸς μὲν Ἐπαμινώνδας καὶ οἱ Θηβαῖοι
Διονύσῳ καὶ Ἀπόλλωνι ἔθυον Ἰσμηνίῳ τὸν νομιζόμε-
νον τρόπον, Ἀργεῖοι δὲ τῇ τε Ἥρᾳ τῇ Ἀργείᾳ καὶ
Νεμείῳ Διί, Μεσσήνιοι δὲ Διί τε Ἰθωμάτᾳ καὶ Διοσ-
κούροις, οἱ δέ σφισιν ἱερεῖς θεαῖς ταῖς Μεγάλαις καὶ
Καύκωνι. ἐπεκαλοῦντο δὲ ἐν κοινῷ καὶ ἥρωάς σφισιν
ἐπανήκειν συνοίκους, Μεσσήνην μὲν τὴν Τριόπα μά-
λιστα, ἐπὶ ταύτῃ δὲ Εὔρυτον καὶ Ἀφαρέα τε καὶ τοὺς
παῖδας, παρὰ δὲ Ἡρακλειδῶν Κρεσφόντην τε καὶ Αἴ-
πυτον· πλείστη δὲ καὶ παρὰ πάντων ἀνάκλησις ἐγίνετο*
7 *Ἀριστομένους. καὶ τὴν μὲν τότε ἡμέραν πρὸς θυσίαις
τε καὶ εὐχαῖς ἦσαν, ταῖς δὲ ἐφεξῆς τοῦ τείχους τὸν*

---

2 *δὴ* (pro *οἱ*) L[1] 5 *ἀνεύρετο*, em Porson 10 *οἳ* (L[1] *οἰ*), em Musurus 14 *οἰκοδομήσεσθαι* P[1]y[1] 21 *τε* (pro *ταῖς*) L[1]y[1] 25 *παρακλείδων* P[1]y

περίβολον ἤγειρον καὶ ἐντὸς οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐποι-
οῦντο. εἰργάζοντο δὲ καὶ ὑπὸ μουσικῆς ἄλλης μὲν
οὐδεμιᾶς, αὐλῶν δὲ Βοιωτίων καὶ Ἀργείων· τά τε
Σακάδα καὶ Προνόμου μέλη τότε δὴ προήχθη μά-
λιστα ἐς ἅμιλλαν. αὐτῇ μὲν δὴ τῇ πόλει Μεσσή-
νην ἔθεντο ὄνομα, ἀνῴκιζον δὲ καὶ ἄλλα πολίσματα.
Ναυπλιεῖς δὲ ἐκ Μοθώνης οὐκ ἀνέστησαν· κατὰ χώ- 8
ραν δὲ καὶ Ἀσιναίους μένειν εἴων, τούτοις μὲν καὶ
εὐεργεσίαν ἀπομνημονεύοντες πολεμῆσαι μετὰ Λακε-
δαιμονίων πρὸς σφᾶς οὐ θελήσασι, Ναυπλιεῖς δὲ
κατιοῦσιν ἐς Πελοπόννησον Μεσσηνίοις τε δῶρα ἤγα-
γον ὁποῖα εἶχον καὶ ἅμα μὲν ὑπὲρ καθόδου τῆς
ἐκείνων συνεχέσιν ἐς τὸ θεῖον ταῖς εὐχαῖς, ἅμα δὲ
ὑπὲρ σωτηρίας τῆς σφετέρας δεήσεσιν ἐς ἐκείνους
ἐχρῶντο.

κατῆλθον δὲ ἐς Πελοπόννησον οἱ Μεσσήνιοι καὶ 9
ἀνεσώσαντο τὴν αὑτῶν ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ δια-
κοσίοις ἔτεσιν ὕστερον μετὰ Εἴρας ἅλωσιν, Δυσκινήτου
μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, τρίτῳ δὲ ἔτει τῆς δευτέρας καὶ
ἑκατοστῆς ὀλυμπιάδος, ἣν Δάμων Θούριος τὸ δεύτερον
ἐνίκα. οὐκ ὀλίγος μὲν οὖν ὁ χρόνος καὶ Πλαταιεῦ-
σιν ἐγένετο, ἐφ' ὅσον καὶ ἐκεῖνοι τὴν αὑτῶν ἔφευγον,
καὶ Δηλίοις, ἡνίκα ᾤκησαν Ἀδραμύττιον ἐκβληθέντες
ἐκ τῆς σφετέρας ὑπὸ Ἀθηναίων [καὶ Ὀρχομενίων]·
οἱ δὲ Μινύαι, μετὰ τὴν μάχην τὴν ἐν Λεύκτροις ἐκ- 10
πεσόντες ὑπὸ Θηβαίων ἐξ Ὀρχομενοῦ, κατήχθησαν ἐς
Βοιωτίαν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, καὶ οὗτοι καὶ

4 προήχθησαν L[1] 8 ἀθηναίους PL[1] (L corr) εἴασαν LV
10 οὐ om P[1]y 11 δῶρά τε Hitzig 17 ἀνενεώσαντο, em ς
ἐνενήκοντα Perizonius *a C 370* 21 μὲν et ὁ om L
24 purg Sp ὀρχομενίων bis L 25 οἱ post δὲ trai L[1]

οἱ Πλαταιεῖς. Θηβαίων δὲ αὐτῶν ἐρημώσαντος Ἀλεξάνδρου τὴν πόλιν, αὖθις ἔτεσιν οὐ πολλοῖς ὕστερον Κάσσανδρος Ἀντιπάτρου τὰς Θήβας ἔκτισεν. φαίνεται μὲν δὴ τῶν κατειλεγμένων ἐπὶ μακρότατον ἡ Πλαταϊκὴ φυγὴ συμβᾶσα, οὐ μέντοι περαιτέρω γε ἢ ἐπὶ δύο
11 ἐγένετο οὐδ' αὐτὴ γενεάς. Μεσσήνιοι δὲ ἐκτὸς Πελοποννήσου τριακόσια ἔτη μάλιστα ἠλῶντο, ἐν οἷς οὔτε ἐθῶν εἰσι δῆλοι παραλύσαντές τι τῶν οἴκοθεν οὔτε τὴν διάλεκτον τὴν Δωρίδα μετεδιδάχθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι τὸ ἀκριβὲς αὐτῆς Πελοποννησίων μάλιστα ἐφύλασσον.

28 κατελθοῦσι δὲ αὐτοῖς κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπὸ Λακεδαιμονίων δεινὸν ἦν οὐδέν· κατεχόμενοι γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι φόβῳ τῷ Θηβαίων Μεσσήνης τε ἠνείχοντο ἐποικιζομένης καὶ Ἀρκάδων ἐς μίαν ἠθροισμένων πόλιν. ὡς δὲ ὁ πόλεμος ὁ Φωκικός, καλούμενος δὲ ⟨ὁ⟩ αὐτὸς οὗτος καὶ ἱερός, ἀπήγαγεν ἐκ Πελοποννήσου Θηβαίους, ἀνεθάρρησάν τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τῶν Μεσσηνίων
2 οὐκέτι ἐδύναντο ἀπέχεσθαι. Μεσσήνιοι δὲ αὐτοί τε μετὰ Ἀργείων καὶ Ἀρκάδων ἀντεῖχον τῷ πολέμῳ καὶ Ἀθηναίων ἀμῦναί σφισιν ἐδεήθησαν· οἱ δὲ ἐς μὲν τὴν Λακωνικὴν οὔποτε μετὰ ἐκείνων ἐσβαλεῖν ἔφασαν, ἀρχόντων δὲ Λακεδαιμονίων πολέμου καὶ ἐπιστρατευόντων τῇ Μεσσηνίᾳ παρέσεσθαι καὶ αὐτοί σφισιν ἐπηγγέλλοντο. τέλος δὲ οἱ Μεσσήνιοι Φιλίππῳ σύμμαχοι τῷ Ἀμύντου καὶ Μακεδόσιν ἐγένοντο, καὶ τοῦτο σφᾶς λέγουσιν ἀποκωλῦσαι τοῦ συμβάντος τοῖς Ἕλλησιν ἀγῶνος ἐν Χαιρωνείᾳ μὴ μετασχεῖν· οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς
3 Ἕλλησιν ἐναντία θέσθαι τὰ ὅπλα ἠθέλησαν. Ἀλεξάν-

3 τὰς om y[1] 6 οὐδ' αὕτη Hitzig 14 τῷ Schubart: τῶν 16 suppl V 27 σύμπαντος, em Bekker

δρου δὲ ἀποθανόντος καὶ τῶν Ἑλλήνων πόλεμον δεύ-
τερον τότε ἀνῃρημένων πρὸς Μακεδόνας, μετέσχον καὶ
οἱ Μεσσήνιοι τοῦ πολέμου, καθὰ καὶ πρότερον ἐδή-
λωσα ἐν τῇ Ἀτθίδι συγγραφῇ. Γαλάταις δὲ μεθ'
Ἑλλήνων οὐκ ἐμαχέσαντο, Κλεωνύμου καὶ Λακεδαι-
μονίων σπείσασθαι σπονδάς σφισιν οὐ θελησάντων.
οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον ἔσχον Ἦλιν Μεσσήνιοι, σοφίᾳ 4
τε ὁμοῦ χρησάμενοι καὶ τολμήματι. Ἠλεῖοι γὰρ τὰ
μὲν παλαιότατα εὐνομώτατοι Πελοποννησίων ἦσαν·
Φιλίππου δὲ τοῦ Ἀμύντου τά τε ἄλλα ὁπόσα εἴρηται
κακουργήσαντος τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἠλείων τοὺς δυνα-
τοὺς διαφθείραντος χρήμασι, στασιάζουσι πρῶτον τότε
Ἠλεῖοι καὶ ἐς ὅπλα, ὡς λέγουσι, χωροῦσι. τὸ δὲ ἀπὸ 5
τούτου ῥᾷον ἔτι ἔμελλον ἀπεχθήσεσθαι πρὸς ἀλλήλους,
οἷς γε καὶ Λακεδαιμονίων ἕνεκα διέστη τὰ βουλεύματα,
καὶ ἐς ἔμφυλον προῆλθον πόλεμον. πυνθανόμενοι δὲ
ταῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι παρεσκευάζοντο ὡς Ἠλείων
τοῖς φρονοῦσι τὰ σφέτερα ἀμυνοῦντες. καὶ οἱ μὲν
κατὰ τέλη τε ἐτάσσοντο καὶ διενέμοντο ἐς τοὺς λόχους·
τῶν δὲ Μεσσηνίων λογάδες χίλιοι φθάνουσιν ἀφικό-
μενοι πρὸς τὴν Ἦλιν, σημεῖα ἐπὶ ταῖς ἀσπίσι Λακω-
νικὰ ἔχοντες. ὡς δὲ τὰς ἀσπίδας ἐθεάσαντο ὅσοι τοῖς 6
Σπαρτιάταις εὖνοι τῶν Ἠλείων ἦσαν, συμμαχίαν τε
ἀφῖχθαί σφισιν ἤλπισαν καὶ τοὺς ἄνδρας ἐδέχοντο
ἐς τὸ τεῖχος· ἐσελθόντες δὲ τρόπον οἱ Μεσσήνιοι τὸν
εἰρημένον τοὺς τὰ Λακεδαιμονίων φρονοῦντας ἐδίω-
ξαν, καὶ ἐπιτρέπουσι τοῖς στασιώταις τοῖς αὐτῶν τὴν
πόλιν. ἔστι μὲν δὴ τὸ σόφισμα Ὁμήρου, φαίνονται δὲ 7

---

3 *I 25, 4* 4 *γαλάται*, em Kuhn 11 *κακουργήματος* y 12 *τότε πρῶτον* L 26 *τοὺς λακεδαιμονίους* L¹ 27 *στρατιώταις* y

αὐτὸ ἐν δέοντι μιμησάμενοι καὶ οἱ Μεσσήνιοι, ἐπεὶ
Πάτροκλόν γε ἐποίησεν ἐν Ἰλιάδι Ὅμηρος Ἀχιλλέως
τὰ ὅπλα ἐνδύντα, καὶ ἐγγενέσθαι τε ἔφη τοῖς βαρβά-
ροις δόξαν ὡς Ἀχιλλεὺς ἐπίοι καὶ τοὺς προτεταγ-
μένους αὐτῶν ταραχθῆναι. εὕρηται δὲ καὶ ἄλλα Ὁμήρῳ
στρατηγήματα, δύο τε παρὰ τῶν Ἑλλήνων κατασκό-
πους ἐν τῇ νυκτὶ ἀνθ' ἑνὸς ἐς τοὺς Τρῶας ἀφικέσθαι
καὶ ἄνδρα ὕστερον λόγῳ μὲν αὐτόμολον, ἔργῳ δὲ τὰ
ἀπόρρητα πολυπραγμονήσοντα ἐς τὸ Ἴλιον ἐσελθεῖν.
8 ἔτι δὲ τοὺς διὰ νεότητα ἐν τοῖς Τρωσὶν ἢ γῆρας οὐχ
ὡραίους μάχεσθαι, τούτους μὲν τὸ τεῖχος φρουρεῖν
ἔταξε, τῶν ἐν ἡλικίᾳ τοῖς Ἕλλησιν ἐπηυλισμένων·
Ἑλλήνων δὲ οἱ τὰ τραύματα ἔχοντες ὁπλίζουσιν αὐτῷ
τὸ μάχιμον, ἵνα μηδὲ αὐτοὶ παντάπασιν ἀργοῖεν.

τὰ Ὁμήρου μὲν οὖν ὠφέλιμα ἐγένετο ἐς ἅπαντα
29 ἀνθρώποις· μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἔργου τοῦ
πρὸς Ἤλιδι Μακεδόνες καὶ Δημήτριος ὁ **Φιλίππου**
τοῦ Δημητρίου Μεσσήνην καταλαμβάνουσι. τὰ μὲν
δὴ πολλὰ ἔς τε αὐτὸν **Φίλιππον** καὶ τὰ ἐς Δημήτριον
τὸν **Φιλίππου** τολμηθέντα ἐκ Περσέως ἐν τοῖς Σικυ-
ωνίοις ἔγραψα ἤδη λόγοις· τὰ δὲ ἐς τὴν κατάληψιν τὴν
2 Μεσσήνης ἔσχεν οὕτω. χρημάτων ἐσπανίζετο **Φίλιππος**,
καὶ — ἔδει γὰρ πάντως οἱ γενέσθαι χρήματα — ἀπο-
στέλλει Δημήτριον ναυσὶν ἐς Πελοπόννησον. Δημή-
τριος δὲ κατήγετό που τῆς Ἀργείας ἐς λιμένα τῶν
ἐρημοτέρων· αὐτίκα δὲ ὡς εἶχε διὰ τῶν ἐπιτομωτάτων
τῆς χώρας τὴν στρατιὰν ἦγεν ἐπὶ Μεσσήνης. προτάξας

2 *Π 130 seq* 3 *Π 280/1* 5 ὁμήρου L[1] 7 *K 222*
10 *Θ 518* 12 ἐπηλισμένων, em Kuhn 13 *Ξ 379* 19 τὰ
om L[1]y 21 *II 9, 4* 23 ἐδεῖτο, em Schaefer οἱ πάντως L[1]y[1]
25 Φαραίας Schubart

δὲ ὅσον ἦν τῶν τε ὅπλων τῇ σκευῇ κοῦφον καὶ τῆς
ἐς τὴν Ἰθώμην εἶχεν ὁδοῦ οὐκ ἀπείρως, λανθάνει περὶ
ὄρθρον μάλιστα ὑπερβὰς τὸ τεῖχος, καθὸ τῆς τε πό-
λεως μεταξὺ ἦν καὶ ἄκρας τῆς Ἰθώμης. ὡς δὲ ἡμέρα 3
τε ἐπέσχε καὶ ἤδη τοῖς ἔνδον αἴσθησις ἐγεγόνει τοῦ
κατειληφότος κινδύνου, τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς ἐσῆλθεν
ὑπόνοια ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι σὺν ὅπλοις παρέλθοιεν
αὐτῶν ἐς τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς
ἀφειδέστερον διὰ τὸ μῖσος τὸ ἐξ ἀρχῆς. ἐπεὶ δὲ ἔκ
τε τῶν ὅπλων καὶ τῆς φωνῆς Μακεδόνας καὶ Δημή-
τριον τὸν Φιλίππου γνωρίζουσιν ὄντας, δεῖμα ἰσχυρὸν
παρέστη σφίσι λογιζομένοις τήν τε ἐς τὰ πολεμικὰ τῶν
Μακεδόνων μελέτην καὶ τύχην ᾗ πρὸς ἅπαντα ἑώρων
χρωμένους αὐτούς. ὅμως δὲ τοῦ τε παρόντος κακοῦ 4
τὸ μέγεθος ἐδίδασκεν ἀνδρίαν τινὰ καὶ πέρα τοῦ δυ-
νατοῦ γίνεσθαι καὶ ἅμα τὰ ἀμείνω παρίστατο αὐτοῖς
ἐλπίζειν· οὐ γὰρ δὴ ἄνευ θεοῦ διὰ τοσούτου σφίσιν
ὑπάρξαι τὴν ἐς Πελοπόννησον κάθοδον. οἵ τε οὖν ἐκ
τῆς πόλεως Μεσσήνιοι θυμῷ παντὶ ἐς τοὺς Μακεδόνας
ἐχώρουν καὶ οἱ φρουροῦντες τὴν ἀκρόπολιν ἐπέκειντο
ἐξ ὑπερδεξίων. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ Μακεδόνες ὑπό τε 5
ἀρετῆς καὶ ἐμπειρίας τὸ κατ' ἀρχὰς ἠμύνοντο ἐρρω-
μένως· ἅτε δὲ ὁδοιπορίᾳ προαπειρηκότες καὶ ὁμοῦ τῶν
τε ἀνδρῶν σφισιν ἐγκειμένων καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν
κεράμῳ καὶ λίθοις βαλλόμενοι, σὺν οὐδενὶ ἔφευγον
κόσμῳ. καὶ τὸ μὲν πολὺ αὐτῶν ἀπώλετο ὠθούμενοι
κατὰ τῶν κρημνῶν, ἀπότομος γὰρ δὴ ταύτῃ μάλιστά
ἐστιν ἡ Ἰθώμη· ὀλίγοι δέ τινες καὶ ῥίψαντες τὰ ὅπλα
ἀπεσώθησαν.

---

1 τῶν τότε, em Bekker 13 ἅπαντας P[1]y[2] 14 τε om L[1]
17 δὴ om L[1]

6 *ἐς δὲ τὸ συνέδριον οἱ Μεσσήνιοι τὸ Ἀχαιῶν ἐπὶ*
τῷδε οὔ μοι δοκοῦσιν ἐσελθεῖν κατ' ἀρχάς. Λακεδαι-
μονίοις αὐτεπάγγελτοι βοηθήσοντες ἀφίκοντο ὑπὸ Πύρ-
ρου τοῦ Αἰακίδου πολεμουμένοις, καί σφισιν ἀπὸ τῆς
εὐεργεσίας ταύτης ἤδη τὰ ἐκ τῆς Σπάρτης εἰρηνικώ-
τερα ὑπῆρχεν. οὔκουν ἀνακινῆσαι τὸ ἔχθος ἐβούλοντο
ἐς τὸ συνέδριον συγχωρήσαντες, οἳ Λακεδαιμονίων μά-
7 *λιστα πολέμιοι ἐκ τοῦ φανεροῦ καθεστήκεσαν. ὃ δὲ*
οὐ λέληθεν ἐμέ, οὐδὲ Μεσσηνίους ἐλελήθει δήπου, καὶ
μὴ συντελοῦσιν αὐτοῖς ἐς τὸ συνέδριον ὡς ἐπὶ Λακε-
δαιμονίους τὰ Ἀχαιῶν ὑπάρχοι· ἐν γὰρ δὴ τοῖς Ἀχαιοῖς
καὶ Ἀργεῖοι καὶ τὸ Ἀρκαδικὸν οὐκ ἐλαχίστη μοῖρα ἦσαν.
ἀνὰ χρόνον μέντοι προσεχώρησαν ἐς τὸ Ἀχαϊκόν. οὐ
πολλῷ δὲ ὕστερον Κλεομένης ὁ Λεωνίδου τοῦ Κλεω-
νύμου Μεγάλην πόλιν εἷλεν Ἀρκάδων ἐν σπονδαῖς·
8 *τῶν δὲ οἱ καταληφθέντες οἳ μὲν ἀπώλοντο ὑπὸ τὴν*
ἅλωσιν, Φιλοποίμενα δὲ τὸν Κραύγιδος καὶ ὅσοι μετὰ
Φιλοποίμενος ἀπεχώρησαν — γενέσθαι δὲ τῶν Μεγα-
λοπολιτῶν τὸ διαφυγὸν καὶ ὑπὲρ τὰς δύο μοίρας λέ-
γουσι — τούτους ὑπεδέξαντο οἱ Μεσσήνιοι τῶν τε
ἀρχαίων ἔργων ἕνεκα ὁπόσα ἐπὶ Ἀριστομένους ὑπῆρκτο
Ἀρκάσι καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Μεσσήνης,
9 *ἀποδιδόντες σφίσι τὴν ὁμοίαν. πέφυκε δὲ ἄρα ὡς*
ἐπίπαν μεταπίπτειν τὰ ἀνθρώπινα, εἰ δὴ Μεσσηνίοις
Ἀρκάδας τε ἀντισῶσαι καὶ τὸ ἀδοκητότερον ἔτι ἑλεῖν
Σπάρτην ὁ δαίμων ἔδωκεν· Κλεομένει γὰρ περὶ Σελλα-
σίαν ἐμαχέσαντο ἐναντία καὶ τὴν Σπάρτην Ἀράτῳ καὶ
10 *Ἀχαιοῖς συγκαθεῖλον. Λακεδαιμονίοις δὲ ἀπηλλαγμέ-*
νοις Κλεομένους ἐπανίσταται τύραννος Μαχανίδας,

3 μὲν ὑπὸ P 11 ὑπάρχει, em Clavier 17 κρεύγιδος, em Musurus

ἐκείνου δὲ ἀποθανόντος Νάβις ἀνέφυ σφίσιν αὖθις
τύραννος· ἅτε δὲ οὐ τὰ ἀνθρώπων ἀναρπάζοντι αὐτῷ
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἱερὰ συλῶντι, ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ
χρήματά τε ἄφθονα καὶ ἀπ' αὐτῶν στρατιὰ συνείλεκτο.
τούτου τοῦ Νάβιδος Μεσσήνην καταλαβόντος Φιλο-
ποίμην καὶ οἱ Μεγαλοπολῖται νυκτὸς ἀφίκοντο τῆς αὐ-
τῆς· καὶ ὁ μὲν Σπαρτιάτης τύραννος ἀπῆλθεν ὑπό- 11
σπονδος, Ἀχαιοὶ δὲ ὕστερον τούτων μεμφόμενοί τι
Μεσσηνίοις στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς παρασκευῇ τῇ
πάσῃ καὶ τὰ πολλὰ ἔτεμον τῆς χώρας. καὶ οἱ μὲν
αὖθις περὶ ἀκμὴν σίτου συνελέγοντο ὡς ἐς τὴν Μεσση-
νίαν ἐσβαλοῦντες· Δεινοκράτης δὲ δήμου τε προεστη-
κὼς καὶ Μεσσηνίων ἄρχειν ἐν τῷ τότε ᾑρημένος Λυ-
κόρταν μὲν καὶ τὴν σὺν αὐτῷ στρατιὰν ἀναχωρῆσαι
παρεσκεύασεν ἄπρακτον, τὰς ἐς τὴν Μεσσηνίαν ἐκ τῆς
Ἀρκαδίας παρόδους προλαβὼν τοῖς τε ἐκ τῆς πόλεως
Μεσσηνίοις καὶ ὅσοι τῶν περιοίκων σφίσιν ἤμυναν·
Φιλοποίμενος δὲ σὺν ἱππεῦσιν ὀλίγοις ἀφικομένου πολὺ 12
ὕστερον ἢ ὁ μετὰ Λυκόρτα στρατός, πυθέσθαι δὲ οὐ-
δέν πω τῶν ἐς αὐτοὺς δεδυνημένου, νικῶσιν οἱ Μεσσή-
νιοι γινομένης σφίσιν ⟨ἐξ⟩ ὑπερδεξίων τῆς μάχης καὶ
ζῶντα αἱροῦσι Φιλοποίμενα. τρόπον δὲ ὅντινα ὁ Φι-
λοποίμην ἑάλω καὶ ὡς ἐτελεύτησε, τάδε μὲν ἡμῖν καὶ
ὕστερον ὁ Ἀρκαδικὸς λόγος ἐπέξεισι· Μεσσηνίων δὲ
οἵ τε Φιλοποίμενι αἴτιοι τῆς τελευτῆς ἔδοσαν δίκας,
καὶ ἡ Μεσσήνη συνετέλεσεν αὖθις ἐς τὸ Ἀχαϊκόν.

ἄχρι μὲν δὴ τοῦδε ὁ λόγος ἐπῆλθέ μοι Μεσσηνίων 13
τὰ πολλὰ παθήματα, καὶ ὡς ὁ δαίμων σφᾶς ἐπί τε γῆς

12 τε om y 16 παρόδους om P 17 ἤμυνον y 18 ἀφι-
κόμενος P[1]y οὐ πολὺ Clavier 20 δεδυνημένων (L -μένω) L[1]
21 suppl Facius 24 *VIII 51, 6 seq* 28 ὁ om P

τὰ ἔσχατα καὶ ἐπὶ τὰ πορρώτατα Πελοποννήσου σκεδάσας ὕστερον χρόνῳ καὶ ἐς τὴν οἰκείαν ἀνέσωσε· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου τῆς χώρας καὶ πόλεων τραπώμεθα ἐς ἀφήγησιν.

30 ἔστιν ἐφ' ἡμῶν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ τῆς νάπης τῆς Χοιρίου στάδια εἴκοσι μάλιστα ἀπέχουσα Ἀβία ἐπὶ θαλάσσῃ πόλις. ταύτην Ἴρην καλεῖσθαι πάλαι καὶ τῶν ἑπτά φασιν εἶναι πόλεων, ἃς Ἀχιλλεῖ πεποίηκεν Ὅμηρος Ἀγαμέμνονα ὑπισχνούμενον. Ὕλλου δὲ καὶ Δωριέων μάχῃ κρατηθέντων ὑπὸ Ἀχαιῶν, ἐνταῦθα Ἀβίαν Γλήνου τοῦ Ἡρακλέους τροφὸν ἀποχωρῆσαι λέγουσιν ἐς τὴν Ἴρην καὶ οἰκῆσαί τε αὐτόθι καὶ Ἡρακλέους ἱερὸν ἱδρύσασθαι, καί οἱ διὰ ταῦτα ὕστερον Κρεσφόντην ἄλλα τε γέρα νεῖμαι καὶ τῇ πόλει μεταθέσθαι τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς Ἀβίας. Ἡρακλεῖον δὲ ἦν αὐτόθι ἐπιφανὲς καὶ Ἀσκληπιεῖον.

2 Φαραὶ δὲ ἀφεστήκασιν Ἀβίας σταδίους ἑβδομήκοντα, καὶ ὕδωρ κατὰ τὴν ὁδόν ἐστιν ἁλμυρόν· βασιλεὺς δὲ Αὔγουστος τοὺς ἐν Φαραῖς Μεσσηνίους συντελεῖν ἀπέταξεν ἐς τὸ Λακωνικόν. τὸν δὲ οἰκιστὴν Φᾶριν Ἑρμοῦ τε καὶ Φυλοδαμείας λέγουσιν εἶναι τῆς Δαναοῦ· Φάρει δὲ ἄρρενας μὲν οὔ φασι γενέσθαι, θυγατέρα δὲ Τηλεγόνην. τοὺς δὲ ἐφεξῆς ἐγενεαλόγησεν Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι διδύμους Κρήθωνα καὶ Ὀρτίλοχον εἶναι Διοκλεῖ, Διοκλέα δὲ αὐτὸν Ὀρτιλόχου τοῦ Ἀλφειοῦ· τὰ δὲ ἐς Τηλεγόνην παρεῖδεν, αὕτη γὰρ λόγῳ τῷ Μεσση-
3 νίων ἐστὶν ἡ τεκοῦσα Ἀλφειῷ τὸν Ὀρτίλοχον. καὶ τάδε ἄλλα ἤκουσα ἐν Φαραῖς, Διοκλεῖ θυγατέρα ἐπὶ τοῖς

2 *οἰκίαν*, em Musurus 7 *Ἱρὴν* *I 292* 8/9 *δωριέως* L[1] 10 *μάχης* L[1]y 21 *φιλοδαμείας* L[1]P 23 *E 541 seq*

διδύμοις παισὶν Ἀντίκλειαν γενέσθαι, τῆς δὲ Νικόμαχόν τε εἶναι καὶ Γόργασον, πατρὸς δὲ Μαχάονος τοῦ Ἀσκληπιοῦ· τούτους καταμεῖναί τε αὐτοῦ καὶ ὡς ὁ Διοκλῆς ἐτελεύτησε τὴν βασιλείαν ἐκδέξασθαι. διαμεμένηκε δὲ αὐτοῖς καὶ ἐς τόδε ἔτι νοσήματά τε καὶ τοὺς πεπηρωμένους τῶν ἀνθρώπων ἰᾶσθαι· καί σφισιν ἀντὶ τούτων θυσίας ἐς τὸ ἱερὸν καὶ ἀναθήματα ἄγουσιν. ἔστι δὲ καὶ Τύχης ναὸς Φαραιάταις καὶ ἄγαλμα
ἀρχαῖον. πρῶτος δὲ ὧν οἶδα ἐποιήσατο ἐν τοῖς ἔπεσιν 4
Ὅμηρος Τύχης μνήμην· ἐποιήσατο δὲ ἐν ὕμνῳ τῷ ἐς τὴν Δήμητρα ἄλλας τε τῶν Ὠκεανοῦ θυγατέρας καταριθμούμενος, ὡς ὁμοῦ Κόρῃ τῇ Δήμητρος παίζοιεν, καὶ Τύχην ὡς Ὠκεανοῦ καὶ ταύτην παῖδα οὖσαν· καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἔπη·

ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἱμερτὸν λειμῶνα,
Λευκίππη Φαινώ τε καὶ Ἠλέκτρη καὶ Ἰάνθη
Μηλόβοσίς τε Τύχη τε καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις.

πέρα δὲ ἐδήλωσεν οὐδὲν ἔτι, ὡς ἡ θεός ἐστιν αὕτη 5
μεγίστη θεῶν ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις πράγμασι καὶ ἰσχὺν παρέχεται πλείστην, ὥσπερ γε ἐν Ἰλιάδι ἐποίησεν Ἀθηνᾶν μὲν καὶ Ἐνυὼ πολεμούντων ἡγεμονίαν ἔχειν, Ἄρτεμιν δὲ γυναικῶν ὠδῖσιν εἶναι φοβεράν, Ἀφροδίτῃ δὲ τὰ ἔργα μέλειν τῶν γάμων. ἀλλ' οὗτος μὲν οὐδὲν
ἄλλο ἐποίησεν ἐς τὴν Τύχην· Βούπαλος δέ, ναούς 6
τε οἰκοδομήσασθαι καὶ ζῷα ἀνὴρ ἀγαθὸς πλάσαι, Σμυρναίοις ἄγαλμα ἐργαζόμενος Τύχης πρῶτος ἐποίησεν ὧν ἴσμεν πόλον τε ἔχουσαν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ καὶ τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὸ καλούμενον Ἀμαλθείας κέρας ὑπὸ Ἑλλήνων. οὗτος μὲν ἐπὶ τοσοῦτο ἐδήλωσε τῆς θεοῦ τὰ ἔργα· ᾖσε

7 τούτων om P 8 φαραίταις Steph Byz 10 *IV 418 seq* 20 *Ε 332, Φ 483, Ε 429*

δὲ καὶ ὕστερον Πίνδαρος ἄλλα τε ἐς τὴν Τύχην καὶ δὴ καὶ Φερέπολιν ἀνεκάλεσεν αὐτήν.

31 *ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω Φαρῶν Ἀπόλλωνος ἄλσος ἐστὶ Καρνείου καὶ ὕδατος ἐν αὐτῷ πηγή· θαλάσσης δὲ ἓξ που στάδια ἀπέχουσιν αἱ Φαραί. ἐντεῦθεν πρὸς μεσόγαιαν τῆς Μεσσηνίας σταδίους προελθόντι ὀγδοήκοντα, ἔστιν ἡ Θουριατῶν πόλις, Ἄνθειαν δὲ αὐτὴν ἐν τοῖς ἔπεσιν ὠνομάσθαι τοῖς Ὁμήρου λέγουσι· Λακεδαιμονίοις δὲ ἔχειν τοῖς ἐν Σπάρτῃ τὴν Θουρίαν ἔδωκεν Αὔγουστος. Αὐγούστῳ γὰρ βασιλεύοντι Ῥωμαίων ἐπολέμησεν Ἀντώνιος, γένει καὶ οὗτος Ῥωμαῖος· καί οἱ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἄλλοι τε καὶ οἱ Μεσσήνιοι προσέθεντο, ὅτι ἐφρόνουν Λακεδαιμόνιοι τὰ Αὐγούστου.*
2 *καὶ ὁ μὲν τούτων ἕνεκα Μεσσηνίοις καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀντιταξαμένων τοῖς μὲν αὐτῶν ἔλαττον, τοῖς δὲ καὶ ἐς πλέον ἐπεξῆλθε· Θουριᾶται δὲ ἐκ τῆς πόλεως ἐν μετεώρῳ τὸ ἀρχαῖον οἰκουμένης ἐς τὸ πεδίον κατελθόντες οἰκοῦσιν. οὐ μὴν παντάπασί γε οὐδὲ τὴν ἄνω πόλιν ἐκλελοίπασιν, ἀλλὰ καὶ τείχους ἐρείπια καὶ ἱερόν ἐστιν αὐτόθι ὀνομαζόμενον θεοῦ Συρίας· τὴν δὲ ἐν τῷ πεδίῳ πόλιν ποταμὸς καλούμενος Ἄρις παρέξεισιν.*

3 *ἔστι δὲ ἐν τῇ μεσογαίῳ κώμη Καλάμαι καὶ Λίμναι*
χωρίον· ἐν δὲ αὐτῷ Λιμνάτιδος ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος,
ἔνθα Τηλέκλῳ βασιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ τὴν τελευτὴν
4 *συμβῆναι λέγουσιν. ἰόντι δὲ ἐκ Θουρίας ὡς ἐπὶ Ἀρ-*
καδίας εἰσὶν αἱ πηγαὶ τοῦ Παμίσου· καὶ ἐπ' αὐταῖς
παισὶ μικροῖς ἀκέσματα γίνεται.

---

1 *fr 39 Schr* 4 *κάρνιον*, em Sylburg *θαλάσσῃ* P[1]y 8 *I 151* 12 post *μεσσήνιοι* add *τε* y, *οἱ* L[1]P[1], em Facius 21 *ἄρης* L[1] 27 *παμισοῦ* L[1]

ἰοῦσι δὲ ἀπὸ τῶν πηγῶν ἐν ἀριστερᾷ καὶ προελ-
θόντι ὡς τεσσαράκοντα στάδια, ἔστι Μεσσηνίοις ἡ ὑπὸ
τῇ Ἰθώμῃ πόλις· περιέχεται δὲ οὐ τῇ Ἰθώμῃ μόνον
ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὸν Πάμισον τὰ τετραμμένα ὑπὸ τῆς
Εὔας· τὸ δὲ ὄνομα γενέσθαι τῷ ὄρει φασὶ Βακχικόν
τι ἐπίφθεγμα εὐοῖ Διονύσου πρῶτον ἐνταῦθα αὐτοῦ
τε εἰπόντος καὶ τῶν ὁμοῦ τῷ Διονύσῳ γυναικῶν. περὶ 5
δὲ τὴν Μεσσήνην τεῖχος, κύκλος μὲν πᾶς λίθου πε-
ποίηται, πύργοι δὲ καὶ ἐπάλξεις εἰσὶν ἐνῳκοδομημένοι.
τὰ μὲν οὖν Βαβυλωνίων ἢ τὰ Μεμνόνεια τὰ ἐν Σού-
σοις τείχη τοῖς Περσικοῖς οὔτε εἶδον οὔτε ἄλλων περὶ
αὐτῶν ἤκουσα αὐτοπτούντων· τὰ δὲ ἐν Ἀμβρόσ⟨σ⟩ῳ
τῇ Φωκικῇ ἔν τε Βυζαντίῳ καὶ Ῥόδῳ — ταῦτα γὰρ δὴ
τετείχισται τὰ χωρία ἄριστα — τούτων Μεσσηνίοις
ἐστὶν ἐχυρώτερον. Μεσσηνίοις δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ Διός 6
ἐστιν ἄγαλμα Σωτῆρος καὶ Ἀρσινόη κρήνη· τὸ μὲν δὴ
ὄνομα ἀπὸ τῆς Λευκίππου θυγατρὸς εἴληφεν, ὑπορρεῖ
δὲ ἐς αὐτὴν ὕδωρ ἐκ πηγῆς καλουμένης Κλεψύδρας.
θεῶν δὲ ἱερὰ Ποσειδῶνος, τὸ δὲ Ἀφροδίτης ἐστί· καὶ
οὗ μάλιστα ἄξιον ποιήσασθαι μνήμην, ἄγαλμα Μητρὸς
θεῶν λίθου Παρίου, Δαμοφῶντος δὲ ἔργον, ὃς καὶ
τὸν Δία ἐν Ὀλυμπίᾳ διεστηκότος ἤδη τοῦ ἐλέφαντος
συνήρμοσεν ἐς τὸ ἀκριβέστατον· καί οἱ δεδομέναι τι-
μαὶ παρὰ Ἠλείων εἰσί. Δαμοφῶντος δέ ἐστι τούτου 7
καὶ ἡ Λαφρία καλουμένη παρὰ Μεσσηνίοις· σέβεσθαι
δέ σφισιν ἀπὸ τοιοῦδε αὐτὴν καθέστηκε. Καλυδωνίοις
ἡ Ἄρτεμις — ταύτην γὰρ θεῶν μάλιστα ἔσεβον — ἐπί-

---

4 τὰ om P^1y, ante ἐπὶ transp Schubart 5 εὔαν y^1 6 εὐοι y, εὐοῖ P^1 11 ἄλλους, em Musurus 12 cf tit 14 ante τὰ add δοκεῖ P^1 15 εὐρυχωρότερον LV 26 δέ φασιν, em Sylburg

κλησιν εἶχε Λαφρία· Μεσσηνίων δὲ οἱ λαβόντες Ναύπα-
κτον παρὰ Ἀθηναίων — τηνικαῦτα γὰρ Αἰτωλίας ἐγγύ-
τατα ᾤκουν — παρὰ Καλυδωνίων ἔλαβον. τὸ σχῆμα
ἑτέρωθι δηλώσω. τὸ μὲν δὴ τῆς Λαφρίας ἀφίκετο
ὄνομα ἔς τε Μεσσηνίους καὶ ἐς Πατρεῖς Ἀχαιῶν μό-
8 νους, Ἐφεσίαν δὲ Ἄρτεμιν πόλεις τε νομίζουσιν αἱ
πᾶσαι καὶ ἄνδρες ἰδίᾳ θεῶν μάλιστα ἄγουσιν ἐν τιμῇ·
τὰ δὲ αἴτια ἐμοὶ δοκεῖν ἐστιν Ἀμαζόνων τε κλέος, αἳ
φήμην τὸ ἄγαλμα ἔχουσιν ἱδρύσασθαι, καὶ ὅτι ἐκ παλαι-
οτάτου τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐποιήθη. τρία δὲ ἄλλα ἐπὶ τού-
τοις συνετέλεσεν ἐς δόξαν, μέγεθός τε τοῦ ναοῦ τὰ
παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις κατασκευάσματα ὑπερηρκότος
καὶ Ἐφεσίων τῆς πόλεως ἡ ἀκμὴ καὶ ἐν αὐτῇ τὸ ἐπι-
φανὲς τῆς θεοῦ.

9 πεποίηται δὲ καὶ Εἰλειθυίας Μεσσηνίοις ναὸς καὶ
ἄγαλμα λίθου, πλησίον δὲ Κουρήτων μέγαρον, ἔνθα
ζῷα τὰ πάντα ὁμοίως καθαγίζουσιν· ἀρξάμενοι γὰρ ἀπὸ
βοῶν τε καὶ αἰγῶν καταβαίνουσιν ἐς τοὺς ὄρνιθας
ἀφιέντες ἐς τὴν φλόγα. καὶ Δήμητρος ἱερὸν Μεσση-
νίοις ἐστὶν ἅγιον καὶ Διοσκούρων ἀγάλματα φέροντες
τὰς Λευκίππου· καί μοι καὶ ταῦτα ἐν τοῖς προτέροις
ἐστὶν ἤδη δεδηλωμένα, ὡς οἱ Μεσσήνιοι τοὺς Τυνδάρεω
παῖδας ἀμφισβητοῦσιν αὑτοῖς καὶ οὐ Λακεδαιμονίοις
10 προσήκειν. πλεῖστα δέ σφισι καὶ θέας μάλιστα ἀγάλ-
ματα ἄξια τοῦ Ἀσκληπιοῦ παρέχεται τὸ ἱερόν· χωρὶς
μὲν γὰρ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν παίδων ἐστὶν ἀγάλματα,
χωρὶς δὲ Ἀπόλλωνος καὶ Μουσῶν καὶ Ἡρακλέους· πόλις

3 ᾤκουν — ἔλαβον om P^1y^2 *VII 18, 10* τὸ σχῆμα — (4) δηλώσω, om L^1 5 πατραεῖς P^1y 6 τε om y^1 ὀνομάζουσιν, em Schaefer 12 ὑπερηκόντισε y 18 τε om L 21 *III 26, 3* 24 ἀγάλματα del Schubart

τε ἡ Θηβαίων καὶ Ἐπαμινώνδας ὁ Κλεόμμιδος Τύχη
τε καὶ Ἄρτεμις Φωσφόρος, τὰ μὲν δὴ τοῦ λίθου Δα-
μοφῶν αὐτοῖς εἰργάσατο — Μεσσήνιον δὲ ὅτι-μὴ τοῦ-
τον ἄλλον γε οὐδένα λόγου ποιήσαντα ἀξίως οἶδα
ἀγάλματα —, ἡ δὲ εἰκὼν τοῦ Ἐπαμινώνδου ἐκ σιδή-
ρου τέ ἐστι καὶ ἔργον ἄλλου, οὐ τούτου. ἔστι δὲ καὶ 11
Μεσσήνης τῆς Τριόπα ναὸς καὶ ἄγαλμα χρυσοῦ καὶ
λίθου Παρίου· γραφαὶ δὲ κατὰ τοῦ ναοῦ τὸ ὄπισθεν
αἱ βασιλεύσαντές εἰσι Μεσσήνης, πρὶν μὲν ἢ στόλον
ἀφικέσθαι τὸν Δωριέων ἐς Πελοπόννησον Ἀφαρεὺς
καὶ οἱ παῖδες, κατελθόντων δὲ Ἡρακλειδῶν Κρεσφόν-
της ἐστίν, ἡγεμὼν καὶ οὗτος τοῦ Δωρικοῦ, τῶν δὲ
οἰκησάντων ἐν Πύλῳ Νέστωρ καὶ Θρασυμήδης καὶ
Ἀντίλοχος, προτετιμημένοι παίδων τῶν Νέστορος ἡλι-
κίᾳ καὶ ἐπὶ Τροίαν μετεσχηκότες τῆς στρατείας. Λεύ- 12
κιππός τε Ἀφαρέως ἀδελφὸς καὶ Ἱλάειρά ἐστι καὶ Φοίβη,
σὺν δέ σφισιν Ἀρσινόη. γέγραπται δὲ καὶ Ἀσκληπιός,
Ἀρσινόης ὢν λόγῳ τῷ Μεσσηνίων, καὶ Μαχάων καὶ
Ποδαλείριος, ὅτι ἔργου τοῦ πρὸς Ἰλίῳ καὶ τούτοις μέτ-
εστι. ταύτας τὰς γραφὰς ἔγραψεν Ὀμφαλίων, Νικίου
τοῦ Νικομήδους μαθητής· οἱ δὲ αὐτὸν καὶ δουλεῦσαι
παρὰ τῷ Νικίᾳ καὶ παιδικὰ γενέσθαι φασὶν αὐτοῦ.

τὸ δὲ ὀνομαζόμενον παρὰ Μεσσηνίων ἱεροθέσιον **32**
ἔχει μὲν θεῶν ἀγάλματα ὁπόσους νομίζουσιν Ἕλληνες,
ἔχει δὲ χαλκῆν εἰκόνα Ἐπαμινώνδου. κεῖνται δὲ καὶ
ἀρχαῖοι τρίποδες· ἀπύρους αὐτοὺς καλεῖ Ὅμηρος. τὰ
δὲ ἀγάλματα ⟨τὰ⟩ ἐν τῷ γυμνασίῳ ποιήματά ἐστιν ἀν-

2 τοῦ om M 2/3 Δαμοφῶντος ὃς εἰργάσατο, em Sp
3 Μεσσηνίων Kuhn 10 τῶν δωριέων L[1]y 18 λόγω τῶν,
em y[1] 19 τοῦ προτεσίλεω L[1] 21 νικοδήμου CIA II 1248
23 ἱεροθέσιον, em Rohde 24 ὁπόσα L[1] 26 I 122
27 suppl Korais

δρῶν Αἰγυπτίων, Ἑρμῆς καὶ Ἡρακλῆς τε καὶ Θησεύς.
τούτους μὲν δὴ τοῖς πᾶσιν Ἕλλησι καὶ ἤδη τῶν βαρ-
βάρων πολλοῖς περί τε γυμνάσια καὶ ἐν παλαίστραις
2 καθέστηκεν ἔχειν ἐν τιμῇ· Αἰθίδαν δὲ ἐμαυτοῦ πρεσ-
βύτερον ὄντα εὕρισκον, γενομένῳ δέ οἱ χρήμασιν οὐκ
ἀδυνάτῳ τιμαὶ παρὰ Μεσσηνίων ὑπάρχουσιν ἅτε ἥρωι.
εἰσὶ δὲ τῶν Μεσσηνίων οἳ τῷ Αἰθίδᾳ χρήματα μὲν
γενέσθαι πολλὰ ἔλεγον, οὐ μέντοι τοῦτόν γε εἶναι τὸν
ἐπειργασμένον τῇ στήλῃ, πρόγονον δὲ καὶ ὁμώνυμον
ἄνδρα τῷ Αἰθίδᾳ· Αἰθίδαν δὲ τὸν πρότερον ἡγήσα-
σθαι τοῖς Μεσσηνίοις φασίν, ἡνίκα ἐν τῇ νυκτὶ Δη-
μήτριός σφισιν ὁ Φιλίππου μηδαμῶς ἐλπίσασιν αὐτός
τε καὶ ἡ στρατιὰ λανθάνουσιν ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν.
3 καὶ Ἀριστομένους δὲ μνῆμά ἐστιν ἐνταῦθα· ⟨οὐ⟩
κενὸν δὲ εἶναι τὸ μνῆμα λέγουσιν, ἀλλ' ἐρομένου μου
τρόπον τε ὅντινα καὶ ὁπόθεν Ἀριστομένους κομίσαιντο
τὰ ὀστᾶ, μεταπέμψασθαι μὲν ἐκ Ῥόδου φασί, τὸν δὲ
ἐν Δελφοῖς θεὸν τὸν κελεύσαντα εἶναι. πρός τε δὴ
τούτοις ἐδίδασκόν με ὁποῖα ἐπὶ τῷ τάφῳ δρῶσι. ταῦ-
ρον ὅντινα ἐναγίζειν μέλλουσιν, ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ μνῆμα
ἔδησαν πρὸς τὸν ἑστηκότα ἐπὶ τῷ τάφῳ κίονα· ὁ δὲ
ἅτε ἄγριος καὶ ἀήθης δεσμῶν οὐκ ἐθέλει μένειν· θο-
ρυβουμένῳ δέ οἱ καὶ σκιρτῶντι ἢν ὁ κίων κινηθῇ,
Μεσσηνίοις ἐστὶν αἴσιον, οὐ κινηθέντος δὲ ἀσύμφορα
4 ἐπαγγέλλει τὸ σημεῖον. παραγενέσθαι δὲ Ἀριστομένην
καὶ τῷ περὶ Λεῦκτρα ἀγῶνι ἐθέλουσιν οὐ μετὰ ἀν-
θρώπων ἔτι ὄντα, καὶ ἀμῦναί τε αὐτόν φασι Θηβαίοις

---

1 Αἰγινητῶν Hirt 4 ἄγειν Schubart-Walz αἰθίδαν L[1]: θησέα 5 post εὕρισκον add γενεᾷ Schubart 12 σφισιν Sylburg: φησιν (L[1] φασιν) 14 suppl Amasaeus 16 κομίσαιτο, em Musurus; κομίσονταὶ P[1]y 24 αἴτιον P

καὶ μάλιστα γενέσθαι τοῦ ἀτυχήματος Λακεδαιμονίοις αἴτιον. ἐγὼ δὲ Χαλδαίους καὶ Ἰνδῶν τοὺς μάγους πρώτους οἶδα εἰπόντας ὡς ἀθάνατός ἐστιν ἀνθρώπου ψυχή, καί σφισι καὶ Ἑλλήνων ἄλλοι τε ἐπείσθησαν καὶ οὐχ ἥκιστα Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος· εἰ δὲ ἀποδέχεσθαι καὶ οἱ πάντες ἐθελήσουσιν, ἐκεῖνό γε ἀντειπεῖν οὐκ ἔνεστι μὴ οὐ τὸν πάντα αἰῶνα Ἀριστομένει τὸ μῖσος τὸ ἐς Λακεδαιμονίους ἐνεστάχθαι. ἃ δὲ αὐτὸς ἤκουσα ἐν Θήβαις, εἰκὸς μέν τι παρείχετο ἐς τὸν Μεσσηνίων λόγον, οὐ μὴν παντάπασί γέ ἐστιν αὐτοῖς ὡμολογηκότα. φασὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι μελλούσης τῆς μάχης ἔσεσθαί σφισιν ἐν Λεύκτροις ἔς ἄλλα τε ἀποστεῖλαι χρηστήρια καὶ ἐρησομένους τὸν ἐν Λεβαδείᾳ θεόν. λέγεται μὲν οὖν καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἰσμηνίου καὶ τοῦ Πτῴου, πρὸς δὲ τὰ ἐν Ἄβαις τε χρησθέντα καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς· Τροφώνιον δέ φασιν εἰπεῖν ἐξαμέτρῳ·

πρὶν δορὶ συμβαλέειν ἐχθροῖς, στήσασθε τρόπαιον,
ἀσπίδα κοσμήσαντες ἐμήν, τὴν εἴσατο νηῷ
θοῦρος Ἀριστομένης Μεσσήνιος. αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἀνδρῶν δυσμενέων φθίσω στρατὸν ἀσπιστάων.

ἀφικομένου δὲ τοῦ χρησμοῦ δεηθῆναι Ξενοκράτους λέ- 6
γουσιν Ἐπαμινώνδαν· ὁ δὲ τήν τε ἀσπίδα μεταπέμπεται τοῦ Ἀριστομένους καὶ ἐκόσμησεν ἀπ' αὐτῆς τρόπαιον, ὅθεν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔσεσθαι σύνοπτον ἔμελλεν. ᾔδεσαν δὲ ἄρα τὴν ἀσπίδα οἱ μὲν αὐτῶν ἐν Λεβαδείᾳ καθ' ἡσυχίαν ἑωρακότες, ἀκοῇ δὲ καὶ πάντες· ὡς δὲ ἐγένετο ἡ νίκη Θηβαίοις, ἀποδιδόασιν αὖθις τῷ Τροφωνίῳ τὸ ἀνάθημα. Ἀριστομένους δὲ καὶ χαλκοῦς ἀνδριάς ἐστιν ἐν τῷ Μεσσηνίων σταδίῳ· τοῦ

15 ἀβαῖς (y^1 ἀμαῖς), em Steph Byz 16 δὲ om P^1y
18 ἀσπίδι Schubart, ἐμῇ Herwerden 25 δὲ om y

θεάτρου δὲ οὐ πόρρω Σαράπιδός ἐστι καὶ Ἴσιδος ἱερόν.

33 ἐς δὲ τὴν κορυφὴν ἐρχομένῳ τῆς Ἰθώμης, ἣ δὴ Μεσσηνίοις ἐστὶν ἀκρόπολις, πηγὴ Κλεψύδρα γίνεται. πάντας μὲν οὖν καταριθμήσασθαι καὶ προθυμηθέντι ἄπορον, ὁπόσοι θέλουσι γενέσθαι καὶ τραφῆναι παρὰ σφίσι Δία· μέτεστι δ' οὖν καὶ Μεσσηνίοις τοῦ λόγου· φασὶ γὰρ καὶ οὗτοι τραφῆναι παρὰ σφίσι τὸν θεόν, Ἰθώμην δὲ εἶναι καὶ Νέδαν τὰς θρεψαμένας, κεκλῆσθαι δὲ ἀπὸ μὲν τῆς Νέδας τὸν ποταμόν, τὴν δὲ ἑτέραν τῷ ὄρει τὴν Ἰθώμην δεδωκέναι τὸ ὄνομα. ταύτας δὲ τὰς νύμφας τὸν Δία, κλαπέντα ὑπὸ Κουρήτων διὰ τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς δεῖμα, ἐνταῦθα λοῦσαι λέγουσι καὶ τὸ ὄνομα εἶναι τῷ ὕδατι ἀπὸ τῶν Κουρήτων τῆς κλοπῆς· φέρουσί τε ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ὕδωρ ἀπὸ τῆς πη-
2 γῆς ἐς τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμάτα τὸ ἱερόν. τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Διὸς Ἀγελάδα μέν ἐστιν ἔργον, ἐποιήθη δὲ ἐξ ἀρχῆς τοῖς οἰκήσασιν ἐν Ναυπάκτῳ Μεσσηνίων· ἱερεὺς δὲ αἱρετὸς κατὰ ἔτος ἕκαστον ἔχει [δὲ] τὸ ἄγαλμα ἐπὶ τῆς οἰκίας. ἄγουσι δὲ καὶ ἑορτὴν ἐπέτειον Ἰθωμαῖα, τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ ἀγῶνα ἐτίθεσαν μουσικῆς· τεκμαίρεσθαι δ' ἔστιν ἄλλοις τε καὶ Εὐμήλου τοῖς ἔπεσιν, ἐποίησε γοῦν καὶ τάδε ἐν τῷ προσοδίῳ τῷ ἐς Δῆλον·

τῷ γὰρ Ἰθωμάτα καταθύμιος ἔπλετο μοῖσα
ἁ καθαρὰ⟨ν κιθάραν⟩ καὶ ἐλεύθερα σάμβαλ' ἔχοισα.

οὐκοῦν ποιῆσαί μοι δοκεῖ τὰ ἔπη καὶ μουσικῆς ἀγῶνα ἐπιστάμενος τιθέντας.

3 ἰόντι δὲ τὴν ἐπ' Ἀρκαδίας ἐς Μεγάλην πόλιν ἐστὶν

---

3 ἣ Buttmann: ὃ 18 οἰκήμασιν, em P 19 em Schubart-Walz 22 fr 13 Ki 25 suppl Bergk σάματ' L[1] ἔχουσα, em Dindorf 28 ἐπ' V: ἀπ'

ἐν ταῖς πύλαις Ἑρμῆς τέχνης τῆς Ἀττικῆς· Ἀθηναίων γὰρ τὸ σχῆμα τὸ τετράγωνόν ἐστιν ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς, καὶ παρὰ τούτων μεμαθήκασιν οἱ ἄλλοι. σταδίους δὲ καταβάντι ἀπὸ τῶν πυλῶν τριάκοντα τὸ ῥεῦμά ἐστι τῆς Βαλύρας. γενέσθαι δὲ τὸ ὄνομα τῷ ποταμῷ λέγουσι Θαμύριδος τὴν λύραν ἐνταῦθα ἀποβαλόντος ἐπὶ τῇ πηρώσει· παῖδα δὲ αὐτὸν Φιλάμμωνος καὶ Ἀργιόπης τῆς νύμφης εἶναι. τὴν δὲ Ἀργιόπην τέως μὲν περὶ τὸν Παρνασσὸν οἰκεῖν, ἐπεὶ δὲ εἶχεν ἐν γαστρί, ἐς Ὀδρύσας λέγουσι μετοικῆσαι· Φιλάμμωνα γὰρ οὐκ ἐθέλειν ἐς τὸν οἶκον αὐτὴν ἄγεσθαι. καὶ Θάμυριν μὲν Ὀδρύσην τε καὶ Θρᾷκα ἐπὶ τούτῳ καλοῦσιν· ἡ δὲ Λευκασία καὶ Ἄμφιτος συμβάλλουσιν ἐς τὸ αὐτὸ τὰ ῥεύματα.

διαβάντι δὲ τούτους πεδίον ἐστὶν ὀνομαζόμενον 4 Στενυκληρικόν· εἶναι δὲ ἥρωα Στενύκληρον λέγουσι. τοῦ πεδίου δέ ἐστιν ἀπαντικρὺ καλουμένη τὸ ἀρχαῖον Οἰχαλία, τὸ δὲ ἐφ' ἡμῶν Καρνάσιον ἄλσος, κυπαρίσσων μάλιστα πλῆρες. θεῶν δὲ ἀγάλματα Ἀπόλλωνός ἐστι Καρνείου ⟨καὶ Ἁγνῆς⟩ καὶ Ἑρμῆς φέρων κριόν. ἡ δὲ Ἁγνὴ Κόρης τῆς Δήμητρός ἐστιν ἐπίκλησις· ὕδωρ δὲ ἄνεισιν ἐκ πηγῆς παρ' αὐτὸ τὸ ἄγαλμα. τὰ δὲ ἐς τὰς 5 θεὰς τὰς Μεγάλας — δρῶσι γὰρ καὶ ταύταις ἐν Καρνασίῳ τὴν τελετήν — ἀπόρρητα ἔστω μοι· δεύτερα γάρ σφισι νέμω σεμνότητος μετά γε Ἐλευσίνια. ὅτι δ' ὑδρία τε ἡ χαλκῆ, τὸ εὕρημα τοῦ Ἀργείου στρατηγοῦ, καὶ Εὐρύτου τοῦ Μελανέως τὰ ὀστᾶ ἐφυλάσσετο ἐν-

---

1 τέχνη, em Amasaeus 2 ἐπὶ ταῖς L[1]y 15 διαβάντα, em V 18 κορνάσιον, em Musurus 20 suppl Sauppe 21 κόρη, em Facius 22 τὸ om L[1]y 23 θεὰς τὰς om L[1]

ταῦθα, δηλῶσαί με καὶ ἐς ἅπαντας οὐκ ἀπεῖργε τὸ
ὄνειρον. ῥεῖ δὲ ποταμὸς παρὰ τὸ Καρνάσιον Χάρα-
6 *δρος, καὶ προελθόντι ἐν ἀριστερᾷ σταδίους ὀκτὼ μά-*
λιστα ἐρείπιά ἐστιν Ἀνδανίας. καὶ ὅτι μὲν τῇ πόλει
τὸ ὄνομα ἀπὸ γυναικὸς γέγονεν Ἀνδανίας, ὁμολογεῖται
ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν· οὐ μὴν τά γε ἐς τοὺς γονέας αὐτῆς
οὐδὲ τῷ συνῴκησεν ἔχω λέγειν. ἰόντων δὲ ὡς ἐπὶ
Κυπαρισσιὰς ἀπὸ Ἀνδανίας Πολίχνη τέ ἐστι καλου-
μένη καὶ ποταμὸς Ἠλέκτρα καὶ Κοῖος ῥέουσι· τάχα
δ' ἂν τινα καὶ λόγον ἐς Ἠλέκτραν τὴν Ἄτλαντος λέ-
γοιεν καὶ ἐς Κοῖον τὸν Λητοῦς πατέρα, ἢ καὶ τῶν
ἐπιχωρίων ἡρώων εἶεν Ἠλέκτρα τε καὶ Κοῖος.
7 *διαβάντων δὲ Ἠλέκτραν Ἀχαΐα τε ὀνομαζομένη*
πηγὴ καὶ πόλεώς ἐστιν ἐρείπια Δωρίου. πεποίηκε δὲ
Ὅμηρος μὲν Θαμύριδι ἐνταῦθα ἐν τῷ Δωρίῳ γενέσθαι
τὴν συμφοράν, ὅτι καὶ αὐτὰς Μούσας νικήσειν ἔφασ-
κεν ᾀδούσας· Πρόδικος δὲ Φωκαεὺς — εἰ δὴ τούτου
τὰ ἐς τὴν Μινυάδα ἔπη — προσκεῖσθαί φησι Θαμύ-
ριδι ἐν Ἅιδου δίκην τοῦ ἐς τὰς Μούσας αὐχήματος.
διεφθάρη δὲ ὁ Θάμυρις ἐμοὶ δοκεῖν ὑπὸ νόσου τοὺς
ὀφθαλμούς, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ Ὁμήρῳ συνέπεσεν ὕστερον·
ἀλλ' ὁ μὲν καὶ ἐς ἅπαν διετέλει ποιῶν, οὐ γάρ τι εἶκε
τῇ συμφορᾷ, Θάμυρις δὲ καὶ τὴν ᾠδὴν ὑπὸ κακοῦ τοῦ
παρόντος ἐξέλιπεν.
34 *ἐκ δὲ Μεσσήνης ὑπὸ τοῦ Παμίσου τὸ στόμα ὁδὸς*
μὲν σταδίων ἐστὶν ὀγδοήκοντα, ῥεῖ δὲ ὁ Πάμισος διά
τε ἀρουμένης καὶ καθαρὸς καὶ ἀναπλεῖται ναυσὶν ἐκ

---

9 *ἠλέκτρα τε* L[1] 14 *καὶ* om L[1] 15 *B 595* 16 *νίκης* P[1]y[2] 18 *τὰς Μινυάδας* Lobeck *φασι* P[1]y 22 *ἅπαντα* P *ἧκεν* P 25 *ἐκ* (pro *ὑπὸ*) Ly[1], *ἐπὶ* Korais 26 *ὁ Παμισὸς* om P[1]

*θαλάσσης ἐπὶ δέκα που σταδίους· ἀναθέουσι δὲ ἐς
αὐτὸν καὶ οἱ θαλάσσιοι τῶν ἰχθύων περὶ ὥραν μάλιστα
τοῦ ἦρος. τὸ δὲ αὐτὸ ἐς Ῥῆνόν τε καὶ ἐς τὸν Μαίαν-
δρον ποιοῦσιν οἱ ἰχθῦς· μάλιστα δὲ ἀνὰ τὸ ῥεῦμα τὸ
Ἀχελῴου νήχονται τοῦ ἐκδιδόντος κατὰ νήσους τὰς
Ἐχινάδας. διάφοροι δὲ τὸ εἶδος μάλιστα ἰχθῦς ἀνα-* 2
*θέουσιν ἐς τὸν Πάμισον ἅτε ἐς ὕδωρ καθαρὸν καὶ οὐ
κατὰ ⟨τὰ⟩ αὐτὰ τοῖς κατειλεγμένοις ποταμοῖς ἰλυῶδες·
οἱ κέφαλοι δέ, ἅτε ἰχθύων ὄντες τῶν πηλαίων, ποτα-
μῶν φίλοι τῶν θολερωτέρων εἰσί. θηρία δὲ ἐς ὄλε-
θρον ἀνθρώπων οὐ πεφύκασιν οἱ Ἑλλήνων ποταμοὶ
φέρειν, καθάπερ γε Ἰνδὸς καὶ Νεῖλος ὁ Αἰγύπτιος,
ἔτι δὲ Ῥῆνος καὶ Ἴστρος Εὐφράτης τε καὶ Φᾶσις· οὗ-
τοι γὰρ δὴ θηρία ὅμοια τοῖς μάλιστα ἀνδροφάγα αὔ-
ξουσι, ταῖς ἐν Ἕρμῳ καὶ Μαιάνδρῳ γλάνισιν ἐοικότα
ἰδέας πλὴν χρόας τε μελαντέρας καὶ ἀλκῆς· ταῦτα δὲ
αἱ γλάνεις ἀποδέουσιν. ὁ δὲ Ἰνδὸς καὶ ὁ Νεῖλος κρο-* 3
*κοδείλους μὲν ἀμφότεροι, Νεῖλος δὲ παρέχεται καὶ
ἵππους, οὐκ ἔλασσον ἢ ὁ κροκόδειλος κακὸν ἀνθρώ-
ποις. οἱ δὲ Ἑλλήνων ποταμοὶ δείματα ὡς ἀπὸ θηρίων
εἰσὶν οὐδέν, ἐπεὶ καὶ Ἀώῳ τῷ διὰ τῆς Θεσπρωτίδος
ῥέοντι ἠπείρου θηρία οὐ ποτάμια οἱ κύνες, ἀλλὰ ἐπή-
λυδές εἰσιν ἐκ θαλάσσης.*

Κορώνη δέ ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ τοῦ Παμίσου πρὸς 4
*θαλάσσῃ τε καὶ ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Μαθίᾳ. κατὰ δὲ τὴν
ὁδὸν ταύτην ἐστὶν ἐπὶ θαλάσσῃ χωρίον, ὃ Ἰνοῦς ἱερὸν
εἶναι νομίζουσιν· ἐπαναβῆναι γὰρ ἐνταῦθα ἐκ θαλάσσης*

---

1 *θαλάττης* P[1] 8 suppl V *ἰλυώδεσιν*, em Porson 13 *δὲ* om L[1]y[2] 15 *γλανίσιν*, em Sylburg (item 17) 20 *τοῖς — ποταμοῖς* L[1] 21 *οὐδένα* L[1] *λῶοι* (L[1] *λωω*), em Palmerius 23 *θαλάττης* codd 26 ὃ Schubart: *καὶ*

*φασὶν αὐτὴν θεόν τε ἤδη νομιζομένην καὶ Λευκοθέαν
καλουμένην ἀντὶ Ἰνοῦς. προελθόντων δὲ οὐ πολὺ Βίας
ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν ποταμός· γενέσθαι δὲ αὐτῷ λέ-
γουσι τὸ ὄνομα ἀπὸ Βίαντος τοῦ Ἀμυθάονος. καὶ
Πλατανιστῶνος δὲ ἡ πηγὴ στάδια μὲν εἴκοσίν ἐστιν
ἀπωτέρω τῆς ὁδοῦ, ῥεῖ δὲ ἐκ πλατάνου τὸ ὕδωρ πλα-
τείας καὶ τὰ ἐντὸς κοίλης· κατὰ σπήλαιον μάλιστά που
μικρὸν τὸ εὖρός ἐστι τοῦ δένδρου, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτό-
5 θεν ἐς Κορώνην τὸ πότιμον κάτεισι. τὸ μὲν δὴ ὄνομα
τὸ ἀρχαῖον εἶχεν Αἴπεια· ἐπεὶ δὲ ὑπὸ Θηβαίων κατή-
χθησαν ἐς Πελοπόννησον, Ἐπιμηλίδην φασὶν ἀποστα-
λέντα οἰκιστὴν καλέσαι Κορώνειαν, εἶναι γὰρ αὐτὸν
ἐκ Κορωνείας τῆς Βοιωτῶν, τοὺς δὲ Μεσσηνίους ἐξ
ἀρχῆς τε οὐ κατορθοῦν περὶ τὸ ὄνομα καὶ μᾶλλον ἔτι
ἀνὰ χρόνον ἐκνικῆσαι τὸ ἐκείνων ἁμάρτημα. λέγεται
δὲ καὶ ἕτερος λόγος, ὡς τοῦ τείχους τὰ θεμέλια ὀρύσ-
6 σοντες ἐπιτύχοιεν κορώνῃ χαλκῇ. θεῶν δέ ἐστιν ἐν-
ταῦθα Ἀρτέμιδός τε καλουμένης Παιδοτρόφου καὶ Διο-
νύσου καὶ Ἀσκληπιοῦ ναός· τῷ μὲν δὴ Ἀσκληπιῷ καὶ
Διονύσῳ λίθου, Διὸς δὲ Σωτῆρος χαλκοῦν ἄγαλμα
ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς πεποίηται. χαλκοῦν δὲ καὶ ἐν ἀκρο-
πόλει τῆς Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλμά ἐστιν ἐν ὑπαίθρῳ, κο-
ρώνην ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσα. εἶδον δὲ καὶ τοῦ Ἐπιμη-
λίδου μνῆμα· ἐφ' ὅτῳ δὲ τὸν λιμένα Ἀχαιῶν καλοῦσιν,
οὐκ οἶδα.*

7 *ἐκ Κορώνης δὲ ὡς ὀγδοήκοντα σταδίους προελθόντι
Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερὸν πρὸς θαλάσσῃ τιμὰς ἔχον· ἀρ-
χαιότατόν τε γὰρ λόγῳ τῷ Μεσσηνίων ἐστὶ καὶ νοσή-
ματα ὁ θεὸς ἰᾶται, Κόρυνθον δὲ Ἀπόλλωνα ὀνομά-*

---

1 *θέοντες* P 5 *δὲ* om ς 10 *αἰπεῖα*, em Musurus
29 *Κόρυδον* Sylburg, *Κόρυθον* Bruchmann

ζουσι. τοῦτο μὲν δὴ ξόανον, τοῦ Ἀργεώτα δὲ χαλκοῦν ἐστι τὸ ἄγαλμα· ἀναθεῖναι δέ φασι τοὺς ἐν τῇ Ἀργοῖ πλεύσαντας. τῇ Κορωναίων δὲ πόλει ἐστὶν ὅμορος 8 Κολωνίδες· οἱ δὲ ἐνταῦθα οὐ Μεσσήνιοί φασιν εἶναι, ἀλλὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀγαγεῖν σφᾶς Κόλαινον λέγουσι, Κολαίνῳ δὲ κόρυδον τὴν ὄρνιθα ἐκ μαντεύματος ἐς τὴν ἀποικίαν ἡγήσασθαι. ἔμελλον δὲ ἄρα διάλεκτόν τε ἀνὰ χρόνον καὶ ἔθη μεταμαθήσεσθαι τὰ Δωριέων. κεῖται δὲ τὸ πόλισμα αἱ Κολωνίδες ἐπὶ ὑψηλοῦ, μικρὸν ἀπὸ θαλάσσης.

Ἀσιναῖοι δὲ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς Λυκωρίταις ὅμοροι 9 περὶ τὸν Παρνασσὸν ᾤκουν· ὄνομα δὲ ἦν αὐτοῖς, ὃ δὴ καὶ ἐς Πελοπόννησον διεσώσαντο, ἀπὸ τοῦ οἰκιστοῦ Δρύοπες. γενεᾷ δὲ ὕστερον τρίτῃ βασιλεύοντος Φύλαντος μάχῃ τε οἱ Δρύοπες ὑπὸ Ἡρακλέους ἐκρατήθησαν καὶ τῷ Ἀπόλλωνι ἀνάθημα ἤχθησαν ἐς Δελφούς· ἀναχθέντες δὲ ἐς Πελοπόννησον χρήσαντος Ἡρακλεῖ τοῦ θεοῦ πρῶτα μὲν τὴν πρὸς Ἑρμιόνι Ἀσίνην ἔσχον, ἐκεῖθεν δὲ ἐκπεσόντες ὑπὸ Ἀργείων οἰκοῦσιν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ, Λακεδαιμονίων δόντων καὶ ὡς ἀνὰ χρόνον οἱ Μεσσήνιοι κατήχθησαν οὐ γενομένης σφίσιν ὑπ' αὐτῶν ἀναστάτου τῆς πόλεως. Ἀσιναῖοι δὲ αὐτοὶ 10 περὶ σφῶν οὕτω λέγουσι· κρατηθῆναι μὲν ὑπὸ Ἡρακλέους μάχῃ συγχωροῦσιν ἁλῶναί τε τὴν ἐν τῷ Παρνασσῷ πόλιν, αἰχμάλωτοι δὲ γενέσθαι καὶ ἀχθῆναι παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα οὔ φασιν· ἀλλ' ὡς ἡλίσκετο ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τὸ τεῖχος, ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ ἀναφυγεῖν ἐς τὰ ἄκρα τοῦ Παρνασσοῦ, διαβάντες δὲ ὕστερον ναυσὶν ἐς Πελοπόννησον γενέσθαι φασὶν Εὐρυ-

1 ἀργέω τάδε (L^1y^1 τόδε), dist Bekker 3 κορωνέων L^1y^1 18 ἑρμιόνιν L^1

σθέως ἱκέται, καὶ σφίσιν Εὐρυσθέα ἅτε ἀπεχθανόμενον τῷ Ἡρακλεῖ δοῦναι τὴν ἐν τῇ Ἀργολίδι Ἀσίνην.
11 μόνοι δὲ τοῦ γένους τοῦ Δρυόπων οἱ Ἀσιναῖοι σεμνύνονται καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι τῷ ὀνόματι, οὐδὲν ὁμοίως καὶ Εὐβοέων οἱ Στύρα ἔχοντες. εἰσὶ γὰρ καὶ οἱ Στυρεῖς Δρύοπες τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὅσοι τῆς πρὸς τὸν Ἡρακλέα οὐ μετέσχον μάχης, ἀπωτέρω τῆς πόλεως ἔχοντες τὰς οἰκήσεις· ἀλλὰ οἱ μὲν Στυρεῖς καλεῖσθαι Δρύοπες ὑπερφρονοῦσι, καθάπερ γε καὶ οἱ Δελφοὶ πεφεύγασιν ὀνομάζεσθαι Φωκεῖς, Ἀσιναῖοι δὲ Δρύοπές τε τὰ μάλιστα χαίρουσι καλούμενοι καὶ τῶν ἱερῶν τὰ ἁγιώτατά εἰσι δῆλοι κατὰ μνήμην πεποιημένοι τῶν ποτὲ ἐν Παρνασσῷ σφισιν ἱδρυμένων. τοῦτο μὲν γὰρ Ἀπόλλωνός ἐστιν αὐτοῖς ναός, τοῦτο δὲ Δρύοπος ἱερὸν καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον· ἄγουσι καὶ παρὰ ἔτος αὐτῷ τελετήν, παῖδα τὸν
12 Δρύοπα Ἀπόλλωνος εἶναι λέγοντες. κεῖται δὲ ἐπὶ θαλάσσῃ καὶ αὐτὴ κατὰ τὰ αὐτὰ τῇ ποτὲ ἐν μοίρᾳ τῇ Ἀργολίδι Ἀσίνῃ· σταδίων δὲ τεσσαράκοντά ἐστιν ἐκ Κολωνίδων ἐς αὐτὴν ὁδός, τοσαύτη δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἀσίνης πρὸς τὸν Ἀκρίταν καλούμενον. ἀνέχει δὲ ἐς θάλασσαν ὁ Ἀκρίτας, καὶ νῆσος Θηγανοῦσσά ἐστιν ἔρημος πρὸ αὐτοῦ· μετὰ δὲ τὸν Ἀκρίταν λιμήν τε Φοινικοῦς καὶ νῆσοι κατ' αὐτὸν Οἰνοῦσσαι.

35 Μοθώνη δέ, πρὶν ἢ τὴν στρατιὰν ἐς Τροίαν ἀθροισθῆναι καὶ ἐπὶ τοῦ πρὸς Ἰλίῳ πολέμου καλουμένη Πήδασος, μεταβέβληκεν ὕστερον τὸ ὄνομα, ὡς μὲν αὐτοὶ Μοθωναῖοι λέγουσιν, ἀπὸ τῆς Οἰνέως θυγατρός· Οἰνεῖ γὰρ τῷ Πορθάονος μετὰ ἅλωσιν Ἰλίου παρὰ Διομήδην

3 γένους τῶν L^{1}y   4 καὶ om L^{1}y^1 9 γε om L^{1}y^1 21 et 23 σ gem Porson   23 νῆσος, em Palmerius   24 μοθώνην P^{1}y   28 παρὰ Palmerius: μετὰ   διομήδους L^1

*ἀναχωρήσαντι ἐς Πελοπόννησον θυγατέρα φασὶν ἐκ
παλλακῆς Μοθώνην γενέσθαι· δόξῃ δὲ ἐμῇ δέδωκε τῷ
χωρίῳ τὸ ὄνομα ὁ Μόθων λίθος. οὗτος δέ σφισι καὶ
ὁ ποιῶν τὸν λιμένα ἐστί· τόν τε γὰρ ἔσπλουν στενώ-
τερον ταῖς ναυσὶν ἐργάζεται παρήκων ὕφαλος καὶ ἅμα
μὴ ἐκ βυθοῦ ταράσσεσθαι τὸν κλύδωνα ἔρυμα ἕστηκεν.
ἐδήλωσα δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ὅτι Ναυ-* 2
*πλιεῦσιν ἐπὶ λακωνισμῷ διωχθεῖσι Δαμοκρατίδα βασι-
λεύοντος ἐν Ἄργει Μοθώνην Λακεδαιμόνιοι διδόασι
καὶ ὡς οὐδὲ ἐκ τῶν Μεσσηνίων κατελθόντων ἐγένετο
οὐδὲν ἐς αὐτοὺς νεώτερον· ἦσαν δὲ οἱ Ναυπλιεῖς ἐμοὶ
δοκεῖν Αἰγύπτιοι τὰ παλαιότερα, παραγενόμενοι δὲ
ὁμοῦ Δαναῷ ναυσὶν ἐς τὴν Ἀργολίδα ὕστερον γενεαῖς
τρισὶν ὑπὸ Ναυπλίου τοῦ Ἀμυμώνης κατῳκίσθησαν
ἐν Ναυπλίᾳ. Μοθωναίοις δὲ βασιλεὺς μὲν Τραϊανὸς* 3
*ἔδωκεν ἐλευθέρους ὄντας ἐν αὐτονομίᾳ πολιτεύεσθαι·
τὰ δὲ ἔτι παλαιότερα μόνοις σφίσι Μεσσηνίων τῶν
ἐπὶ θαλάσσῃ τοιόνδε ἀτύχημα ἰδίᾳ συνέβη γενέσθαι.
τὰ ἐν Ἠπείρῳ τῇ Θεσπρωτίδι ὑπὸ ἀναρχίας ἐφθάρη·
Δηιδαμείᾳ γὰρ τῇ Πύρρου παῖδες οὐκ ἐγένοντο, ἀλλὰ
ὡς τελευτᾶν ἔμελλεν, ἐπιτρέπει τῷ δήμῳ τὰ πράγματα.
θυγάτηρ δὲ ἦν Πύρρου τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Ἀλεξάν-
δρου τοῦ Πύρρου· τὰ δὲ ἐς Πύρρον τὸν Αἰακίδου* 4
*πρότερον ἔτι ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Ἀθηναίους ἐδήλωσα,
Προκλῆς δὲ ὁ Καρχηδόνιος τύχης μὲν χρηστῆς ἕνεκα
καὶ διὰ λαμπρότητα ἔργων ἔνεμεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φι-
λίππου πλέον, τάξαι δὲ ὁπλίτας τε καὶ ἱππικὸν καὶ
στρατηγήματα ἐπὶ ἄνδρας πολεμίους εὑρεῖν Πύρρον*

---

7 *IV 24, 4; 27, 8; 34, 9* 10 ὡς om **y** 17 *νόμοις* **L**[1]**y**
24 *I 11 seq* 25 *FHG I 484*

5 ἔφασκεν ἀμείνονα γενέσθαι. Ἠπειρῶται δὲ ὡς ἐπαύ-
σαντο βασιλεύεσθαι, τά τε ἄλλα ὁ δῆμος ὕβριζε καὶ
ἀκροᾶσθαι τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ὑπερεώρων· καὶ σφᾶς
οἱ Ἰλλυριοὶ τὰ πρὸς τοῦ Ἰονίου τὴν Ἤπειρον ὑπεροι-
κοῦντες παρεστήσαντο ἐξ ἐπιδρομῆς. οὐ γάρ πω δη-
μοκρατίαν ἴσμεν ἄλλους γε ἢ Ἀθηναίους αὐξήσαντας,
Ἀθηναῖοι δὲ προήχθησαν ἐπὶ μέγα ἀπ' αὐτῆς· συνέσει
γὰρ οἰκείᾳ τὸ Ἑλληνικὸν ὑπερεβάλλοντο καὶ νόμοις
6 τοῖς καθεστηκόσιν ἐλάχιστα ἠπείθουν. οἱ δὲ Ἰλλυριοί,
ἀρχῆς τε γεγευμένοι καὶ ἐπιθυμοῦντες ἀεὶ τοῦ πλείονος,
ναῦς τε ἐπήξαντο καὶ ἐληίζοντο ἄλλους τε ὡς ἑκάστους
τύχοιεν καὶ ἐς τὴν Μοθωναίαν σχόντες ὡρμίσαντο οἷα
ἐς φιλίαν· στείλαντες δὲ ἄγγελον ἐς τὴν πόλιν ἄγειν
σφίσιν οἶνον ἐπὶ τὰ πλοῖα ἐδεήθησαν. ὡς δὲ ἄγοντες
ἀφίκοντο ἄνδρες οὐ πολλοί, τόν τε οἶνον ὠνοῦντο ἐπι-
τιμώντων τῶν Μοθωναίων καὶ αὐτοί σφισιν ἐπίπρα-
7 σκον ὧν ἐπήγοντο. ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἀφικομένων ἐκ
τῆς πόλεως πλειόνων παρέχουσι καὶ τοῖσδε κερδᾶναι·
τέλος δὲ γυναῖκες καὶ ἄνδρες κατίασιν ἐπὶ τὰ πλοῖα
οἶνόν τε ἀποδόσθαι καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων ἀντιληψό-
μενοι. ἔνθα νῦν ἀποτολμήσαντες οἱ Ἰλλυριοὶ καὶ ἄν-
δρας πολλοὺς καὶ ἔτι πλείονας τῶν γυναικῶν ἁρπά-
ζουσιν· ἐσθέμενοι δὲ ἐς τὰς ναῦς ἔπλεον τὴν ἐπὶ
Ἰονίου, Μοθωναίων ἐρημώσαντες τὸ ἄστυ.
8 ἐν Μοθώνῃ δὲ ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς Ἀνεμώτιδος·
Διομήδην δὲ τὸ ἄγαλμα ἀναθεῖναι καὶ τὸ ὄνομα τῇ
θεῷ φασι θέσθαι. βιαιότεροι γὰρ καὶ οὐ κατὰ καιρὸν

---

1 ἠπειρῶτας, em Amasaeus 5 δημοκρατίᾳ Schubart-Walz 6 γε Schubart-Walz: τε αὐξηθέντας ς, αὐξήσασαν Bekker 7 ὑπ' Schubart 15 ὠνούντων L^1, om y^1 28 καὶ ἐσθέμενοι L^1 25 δὲ om L^1y

πνέοντες ἐλυμαίνοντο οἱ ἄνεμοι τὴν χώραν· Διομήδους
δὲ εὐξαμένου τῇ Ἀθηνᾷ, τὸ ἀπὸ τούτου συμφορά σφι-
σιν οὐδεμία ἀνέμων γε ἕνεκα ἦλθεν ἐς τὴν γῆν. καὶ
Ἀρτέμιδος δ' ἱερόν ἐστιν ἐνταῦθα καὶ ὕδωρ ἐν φρέατι
κεκραμένον πίσσῃ, Κυζικηνῷ μύρῳ μάλιστα ἰδεῖν ἐμ-
φερές· παράσχοιτο δ' ἂν πᾶσαν καὶ χρόαν ὕδωρ καὶ
ὀσμήν. γλαυκότατον μὲν οἶδα ὕδωρ θεασάμενος τὸ 9
ἐν Θερμοπύλαις, οὔτι που πᾶν, ἀλλ' ὅσον κάτεισιν ἐς
τὴν κολυμβήθραν ἥντινα ὀνομάζουσιν οἱ ἐπιχώριοι
Χύτρους γυναικείους· ξανθὸν δὲ ὕδωρ, οὐδέν τι ἀπο-
δέον τὴν χρόαν αἵματος, Ἑβραίων ἡ γῆ παρέχεται πρὸς
Ἰόππῃ πόλει· θαλάσσης μὲν ἐγγυτάτω τὸ ὕδωρ ἐστί,
λόγον δὲ ἐς τὴν πηγὴν λέγουσιν οἱ ταύτῃ, Περσέα
ἀνελόντα τὸ κῆτος, ᾧ τὴν παῖδα προκεῖσθαι τοῦ Κη-
φέως, ἐνταῦθα τὸ αἷμα ἀπονίψασθαι. ὕδωρ δὲ ἀπὸ 10
πηγῶν ἀνερχόμενον μέλαν ἰδὼν οἶδα ἐν Ἀστύροις· τὰ
δὲ Ἄστυρα ἀπαντικρὺ Λέσβου λουτρά ἐστι θερμὰ ἐν
τῷ Ἀταρνεῖ καλουμένῳ. τὸ δὲ χωρίον ἐστὶν ὁ Ἀταρ-
νεὺς ὁ Χίων μισθός, ὃν παρὰ τοῦ Μήδου λαμβάνουσιν
ἄνδρα ἐκδόντες ἱκέτην, Πακτύην τὸν Λυδόν. τοῦτο
μὲν δὴ μελαίνεται, Ῥωμαίοις δὲ ὑπὲρ τὴν πόλιν, δια-
βάντων τὸν Ἄνιον ὀνομαζόμενον ποταμόν, ὕδωρ λευ-
κόν ἐστιν· ἀνδρὶ δὲ ἐσβάντι ἐς αὐτὸ τὸ μὲν παραυτίκα
ψυχρόν τε πρόσεισι καὶ ἐμποιεῖ φρίκην, ἐπισχόντι δὲ
ὀλίγον ἅτε φάρμακον θερμαίνει τὸ πυρωδέστατον. καὶ 11
ὅσαις μὲν πηγαῖς θαῦμά τι ἦν καὶ ἰδόντι, τοσαύτας
θεασάμενος οἶδα, τὰς γὰρ δὴ ἐλάσσονος θαύματος ἐπι-
στάμενος παρίημι· ἁλμυρὸν δὲ ὕδωρ καὶ στρυφνὸν οὐ

6 πάσχοιτο L   δὲ ἂν Kuhn: εὐωδίαν   7 γλαυκότερον P   12 πόλις L¹   τὸ om P¹y   14 τὴν Κηφέως Schubart   26 τι ἦν Sp: ἰδεῖν   ἴδον Va P¹   27 ἐλάσσονας, em Valckenaer

μέγα θαῦμα ἐξευρεῖν. δύο δὲ ἀλλοῖα· τὸ μὲν τῆς Κα-
ρίας ἐν πεδίῳ καλουμένῳ Λευκῷ θερμόν ἐστιν ὕδωρ
παρὰ κώμην ὀνομαζομένην Δασκύλου, πιεῖν καὶ γάλα-
12 κτος ἥδιον· τὸν δὲ Ἡρόδοτον οἶδα εἰπόντα ὡς ἐς τὸν
ποταμὸν τὸν Ὕπανιν ἐκδίδωσιν ὕδατος πικροῦ πηγή.
πῶς δ' ἂν οὐκ ἀποδεξαίμεθα ἀληθεύειν αὐτῷ τὸν λό-
γον, ὅπου γε καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐν Δικαιαρχίᾳ τῇ Τυρρη-
νῶν ἐξεύρηται ὕδωρ σφίσι θερμὸν οὕτω δή τι ὀξὺ
ὥστε τὸν μόλυβδον — διεξήει γὰρ διὰ μολύβδου ῥέον
— ἔτεσι κατέτηξεν οὐ πολλοῖς;

36 ἔστι δὲ ἐκ Μοθώνης ὁδὸς σταδίων μάλιστα ἑκατὸν
ἐπὶ τὴν ἄκραν τὸ Κορυφάσιον· ἐπ' αὐτῇ δὲ ἡ Πύλος
κεῖται. ταύτην ᾤκισε Πύλος ὁ Κλήσωνος ἀγαγὼν ἐκ
τῆς Μεγαρίδος τοὺς ἔχοντας τότε αὐτὴν Λέλεγας· καὶ
τῆς μὲν οὐκ ὤνατο ὑπὸ Νηλέως καὶ τῶν ἐξ Ἰωλκοῦ
Πελασγῶν ἐκβληθείς, ἀποχωρήσας δὲ ἐς τὴν ὅμορον
ἔσχεν ἐνταῦθα Πύλον τὴν ἐν τῇ Ἠλείᾳ. Νηλεὺς δὲ
βασιλεύσας ἐς τοσοῦτο προήγαγεν ἀξιώματος τὴν Πύλον
ὡς καὶ Ὅμηρον ἐν τοῖς ἔπεσιν ἄστυ ἐπονομάσαι Νη-
2 λήιον. ἐνταῦθα ἱερόν ἐστιν Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Κορυ-
φασίας καὶ οἶκος καλούμενος Νέστορος· ἐν δὲ αὐτῷ
καὶ ὁ Νέστωρ γέγραπται· καὶ μνῆμα ἐντὸς τῆς πόλεώς
ἐστιν αὐτῷ, τὸ δὲ ὀλίγον ἀπωτέρω τῆς Πύλου Θρασυ-
μήδους φασὶν εἶναι. καὶ σπήλαιόν ἐστιν ἐντὸς τῆς
πόλεως· βοῦς δὲ ἐνταῦθα τὰς Νέστορος καὶ ἔτι πρότε-
3 ρον Νηλέως φασὶν αὐλίζεσθαι. εἴη δ' ἂν Θεσσαλικὸν
τὸ γένος τῶν βοῶν τούτων, Ἰφίκλου ποτὲ τοῦ Πρω-
τεσιλάου πατρός· ταύτας γὰρ δὴ τὰς βοῦς Νηλεὺς ἕδνα

1 καρδίας, em Palmerius 4 *Her IV 52* 9 μόλιβδον L[1]y γὰρ δὴ διὰ y 10 κατέστηξεν y 19 *Α 682* 27 ποτὲ γενομένων Herwerden 28 ἕδνα ἰφίκλο[illegible] L[1]

*ἐπὶ τῇ θυγατρὶ ᾔτει τοὺς μνωμένους, καὶ τούτων ἕνεκα
ὁ Μελάμπους χαριζόμενος τῷ ἀδελφῷ Βίαντι ἀφίκετο
ἐς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ἐδέθη μὲν ὑπὸ τῶν βουκόλων
τοῦ Ἰφίκλου, λαμβάνει δὲ μισθὸν ἐφ' οἷς αὐτῷ δεη-
θέντι ἐμαντεύσατο. ἐσπουδάκεσαν δὲ ἄρα οἱ τότε πλοῦ-
τόν τινα συλλέγεσθαι τοιοῦτον, ἵππων καὶ βοῶν ἀγέλας,
εἰ δὴ Νηλεύς τε γενέσθαι οἱ βοῦς ἐπεθύμησε τὰς Ἰφί-
κλου καὶ Ἡρακλεῖ κατὰ δόξαν τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ βοῶν
προσέταξεν Εὐρυσθεὺς ἐλάσαι τῶν Γηρυόνου βοῶν τὴν
ἀγέλην. φαίνεται δὲ καὶ Ἔρυξ τότε ἐν Σικελίᾳ δυνα- 4
στεύων δριμὺν οὕτως ἔχων ἐς τὰς βοῦς τὰς ἐξ Ἐρυ-
θείας ἔρωτα, ὥστε καὶ ἐπάλαισε πρὸς τὸν Ἡρακλέα
ἆθλα ἐπὶ τῇ πάλῃ καταθέμενος τάς τε βοῦς ταύτας
καὶ ἀρχὴν τὴν ἑαυτοῦ. πεποίηκε δὲ καὶ Ὅμηρος ἐν
Ἰλιάδι, ὡς Ἰφιδάμας ὁ Ἀντήνορος τὰ πρῶτα τῶν ἕδ-
νων ἑκατὸν βοῦς τῷ πενθερῷ δοίη. ταῦτα μὲν τὸν
λόγον μοι βεβαιοῖ, βουσὶ τοὺς τότε χαίρειν μάλιστα
ἀνθρώπους· ἐνέμοντο δὲ ἐμοὶ δοκεῖν αἱ τοῦ Νηλέως 5
βοῦς ἐν τῇ ὑπερορίᾳ τὰ πολλά· ὑπόψαμμός τε γάρ
ἐστιν ὡς ἐπίπαν ἡ τῶν Πυλίων χώρα καὶ πόαν βουσὶν
οὐχ ἱκανὴ τοσαύτην παρασχέσθαι. μαρτυρεῖ δέ μοι
καὶ Ὅμηρος ἐν μνήμῃ Νέστορος ἐπιλέγων ἀεὶ βασιλέα
αὐτὸν ἠμαθόεντος εἶναι Πύλου.*

τοῦ λιμένος δὲ ἡ Σφακτηρία νῆσος προβέβληται, 6
*καθάπερ τοῦ ὅρμου τοῦ Δηλίων ἡ Ῥήνεια· ἐοίκασι δὲ
αἱ ἀνθρώπειαι τύχαι καὶ χωρία τέως ἄγνωστα ἐς δόξαν
προῆχθαι. Καφηρέως τε γάρ ἐστιν ὄνομα τοῦ ἐν Εὐ-*

5 *τότε* om y[1] 7 *τε* om L *ἐπιθύμησε* L, *ἐπιθυμήσας* P[1]y 12 *ἐπελάσαι*, em Xylander 14 *Α 244* 17 *μάλιστα χαίρειν* L 21 *τοσαύταις* Bekker *παρέχεσθαι* L[1] 22 *Β 77 cet* 27 *προηχέναι* V

βοίᾳ τοῖς σὺν Ἀγαμέμνονι Ἕλλησιν ἐπιγενομένου χειμῶνος ἐνταῦθα, ὡς ἐκομίζοντο ἐξ Ἰλίου· Ψυττάλειάν τε τὴν ἐπὶ Σαλαμῖνι ἴσμεν ἀπολομένων ἐν αὐτῇ τῶν Μήδων. ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν Σφακτηρίαν τὸ ἀτύχημα τὸ Λακεδαιμονίων γνώριμον τοῖς πᾶσιν ἐποίησεν· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Νίκης ἀνέθηκαν ἄγαλμα ἐν ἀκροπόλει χαλκοῦν ἐς μνήμην τῶν ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ.

7 *ἀφικομένων δὲ ἐς Κυπαρισσιὰς ἐκ Πύλου σφίσι πηγὴ ὑπὸ τῇ πόλει πλησίον θαλάσσης ἐστί· ῥυῆναι δὲ Διονύσῳ τὸ ὕδωρ λέγουσι θύρσῳ πλήξαντι ἐς τὴν γῆν, καὶ ἐπὶ τούτῳ Διονυσιάδα ὀνομάζουσι τὴν πηγήν. ἔστι δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἐν Κυπαρισσιαῖς ἱερὸν καὶ Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Κυπαρισσίας. ἐν δὲ Αὐλῶνι καλουμένῳ ναὸς Ἀσκληπιοῦ καὶ ἄγαλμά ἐστιν Αὐλωνίου· κατὰ τοῦτο ὁ ποταμὸς ἡ Νέδα μεταξὺ τῆς τε Μεσσηνίας ἤδη καὶ τῆς Ἠλείας διέξεισιν.*

1 *τοῖς* om **L** *χειμῶνος* om **My²** 2 *ψυτταλίαν*, em Steph Byz 5 *τῶν* **LP¹** 6 *ἀνέθεσαν* **L** 8 *κυπαρισσίας*, em Siebelis (item 12) 9 *ἔτι* **P¹My²** 15 *τε* om **L¹**